حقوق اساسیّه

مؤلفی
بابان زاده
اسماعیل حقی

ایکنجی طبعی

طابعی
مکتب ملکیه‌دن مأذون
احمد خالد

طابعك مهرینی حاوی اولمیان نسخه‌لر ساخته‌در

قسطنطینیه

مشترك المنفعه عثمانلی مطبعه‌سی — ابوالسعود جاده‌سنده نومرو ۲۷
۱۳۲۹

مشترك المنفعه عثمانلى شركتى مطبعه‌سى
ابو السعود جاده‌سنده نومرو ۲۷

مدخل

حقوق اساسیه‌نك موضوعی ، حدودی ، تعریفی ، فائده‌سی، غایتی، اخلاق ایله مناسبتی، منابعی، مکتوب قانون اساسیلر

۱ حقوق اساسیه‌نك علوم سائرهٔ حقوقیه‌یه نظراً موقعی.— انسانلر آره‌سنده تأمین روابط انتظامك الڭ مهم منبعی ، الڭ اساسلی استنادگاهی شبهه‌یوق‌که حقوق دینیلن فن عالیدر. زیرا سعادت ممکنهٔ بشریه آنجق بوعلومك بحق افراد جمعیت آره‌سنده تطبیق اولنمسنه متوقفدر. عدالت که بشریتك غایه‌سی، انسانیتك منتهای آمالیدر ایشته انك توزیعنه ومظلومك ظالمدن تحصیل حقوق ایلمسنه بوفن جلیل وساطت ایدر. زیرا حقوقك لدنیاتنه ، کنه وحقیقتنه تماماً وقوف پیدا ایدلمدکجه حقانیت وعدالت دیه انسانلرك تشنه اولدقلری منابع زلال حیاتبخشادن لایقیله اخذ فیوضات اولنه‌ماز؛ عدالت اولمازسه مدنیت ، ترقی، آسایش، امنیت جان و مال برر امر موهوم اولور؛ افراد آره‌سنده قوت حکمفرما و اقوام و جمعیات وادیٔ وحشتده پویان اولور .

بو حیثیتله علم حقوق ، فلسفه و حکمت ایله الاله ویره‌رك

علوم متنوعه اکلیلنك اك پارلاق، اك مشعشع بر جوهر قیمتداریدر. ذاتاً علم حقوق، بالخصوص حقوق طبیعیه فلسفه‌نك عادتا بر شعبه‌سنی تشکیل ایدییور. اك اسکی زمانلردن بری فیلسوفلر حقایق عوالمی ظلمات شك و ترددن استخراج ایله توغل، ایتدکجه علوم حقوقیه ایله و بالخصوص علوم حقوقیه‌نك اساسنی تشکیل ایدن علوم سیاسیه و اجتماعیه ایله ده اوغراشمشلردر. هیچ بر بیوك حکیم کلمامشدر که انسانلرك، کائناتك سر خالقی حقنده تعمیق فکر ایتدکدن صکره جمعیتلرك صورت تشکلی، دولتلرله حکومتلرك وجوده کلمسی حقنده مختلف نظریه‌لر درمیان ایلمسون.

ایشته حقوق اساسیه‌ده معلومات بشریه‌نك بو قسمندن بر موقع مهم اشغال ایدر وعلوم حقوقیه میاننده برامتیاز مخصوص اکتساب ایدر.

علوم حقوقیه بر معنای عمومی ایله تقسیم ایدلمك لازم کلیرسه ایکی مهم شعبه‌یه آیریلیر. بر قسم علوم افرادك شخصلری و ذاتلری اعتباریله آره‌لرنده جریان ایدن مناسباته تعلق ایدرکه (حقوق خصوصیه) بوکا دیرلر. دیکر علوم حقوقیه ایسه اولا اهالیدن متشکل جمعیتلره وازجمله دولتلره، ثانیاً قوای حکومتك طرز تشکلنه، ثالثاً بو قوای حکومتك نه صورتله ایشلمکده اولدیغنه ورابعاً افرادك شخصلری اعتباریله دکل جمعیته دولته منسوبیتلری اعتباریله جریان ایدن معاملاتنه، یعنی دولت و جمعیت نامنه واقع اولان

خدمتلرینه تعلق ایدر. بونلرك دەهیئت مجموعەسنه (حقوق عمومیه) ودها طوغریسی اصطلاحات عدلیەدن بریله التباس محذوری میداندن قالقمق ایچون (حقوق سیاسیه) دیمك ایجاب ایدر.

حقوق سیاسیه دخی ایکی مهم شعبەیه انقسام ایدر. بری (حقوق سیاسیهٔ خارجیه) درکه بوکا علی العاده (حقوق دول) تعبیر اولنمقدەدر؛ دیکری ایسه (اصل حقوق سیاسیه) درکه؛ (١) (حقوق جزائیه)، (٢) (حقوق اداره) و (٣) (حقوق اساسیه) قسملرینه منقسمدر.

٢ حقوق اساسیه ایله حقوق اداره. — حقوق جزائیەنك موضوعندن بوراده بحثه محل اولمدیغندن یالکز حقوق اداره ایله حقوق اساسیه آرەسندەکی تماس نقطەلرندن بحث ایتمك ایجاب ایدر. برچوق کیمسەلر حقوق ادارەیه تعلق ایدن شیلری حقوق اساسیەیه وحقوق اساسیەیه تعلق ایدن شیلری حقوق ادارەیه قاریشدیرییورلر. حالبوکه مساعئ بشریەنك حسن ثمره ویرمسی ایچون تقسیم اعمال قاعدەسنه نەدرجه احتیاج وارسه علومكده حقٍ استفاده بخش اولەبیلمسی ایچون تصنیف وحدودی تحدید اولنمسی اقتضا ایدر.

حقوق اساسیەنك حقوق ادارەدن تفریقی اعتراف ایتملیدرکه اساساً کوج برمادەدر. زیرا حقوق اساسیەیی تشکیل ایدن عوامل وعناصرك برچوغنه حقوق ادارەده دخی تصادف ایدییورز. فرضا ناظرلر بونلر هم هیئت ادارەیه، هم هیئت اساسیهٔ حکومته

داخلدر؛ کذلك علی العاده افراد دخی عین زمانده هم اداره ایله مناسبتده هم‌ده قوانین اساسیهٔ دولتله مشارکتده بولنورلر. مع مافیه باشلیجه ایکی نقطهٔ نظر گوزه‌دەرك آز چوق برحدود تعیینی ممکندر.

برنجی نقطه: برفرد عین زمانده برچوق مراکزه، فرضا بر ناحیه‌یه، برقضایه، برسنجاغه، بر ولایته، بر نظارته تابعدر. فقط بونلردن ماعدا بوفرد بر دولتك‌ده مالیدر. دولت بالطبع دها شموللی، دها واسعدر؛ عین زمانده برقومك بتون افرادینی، اراضیسنی استیعاب واحاطه ایدر. حقوق اساسیه ایشته یالکز دولتدن بحث ایدر؛ دیکر تقسیمات اداره وافرادك دیکر تقسیمات اداره ایله اولان ارتباطلری حقوق اداره دائرهٔ نفوذینه داخلدر.

ایکنجی نقطهٔ نظر: تأسیسات ودوائر دولت آره‌سنده بعضیلری واردرکه دائرهٔ شمول وفعالیتلری عموم منافع ملیه‌یه معطوف اولور وبونلر بومنافعی یوکسکدن وصورت عمومیه‌ده سوق واداره ایدرلر. دیکر برقسم مؤسسات واردرکه بومنافعی دها یاقیندن، دها فرعی ودها اختصاصی اوله‌رق اداره ایدرلر. برنجیلر حقوق اساسیه‌نك، ایکنجیلر حقوق اداره‌نك دائرهٔ تدقیقنه کیررلر.

۳ حقوق اساسیه‌نك موضوعی. — شو حالده حقوق اساسیه‌نك موضوعی بالاده‌کی قیدلرله علی قدر الامکان تعین ایتمکده‌در؛ یعنی حقوق اداره‌یه قاریشمامق شرطیله مؤسسات عمومیهٔ دولتدر.

حقوق اساسیه دولتك مؤسساتنی ، تشکیلاتنی تعریف ایله اکتفا ایتمز بو مؤسساتك افراده قارشی حدود اجرائیه‌لرینی‌ده تعیین ایدر. بونی حقوق اساسیه طوغریدن طوغری‌یه دکل بالواسطه یاپیور. فرضا اشخاصك حقوقنی تعیین ایتمکله دولتك بو حقوقه تجاوز ایده‌میه‌جکنی ضمناً افهام ایدییور. شو تقدیره کوره حقوق اساسیه باشلیجه اوچه تقسیم اولنه بیلیر :

برنجی قسم ، دولت و اونك ماهیت حقوقیه‌سی ، ایکنجی قسم دولتك تشکیلاتی ، اوچنجی قسم افراد ایله دولت آره‌سنده‌کی حقوق و وظائف متقابله. فرضا دولت نه‌در ، حاکمیت ملیه نره‌دن چیقار ، بونك مشروعیتی نره‌دن کلیور ؟ برنجی قسمه داخلدر ؛ کذلك حکمدار ناصل تعیین اولنیور ، دولت مطلقیتله‌می، مشروطیتله‌می، جمهوریتله‌می اداره ایدیلیور ، ملت مجلسی نصل انتخاب ایدیلور ، اعیان نه دیمکدر ، مبعوثان نه‌در ؟ ایشته بونلرده ایکنجی قسمه کیررلر ؛ دولتك قوهٔ اجرائیه‌سی نه قدر ایلری کیده بیلور ، حدودی نه‌دن عبارتدر ، افرادك حقوقی نه‌دن عبارتدر ، بو حقوقه قارشی نه کبی وظائفه مالکدرلر ؟ بونلرده اوچنجی قسمه داخلدر .

٤ حقوق اساسیه‌نك تعریفی. — فرانسه‌نك کچن عصر مشاهیرندن (پول ژانه) قاموس سیاسیسنك بشنجی جلدنده حقوق سیاسیه‌یی ــ که بوکا اکثریا فن دولت (Politique) دخی دیمك جائزدر ــ بروجه آتی تعریف ایدییور: «علوم اجتماعیه‌نك

دولتك عمللرندن وحكومتك قواعد اساسیه‌سندن بحث ایدن
بر قسمیدر » آلمان مؤلفلرندن (بلونچلی) « پولتیقه دولتك
عقل وشعور دائره‌سنده كذار اولان حیاتی ، حیات فعالیتدر
(La vie consciente de l'Etat) امور عمومیهٔ دولتك طرز
سوق واداره‌سیدر، اجرای حكومته مخصوص عملی بر فندر »
دیه‌رك عملیات ونظریاتی مزج وتوحید یولنده بر تعریف یاپیور.
«حقوق اساسیه حقوق سیاسیه‌نك تملیدر.»(ایسمه‌ن)«شكل دولتی،
دولتك أك بوكسك عضویتلرینی وبو عضویتلرك افراده قارشو شمول
صلاحیتلرینی تعیین ایدن حقوق سیاسیه شعبه‌سیدر.»(ره‌نه‌فووانیه)

٥ حقوق اساسیه‌نك فائده‌سی — بلونچلی دییور كه : « رجال
سیاسیه كرك وظیفةً ، كرك استعداداً مملكتك حیات
عمومیه‌سی اوزرنده بر اثر مهم اجرا ایدنلردر نظار ،
بعض اكابر مأمورین ، مبعوثان وغزته‌جیلر كبی . » بونلره
(Homme Politique)دیرلر. برده(Homme d'Etat)وار
دركه‌بونلر نادراً یتیشن ارباب ذكاودهادرلر. بسمارق . قاوور،
ایكنجی فره‌دریق كبی. پولتیقه اساساً علم دولتدر و او وقت
بو علمك منتسبلری حكمادر ، نظریات سیاسیه ایله اشتغال
ایدنلردر . برنجی نقطهٔ نظردن پولتیقه بر صنعت ، بر هنردر.
(Art)ایكنجی نقطهٔ نظردن برفن،بر فلسفه، برحكمتدر. بری
عملی، دیكری نظریدر . بورادده عملیات ونظریات، تجربه ایله
علم یكدیكریله اتحاد ایتملیدركه حقیقةً شایان تقدیر نتایج حصوله

كله بيلسون. هر فنده اولديغى كبى بوفندهده بالطبع (پراتيق) يعنى عمليات، نظرياته تقدم ايتمشدر. جمعيت أك ابتدائى حالده ايكن البته بر طرز اداره‌يه مالك ايدى. فقطاو وقت نه علماى حقوق ونه‌ده‌درين، درين نظريه‌لر وضع ايدن فلاسفه وار ايدى. هر فنك نظرياتندن، مدون كتابلرندن اول او فن البته موجوددر.

علماى سياست ايله اصل ارباب سياستك هدف امللرنجه فرقلر واردر: برنجيلر، دولت و جمعيتك حال موجودينى قيد و ضبط ايله اكتفا ايتمزلر. نوردكارليله ماضينك پردهٔ ظلام و جهالتنى ييرتارق ابتداى بشريتى كشفه، جمعيتك ايلك تمللرينى حفره چاليشير، آتى‌يى آ كلامقله اوغراشير وجمعيتى كندى مفكره ومحاكمه‌لرينه كوره تنظيم ايتمك‌ايچون بر طاقم پلانلر ترتيب ايدرلر. سياسى بر آدمك برنجى دوشونه‌جكى شى فعلاً موجود اولان حالك تأمينيدر. اونك نظرى اوقدر مديد دكلدر فقط زمان حالى مدنظر صاحبى اولان حكيمدن دها زياده تقدير ايده‌رك همان حكم و قرارينى اعطا و تدابير عاجله‌سنى اتخاذ ايدر. اونك نظرنده آسايشى، امنيت و عدالتى قوانين موضوعه و موجوده‌يه بالتوفيق محافظه ايتمك الك پارلاق موفقيتدر. دها اوته‌سى نه‌سنه لازم؟

حقوق اساسيه و سياسيه علمندن قطعياً بى‌خبر نيجه دهاة ارباب حكومت ظهور ايتمشدر. جنكيزخان عالمدكل‌ايدى بونكله

برابر دنیایی فتح ایده‌جك درجه‌ده عملیات سیاسیه علمنه آشنا
ایدی . مصرلی محمدعلی پاشا امی ایدی بونكله برابر عزم وتدبیری
ایله قوص قوجه خلافت عثمانیه‌یی صارصه‌جق درجه‌ده موفقیت
كوستردی. مع مافیه زمانزده آرتق حقوق وسیاست فكرلری‌اك
عادی طبقهٔ ناسه قدر آز چوق تعمم ایتمش اولدیغندن صرف
عملیات ایله اقوامك زمام اداره‌سنی اله آلمق براز كوچ كورینور
صاحب حكومت اولانلرك عینی زمانده صاحب علم ومعرفت اولملری
ایجاب ایدر . عملیات ایله نظریات بربرندن لاینفك برحاله كلمش
و بربرلرینه لازم وملزوم قبیلندن اولمشدر . مدنیت حاضره‌نك
جمعیات سیاسیه و دولیه‌نك شكل و تفرعاتنه آلات و ادواتنه
واقف اولمیانلر نه‌قدر صاحب ذكا اولورلرسه اولسونلر ینه‌ادارهٔ
اورده موفق اوله‌مازلر. برامی سیاسی اوله‌بیلیر، فقط كورلرك
مملكتنده یكچشملرك قرال اولملری قبیلندن ، زیرا آنجق
جاهل برقوم سیاسیٔ امینك ربقهٔ اداره‌سنه تحمل ایده بیلیر. متمدن،
مترقی و روح مشروطیت وجودینه بحق حلول ایتمش برقومی
اداره ایتمك ایچون یالكز تجربه كافی كلمز، یالكز فعلیات ودرایت
و فطانتله تدویر امور اوله‌ماز، علمه‌ده، نظریاته‌ده احتیاج واردر.

الحاصل اقوامك آوان طفولیتنده صنعت سیاست همان منفرداً
حكمران ایكن جمعیات بشریه تكامل ایتدكجه نظریات و فن
بوصنعتی بدایةً بطی و دها صكره سریع آدیملرله تعقیب ایتمش
ونهایت یتیشه‌رك، بعضاً ایلری‌یه بیله كچه‌رك مشعلهٔ هدایتیله سیاساتك

نواحیٔ مجهوله‌سنی تنویر و صاحب صنعت و تجربه اولانلره رهبرلك اجرا ایتمشدر. مشهور ارسطو واقعا یونان جمهوریتلرینك تشکلنی کوردکدن صوکره (پولیتیق) نام اثرینی یازدی فقط اسکندر کبیر کبی جهانکیر بر حکمدار یتشدیردی. روماللی چیچرونه‌نك آثار سیاسیه‌سی روما جمهوریتلرینك خاتمهٔ اقبالنه تصادف ایتدی فقط قیصرلره، انطوانلره، اوقتاولره تقدم ایتدی.

سیاسیاتی حیله و خدعه ایله توأم ظن ایدن و ایچنده یشادیغی محیط فساده باشقه بر ظن بسلمسنه ذاتاً امکان اولمیان فلورانسه‌لی (ماکیاوه‌ل)ك پرنس نام اثری‌ده فرانسه‌لی دساس شهیر قرال اون برنجی لوئی‌دن صوکره انتشار ایتمش فقط اون دردنجی لوئی کبی بر مستبدك یتشمسنه خیلی خدمت ایلمشدر؛ مونتسکیو انکلیز اختلالندن صوکره کلیور فقط فرانسه انقلاب کبیرینك تملرینی وضع ایتمش اولیور؛ وولته‌ر وباخصوص روسو اولمسه فرانسه انقلاب کبیرنده ابدی بر صیت قازانان او شبان سیاست یتیشه‌مز، جهان مدنیت وسیاست آلت اوست اوله‌مازایدی. اون سکزنجی عصرك فلاسفهٔ سیاستی اولمسه آمریقا جمهوریتی تشکل ایده‌مز، فرانقلن و واشینغتون کبی اعاظم یتیشه‌مز ایدی.

صاحب صنعت سیاسیلرله صاحب علم سیاسیلر ایچون لازم کلن اوصاف عالیه پك نادر اوله‌رق شخص واحدده مجتمع اولور. افلاطون وارسطونك فعلیات سیاسیه ایچون هیچ بر میل و هوسلری

یوق. ایدی برچوق دیپلوماتلر برچوق سیاسیلر، برچوق ناظرلر ایسه فن سیاست ایچون هیچ برخدمتده بولنمامشلردر. معمافیه اعتراف ایتملیدرکه اك داهی سیاسیلر اکثریا اك بیوك علمای سیاسیه زمره‌سندن اولمشلردر: اسکندر، قیصر، مأمون، فاتح، ایکنجی فره‌دریق، واشینغتون، برنجی ناپولیون الخ کبی..

بو تفصیلاتدن آکلاشیلیورکه علوم سیاسیه‌نك فعلاً اجرای سیاست خصوصنده فائده‌سی محققدر وبوفن متتبعلری منسوب اولدقلری علمه خدمت صورتیله خادم انسانیت اولدقلری کبی طوغریدن طوغری‌یه فعلیات سیاسیه‌ده موفقیت کوسترمکله‌ده مملکتلرینه فائده تأمین ایتمش اولیورلر و تدقیق ایتمکده اولدیغمز علمك فائده‌سی ایشته بوصورتله انظارده تعین ایدر.

٦ حقوق اساسیه‌نك غایه‌سی واخلاق. — حقوق اساسیه‌نك غایه‌سی مملکتلرك سلامت داخلیه و خارجیه‌سی و انسانلرك سعادت ممکنه‌سیدر. بو غایه‌یه وصول ایچون استعمال ایدیله‌جك وسائطك تعیینی امرنده اختلاف واقع اولمشدر. بعضلری سیاستی بوس‌بوتون اخلاقدن تجرید ایدرك مقصده وصول ایچون هردرلو وسائطی مشروع عدایدییور. جزویتلرك (La fin justifie les moyens) قاعده‌سنی رهبر اتخاذ ایلیورلر. حق واخلاق فکرلری هنوز تاميله تقرر ایتمامش اولان عصرلرده بو قاعده‌نك بر حقیقت اوله‌رق تلقی ایدلسنه امکان اوله‌بیلیر ایدی؛ فقط زمانمزده بوقاعده‌دن استفاده

ایدن سیاسیون بویله بر شیئ فعلاً تجویز ایتمسه‌لر بیله صرف حقیقته خدمت ایله مکلف اولان ارباب فن وتألیف هیچ بر زمان وجدان بشری اکدار ایده‌جك بویله بر دستور فساده تبعیت ایده‌مزلر. مع مافیه حیات ایچون مجادله (Lutte pour l'existence) قاعده‌سنی، خلقت عالمك صفحات متوالیه‌سنی تدقیق ایده‌رك استخراج ایدن علوم طبیعیه منتسبلرینی بو نظریاتك سلسلهٔ استدلالاتنده الی نهایه تعقیب ایدر ایسه‌ك صراحةً دکلسه بیله ضمناً انسانلر آره‌سنده‌کی اخلاق قواعدینك افعال و حرکات بشریه ایچون بر رهبر اوله‌میه‌جغی کبی بر نتیجهٔ معکوسه‌یه و صولمز استبعاد اولنمامليدر. افراد آره‌سنده تأمین حیات و تفوق ایچون هر شیئ مشروع کورن واخلاقی خلقی و طبیعی دکل انسانلرك محافظهٔ بقا و دوامی ایچون تصنیع ایدلمش بر شکل و تکلف خارجیدن عبارت فرض ایدن پك یکی بعض حکمایه باقارسه‌ق فرضاً نیچه‌تك فوق الانسان (Sur homme) حقنده‌کی نظریاتنی تدقیق ایلرایسه‌ك دولتلرك افعالنده اخلاقك بر بولماسی مشکل اولور. بو تعریف ایتدیکمز نظریات جدیدهٔ حکمیه اخلاقك عدم لزومنی صراحةً بیان ایتمامکده وحسن اخلاقی بیله توصیه‌دن خالی قالمامقده ایسه‌ده هیئت عمومیه‌سندن بر نتیجه استخراجنه قالقیشیلنجه اخلاقه براز کوچ یر بولنه‌بیلور. افراد ایچون بویله اولنجه ملیونلرجه خلقك منفعت و سلامتندن مسؤل اولان حکومتلر و دولتلر

و بو حکومتلرله دولتلرك اعضای مرئیه واشکال خارجیه‌سندن عبارت اولان حکومت آدملری‌و سیاسیلر ایچون ده اولویتله اخلاقه او درجه اعتنا ایدلمامسی کبی بر نتیجهٔ غریبه چیقارمق اقتضا ایدییور .

فقط بو اساس پك یاکلشدر . وقتیله ما کیاوه‌ل بیله بو اساسی باشقه طرزده قورمغه چالیشمش،سیاسیاتده رجال سیاسیه ایچون هر شی جائزدر کبی،بر نظریهٔ سخیفه وضع ایتمش ایدی فرده‌ریق کبی سیاسیات داخلیه و بالخصوص خارجیه‌سنده قواعد اخلاقیه‌یه مبالاتی اولمیان بر قرال بیله (Anti-machival) نامنده‌کی اثرنده (Le Prince) نام اثرده‌کی نصایحی رد ایتمش و دولتلرك نهایت انسانلردن یعنی طبیعتلری و ماهیت خلقیه‌لری سببیله اخلاقه تابع اولملری لازم کلن موجوداتدن متشکل بر کل اولدقلرینی وهر کلك اجزاسنی تمییز ایدن اوصاف ایله متصف اولمسی لازم کله‌جکنی اثبات ایلمشدر. مع مافیه اعتراف ایتملیدر که بیوك فره‌دریق بو اثرینی یازدیغی زمان هنوز پرنس ایدی و مقام حکومته کچرمجمز منافع عمومیه ایچون هر شیئی تجویز ایدر اولدی؛فعلاً ما کیاوه‌لك شاکردی اولدیغی حالده قولاً معارضی صاییله‌بیلیر ایدی .

شبهه یوق که اخلاق ایله سیاست بربرندن آیری شیلردر. علم اخلاق ایله علم سیاستك ساحهٔ شموللری ، حدودلری باشقه‌در؛مع مافیه بو ایکی فن آره‌سنده صیقی روابط ، متعدد تماس نقطه‌لری موجود بولندیغی ده غیر قابل انکاردر.

مدنيت ايلريلدكجه ، افكار انسانيتپرورانه تعميم ايلدكجه دولتلرك مقصده وصول ايچون استعمال ايلدكلرى وسائط دوزهليور و نظريات اخلاقيه‌نك قبوله دها زياده ميال بولنديغى اشكال مقبوله اخذ ايديور. زمان قديمده يونانيلر، روماليلر دشمن عد ايتدكلرى اقوامه قارشى هر حركتى جائز كوريرلر ايدى؛ سلاحسز مغلوبلرى اولديرمك كنديلرنجه بر وظيفه ايدى. اسراى حرب آلنوب صاتيلور، شهرلر كويلر بى لزوم اوله رق احراق بالنار ايديلورايدى. بو عادات حربيه بلكه ايكى عصر اولنه كلنجه يه قدر شرقده بيله تعامل مقبول حكمنده ايدى. فقط شمدى بويولده حركت ايتمكه جرأت ايدن بر قوماندانه شقى وجانى نظريله باقيلور وجدان مدنيت كنديسنى لعنت ايله ياد ايدر.

قرون وسطاده آوروپاده اعتقاديات بر مسئله ايدى اعتقادى بوزوق عد ايديلنلر حقنده هر درلو تعدى و تجاوزه مساغ وار ايدى. خرستيانلغك اك بيوك تمثال اخلاقيسى اولمق اوزره لازم كلن پاپا كفاره قارشو هيچ بر تعهد هيچ بر وعد اولهميه جغى دستوريى وضع ايدر ايدى — كه بو دستورك تاريخ عثمانيده پك آجى نتايجى كورلمشدر — قاتوليك اوليانلره قارشو يمينك بيله حكمى اولهماز ايدى. افكار عموميه وجدان امت بونلرى تقبيح دكل بالعكس تقدير ايدر ايدى زيرا طرز تلقى اويله ايدى. فقط او وقتدن برى حقيقت ديو كبى آديملر آتدى. شيمدى بر پاپا ، بر حكمدار امضاسنك حقنى ويرمز ايسه السنهٔ

مطبوعات تشنیعلر تقبیحلر یاغدیریبور و امضاسنی یالایان حکومت عاجز ایسه جزاسنی‌ده کوریبور .

٧ اخلاق ومنفعت عمومیه . — بوراده استطراد قبیلندن بر بحث مهمه لزوم کوریلیور . جزویتلرك ، مقصد هر درلو وسائطی مشروع قیلار دیه ،وضع ایتدکلری قاعدهٔ عمومیه‌یی کافهٔ اخلاقیون وعلوم سیاسیه اربابی قطعیاً رد وتقبیح ایلدکلری حالده ینه منفعت عمومیه ،حکمت حکومت ، ایجاب حال ومصلحت کبی سوزلر بین الناس دائما زبانزددر؛ حتی مجله‌ده - ضرر عامی دفع ایچون ضرر خاص اختیار اولنور - دییه بر قاعدهٔ کلیه‌نك موجود اولدیغی معلومدر . ماکیاوەل دها ایلری کیده‌رك « منفعت وسعادت عمومیه دولت آدمنك هر درلو جنایاتی معذور قیلار » دییور. ماکیاوەلك بو مفرط سوزینی قواعد حاضره قبول ایتمه‌مکله برابر فعلیاتده حکمت حکومت ومنافع عمومیه اوغورنده ارتکاب ایدیلن منافیٔ اخلاق بعض افعال وحرکاتی نظر عفو ومسامحه ایله اورتیور . تألیفات سیاسیه‌سی ایله معروف آلمان مؤلفلرندن بلونچلی حکمت حکومت بحثنده ایضاحات آتیه‌یی ویریور :

« حکمت حکومت بوش بر کلمه دکلدر . تاریخك ویردیکی حکم کوستریبور که اکثریا حکمت حکومت اجرا ایدیلن افعال وحرکاتك قبحنی تخفیف ایدر وافعالی موافق اخلاق کبی کوسترر . بو فرق نه‌در؟ ایشته بوراده نظام عالم وانتظام اقوام

و اكم نقطهٔ نظرندن فنالق دينيلن شيئك ماهيت وحقيقتنى تعيين ايتمك ايجاب ايدييور .

«فنالق آنى ارتكاب ايدن شخصه نظراً باشقه وحيات عموميهٔ بشريته نظراً ينه باشقه بر شكلده عرض چهره ايدر جرمى ارتكاب ايدن مجرمه نظراً فنالق اولان شئ ايلكك بر شرط واجبى كبى تظاهر ايدر وبو حيثيتله كل وعموم ايله اولان ارتباطه نظراً بر ايليك اولور ايلكده واقع اولان هر بر ترقى فنالغه قارشى احراز ايدلمش برظفردر ناصل كه خطانك امكان وجودى مدقق تحرئ حقايقه سوق ايدييور جهانده‌كى فنالق دخى هر درلو تكمل اخلاقينك شرط ابتدائيسيدر [هر شيئك نسبى اولديغنى وفنالق اولمسه ايلكك قدرى اوله‌ميه‌جغنى وبودنيانك حقيقى بر دار امتحاندن باشقه بر شئ اولمديغنى مؤلف بوراده الفاظ واشكال ايله قصد ايتمك ايستيور] . »

مؤلف هيئت عموميهٔ انسانيه‌يه نظراً درپيش ايدلمك ايجاب ايدن نقطهٔ اساسيه فنالغك ايلكه آلت اولمسندن عبارت اولديغنى ويالكز تصويبه شايان مقصد ايله تقبيحه سزاوار واسطه‌يى تفريق ايجاب ايده‌جكنى و هرحالده فنالغك ايلكك زير حاكميتنده وايلكه تابع برعنصر اولمسى لازم اولديغنى بياندن صوكره نظريه‌سنى شوصورتله توسيعه دوام ايدييور :

« نظام عالم ايچون تشريح ايتديكمز حقيقت دولتده ده قابل تطبيقدر. زيرا دولتده بركلدر وكنديباشنه برعالمدر بوراده ده

منفرداً فنالق کورینن برشی هیئت عمومیه ایله مناسبت وعلاقه پیدا ایدنجه ایلك اوله بیلور. الویرر که فنالق مغلوب ایدلمش وایلکه خادم قلنمش اولسون.

هوسات واحتراصات ذاتیه انتظام قدسیٔ جهان ایچون لازم اولدیغی کبی دولتك ترقیسی ایچون ده لازمدر. قلبمزدن هر درلو خیر دکاملغی، منفعتپرستلکی، غروری، املی سوکر ایسه‌ك بشریتی تحریك ایدن بك جسیم سائقلری کوکندن ییقمش اولورز. ایلك دنیلن شیده تناقص ایتمش اولور. وطنپرورلك حسنده کوردیکمز فضیلت مردانه دائما بو هوسات واحتراصاتك بعضیسنه قاریشیر. مسکوکاتده خلیطه‌یه نه‌قدر احتیاج وارسه فعلیات سیاسیه‌ده ده بوکا اودرجه محتاجز.

« بر دولت آدمنك بالنسبه ناپاك بعض مظاهرلردن مستغنی اولمسی کندیسندن طلب ایدیله‌مز. الجاآت ضروریه‌نك تضییقنه تابع بر حکمدار اعتباری نقصان وفقط دولته خدمات مهمه ابرازینه مستعد بر ناظری ردایتمه‌سه مؤاخذه اولنمليميدر؟ کذلك حکمدارك ضعفنی ویاحرصنی خیره صرف ایتمك صورتیله موقع استفاده‌یه وضع ایدن بر ناظر تعییب ایدیلورمی؟ فقط فنالق هیچ برزمان حاکم ونافذ دکل خادم وتابع اولملیدر؛ بناءً علیه ایلکه غلبه ایتمه‌مسنه صوك درجه اعتنا وغیرت ایتملیدر فنالق ایلکك مشوقی اوله بیلور صورت قطعیه ومحققه‌ده تابع اولمق شرطیله.. بو صورتله تحدید ایدلسه‌دخی بو اساس وقاعده مخاطره‌دن خالی دکلدر وسفسطه وسوء تفسیره میدان ویره بیلور.

نسبتسز ویا ایلکدن زیاده فنالغه منجر اولان بر واسطه
هروقت سزاوار قدح وتعییمدر. فرضا وجدان عامه عهدنده
خلف ایدن وحانث اولان کیمسه‌یی دائماشدیداً توبیخ ایدر.
شرائط تسلیمی پامال ایدن مظفر بر قوماندان کبی.. زیرا ویریلن
سنده رعایت انتظام عالمك ، آهنك بشریتك مفتاحیدر. بر
دولتك بویله بر عهد شکنلکدن استحصال ایده‌جکی فوائد
خصوصیه بوقدر مدهش ومصیبت انکیز بر سوء مثالدن حاصل
اوله‌جق عمومی بر فنالغه قات ، قات فائقدر . فقط بوکا مقابل
افکار عمومیه دولت ایچون مضر اولان بر معاهده نامه‌نك
عدم اجراسنه نظر مسامحه ایله باقار وبر غالبك ویردیکی سوزه
عدم رعایتی ایله بر مغلوبك تعهداتینی عدم اجراسی ارەسنده‌کی
فرقی تعیین ایدر. اساساً افکار عمومیه ظاهر بیندر ویالکنز پك
صریح اولان کذب واغفالدن تنفر ایدر بویوك فره‌دریق بر
فرد اولمق حیثیتیله دائما ویردیکی سوزه رعایتکار اولدیغنی
وفقط حکمدار صفتیله ناموس ذاتیسنی سلامت عمومیه ایچون
ایجاب ایدرسه فدا ایده بیله‌جکنی دائما تکرار ایدر . [وبونی
فعلاً ده دفعاتله یاپمشدر]

دنیاده هیچ بر جنایت یوقدر که قتل نفس قدر قبیح اولسون.
قاتل سلامت دولت کبی بر معذرت ایله دامنی تطهیره چالیشسه
بیله ینه وجدان عامه آنی عفو ایتمکدن امتناع ایلر. سن بارتلمی
قتل عاملرینك خاطره‌سنی تذکیر ایچون پاپا اون دردنجی غره‌غوار

طرفندن ویریلن مقدس امرلر بیله بو خونین جنایاتی نظر عامه وتاریخده تمیزلیه‌مامش وطن وحریت نامنه ارتکاب ایدیلن ١٧٩٣ ده‌کی ایلول قتاللرینی — انقلاب عظیمه خدمتی ادعا ایدنلر اولدیغی حالده — هیچ بر صاحب انصاف معذور کوره‌مامشدر. قتل اوقدر مهلك و اوقدر کوتو عد و اعتبار اولنمشدرکه بونك واسطه اوله‌رق اتخاذینه بیله هیچ بر مؤلف مساغ ویره‌میور .

بونکله برابر بوقاعده‌نك هیچ بر استثنا قبول ایتمسنه امکان یوقمی ؟ تاریخ بزه اویله سیاسی قتللر کوستریبور که أك عالی متفکرلر بیله بونلری تقبیحه جرأت ایده‌میورلر. حتی بعضاً تصویب بیله ایدییورلر. بر چوق آغیر باشلی آدملر واردرکه قیصری قتل ایدن (بروتوس) ایله هم فکردرلر. کذلك روسیه ایمپراطوری برنجی پولك قتلنی برضرورت سیاسیه عد ایدییورلر هولوفه‌رنی قتل ایدن ژودیت ومارایی قتل ایدن شارلوت قورده؛ قدح دکل، مدحه مظهر اولیورلر. شاعر شهیر شیلله‌ر اوستریالی والی‌یی قتل ایدن اسویچره‌لی قهرمان (کییوم تل) ایچون شانلی بر پیه‌س بیله یاپمش. بونکله برابر دردنجی هانری‌یی اولدیرن راوایاق ایله آمریقا رئیس حکومتی (لینقوله‌ن) ك قاتلنی هرکس تعییب ایدییور .

شو حالده تاریخك ویردیکی حکم برفرق کوزه‌دیور. مقصد واسطه‌یی مشروع قیلار قاعده‌سنی تصدیق ایتمامکله برابر بعض

استثنائره طریق امکان بولیور. جنایت بر مملکتی ظلمدن قورتارییر واو مملکتك ظلمدن قورتیلمسی ایچون باشقه‌ده برچاره بولنمازسه وباخصوص اوظلمك دوامی مملکت ایچون ظالمك اتلافندن دها زیاده داعیٔ فلاکت اولور ایسه حاصلی حکیم شهیر اسپینوزانك دیدیکی کبی «قودورمش برکوپکدر اولدیرك.» دیمك ممکن ایسه تاریخ اوجنایتی معذور کوریر. [*]

شبهه‌یوق فنا برایشك سعادت عمومیه‌یه خادم قیلنمسی کبی بر مقصد صریح ایله اجرا ایدیلن بومعاملهٔ استثنائیه تهلکه‌دن عاری دکلدر. قیزغین قفالی بر آدم کندینی بیوك بر منجی عد ایلدیکی حالده وجدان عامه اکا مکروه بر جانی نظریله باقه بیلور. جنایت أك تهلکه‌لی بر واسطه‌در. قیصرك قتلی بیله اووقتك جمهوریتی تخلیص ایده‌مامش، بالعکس روماعالمنی انحطاطه، استبداده سوق ایلمشدر.

فکر زمانه، محیط حاضره کوره محاکمه ایدلدیکی تقدیرده رد وانکاری قابل اولمیان بو طرز استدلال حقیقت محضه عد اولنماملیدر. شبهه‌یوقدر که سیاسیات حاضره ایچنده یووارلانان برکیمسه یوقارودن بری تفصیل ایدیلن خط حرکتدن براز شاشنجه هم کندینی، هم مملکتی حفرهٔ مصیبته القا ایدر. زمانك آدمی اولمق ایجاب ایدر. محیطنی — ولوکه عالی بر مقصد ایچون اولسون — ییرتوب ایلری آتلق بادیٔ فلاکت

[*] ظلمه قارشو مقاومت بحثنه مراجعت

وبدبختى در. قواعد حاضره هنوز بين الدول حقيقت اخلاقيه نك تماميله تطبيقنه مساعد دكلدر. ازمنهٔ قديمه ده، قرون وسطاده وحشت حكمفرما اولديغى زمانلرده، شيمديكى قواعد دوليه يى تطبيقه قالقيشان بر حكومت محافظهٔ موجوديت بيله ايده مز ايدى. اسرا، اموال حرب، غنيمت و سائره حقنده اليوم مدار افتخارمز اولان قواعدى، اوچ عصر اول بر حكومت يالكز باشنه اجرا هوسنه دوشسه ايدى ازيلور، مضمحل اولور ايدى. اونك ايچون او حكومت اطراف و محيطنه تبعيت مجبوريتنده بولنور ايدى شمدى ده فرضا ترك سلاح ويا الاهى حكم محكمه سنه مراجعت شبهه يوقدر كه اخلاقك صوك درجه توصيه ايتديكى بر تدبير مستحسندر. فقط هانكى بر دولت بو بابده اوك اياق اولمغى كوزينه كسديره بيلور بر دولت بويله بر علوجناب ابرازينه و درس اخلاقى اعطاسنه تشبث ايده جك اولور ايسه موجوديتنى غائب؛ ايدر زيرا سعادت اقوامه خدمت ايده يم ديركن مملكتك محو و پريشانيسنى احضار كبى ديكر بر دركه يه دوشمش و بناءً عليه حركتنى ينه ايشته بو نقطهٔ نظردن، وجدان عامه تقبيح و حتى تلعين ايتمش اولور. بشريت بركلدر، بر هيئت عموميه در. يالكز بر فردى، بر جزئى ترقى ايده مز. هيئت عموميه بردن ترقى ايدر. آيرلمق، پك ايلرى آتلمق ايستين تأثير محيطدن آزاده قالمغه ساعى اوله رق كندى غيرتنى قيرار. اخلاق سياسيه ده بويله در يالكز بر حكومت و بر قوم اخلاقك تعقيب ايتديكى غايهٔ عاليه يه وصوله چاليشه ماز.

بو سبيله بلونچلی نك تشریح ایتدیکی نظریه‌یی حقیقت دکل بر معذرت فرض ایده‌بیلورز. بشریت شـمدیلك باشقه درلو یاپه‌مدیغی ایچون بوکا اغماض عین ایدر. آنجق بو نظریه هیچ برزمان مقصود بالذات اولماز واولمامليدر حقیقت اخلاقیه الجای زمان واحواله ایله دکیشمز. بردر، قطعیدر، لایتغیردر. یالکز طرز تلقی دکیشیر. زمان حاضر ایسه بوقدر تام حقیقته متحمل دکلدر. بناءً علیه فعلاً ایش باشنده بولنانلر زمانلرینی دوشونمیه‌رك زمان حلولی دها پك اوزاق اولان سـعادت مطلقه و بالطبع حقیقت تامه دورینه کوره اتخاذ تدابیر ایدرلر ایسه حقیقتی خیاله قلب ایلمش و خیالات آرقه‌سنده قوشان هرکس کبی کندی نفسلرینی ونفسلریله برابر مملکتلرینك منفعتنی تهلکه‌یه القا ایتمش اولورلر. پراتیق پولتیقه تعقیب ایتملی (Utopiste) خیالپرور اولمامليدر. سوسیالیستلرك مسلکی ایشته بونك ایچـون الیوم فائده یرینه مضرت تولید ایلیور و آنارشیستلرك حدوثنه بادی اولیور.

٨ حقوق اساسیه‌نك منابعی. — حقوق اسـاسیه سائر اقسام حقوق کبی حقوق طبیعیهٔ سیاسیه ایله حقوق موضوعهٔ اساسیه‌یه انقسام ایدر. ایکنجی قسم برنجی‌یه نه قدر یاقلاشیرسه اودرجه تکمل ایلر. زیرا حقوق طبیعیه عقل سلیمدن ووجداندن اقتباس انوارایدر مع‌مافیه بز بو مبحثده یالکز حقوق موضوعهٔ اساسیه‌دن بحث ایله اکتفا ودولتك تشکلات تاریخیه‌سی وحقوق طبیعیه عالمنده‌کی موقعی حقنـده‌کی تدقیقاتمزی دیکر برمبحثه تعلیق ایلرز.

بو نقطهٔ نظردن حقوق اساسیه‌نك منابعی باشلیجه ایکی‌مهم قسمه آیریله‌بیلور (١) حقوق و قوانین مکتوبه (٢) عادات وتعامل . بو ایکی منبع آره‌سنده باشلیجه مدار تفریق و تمیز شودر : حقوق محرره ویا مکتوبه آنجق آنلره مشابه دیکر برقانون ایله صراحةً فسخ ایدلمك صورتیله حکملرینی، قوهٔ تنفیذیه‌لرینی غائب ایدر ، عادات وتعاملك حکمدن سقوطی ایسه بام باشقه‌در .

حقوق و متون محرره‌یه علی‌العاده قانون اساسی ، فرمان اصلاحات ، تنظیمات کبی نام‌لر ویریلیر قانون اساسی بر ملتك حقوق سیاسیه‌سنی، شکل حکومتنی و بو حکومتك مرکب اولدیغی دوائر عمومیه‌نك تنسیقات و تشکیلاتنی تعیین ایدن برسند ، بر برعهدنامه‌در . قانون اساسینك دها نافذ ، دها مؤثر ، دها عمومی بر معنایی حائز اوله‌بیلمسی ایچون شکل و افاده‌جه دیکر قوانین متنندن براز دها فرقلی اولمسی اقتضا ایدر . فرضا او قانونی اصدار ایدن مجلس، مجلس تشریعیدن بشقه اولملیدر ، اکثر مملکتلرده قانون اساسی‌یی‌ده ملتدن، ملتك نوابی اولان مبعوثلردن تلقی ایتمك ایچون برقانون اساسی مجلسی تشکیل اولونور . (Assemblée constituante) اول امرده ملت بو مجلسك اعضاسنی تعیین ایدر . بو مجلس مملکتك احوال و مشوارینه توافق ایده‌جك بر قانون اساسی تنظیم ایلدکدن صوکره وظیفه‌سنه ختام بولمش نظریله‌باقه‌رق تعطیل مذاکرات

ایدر و قانون جدید موجبنجه تکرار انتخابات اجرا ایدیلەرك بو دفعه حاکمیت ملیه اساسنك روحنه بحق موافق بر مجلس تشکیل ایدلمش اولور .

١٧٨٩ دە تشکیل اولنان فرانسه مجلس عمومیسی بر مجلس قوانین ایدی کذلك فرانسەدەکی ١٨٧٥ قانون اساسیسی ینه بویله بر مجلس طرفندن تنظیم ایدلمشدر .

شو حالده بر قانون اساسی نظریات حقوقیەیه تماماً توافق ایدەبیلمك ایچون بویله بر مجلس ملیدن صادر اولملیدر، فقط بو قاعده هروقت جای تطبیق کورمامکده اولدیغندن طوغریدن طوغری یه حکمدار طرفندن نشر واعلان ایدیلن قانونلر دخی بعض قیوده تابع اولمق ایجاب ایدر فرضا صورت تعدیلی دیکر قوانینه بکزەمز و بکزەمملیدر. حکومتك تمل طاشنی تشکیل ایدن بر قانون سلمەالسلام تعدیلاتەدوچاراولورسه بنای حکومت ایکیده بر منهدم اولمق تهلکەسنه معروض قالیر .

قانون اساسیلرك بعضیسی، بر دولتك مجدداً بنیانی تأسیس ایتدیکی حالده دیکر بعض قوانین اساسیه ذاتاً بنیانی ، شکلی موجود بر دولته بر وضع جدید اعطا ایدر. آمریقانك آلمانیا ایمپراطورلغنك قوانین اساسیەسی برنجی قسمه، دیکر بك چوق قوانین اساسیه و ازجمله قانون اساسیٔ عثمانی ایکنجی قسمه ادخال ایدیلور .

قوانین محررهٔ اساسیه بونقطهٔ نظردن بر تفریق و تقسیمه

تابع اولدیغی کبی دیکر بر نقطهٔ نظردن‌ده قابل تقسیمدر. شویله‌که برقسم قوانین اساسیه خارجاً بر و فقط داخلاً متعدد اولور. بعض حکومات متحده‌نك روابط اساسیه‌سنی تعیین ایدر . آمریقا حکومات متحده‌سنك، آوستریا ومجارستانك قوانین اساسیه‌لری بوجمله‌دندر. دیکر قوانین اساسیه که اکثریتی تشکیل ایدر داخلاً وخارجاً حائز وحدت‌تامه اولان حکومتلره عائد اولور.

قوانین محررهٔ اساسیه‌نك نشر و اعلانی ایسه پك یکی بر اصولدر . ازمنهٔ قدیمه‌ده صرف شکل حکومته عائد قانونلری نشر و اعلانی معتاد دکل ایدی. فرانسه اختلال کبیرینه‌کلنجه‌یه قدر بحق قانون اساسی ، (محرر و مکتوب) دینمکه لایق بر برقانون عمومی ــ آمریقای شمالینك پك یکی اولان قانون اساسیسی مستثنا اولمق اوزره ــ نشر ایدلدیکی یوقدر . انکلتره بیله مشروطیت اداره‌یه تابع اولدیغی حالده فرمانلر، عادتلر، معاهده‌لر اصولنه تابع و بویله هر جهتی جامع برقانون اساسیدن محروم ایدی حالاده بوندن محرومدر .

عرف و عادته کلنجه : بو منبع بالجمله قوانینده اولدیغی وجهله حقوق اساسیه‌ده دخی غایت مهم ، اك مهم بر یری اشغال ایدر. دیه‌بیلیرزکه قوانین اساسیه‌ده اصل اولان ینه عادتدر زیرا عادت قدیمدر ، حقوق مکتوبه ایسه حادثدر عرف و عادت کتب فقهیه‌ده دخی تعریف ایدلدیکی وجهله عقول سلیمه اصحابنك تلقی بالقبول ایلدکلری امر مکرردر. بناءً علیه دولتلرك حیاتنده،

شكل اساسيسنده تكرر ايدرك عامه‌جه مظهر قبول اولان بعض حركتلر بالاخره قانون حكم و قوتنی احراز ایتمکده‌در .

اساساً عرف و عادت جمعیتك ظهوریله توأمدر . انسانلر اك كوچك بر قبیله حالنده ایكن دخی البته كندیلرینی اداره ایچون بعض اصول و قواعده تابع ایدیلر .

قانون اساساً هر شیئی استیعاب ایده‌مز. واضع قانون نه‌قدر بصیرتكار و وسیع النظر اولورسه اولسون ینه متمادی الظهور اولان وقایع و شئون متنوعه و بی‌نهایهٔ عالمی كاملاً استیعاب و احاطه ایده‌مز اونك ایچون معاملاتی قوانین ایله اك زیاده تحت انضباطه آلنان مملكتلرده بیله ینه تعامل و عرف و عادته دها واسع بر میدان براقق ضروری اوله كلمشدر .

بو سببله . قانون اساسی ایله دولتك شكل ووضع اصلیسنی اك اوفق تفرعاته وارنجه‌یه قدر تعیین ایده‌بیلمك ادعاسی هیچ بر وقت وارداوله‌ماز. قوانین اساسیه‌سی اك مكمل اولان دولتلرده بیله قوانین محرره و مكتوبه مطلقا عادات و تعاملات ایله ممتزج بر حالده بولنمقده‌در. یالكز بعض مملكتلرده قوانین مكتوبه جهتنه بالنسبه دهازیاده اهمیت ویرلمش، دیكر بعضلرنده قوانین مكتوبه‌یه او درجه رعایته لزوم كورلمامشدر. بونلرك برنجیسنه فرانسه‌یی مثال كوستره‌بیلیرسه‌ك ایكنجیسنك مثالی ده انكلتره اولور.

حقوق اساسیه منابعندن بحث ایدركن معاهداتی اونوتمامق ایجاب ایدر. بعض مملكتلرك شكل حكومتنی اومملكت اهالیسنك

مجلسی ویاحکمداری تعیین ایتمز دولتلر آره‌سنده منعقد بر
معاهده نامه اومملکتك شکل حکومتی تعیین ایدر . بالقان
حکوماتنك قسم اعظمی بو جمله‌دن اولدیغی کبی انکلتره‌نك‌ده
قوانین اساسیه‌سندن بر قسمی معاهداته مستنددر . ١٧٠٧ ده
اسقوچیا و ١٨٠٠ ده ایرلانده ایله منعقد معاهدات بوجمله‌دن
صاییلیر .

ینه منابع حقوق اساسیه‌دن بحث ایدر ایکن بالخاصه ممالك
اسلامیه‌یه معطوف اولمق اوزره احکام شرعیه‌یی ذکر ایتمك
ایجاب ایدر ، دولتمزك شکلی ، قوانین عمومیه‌مز همان دائما
بر اصله ارجاع اولنمقده‌درکه اوده شرع شریفدر . تنظیمات
خیریه‌دن مقدم باشلیجه بر قانون اساسی یوق ایکن احکام
شرع شریف الك مشکل ومهلك زمانلرده بر ملجأ وبر پناه
عد ایدلدیکی کبی سلطان مجید دوری رجالی دخی کرك تنظیمات
خیریه‌یی وکرك مؤخراً اصدار ایتدکلری فرمانلری هپ اواصل‌ـ
الاصوله استناد ایتدیرمشلردر . ذاتاً بومملکتده باشقه درلو
یاپمغه امکان یوق ایدی. زیرا امورسیاسیه ومذهبیه‌سی الك زیاده
لاینفك اولان ممالك، ممالك اسلامیه‌در. اسلامیت قیصره عائد
اولان شیئی قیصره اعاده ایدیکز دستورینی وضع ایتمش دکلدر.

الیوم معمول به اولان ٩٣ قانون اساسیٔ معدلی دخی
بو اصلدن انحراف ایتمدیکنی مناسبت دوشدکجه تصریح ایتمکده
وکرك مقام خلافته وکرك محاکم شرعیه‌یه وکرك اصول مشورت

ومشروطيته عائد احكامی هپ اومنبعه ارجاع ایتدیرمکده‌در .
احکام شرعيهٔ مليه‌مزك بر قسمی حقوق مکتوبه‌يه ادخال ایدلدیکی کبی دیکر برقسمی‌ده عرف وعادته فقط عرف وعادت شرعیه‌يه ارجاع ایدلمك مقتضیدر . هر حالده حقوق اساسیهٔ عثمانیه‌نك حین تدقیق وتذکرنده بومنبع مهمی بالخاصه تعمیق ایتمه‌مز اقتضا ایده‌جکندن بو نقطه‌يه شمدیدن عطف اهمیت ایدلمسی ایجاب ایدر .

٩ قوانین اساسیهٔ مکتوبه وعرف وتعامل. — برمملکت ایچون قوانین اساسیهٔ مکتوبه‌يه مالك اولمقمی ایيدر ؛ يوقسه عرف وتعامل ایله اداره اولنمقمی ؟ بوبحث بين المؤلفين پك زياده مناقشاتی دعوت ایلمشدر .

بعضیلری شك وتردده، سؤتفسیره اك آز میدان ویرمسی لازم کلن حقوق اساسیه‌ده دخی اك بیوك اهمیت وموقعك عرف وعادته براقلمسی لازم کله‌جکی فکرنده‌درلر . زیرا احوال جمعیتده متمادیاً حصوله کلن تحولات بطيئه وتدریجیه‌نك استلزام ایلدیکی متمادی وفقط حس اولنمیه‌جق درجه‌ده خفیف تعدیلات آنجق بواصول سایه‌سنده استحصال اولنه‌بیلور . بوصورتله ملتك تحولات تدریجیه‌سیله قوانینك ـ که بوراده مقصود قوانین تعاملیه‌در — اشکال خارجیه ومعدله‌سی آره‌سنده بر آهنك خوشجریان حاصل اولور . انقلابات عظیمه، اختلاللر، سفك دمایی موجب مقاتله‌لر بوسایه‌ده برطرف ایدیلور.

انکلتره‌نك کوستردیکی مثال بو خصوصده پك مفید بر درس تشکیل ایدر . شمدیکی شکل حکومتی ۱۳ نجی، اون بشنجی و اون سکزنجی عصرلرده‌کی طرز اداره‌دن پك فرقلیدر. بونکله برابر دبدبهٔ مخصوصه ایله نشر و اعلان ایدلمش هیچ بر مطنطن قانون اساسی یوقدر که اصول قدیمه‌نك شو یولده تعدیلاته دوچار اولدیغنی صراحةً ومفصلاً تعیین ایتمش اولسون. قرالك صلاحیتنی تحدید ایدن ، لوردلر قماره‌سنك نفوذینی تنقیص ایلین ، مملکتده اقتدار حقیقی‌یی عوام قماره‌سی ایله هیئت وکلایه تودیع ایدن سائق ومحرك اعتیادات سیاسیه‌دن باشقه بر شی دکلدر . انکلتره‌ده دیکر مهم بر عادت سیاسیه تقرر ایتمشدرکه بونك ممالك سائره‌ده امثالی ــ آمریقا استثنا ایدیلیرسه ــ همان هیچ یوقدر . مملکتك قوهٔ سیاسیه‌سی محافظه کاران (توری) ایله احرار (لیبرال ویا ویغ) آره‌سنده بر انتظام و تناوبه اوغرامشدر . بری سقوط ایدر ، دیکری رأس کاره کچر ، اوزون مدت محافظه کارلر رأس کارده قالوبده مملکتده ترقیپرورلکه جزئی بر سکته عارض اولدیغی درحال عکس العمل آثاری مشاهده ایدیله‌رك فرقهٔ احرار رأس کاره کچر . کذلك بونك عکسنه احرار برواز ایلری آتلدیغی مملکتك طبیعت احتیاطپروره‌سی انکشاف ایدرك محافظه کارلر لهنه بر توجه عمومی حاصل و تکرار محافظه کارلر مقام حکومته واصل اولورلر. انکلتره‌نك اك بیوك قوتلرندن بریده ایشته بو فرقه‌لر آره‌سنده‌کی موازنه تشکیل ایدر .

آمریقاده ره‌پوبلیقه‌ن و ده‌موقراط نامیله ایکی مهم فرقه مناوبةً رأس کارده بولنورلر . اون بش سنه‌دن بری هپ‌ده ره‌پوبلیقه‌نلر حکم سوریبور. تروستلرك مملکتده ایقاع ایده‌جکی تخریبات اوزرینه بر سنه صوکره‌کی انتخاباتده ینه ره‌پوبلیقه‌نلرك محافظهٔ اقتدار ایتملری مشکوکدر . مکرکه تعدیل مسلك ایده‌لر .

حقوق اساسیه‌ده تعامل طرفدارانی اولانلرك بو نظریاتنه، حقوق مکتوبه و صریحه طرفدارانی غایت معقول جوابلر ویریبورلر .

قوانین اساسیهٔ مکتوبه‌نك‌ده طرفدارانی پك چوقدر . بونلر دیبورلرکه قوانین اساسیهٔ مکتوبه‌ده‌اك مهم ماده‌لر بر صراحت مفیده و مقبوله ایله محرردر . قوای حکومتك هر بری نه کبی صلاحیت و وظیفه ایله مکلفدر ؛ بونلرك حدودینی لایقیله تعیین ایدر . بو سایه‌ده قوای مختلفهٔ حکومت آره‌سنده ظهوری ملحوظ اولان تشوش و تعارض زائل اولور . علی الاکثر مشکوك و درجهٔ نفوذ و تأثیری جای تردد بر عادته تبعیتدن متولد محاذیر قوانین محرره‌نك صراحتی ثمره‌سیله زائل اولور . بالخصوص انقلابات و اختلالات سیاسیه‌دن صوکره صریح و مکتوب بر قانون اساسی نتایج حاصله‌یی تجسم ایتدیرمك، میدانه وضع ایتمك کبی محسناتی‌ده موجب اولور . بو صورتله احراز ظفر ایدن فرقهٔ سیاسیه‌نك غلبه‌سی بر کسوهٔ انتظامه کیرر. مغلوبلرك حال جدید دولته اطاعتلری ، غالبلرك اعتدال ایله حرکت ایتملری تأمین

اولنور . بالخاصه حکومت مطلقه مساعدات وامتیازات اعطاسنه مغلوباً مجبور اولدیغی و ملتك جبراً استحصالنه موفق اولدیغی حقوقك تأییدی لازم کلدیکی زمان مکتوب بر قانون اساسی‌یه شدید احتیاج حاصل اولور .

بو تفصیلاتدن آکلاشیلیورکه هرایکی طرفك قوتلی دلیللری، ضعیف نقطه‌لری وار . نظریه‌لرك هر برنده بك چوق حقایق مندمجدر . اساساً بو دعوایی صرف تفکرات ومحاکمات ذهنیه ایله حل ایتمکه قالقیشمق ، یالکز نظریات ایله اکتفا ایدرك فعلیاتی نظر دقته آلمامق جائز دکلدر. بو اختلاف هر قومك مزاج وطبیعتنه احوال اقلیمیه‌سنه ، دوچار اولدیغی ایجابات و الجاآت سیاسیه‌یه کوره تبدیل حکم و معنی ایدر . انکلیز قومی مبهمجه عادات وتعاملاته آلیشمش، بومبهمیتی کندیسیچون برفائده‌عد ایدییور . زیرا بوصورتله‌بوعاداتك هم محافظه‌سی وهم تعدیلی قولای اولیور . انکلیزلر ترقیات وتکاملات تدریجیه‌یه بو طرزی دهامساعد بولیورلر وبواصولك حائزاولدیغی آلاستیقیت وشك وتردد کندیلرینی مشکل موقعه‌صوقمیور. فرانسزلرایسه تحصیل حقوق و قوانینه پك آلیشیق واوته‌دن بری روماحقوقنی تدوین وتدقیق ایتمکله مألوف بولندقلرندن وضوح منطقی‌یی وبناءعلیه عبارات ومتونی پك‌زیاده سورلر وعادات وتعاملاتك شکل‌مبهمیتدن چیقه‌رق شکل صراحت تحریریه اخذ و اکتساب ایلمسنی ، قوانین مدونه شکلنه وضع اولنمسنی بیوك بر خطوهٔ ترقی صایارلر . بسبتون حقسزده دکلدرلر .

فرانسەدە سیاسی فرقەلرك انكلترەیە نظراً دها زیادە متفرق و متشتت اولدیغنیدە نظر اعتبارە آلمق لازمدر . فرانسزلر برحكومتك شكلنە متعلق اك اساسلی شیلری بیلە تنقیدو مواخذەدە تردد ایتمز وبوكبی مسائلی آزچوق وضوح و قطعیت ایلە تذكر ایتمكدن چكنمزلر . انكلیزلر ایسە دها زیادە كندی ایشلرینە باقەرق پولتیقەیە او قدر كندیلرینی قاپدرمازلر . و بو كبی مسائلی رجال معدودە و ممتازەیە ترك وحوالە ایدرلر . معمافیە انكلترەدە بیلە فرقەلر اسكی درجۀ انتظامندە قالمامش، بو نقطۀ نظردن حاصل اولان انتظام صوك زمانلردە مختل اولمغە یوز طوتمشدر . او درجەدەكە شمدیاورادە دخی مكتوب برقانون اساسینك لزومنی حس ایدن ارباب تألیف و رجال سیاسیە ظهور ایتمشدر .

فرانسەدە پك چوق اختلاللر ظهور ایتمسی وشكل حكومتك صیق صیق تبدلە اوغرامەسی حقوق اساسیۀ مكتوبەیە پك زیادە اهمیت ویرلدیكندن ایلری كلەكدە اولدیغی بعض كیمسەلرجەادعا ایدلمكدە وبناءً علیە مكتوب قانون اساسی یەمالك اولان مملكتلردە آسایش و حضور قالمیەجغی استدلال اولنمقدە ایسەدە بو طرز استدلال موافق حال ومنطق اولمدیغی ادنا ملاحظەایلە آكلاشیلور . اختلاللرك وقوعە كلمسی قانون اساسیلرك یوزندن دكلدر بالعكس هر اختلال وقوعە كلدكجە قانون اساسی تحریری لزومی حس ایدلمشدر . یعنی قانون اختلالی دكل اختلال قانونی تولید ایلمشدر .

دیکر ممالکده قوانین اساسیهٔ محرره یوزندن اختلال ظهور ایتمامسیده بو مدعایه دلیلدر. مع مافیه راطب ویابس هر نه وار ایسه بر قانون اساسی متنه صیقیشدیریله بیله جکی ادعاسیده سخیفدر. علی العموم قوانین مکتوبه کبی مکتوب قانون اساسیده هر درلو احتیاجی تسویه یه، هر درلو امور و مشکلاتی رفع و دفعه کافل و قادر اوله ماز.

بر ملتك هر دم متبدل و مترقی اولان حیات عمومیه سی لایتبدل بعض دستورلرك قوالیب وکلماتیله زنجیربند اسارت اوله ماز. حیات مملکتده لفظدن بشقه معنانك ده تأثیر کلیسی واردر. قانون احوال و معاملات بشریه نك میلیونده برینی استیعاب ایده مز. بناءً علیه متون وعادته کنیش بر میدان براقمازسه ایکی نتیجه دن بری ظهور ایدر: یا عادات، متون وعبارات قانونیه یه رغماً بر موقع مخصوص اشغالنه موفق اولور که آمریقاده الیوم بو حال جاریدر. زیرا اوراده عادات قانون اساسی یی اکمال و اتمام ایتمیور. بلکه احکامنی فعلاً تعدیل ایده جك مرتبه ده غلبه چالمشدر. ویاخود بر موقع مخصوص اشغالنه موفق اولماز. او وقتده قانون اساسی عملمانده و عاطل قالیر، ایشلیه مز بر ماکنه حالنه کلیر.

١٠ مکتوب قانون اساسیلرك تابع اولمسی ایجاب ایدن شرائط. — زمانمزده انکلتره، مجارستان، مکلمبورغ عراندوقه سی استثنا ایدلدیکی حالده همان هر دولتك مکتوب بر قانون اساسیسی واردر. بالاده کی دولتلرك بیله تشکلات اساسیه سی قسماً متونه

مستندر . بناءً عليه مشروطيتله اداره اولونان بر مملكتده بر ده — ولوكه هردرلو معاملات اساسيهٔ دولتى استيعاب ايده - مسون — محرر برقانون اساسى بولونمق عمومى بردستور حالنى آلمشدر .

بونلرك كرك ماهيت اصليه‌لرى وكرك تحميل ايلدكلرى مجبوريتلر نقطهٔ نظرندن قوانين عاديه‌دن فرقلرى چوقدر . قوانين عاديه ايله قوانين‌اساسيه آره‌سنده بويله بر فرق‌موجود اولديغنى الك اول ميدانه قويانلر اون يدنجى واون سكزنجى عصرك حقوق طبيعيه علماسى ايديلر . اونلرك نظرنده‌دولتك بالجمله قواى مشكله‌سى ، قواى‌اساسيه‌سى بومنبعدن نبعان‌ايليور ايدى . يالكز قوهٔ عدليه واجرائيه دكل قوهٔ تشريعيه‌بيله بو اصلدن نشأت ايديور ، وظيفه وصلاحيتنى بواساسدن اقتباس ايله‌يورايدى . بونك نتيجه‌سى اولارق بوقانونلر قوانين‌عاديه‌يه مقدم وبونلره متفوق فرض أولونور وبناءً عليه قوهٔ تشريعيه بيله بوكا تبعيته مجبور اولمق ايجاب ايدر ايدى . فى‌الحقيقه قوهٔ تشريعيه قوانين اساسيه‌يى لغو وتعديله غيرمقتدر اولدقدن ماعدا آنجق قانون اساسينك تعيين ايتديكى اشكال دائره‌سنده وضع قوانينه مقتدر اوله‌بيلير .

اون يدنجى واون سكزنجى عصرده تعمم ايدن بودستور قانون اساسيلره برلايتغيرلك كسوه‌سى اعطا ايليور ايدى.

قوهٔ تشريعيه طرفندن دخى تعديل ايديله‌مين بر قانون

اساسی ترقیات بی نهایهٔ بشریه‌نك تولید ایلدیکی احتیاجات قارشوسنده ناصل طایانه‌بیله‌جك ؟ باشقه عصرده ، باشقه بر جمعیت ، باشقه برمدنیت ایچون یاپیلان برقانون الی‌نهایه برقومی زنجیر قانونیسیله باغلایه بیلیرمی ؟ اون سکزنجی عصر نظریات علمیه‌سنی تدریس ایدنلر بومحذور عظیمی‌دخی درپیش ایدرك دولتك بنیانی تعیین ایدن بوقانونلرك تعدیل و تبدیلی ایچون برقاچ طریق کوسترییورلر ایدی :

مقاولهٔ اجتماعیه‌یی پك مفرط صورتده تطبیقدن عبارت اولان برنجی بر طریقه نظراً مادام‌که مقاولهٔ اجتماعیه ، یعنی ملتك کندینه ویردیکی شکل‌حکومت واداره افرادملتك اتفاق آراسیله وقوعه کلمشدر. [چونکه مقاولهٔ اجتماعیه‌نك تقرری مبحث مخصوصنده کوستریله‌جکی وجهله افراد ملتك اتفاق آراسنه وابسته عد اولنمشدر.]

اوحالده بومقاولهٔ اجتماعیه‌یی افاده ایدن قانون اساسینك تعدیل ویاتغییری ایچون‌ده ینه اتفاق آرایه احتیاج واردر .

بونظریه‌نك تطبیقنده برتعسر دکل برتعذر موجوداولدیغنی بیانه حاجت یوقدر . متمدن ومترقی برمملکتده برقانون‌ایچون اتفاق آرائی ایستمك محالی تمنی ایتمکدر . شوفکرده پك‌ایلری کیتمش اولان مشهور واتهل بوفکرینك نتایجنی تماماً کشف و تخمین ایدرك واکثریتله اتخاذ مقرراتدن باشقه بر چاره اولمدیغنی کورەرك اقلیتده قالانلرك آرتق مقاولهٔ اجتماعیه

رابطه‌سندن آزاده قاله‌جقلرینی وبناءً علیه مقاوله‌نك كندی حقلرنده‌كی حكمی منفسخ اوله‌رق حال طبیعی‌یه عودت ایده‌جكلرینی سویلیور. شو حالده مقالهٔ اجتماعیه اساسی صحیح فرض اولونسه دخی بونك هرحالده قابلیت تطبیقیه‌دن محروم اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر.

بالاده‌كی طریقك بوس بوتون ضدی اولان ایكنجی بر طریقه كوره قانون اساسی هیچ بر وقت هیچ بر ملت ایچون بر زنجیر اولاماز بو قانون هرنه قدر تولید وتشكیل ایتدیكی قوتلر اوزرنده بر نفوذ وتأثیری حائز اوله‌بیلیر ایسه‌ده ملتی هیچ بر صورتله تقیید ایتمز. ملت نه‌وقت ایسترسه قانون اساسیسنی تعدیل ویاتغییر ایدر وحتی بونك ایچون دها اولكی قانون اساسیده محرر اولان قیود وشروطه بیله تابع اولماز. زیرا ملتلر هردرلو روابط اجتماعیه‌دن آزاده اولان حال طبیعیده‌كی انسانلره مقیسدر. بناءً علیه اراده‌لرینی هردرلو اشكالدن تجرید ایدرك اظهاره مقتدردرلر.

حاكمیت ملیه‌نك غیر قابل ترك اولدیغی نظریه‌سی تقرر ایتمدن اول بو حاكمیتك حكمدارلره قابل ترك اولدیغی قاعده‌سی (غروچیوس)، (هوبس) وسائره طرفندن قبول ایدلمش ایدی. اووقت قوانینی ایستدیكی كبی بوزوب دوزه‌لتمكدن عبارت اولان بوعینی صلاحیت حكمدارلره ویرلمش ایدی. آنجق حكمدارلر هیچ اولمازسه مقام حكمداری‌یه چیقار ایكن وعدلر ویمینلرله وضع ایتدكلری قوانینه رعایتكار اوله‌جقلرینی تأمین ایدرلر وبوده

معنوی بر تأمینات اولور ایدی. ملتلری طوردیره‌جق بویله بر وعد وتعهد دخی متصور اولمدیغندن قانون اساسیلری ملتلر ایستدیکی زمانه‌وصورتده تغییر وتعدیل ایده بیلمسی صلاحیتنه بررنك مشروعیت ویرمك اختلاله برشکل دائمی ومستقر اعطا ایتمك دیمکدر.

بوصورتله قانون دائره‌سنده برقانون اساسی‌یی دکیشدیرمك مستحیل اولورو هرهانکی براختلالك موفقیتله نتیجه‌لنمسی اوزرینه قانون سابق مفسوخ العمل اولمق ایجاب ایدر. فرانسه‌ده بونك امثال عدیده‌سی کورلمشدر. بالفرض ۱۸۷۰ ایلولنده اهالی مجلس مبعوثانه هجوم ایدرك جمهوریتی اعلان واوچنجی ناپولیون وعائله‌سنی ایمپراطورلقدن اسقاط ایلمش ایدی. میدانده برقانون اساسی وار ایکن بوحرکت بوقانون اساسی‌یه هیچ برصفت قانونیه‌یی حائز اولمیانلر طرفندن اورولمش برضربه ایدی. بونکله برابر بوردوده اجتماع ایدن ایلك مجلس ملی ایمپراطور حقنده اسقاط قراری ویرمیور « آرای عمومیه ایله ویرلمش اولان اسقاط قرارینی تأکید ایله » اکتفا ایدرك حرکت واقعه‌یه اجازت ورنك مشروعیت بخش ایدییور. بواصول فعلیانك تضییقی ایله قابل ایضاح برایجاب مصلحت عد اولونه بیلیرسه‌ده هرحالده فکر حقوقی ایله قابل تحلیل دکلدر. بوکا اولسه‌اولسه ترجمان وقایع اولمق اوزره برحق اختلال اطلاق اولونه بیلیر. تعریف ایتدیکمز ایکی طریق آره‌سنده متوسط اوچنجی برطریق

دها واردركه بونى الك زياده ژان ژاق روسو تعميمه موفق اولمشدر . روسو لهستانه دائر يازديغى براثرده : « هيئت اجتماعيه‌نك فسخ ايده‌ميه‌جكى قوانينه انقياد ايتمسى طبيعته مخالفدر . انجق بو قوانينى ناصل بر دبدبه و مراسم ايله وضع و تأسيس ايدييور ايسه ينه عينى دبدبه و مراسم ايله فسخ ايتمسى نه عقله و نه طبيعته مخالف دكلدر . جمعيتك آنى انجق كندى اياغنه طاقه‌بيله‌جكى زنجير بوندن عبارتدر . » بناءً عليه قانون اساسى‌يى وجوده كتيرن هيئت طرفندن وينه قانون اساسيده تعيين اولونان اصول دائره‌سنده تعديل اولونه بيلير بو اصول اتفاق آرا ايله منعقد اولديغى ادعا ايديلن مقاوله‌ٔ اجتماعيه اساسنه‌ده مخالف دكلدر . چونكه قانون اساسينك تعديلى ينه ايلك قانون اساسى ايچون ويريلن اتفاق آرانك نتيجه‌سيدر واو اتفاق آرانك ويرديكى صلاحيت وشكل دائره‌سنده واقعدر .

قانون اساسينك بر حرفى بيله تبديل اولونميه‌جغنه يمين ايديلديكى حالده ينه قانون اساسينك تعديلنه امكان اولمسى بو قبيلدندر . چونكه تبديل اولونمامسنه يمين ايديلن قانون اساسيده صورت تبديل و تعديل حقنده‌ده احكام واردر . وبو احكامه رعايت، يعنى ايجابنده اصولى دائره‌سنده تعديلاته تشبثده مقتضاى يميندر . مقاوله‌ٔ اجتماعيه‌نك ومقاوله‌ٔ اجتماعيه‌يى توليد ايتديكى روايت ايديلن اتفاق آرا شرطنك قوانين اساسيه‌نك تعديلنه متعلق حكمى‌ده بوكا مقيسدر .

قانون اساسینك ینه قانون اساسی دائره‌سنده تعدیلنه‌امکان براقیلمسی ملتك کندینه قارشو بر طاقم تعهدات علنیه اجراسی دیمك ایدی . بو صورتله وقتیله هر درلو قوانین اساسیه‌یی کیف مایشا تغییر صلاحیتی نفسلرنده بر حقه ـ حقوق طبیعیه‌یه ـ بناءً موجود فرض ایدن حکمدارلر یمین و تعهدات سائره ایله کندی کندیلرینه بر حد تعیین ایتمش اولدقلری کبی ملتلرده قانون اساسیلرینی انجق قانون اساسی دائره‌سنده تعدیل ایتمکه موافقتله کیف مایشا حرکتلرینه بر حد معقول وضع ایتمش اولویورلر .

شو تفصیلاتدن مستبان اولویورکه ملتلرك برقانون اساسی تنظیم ایتمك حقلری و برده بوقانون اساسیدن متفرع بر قوهٔ تشریعیه و بر تشریع حقلری‌وار. دها اولکی فصلده بر نبذه‌بحث ایتدیلمز وجهله (٢٤ صحیفه) اکثر ممالکده قانون اساسی مجلسی آیری وقوهٔ تشریعیه مجلسی آیری اولور. برنجیسی قانون‌اساسی ایکنجیسی قانون عادی تنظیم ایدر .

١١ قانون اساسیلرده تعدیلات نه‌صورتله اجرا ایدیلور ؟ — مع مافیه قوانین اساسیه‌نك تعدیلی دائما آیری برقانون اساسی مجلسنك وجودینه احتیاج مس ایتدیرمز . عینی برمجلسك اعضاسی ایکی درلو هویت اکتساب ایده بیلیر : ایجابنده‌قانون اساسی مجلسنك اعضاسی صفتنی اکتساب ایدرلر.مع مافیه همان هر یرده قانون‌اساسی‌ایله قانون‌عادی‌یی تنظیم ایدنلر عینی آدملر

اولسه دخی قانون اساسی تنظیمنده شرائط مخصوصه‌یه رعایت اولونور بعضاً قوهٔ تشریعیه‌نك ایکی مجلسی بر آره‌یه کلور (فرانسه‌ده اولدیغی کبی) بعضاً ده قانون اساسی تنظیمی لازم کلیور ایسه قوهٔ تشریعیه ایچون انتخابات جدیده‌یه مراجعت ایدیلور (بلچیقاده‌کی کبی) کذلك علی‌العاده مجلسلر قانون اساسی مجلسی صفتنی اکتساب ایدنجه اتخاذ قرار ایچون مقتضی اکثریتلرك‌ده ماهیتی دکیشیر ومثلا قانون اساسی‌یه متعلق مقرراتده قوهٔ تشریعیهٔ عثمانیه‌ده اولدیغی وجهله ثلثان اکثریت قیدینه رعایت اولونور .

بونکله برابر هر یرده قانون اساسی ایله قانون عادی اره‌سنده بو کبی قیدلره رعایت اولونمیور بعض مملکتلر واردرکه اونلرده قانون اساسی قوانین عادیه کبی تعدیلاته تابع اوله بیلور بونلر میاننده بالخاصه انکلتره ، پروسیا وایتالیا ذکره شایاندر . انکلتره‌ده هیچ بر مسئلهٔ اساسیه‌یو قدرکه پارلمنتو آنی اکثریت عادیه ایله حل ایتمسون . اودرجه‌ده‌که برنوع معاهده دیمك اولان اساسلر وبالفرض اسقوچیا وایرلانده‌نك الحاقنه متعلق مهم ماده‌لر بیله پارلمنتونك اکثریت عادیه‌سی قراریله تعدیل ویا بوس بوتون حذف وتبدیل اولونه بیلمشدر . انکلتره پارلمنتوسی اودرجه هرشیئی یاپمغه صلاحیتدار فرض اولونیورکه بعض مؤلفلر ایسترسه کندینه متعلق صلاحیتلری بیله ملت اعتراض ایتمدیکی تقدیرده نزعه وفرضا مقام حکمداری‌یه توجیه وتحمیله مقتدردر دییورلر .

شو حالده قوانین اساسیه نك وضع ویا تعدیلنده باشلیجه ایکی
مهم نقطهٔ نظر موجود اولدیغی کوریلیور . برنجیسی قوانین
اساسیه یه ماهیت مخصوصه ویره رك آنك تنظیم وتعدیلنی اشکال
و تکلفات مخصوصه یه تعلیق ایتمك و ایکنجیسی قوانین عادیه دن
قطعیاً فرقلی عد ایتمه مك .

هر ایکی نقطهٔ نظرك محسنات ومحاذیری اولدیغی بیانه حاجت
یوقدر . برمملکتده که ایکی مجلس بولونور وقوانین عادیه نك
قبولی برقاچ قرائته وتصدیق حکمداری یه متوقف اولور
اوراده قوانین اساسیه نك قوانین عادیه قواعدینه تابع طوتو-
لمسنده بر محذور موجود اوله ماز؛ انجق برمملکتده که مجلس بردر
وقوانین عادیه ایچون اودرجه تقیدات وتکلفات یوقدر اوراده
قوانین اساسیه یی قوانین عادیه مثابه سنده طوتمق مملکتك دائما
تملی طاشلریله اویناماغه میدان ویرمکدر. برنجیسنده غایت الاستیقیت
وسهولت ایکنجیسنده ایسه بالعکس استقرار ومتانت واردر.
طبیعتی ذاتاً محافظه کار ومآثره رعایتکار اولان برمملکتده برنجی
اصولی تطبیقده محذور یوقدر قوانین اساسیه یی بی لزوم اوله رق
بونجه قیود زائده یه تابع طوتمق نابجادر. انجق اخلاقی تحول
وتجدده پك میال اولان برمملکتده ایکنجی اصول سکون اذهان
وتمادیٔ انتظام ایچون قوی بر تأمیناتدر. هله حکمدارلق موجود
اولمیان مملکتلرده شکل حکومتی تغییر مبحثنده قوانین عادیه
ایله حلی درجه سنده مساعده کار طاورانمق مملکتی تشوش

وفلاكته سوق ايدر حتى بوندن طولاييدركه فرانسه‌ده قانون اساسينك هرجهتى تعديل اولونه بيلديكى حالده شكل حكومت قانون اساسى تعديلاتى ايچون موضوع بحث اوله‌ماز . يعنى جمهوريتك قراليته تحويلى ايچون قانون اساسيده تعديلات اجراسى تكليف اولونه‌ماز (١٨٨٤ قانونى) مع مافيه بو ماده‌نك حكمى مؤلفينجه متفق عليه دكلدر . بو مبحثده ديكر برمهم جهت ده‌در پيش اولونمق اقتضا ايدر . قانون اساسى يه دولتك تشكيلات اساسيه‌سى ايله هيچ ده مناسبتى اولميان وفرضا اداره ، جزا وحقوق مدنيه وسائر قوانين عاديه‌ده بر بولمسى ممكن اولان بك چوق مواد املا ايديله‌رك برنوع مجموعهٔ قوانين تنظيم اندلمش ايسه آرتق بونك هرهانكى مادهٔ عاديه‌سنك تعديلى ايچون قانون اساسى مجلسى تشكيل ، يا ثلثان اكثريتك قبولى كبى قيود نابجا اولور وبلكه‌ده حيات مملكتى معطل براقير . شوحالده بونوع مفصل قانون اساسيلرده تعديلاته متعلق تقييداتى تخفيف ايتمك حيات مملكتك صارصنتيسز جريانى ايچون الزمدر .

بوكا مقابل قانون اساسى يالكز اساسادن ، الك بويوك تمل طاشلرندن ، بناء دولتى طوتان بويوك قيالردن باحث ايسه اووقت قيودك تزييدنده فائدهٔ كليه واردر ؛ زيرا تملده برطوتان برقيا پارچه‌سنى اولور اولماز اسباب ايچون اوينانمق ويا يرينى دكيشديرمك بنانك انهدامنه سبب اولور .

١٢ قانون اساسيلرك مندرجاتى — بوحقيقت معلوم اولنجه

قوانین اساسیه‌نك طرز وصورت تحریری نه یولده اولمق لازم
كله‌جكی قولایلقله مستبان اولور. برقانون اساسی ممكن مرتبه
زوائد وحشویاتدن آزاده اولملی ، منقح ، مختصر ویالكز
مقصد اساسیٔ دولته معطوف اولملیدر . برقانون اساسی نه‌قدر
مفصل وموسع اولورسه تعدیله اوغرامسی، وبناءً علیه مملكتده
تشوش وقوعه كتیرمسی احتمالی اونسبتده چوق اولور .

منقح ومختصر قانون اساسیلر هردرلو احتمالی درپیش
ایدمامك كبی براعتراضه هدف اوله‌بیلیر ایسه‌ده بر طرفدن
قوانین عادیه ایله مبهم ونقصان قالان نقطه‌لرك تصریحی ممكن
اولدیغی كبی دیكر طرفدن‌ده تفسیر وتعامل ایله قانون
اساسینك معناسی توسیع وامثال وصور كثیریله‌رك قانون
اساسی قوتنده احكام وضع ایتمك ممكن اولور . بزده قانون
اساسینك تفسیری اعیانه‌ویرلمش اولدیغندن ناتمام قالان‌جهتلرك
تفسیر ایله اكمالی دائرهٔ امكانه كیرییور .

بر قانون اساسی ، یابراختلال جبری ویا برانقلاب سا كننانه
ایله الغا ویاخود یرینه اصولنه توفیقاً یكی بر قانون اساسی
اعلان ایدلدیكی تقدیرده‌بوتون موادی‌حكمدن ساقطاولورمی ؟
فرانسه حقوق شناسلری بو مسئله‌ده بر فرق كوزه‌دییورلر.
انقلاب واختلال ویا یكی بر قانون اساسی ایله تعدیل ایدیلن
نقاط آنجق نقاط معدله‌یه منحصر قالیر. اسكی قانونك قانون
جدیده منافی اولمیان احكامی‌پایدار در. بونك حكمتنه كلنجه‌یكی

قانون اساسی اساساته متعلق وحال جدید ایله غیر قابل توفیق شیلردن ماعدا خصوصاتده قوهٔ معدله ومغیره‌یی حائز دکلدر آنجق اسکی قانونلردن صراحةً ویاضمناً وبالفرض دلالت حال ایله طی والغا ایدلمین ماده‌لر برقانون عادی ماده‌لری درکه سنه ساقط اولور . زیرا یکی قانون اساسی یالکز کندی وضع ایتدیکی مواد حقنده قانون اساسیلك صفتنی طانیر قوانین سابقه‌نك قانون اساسیلکه متعلق صفتی طبیعتیله ملغا اولور، کندیسندن باشقه برقانون اساسی طانیماز. آنجق بوصفت جدیده قانون سابقه‌ده‌کی مواد عادیه‌یی اعدامه کافی کلمز .

بر چوق قانون اساسیلرده اساسدن زیاده فروعه ، قانون اساسیدن زیاده فرضا قانون جزا واداره‌یه متعلق احکام موجود اولمسنه نظراً بونقطهٔ نظرك قبولنده بر فائده وار . فرانسه قوانین اساسیه‌سی دفعاتله تجدید ایدلمش اولدیغی حالده الیوم اسکی قانون اساسیلردن قالمه پك چوق احکام بالاده‌کی نظریه‌یه بناءً معمول بهدر .

فرانسه محکمهٔ تمیزی‌ده ۱۸۲۱ ده‌ویردیکی برقرارده بوفکری ترویج ایلمش وایشته بوندن طولایی نظاردن ماعدا مأمورین حقنده امور موکوله‌لرندن طولایی تعقیبات قانونیه اجراسی اول باول شورای دولت طرفندن قرار ویرلمسنه وابسته اولدیغنه دائر سنه ۸ (یعنی ۱۸۰۰) قانون اساسینده محرر ماده اوزماندن بری فرانسه قانون اساسیسی دفعاتله وسراپا تجدید وتبدیل

اولونمش ایکن حکمنی غائب ایلەمشدر . بونك کبی دها بك
چوق امثال واردر .

١٣ قانون اساسیٔ عثمانینك ماهیتی وصورت تعدیلی. — قانون
اساسیٔ عثمانینك ماهیتنه وتعدیلی ایچون لازم کلن شرائطه کلنجه:
قانون مذکور هیچ شبهه یوقدر که اساس ومنبع اعتباریله
بر مجلس قانون اساسیدن صادر اولمش دکلدر . تملی منبع
حکمداریدر. زیرا ۱۲۹۳ده طرف پادشاهیدن بافرمان ملته اعطا
اولونمش وملته قارشو طرف حکمداریدن برتعهد آلتنه کیرلمشدر.
ملت نه طوغریدن طوغری‌یه حکومت صورتیله، نەده رەفه-
رەندوم طریقنه مراجعت ایلیەرك وحتی نەده نیابت اصولندن
استفاده ایدوب بر مجلس قانون اساسی وجوده کتیرەرك
(Assemblée Constituante) کندی شکل حکومتنی تعیین ایتمش
دکلدر . حتی هبه ماهیتنی حائز اولان بوقانون اساسی‌یی حکمدار
تعهداتنی اجرا ایتمه‌مك کبی برعیب وذلت قارشوسنده بولونمسه
کیری آله‌بیلرایدی؛ نتەکیم قانون اساسی‌یی تطبیق ایتمه‌مکله بو
عیب وذلته قاتلاندی . یعنی یوز اون بشنجی ماده‌ده (که‌معدل
قانون اساسیده ۱۱۹ نجی ماده‌در) محرراولان « قانواساسینك
برماده‌سی بیله هیچ بر سبب وبهانه ایله تعطیل ویا اجرادن
اسقاط ایدیله‌مز . » ماده‌سنه مغایر حرکتله عهدنده حانث
اولدی . شوراسی‌ده شایان دقتدرکه ۱۲۹۳ قانون اساسیسنده
حکمدار توجیه ایلدیکی قانون اساسی‌به تمامیٔ رعایت ایچون

يمين كبي برقوهٔ تأييديهٔ منويه‌يه بيله تابع دكل ايدى . بوقوهٔ تأييديه آنجق قانون اساسئ معدلك دردنجى ماده‌سنه شوفقره ايله علاوه اولوندى :

« . . . ذات حضرت پادشاهى حين جلوسلرنده هيئت مجتمع ايسه مجلس عموميده ومجلس مجتمع دكل ايسه ايلك اجتماعده شرع شريف وقانون اساسى احكامنه رعايت ووطن و ملته صداقت ايده‌جكنه يمين ايدر . »

بوقيد وتأييد ايله برابر صرف حقوق غربيه نقطهٔ نظرندن تحليل ماده اولونورسه برشئ ويرن آنى دائما كيرى آلمق حقنه مالك اوله‌جغندن حكمدارك قانون اساسى‌يى — بالاده‌كى تعهداتنى ديكلميه‌رك — الغا وتعطيل ايتمسى ممكندر زيرا قانون اساسى حاكميت مليه نظريه‌سى كوزه‌ديله‌رك بر مجلس قانون اساسى انتخاب ايديله‌رك وجوده كلمش واشاغيدن يوقارى چيقمش دكلدر . اشاغيدن يوقارى‌يه چيقارلرن ملت (سى‌يه‌س) ك ادعاسنه كوره قانون اساسى‌يى كندى وضع ايتديكى شكل وتعهداته رعايت ايتمكسزين ناصل الغا ويا تعديل ايده‌بيليرسه يوقاريدن آشاغى‌يه اينر ايكن ده عينى صلاحيتى — منبع قوت حكمدارده مفروض اولديغنه كوره — حكمدار استعمال ايده‌بيلير . برنجى شقه نظراً ملت كندى كندينى تعهدى ايله ناصل تقييد ايدييور ـ سه ايكنجى شقه نظراً ده حكمدار يمينى ايله كندى كندينى تقييد ايتمش اولور . آنجق تعهد متقابل اولمينجه وبرمقاوله شكلنى

بیلسه اکتساب ایتمینجه متعهدك تعهدی وعد دائره‌سندن چیقه‌ماز. اخلاقاً فنا بر حرکت ارتکاب ایتمش اولور فقط مقاوله‌یه مربوط اولمیان بویله بر تعهدی اجرایه متعهدی هیچ بر محکمه حقوقاً اجبار ایده‌جك براعلام ویره‌مز.

بومطالعه عجبا شیمدیکی معدل قانون اساسی‌یه کوره‌ده واردمیدر؟ شمدیکی معدل قانون اساسی‌نك بوتون منبع قوتی وحتی صلاحیت تعدیلیه‌یه متعلق اولان احکامی بیله اسکی قانون اساسی اولدیغندن سی یاسك نظریه‌سنه تبعیت ایتمك اقتضا ایدرسه اصل ایچون ویریلن حکمك فرع ایچون دخی ویرلمسی لازم کله‌جکنه شبهه یوقدر. واقعا یکی قانون اساسی بر چوق معدل ومجدد احکامی محتویدر وبو تعدیل اولونان احکام مبعوثان واعیاندن ثلثان اکثریت آرا ایله کچدکدن صوکره تصدیق شاهانه‌یه دخی اقتران ایدرك ملت ایله مقام حکمداری آره‌سنده بر نوع مقاوله انعقاد ایتمشدر. آنجق بو مقاوله‌نك انعقادینه مأذونیت ویرن مقام، یعنی تعدیلاتك بویله اولا ایکی مجلسدن کچدکدن صکره تصدیقه اقترانی حقنی ویرن ینه بدایةً مقام حکمداری ایدی. شوحالده‌بویله بر مقاوله عقدینه واقع اولان مساعده ومأذونیتی ینه بر نوع هبه تلقی ایدرسه‌ك مقام حکمداری آنی هبه قواعدینه تبعاً استرداد ایده بیلیر. بوراده هبه‌یه مانع رجوع اوله‌بیله‌جك شی دخی یوقدر زیرا هبه اولونان شیئك ماهیت وحتی شکل اصلیسی بیله تغیر ایتمه‌مشدر.

مع مافيه بومسئله‌یی صرف نظریات دائره‌سنده تحلیل ایتمك خطادر. ١٢٩٣ ده برتفویض وتوجیه ماهیتنی حائز اولان قانون اساسی ١٣٢٤ تموزنده جبر وقوتله ملت طرفندن استرداد اولوندی. واقعا جبر وقوت ایله مسائل حقوقیه حل اولنه‌ماز. ایسه‌ده ملتك اوصره‌ده تظاهرات فوق‌العاده‌سی حرکت واقعهٔ جبریه‌یه ملتجه ضمناً موافقت ایدلمش اولدیغنی کوستردی. هیچ برطرفدن هیچ براعتراض واقع اولمامسی ملتك حال جدیدی متفقاً قبولنه مهم براشارتدر.

بویوقاریده برنبذه بحث ایتدیکمز حق اخلالك مشروعیت کسب ایتمش شکلیدر.

متعاقباً عقدایدیلن مجلس مبعوثانه کلنجه اوده صلاحیت تعدیلیه‌سنی اودرجه کنیش طوتدی‌که بر مجلس قانون اساسی ماهیتنی اکتساب ایتمسنه برشی قالمدی. مذاکراتده حاکمیت ملیه اساسلری اوزرینه مداولهٔ افکار ایدلمسی واحکام معدلهٔ جدیده‌نك بواساساره ابتنا ایتدیریله‌رك قلمه آلنمسی ملتك فعلاً کندی مقدراتنه حاکم اولمق دعواسنده بولوندیغنه دلیلدر. شو حالده بر طرفده نظریات علمیه‌یه مستند بر حال فعلی، دیکر طرفده نفوذ فعلیسی سکته‌دار اولمش بر وضع حقوقی وار...

ایشته قانون اساسیٔ حاضرمزك صرف حقوقجه ماهیتی حقنده‌کی مطالعه‌مز...

قانون اساسیمزده مندرج اولمیان بونکله برابر فعلیاتده

من القدیم تطبیق اولنه کلن بر عادت مستحسنهٔ شرعیه‌مز واردر که قانون اساسی‌یه طرف حکمداریدن ویرلمش کورندیکی حالده ایکی جهتجه لازم‌الاتباع برمقاوله حکم وقوتنی ویریبور؛ اوده بیعتدر. حکمدارك حین جلوسنده ارکان وامرای دولتله برابر اعیان ومبعوثانك بیعتلری قانون اساسی دائره‌سنده بر وکالت مقیده معناسنی افاده ایدر. وکالت ایسه بر عقد ومقاوله‌در ویالکز طرف واحدك رجوعی ایله حکمدن ساقط اولماز.

مع مافیه منبع حقوقی‌یی هانکی جهتده فرض ایدرسه‌ك ایده‌لم محقق برشی وارکه اوده قانون اساسیمزك قابلیت تعدیلیه‌سنده‌کی سهولت نسبیه‌در. دائرهٔ منحصرهٔ افکاردن دائرهٔ مقیدهٔ افعاله چیقارسه‌ق بونك بویله اولمسنه تشکر ایتملیدر. ۱۱٦ نجی (که معدل قانونده ۱۲۰ نجی‌در) ماده موجبنجه «قانون اساسینك مواد مندرجه‌سندن بعضلرینك ایجاب حال ووقته کوره تغییر وتعدیلنه لزوم صحیح وقطعی کورلدیکی حالده ذکری آتی شرائط ایله تعدیلی جائز اوله‌بیلور. شویله‌که یاهیئت وکلا یاهیئت اعیان ویا هیئت مبعوثان طرفندن اشبو تعدیله دائر بر تکلیف وقوع بولدیغی حالده اولا مجلس مبعوثانده اعضای مرتبه‌نك ثلثان اکثریتیله قبول اولونور وبوقبول مجلس اعیانك کذلك ثلثان اکثریتله تصدیق ایدلدکدن صوکره ارادهٔ سنیه دخی اومرکزده صدور ایدرسه تعدیلات مشروحه دستورالعمل

اولور . وقانون اساسینك تعدیلی تکلیف اولونان برماده‌سی بروجه مشروح مذاکرات لازمه‌سنك اجراسیله ارادهٔ سنیه‌سنك صدورینه قدر حکم و قوتنی غائب ایتمکسزین مرعی الاجرا طوتیلور . »

شو تفصیلات تعدیلی تکلیف اولونان ماده ویاماده‌لرك اولا مجلس مبعوثان وصوکره مجلس اعیان طرفندن مذاکره اولونه‌جغنی صراحةً ذکر ایدییورسه‌ده قانون اساسی مواد مندرجه‌سندن بعضیلرینك تعدیلی تکلیف ضمننده دیکر موادك دخی تعدیل ایدیلوب ایدیله‌میه‌جکنی مسکوت عنه براقمقده‌در . انجق مجلس مبعوثان واعیانك تعاملی اوصورتله تقرر ایتدی که هرهانکی برماده‌نك تعدیلی مناسبتیله دیکر موادك کافه‌سی‌ده نظر تدقیقدن کچه بیلیر . قانون اساسینك قسم اعظم موادی ایشته بومذهاب ونظریه‌یه بناءً تعدیل اولونه بیلدی، یوقسه مجلس مبعوثانك برنجی سنهٔ اجتماعیه‌سنده قانون اساسینك تعدیلی تکلیف اولوندیغی صره‌ده الیوم دوچار تعدیل اولان موادك کافه‌سی برر برر صاحب تکلیف طرفندن ذکر وتعداد ایدلمامش ایدی . مجلس مبعوثان ایشته بوصورتله اووقتك فوران حسیاتندن وتمایلات مفرطه‌سندن بالاستفاده نوعما بر قانون اساسی مجلسی شکلنی کندی کندینه توجیه ایتمش اولدی .

حتی بوتمایل اورایه‌ده انحصار ایتمیه‌رك اعیان مجلسی دخی بویاماجك اوزرندن آیاغنی قالدیردی‌واوده بالذات تجویز اولونان

برشی باتتبع تجویز ایدیله بیلیر. قاعده‌سنه بناءً مجلس مبعوثان طرفندن معدلاً کلن ماده‌لرك بعضلرینی تصدیق بعضلرینی تعدیلاً اعاده ایتمش ایسه‌ده مجلس مبعوثانده هیچ طوقونیلمیان ماده‌لره‌ده طوقونمش، حتی مجدداً ماده‌لر وضع ایلمشدر. مجلس مبعوثان قانونك سکوتندن بالاستفاده بونی یاپه‌بیلمش ایسه‌ده مجلس اعیان ایچون بو سکوت مفقود ایدی حتی عکسی صریح ایدی. زیرا قانون اساسی ماده‌لری تعدیلاتنه متعلق مذاکرات ایستر هیئت وکلا، ایستر اعیان وایستر مبعوثان طرفندن تکلیف اولونسون بهمه حال درجهٔ اولاده مبعوثانده مذاکره اولونمق لازمدر. اعیانده تعدیلاتك قرائت اولاسی بو صراحته مغایر اولدی. حتی بوندن طولاییدرکه تعدیل ویا مجدداً وضع صورتیله مجلس مبعوثانه اعاده ایدیلن قانون اساسی موادینی مجلس مبعوثان قانون اساسی انجمنی کچن سنه برمجلسده قرائتی اکمال اولونمش برلایحه دکل، هنوز تدقیق اولونمامسنی برتکلیف طرزنده تلقی ایلدی. یعنی هیئت اعیان اکثریت ثلثان ایله برماده‌نك تعدیلنی ویا مجدداً وضعنی بدایةً مجلس مبعوثانده تدقیق ایدلمك اوزره تکلیف ایتمش بولونیور ایدی.

قانون اساسیٔ عثمانی بالنسبه منقح وحشویاتدن آزاده‌در. قوانین اداره وعدلیه‌یه آتیله بیله‌جك موادی همان هیچ یوق کبیدر. بوجهتلرله بك چوق قانون اساسیلره حائز رجحاندر. محتوی اولدیغی احکامه‌کلنجه اونلرده بحثلری کلدکجه بیدربی تدقیق اولونه‌جقدر.

دولت ودولت حقنده قديمدن بری جاری اولان

مختلف نظريه‌لر

دولتك تعريفی . — حقوق اساسيه وسياسيه‌نك موضوعنی دولت تشكيل ايدر. حتی شمولّلی بر معنا ايله بو علمه «علم دولت» دخی اطلاق اولونه‌بيله‌جكنی مقدما بيان ايتمش ايدك . شو حالده دائرهٔ تدقيقاتمزك مهم برقسمنی « دولت » اشغال ايدرسه يريدر بزايسه دولت حقنده تدقيقاتمزه كيريشمدن اول دولتك تعريفاتی حقنده ايضاحات مجمله اعطا واوندن صوكره اسكی ويكی علما طرفندن دولت فكری حقنده واقع اولان تحليلاتی ومختلف زمانلرده‌كی تلقياتی ممكن اولديغی قدر مجمل صورتده مطالعه ايليه‌جكز .

دولت « بشريتك اهالی‌يه اراضی‌يه وحكومته مالك برجمعيت تامه ومستقله‌سنه اطلاق اولونور » [فه‌لیقس مورو] ديكر بر تعريفه نظراً وبرمعنای عمومی ايله دولت « بر تفريق سياسی‌يی يعنی اداره ايدنلرله اداره اولونانلر آره‌سنده برمناسبتی تعبير ديكرله بر نفوذ واقتدار سياسی‌يی حاوی هر هانكی بر جمعيته اطلاق اولونور » [له‌ئون دوكی] موسيو ايسمه‌ن ايسه حقوق اساسيه اثرينك ديباجه‌سنه شو تعريفی قويیور : دولت « برملتك تشخص حقوقيسيدر ونفوذ عمومينك موضوع واستنادگاهيدر» صورتنده

تعریف ایدییور. دیکر بر مؤلف موسیو ایسمه‌نك فکرینه تقرب ایدرك « دولت ملت طرفندن تشکیل ایدلمش بر جمعیت سیاسیه‌در تعبیر دیکرله ملتك تشخص حقوقیسیدر » دییور. بو تعریفلردن برنجیسنی ساده‌لکی ومتلاسق اولمسی اعتباریله ترجیح ایده‌جکز. زیرا کوره‌جکزکه ایکی مهم عنصر ، اراضی وحکومت عنصر- لری بو تعریفده داخلدر . ایکنجی تعریفده ملت واراضی عنصری قاله آلنمامش یالکز نفوذ سیاسیدن ، آمریت ومأموریتدن بحث ایدلمش ، اوچنجی تعریفده ملتدن باشقه عنصره یر براقلما- مش ، ملتله حکومت وحاکمیت ملیه کلمه‌لرینك مدلولی بر نقطه‌ده جمع ایدلمشدر. حالبوکه ینه موسیو ایسمه‌ن دیباجه‌سنك برقاچ صحیفه اشاغیسنده حکومتی دولتدن غیری بر شکل ومعناده تعریف ایدرك « حکمدار (که بوراده حکمدار یعنی souverain دن مقصد منبع حاکمیت اولان جهتدر بوجهت ایستر ملت ایستر عموماً بیلدیکی معنا ایله پادشاه اولسون) طرفندن نفوذ عمومینك اجراسی ، حاکمیتك حال فعالیته mise en œuvre وضعیدر » دییور . حاکمیتك حال عطالتده قالمسی اقدامی وبناءً علیه دولتك محو اولمسنی مؤدی اوله‌جغندن دولتی عطالتدن محروم فرض ایتمك اولماز. بناءً علیه حکومته متعلق شو تعریف دولتك تعریف عمومیسنه انضمام ایتملی ایدی . دردنجی تعریف جمعیت سیاسیه تعبیریله ایسمه‌نده‌کی تعریفك نقصانی بوس بوتون تشویش ایدییور وجمعیت سیاسیه‌یه داخل اوله‌جقلر مطلقا

او جمعیت مقاوله‌نامه‌سنه روی موافقت کوستره‌جکلرندن مقاولهٔ اجتماعیه فکرینی ترویج ایتمش اولورکه بونك دولتك شیمدیکی طرز تلقیسنجه نه‌درجه قابل قبول اولدیغنی ایلریده ایضاح ایده‌جکز.

دولت حقنده ادوار قدیمه‌ده‌کی افکار — بوخلاصه‌دن صوکره دولت حقنده، دولت وسیاست فکرلرینك منبع ومصدرینه دائر بعض مشهور نظریه‌لری بیان وتشریح ویکدیکریله مقایسه ایتمك فائده‌دن خالی اولماز.

اساس دولتك نه‌دن عبارت اولدیغنه متعلق تدقیقات حکمیه وفلسفیه انسانلرله برابر طوغمشدر. اك ابتدائی انسانلرده، عشیرت وقبیله‌لرده جمعیتك نظام وانتظامی نه کبی اساسلردن نشأت ایتمکده اولدیغنه دائر برفکر تدقیق وتفحص اویانمش اولدیغنه شبهه یوقدر. چینده، هندستانده، مصرده، قدیم ایرانیلرده، بابل وآثور اهالیسنده شبهه یوقدرکه دولت اولدقجه منتظم ومتمدن برشکلده عرض وجود ایتمش اولدیغی کبی وجود دولتی تشریحه واسباب ظهورینی تدقیقه قیام ایدن ارباب تفکر یتشمشدر. آنجق بوزمانلر پك اسکی ادواره عائد اولدیغندن متأخرین اونلرك بوبابده‌کی آثارینه دسترس اوله‌مامشلردر.

الیوم علوم سیاسیه‌یه متعلق تدقیقاتك منابعی قازیله قازیله نهایت قدیم یونانیلره‌قدر طیانه‌رق، طالس، هراقلیت، اناقساغور، دموقریت، دها صوکره فیثاغور، پارمه‌نید، ئه‌مپه‌دوقل، نام ذاتلره منتهی اولیور. اونلردن اول فلاسفه یوقمی ایدی؟ . . .

شبهه یوق که پك چوق ایدی. وینه شبهه یوق که بونلر علم وحکمتی منحصراً کندی دماغلرینك قوتیله ایجاد ایتمامشلر، والبته دیکر اقوامك ظلام ماضیده عدم اباد نسیانه‌قاریشوب کیدن دیکر ارباب

علمندن استعانه ایده‌رك میدانه قویمشلردر . هیچ برشی غائب اولماز ، هیچ برشی خلق وابداع اولنماز ، علمده اویله‌در .

بشریتك نسلاً بعدنسلٍ تعاونی قضیه‌سی هرشیده اولدیغی کبی ساحهٔ علوم وفنونده دخی ترقیات عمومیه‌یه پك زیاده تأثیر ایتمشدر . مع‌مافیه عرق ابیضجه معلوم اولان تاریخ دها اسکیسنی قید ایتمدیکی ایچون تدقیقاتمز شمدیلك بواك قدیم حکماده طیانوب قالیور . بوفیلسوفلردن صوکره شایان قید وتذکار اولانلر ، دها طوغریسی شهرتجه سلفلرینی بیله کولکه‌ده براقانلر سوقراط ، افلاطون ، ارسطودر .

دورقدیمك بحقٍ اقالیم ثلثهٔ علمیه‌سی اطلاقنه‌سزا اولان بواوچ ذات بربرندن تدرس ایتمشلر ، برعصره قریب زمانده شمس علومك یونانستاندن طلوع ایتمسنه سبب اولمشلردر . بشریت الآن بونلرله قابل قیاس ویا بونلره فائق ذوات یتشدیره‌مامشدر . بونلردن بالخاصه افلاطون وارسطونك نظریهٔ سیاسیه‌لرینی پك مجمل صورتده ذکر ایده‌لم . زیرا قرون قدیمه وحتی قرون وسطا ایله قرون متأخره بونلرك صاچدیغی تخم سیاستدن قورتیله‌مامشدر . حالا اوفکرلر اره‌صره بشقه بشقه کسوه‌لر اکتساب ایدوب میدانه چیقیور ! . .

افلاطونك نظریه‌سی .— افلاطون هم شاعر ، هم فیلسوفدر . وسوقراط فلسفه‌سنی احیا ایدن اودر . سوقراط یالکز تدریس ایله مشغول اولیوردی . افلاطون ایسه اونلری هم قید ایدر ، همده کندیلکندن مطالعه‌لرعلاوه ایلر ایدی. اودرجه‌ده که سوقراط افلاطونك قید وضبط ایتدیکی شیلری کورنجه « بوکنج تلمیذ بکا بعضاً خاطرمه کلمین شیلری بیله سویلتیور» دیر ایدی. سوقراط اعدامه محکوم ایدیله‌رك زهر ایچدکدن صوکره افلاطون آتنه‌ده طوره‌مدی . مختلف استادلری ، مختلف مملکتلری زیارت ایتدی وحتی مصرده کاهنلرك اسرارندن برقسمنه

مطلع اوله‌جق درجه‌ده مصر آیینلرینه ، عبادتلرینه واقف اولدی . نه‌دن صوکرا تکرار آتنه‌یه عودت ایده‌رك استادی کبی درسلر ویرمکه باشلادی . فلسفه ایله اشتغالی مناسبتیله پولتیقه‌دن‌ده بحث ایتدی . بزم شودقیقه‌ده تدقیق ایده‌جکمز نقطه فلسفه‌سی دکل ، فلسفهٔ سیاستیه‌در .

افلاطونه نظراً سیاست، دولتده وحدت حصوله کتیرن، برعلمدر. واقعا سیاستك بدایتنده افراد یعنی تنوع واردر . بوکثرت وتنوع وحدته مخالف اولدیغی ایچون برنقصاندر. ذاتاً اونك نظرنده کمال وحدتده‌در، وحدت کائناتده وحدت الهیه‌ده‌در. بناءً علیه وحدته نه‌قدر تقرب ایدیلورسه کمالده اودرجه حاصل اولور . افرادك تکاثری دولت دنیلن وحدته نه‌قدر یاقلاشیرسه جمعیتده‌ده اوقدر مکملیت واردر . بناءً علیه غایهٔ امل جانلی بروحدت متشخصه وجوده کتیرمکدر ، قوللکتیف برشخص احداث ایلمکدر . اشخاص بوهیئت شخصیه‌نك اعضا وجوارحی منزله‌سنده اوللیدر. بناءً علیه « هرشی هرکس ارەسنده مشترك اوللیدر . حتی کوزلر ، حتی قوللر ، حتی اللر » افلاطونه نظراً شخص هیچدر . دولت هرشیدر. سیاست اخلاقك دها واسع مقیاسده تطبیقندن، شخصه متعلق علم احوال روحك جمعیته متعلق برعلم احوال روحیه‌یه تشمیلندن عبارتدر. بو اساس جمعیتلری شمدیکی سوسیالیزم دنیلان حالك دهامفرط بردرکه‌سنه دوشوره‌بیلیر . نه وارایسه ، نه یوق ایسه دولتك الندەدر، شخص برجزؤ فرد کبی عمومیت الندە محو وزبون اولور . ذاتاً افلاطون بوتعقیب ایتدیکی غایهٔ امله یالکز ایکی اهمیتسز مانع کوریور . بونلرك بری سنلك بنلکدن عبارت اولان حق تصرف ودیکری حس عائله‌در . بونلر ایسه اخلاقك تجویز ایده‌میه‌جکی خود کاملقدن باشقه برشی دکلدر. بناءً علیه دولتك یعنی عمومیتك سلامتی ایچون حق تصرفی حتی عائله‌یی قالدیرملیدر . افلاطون جمعیتی اوزمانه کوره اوچ صنف خلقه

آییریور . حکام که انسانه نظراً عقل ، جنکاورلر که قلب وقوت وایشجیلر ، چفتجیلر که حس اشتهادر . افلاطون هیچ اولمازسه جنکاورلر آره‌سنده قادینك مشترك اولمسی وخود کاملق حسنی بخش ایدن عائله‌نك قالدیرلمسی فکرنده‌در . حاصل اوله‌جق چوجقلرده ابوینك دکل، دولتك اوله‌جقدر. بناءً علیه دولت آنلری تربیه ایده‌جکدر . نهایت افلاطون تربیه ایله سیاسیاتك عین برفن اولدیغنه حکم ایدیور . آندن مقدم اسپارطه‌ده ایکورغ همان بودرجه‌یه یقین برحکمت سیاسیه‌یی فعلاً تعلیم ایتمکده ایدی . اشتراك اموال هیچ برزمان اسپارطه‌ده اولدیغی کبی تطبیق ایدیله‌مامشدر . زیرا تاریخشناسانجه معلوم اولدیغی اوزره بتون وطنداشلر برارەده طعام بیله ایدرلردی . معمافیه لیکورغ ممکن مرتبه فعلیات واديسنده قالمدی، اسپارطه‌یی تاریخده امثالی نامشهود برقهرمانلق درجه‌سنه ایصال ایلمشدر . افلاطون ایسه صرف امل وخیال ارقه‌سنده‌در . رەپوبلیق نام اثرنده زمانمزه کوره پك غریب نظریات بسط ایده‌رك اخلاق ایله سیاسیاتك‌ده شیء واحد اولدیغنه حکم ایدیور .

افلاطونه کوره الك ایی بردولت آنجق علما وحکما طرفندن اداره اولنه‌بیلور (چینده‌ده همان همان بوقاعده حکمفرمادر) زیرا دولتده غایهٔ مقصد عدالتدر؛ عدالت ایسه آنجق حکمت وفلسفه ایله ادراك ایدیله‌بیلور افلاطونك بونظریه‌سی احتمال که طوغریدر . مع التأسف عدالتك بودرجه‌سی هیچ بروقت تطبیق اولنه‌مامشدر. هپ ایجاب حال ومصلحت ، منافع مختلفه دوشونیلمش . یوقسه اصل حق وحقانیت ، عدالت مطلقه ، دساتیر حقیقیهٔ حکمت هیچ برزمان اجرا ایدیله‌مامشدر.

واقعا سیاست بردولت داخلنده عدالتی حکمفرما قیله‌جق وسائطك ایك ایسنی تحری ایدر . شوتقدیرده عدالت حقنده برفکر صریح پیدا ایتمکسزین، حریت حقیقیه ومنافع بشریه نه دیمك اولدیغی لایقیله

تعیین ایتمکسزین ایی برسیاسی اولمق ممکنمیدر ؟ ایشته بونك ایچون افلاطون ، فیلسوفلر رأس‌کاره کچمدکجه ودولتك باشننده بولنانلر حقیقی فیلسوف اولمدقجه اقوامك تهوین سفالتنه، بشریتك سعادتنه امکان یوقدر دییوره بوادعا جرأتکارانه وبراز خیالپرستانه اولمقله برابر حقیقتدن بسبتون آزاده دکلدر . علمسز عمل اولمیه‌جغی کبی حکمت حقیقیهٔ دولت آکلاشلمدن‌ده حسن ادارهٔ مملکت ممکن اولماز . افلاطونك قوردیغی نظریه برغایهٔ املدر . غایهٔ امل(Idéal)ایله خیال محضی تفریق ایتملیدر، خیال ایله حقیقت منافاة اوزره بولنه‌بیلور . فقط حقیقت ایله غایهٔ امل یکدیکرینه متناقض دوشه‌مز، آرالرنده برموازات حاصل اوله‌بیلور . غایهٔ‌امل عقلك تصور ایتدیکی مقصدك تکمل‌یاب وصلاحپذیر اولمسیدر . طبیعت ذاتاً بوغایه ومقصده طوغرو رهروتکملدر . بناءً علیه غایهٔ امل صوك درجه طبیعی برشیدر. هنوز بشریت بونی شکل حقیقته تماماً قلب ایده‌مدی . فقط تدریجاً بوهدفه واصل اولملیدر . خیال ایسه یاکلش وموجب نکبتدر . افلاطون عائله وحق تصرفك الغاسی لزومندن بحث ایتدیکی زمان ایشته بوخیاله دوشیور . زمانمزدکی آنارشیستلره ایشته بونك ایچون (Utopistes) دیه‌دیرلر .

افلاطون دیکر برنقطه‌ده اصابت ایده‌مامش ، زیرا بتون منظومهٔ تصورات وتفکراتنی وحدت اساسنه ابتنا ایتدیرن بوحکیم اخلاق ایله سیاسیاتی‌ده مزج وتوحید ایتمش (ذاتاً زمانمزه قدر بوخطایه دوچار اولان چوقدر.) بوسببله افلاطون بردولتك قوانین وضع ایدرکن تعقیب ایده‌جکی مقصید ، حمایهٔ فضیلتدن عبارت اوله‌جغنی سویلیور و فضیلت سیاسیه‌نك عدالتدن عبارت اولدیغنی اونوتییور . انتظام جمعیتك محافظه‌سی ایسه منحصراً عدالت دنیلان فضیلتك حکمفرما اولمسنی اقتضا ایدر. دائرهٔ‌فضیلت‌امور سیاسیه‌ده توسیع ایدیلنجه

استبداد کبی بر نتیجه حاصل اولور . افلاطون آلدانمش ، دولتك وظیفه‌سنی تعیین ایده‌مامش. دولت تبعه‌سنی خلوق، بختیار قیلمقله مکلف دکلدر. دولتك بر وظیفه‌سی وار ایسه اوده هرکسی حر بولندیرمق، تأمین عدالت ایتمکدر . هرکس حریتده مساوی اولملی و بونك نتیجه‌سی اوله‌رق حقنه مالك بولنملی ؛ ایشته دولتك دوشونه‌جکی شی .. اقسام سائرهٔ فضیلت دولته دکل اشخاصه عائد وظیفه‌در . منافع مادیه ومعنویه‌سنی تأمین واستحصال ایلمك وظیفه‌سی شخصك کندیسنه راجعدر. بناءً علیه حکومت، قوتی، افراد طرفندن قوت سوء استعمال ایدلمدکجه ویا مقاولات اجتماعیه اخلال ایدلمدکجه استعمال ایده‌مز. دیکر بالجمله خطیئاتمز، ایستر کندی نفسمزه غدر ایتمش اوله‌لم ، ایستر جناب حقه عصیان ایتمش اوله‌لم ، ایستر وظائف رحم وشفقتده قصور ایتمش بولنه‌لم . بونلر ایچون جزا تعیین ایده‌مز. بونلر خالق ایله مخلوق اره‌سنده حل اولنور مسائل وجدانیه‌دندر . افلاطون کفر ایدنلرك اعدامنی ایسته‌یه‌جك درجه‌ده ایلری وارمش ایدی، حالبوکه استادی‌ده بویله بر مسئلهٔ اعتقادیه‌نك قربانی اولمش ایدی .

افلاطونك بتون بو خطالری فردی استحقار ایتمسندن، هرشیئی دولت وعمومیت ایچون فدا ایتمکدن ایلری کلیر. زیرا شخصك غایه‌سی دولتدر ظن ایدییور. حقیقتده افرادك حقوق وحریتنی محافظه وظیفه‌سی دولته مودوعدر. (ره‌پوبلیق) نامنده‌کی اثرینك باشلیجه خطاسی ایشته بو نقطه‌در.

ارسطونك نظریه‌سی . — شرقده ارسطو وارسطو طالیس نامیله معروف اولان اریستوت افلاطونه یکرمی سنه شاکردلك ایتمشدر . اسکندر کبیره معلملکی معلوم جهاندر. علم کلامده مشائیون نامیله (Péripatéticien) معروف اولان حلقهٔ فلاسفه‌نك استادی‌در . متأخرینه وارنجه‌یه قدر بالجمله حکما طرفندن استاد (Le Maître)دیه

یاد ایدیلن بوذات قدر محاکمات فکریه‌یی تعمیق ایتمش برحکیم تصور اولنه‌ماز . علوم طبیعیه‌دن ، تاریخدن بحث ایتدیکی کبی علم منطقی (Organisme) نامیله کلیات آثارنده ایلك دفعه اوله‌رق اووضع ایتمش ونهایتده (Politique) نامیله حکمت سیاسیه‌یه متعلق حقیقة غایت مهم برأثر وجوده کتیرمشدر .

بوأثر قرون قدیمه‌نك وحتی بالجمله ازمنه‌نك ابدع آثاری صاییلمغه لایقدر. پایانسز بر قریحه ومحاکمه‌یه مالك اولان بوذاتك علوم تصوریه‌ده‌کی رسوخی علوم سیاسیه‌ده دخی تمامیله انکشاف وحقیقة بی‌نظیر برمعمار سیاست اولدیغنی اثبات ایتمشدر . بو عظمت فکریله برابر بوذاتك خطادن منزه اولدیغنه ذاهب اولمامالیدر . اوده استادی کبی سیاست ایله اخلاقی بربرینه قاریشدیرمش ، بوایکی علمك حدودینی لایقیله تعیین ایلیه‌مامشدر، بونلر معذور ایدیلر، زیرا پرورده اولدقلری محیط علومك تأثیرندن بسبتون تجرید نفس ایده‌مزلردی . بناءً علیه ارسطوده دولته الك مهم وظیفه اوله‌رق تأمین فضیلتی کوستریور. وبوصورتله دولت مربیء اخلاق اولیور . بوسببله شخص تماماً جمعیتك ، دولتك مالیدر . ارسطونك افکار باطله‌سندن بری‌ده فضیلت واعمال فاضله‌نك رفاه حالدن لاینفك اولمسی وفضیلت تامه‌نك اجراسی ایله مشاغل بدنیه‌یی ایجاب ایتدیرن وظائفك غیرقابل تألیف بولنمسیدر . بناءً علیه زراع ، عمله، تجار ، سیتویه‌ن حقوقنه مالك دکلدرلر. ستویه‌نلرك حقوق حریتی دیکرلرینك اسارتیله قائمدر .

ارسطو افلاطوندن پك چوق اساسلی نقطه‌لرده آیریلور . افلاطون ایچنده‌کی اشخاص عارضی شیلردن عبارت بولونان دولتی بر غایهٔ امل زبده‌سی (substance idéale)فرض ایتدیکی حالده ارسطو دها متأخر وبناءً علیه دها لیبرال اوله‌رق دولتی « حر ومساوی ادملرك اجتماعندن

مرکبدر » صورتنده تعریف ایدیور و بو اساسی قوردقدن صوکره افلاطونك عائله وحق تصرف حقنده‌کی مطالعاتنی رد ایدییور . بتون خصوصی عائله‌لرك انقاضی ییغیننده عمومی و برتك عائله وجوده کتیرمك هیچ بریکی محبت وشفقت وجوده کتیرمدن موجود ومحقق اولان محبت وشفقتلری رفع ایتمکدر . اووقت محبت عائله برقاچ طامله بال رائحهٔ طیبه سنك دریاده غائب اولوب کیتمسی کبی جماعتده بیهوده یره یاییلوب کیدر . اموال مشترکه حقنده‌ده عین مطالعه واعتراض واردر . اولاده باقیلمدیغی کبی امواله‌ده باقان اولماز . تنوعی نظر اعتباره آلمقسزین اشتراك ایله وحدت مطلقه حصوله کتیرمك و بردولتی تشکیله قالقشمق ، یالکز برصوت ایله آهنك حصوله کتیرمك کبیدر . ارسطو اعتراضه‌دوام ایله دییورکه : « اشخاص ، دولته ، بعض صنوف خلق دیکر صنوف خلقه فدا ایدیلن برجمعیتده ناصل برسعادت تصور اولنه‌بیلور ؟ افلاطونه کوره دولت مسعود اولدقدن صوکره افرادك مسعود اولمسنه حاجت بیله یوقدر . فقط دولتی تشکیل ایدن افرادك مسعودیتی اولمازسه دولتك سعادتی نه‌دیمکدر ، حقیقی وذیروح مخلوقلر بدبخت اولدقدن صوکره تصوری برمعنادن برفکردن عبارت اولان دولتك سعادتی نه‌دیمکدر ؟ »

افلاطونك دیکر بر خطاسی عائله‌یی دولته تشبیه وتمثیل ایتمسی ایدی . ارسطو بونی‌ده شدتله رد ایدییور . آنك فکرینه نظراً واقعا بدایتده دولت عائله‌دن چقمشدر . مع مافیه بو ایکی نوع جماعتك یکدیکرندن تماماً آیری اولدقلری ده غیر قابل انکاردر . عائله عدم مساوات و اطاعت اساسلرینه ابتنا ایدر ، غیر مساویلر آره‌سنده بر جمعیتدر . اویله بر جمعیتدرکه بر قسمی حر دیکر قسمی تحت وصایتده‌در . دولت ایسه بالعکس حر و مساوی اولانلرك اجتماعندن مرکبدر . بر حاکمك حکم ونفوذی بیله بر مساوینك دیکر برمساوی‌یه اجرای حکم ایتمسندن

باشقه بر شی دکلدر . بو حاکمیت‌ده محدوددر ، ابدی دکلدر. افراددن هر بری مناوبةً اطاعت وامر ایلر، هر کس هم حکمدار وهم عمومك محکومیدر . حکومت بر وکالت و نیابتدر، بر وصایت دکلدر . دولتی عائله ایله قاریشدیرمق استبداده منجر اولان نظریاتی قبول دیمکدر . بناءً علیه افلاطون پدری ، چوبانی، پادشاهی بربرینه قارشدیره‌رق بونلره متعلق حکملری یکدیکرینه تشمیل ایتمکده خطا ایتمشدر .

ارسطو تشکیلات سیاسیه‌نك حقیقی اساسلرینی بولمق ایچون (سیتوبه‌ن) دن باشلایور • سیتویه‌ن وظائف عمومیه‌یه اشتراك ایدندر • بناءً علیه مناوبةً امره اطاعت ایدنلر بونلردر. بونلر بو صورتله هم امره اطاعت ایدییورلر، هم امر ایدییورلر. ایشته تشکیلات سیاسیه‌نك اس الاساسی... [آشاغیده کوره‌جکمز وجهله ژان‌ژاق روسو و سائره‌ده بعض تعدیلات ایله همان بو نتیجه‌یه واصل اولیورلر] .

ارسطو مثلنه پك نادر تصادف ایدیلن بر قوهٔ کشفیه ایله همان او وقت تفریق قوای حکومت قاعده‌سنی بر درجه‌یه قدر وضعه موفق اولمشدر . « سیتوینلرك و ظائفی ـ باشلیجه ـ ایکیدر . وظائف استشاریه‌وظائف عدلیه [Fonctionde libératrice] [Foncjton- judiciaire]

فقط ارسطونك مهم وفاحش برخطاسی واردر که زمان حاضره کوره دوشونیلورسه همان غیرقابل ایصاح بر معما کبی کوزه چارپار. بوخطاسی‌ده اسارتك‌وجودینی تسلیم‌ایتمسیدر. دییورکه «انسانلرك احتیاجاتی واردر. بو احتیاجاتی‌دفع‌ایچون آلات ووسائطه محتاجدرلر. بو آلات ایکی درلودر : بی‌روح، ذیروح. ذیروح اولان آلات اسرادر، کوله‌لردر. مکمل اولان مخلوقات امر ایتمك ایچون خلق اولنمشلردر. اسرا ایسه آنجق دیکرلرینك

عقلنی ادراك ایده‌جك درجه‌ده بر عقله مالكدرلر. بناءً علیه اسیر اولانلری طبیعت اویله یاراتمشدر.» غریب برمغالطه!..

اسارتك اسباب ولدنیاتی ترقیات فكریه و اخلاقیه ایله ایضاح اولنور. حال بوكه بوتدنی اسارتك ثمره‌سیدر. اسارت بو حالی تولید ایدر. یوقسه بو حال اسارتی دكل..

مع مافیه ارسطویی معذو كورملی‌یز. زماننده بتون جمعیتلری او حالده، هر نره‌یه باقسه بر قسم خلقك آلنوب صاتیلور كوله‌لردن عبارت اولدیغنی، مشاهده ایدن برحكیم نه قدر نفوذ نظره مالك اولسه ینه بو خلاف طبیعت حالی بر حال طبیعی عد ایده‌بیلور. طبیعتده اسارت وار ذهابنه دوشه‌رك بونی‌ده قوانین طبیعیه ایله حل وفصله و بو صورتله قلبنده كویا هیچ بر عقده براقمامغه چالیشمش، نفسنی‌ده بوكا اقناع ایتمش. مع مافیه اسیرلرك حالنه آجیه‌رق بركون كلوبده صنایعده ماقاره‌لرك كندی كندینه و بالجمله آلات وادوات عمله‌یه محتاج اولمقسزین ایشلمه‌سنی تمنی ایلمش. ایشته عصر حاضر بو خارقه‌یی مهما امكن وجوده كتیره‌رك قوجه داهینك سلسلهٔ محاكمات و نظریاتنده‌كی بونقیصه‌یی اتمام ایتمش.

ارسطو جمعیتی افندیلر ایله كوله‌لردن مركب ایكی مهم قسمه تفریق ایتدكدنصكره سیتویه‌نلری مال وملكه صاحب و كوله‌لری هیچ بر شیئه غیر مالك فرض ایدییور. بناءعلیه سیتویه‌ن اولمق مال و ملك صاحبی اولمغه متوقفدر. [ارسطو حق تصرفك اساسنی تماماً قوره‌مامش اولمغله برابر علم اقتصادك مبادیسنی میدانه چیقاره‌جق درجه‌ده دها و ذكا اثری كوسترمش و فائض ایله اقراضی منع ایتمشدر. زیرا فائض ثمرهٔ نقد اولان بر نقددر وخلاف طبیعت و بر تكثر وتزایددر.]

ارسطونك حاكميت حقنده‌كی نظریه‌سی‌ده نظر دقته آلنمغه شایاندر. بوذاتك وضع ایتدیكی حاكمیت ملیه قانونی قانون اكثریتدر. دییورکه:
« افرادندن هر بری آیریجه دریپش ایدلدیكی تقدیرده اهمیت مخصوصه‌یی حائز اولمیان اكثریت او حالیله برابرینه اك عالی و فائق ذواتك فرداً فردا نظر اعتباره آلندقلری زمان حاكمیت ومزیتلرینه مرجحدر. ناصل كه هر كسك اشتراكاً ترتیب ایتدكلری بر طعام، مصرفی یالکز بر كشی طرفندن اختیار ایدیلن طعامدن دها لذتلی و پارلاقدر »
دیه‌جكسكزكه ینه خلقه حكم و نفوذ یوروتن ارباب علم واقتداردر. خلقك، عوامك نه اهمیتی واردر؟ فقط ارسطونك فكرنجه عالم وفاضل اولان بر كیمسه‌نك بیله صیت و شهرت و نفوذ وحیثیتی تأمین ایدن، خلقدر، عوام ناسدر. واقعا برمعمار انشا ایده‌جكی خانه‌نك الویریشلی اولدیغنه حكم ایده‌بیلور فقط او خانه‌نك نه درجه قابل اسكان اولدیغنی ایچنده ساكن اولان دها زیاده تقدیر ایدر. خلق هر حالده عمومیتی اعتباریله شخصدن، فرددن اییدر. صو كبیدر صویك مقداری نه قدر چوق اولور ایسه پیسلكی او درجه آز اولور كورلمز.

بو مطالعاتك طوغری بر قسمی اولدیغی كبی یاكلش بر قسمی‌ده وار [لسان الخلق نداءالحق] نظریه‌سی ایشته بو اساسدن تشعب ایدر. Vox populi Vox dei فقط تجربه كوستریورکه خلق اكثریا آلدانیر. خلقك عمومیتی، نظر اعتباره آلنیرسه تفوق فكریسی صورت قطعیه‌ده تسلیم اولنه‌ماز؛ فقط ارسطوده افلاطون كبی هرشیده اولدیغی مثللو حكومت و ادارۀ دولت ایچون تفوق فكری و علمی‌یی آرایور. افلاطون حكومتی علمایه ارسطو ایسه كندیسنده فضل و تفوق وتفكر ملاحظه ایتدیكی عوامه عطف و اسناد ایتمك ایستیور. حقیقتده ایسه حكومت هر كسكدر، جمله افرادكدر شو حیثیتله‌كه جمله افراد حردر.

مدنی بالطبعدر وحریتلرینی ترك وفدا ایتمیه‌رك بر آره‌ده طوپلانمشلردر. اساساً بو بحثده تفوق فکری‌یی آرامغه محل یوقدر. بوراده اساس حقوقده مساواتدر. اکثریت ترجیح ایدیلورسه اکثریتك حقه استناد ایتمکده اولمسندن طولایی دکل بلکه اتفاق ارایه مهما امکن متقارب اولمسندندر. مجموع ناس نظر اعتباره آلنملی ومصدر حق ایشته بو هیئت مجموعه اعتبار ایدیلملیدر.

حکمدارلق بحثنده قانونی شخصی اجرای حکومت ایتمك لازم کله‌جکی سؤالنی ایراد ایدن ارسطونك برنجی جهتی ترجیح ایتمش اولدیغنی بیانه حاجت کورمه‌یز. قانونك حاکمیتی عقلك حاکمیتیدر. (حقوق طبیعیه و عقل سلیمه موافق اولان قانونلر ایچون بو ملاحظه شبهه یوق که پك مصیبدر) قرالك حاکمیتی ایسه شخصکدر. اك طوغریسی شخصده‌کی بهیمیتکدر. مع مافیه شخصه بخش ایدیلن بو حاکمیت موقت بر زمان ایچون اولسه ینه ایی فقط اکثریا بوکا وراثتده منضم اولیور. ارسطو دییورکه «اکر قرال زاده‌لرك هپسی بویله کوردکلرمز کبی ایسه وراثتك نه‌قدر مضر اولدیغی کوزه چارپار» مع‌مافیه ارسطو دهاة حکمدارانی بوقاعده‌دن استثنا ایدییور.

ارسطو اشکال حکومتده جمهوریت معتدله‌یی ترجیح ایلیور. واعتدالده مقصدی صنوف متوسطهٔ خلقدر. صرف زنکیندن ویا صرف فقرادن مرکب اولان بر جمعیت ارسطویه کوره افندیلرله کوله‌لردن مرکبدر. صنف متوسط خلق ایکی حد آره‌سنده تأمین موازنه واعتدال ایدر. ارسطونك فکرینه نظراً یونانستانده اختلاله بادی اولان شی املاك متوسطه‌نك فقدانیدر. ارسطونك پك مصیب بر محاکمه وپك عمیق بر نفوذ نظره مالك اولدیغنی کوسترن بو مطالعه‌ده یالکز بر نقصان وار: ارسطو برشیئ اونوتمش وبونسیانی علیهنده بحق موجب عتاب اولمش: زیرا صنوف متوسطهٔ خلقك آنجق

ارباب مساعیدن نشأت ایده‌بیله‌جکنی یعنی عمله ، اصناف ، تجار وزراعك
ـ او پك مذموم ومعیوب ومستلزم قید اسارت عدایتدیکی ـ مساعیء شاقه
وخدمات مدیده‌لری ثمره‌سیله نهایت براز اکتساب ثروت ورفاه ایدرك
دها یوکسك طبقه تشکیل ایدن صنوف متوسطه‌یه التحاق ایلدکلرینی
کوره‌مامش . مع‌مافیه اختلالاتك اوکنی المق ایچون املاك و اراضیء
متوسطه دائره‌سنك وجوب توسیعنی درمیان ایتمسی مهم بر کشفدر .

ارسطونك اختلاللر و اختلاللرك اسبابی حقنده‌کی نظریاتی‌ده حقیقةً
شایان حیرت بر دها ومفکره‌یه مالك اولدیغنی کوستریر . اونك فکرنجه
تشکلات اساسیهٔ دول وجمعیاتده مساواته تخصیصی ایجاب ایدن بر حصهٔ
مشروعه واردر . عدم مساواته افرازی لازم کلن دیکر بر حصه‌وار .
هر اختلال ایشته بو ایکی عنصر مهم و اساسینك غیر صحیح صورت
ومقدارده توزیع وتقسیمندن نشأت ایلمکده‌در ایضاح ایده‌م:

بر طرفدن مساوات سیاسیه ، حقوقجه مساوات بالجمله افراده
عائددر . [حر اولان افراد دیمکدر] دیکر طرفدن افراد آره‌سنده
لیاقت ، ذکا کبی احوال طبیعیه وخلقیه‌دن منبعث مساواتسزلقلر وارکه
بونلر اجراسی اقتضا ایدن حرمت واعتبارده وحیثیتده و اکتساب
ثروتده مساواتسزلغی انتاج ایدر . بناءً علیه مساوی اولمق اقتضا ایدن
شی غیرمساوی قیلنور . ویا بونك عکسنه غیرمساوی قالمق ایجاب ایدن
شی مساوی قلنور ایسه اختلاللر ضروری اوله‌رق دعوت ایدلمش اولور ،
ظهور ایدن هرهانکی بر اختلال مساوات مشروعه‌نك عدم مساوات
مشروعه‌یه ویا عدم مساوات مشروعه‌نك مساوات مشروعه‌یه قارشو آز
چوق مصیب آز چوق محق مطالبندن نشأت ایتمکده‌در . ارسطو
اختلالك اوکنی آلمق ایچون قانونه تمسك ایدییور . ویالکز برنقطه‌ده
براز شاشیرییور . قانون ایله عدالتی توأم صانیور . هرقانونك عدالته

موافق چیقمدیغنی وبك چوق قوانینك بالعکس جبر و تعدی یه سبب اولدیغنی الیوم هرکس تقدیر ایدر .

زه‌نون . — قدیم یونانیلر میاننده حقوق طبیعیه‌یی اك زیاده تقدیر ایدن زه‌نون وزه‌نونك شاکردلری اولمشدر . زه‌نونك فضیلت اوزرینه مؤسس اولان حکمتی رومایه‌ده انتقال ایدرك اورانك عالم افکارینه اجرای تأثیر ایلمشدر . خطیب شهیر چیچرون استادینك ارشاداتندن اقتباس علم ومعرفت ایده‌رك یازدیغی براثرده « فن حقوق نه روما پره‌تورلرینك [۱] امرنامه‌لرندن ونه‌ده الواح عشره‌دن استنباط اولنماز. بو علم منبع حکمتدن نبعان ایدر . امدی حکمت بزه اوکره‌تیورکه بتون انسانلرده مشترك بر عقل واردر . بو عقل ایسه قانوندر . ایشته بوقانون غیرمکتوبدرکه بزمله برابر وبزم نفسمزده طوغمش وآنی هیچ بریردن آلمدق وهیچ بر کیمسه‌دن اوکرنمه‌دك رومادە باشقه ، آتنه‌ده باشقه برشی دکلدر ». بناءً علیه حق وعدالتی تأمین ایدن شی بر قومك ویا بر قوم اکابرینك ویا حکمدارلرك آرزو ومرامی دکلدر . اکر بویله اولسیدی شقاوت ، زنا ، یلان یره یمین وسائر منهیات دخی محق ومشروع قلنه‌بیلیر ایدی . بوراده ظلم ایدن ، حقسزلق ایدن ایستر بر آدم اولسون ، ایستر برچوق ، ایستر هپ افراد مملکت . بونك نه اهمیتی وار؟ روماحقوقی ایشته‌اك زیاده بو استوئیسیزم [۲] حکمت سیاسیه وحقوقیه‌سنه استناد ایدر . روما ایمپراطورلغنك ، اك مشهور حقوقشناسلرینك رهبری زه‌نون وتلامیذیدر. زه‌نون اسارت بحثنده ارسطویه نظراً مهم برخطوهٔ ترقی آتمش . « اسارت وارکه فتوحات نتیجه‌سیدر . اسارت وارکه بیع وشرا ثمره‌سیدر . هر ایکی صورتدن تولد ایدن حق تملك فنادر » دیمش شاکردی اولان رومالی سه‌نه‌ق.

---

[۱] رومادە بر نوع شهر امینی ایدی.

[۲] فضیلت اوزرینه مؤسس بر نوع فلسفه‌درکه واضعی زنوندر.

دها ایلری کیدییور : « کوله دیدیکك شی سنی تولید ایدن عین تخمدن حاصل اولمش . عین سما آلتنده یشایور . عین هوایی تنفس ایلیور . وطبقی سنك کبی یشایور ، اولیور » معمافیه بو حال روما قانونلرنده اسارته متعلق احکامك الغاسنه سبب اوله‌مامش وهرکسك بیلدیکی وجهله اسارت صوك عصره قدر دوام ایتمشدر .

یالکز بر قسم قلیلنی ذکر ایده‌بیلدیکمز حکمای سالفه‌نك بوتنظیمات علمیه‌سی حکومات قدیمه‌نك اشکال سابقه‌سنه اجرای تأثیردن خالی قالمامش ایسه‌ده کرك آتنه‌نك کرك رومانك هرزمان فلاسفه‌نك تعقیب ایتدکلری آمال عالیه دائره‌سنده اداره ایدیله‌مامش اولدیغنی بیانه حاجت کوره‌میز .

آتنه‌ده سولون اسپارطه‌ده لیکورغ کبی واضع قانونلره رغماً ینه جبابره یتشمش آتنه‌نك وسائر یونانستانده‌کی کوچك حکومتلرك جمهوریتله اداره ایدلمش اولمسنه و اریستیدوده‌نیس دالیقارناس کبی قانونشناسلره رغماً ظلم وتعدی دائره‌سنده افعال وحرکات سیاسیه اکسیك اولمامشدر . معمافیه بالاخره یونانستانك طاری اولان فساد اخلاق سببیله بدایةً اسکندرك ودها صکره رومالیلرك استیلاسنه دوچار اولدیغی معلومدر .

رومایه کلنجه : بدایتده قراللق طرزنده اداره اولنمش ومؤخراً حکم ونفوذ اصلزادکانده غالب اولمق شرطیله جمهوریته منقلب اولمش ایسه‌ده بالآخره عوامك تدریجاً توسیع صلاحیت ایتملرینه رغماً ینه ایمپراطورلق کسوه‌سنه بوروتمك اوزره بر حکومت استبدادیه ظهور ایتمشدر . رومانك وضع ایتدیکی ایمپراطورلق اصولی علی الاکثر شرقده جاری اولان اصول مطلقهٔ استبدادیه‌یه مقیس اولمیوب ایمپراطورلق شرقی وغربی روما دیه ایکی پارچه‌یه بولننجه‌یه قدر بتون ایمپراطورلر قاعدهٔ ارثیه ایله دکل قاعدهٔ انتخابیه ایله تعیین ایدیله‌بیلیر ایدی . شرقی روما ایمپراطورلغنده بیله شکل حکومت ایمپراطورلق حالنده قالمغله برابر

ینه قاعدهٔ توارث الیوم مابه‌التطبیق اولان اصوللرك هیچ برینه تماس ایتمامکده ایدی . توارث بسبتون غیرمطرد بر قاعده‌یه تبعاً جریان ایدر وسرای انتریقه‌لری وفاجعه‌لری اکسیك اولماز ایدی . ایران ایله اوروپا آره‌سنده متوسط بولنان بیزانس روما ایمپراطورلغنه متعلق احتشام وعظمته دبدبه ودارات شرقی ضم وعلاوه وهر ایکیسنك سیأتنی جمع ومزج ایده‌رك بیك سنه‌یی متجاوز بر مدت ظلم ، سفاهت ، رزالت ، انتریقه فساد کبی هر بری بر دولتك محو وانقراضی ایچون کافی اولان ذمائم عظیمه‌نك بتون برقطعه‌یی، بتون بر دور تاریخی‌یی شائبه‌دار ایتمسنه سبب اولمشدر .

حاکمیت سیاسیه واحکام اسلامیه

ظهور اسلام ، ایشته بیزانسك بودور سقوط اخلاق دوره‌سنه مصادفدر . ساسانیان النده قاووریلوب طوران ایران دخی باشقه بر منظرهٔ انحطاط ، باشقه بر تدنیٔ اخلاق ارائه ایتمکده ایدی .

اسلامیت هرشیئی کتاب ، سنت ، اجماع وقیاس دنیلان ادلهٔ اربعه‌دن اقتباس ایلدیکی کبی سیاسیاتی‌ده او منابعدن اخذ ایلمشدر . معلوم اولدیغی اوزره احکام اسلامیه احکام اعتقادیه واحکام شرعیه‌دن عبارت اولوب برنجیسی الهیات وعلم کلام وایکنجیسی فقهه داخل اولور . فقه ایسه اصول وفروع نامیله ایکی‌یه منقسم اولارق اصول ، بروجه بالا درت اساسدن نه صورتله استنباط احکام ایدلدیکنی وفروع ایسه استنباط ایدیلن احکامی کوسترر . علم کلام والهیات حکمت فلسفهٔ اسلامیه‌یی واصول فقه ایسه حکمت حقوق اسلامیه‌یی جامعدر . ایشته بوحقوق اسلامیه‌نك‌ده برقسمی احکام سیاسیه‌یه راجع بولنمقده‌در .

رطب ویابس هرنه وار ایسه کتاب مبیننه درج ایدن شارع تعالی امور سیاسیه حقنده یالکز عدالت و اولوالامره اطاعت کبی اك اساسلی

و اك روحلی شیلری تنصیص ایتمکله لحکمةٍ اکتفا بیورمشدر . زیرا
جمله نك معلومی اولدیغی وجهله امورسیاسیه بارومترو کبی متبدل وسنه‌سی
سنه‌سنه وحتی کونی کوننه اویمیان بر طاقم مؤثراته تابع اولوب بونی
بالجمله تفرعاتیله صورت قطعیه‌ده تصریح ایلمك امور اساسیهٔ دولتده
ایلریسی ایچون هردرلو اجماع وقیاس طریقنی قپاتمق دیمك اوله‌جق
ایدی . بو ایسه اهالیء اسلامیه‌نك حیات دنیویه‌سنی وبو حیات ایله
برابر عاقبت اخرویه‌سنی دوچار ضیق ایده‌بیله‌جکندن یالکز عدالت
واطاعت کبی الفاظ عمومیه ایله اکتفا وایلریده ایجابات حالیه‌یه تبعیت
خصوصی تأمین اولنمشدر . اسلامیتده اوقدر مهم بر موقع اشغال ایدن
خلافت مسئله‌سی ایچون دخی قرآن عظیم الشانده حضرت داوده خطاباً ایراد بیو-
رلمش اولان [اناجعلناك خلیفةً فی الارض] نظم جلیلندن باشقه هیچ بر نص
موجود اولمدیغندن بوده احکام سیاسیه‌ده عقل واقتضای حاله تبعیت
خصوصنك طرف باریدن ترجیح بیورلدیغنه اشارت عظمادر . قرآن
کریمده مسکوت عنه لکن بو بحث حقنده احادیث نبویه‌ده یالکز بر ذکر
واردرکه اوده [الائمة من قریش] قول مشهور نبویسیدر .

ذاتاً هیچ برآیت وحدیثك شکل حکومت اسلامیه حقنده وضع
احکام ایتمامش اولماسی ارتحال نبوی‌یی متعاقب (سقیفهٔ بنو ساعده)ده
عقد ایدیلن مجلس مهم مکالمه ایله‌ده ثابتدر. فی الحقیقه هنوز نعش نبوی
غسل وتدفین ایدلمدن اول اهم امور دنیویه وحتی اخرویه‌نك توزیع
عدالت یعنی ایفای حکومت (که بوکا لسان شرعده ولایت وامامت
اطلاق اولنور) اولدیغی صحابهٔ کرام نزدنده تحقق ایدرك شکل
حکومتك وشکل خلافتك تعیینی دفن نبوی‌یه بیله ترجیح ایدلمش
وسیاست اسلامیه‌نك عادتا قانون اساسیسی عد واطلاق اولنمغه لایق
اولان سقیفهٔ بنو ساعده‌ده‌کی اجتماع وقوعه کلمشدر. اوراده‌کی مجلسك

اهمیتی عظیمدر انصارکه اوس وخزرج قبیله‌لرندن مرکب ایدیلر بونلردن خزرج قبیله‌سی رئیسی انصاردن سعد بن عباده دعوای امامته قیام ایلدی. کیفیتدن خبردار اولان حضرت ابوبکر رفاقتنده حضرت عمر وابوعبیده بن جراح حضرتلری بولندیغی حالده مجلسه کیدر . او صره‌ده حضرت علی غسل وتدفین نبی ایله مشغول ایدی. اختلاف بیودی و نهایت انصار سزدن بر امیر بزدن بر امیر دیدیلر. بونك محاذیری درمیان اولندی و ایشته او وقت (الائمة من قریش) حدیث نبویسی دعوایی حل و فصل ایتدی . و مهاجرین بزدن امرا سزدن وزرا دیدیلر .

ذاتاً حضرت ابوبکرك خلافته احق اولدیغی کرك اسلامیتده قدم وسبقتی وکرك عشرهٔ مبشره‌دن بولنمسی وکرك اثنای مرض نبویده امامتك الك مهم وظیفه‌سی عد ایدیلن مسلمینه نماز قیلدیرمسی کبی دلالات ایله واصل مرتبهٔ بداهت اولمش ایدی . بونکله برابر مشارالیهك خلافته تعیین ایدیله‌رك کندیسنه بیعت اولنمسی حضرت علینك ودها زیاده زوجه‌سی فاطمة الزهرانك اغبرارینی موجب اوله‌رق آنجق وفات حضرت فاطمه‌دن یعنی آلتی آی صکره امام علی راسمهٔ بیعتی ایفا ایلمشدر .

خلیفه‌نك وظیفه‌سی نه‌در ؟ حکمدارلره قابل قیاسمیدر ؟ خلافت ایله سلطنت آره‌سنده‌کی فرقلر نه‌دن عبارتدر؟ اسلامیت هانکی اشکال حکومتی قبول ایدر؟ بو جهتلری‌ده براز تشریح ایده‌لم:

اوروپالیلر خلافت اسلامیه‌یی، حکومت مطلقه ومستبده طرزنده تلقی ایتمکله شبهه‌سز خطا ایدرلر . شکل خلافتی نصاً تعیین ایتمین اسلامیت عدالت واسلامیته توافق ایتمك شرطیله کافهٔ اشکال حکومتی قبوله مستعددر وبونك ایچون ادلهٔ اربعه‌دن اجماع امت وقیاس فقهایه استناد ایدر . حضرت ابوبکرك خلافتی نوعما آرای عمومیه‌دن باشقه برشی دکلدر . [Suffrage universel] اودرجه‌ده‌که مدینه‌ده بولنان

بالجمله صحابی فرداً فردا — حضرت علی و بر روایته کوره سعد بن عباده مستثنا — کلوب بیعت ایتمشلردر. بیعت تدقیق اولنورسه انتخاب و توکیلدن باشقه برشی دکلدر . شو تقدیره کوره سیاست اسلامیه نك اساسی شرع شریف اولمقله برابر ینه قسم اعظمی احکام عقلیه و حقوق طبیعیه یه مستند اولدیغی نمایان اولیور . زیرا خلافت ابوبکر برحکومت نیابیه دن باشقه برشی دکلدر و یالکز مجلس نوابی اکسیکدر . ذاتاً او صره ده بویله برشیئه ده احتیاج یوق ایدی .

ایکنجی خلیفه حضرت عمر ایسه ولایت عهد صورتیله تعیین اولنمشدر. کویا که وکیل اولان حضرت ابوبکر باشقه سنی ده توکیله اساساً اهل وصالح اولمشدر . ایشته بوده ممالك شرقیه ده خیلی وقت جریان ایدن ولایت عهد اصولنك مبدأنی تشکیل ایدر .

اوچنجی خلیفه حضرت عثمان ملتك اعتمادینه مظهر اولمش اعاظم ملت طرفندن انتخاب ایدلمش ونامزد اصولنه مراجعت اولنمشدر . ایکی نامزد وار ایدی: بری حضرت علی، دیکری حضرت عثمان. التی ذاتدن مرکب اولان مجلس انتخاب حضرت عثمانی ترجیح ایلدی و ینه بیعت اجرا ایدلدی بوده بر اصول انتخابدر فقط ایکی درجه انتخاب اصولنه براز یاقلاشیر. چونکه امت اولا آلتی کشی یی درجهٔ اولاده آندن صکره خلیفه یی درجهٔ ثانیه ده انتخاب ایتمشلردر . حضرت علینك انتخابی ایسه دها واسع مقیاسده آرای عمومیه اصولندن باشقه برشی دکلدر .

شو پك مختصر و اجمالی معلوماتدن مستبان اولورکه صدر اسلام وراثتدن ماعدا هردرلو شکلی قبول ایتمش و بونلرك جمله سنده ده اجتماع واقع اولمشدر خلفای راشدین زماننده کی کافهٔ افعال و اجراآت سنن و افعال نبویه دن صوکره اهل اسلامك اك زیاده مقتدا بها اولان حرکاتدن عبارت اولمقله احکام اساسیهٔ اسلامیه ایچون انجق بو درت

خلیفه‌نك زمان اداره‌سنه مراجعت ایله استحصال منابع ممکندر آندن صوکره [الخلافة من بعدی ثلاثون سنه] حدیث نبویسی حکمنه نظراً خلافت حقیقیهٔ اسلامیه غیر موجود فرض اولنه‌بیلور صوکره‌کی خلافتلر سلطنتله ممزوج وهر حالده صدراسلامده کوردیکمز معالیاتدن محرومدر.

بو تفصیلات احکام شرعیه واسلامیه دائره‌سنده اداره اولنه‌جق بر حکومت قانون اساسیسنك مکتوب اولمدیغنی ارائه ایدر وقوانین اساسیهٔ مکتوبه حقنده تعداد ایتدیکمز محاذیرك هیچ بری آرتق وارد اولمه‌یه‌جقدن ، عرف وعادت ایچون اسلامیتده پك واسع و پك مقبول بر قپو آچیلمشدر .

خلافت .— نظر اسلامده خلافت نه‌در؟ وبو بابده‌کی احکام فقهیه نه‌دن عبارتدر ؟ مجملاً بیان ایده‌لم :

خلافت کرك امر دینی مدافعه ومحافظه وکرك امر دنیایی سوق واداره کبی ایکی مهم وظیفه‌یی ایفا خصوصنده حضرت فخرکائناتك وکالتنی حائز ذاته مفوض و مودوع اولان صفت حکم وامارتدر . خلافت عموم مسلمانلر ایچون واجبدر . آنجق بو وجوب مقام خلافتده بر ذاتك موجود اولمسیله ساقط اولور .

خلافت منحل اولدیغی واومقامی اشغال ایده‌جك برمستحق بولنمدیغی تقدیرده اهل اسلام ایکی قسم اولور ، برقسمی منتخبلر ایچون لازم کلن اوصافی حائز بولنورلر . دیکر قسمی خلیفه اوله‌بیلمك ایچون لازم کلن شرائطی حائز اولورلر ، برنجیلر خلیفه انتخاب ایدر . ایکنجیلردن بری خلیفه انتخاب اولنور .

خلافتك وجوب حقنده‌ده بین العلما اختلاف افکار ظهور ایتمشدر ، خارجیلر خلافت جائزدر ، مکرکه فساد واغتشاش خلیفه‌یه احتیاج مس ایتدیرسون. ایشته او وقت واجب اولور دیورلر، دیکر بعض خارجیلر

دها ايلرى كيده‌رك خلافت صورت مطلقه‌ده جائز اولان اموردندر ، زيرا ملت مناسب كورديكى تقديرده هيچ بر مجبوريت و وجوب تحتنده قالمقسزين بويله برخلافت ايچون عقد بيعت ايده‌بيلمك صلاحيتنى حائزدر.

اماميلر ايله اسماعيليلر بسبتون عكسنى دوشونه‌رك وجوبى يالكز انسانلره دكل جناب حقه دخى عطف ايدرلر ، جناب حق مطلقا برامام [خليفه] كوندرمليدر ديرلر ، وبو امرى واجبات الهيه صره‌سنه قورلر.

خليفه انتخابانه صلاحيتدار اولانلرك حائز اولملرى ايجاب ايدن شرائط شونلردر :

اولا عدالت مطلقه يعنى ظاهراً و باطناً عدل ايله ممتاز اولمق ، وفسق فجوردن و منهياتدن على قدر الامكان مصون اولمق ،

ثانياً خليفه اولمق حقنى استحصال ايچون بركيمسه‌نك حائز اولمسى اقتضا ايدن اقتدار وكفايتى تمييزه يته‌جك قدر علم ،

ثالثاً ذكا و حكمت .

بو اوچ شرطدن ماعدا مسلمان، عاقل بالغ اولمق كبى اوصاف عموميه‌نك تذكارينه لزوم يوقدر . پايتختده ساكن اولانلرله طشره‌ده ساكن اولانلر اره‌سنده حق انتخاب وبيعتجه فرق يوقدر. معمافيه بر خليفه‌نك حين وفاتنده بيعتك پايتختده وقوعه كلمسى (مقتضاى شريعت اولمقدن زياده مقتضاى عادتدر).

خليفه حقنده اهالينك معلوماتى سليمان بن جرير موجبنجه تفصيلاً اولمق لازمدر ، آنجق اكثريت علما معلوماتك اجمالى اولمسى كفايت ايدر فكرنده‌درلر؛ زيرا هركسك پايتخته كلمسى متعسر وحتى بلكه‌فسادى مستلزمدر ،

خليفه انتخاب اولنمغه صلاحيتدار اولان كيمسه‌لرك حائز اولملرى اقتضا ايدن شرائطه كلنجه اونلرده بروجه آتيدر :

اولا ینه بروجه بالا عدالت مطلقه ،

ثانیاً قرار اتخاذ ایده بیلمك ایچون اجتهاد صاحبی اولمغه کافی بر درجهٔ علم ،

ثالثاً حواس وملکات عقلیه‌یه مالکیت تامه : بصیر وسمیع اولمق و خاصهٔ منطقیه صاحبی بولنمق .

رابعاً صحت وسلامت بدن واعضا و جوارح. او درجه‌ده‌که حریت وسرعت حرکاته حیلولت ایده‌جك برقصور عد اولنه‌مسون ،

خامساً اهالی‌یی ومعاملاتی سوق‌واداره ایچون‌لازم کلدیکی‌درجه‌ده حکمت و بصیرت ،

سادساً ارض اسلامی محافظه وحراست ودشمنه قارشی امرجهادی ایفا ایده‌جك درجه‌ده جسارت و شجاعت ،

سابعاً شجرهٔ عائله‌نك قریشه انتسابی. زیرا بوخصوصده هم نص، هم اجماع واردر، فقط مشاهیر ائمه‌دن ضرار بوصوك فکره معارضدر، مع‌مافیه جمهور علما قریشیلك شرطی لهنده اعطای رأی ایتمشلردر، بوده ابوبکرك حین خلافتنده حاصل اولان اجماع امتدن ایلری کلمشدر ، او وقت (الائمة من قریش) حدیث موثوق نبویسیله فصل اختلاف اولنمش وحتی انصارك سزدن برامیر بزدن برامیر طرزنده واقع‌اولان تکلیفلری دخی رد اولنه‌رق حضرت‌ابوبکر بز امرایز سز وزراسکز دیمش‌ایدی.

بیعت .— بیعت ایکی صورتله‌اولور .

(١) اهل حل و عقد اولان کیمسه‌لرك انتخابی ایله .

(٢) خلیفهٔ سابقدن صادر اولان برحکم موجبنجه (ولایت‌عهد).

اهل حل و عقد کیملردر ؟ ایشته بونلری وعددینی تعیین کوجدر و بین العلما مختلف فیه اولمشدر. بعضلری زمانمزده‌کی آرای عمومیه‌یه مشابه بررأی ومطالعه درمیان ایدرك بالجمله ولایاتده‌کی اهل حل وعقدك

یعنی انتخاب ایتمك صلاحیتی ایچون بروجه بالا لازم کلن شرائطی حائز اولانلرك انتخاب واتفاق آراسی لازمدردیرلر. فقط دیکر بعض ذوات حضرت ابوبکرك خلافتنی مثال کوسترەرك اووقت بویله اولمدی دییورلر. حضرت ابوبکره اك اول بیعت ایدن ذوات بش کشی ایدی: عمر ابن الخطاب، ابو عبیدة ابن الجراح، اسید ابن خضیر، بشیر بن سعد وابو حذیفەنك معتق سالم. حضرت عمر دخی حضرت عثمانی بش کشی‌یه انتخاب ایتدیرمش ایدی. ایشته بعضلری بوایکی مثالی کوسترەرك لااقل بش کشی کافیدر دیرلر. دیکر بعض فقها بری (فتح خاء ایله) منتخب و دیکرلری منتخب اولمق اوزره اوچ کشینك بیعتی کافیدر و نصاب شهادت دخی بونی تأیید ایدر دیرلر. (کوفه‌لیلر) علویلرله شیعه‌لره کلنجه اونلر اهلندن صادر اولنجه برکشینك‌ده بیعتی ایله مطلوب حاصل اولور دییورلر وحضرت عباسك حضرت علی‌یه خطاباً شو سوزینی مثال کوستریورلر: «اوزات الکی سکا بیعت ایده‌یم امت دیه‌جکدرکه عم رسول (صلعم) یکننه بیعت ایتدی وبو صورتله هیچ برمعارض ومخالف بولنمیه‌جقدر» بو رأیده بولنانلر بیعت واحده‌یی برحاکم منفردك اعلامنه تشبیه ایدیورلر (ابوالحسن الاشعری)

خلافت عهود سائرهٔ شرعیه کبی بر عقددر و شرطی ولایت عامه‌یه لیاقت و اقتدار ورکنی ایسه ایجاب وقبول و بیعتدر. ایجاب اهل حل و عقد طرفندن اجرا وقبول کفایت و لیاقتی اولان ذات طرفندن واقع اولور وایجاب وقبول انجق بیعت ایله اکمال و اتمام اولونور.

مع مافیه بعضاً عقد خلیفه طرفندن واقع اولور (ولایت عهدده اولدیغی کبی) بناءً علیه شرعاً خلافتك ایکی سببی اولور یا اختیار (که لسان مستعملمزه نظراً انتخابدر) ویاخود عهددر.

شهرستانی بو مسئله‌ده دییورکه: «خلافت بحثنده ایکی نقطهٔ نظر

وار. برنجیسنه کوره خلافت (بالاتفاق والاختیار) تولد ایدر ایکنجیسنده ایسه بر نص ایله اولور [الامامة تثبت بالنص والتعیین] »

اتفاق و اختیار بالاده کی ایکی شق جامعدر . امامتك نص وتعیین ایله ثبوت بولمسی کیفیتنه کلنجه بو حضرت علی و اولادینی خلافته احق کورنلرك اجتهادیدر. اونلر دییورلرکه خلافت اك مهم بر امر دینی ودنیوی اولدیغندن ملتك انتخاب واختیارینه ترك اولونه ماز حتی بونك ایچون نص وارد اولمشدر بناءً علیه حضرت علی یه متعلق اولان بو نص خارجنده خلافت صحیح دکلدر وحضرت علی ایله اولادندن غیریسی بو رکن دینی یی انکار ایتمش غاصب کیمسه لردر .

فقط بو اجتهاد کشف و مواقفه نظراً اهل السنه والجماعه نزدنده مردوددر . و اجماع امت ایله ثابت اولان شیئه تماماً مخالفدر .

خلافت حقنده بری اهل السنه والجماعة و دیکری شیعه یه مخصوص بالاده کی ایکی مهم اجتهاددن ماعدا متأخرین علمانك ذاهب اولدیغی اوچنجی بر طریق واردرکه خلفای راشدیندن صوکره دوام ایدن خلافت و سلطنت دورلرینی ایضاحه دها زیاده مساعددر والائمة من قریش [که بر روایته کوره « الامراء من قریش » ویاخود « ان هذا الامر فی قریش » در] حدیث شریفنك نصنی تأویله خادمدر . بو طریق « ضرورت » اساس و قاعده سنه مستنددر . ائمهٔ متأخرهٔ حنفیه اهل السنه والجماعه نك قبول ایتدیکی « اتفاق و اختیار » اساسنی یعنی انتخاب و ولایت عهد فکرینی قبول ایله برابر طاقت کتیرلمز برفتنه قارشوسنده تغلبدن متولد قوت وقدرت سیاسیه نك یعنی امامت وسلطنتك مشروعیتنی تصدیق ایدییورلر (وان لم یکن فیه شروط الامامه) شو حالده بر تغلب وجبر نتیجه سی و دها یکی اصطلاحاتدن اولمق اوزره بر اختلال و محاربه ثمره سی اوله رق رأس کاره کچمش بر منقلب شروط امامتی حائز

اولمسه وحتى كنديسنه بيعت دخى اولونمسه (بدون المبايعه) مالايطاق برفتنه سببيله امامت وسلطنتى تجويز اولونور (مواقع الضرور مستثنيات من قواعد الشرع) (اشباهك ايكنجى جلدينده مراجعت اولونه)

عينى زمانده ايكى ذات خليفه اوله‌مز. شايد خلافته‌درجهٔ متساويه‌ده صالح واحق ايكى ذات بولنورسه انلردن برى ايجاب حال وزمانه كوره ترجيح اولنور .

مختلف ايكى محلده ايكى ذات بردن اعلان خلافت ايدرلرسه ايكيسنك‌ده خلافتى باطلدر فقط بو صورت ايكى خليفه‌نك اوصاف واركان لازمه‌يى حائز اوله‌رق انتخابلرى تقديرنده در يوقسه غصب وتعدى وخلاف مشروعيت اوله‌رق واقع اولان انتخابلرك ذاتاً حكمى يوقدر . شايد بوايكى خليفه‌دن برى تقدم ايتمش ايسه مقدم تاريخلى ترجيح اولنور . عين زمانده انتخاب اولنمش ايسه‌لر هر برى ديكرينه ترك خلافت ايده‌رك كندى حقنى اسقاط ايتملى وبو صورتله هرايكى خلافت ساقط اوله‌رق بالاخره يا اونلردن برى ويا بر ديكرى انتخاب اولنور . بونك ايچون قرعه‌يه‌ده مراجعت ايديله‌بيلور . فقط بونلر طبيعى هپ نظريدر وتاريخ اسلام بودرلو مثاللر كوسترمه‌مشدر.

ولايت عهد — خليفهٔ سابق طرفندن ايفا ايدلمش برعقد نتيجه‌سى اولان ولايت بحثنه كلنجه :

اجماع امت بونى مجاز عد ايتمشدر . صدر اسلامده بوكا دائر ايكى مهم مثال واردركه : بونلر ظاهرده بربرندن فرقلى اولمقله برابر بر اصله ارجاع اولنمق ممكندر .

ايلك مثال حضرت ابوبكرك دركه ولايت عهده حضرت عمر ابن الخطابى تعيين ايتمش واو وقت عامهٔ مسلمين ابوبكرك بوتفويضى حضرت عمره ايفاى بيعت صورتيله تجويز ايلمشلردر .

ایکنجی مثال حضرت عمر طرفندن کوسترلمشدر .

مشارالیه یالکز برذاتی ولیعهد اتخاذ ایتمك جسارتنده بولنه‌مامش، آلتی ذاتی بردن ولایت عهده تعیین ایتمشدرکه بو صورتله تشکل ایدن شورا اعضاسی ایچلرندن یالکز برینی خلافته انتخاب ایتدیلر . حضرت علی شورادن ایدی و حتی حضرت عباس کندیسنه اعتراض ایلدی . فقط اعظم امور اسلام موضوع بحث ایدی اجتنابه حقم یوقدی جوابنی آلدی .

ولایت‌عهد اصولنه اعتراض ایدن یوقدر. فقط علمادن بعضیسی ایشك بوقدرله منعقد وتمام اولدیغنه ذاهب اوله‌رق صرف وکالته قیاس ماده ایتمشلر و بوکا منتخبلرك وبیعت ایده‌جکلرك بیعت وموافقتنه تعلیقه لزوم یوقدر دیمشلر .

زیرا خلیفه خلافتده هرکسدن زیاده تصرفه اهلدر .

بناءً علیه انتخاب واقعی قطعیدر وبو خصوصده‌کی فکری لازم الاجرادر [حضرت ابوبکرك عمری ولی عهد اتخاذ ایتمسی کبی]

فقط دیکر قوله کوره ولایت عهده عائد عقد عقود موقوفه‌دن صاییلور زیرا خلافتك رکنی آنجق منتخبلرك قبولیله حاصل اولور واو وقت عقد تام اولور . سائر عقود شرعیه کبی خلافتك رکنی ایجاب وقبولدر. فقط بوکا برده شرائط لازمه‌یی حائز برذاتك تمییز وانتخاب ایدلمسی و بیعتك اجراسی منضم اولور ایشته بو اوصاف عقد انجق ایکنجی قولده کوریله‌بیلیر .

مع مافیه بو اختلاف رأی و مطالعه ولی عهد اتخاذ اولنان ذاتك خلیفه‌نك نه پدری و نه‌ده اولادی اولمامسیله مشروطدر بو یالکز خلیفه‌نك حال حیاتده ایکن اهلیتی اك زیاده مستبان و محقق اولان بر

ذاتى استخلاف ايتمك ايستديكى تقديرده راجعدر افربا وتعلقاتدن برى طرف خليفه‌دن ولى‌عهد اتخاذ ايدلمك ايجاب ايتديكى تقديرده برادروسائر اقربا ايچون ببانجى معامله‌سى اجرا اولنور :

يعنى خليفه يوقاريده‌كى ايكى قولدن برينه تبعاً اقرباسنى ولى عهد اتخاذ ايدر . فقط ولى‌عهد اوله‌جق ذوات خليفه‌نك اوغلى ويا باباسى اولورسه نظر اولنور:

بر تقديره كوره خليفه اوغلنى و ياباباسنى مطلقا منتخبلرك بيعتنى استحصال ايده‌رك ولى‌عهد اتخاذ ايده‌بيلير وبوصورت اولمدقجه عقد تمام ولازم اوله‌ماز . زيرا خليفه‌نك اوغلنى وياباباسنى يالكز ولى‌عهد اتخاذ ايده‌رك عقد تمام اولمق لازم كلسه بوده املهسى خلفى اوله‌جق ذات حقنده برنوع شهادتدرشهادت ايسه باطلدر. كذلك بوصورتله استخلاف اولنه‌جق اب ويا ابنك حاكميت ملتى اكتساب ايتمسى، لهنده طرف ايردن ويرلمش، بر نوع حكم و اعلام اولور بو ايسه جائز دكلدر. زيرا برخليفه‌نك پدر واولادينه نظراً حاكم اولمسى بحق محل شبهه‌در و عادتا ردحاكمى ايجاب ايتديرن اسبابدن بريدر.

ديكر برتقديره كوره خليفه كندى رأييله اوغلنى وياباباسنى ولى‌عهد اتخاذ ايده‌بيلير، زيراامير المؤمنين اولمق صفتيله افضل واعلم ناس اولمق وحكملرى مرعى الاجرا بولنمق اقتضا ايدر فضائل امارت حسيات قرابته غلبه ايدر بوطرز استدلالك برنجيسنه نظراً ضعيف اولديغنى بيانه حاجت يوقدر.

اوچنجى برتقديره كوره تفريق ايتملى . ولى‌عهد اوله‌جق ذات پدر ايسه بشقه، اوغل ايسه بشقه مطالعه‌ده بولنمليدر، پدر ايسه اقربا وبيانجى حقنده يوقاريده ايضاح ايديلن حكم جاريدر، فقط اوغل محل شبهه اولديغندن انك ولى‌عهد اتخاذ اولنمسى برعقد موقوف اولملى يعنى منتخبلرك بيعتنه معلق

وانك وقوعنه مشروط اولمیدر زیرا انسانلر طبعاً و فطرةً پدردن زیاده اولاده متمایلدرلر و قرضا ثروتی پدرلرینه دکل اولادلرینه میراث اولمق اوزره ترك ایچون ادخار ایدرلر .

خلیفه وکالت و نیابتنی حائزکافهٔ مأمورین و حکامی عزل ایتمك صلاحیتنی حائز اولدیغی حالده ولایت عهد حقنده‌کی قرارنی فسخ ایده‌مز. مکرکه ولی‌عهدك احوال شخصیه‌سنه تبدلات عارض اوله . بو تبدلات ولی عهددن صفت عدلی نزع وامحا ایده‌بیله‌جك برعارضهٔ بدنیه‌در . برنجیسی فسق ومعصیتدر بوده یاهوا وهوسنه فرط اتباعندن ویاامور اعتقادیه‌ده دوچار اشتباه اولمسندن عبارتدر. عدالتی نزع ایدن فسق، ارتکاب کبائرله برابر صغائرده اصراردر. خلیفه‌نك حکام و مأموریی عزل ایده‌بیلدیکی حالده ولی‌عهدی بر وجه‌بالا عزل ایده‌مامسی شوندن ایلری کلیرکه حکامه تفویض ایلدیکی وکالت صرف کندی حقوق جمله‌سندن اولدیغی حالده ولی‌عهده تفویض ایتدیکی و کالتده‌عامهٔ مسلمین علاقه داردر . نته‌کیم عامهٔ مسلمین دخی خلیفه‌یی یوقاروده بیان ایتدیکمز عارضه‌لردن برینه اوغرامدقچه عزل ایده‌مزلر .

خلیفه حال حیاتنده ایکن ایکنجی بر ولی‌عهد اتخاذ ایده‌مز . ایدرسه حکمسزدر شاید برنجی ولی‌عهد فارغ اولورسه ینه ایکنجیسنك ولایت عهدی صحیح اوله‌ماز، مکرکه ایکنجیسنه دخی بیعت اولونه .

ولی‌عهدده خلافت ایچون لازم کلن شرائطی حائز بولنمق اقتضا ایدر بناءً علیه هنوز صبي ویافاسق اولان بر ولی‌عهد خلفنك حین وفاتنده سن بلوغه ایرمش ویافسقدن عدله رجوع ایتمش بولنورسه خلافتی صحیح اولور شوشرطله‌که کندیسنه بیعت تجدید اولونه .

غائب مفقود ومجهول اولان ایچون ولایت عهد صحیح دکلدر غائب معلوم ایچون موقوفاً منعقد اولور وقبولیله عقد تمام اولور . معمافیه

غيبوبت امتداد ايدر و امر ادارەده تشوش حاصل اولەجغى جزم اولنورسە بروكيل تعيين اولنەرق ورودينه قدر امر خلافت بعدالبيعه اكا تفويض اولنور .

خليفەنك استعفا وانعزالى وفات حكمندە اولديغندن ولىعهد يرينەكچر. خليفه عين زمانده ايكى كشى يى ولىعهد اتخاذ ايدرسه حين وفاتده منتخبلر بو ايكيدن برينى ترجيح ايدرلر. زيرا حضرت عمر التى ذاتى بردن ولى عهد اتخاذ ايتمشدى . [عثمان ، على ، طلحه بن زبير ، سعد بن ابى وقاص ، عبدالرحمن بن عوف ، ابو عبيده] . [١]

[١] حضرت عمر معلوم اولديغى اوزره بصره واليسى المغيره بن شعبەنك عجم كولەسى ابو لؤلؤ ناميله ملقب فيروز طرفندن خنجرله التى يرندن جريحەدار ايديلەرك شهيد اولنمشدى . ابو لؤلؤ كندندن آلنان ويركونك فاحش اولديغنى مقام شكايتده خليفەيه بيلدير. المغيرەيى شكايت ايدر . صنعتك نه ؟ ديه وارد اولان سؤال اوزرينه :

— مرانغوز ، دميرجى ، طاشجى جوابنى ويرر .

— او قدر صنعته كوره ويرديكك ويركو آغير دكلدر . بردە روزكارله دونن دكرمن ياپمغه مقتدر اولديغكى مع الافتخار سويليور . مشلك بكاده بر دانه ياپارميسك ؟

— سكا اويله بر دكرمن ياپەيم كه شرق و غرب اندن بحث ايتسون .

حقيقت ايرتسى كونى اويله بر ايش ياپدى كه شرق و غرب الآن ارتكاب ايتديكى فضاحتدن بحث ايديور و ايدەجكدر . اميرالمؤمنين جامعده نماز قيلاركن ابو لؤلؤ يانه صوقيلەرق كنديسنى اورور خليفه مجروحاً خانەسنه نقل اولنور . وقرق سكز ساعت صكره ارتحال ايدر. ٢٣ ذى الحجه سنه ٢٢ (٣ تشرين ثانى ٦٤٤ سنەسنه مصادف) .

خلیفه حال حیاتنده ولی عهدلری ترتیب ایدرسه یعنی ایکی و دها زیاده کیمسه‌لری علی‌الدرجات تعیین ایدرك ؛ خلیفه بندن صکره فلان اوله‌جق و انك وفاتیله فلان یرینه قائم اوله‌جقدر وبوده وفات ایدرسه آنك یرینه‌ده فلان درسه جائزدر . وبو صورتله خلافت بونلردن هر هر یرینه درجه و مرتبه انتقال ایدر .

زیرا حضرت فخر کائنات موته غزاسی ایچون زید ابن حارثه‌یی امیرالجیش [قوماندان] تعیین ایتمش وآکا برشی اولورسه یرینه جعفر

ابن اسحقك روایتنه کوره خلیفه مجروحاً خانه‌سنده یتارکن سوقاقده بر غلغله‌لك صداسی ایشدیر . ناس نه ایستورلر دیه صورار . بوریه کیرمك و سنی کورمك جوابنی ویریرلر . اونك اوزرینه مساعده ایدر و ناس حضورینه چیقار و دیرکه خلیفه‌یی تعیین ایت یا امیرالمؤمنین . عثمانی بزه خلیفه ویر .

— نصل بونی یاپه‌بیلیرم‌که هم اموال دنیایی هم جنتی سور . بونك اوزرینه ناس کیتدیلر تکرار سوقاقده اهالینك کورلتیسنی ایشتدیلر . حضرت عمر — بو آدملر نه ایستیورلر ؟ دیه صورار .

— کیرمك و سنی کورمك .

خلیفه دخوللرینه مساعده ایدر . اهالی کیرر ، دیرلرکه :

— بزه علی بن ابوطالبی خلیفه ویر .

— علی سزی برطریقه سوق ایدرسه او طریق طریق هدایتدر .

عبداله بن عمر دیبورکه : بونك اوزرینه صوردم یاامیرالمؤمنین ارزولرینی اشعاف ایتمکه مانع نه ؟

— اوغلم او وقت حمل خلافتی هم حیاتمده هم مماتمده طاشیمش اوله‌جغم .

ابن ابو طالب كه ـ جعفر طيـار ناميـله معروفدر ـ و بوكاده بر شي اولورسه يرينه عبداه بن رواحه تعيين ايديلهجك و اكر بوكاده بر حال اولورسه مسلمين كندى آره‌لرندن برينى انتخاب ايتـونلر . بيورمش ايدى .

معلوم اولديغى اوزره اولا زيد شهيد اولدى، انك يرينه علمى طوتان جعفرك اولا بر قولى. آندن صكره ديكر قولنى كسـديلر علمى براقدى، بدنيله طوتدى نهـايت رأسى قطع اولندى ايشـته آنك ايچون حضرت رسول آكا جعفر طيار عنواننى توجيه ايتدى. متعاقباً عبداه بن رواحه دخى عين عاقبته اوغرادى وانك اوزرينه سيف اه المسلول عنوان مبجليله ياد ايديلن خالد بن وليد قوماندانلغه كچدى . مادام كه امارت جيشـده حضرت رسول بو درلو معامله‌يى تجويز ايلدى . بناءً عليه خلافتده ده بو اصول تجويز اولنمق اقتضا ايدر .. مع مافيه خلافت بشـقه ، عسـكره اميرلك ايتمك بشقه اولديغنى بيان ايدن فقها بو مثـال تاريخى‌يى خلافته تشميل ايتمك ايستميورلر .

فقط تاريخ اسلامده بوكا دائر ايكى مهم مثال واردر. برى امويه‌دن سليمان طرفندن ديكرى هارون الرشيد طرفندن وضع ايدلمشدر . سليمان بن عبدالملك درجهٔ اولاده عمر بن عبدالعزيزى، درجهٔ ثانيه‌ده يزيد بن عبدالملكى ولى عهد اتخاذ و زمانندەكى علما وفقها بوكا اتباع ايتمشـدر . كذلك هارون الرشيد زمانندەكى فقهادن بعد الاستشارة والاستشهاد درجهٔ اولاده اوغللرى الامين و درجهٔ ثانيـه‌ده المأمون و درجـهٔ ثالثه‌ده المؤتمنى تعيين ايتمش ايدى. هاوون الرشيد مكه‌يه كيتديكى زمان بو بابده‌كى عهد نامه‌يى كعبه‌يه توديع ايدرك عقدك اهميتنى تزييد ايلمشدر .

خليفه فرضا صره ايله اوچ ولى عهد تعيين ايدوب بونلرك صره‌سى معين اولديغى و كنديلرى بر حيات بولنديغى حالده وفات ايدر ايسـه

برنجی ولی عهد خلافته کچه‌بیلیر . فقط دیکر ولی عهدلرك حقنی اسقاط ایله کندی ارزو ایتدیکی ذاتی ولی عهد نصب ایده‌بیلیرمی ؟ بعضـلری ایده‌من و صره‌یه رعایت ایتمسی لازم کلیر رأینده بولنمشدر . دیکرلری ایسه بالعکس ایستدیکنی ولی عهد اتخاذ ایده‌بیلیر دیمشلردر . ایکنجی قول امام شافعینك‌در . و اکثریت علما بو رأیی ترجیح ایتمکده‌درلر. مع مافیـه برنجی قوله کوره‌ده دیکر ولی عهدلر حقلرندن فارغ اولورلر ایسه خلیفه دیله‌دیکنی ولی عهد اتخاذ ایده‌بیلیر . ازجمله السفاح [ابو العباس عبداه ابن علی ابن عبداه ابن‌العباس‌الفسـاح] برنجی ولی عهد اوله‌رق برادری ابو جعفرالمنصوری و ایکنجی ولی عهد اوله‌رق یکنی عیسایی تعیین ایتمش ایدی . اوتوز یاشنده وفات ایدن السـفاحك حین ارتحالنده ابوجعفر مشهور ابو مسلم خراسانی ایله برلکده حجده بولنیور ایدی . عیسی ابو جعفر نامنه بیعتی قبول ایتدی . و خلیفه‌یه‌ده ساعی مخصوص ایله خبرکوندردی فقط المنصور اوغلی المهدی‌یی ترجیح ایتدی. و یکنی عیسایی ولایت عهدده ابقا ایتمك ایستمدن و انك ایچون عیسی بن موسایی ولایت عهددن فراغته اقنـاع ایتدی . برنجی رأیی ترجیح ایدنلر بوفراغت لازم ایدی. بشقه درلو المهدینك ولایت عهدی صحیح اوله‌ماز ایدی دییورلر . ایکنجی قولی اختیـار ایدنلر بونك بر لزوم شرعیسی یوق ایدی منصورك موسایی اقناع ایده‌رك انعزالنه موافقتی استحصال ایتمسی برتدبیر احتیاطی وسیاسی ایدی زیرا عباسیلرك خاندانی هنوز تقرر ایتمش اولوب بویله بر صره‌ده ارکان خاندان اراسنده تفرقه و آهنکسزلك حصوله کتیرمك موافق حکمت حکومت اوله‌ماز ایدی . المنصور ایسه امور سیاسیه‌ده دهاتدن صاییلیر ایدی جوابنی ویرییورلر.

۲۲ خلیفه‌نك وظائفی— خلیفه‌نك عهده‌سنه مودوع وظائف نه کبی

شيلردر ؟ بونلردن‌ده بر مقدار بحث ايده‌لم: خليفه احكام فقهيه موجبنجه اون وظيفه ايله مكلفدر :

اولا: محافظهٔ دين و اعتقاد. اعتقادى بوزولان و طريق هدايتدن آيريلانلره خليفه حقيقتى ادله‌سيله ارائه و اثبات ايتمك مجبوريتنده‌در . شايد ينه حق يولنى قبول ايتمز ايسه جزاسنى ويرر . بوده تعزيردركه حدود شرعيه‌دن شدتجه دوندر و هر حالده موتى مستلزم اوله‌جق درجه‌ده دكلدر .

ثانياً : احكام شرعيه‌نك واعلاماتك اجراسى ودعاوينك فصل ورؤيتى. او درجه‌ده‌كه حس عدالت تعمم ايتسون قويلر قوتلرينى سوء استعمال ايتمسون و ضعفا دوچار تعدى و تجاوز اولمسون .

ثالثاً : جان ومال وعرضك هردرلو تعرضه قارشو مصون ومحفوظ بولندرلمسيدر . او صورتده‌كه اهالى سربست و حر اوله‌رق ارزولرى دائره‌سنده يشايه‌بيلسون وكمال امنيتله هريرده وكندى نفسلرى ومالّرى ايچون سياحت ايده‌بيلسونلر .

رابعاً : عقوباتك يعنى احكام جزائيه‌نك اجرا و تطبيقيدر . او درجه‌ده‌كه بالجمله منهيات و محرمات فعلاً منع وتحريم ايديله‌بيلسون وهر كسك حقوقى محفوظ قالسون .

خامساً : سرحدك محافظه‌سيدر . بو محافظه ايستر تجاوزك وقوعنى منع ايده‌جك تدابيردن عبارت اولسون ايستر فعلاً واقع اولان بر تجاوزك واسطهٔ قوتله ينه فعلاً مدافعه‌سندن عبارت بولنسون. اوصورتده‌كه اعدا ناكهانى تجاوز وتخطيده بولنمسون، شرف اسلامى اخلال ونسوانك ناموسنى پامال ايتمسون ومسلمان ويا معاهد رجالك قانى اراقه ايده‌مسون معاهدلر اهل ذمه‌دركه ذمته داخل اولمقله عصمت كسب ايدرلر. [يعنى قانلرى هدر اولماز .]

سادساً : جهاددرکه اسلامیتی قبوله دعوت ایدلدکدن صوکره دعوتی رد ایدنلره قارشو واقع اولور . جهاد قبول اسلامه ویا ذمت آلتنه دخوله قدر دوام ایدر .

سابعاً : تحصیل غنائم و تکالیف و بر نهج شرعی بونلرك توزیع و تقسیمی که بو توزیع و تقسیم منصوص اولان محللرده نصه و اولمیان محللرده اجتهاده کوره اولور .

ثامناً : بیت‌المال جانبندن ویریله‌جك معاشات و مواجبك تعیینی . بو بابده‌کی تأدیات نه اسراف ونه‌ده بخل و امساك وادیسنده اولمیه‌جق و تأدیات وقت مرهوننده بلا امهال واقع اوله‌جقدر .

تاسعاً : امور اداره ومالیه‌یه امین و صاحب رأی کیمسه‌لرك نصب وتعیینیدر . تاکه مقتدر والیلراسایشی‌ادامه ایده‌بیلسون‌وخزینهٔ بیت‌المالك منافعی مستقیم ذوات طرفندن حسن محافظه اولسون [خلیفه بیت‌المال اموالنه نظراً صبینك وصیسی منزله‌سنده‌در . حضرت عمر (ر ض ع) مال‌الله‌ه نظراً ولی یتیم منزله‌سنده اولدیغنی بیان ایتمشدر .]

عاشراً : بالذات امور دولته سعی و اقدام ووقایعك حسن جریانه متمادیاً اهتمام . او صورتده‌که خلیفه امورك هیئت مجموعه‌سنی احاطه ایده‌بیلسون و ملتك امر و اداره‌سنی و دینك محافظه‌سنی امنیت و متانت واطمئنان‌ایله‌اجرا ایده‌بیلسون‌خلیفه یا اذواقه ویا عبادت‌وطاعاته‌طالمق‌ایچون امر دولتی دیکرلرینه ترك ایده‌جك درجه‌ده تغافل ایتمامیدر . زیرا اوله‌بیلیرکه صادق فرض ایدیلن کیمسه اهانت ایتسون وجدی وطوغری فرض ایدیلن آدم اغفال ایدیلسون .

ایشته انجق بو شرائطی حائز اولوب تعداد ایدیلن وظائفی ایفا ایدن خلیفه‌یه قارشو مسلمین اطاعت و معاونت وظیفه‌سیله مکلفدرلر . بو وظیفهٔ اطاعت و معاونت بر نوله‌نك نفندیسنه اولان اطاعتی قبیلندن دکلدر . بر اطاعت ربوبیه دکلدر . حقاً لله و حقاً للمسلمین

اجراسى ايجاب ايدن بر اطاعتدر . ذاتاً امامك رعيت اوزرينه تصرفى مصلحته منوطدر . يعنى اولا قانون شريعته ثانياً منافع عامه يه موافقت شرطلريله مشروطدر . [عليكم بالسمع والطاعة لكل من يؤمر عليكم مالم يأمركم بمنكر فى المنكر لاسمع ولاطاعه الحديث]

٢٣ خليفه نك خلافتدن سقوطنى ايجاب ايدن احوال . - خلافتدن سقوط [١] وعارضات - كه ايكيدر - ظاهراولنجه بالاده كى اطاعت ومعاونت غيرجائز اولور . برنجيسى عارضهٔ معنويه ايكنجيسى عارضهٔ بدنيه‌در .

عارضهٔ معنويه فسق ومعصيت كبى شيلردركه اشكال خارجيه‌سى ظاهر اولمق لازمدر . كبائرده اصرار ودينى علناً انكار واسراف اموال مسلمين وسائره بو جمله‌دندر . صفت عدلى نزع ايدن عارضهٔ معنويه ايكيدر (١) هوسات و احتراصاته تبعيتدن متولد فسق (٢) اعتقادده شبهه‌يى تضمن ايدر .

هوسات واحتراصات شكل خارجى‌يه عائددر . فسق عدلك ضديدر . عدل تعريف اولنورسه فسق دها كوزل اكلاشيلور . فاسقك ضدى اولان عادل عمومى بر تعريف ايله ياپيلمسى لازمكلن شيلرى ياپار و ياپيلمامسى لازم كلن شيلرى ياپماز عدلك دها شرعى بمعناسى ايسه طريق مستقيم شرعيدن انحراف ايتمه‌مكدر . شو حالده فسق شريعتك ترسيم ايلديكى طريقدن انحراف ايتمك ، حركات بشريه‌يى تقييد ايچون ارادهٔ الهيه ايله معين اولان حدودى تجاوز ايلمكدر .

---

[١] خلافتدن اسقاطك امت ايچون جائزمى واجبمى اولديغى مختلف فيهدر . خارجيلره كوره واجبدر . قول مختاره كوره جائزدر . امت اسباب سقوط قارشوسنده اسقاط ايله ابقايى مقايسه ايتملى واهون شرينى اختيار ايلمليدر . زيرا اوله‌بيليركه اسقاطدن حاصل اولان فساد ابقادن اعظم اولور .

مع مافیه بوده براز مبهم اولدیغی ایچوز دهـا صریح بر تعریف
ایله دیه بیلیرزکه : عادل کبائری ارتکاب ایتمین وصـغائری دخی مکرراً
ومصراً ارتکاب ایتمه‌مکه اعتنا ایدندر . شـو حالده فاسـق بر کبیره‌یی
ارتکاب ویا صغائرده اصرار ایدندر . [ان تجتنبوا کبائر ماتنهون عنه
نکفر عنکم سیأتکم الحدیث]

کبائر نه کبی شیلردر؟ بونلر قرآن کریمده دکل فقط حدیث نبویده تعداد
اولنمشدر شویله که : (۱) شراك (۲) قتل (۳) قذف (٤) اموال ایتامی
غصب وسـوء استعمال (٥) ربح غیر مشروعی تملك وتصرف (٦) دشمن
قارشـوسنده فرار (۷) ابوینه عـدم رعایت . حضرت علی‌یه کوره
سرقت وشرب خمر ده کبـائردندر . [مع مافیه بو خصوصده پك چوق
مباحثات واختلافات موجود اولدیغنی آیریجه ذکر ایتمك لازمدر]

ایشته بالاده‌کی قیود دائره‌سنده تعین ایدن فسقدرکه خلافتك یالکز
سقوطنی بادی دکل بدایةً عقدینی دخی مانعدر .

عارضهٔ معنویه‌نك ایکنجیسی‌که معصیت یعنی اعتقاداً شبهه‌یی تضمن
ایدر ایدی بونك ده شروط وتفرعاتی حقنده فقهـا پك چوق اقوال
ایراد ایتمشـلردر . آنجق بو مسئله‌ده هرشـیدن اول کیملره کافر
دییله‌بیـله‌جکنك تعیینی لازمدر وبو بحثده معـلوم اولدیغی اوزره
پك واسعدر .

مانع خلافت اولان عارضات بدنیه عمی وجنوندر . صاغیرلق ودیلسزلکك مانع
خلافت اولوب اولمدیغنی تعیین امرنده علما اختلاف ایتمشلردر . خلافتدن
عارض اولان بو امراضك مانع خلافت اولدیغنده اتفاق وار ایســه‌ده
بعدالخلافه عارض اولور ایسه نظر ایدیلور . بعضیلری کتابته اقتداری
اولان خلیفه‌نك بو نواقصی دوام خلافتنه مانع اولماز دیمشلر دیکرلری
ایسه بونك عکسنی ادعا ایتمشلردر .

اللرك و آیاقلرك کسلمسی ویا فقدانی بهمه حال یعنی کرك خلافتدن اول و کرك صوکره وقوع بولسون خلافتدن سقوطی ایجاب ایدن عوارض بدنیه‌دندر .

خلافتدن سقوطی موجب اولان احوالدن بریده خلیفه‌نك سربستیء حرکاتنی تقیید ایده‌جك عوارضدرکه بونلرده بروجه بالا عوارضك ایکنجی قسمنه ، عوارض بدنیه قسمنه ادخال ایدیله‌بیلیر . بناءً علیه دیکرلرینك نفوذ مضرینه تابع اولوب حرکاتنده اختیاردن محروم اولان ویا دشمن یدینه اسیر دوشن خلافتدن ساقط اولور . فقط اسیر اولان خلیفه‌نك بردها رجوعندن واطلاقندن قطع امید ایدلمك لازمدر . برده بو اسارت کفار یدنده‌کی اسارته عائددر . یوقسه اهل رفض وضلالت یدینه اسیر دوشن خلفا حقنده بو حکم جاری اوله‌ماز .

خلافتدن ماعدا سائر امور مهمهٔ سیاسیه حقنده فقها طرفندن قواعد وضع اولنمش وفرضا ولایتلرك اداره‌سنه ، والیلره ، وزیرلره [وزارت ایکیدر . بری وزارت تفویضی دیکری وزارت تنفیذیدرکه برنجیسیده مطلقا مسلمان اولمق شرط اولدیغی حالده ایکنجیسنده بو قیده لزوم یوقدر] امیرلره ، امیرالجیشلره ، حقوق حربه ، کفار ایله جهاده ، اهل ارتداد ایله ، اهل بغی وضلال ایله محاربه‌یه ، ارباب شقاوتك صورت تنکیلنه وسائره‌یه دائر خیلی مباحث موجود بولنمقده‌در. مع مافیه بونلرك جمله‌سنی تدقیق وتشریحه موضوعمزك شمدیکی حالده تحملی اوله‌میه‌جغندن بالطبع بوقدرله اکتفا مجبوریتنده‌یز .

۲٤ شرقده تعاملردن متولد بعض افکار — منحصراً احکام فقهیه‌دن استنباط ایدیلن بروجه بالا خصوصاتدن ماعدا من القدیم شرقده عرف وتعامل درجه‌سنه کچمش بعض نظریات واردرکه احکام شرعیه‌یه اودرجه تماس ایتمز حتی بعض یرلرده شرعدن بوس بوتون تباعد ایدر. شمدی‌یه قدر

استخراج اولنان احکام شرعیه دولتك نظریهٔ تشکلنه عائد دکل ایدی .
چونکه فقها دولتی نصل وجود بولمش ، نصل دوام ایتمك ایجاب ایدر
او جهتی دوشونمکله مکلف دکلدرلر اونلر یوقاریده‌ده بر نبذه بحث
ایتمش اولدیغمز وجهله یالکز اصول فقهه توفیقاً ادلهٔ اربعه‌دن احکام
چیقاریر وذاتاً موجود اولان بر حالی تفریع وتفصیل ایدرلر . فرضا
ولایت عهد شو صورتله اولور . زیرا حضرت ابوبکر شو صورتله
حضرت عمری ولیعهد اتخاذ ایتدی دیرلر . یعنی خلافتك یالکز دینه
کوره احکامنی تدقیق ایلرلر . حالبوکه ایشك برده جهت عقلیه‌سی واردر.
فرضا دولت نه دیمکدر ، اهالی نه‌در ، دولتی ترکیب ایدن عناصر
اراسنده‌کی مناسبات و روابط نه کبی شیلردر ، بونلر فقهانك دائرهٔ
تدقیقی خارجنده‌در . بوجهتلر بالخاصه مورخین طرفندن، فقطمع‌التأسف
پك ناقص اوله‌رق ، تدقیق ایدلمشدر .

مورخین اره‌سنده ایسه اك زیاده ذکر اولنمغه شایان ابن خلدوندر.
بو ذات مقدمه‌سنده دولتلرك صورت ظهور و نشو ونماسنه وتدنی
وانحطاطنه ونهایت زوالنه دائر خیلی دقیق مطالعه‌لر یوروتمش فقط
مع‌التأسف اساسی تعمیق ایتمامشدر . دولتلری یالکز حکومتلردن
عبارت فرض ایدن ابن خلدون حکومتك منبع قوتنی اراشدیرمامشدر .
حاکمیت ملیه وحاکمیت ملیه‌نك صورت تجلیسی واکثریت قاعده‌لری
وسائره حقنده کرك حکمای سلف وکرك مدققین متأخره طرفندن
برچوق مباحثی بادی اولان مسائل مشارالیهی اوقدر اشغال ایتمامشدر .
کرك ابن خلدون وکرك اکا پیرو اولانلر حکومتلری انسانه تشبیه ایتمشلر
وهمان همان انسانه قریب بر عمر ایله معمر ایتمك ایسته‌مشلر . شو حالده
حکومتلرك سن نمو ، سن وقوف وسن انحطاطلری واردر . مادامکه
حکومت دیدیکمز شی انسانلردن مرکبدر انسانلرده هرنه وار ایسه

حكومتلردەده انك مشابهى بولنمق ايجاب ايدر ديمشلر . ايشته بوقاعده آنلرجه لايتغيردر . نصل كه بعض انسانلر هنوز نشو ونما حالنده ويا حال توقفده اولدقلرى صرەده بر قضايه اوغرايەرق نابهنكام بر موت كنديلرينى استقبال ايدر بعض حكومتلرده بتون عمر طبيعيلرندن هنوز نصيبەدار اولەمدن اضمحلال و زواله اوغرارلر . كذلك ناصل كه بعض انسانلر دور انحطاطلرينى ادويهٔ شافيه وصحى تدابير ايله تمديده موفق اولورلر بعض حكومتلركده دور انحطاطى او يولده اوزاديلەبيلير. ابن خلدونك حياتكذار اولديغى عصر هجريده (سكزنجى عصر) حكومات اسلاميه وحتى اوروپا حكوماتى ـ دره بكلك اصولى جارى اولديغى جهتله ـ پك قيصه بر عمر سياسى كچيرمكده ايديلر . عينى زمانده يوزلرجه حكومت ظهور ايدر و يوزلرجەسى بالمقابله محوو نابود اولورايدى . هله بر حكومتك اوزون مدت بر خانداده تقرر ايتمسى نوادردن ايدى . واقعا خلفاى عباسيه بش عصردن زياده اجراى خلافت ايتديلر ايسەده بالفعل خلافت وحكومتلرى هرون الرشيدك خلفى المعتصمه قدرسورمشدر ، اندن صكره خلفاى متغلبه وطوائف ملوكك وبعده طائفهٔ اتراكك بازيچەسى اولەرق عادتا كولكه ايديلر . بو صورتله ابن خلدون عباسيلرك امتداد حكومتنى كندى نظريەسنه مخالف دكل ، كندى نظريەسنى بلكه مؤيد فرض ايدييور .

مشار اليه بو نظريەسنى دلائل عقليه ايلەده بروجه اتى ايضاح ايدييور : بر مملكتده مستولى اولان حكومتك ايلك بطن رجالى بطش وشدت صاحبى اولور ، جسارت وشجاعتلريله احراز غلبه ايدرلر . حرب وضربه ، امر ونهيه قادر اولورلر . مملكتى كديمنلريله ضبط وتسخير ايدرلر . انلرك اولادىده واقعا پدرلرينك داستانى ايله يشار ، هنوز كوزلرى اوكنده بولنان بر چوق حماسياته متعلق وقايعى حسن مثال

اتخاذ ایدرلر. بناءً علیه مملکتی توسیع ایتمه‌لر بیله هرحالده محافظه‌یه
اولسون موفق اولورلر . وبونك ایچون خیلی اوغراشیرلر ، فقط
اوچنجی بطن که، برنجی نسلده یشایان قهرمانلری کورمامش، بالفعل جنك
وجداله اتیلمامش , آلننك تریله برشی قزانمامشدر ، بالعکس میراث
خوارلق ایدرك ناز ونعیم ایله پرورده اولمشدر . ایشته او بطن
افرادنده‌کی قان صولانمغه باشلار ، دها قوی‌الشکیمه اولان متجاوزلر
بونلره پك قولای احراز غلبه ایدر . وانلرك مقامنه قائم اولور .
فرض محال اوله‌رق ینه اوچنجی بطن تمدید حیاته موفق اولسه دخی
دردنجی ویا بشنجی بطن مطلقا متغلبه واعدانك طعمهٔ تجاوزی اولور .

ابن خلدون* حکومت عثمانیه‌یی بیله بو قاعده‌دن استثنا ایتمه‌مش
وحقیقت دوشنلیر ایسه عثمانلیلرك اووقتکی حالی کندیسنی بو ظنده بولنمغه
پك زیاده سائق اولمشدر . کندیسی ییلدیرم بایزید دورینی ادراك
ایتمش اولدیغندن وییلدیرمك زمان سلطنتنده ایسه تیمورلنکك تجاوزی
اوزرینه سلطنت عثمانیه‌نك انقراضنه همان هیچ برشی قالمامش اولدیغندن
مؤلفك بو مسئله‌یی‌ده کندی حسابات سیاسیه‌سی ایچون بر یاردمجی اتخاذ
ایتمش اولدیغنه شبهه یوقدر .

دولتك اساسی ملتده ارامق لازم کله‌جکی اعتباریله بو قاعده‌نك
عدم اصابتی اشکاردر . زیرا حکومتلر ، خاندانلر ، بر مملکته مستولی
اولان فاتحلر ایستدکلری قدر تبدل ایتسون، محو ومضمحل اولسونلر
ملت دائما پایداردر . ملتله برابر دولتك ده اوزون مدت باقی قالدیغی
مبرهندر . حتی ابن خلدون بونك ایچون رومادن دخی پك اعلا مثاللر
الا بیلردی . انجق شکل حکومتی ، طرز اداره‌یی نظر اعتباره المق ایجاب
ایدنجه ابن خلدونك نظریه‌سی بوس بوتون بیانه اتیلماز . ملت پایدار اولسون،
فقط حکومتلرك شکلی اولمدیغی تقدیرده طرز وماهیتی متمادیاً دوچار

تعديل اولور . بو تبدلات وتعديلات بر عمر طبيعئ بشر قدر آز زمانده واقع اولمسه بيله هرحالده اركج بر زمان صكره واقع اولمقدن‌ده خالى اولماز . بو صورتله شخصيت معنويهٔ دولت باقى وبلكه‌ده لايتغير قالديغى حالده شكل ظاهريسى كسوه‌سى تبدلات وتحولاته اوغرار .

٢٥ اطوار دولت . — بعض شرق مؤلفلرينك فكرينه كوره دولتك حياتنده بش طور تفريق ايديليور : « طور اول » دولتى ايادئ غيردن انتزاع وملكه استيلا ايچون مدافعلرى قهر ايله بقيهٔ عزونعمته ظفر وقتيدر . « طور ثانى » مقصود اصلى واعزوالذ مطالب انسانى اولا ملك ودولته ظفر ميسر اولدقدن صكره قومنى مشاركتدن منع وعونه وانصارنى اموره مداخله ومعارضه‌دن ردع ايدوب منفرداً ملكى تصرف ايله استقلال وقتيدر . بو طورده صاحب دولتك حالى ظهور دولتنه سبب اولان قبيله وعشيرت مثللو طائفه كه عزتنه مشارك ومنافع دولتنه مقاسمدرلر . بونلر وقت بداوتده مألوف اولدقلرى مشاركته غرورلنوب تطاول و استيلا ايله ناز واستغنايه باشلاسه‌لر كركدر . ايشته بو دورده بونلرك نفوذينى قيرمق ايچون مقام حكومت يكى قوتلرله استنصار ونهايت حكومتى تقرير وتأكيد ايدر . « اوچنجى طور » فراغ وراحت وسكون وامنيت وقتيدر . ارتق بو دورده عشيرت وعصبيت نزاعلرى بوس بوتون اورته‌دن قالقار ويرينه رفاه وتنعم مقدماتى تدريجاً قائم اولمغه باشلار بو زمانده حكومت اك زياده كسب انتظام ايدر واصحاب دولت بى‌منازع ومشارك رأى وتدبيرلرنده مستقل واستبداد تام ايله تنظيم قوانين اموره مشتغل اولورلر . كذلك بو دورده ملك ودولت اهلنه نصاب مخصوص ايله استقرار رياست ميسر اولوب اعقاب كزينى وراثت ايله واحداً بعد واحد تخت نشين اوله‌رق كيتدكجه رياستلرى محكم اولور . « طور رابع » قناعت ومسالمه طوريدر بو طورك اصحابى طور سابقده بگنلرك قانونلرينه

تابع اولانلرك موضوعی اولان جهات منافعه قانع اولورلر . شاید اسلافه
تقلیددن نکول ایدرلر ایسه فساد عمل امر مقرردر . ابتدا مجد دولتی
بنا ایدنلر متأخریندن زیاده فکر شدید وعقل رشید صاحبلریدر .
بو طورده وکلانك قوتلری کامل وعظمانك ثروتلری نصاب کماله واصل
اولوب عسکرینك بطونی شبعان ونعم راحت ایله مرفه وبطران اولور .
بو ایامده اصحاب مناصب مرکزلرنده ثابتقدم اولوب تبدیل وتغیر نادر
اولمغله مسالك وطرقه سلوك متعسر اولوب رتب ودرجات اربابنك القاب
واعتباراتی حالت واحده اوزره متمادی اولور . بو حال بر مدت
دوام ایتدکدن صکره اصحاب جاه وجلال ارهسنه تحاسد وتنافس سببی
ایله نفاق دوشر . علی الخصوص تعاطیء رشا وارتشا طریقهٔ مستوره
ومناسبت مقصدلهده خارجه افشا اولنوب حل وعقد اموره مالك اولان
رجال مطلقا ماله میال اولوب استعداد ذاتی و استحقاق حقیقی متروك
قالیر . بو محذورات سببیله صورت حقانیت قالبنه افراغ اولنمش غرض
آمیز دعوالر وطمع و طول امله مبتنی حیل ایله مدسوس خیرخواهلق
شکلنده مدعالر حدوث ایدرك اصحاب تزویراتك تحریکی ایله متهوران
عسکردخی پرده بیرون وضع وحرکته باشلار شورشلرینی ابطال ایچون
مشاغل سفر ایله اشتغاللاری بالضروره لازم کلیر. اعادیدن اخذ ثار
ایچون توسیع دیار وقهر کفار بهانه‌سیله انسدادی مشکل بر قپو
اچیلور . ظفر میسر اولوب ابواب اسایش کشایش بولور ایسه فهوالمطلوب
والا سفرلر متعاقب ومزاج دولته فتور وکلال عارض اولور . بونك
چاره‌سی ابتدا سفر غائله‌سنی برطرف وایام خالیه‌ده تنظیم اموره همت
صرف ایتمکله ممکن اوله کلمشدر . « طور خامس » تبذیر و اسراف
و اضاعت واتلاف طوریدر . بو طورك اصحابی اسلافه مغایر قوانین
وتوسیع مساکن و ملابسده احتشام تام نامنه تضییع ماله باعث زینتلر

پيدا ايدوب « شرارالامور محدثاتها » فحواسى اوزره عجيب و غريب ابنيه احداث ايدر .

خزائن مجموعه نسوان وسائر مشتهيات مطبوعه‌نك زيب وزينتى مثللو اسرافات غير مشروعه‌يه صرف اولنمغله خونه دخى فرصت ورخصت بولوب مستلذات نفسانيه‌يه متعلق دسائس شيطانيه تداركيله حريم دولته يول بولوب بر حيله ايله جهات منافعه استيلا ايدرك واجبات دين و دولتدن اولان تعمير مملكت وتوفير خزائن وتجهيز عساكر مصلحتلرى مهمل قالير . ادخار مال ايلينلردن استقراض اقتضا ايدر . انلرده اظهار تفقر ايدوب جزئى شى ويرسه‌لر خانمانمز برباد اولدى ديه فريادە باشلارلر. نعوذبالله تعالى ،متعاقباً سفرلر دخى اقتضا وبالضروره استقراض ناميله اموال اغنيا مصادره اولنور • بو صورتله جور و غدر عيوقه چيقار و متمولان مملكت واتابكان دولتك كيمى حج شريفه كيتمكه راغب كيمى ديار مصريه‌يه ويا بلاد بعيده‌يه هارب اولوب تخليص ماله كوناكون احتيال ايدرلر . بو محاذيرك طريق اندفاعى بر عاقل روشن ضميرك حسن تدبيريله ابتدا سفر غائله‌سى برطرف قلنوب بعده طبع قنوع ايله تنظيم اموره شروع بيورمغله حصول پذير اولەكلمشدر .»

٢٦ تقسيمات دولت. — [مؤلفين شرق دولتك اطوار وطبايع مختلفه‌سنى بروجه بالا شرح و تعداد ايتدكدن صكره هيئت اجتماعيهٔ بشريه‌يى يعنى دولتى ـ كه ملك و سلطنت معناسنه اولان دولت بر نوع آيين اوزره اجتماع بشردن عبارتدر ديه تعريف ايديورلر ـ بنه انسانه بالتشبيه انسان ناصل اخلاط اربعه‌دن مركب ايسه جمعيت ده درت ركندن تأليف و تركيب اولونمشدر ديرلر . طب قديم موجبنجه اخلاط اربعه دم و بلغم وصفرا وسودادن عبارت فرض اولونديغى كبى بونلرك هربرينك معادلى اولمق اوزره جمعيت دخى علما و عسكر وتجار

ورعايادن عبارت بر تقسيمه تابع طوتولمشدر . وجود ده‌كی اخلاط اربعه كسر و انكسار ايله بربرندن منتفع اوله‌رق نظام جمعيت ومزاج دولت بو صورتله صحت بولور . « قلب منبع روح حيوانيدر و روح حيوانی بر جوهر لطيفدركه غايت لطافتندن بدنده بالذات جريان ايده‌ميوب دم آنی حاملدر . دم آنی عروقدن اطراف و اعماق بدنه كوتوروب جمله اعضا وجوارحه ايصال ايدر . بدن آنكله حيات بولوب منتفع اولديغی كبی علمای شريعت و حقيقت دخی روح حيوانی مثابه‌سنده اولان علم شريعتی اطراف بدن مقامنده اولان اميلره و عوامه ايريشديروب انلری علمدن منتفع قيلارلر . »

طبيعتی ترابی و سفلی عد ايديلن سودا كه رعايانك معدايدر ، قدمانك طب وتشريحنه كوره بدنده شو وظيفه‌يی ايفا ايديورمش : طعام هضمندن صوكره براز زمان معده‌يه غدا وارد اولماسه طحال براز سودا دوكوب معده‌يی بوش براقماز . شو حسابجه معده مقامنده طوتيلان خزينه‌ده غدا مثابه‌سنده اولان مال و نقدجه تهی قالنجه رعايا فقراسی اموال دوكوب خزينه‌يی علی كل حال املا ايدرلر . رعايا ايشلرندن ، كوجلرندن قالورلرسه بو پاره‌يی بولوب ويره‌مزلر وخزينه بوش قالور ؛ ايشته بوندن طولايی « سلاطين سلف رعايايی ظلمه‌دن حمايت ايدوب قصبات و قرانك خراب اولمسنه و رعايادن بری شهره كلوب ساكن اولوب زراعت وحراثتدن قالمسنه رضا ويرمزلردی . » مع‌مافيه سودانك غالب كلسی وسوسه و ماليخوليا كبی امراض يابسه‌يی انتاج ايتديكندن بونك طاشقينلغی يعنی رعايانك ترفهی اعتدالدن فضله اولسه اوقدر اهميتی يوقدر . زيرا سودا خسته‌لغی اوقدر مهلك دكلدر . سودا آنجق ديكر بر خلط ايله اختلاط ايدرسه او وقت طبيعتنده تغير و تعفن حاصل اولور ؛ هرحالده بو يوزدن بدن دولته عارض اوله‌جق خسته‌لغك دفعی آساندر .

صفرا مقامنده اولان تجاره گلنجه : بونلرك ده حال اعتدالده قالمسی ضررسز ایسه‌ده بونلرك تناقصی كبی تفریط ویا بونلر آره‌سنده محتكر وطمعكار آدملر چوغالمسی كبی افراط واقع اولدیغی تقدیرده مملكت دوچار فقر و پریشانی اولور .

بلغمه تشبیه ایدیلن عسكری صنفنه گلنجه : بونك وجودده معتدل مقداری مفید فضله ویا نقصانی مضردر . « انسان سن وقوفی تجاوز ایلسه ـ برودت ورطوبتكه بلغم خلقتی وپیرلك طبیعتیدر ـ اول سن‌ده بلغم غالب اولوب حكمنی اجرا ایدر اخراج وتسكین اولندقجه طبیعت اونی تكرار تولیدر ایدر وسائر اخلاط دخی اكا منقلب اولمغه میالدر. سن وقوفدن صوكره هر دولتك عسكری زیاده اوله‌گلمشدر . نه قدر یوقلامه وضبط و ربط یاپیلسه ینه خلق بالطبع عسكرلكه میل ایدر ؛ هیچ اولمازسه كسوه وقیافتده تقلید ایدر » بوسنده بولنان بر كیمسه بلغمی بالكلیه طوردیره‌ماز ، حتی طوردیرمغه چالیشمسی عبثدر . اوحالده یاپیله‌جق برشی وار ایسه اوده «بلغمك ضررسز غلبه‌سی مرتبه‌سنه راضی اولمقدر . یعنی صنف عسكری ایله ادارهٔ مصلحت ایتمكدر . »

مؤلفلردن بری ارکان اربعهٔ جمعیتی بوصورتله تشبیه ایتدكدن صوكره نفس ناطقه‌یی سلطان ، قوهٔ عاقله‌یی وزیر وقوهٔ مدركه‌یی مفتی مقامنده طوتیور . بدنده‌كی معده خزینه وقوهٔ ذائقه صراف وذرات وجاذبه محصل (تحصیلدار) وماسكه خزینه‌دار دییور . قوهٔ هاضمه دفترداران كتاب و قوای سائره دیگر ضابطلره نظیردر « معده‌یه وارد اولان غدا قوای مذكوره تصرفیله محلنه توزیع وتقسیم اولونوب بدن غدالندیكی كبی جمله اصناف دخی خزینه‌دن بالذات ویا بالواسطه منتفع اولوب چگینیرلر . » ایشته بو قوای مختلفه دائرهٔ اعتدالدن منحرف اولونجه بدنه فتور وهضم عملنه قصور گلیر]

بو واديده دها بك چوق مباحث وتفاصيل وار ايسه‌ده جمله‌سنى تدقيقه اساساً نه‌محل نه‌ده فائده واردر . بك مجمل اولان بو معلومات وقتيله جمعيت و دولت حقنده ارباب تأليفمزك نه يولده دوشوندكلرينى بزه آكلاتمغه كفايت ايدر ؛ نه‌علوم اجتماعيه‌يه ، نه علوم اقتصاديه وماليه‌يه اصلا تماس ايده‌مه‌ين بو نظريات عنديه‌يى شمدى بز بويله غير معقول بوليورز فقط شرق عصرلرجه بو عادات و افكارك زبونى اولمشدر . صلاح‌الدين ايوبى ايچون عبدالرحمن شيرازى طرفندن يازيلوب عالى طرفندن بك فضولى ومناسبتسز علاوات ايله تركچه‌يه ترجمه ايديلن (نصيحةالسلاطين) نام اثر مطالعه اولونسه ما كياوه‌لك روحنى شاد ايده‌جك بى‌حد وحساب دسايس ومكايد سياسيه‌نك برر دستور دولت كبى بى‌پروا تحرير اولونديغنى مشاهده ايدرز ؛ مع مافيه بو مؤلفلرك كافه‌سنى معذور كوره‌بيليرز . فكر زمان ، تأثير محيط دماغلردن باشقه محصولات فكريه توليد ايده‌مزدى . بتون رؤساى حكومت و رجالك اك بيوك موفقيتلرى بربرينك اياغنى قايديرمقدن ، سلامت عموميه نام موهومى آلتنده قتل نفوس ، مصادرهٔ اموال ، نهب ويغماى مناصبدن عبارت اولان عصرلرده ظهور ايدن ارباب تأليف او احوالى احوال طبيعيه‌دن عد ايتمك مجبوريتنده بولنمشلردر ؛ ذاتاً باشقه درلو افكار ونظريات سرد ايتسه‌لر صافدرونلقلرينه حكم اولنور و شبهه‌سز رغبت عامه‌دن ساقط اولورلردى . احكام شرعيه خلافنده اوله‌رق وضع ايديلن احكامك ـ كه‌عقلدن كويا استخراج ايدلمش ـ قسم اعظمنده‌كى اساسلر چوروكدر ؛ زيرا حقدن، حقوق طبعيه‌دن ، سلامت فكريه‌دن ، مجراى طبيعىٔ بشردن دكل‌ايجابات زمانه‌دن، اشكال موجودهٔ حكومتدن، طرز مرئىٔ اداره‌دن استنباط اولنمشدر ودائما فنا مثاللر كوريله‌رك تصور ايدلمشدر .

شرقده‌کی مؤلفلرك دیکر بر نقصانی‌ده بتون دنیایی ایچنده یشادقلری ممالکدن عبارت فرض ایتملری و اك چوق وسیع النظر اولانلرك بیله دیکر ممالك اسلامیه‌دن نادراً مثاللر اخذ ایتمکه تنزل ایلمزیدر؛ حکومات قدیمهٔ غربیه‌دن ، رومادن ، یونانستاندن وحتی اوروپادن هیچ بر مثال ارائه‌سنه حاجت کورولمه‌مشدر؛ بوده اونلرك دوشونجه‌سنه کوره پك معقول ایدی . زیرا کفر و ضلال اوزره بولنان حکومتلرك اداره‌سی حسن مثال دکل سؤ مثال اوله‌بیلیردی؛ سؤ مثال ایچونده اعمال ذهنه ، اجرای تفحصات وتعمیقاته نه لزوم واردر ؟

مؤلفین سلفك علم تشریح حقنده‌کی معلوماتلری نه قدر ناقص ایسه علوم سیاسیه حقنده‌کی معلوماتلری‌ده او درجه ناتمامدر . ذاتاً کرك علم تشریح و کرك علوم اجتماعیه و اقتصادیه و مالیه بالنسبه یکی بر زمانده تدوین اولونه کلمشدر . بو صورتله اخلاط اربعه حقنده ذکر ایتدیکمز معلومات بو عصر ایچون نه‌قدر بی محل ایسه ارکان اربعه حقنده‌کی معلومات‌ده او نسبتده غیروارددر . عسکرلك یکیچریلك چیغرندن چیقدیغی و راست کلن اصناف مواجب (علوفه دیمکدر) آلمق ایچون بر سلکه فرجه‌یاب دخول اولدیغی بر صره‌ده اهل سیفی بلغمه وسن وقوفده حاصل اولان بلغمك کثرتنه تشبیه ممکن ایدی ، فقط عسکرك کثرتی بزن دولتده‌کی توقف و انحطاطدن زیاده اداره‌سزلکه عطف اولونمق ایجاب ایدر زیرا ایشته زمانمزده کورییورزکه اك چوق عسکره مالك اولان آلمانیا کبی دولتلر اك زنده و کنج اولانلردر .

تعداد ایتدیکمز خصوصاتك قسم اعظمی بونك کبی قابل رددر و آرتق بو بحثده اوزون اوزادی‌یه توقفه محل یوقدر .

غربده قرون وسطا وقرون متأخره‌یه عائد تألیفات ونظریات سیاسیه‌دن‌ده بوراده مجملاً بحث ایتمك آرزو ایدر ایدك ، آنجق زمانك

طارلغنه بناءً بوندن صرفنظر ومع‌مافیه حقوق‌اساسیه‌یه ودولتك تشکلنه دائر نظریاتك صره‌سی کلدکجه وقتیله بوکا دائر ارباب تألیف نه یولده دوشونمشلر ، نه‌یولده کندیلرینه معارضلر چیقمش، زمانمز علماسی نه‌یولده تفکر ایدییورلر ؟ بوجهتلری مجملاً وعلی طریق الاستطراد بیان ایتمکی ترجیح ایدرز .

مع‌مافیه انقلاب کبیر اوزرینه پك چوق اجرای تأثیرایدن حقوق طبیعیه علماسی ومقاولهٔ اجتماعیه طرفدارانی جانبندن سرد ایدیلن اون‌یدنجی واون سکزنجی عصر حکماسندن بعض ذواتك نظریاتنی‌ده مجملاً ذکر ایتمکدن صرف نظر ایده‌میز .

اون‌یدنجی واون سکزنجی عصرده حقوق طبیعیه علماسی

٢٧ اون یدنجی و اون‌سکزنجی عصرده حقوق طبیعیه‌علماسی.— قرون وسطاده بر طرفدن دره بکلك اصولی دیکر طرفدن پاپا نفوذی حکم فرما اولدیغی ایچون علوم حقوقیه و سیاسیه بو تأثیرات محیطیه‌یه تابع اوله‌رق استقلالنی غائب ایتمش والهیات و اعتقادیات ، سیاسیات و حکمت سیاسیه ایله غریب بر اختلاط تشکیل ایلمش ایدی . یالکز حکمت سیاسیه‌ده دکل علی‌العموم فلسفه‌ده بر اختلاط کوزه چارپمقده و بوتون قرون وسطا علماسی فلسفه‌ایله‌الهیاتی از چوق صیقی بررابطه ایله باغلایه‌رق فلسفه‌یی محتاج اولدیغی حریت و استقلالدن محروم قیلمقده ایدی . قطعی المفاد والتأثیر عقیده‌لرله تقرر ایتمش فکرلرك اساسی حقنده مناقشه اجرا ایدلمز ویالکز بو اساسلرك ایضاحی امرنده حریت مباحثه قاعده‌سی جریان ایدرایدی . ادوار مختلفه‌یه تابع اولان بوطرز تفکر فلسفی ـ که اسقولاستیق نام عمومیسیله یاد اولنور ـ مباحث حقوقیه و سیاسیه‌ده دخی تمامیله جاری ایدی .

علم سیاسته بر کسوهٔ استقلال بخش ایتمك ، آنی دائرهٔ نقلدن تمامیله تجرید ایله دائرهٔ عقله ادخال ایتمك، حاصلی بو علمی بر علم مستقل حالنده تدوین ایلمك شرفی حقوق دول و حقوق طبیعیه مسلکی سالکرینه عائددر (Ecole du droit de la nature et du droit des gens.) حقوق طبیعیه تاریخ قدیمدن قرون وسطایه و قرون متأخره‌یه انتقال ایتمش بر فکر ایدی. انجق بحث مخصوصنده کوستردیکمز وجهله بو فکر انجق قرون قدیمه‌نك صوكارینه طوغری ناتمام بر صورتده تعمم و انتشار ایتمش وبو ناتمام شکلیله قرون وسطایه میراث قالمش ایدی . قرون وسطی ایسه هرشیئی عیسویتك لایتغیر عقیده‌لرینه نظراً محاکمه ایتمکده اولدیغندن حقوق طبیعیه فکری‌ده بالطبع عیسویت کوزلکی ایله تدقیق و محاکمه اولونور ایدی . شو حالده الهیات وحقوق ایله اشتغال ایدنلر حقوق طبیعیه دنیلن شیئی تسلیم ایتمکله برابر بونی آنجق کندی مدعالرینی اثباته خادم بر یاردمجی کبی استعمال ایدرلر ایدی . حقوق طبیعیه بعضاً الهیات بعضاً‌ده روما حقوقی اطرافنده طولاشیر بر پیك اولمش فقط مضی بالذات بر شمس اولهمامش ایدی . الهیات ایله اشتغال ایدنلر بونی او درجه فرعی دینی عد ایدرلر ایدی که انلرك نظرنده حقوق طبیعیه حقوق الهیه‌نك (Droit divin) نتیجهٔ لازمه‌سی ایدی. زیرا حقوق طبیعیه‌یی انسانلر بخشایش الهی اولان عقل ایله کشف ایتدکلری حالده حقوق الهیه‌یی انجق وحی والهی ایله اکلامق اقتدارینی حائز اولورلر ایدی .

اون بشنجی و اون التنجی عصرلرده بو فکرلر حالا بر حقیقت سیاسیه تلقی اولونمقده ایدی .

حقوق طبیعیه بر طرفدن بویله الهیات و روما حقوقی ایله قارشدیرلدیغی کبی دیکر طرفدنده اخلاق ایله یکوجود فرض

اولونیور ایدی . (چیچروندن) بری قرون وسطایی استیلا ایدن بو فکر
قرون وسطادن صوکره ، حتی اون سکزنجی عصرده طرفدار بولمقدن
خالی اولمدی . زمانمزده بیله اخلاق ایله حقوق اره‌سنده بر حدود
وضعی لازمکله‌جکنی (٦) نومرولی فقره‌ده سویلمش ایدك.

حقوق طبیعیه ایله سائر علوم اره‌سنده موجود اولان بو تشوش
نهایت اون یدنجی و اون سکزنجی عصرده ختام بولوب بو ایکی عصر
علماسی که حقوق طبیعیه مسلکنی وضع و تدوین ایتدیلر علی العاده
(Ecole du droit de la nature et du droit des gens.)
عنوانی آلتنده یاد اولونورلر.

بونلرك رئیسی وحتی بو علمك واضعی صایبلان ذات
هولانده‌لی (هوغو غروچیوس) درکه مشهور حقوق حرب
وصلح (De jure belli et pacis) نامنده‌کی اثرینی ١٦٢٥ تاریخنده
نشر ایتمشدر [المانلردن (کیرکه‌نك) ادعاسنه نظراً فضل تقدم بالعکس
(آلتوزیوسه) راجعدر] انك تلامیذی وفکرینك حقیق ناشرلری میاننده
پوفندروف ، وولف وواتل ذکر اولونمغه لایقدر . صوك ایکی ذات
اون سکزنجی عصرده نشر آثار ایتمشلردر .

مع مافیه اون یدنجی عصرده انکلیز مشاهیر حکماسندن ایکی ذات
هوبس و لوق نقاط نظر و استخراج احکام و نتایج اعتباریله باشقه
باشقه طریقلر اختیار ایتمش اولدقلری حالده ینه بو حقوق طبیعیه مسلکی
دائره‌سنده نشر افکار ایلمشلر و بو علمه پك بویوك خدمت ایتمشلردر.

فرانسه‌ده ایسه بو علمی بوتون طبقات خلق اره‌سنده تعمیمه
خدمت ایدن خاصة (ژان ژاق روسو)در .

٢٨ هوبس . — قرون قدیمه‌ده شهرتیاب اولان (اپیقورك) فلسفه‌سنی
تجدید و احیا ایدن (هوبس) بوتون حقایق محسوسات ومادیات

اوزرینه بنا ایدرك « منفعت » نظریه‌سنی اك معقول بر نتیجهٔ منطقیه اولمق اوزره ارائه ایتمشدر . هوبسك فکرنجه کائناتده اجسامدن باشقه برشی یوقدر اجسامده جریان ایدن بوتون حادثات ایسه حرکاتدن باشقه برشی دکلدر. تحسس دخی دماغك حرکتندن عبارتدر. شوحالده هرهانکی برحرکت حیاتی تشکیل ایدن وظائفك هیئت مجموعه‌سنه موافق دوشر ایسه اوکا « ذوق » عکس حالده « الم » دیرز. ذوق ارزویی وبناءً علیه انبساط وتحری‌یی استلزام ایدر، الم ایسه بالعکس توحشی یعنی طوپلانمغی ، فراری انتاج ایلر. عزم و اراده قوتلی بر ارزودن ، دیکر ارزولره غالب کلن بر تمایلدن باشقه برشی اولمدیغندن بالضروره فعالیتی موجب اولور. حریت معنویه ، یعنی بر شیء ارزو ایدوب ایتمامکده مختار اولمق بر خیالدر زیرا حریت مادیه‌دن باشقه برشیئه مالك دکلز و اوده اك زیاده شدتله ارزو ایتدیکمز شیء یاپمق قوتنی بزه اعطا ایدر .

بوفکری اخلاق بحثنه انتقال ایتدیریرسه‌ك شو نتیجه‌یه واصل اولورز : دنیاده ایلك وفنالق ذوق و المدن باشقه بر شی اوله‌ماز و یاخود ذوقه خادم اولان شیکه نفع، ویا المی موجب اولان شیکه ضرردر .

عینی فلسفه‌یی سیاسیات وحقوق عالمنده تدقیق ایده‌لم: ارزوی ذوق وتوحش الم کبی محرکلره تابع انسانلری قارشو قارشویه قویالم بو انسانلر عجبا قارشو قارشویه کلنجه یعنی مجتمع اولیورنجه تبدیل ماهیت ایده بیله‌جکلر می؟ اصلا هر بری کماکان قانون طبیعتی ، یعنی خود کاملغی تعقیب ایلیه‌جك ویالکز کندی ایچون و کندینه طوغری حرکتده دوام ایلیه‌جکدر .

بناءً علیه اریستونك دیدیکی کبی انسان مدنی بالطبع دکلدر . بالعکس انسان خودکاملغی حسبیله انسانك دشمنیدر حال طبیعیده هر

انسان دیکر بر انسانك قورديدر هركس هر شيئي كندى ايچون ایسته‌یه‌جکندن هر شیئی دیکرینك ضررینه ایستمش اولور دیکرلری‌ده عینی ارزویی بسله‌دکارندن هرکسك هرکسله محاربه ایتمسی کبی بر نتیجه چیقار . ایشته بو حال حرب دائمی حال طبیعیدر .

کیم کیمه غلبه ایده‌جك ؟ قوی اولان . بو غلبه ایسه طبیعیدر ، منطقیدر ، عقل سلیمه موافقدر . بناءً علیه حق بونده‌در . شوحالده حقوق سائره‌نك منبعی اولان حقوق طبیعیهٔ حقیقیه حق قویدن عبارتدر .

حال طبیعیده قوی اولان ضعیفی اضرار ایدر . فقط بو اضرار حقسزلق دکلدر .

(هوبس) حال طبیعیده‌کی انسانلری بویله قورقونج بر وضعیته صوقدقدن صوکره نتیجه‌سندن کندی‌ده غالبا تتره‌یه‌رك بو حال طبیعینك پك سفیل اولدیغنی سویلیور . حقوق طبیعیه‌یه موافق اولان بو حال ممکن اولان سعادتك یعنی منفعتك درجهٔ اعظمیسنی انسانلر ایچون استحصال ایتمك قانون طبیعیسنه مخالفدر . زیرا قارشو قارشویه کلن انسانلر ایچون اك بویوك فائده ومنفعت صلح اسایشدر بو اولمازسه هیچ کیمسه ایچون امنیت قالماز بناءً علیه صلح و اسایش نعمت و ذوقنی تحری قانون طبیعتك نتیجهٔ منطقیه‌سیدر . ایشته حال اجتماعه کلن انسانلر ایچون برنجی قانون طبیعت بودر .

صلح و مسالمتی آرامق نه‌قدر منطقی ایسه بالجمله اشیا اوزرنده‌کی حق مطلقه‌دن فراغت‌ده او درجه معقول و منطقیدر حال اجتماعده بولونان انسانلر ایچون ایشته بوده ایکنجی بر قانون طبیعتدر .

بو حق مطلقك فدا ایدلمسی حال معقوله ارجاع اولنه‌بیلمك ایچون فداکارلق عوض مقابلی اولملیدر . بناءً علیه فداکارلق متقابل اولملیدر . شو حالده جمعیته داخل اولان علاقه‌دارلاندن هربری دیکرینك کندیسنه

وعد ایتدیکنی او دیکره بالمقابله وعد ایتملیدر . ایشته متقابلاً واقع اولان بو مبادلهٔ حقوق بر مقاوله‌در .

بوندن اوچنجی بر قانون طبیعی چیقار :

مقاوله‌نامه‌لره رعایت . تعبیر دیکرله صلح ومسالمت ارزو اولنور ایسه مقاوله‌لره رعایت معقولدر . فی‌الحقیقه بر آدم صلحی آرزو ایدر، بونکله برابر مقاوله‌یی پامال ایدر ایسه بو آدم اساسی ایستیوب نتیجه‌یی قبول ایتمیور دیمکدر و کندی کندینی تکذیب ایتمش اولویور . ایشته بو صورتله طوغری محاکمه ایتمین شخصك صاچمه حرکتی ، منطقسزلغی حقسزلق دنیلان شیئی تولید ایدر شو حالده مقاوله‌دن اول حقسزلق دنیلن شیئه امکان یوقدر .

مع‌مافیه وعدینی طوتمین ، یعنی مقاوله‌یه رعایت ایتمین اولور ایسه او آدم صلح ومسالمتی ارزو ایتمیور دیمك اوله‌جغندن حال حربه داخل و دیکرلریله محارب اولور . انجق صلحی ارزو ایدنلر عدداً کثیر اولدقلرندن بالطبع دها قوی اوله‌جقلردر .

هر شخصك مقاوله‌لری بوزمق صورتیله جمعیتی حال حربه ادخال ایتمسی محذوردن سالم اولمدیغندن بوکا چاره بولمق لازمدر . (هوبسك فکرنجه بوده قولایدر، یعنی قوتی مقاوله‌نامه‌لره خادم قیلمق . تعبیر دیکرله مقاوله‌لری هیچ کیمسه طرفندن اخلال اولونه‌میه‌جق درجه‌ده مهم بر قوهٔ مادیه ایله تأیید ایتمکدر . ایشته بو قوت قوهٔ مدنیه و اجتماعیه‌درکه قانون طبیعی‌یی حمایه ایدییور . شمدی‌یه قدر کوردیکمز بوتسلسل افکار — هوبسك اساس فلسفه‌سی قبول ایدلك شرطیه — اولدقجه پك منطقی وناقابل اعتراضدر . انسانلری حیوانلر کی ذوق المدن غیری بر محرکه تابع اولمامق اوزره تلقی ایدنجه بالاده‌کی نتایجه واصل اولمق ضروریدر . بونك من حیث‌المجموع اون طقوزنجی عصرده (دارون

طرفندن تدوین ایدیلن حیات ایچون جدال قاعده‌سندن فرقی یوقدر. هوبس حریت و اختیاردن و حس اخلاقیدن محروم ویالکز ذوق والم ایله متحرك انسانلر طرفندن یاپیله‌بیله‌جك جمعیتك انجق بویله براساسه مستند اولدیغنی اثباته قیام ایتمکله برابر مقاوله نتیجه‌سنه کیتمش. مقاوله‌یی ایسه انسانلرك ارزوسنه تابع قیلمقله حریت و اختیاری ینه تصدیق ایلمشدر. بالآخره دیکرلری مقاولهٔ اجتماعیه‌یی صرف برضرورت منطقیه و بر ارزوی شدیددن زیاده حریت و اختیاره و اخلاقه تابع طوته‌رق بو نظریه‌نك ماهیت وقیمت معنویه‌سنی یوکسلتمشلردر. (لوق و روسو کبی).

هوبس بورایه قدر کندی قوردیغی دستورك ایجابات و نتایج منطقیه‌سنه حرفی حرفنه رعایت ایتمش اولدیغی حالده بوندن صوکره بالعکس هپ منقطسزلقلره دوچار اولویور. فی‌الحقیقه حکیم مشارالیه قانون طبیعتك حامیسی اولمق اوزره تلقی ایتدیکی اك بویوك قوهٔ مادیه‌نك موضعنی تعیین ایتمك لازم کلنجه کندی فلسفه‌سنی کندی تماماً بالطه‌لامشدر. کندیسی انکلتره قراللرندن ژاق و برنجی و ایکنجی شارله محبلك و ندیملك ایتمش اولدیغندن قوهٔ مادیه‌یی افرادك حریت سیاسیه‌سنه دکل. اصول مطلقیتك آرزوی کیفیسنه تودیع ایلیور.

هوبسك فکرنجه صلح و مسالمتی ادامه‌یه کافی بر قوت وجوده کتیرمك ایچون بوتون اراده‌لرك بر تك اراده‌یه منقاد اولمسی لازمدر. بوتون اشخاصك بر تك شخص اوغورنده بوفراغتلری مقاولهٔ سیاسیه‌یی تشکیل ایدر. بو مقاوله‌نك دستوری شو اوله‌جقدر: «— بن فلان حکمداره حقمی ترك ایدییورم سن ده حقکی ترك ایتمك شرطیله» و اطاعت مقاوله‌سی بوتون تبعه‌یی یکدیکرینه وهیئت عمومیه‌یی ده حکمداره ربط ایدر فقط حکمداری ربط ایتمز. حکمدار هر شیئی آلیر فقط کیمسه‌یه بر شی ویرمکه مجبور دکلدر.

بناءً علیه حکمدارك صلاحیتی تصور اولنه‌بیلدیکی قدر مطلق وناً محدوددر . حقلی‌یی‌ده حقسزی‌ده یاپار و هرنه‌یی امر ایدر ایسه و حتی برینه پدرینی قتل ایتدیرر ایسه بو امری محضا امر اولدیغندن طولایی حقدر. طوغری‌یی‌ده کندیسی اختیار ایدر فقط برشی ایچون طوغریدر دینجه طوغری اولور . افرادك حریت مذهبیه و وجدانیه‌سی. مالاری جانلری حکمدارك ید تصرفنده‌در .

بو صورتله حکمدار اوغورنده حقندن فراغت ایتمش اولان ملت نه وقت ارزو ایدرسه تکرار حقوقنی استحصال ایده‌بیله‌جکمی ؟ اصلا. زیرا او وقت حکمدارك صلاحیتی مطلق اولمامش اولور . ملتك فراغتی تام وقطعیدر مقاوله‌دن خبرلری‌اولمیان اولاد واحفادی بیله تقیید ایدر.

ایشته هوبسك اصول مطلقیت حقنده‌کی نظریهٔ سخیفه‌سی . . . برنجی قسم اساسنده‌کی نقایصیله برابر نه قدر درین ودقیق ومنطقی ایسه ایکنجی قسم او نسبتده مغفل ، منطقسز وبی معنا دها طوغریسی محصول ریادر، زیرا منفعت اساسی قبول ایدلسه دخی هرحالده برجمعیتده حریت سیاسیه‌نك وجودی او جمعیتك اك بویوك منفعتی‌مقتضاسیدر حتی قوهٔ سیاسیه‌نك. یعنی حکومتك‌ده اك بویوك منفعتی حریتك تأمینده‌در. چونکه‌حریت نه قدر تأمین ایدیلورسه حکومت اودرجه قوی اولور .

۲۹ لوق . — شمدی ینه حقوق طبیعیه علماسندن وینه مقاولهٔ اجتماعیه نظریه‌سی سالکلرندن دیکر بر انکلیزك عینی مسئله‌ده‌کی استدلالاتنی خلاصةً تدقیق ایده‌لم . انکلیز حکمدارلرینك زمان مغلوبیتی و پارلمنتونك نفوذ و قوتی زماننده یعنی هوبسدن پك چوق صوکره ۱۶۸۸ ده نشر آثار ایلین (لوق) دن بحث ایده‌لم . بو ذات هر نه‌قدر برقانون شناس دماغنك بخش ایتدیکی انتظامله منظومهٔ سیاسیه‌سنی تولید ایتمه‌مش ایسه‌ده دوشونجه‌سی ، پك عالی و کشف ایتدیکی حقایق

ايله فرانسه فلاسفهٔ سياسيه‌سنك پك بويوك بر پيشواسيدر .

لوق حال طبيعيده بولنان انسانلری اول امرده هوبس كبی تلقی ايتميور . يعنی انسانلرك ماهيتنده قبا بر قوت دكل ، حريت و مساواة غالبدر . حال طبيعيده انسانلرك يكديكريله تماسی قبا بر قوتك قبا ديكر بر قوتله چارپيشمسی دكل حر اولان بر شخصك حر اولان ديكر بر شخصله مناسبتيدركه بوده مساواته منجر اولور . مناسبات طبيعيه مقاولات اجتماعيه‌دن مستقل اوله‌رق موجوددر بو مناسبات انسانلر اره‌سنده جمعيت مدنيه‌دن مقدم تاريخلی بر جمعيت طبيعيه تأسيس ايدر حقوق مدنيه‌دن Droit Civil (حقوق مدنيه‌دن مقصد انسانلرك برمقاوله‌ايله اجتماع حالنه كلدكدن صوكره مناسبتلرينی تأسيس ايدن حقوق حادثه‌در) اول بر حقوق طبيعيه واردر . بناءً عليه انسانلر حال طبيعيده ايكن هر شيئی هوبسك ادعاسی وجهله اجرايه حقلی دكلدرلر بلكه يالكز حريتلرينی انبساط ايتديرمك و آنی مدافعه ايتمك و بو ايكی اساسدن تفرع ايدن افعالی اجرا ايتمك حقنه مالكدرلر .

لوق بو صورتله تصور ايتديكی انسانی اوچ صفتله ممتاز فرض ايدييور : حق ملكيت ، حريت شخصيه وبو ايكی حق مدافعه حقی ... حق ملكيت اونك نظرنده سعيك محصوليدر . لوق بو حقيقتی واضع علم اقتصاد عد ايديلن مشهور آدام اسميتدن اول تفصيل ومحاكمه ايتمشدر .

حريت شخصيه‌يه كلنجه بوده بالطبع اسارتك ضديدر حال طبيعيده بوتون اشخاص حر ومساوی اولدقلرندن هيچ برينك ديكری اوزرنده حق تحكم طبيعيسی يوقدر بناءعليه نه حق ابوت ، نه حق سياست تحكم معناسنی افاده ايتمز ابك قدرت و نفوذی يالكز موقت بر واسطه‌در . مقصد اب چوجغك بويونجه اكتساب حريت ايلمسيدر . بوصورتله پدرك نفوذی بر حقدن زياده بر وظيفه اولمش اولور .

نفوذ سیاسی‌یه کلنجه آنك منبعی حقوق ابوتده ارایانلر آلدانیر
اساساً حق ابوت بر نفوذدن زیاده بر وظیفه وکلفت اولدیغی کبی ایکی
حقك . حق دولت ایله حق ابك، منبعلری‌ده آیری آیری شیلردر.
حق ابوتك منشأی بر وظیفهٔ طبیعیه‌در نفوذ و قدرت دولت وجمعیتك
منبعی ایسه بلا اختیار منعقد برمقاوله‌نامه‌در. پدر ایله اولاد آره‌سنده
ادراكٔ و حریتجه مساواة طبیعیه یوقدر حال بوکه اداره ایدنلرله اداره
اولونانلر اره‌سنده بو مساواة موجوددر . عائله ایله دولت اره‌سنده
تشبیه و مقایسه یاپمق اساسی چوروك بر شیئه استناددر.

طبیعتده موجود مدافعهٔ مشروعه حقنه کلنجه انسانلر حال اجتماعه
کلدیکی زمان بو حق حق مجازاة ویا حق تأدیب نامنی آلیر . حال
طبیعیده ایکن بری بکا بر فناتق یاپار و حقمده جبر وشدت استعمال
ایدر ایسه متجاوزه قارشو واقع اولان مقابله‌مله حریتمی و حیات ومالمی
مدافعه ایتمش اولورم . شو حالده جزا ویرمك مدافعهٔ مشروعه اساسنه
مربوط برمسئله‌در. انجق حال طبیعیده ایکن هرفرد متجاوزینه قارشو
تعیین ایده‌جکی جزانك حاکمی کندی اوله‌جغندن بوندن بیوك بر
محذور تولد ایدر برده هر وقت حق و عدالت کندی طرفنده بولنان
شخص عینی زمانده قوتده مالك اولماز . ایشته انسانلری حال طبیعیدن
حال اجتماعی و سیاسی‌یه سوق و ادخال ایدن اسباب مهمه‌دن بری .

مقاولهٔ اجتماعیه‌نك منشأی‌ده ذاتاً بودر هر هانکی بر شرکته
کیره بیلمك ایچون داخل شرکت اولانلرك موافقت مشترکه‌سی لازمدر .
بوتون انسانلر حال طبیعیده اصلاً حر اولدقلرندن هر هانکی بر امر و
نهیه انجق کندی موافقت تامه‌لریله تابع اوله‌بیلیرلر . بوموافقت اولدقجه
حال حرب دوام ایدر و جمعیت موجود اولماز ویاخود حق حربه .
یعنی جبر و شدته بناءً تحکم ایدر بر رئیسك زیر اداره‌سنده ظاهری

بر جمعیت حاصل اولور .

شرکته داخل اولمق ایچون عقدی لازم گلن مقاوله نامه‌نك غایه‌سی حقوق طبیعیه‌نك حکمدار اوغورنده الغاسی دکل بلکه بو حقوقك تحت تأمینه آلنمسیدر . مقاوله‌ده معاقد اولانلر حقوق طبیعیه‌لرندن انجق یکی شرکت و جمعیتك وجودیله غیر قابل تألیف اولان اقسامی ترك ایده‌بیلیرلر . امدی لوقك فکرنجه جمعیت سیاسیه ومدنیه فکریله ناقابل تألیف بر شی وارسه اوده هر کسك حال طبیعیده ایکن بالذات حائز اولدیغی حق جزا وتأدیبی حال جمعیتدن صوکره‌ده اجرا ایده‌بیلمسیدر. بر جمعیتکه افرادی کندی حقلرینی کندیلری استحصاله ساعیدر او جمعیت حال طبیعیدن قورتولمامش وارتق برجمعیت سیاسیه ومدنیه حالندن چیقمش اولور بو اختلافك یگانه نتیجه‌سی افراد ارەسنده حرب دائمیدر شوحالده افرادك جمعیته ترك ایده‌بیلدکلری یگانه حق‌حق جزا ویاخود حق قضادر . ایشته لوق قدرت اجتماعیه و سیاسیه‌یی ، یعنی دولتك صلاحیتنی منحصراً بو عدالت جزائیه منبعنه استناد ایتدیرمکده‌در . غایت درین بر دوشونجه محصولی اولان بو حق قضادن باشقه صلاحیتلر تشعب ایدیور. اول امرده تجاوزلر ، تجاوزلره مقابل عوضلر. جرملرك صورت تعمیری و جزالر تعیین اولونملی ، یعنی اولا جرم و او جرمه عائد جزا بیلنملیدرکه بونی قانون تعیین ایدر .

ملتك قوۀ تشریعیه‌سی ایشته بو اصلدن چیقار . ثانیاً بو قانونلری اجرا و تطبیق ایتمك لازم کلیرکه قوۀ اجرائیه بورادن کلیر . (لوق قوۀ عدلیه‌یی آیریجه بر قوت صایمامشدر . تفریق قوی بحثنده بوجهت تفصیل اولونور). ثالثاً برحق قضایی دیکر اقوامه قارشو ایستر حرب ایله ایستر صلح ایله استعمال ایلملیدرکه بوکا قوۀ اتفاقیه (یعنی دولتلرله مقاوله و اتفاق عقدیکه مقاولهٔ اجتماعیه‌نك دولتلره نوعما

تشمیلیدر) دنیلیور وبواوچنجی قوتده قوهٔ اجرائیه‌یه ادخال اولونه بیلیر.

لوقه نظراً «حکومت قوای عمومیه کندیلرینه تودیع ایدیلن انسانلرك هیئت مجموعه‌سیدر» برحکومت هوبسك ادعاسی وجهله مطلقمی اولملی؟ لوقه نظراً قطعا ... زیرا انك نظرنده اصول مطلقه‌ده اجتماعی و مدنی بر شکل حکومت بیله موجود دکلدر بالعکس حکومت مطلقه حال طبیعی‌یی ادامه ایدن براصول جبر و تضییقدن عبارتدر. فی‌الحقیقه حال طبیعیده دوچار اولونان ظلملر ایچون مراجعتکاه اوله بیله‌جك مشترك بر مرجع حکم و قضا یوقدر. ایمدی حکومت مطلقه‌ده تبعه‌نك حکمداره قارشو وضعیتی عینیله بویله‌در، حکمدار اونلره نظراً حال طبیعیده‌در وافرادده اوکا نظراً وضعیت تدافعیه‌ده‌در. بوایسه آچیق ویا قپالی بر محاربه‌در، فقط هر حالده بر محاربه‌دن عبارتدر و لوقك افاده‌سنجه ملت قوی اولونجه کندیسنی اسیر ایدن قوتی بحق دهویرر.

هوبس و لوق برنجیسی انکلتره اختلالندن اول و دیکری صوکره نشر آثار ایتمشلر و بالطبع او وقتکی افکار اوزرینه پك زیاده اجرای تأثیر ایلمشلردر بوصورتله تقرر ایدن انکلتره مشروطیتی فرانسه‌یه جسته جسته اجرای تأثیرایتمش هله اون‌سکزنجی عصرك ربع اخیرنده متحدهٔ امریقانك پیدای استقلال ایتمسی و حریت و مقاولهٔ اجتماعیه اساسلرینه بناءً بر قانون اساسی نشر وتنظیم ایلمسی فرانسه انقلاب کبیرینه پك زیاده یاردم ایتمش ایدی.

انجق فرانسه انقلاب کبیرینه بری بالنسبه اسکی و دیکری بالنسبه یکی اولان بو ایکی مثال فعلی کافی کلمه‌مش، بعض مؤلفلرك و بالخاصه مونتسکیو، ژان ژاق روسو و بر درجه‌یه قدر وولتر، مابله. هه‌لوه‌ یوس ایله زمان انقلابده پك چوق تقلبات حیاتیه و مسلکیه کچیرمش اولان راهب سی‌یه‌سك افکار و نظریاتی انقلاب کبیر رجالی و

مؤسسات سیاسیه‌سی اوزرنده مقاومتسوز وسحار برجاذبه اجرا ایتمشدر. بونلردن وولته‌ر اساسلردن زیاده فرعیات ایله اشتغال ایتمش و تسکین قلمی ایله ایچنده یشادیغی جمعیتی تنقیده و یالکز امور جزائیه‌ده شایان دقت بر یکیلك کوسترمکه موفق اولمشدر. مع مافیه اون سکزنجی عصرك علوم سیاسیه‌ده اك شعشعه‌دار ایکی ییلدیزی مونتسکیو ایله ژان ژاق روسودر. برنجیسی محاکاتنده نه‌قدر متانت کوسترمش ایسه ایکنجیسی مباحثات فکریه‌سنده او قدر اینجه‌لك ارائه ایتمشدر. بو ایکی ذاتك خلاصهٔ مسلکلرینی بوراده تشریح ایدر ایسه‌ك اون سکزنجی عصرك علوم سیاسیه‌سی اقلیمنده تفرد ایتمش بو ایکی سیمانك حقوق اساسیه مباحثنده‌کی موقع مهم و مسئله‌لرینی بر درجه‌یه قدر ایضاح ایتمش اوله‌جغز.

۳۰ مونتسکیو. — مونتسکیو زمانمزك تاریخی مسلکنه معادل (Ecole historique) براصول تدقیق واستدلال تعقیب ایتمکله برابر اك مهم منبع فیضی عقل ومحاکمه‌ده آرامش وقانون ایله عقل نظرنده عادتا مترادف کلمه‌لردن اولمشدر. قانون آنك تعریفنجه «ماهیت اشیادن منبعث مناسبات ضروریه‌در» انسانلرده برمبدأ عقل واردرکه قانونلر ایشته بوعقل ایله موجودات مختلفه اراسنده ویا بوموجودات مختلفه‌نك یکدیکری اراسنده‌کی مناسبتلریدر. قانونلر یاپلمدن اول‌ده انسانلر اره‌سنده مناسبات ممکنهٔ عدل وحقانیت وارایدی. قوانین موضوعه‌نك امرونهی ایتدیکی شیلردن ماعدا حق وناحق برشی یوقدر دیمك دائره‌لر ترسیم ایدلمدن اول نصف قطرلرك یکدیکرینه مساوی اولمدیغنی ادعا ایتمکدر. بناءً علیه یکانه قانون بشریت عقل بشردر»

مونتسکیونك ادعاسنه باقیلورسه قانون منشأی اولان عقل کبی بر ماهیت مطلقه‌یی حائز اولمق اقتضا ایدرایسه‌ده مشارالیه بالعکس قانونك

نسبیتنی وشرائط خارجیه‌یه تابعیتنی بیان ایدییور زیرا عقل اکلامق دیمکدر اکلامق ایسه اشیا اراسنده‌کی نسبتلری یعنی اشیانك یکدیکرینه نظراً نسبی اولمسنی تعیین ایدر ایشته بوندن طولایی قانونك اشکال حکومتله، اقلیم ایله، رعادات ایله، حسیات مذهبیه ایله. اهالینك احوال اقتصادیه‌سیله حاصلی بر چوق احوال و شرائط محیطیه ایله متناسب اولملیدر . ایشته بوتناسب قوانینك روحنی تشکیل ایدر .

مونتسکیو بوخصوصده کندیسندن صوکره کلن ژان‌ژاق روسو ایله دیکر پك‌چوق مؤلفلردن ایریلیور قانونی یالکز عقل ایله عقله استناد ایدن اشیانك مناسباتنه حصر وارجاع ایدن مونتسکیو ماهیت بشریه‌یی درپیش ایتمکله برابر ماهیت بشریه‌ده بویوك براشغال ایدن ارزو ومرامی تدقیق ایلمه‌مشدر برچوق قانونلر وارکه معقول اولدقلرندن طولایی دکل حر ادملرك مقتضای حریتلری اوله‌رق ارزو ایدلدکلرندن طولایی قانوندرلر.

مونتسکیونك کرك روح القوانینی ، کرك ایران مکتوبلری ، کرك رومانك تاریخ عظمت وانقراضی نامنده‌کی آثارندن اقتباس ایدیلن نتیجهٔ معلومات مشارالیهك اشکال حکومت، تفریق قوا وحکومتلرده اصول نیابت بحثلرنده بویوك برمدقق اولدیغی تبیان اولور.

زماننه قدر تدقیق ایتدیکی حکومتلره کوره شکللری حقنده وضع ایتدیکی قاعده شودر : بدایتده اقوام یالکز برادمك قوتنه تابع اولورلرکه بوکا اصول استبداد دینور Despotisme نهایتده ایسه یالکز کندی یاپدقلری قانونه تبعیت ایدرلرکه بوکا جمهوریت دینور بوایکی شکل حکومت اراسنده معتدل برشکل واردرکه بوتون تاریخی همان دولدیریر بوکاده مونارشی دینور .

کوریلیورکه مونتسکیو اشکال حکومتك منشأنی تدقیق ایدرکن مقاولهٔ اجتماعیه نظریه‌جیلری کبی یاپمامش. تاانسانلرك الك عمیق حال حقو-

قیلرینی دریش ایتمه‌مش ویالکز مشاهدات تاریخیه‌ایله اکتفا ایلمشدر . بوتدقیقات تاریخ اعتباریله پك‌زیاده شایان تقدیر ، فقط فکر فلسفی اعتباریله شبهه‌سز نقصاندر .

مونتسکیویه نظراً هرملت کندینه لایق اولان حکومته مالك اولاجغندن اشکال حکومتك اییلکنی فنالغنی موضوع بحث قیلمغه محل یوقدر آرانه‌جق برشی‌وارسه اوده‌شکل حکومتك اوملتده احوال اقلیمیه واخلاقیه و روحیه‌سنه درجهٔ موافقتیدر . معمافیه قاعدهٔ تدریجه تابع اوله‌رق اك مکمل شکل حکومتی جمهوریتده آرادیغی حالده اقوام قدیمه جمهوریتلرنده‌کی سؤاستعمالات‌ونتایجنی کوره‌رك بوجرأتنی تقیید ایلیور .

ادارهٔ کیفیه‌نك باشلیجه زنبرکی اهالی‌یه خوف القا‌یتمسیدر اخافه ایله جمعیتك استراحتنی‌تأمین ایتمك‌داعیه‌سنده بولونان بوشکل‌حکومت حقیقتده جمعیتدن کندیسنی یشاتان اك‌روحلی عاملی ، یعنی استراحتنی نزع ایلیور ایشته بوندن طولایی استبداد کندیسندن لاینفك اولان برتناقض سببیله کندی‌کندینی محووافنا ایدر حب‌استراحت برملته‌حریتنی فدا ایتدیریر . فقط استراحت امنیت اولمینجه غیر ممکندر امنیت ایسه خوف‌ایله قابل تألف دکلدر . استبدادایله اداره اولونان مملکتده‌کی سکون ظاهری حقیقی برسکون استراحت‌دکل نره‌ده‌ایسه بردشمن طرفندن‌اشغال اولونمغه معروض برشهرك سکوتیدر . بویله برسکون واسایشه علی‌العاده انضباط Ordre نامی‌ویریلور استبداده الیشیق اولان اقوام ایشته بو یلانجی انضباط اوغورینه‌حس‌عدلجویانه‌لرینی‌فدا ایدرلر حقیقی‌انضباط افراد اهالینك اتحادیدر . استبدادك تأمین‌ایتدیکی‌انضباط ظاهری آلتنده‌ایسه حقیقی برتفرقه مختفیدر اتحاده‌بکزر برشی‌کوریلور‌ایسه حقیقتده بومتحد کورینن افراد یکدیکرینك دوستی دکل یکدیکری یانه کومولش اجسامدر .

کیفی بر حکومتده هرشی نهایت ایکی اوچ فکرك محوری اطرافنده دوران ایدر بناءً علیه یکی فکرلره حاجت یوقدر بر حیوانی تربیه ایتدیکمز ایتدیککمز زمان اوکا افندیسنی ، درسلرینی واوضاعنی تبدیل ایتدیرمکدن احتراز ایدرسکز حیوانك باشنه ایکی اوچ ضربه اورور و دها زیاده‌سنی یاپمازسکز . حیوانلر ایچون موافق اولان بویله بر اداره‌یه راست کلن حیوانك حکمران اولمسی کندیسندن خوف ایدلمك شرطیله کافیدر حتی بعضاً قومانده ایتمك ایچون آدمه بیله حاجت یوقدر . اون ایکنجی شارل بندرده ایکن اسوچ اعیانك مخالفتنی ایشیده‌رك کندیلرینه قوماندا ایچون چیزمه‌لرندن برینی کونده‌ره‌جکنی یازمش . بو چیزمه کیتسه احتمال که مستبد بر حکمدار کبی امر و نهی ایدردی .

ایشته مونتسکیویه کوره ادارهٔ مستبده . . قانونسز وکیفی اداره یواش بواش ملایمت پیدا ایدرك قانون دائره‌سنده حکمران اصول مطلقه Monarchie حادث اولمش . بو ایکنجی شکل حکومت قوت ایله قانونك بر خلیطه‌سیدر ، بر استبداد مخففدر . شو حالده ماهیت اعتباریله بو ایکی حکومت بربرندن او درجه فرقلی دکلدر . نهایت ارده بر تسلسل درجات واردر . وولته‌ر بیله مونتسکیوی تدقیق ایدر ایکن « بو ایکی شکل حکومت یکدیکرینه اوقدر بکزر ایکی قرداشدرکه اکثریا تفریق اولونه‌مازلر . اعتراف ایده‌لم که بو ایکی شکل حکومت من القدیم فاره‌ل طرفندن بویونلرینه بر چنغراق آصیلمق ایستنیلن ایکی بویوك کدیدن باشقه برشی دکلدرلر . » دیمشدر . بوچنغراق اصول مطلقیتده قانوندر ومنبه وظیفه‌سنی یاپار .

قواعد ثابته‌یه توفیقاً بر آدمك حکمرانلغندن عبارت اولوب بو اصولده قواعد مذکوره ملتدن صادر اولمدیغندن انجق امتیازاته مالك بعض قدیم قوتلره استناد ایدر . حقیقتده قرالك قوتنده بر امتیازدرکه

بر کیمسه‌یی و یاخود بر عائله‌یی حقوق عادیه‌نك فوقنه اصعاد ایدر قرالك صلاحیتنی تحدید ایچون اکا توازن ایده‌جك دیکر ممتاز صنفلر تحدث ایدر . زادکانك ، رهبانك ، بعض بلاد مخصوصه‌نك ، دره بکارله کلیسالرده حقوق قضائیه و سائره‌نك سببی بودر صوکره بو مرتب میخانیزمه‌یی یوروتوب ادامه ایتمك ایچونده ینه مرتب بر فضیلت احداثی لازم کلیرکه اوده هرشخصك بوتون عزت نفس و غرورینی حائز اولدیغی وظائف و امتیازاته قارشی صداقت ایتمکه حصر ایلمسیدر ایشته بوکا شرف دیرلر . شرف قرالی ، شرف عسکری ، شرف زادکان ، شرف حکام . بو شکل اداره‌نك پایدار اولمسی بو فضیلتی ، یعنی هرکسك شرف عد ایتدیکی امتیازاتی محافظه ایتمکه وابسته‌در قرال بیله کندی عظمت و امتیازی حقنده بر ظن ـ ولوکه سخیف اولسون ـ بسلملیدر او درجه ده‌که کندی عظمتیله دولتك عظمتنی بربرینه قارشدیرسون . شوقدرکه بوتون جسم دولتده کندی شرفنی محافظه‌یه عینی صورتده ساعی اولمازسه حکمدارك کندی حقنده‌کی ظنی تعبد درجه‌سنه واصل اولور .

امتیاز مساواتسزلغی انتاج ایده‌جکندن بو شکل حکومتده یوقاریدن اشاغی‌یه قدر بر مساواتسزلك ، صنوف اهالی ومؤسسات اره‌سنده مرتب بر تسلسل واردرکه موقت افکار اوزرینه تأسس ایتدیکی ایچون بالطبع محو اولمغه محکومدر .

مونتسکیو دموقراسی و جمهوریتدن اول کذرکاهنده اصول مطلقیت ایله اصول جمهوریت اره‌سنده متوسط وکاه برینه وکاه دیکرینه متمایل بر شکل دها بولویورکه اوده آریستو قراسیدر بوده بالاده‌کی امتیاز اصولنك بر بقیه‌سیدر . زیرا ملتك یالکز بر قسمی ، قسم خواصی ، قسم ممتازی حکومته واضع یددر .

ملتك متبوع وتابع اولدیغی شکل حکومته کلنجه اوده اصل

دهموقراسیدر و اورادە ملت انتخاباتیله یعنی اراداتیله متبوع وتعیینکردەسی اولان مأمورینه اطاعتیله تابعدر . بو شکل حکومتك لبی اهالینك مأمور انتخاب ایتمسی و قانون وضع ایلمسیدر .

جمهوریت و دهموقراسیلری یشاتان دستوره کلنجه اوده فضیلت سیاسیهدر . بورادەکی فضیلتدن مقصد حب‌وطن وحب مساواتدر فضیلت اخلاقیه ، فضیلت عیسویه موضوع بحث دکلدر . استبداد ویا مطلقیت ادارەده ادامهٔ حکومت ایچون چوق استقامت و فضیلته لزوم یوقدر . برنده حکمدارك بازوسی دیکرنده قانونك قوتی هرشیئ تسویه واحتوا ایدر . فقط ملی بر دولتده فضله بر زنبرك لازمدرکه اوده فضیلتدر . واقعا اخلاق فاضله صاحبی حکمدارلر بولنه‌بیلیر فقط استبداد ویامطلقیتده ملتکده صاحب فضیلت اولمسی کوچدر . هردور مورخلرینك حکمدار سرایلری حقنده کی افادەلری اوقونسون وبوتون مملکتلردەکی مداهن ومقربینك خلقت سفیلەلری تخطر اولونسون . تنبللکده حرص و امل ، غرور و غظمتده دنائت ، چالیشمدن زنکین اولمق هوسی ، حقیقتدن توحش ، مداهنه ، خیانت ، دنائت ، هردرلو تعهداتدن فراغت ، هردرلو وظائف وطنپرورانه‌یی استحقار ، حکمدارك حسن اخلاق و فضیلتندن خوف ایتمك ، ضعفندن بالعکس امیدوار اولمق وبونلرك هپسنك فوقنده اولمق اوزره فضیلت دنیلن شی ایله دائما استهزا وآنی کولنج بر حاله افراغ ایتمك ایشتەمونتسکیونك فکرنجه بالجمله ازمنه و امکنەده قسم اعظم مداهنین و مقربیننك طبع و اخلاقی بودر . ایمدی بر دولتك باشلیجه رجالنك قسم اعظمی ناموسسز اولسونده اشاغی طبقەده بولنانلر ایی ادم اولسونلر بو کوجدر . یوقاری طبقەده کیلرك دائما اغفال ایدیجی و اشاغی طبقەلرك دائما اغفال ایدیلیجی اولمسی متصور دکلدر .

بعده مونتسکیو زماننده‌کی کوچك وفقط فضیلت سیاسیه صاحبی اولان هولانده و اسویچره کبی حکومتلری مثال کوستریبور . بو ایکی ملت اوروپانك اك فنا وچتین برنده اولدقلری حالده اك زیاده کثیرالنفوسدرلر .

مونتسکیو حکومتلرك اشکالنی تعیین ایلدکدن صوکره حکومتلرده تأمین عدالت و قوتك سؤ استعمالنه ممانعت ایده‌جك وسائطی تحری و انکلتره مشروطیتنی مشق اتخاذ ایدرك تفریق قوی حقنده‌کی نظریهٔ مشهوره‌سنی وضع ایدیبور . مع مافیه بو خصوصده لوقك حق تقدمی حائز اولدیغنی وحتی تدقیقات حکمیه‌سی اعتباریله فائق اولدیغنی اعتراف ایتمك ضروریدر . مونتسکیو انکلتره‌ده‌کی شکل اداره‌یی نمونه اتخاذ ایتمش و تفریق قوی اثناسنده استبداد ، مطلقیت و دموقراسی‌یی بر حکومت ایچنده خرج ایتمك ایستمشدر . انجق بوتون مشاهدات و استدلالاتی سطحه عائد اولمش ، تفریق قوتی پراتیق اولمق اعتباریله بکنمش ، یوقسه طبع بشرده اساساً بویله بر تمایل موجود اولدیغنی کوره‌مامشدر . زیرا اولجه ده سویلدیکمز وجهله مونتسکیو حقوق شخصیه‌یی ، حقوق طبیعیه‌یی ، مقاولهٔ اجتماعیه‌یی دکل تاریخی تدقیق ایتمش . بناءً علیه بابده‌کی فلسفه‌سی‌ده بر فلسفهٔ حقوقیه‌دن زیاده بر حکمت تاریخیدر ، بر محصول مشاهده و تجربه‌در .

بونکله برابر بو تفریق قوی نظریه‌سنك بوتون جهان اوزرنده‌کی تأثیراتی حقیقةً محیرالعقولدر . بو بابده‌کی مطالعه‌سنی حرفیاً نقل ایده‌لم : « ازلدن بری تجربه اولونمش برشی واردرکه اوده قوته مالك اولان هرشخصك او قوتی سؤ استعماله میال اولمسیدر . بو قوت قارشوسنده حدود بولونجه‌یه قدر توسع ایدر . بو قوت سؤ استعمال ایدلمه‌مك ایچون ترتیب اشیا اویولده اولملیدرکه برقوت دیکرقوتی طوردیرسون ... عینی بر شخصده ویا عینی بر هیئت مأمورینده قوهٔ تشریعیه قوهٔ اجرائیه

ایله مجتمع بولونورسه حریت اصلا یوقدر زیرا عینی حکمدار ویا عینی اعیان مجلسنك (كه بوراده مقصد على الاطلاق بر مجلسدر) ظالمانه قانونلر یاپمسندن وظالمانه صورتده تطبیق ایلمسندن قورقیلور » فرضا قوهٔ اجرائیه یه مالك اولان هیئت اهالینك اموالنی كاملاً ویا قسماً ضبط ایتمك ایسترسه اول امرده بر قانون واسطه‌سیله بو اموالك كندیسنه عائد اولدیغنی اعلان و اندن صوكره ضبطه قیام ایدر . بناءً علیه ملت قانون تنظیم ایتمك و قانونی اجرا ایتمك وظیفه‌لرینی عینی ادملره ویریرسه النی ایاغنی باغلایه‌رق كندینی بو ادملره تسلیم ایتمش اولور .

كذلك حكم ایتمك قوتی (قوهٔ قضائیه ویا عدلیه) قوهٔ تشریعیه و قوهٔ اجرائیه‌دن تفریق ایدلمزسه حریت ینه مفقوددر ، بو قوت قوهٔ تشریعیه‌یه منضم اولورسه افرادملتك حیات وحریتی اوزرنده‌كی صلاحیت كیفی اولور زیرا حاكم اولان ذات عینی زمانده شارع اولمش اولور . شاید قوهٔ اجرائیه ایله برلشیرسه او وقت حاكم تضییق و تعدی ایدن بر كیمسه‌نك قوتنه مالك اولمش اولور .

اكر عینی ادم ویا عینی هیئت بو اوچ درلو قوتی ، یعنی قانون یاپمق ، مقرراتِ عمومیه‌یی اجرا ایتمك و افراد اره‌سنده‌كی اختلافات ایله تحدث ایدن جنایاتی حكم ایتمك صلاحیتلرینی نفسنده جمع ایدرسه هرشی غائب اولور .

موتسكیونك بالایه نقل ایتدیكمز افاداتندن قوهٔ عدلیه‌یی (ویا قضائیه) آیری بر قوت عد ایتدیكی صراحةً مستبان اولمغله برابر بعض مؤلفلر مشار الیهك قوهٔ عدلیه‌یی آیری بر قوت فرض ایتمیه‌رك انی قوهٔ اجرائیه‌یه ملحق عد ایتمش اولدیغنی ادعا وبونك ایچون ینه مشار الیهك دیكر بر عباره‌سنی دلیل كوستریورلر :

« هردولتده اوچ نوع قوت واردر : قوهٔ تشریعیه ، حقوق دوله

تابع خصوصاتدن متولد قوهٔ اجرائیه وحقوق مدنیه‌یه تابع خصوصاتدن
متولد قوهٔ اجرائیه . برنجی قوتله حکمدار ویا مأمور موقت ویا دائمی
قانون یاپار و موجود اولان قانونلری تصحیح ویا الغا ایدر ایکنجیسی
ایله صلح وحرب یاپار ، سفارتلر اعزام ویا قبول ایدر ، امنیتی تأسیس
استیلالری منع ایدر . اوچنجیسی ایله جنایاتی حکم و افراد ارەسندەکی
اختلافاتی حل ایدر. بوصوك قوته قوهٔ عدلیه ودیکرینه دولتك سادەجه
قوهٔ اجرائیەسی دینمك ممکندر . بو اوچ قوتدن حکم ایتمك قوتی
(قوهٔ عدلیه) بر درجەیه قدر هیچدر . » بو فقرەده اصل قوهٔ
اجرائیەنك امور داخلیەیه متعلق جهتی همان مسکوت کچیشدیریلور.
بوتون اجرا آتی دولتك نوعی مناسبات خارجیەسنه انحصار ایدییور .
قوهٔ عدنیەیی‌ده ذاتاً هیچه ایندیریور . حتی فصول متعاقبەده ویردیکی
ایضاحاتده هپ قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ اجرائیەیی قارشیلاشدیرییور .

معمافیه بو تناقض ظاهریدر . زیرا اساساً او وقتلر دولتدەکی
قوتك اساسی حقنده صحیح و صریح بر نظریهٔ علمیه موجود دکل ایدی .
مونتسکیو ایسه حقایق سیاسیەنك نظریاتنه کیریشمك ایستمه‌مش ،
کوردیکی انکلتره مشروطیتنی تدقیق ایدرك تفریق قواده ماهیت
مسئلەدن زیاده فائدهٔ سیاسیه کوزەتمشدر . مختلف کیمسەلره بر نوع
تقسیم اعمال دائرەسنده مختلف وظائف تودیعی ایشته مونتسکیونك اك
زیاده نظر دقته آلدیغی مثمر نقطه . بو اعتبارله مونتسکیو اوچ درلو
قوای اصلیهٔ دولت تعیین ایدییور . آنجق دولتدەکی قوتك ماهیتنی‌ده
بر ارەلق مبهم صورتده تحلیله کیریشیور وکندیسندن اول کلن لوته
براز اتباع ایدرك نظریه اعتبارله بروجه بالا مبهم بر تقسیم یاپیور .
تعبیر دیکرله قوهٔ عدلیەیی فدا ایدرکن باشقه بر نقطهٔ نظر ، ماهیت قوتی
تحلیل نقطهٔ نظرینی کوزەتدیکی حالده قوهٔ عدلیەیه آیری و مستقل

بر موقع ویردیکی زمان اصلدن زیاده شکله ، ماهیتدن زیاده فائده‌یه ، نظریه‌دن زیاده قابلیت تطبیقیه یه رعایت ایدییور . الحاصل کرك بو بحثده وکرك سائر مباحثده مونتسکیونك تحلیلاتی دقایق تاریخیه نقطهٔ نظرندن شایان حیرت ، فقط حقایق فلسفیه اعتباریله لوقدن وحتی روسودن پك نقصاندر زیرا بو تفریق قوی بحثنی بیله امثلهٔ تاریخیه ایله اکتفا ایدرك اوچ شکل حکومتك نوعی محصله‌سنی بو اوچ قوتك تفریقنده ارامش ، یعنی فکرنجه قوای ثلثه تقسیمنه تابع اولان دولت عینی زمانده اشکال حکومتك اوچنی‌ده جامع بولنمشدر فی‌الحقیقه او صره‌ده انکلتره قراللق ، زادکانك و اهالینك مختلف حقوقنی مزج و توحید ایده‌جك بر نوع اتفاق داخلی شکلنده اداره اولونیور ایدی وقرال ، لوردلر وعوام قماره‌سی بو اوچ نوع قوتك آیری اولدقلری حالده متحداً حرکت ایتمکده اولدقلرینی کوستریور ایدی .

فقط طبع بشرده دها زیاده تحلیلات اجرا اولونورسه کوریلیرکه تفریق قوی بالعکس انسانك کندی ماهیتنده واردر : حر اولان بر آدم اولا یاپه‌جغنی دوشونور قرار ویرر ایشته بو قراری قانوندر . صوکره بوقرارینی ینه کمال حریتله اجرا ایدر وبوده قوهٔ اجرائیه‌سیدر . بعضاً‌ده بو اجرا اثناسنده بر مانعه تصادف ایدر مدافعهٔ مشروعه حالنده بولونور . بوصورتله‌ده لوقك نظریه‌سی موجبنجه قوهٔ قضائیه‌سنی کندی استعمال ایتمش اولور . حر وحال طبیعیده اولان اشخاصك حال اجتماعده عینی ماهیتی حائز اوله‌جقلری طبیعیدر .

مونتسکیونك تدقیق ایتدیکی مسائل مهمه‌دن بری‌ده حکومتده اصول نیابتدر . بوبابده وضع ایتدیکی قاعدهٔ عمومیه‌نك خلاصه‌سی شودر :

« اهالی کندی کندینه اییی یاپه‌جغی ایشلری بالذات یاپملی و فقط بالذات اییی یاپه مدیغی شیلری باشقه‌لرینه و مثلا کندی طرفندن تعیین ایدلمش

نظاره یاپدیرملیدر . حر وبناءً علیه کندی امور وخصوصاتنده منورالفکر اولان بر جمهوریتده اهالی قوت و نفوذینك بر قسمنی کندیلرینه تودیع ایده‌جکی ذواتی شایان تقدیر صورتده انتخاب ایدر .. فرضا بر شخصك اکثریا محاربات ایله اشتغال ایتمش اولدیغنی وموفقیت استحصال ایلدیکنی بیلیر بناءً علیه بر جنرالی انتخابه پك زیاده مقتدردر . »

دیکر بر یرده مونتسکیو بو فکرینی شو صورتله توسیع ایدییور :

« حر بر دولتده حر بر روحه مالك اولمغله معروف هرشخص کندی کندینی اداره ایتمك لازم کله‌جکندن ملتك هیئت عمومیه‌سی قوهٔ تشریعیه‌یی حائز بولونمق اقتضا ایدر . انجق بویوك دولتلرده بو غیر ممکن وکوچك دولتلرده ایسه محاذیر عدیده‌یی داعی بولندیغندن اهالینك کندی کندینه یاپه‌مدیغی شیئری ممثللری واسطه‌سیله یاپدیرمسی ایجاب ایدر و بتون افراد ملت - هیچ بر عزم واداره‌یه مالك اوله‌میه‌جق درجه‌ده تدنی اخلاقیه دوشمکله مشتهر کیمسه‌لر مستثنا - ممثلی انتخاب ایچون حق رأیه مالك اولمیدر . »

بو نقطه‌ده کوره‌جکزکه روسوبوس بوتون باشقهٔ بر نقطهٔ نظر تعقیب ایدییور مع‌مافیه ینه کوره‌جکزکه مونتسکیونك فکری الیوم اکثر اقوام نزدنده فائده‌سی اولمق اعتباریله مظهر ترجیح اولمشدر .

٣١ روسو — روسونك تصوراتنده قابلیت تطبیقیه مونتسکیویه نظراً

دون اولمقله برابر تدقیقات اساسیه شبهه یوقکه دها درندر جمعیتك اساس تشکلاتی حقنده باشلیجه آثاری ؛ انسانلر بیننده مساواتسزلغك اسبابی ، مقاولهٔ اجتماعیه ، طاغدن یازلمش مکتوبلر ولهستان حکومتنه متعلق بعض مطالعاتدر . دیکر اثاری ادبیاته ، امور تربیه‌یه ، اجتماعیاته ، ترجمهٔ حال ذاتی‌یه وحتی موسیقی‌یه متعلقدرکه بونلر موضوعمز خارجنده‌در . تشکیلات سیاسیه‌یه متعلق اك مهم اثری ایسه « مقاولهٔ

اجتماعیه» نامیله معروفدر . کرك بو اثردن وکرك یوقاریده ذکری کچن ساڑ مؤلفاتندن مشارالیهك اسلافندن بك چوق حقایق اقتباس ایتمکله برابر نظریات جدیده وضعنه دخی موفق اولدیغی مستبان اولویور. روسونك محاکاتنده قوتلی بر منطق تعقیب ایتمکله برابر بعضاً منطقی اینجه‌لته اینجه‌لته سفسطه درجه‌سنه ایصال ایلدیکی وبو صورتله کلیهٔ محاکاتنده شایان اعتراض بعض ضعیف جهتلر براقدیغی غیر قابل انکاردر . بو نقایص ایله برابر روسو هیچ شبهه یوقدرکه اون سکزنجی عصرده فرانسه‌نك اك متفکر برحکیمی ، بر حکیم اجتماعیسیدر :

خلاصهٔ افکار ونظریاتنی - ایلریده صره‌سی کلدکجه تعمیق ایتمکله برابر - بوراده اجمال و خلاصه ایتمك فائده‌دن خالی دکلدر .

روسو ادارهٔ شخصیه اوزرینه مؤسس مقاولهٔ اجتماعیه وحاکمیت ملیه فکرلرینك محتوایتی اساسلرینی قبول ایدنجه‌یه قدر خیلی تقلبات ذهنیه کچیرمش ، حتی برچوق معاصرینی کبی بدوه‌لق حال طبیعی بی حال اجتماعیه ترجیح ایدرك جمعیت ومدنیتك انسانلر ایچون مضر اولدیغنی بیله اثباته قیام ایتمشدر . کندیسی طبعاً وحشی ومنزوی وبدایع طبیعیه‌یه مبتلا اولمق حسیله کندی خوشلاندیغی شیئك هر کسك ده خوشنه کیده‌جکنه وبناءعلیه بر قانون طبیعت اولمسی لازم کله‌جکنه قانع ایدی . حتی بر اره‌لق دیژون اقاده‌میسی "ترقئ فنون وصنایع اخلاق تطهیره‌می ، افساده‌می خدمت ایتمش؟ دیه بر سؤال ایراد ایدنجه او وقته قدر غیر معروف اولان روسو همان مسابقه‌یه کیرمش وهرکس کبی بیاغی برجواب ویرمامش اولمق وبریکیلك کوسترمش اولمق ایچون مدنیتك فساد اخلاقه شدت تأثیرینی اثباته قالقیشمشدر. حتی انسانلرك اورمانلرده کندی همجنسلرینه اصلا محتاج اولمقسزین سرسری سرسری حیات کچیردار اولدقلری ادوار وحشت وطبیعتی او درجه پارلاق وجاذبه‌دار بر صورتده تصویر ایتمش ایدیکه معاصری اولان نکته

پرداز وولته‌ره کندیسنه : « اریکز اوقوندیغی زمان انسان عادتا دورت ایاق اوزره یورومکه هوسله‌نیور . آنجق بن بو اعتیادی بوندن التمش سنه‌اول غائب ایتمش اولدیغمدن بو عادته مع التأسف تکرار باشلایه‌میه‌جغمی حس ایدییورم . بناءً علیه بومشی طبیعی‌یی بندن وسزدن زیاده بوکا لایق اولانلره ترك ایدییورم . » دیمش ایدی . مدنیتی مولد سفالت عد ایدرك انسانلرك سعادتنی ادوار ابتدائیهٔ خلقتده آرایانلر الآن چوقدر . فقط بو بر غلط رؤیتدن وظاهره الدانمقدن باشقه برشی دکلدر . حقیقتده ایسه انسانلرك سفالتی انسانلر قدر قدیمدر . یکی اولان برشی وارسه اوده سفالتلری کشف وتفحص ایدن ذکای بشر وبو سفالتلری تهوینه چالیشان انسانیتدر .

روسوده ذاتاً بوخطاسنده اصرار ایتمه‌مش وکندی محیطنه باقوبده جمعیت اولان هریرده اسارت وبناءً علیه سفالت موجود اولمق لازم کلیر حکمنی دکیشدیره‌رك جمعیتك حریت ایله‌ده قابل تألیف اولدیغنی اثبات وبو نقطهٔ نظردن غرض‌جیوس ، هوبس وحتی لوقدن بیله تباعد ایلمشدر .

ایشته بونك ایچون مقاولهٔ اجتماعیه‌یی تصور ایدر ایکن اول امرده شوقاعده‌یی وضع ایدییور : « اویله برشکل اشتراك واجتماع بولمالیدرکه بوشکل داخل شرکت واجتماع اولان هرشریکك شخص و مالنی بوتون قوهٔ مشترکه‌سیله مدافعه وحمایه ایتسون وبوشکل سایه‌سنده هرفرد جمله‌یه اتحاد ایتمکله برابر کندندن باشقه‌سنه اطاعت ایتمسون وداخل شرکت واجتماع اولمدن اول نه‌قدر حر ایسه صوکره ینه اوحقدر حرقالسون »

روسونك فکرنجه بو مقاوله نامه‌نك احکامی عقدك ماهیتی حسبیله ذاتاً او قدر تعین ایتمشدرکه بو احکامدن هر هانکی برنده واقع اوله‌جق اك جزؤی تعدیلات احکام مذکوره‌یی بی معنا وبی تأثیر براقیر او صورتده‌که احکام مذکوره‌نك صورت صریحه‌ده اصلا اظهار

ایدلمامش اولدیغی اغلب احتمال اولمقله برابر هر یرده بونلر بر برینك عینیدر وهر یرده ضمناً قبول و تصدیق اولونمشدر . مکرکه مقاوله اجتماعیه اخلال ایدیلنجه او وقت هر کس ایلك حقوقنی تکرار احراز ایتمش و مقاوله ایله حائز اولدیغی سربستئ اجتماعی‌لی غائب ایدرك بو سربستئ اجتماعی اوغورینه صرف نظر ایتمش اولدیغی سربستئ طبیعیسنه تکرار عودت ایلمش بولونسون .

روسو مقاولهٔ اجتماعیه احکامنی حکم واحده ارجاع ایدییور: هرشریکك کافهٔ حقوق ایله برابر کندینی تماماً عموم جماعته ترك ایتمسی . زیرا بدایةً هر کس نفسنی کاملاً ترك ایتمش اولدیغندن بو شرط ، شرط ترك هر کس ایچون مساوی اولمش اولور .

شرط هر کس ایچون مساوی اولونجه کیمسه‌نك آنی دیکرلرینه مضر قیلمقده منفعتی یوقدر . زیرا بدایةً اکر هر فرد حقوقندن بعض اقسامنی ترك ایتمزسه حل دعوی ایده‌جك هیچ بر مافوق بولنمدیغندن حال طبیعی عودت ایدر .

مع مافیه هر کس کندینی عمومه ویرمکله ینه کندینی کیمسه‌یه ویرمامشدر . زیرا کندیسنه ترك ایدیلان حق مقدارنجه اونك اوزرنده حق قازانیلمامش هیچ بر شریك موجود اولمدیغندن نتیجه‌ده هر کس غائب ایتدیکنك معادلنی قازانمش ، فضله اوله‌رق قازاندیغی فضله قوت ایله محافظه امکانی الده ایتمش اولویور . بو صورتله بوعقد بر وجود معنوی و مشترك ، بر مشترك بنی احداث ایدییور . ایشته قوهٔ سیاسیه‌یه مالك اولان ، صاحب حکم و نفوذ اولان قوت بودر . و بوکا روسو « حکمدار » عنوانني توجیه ایدییور .

بوراده پك اینجه بر مغالطه موجود اولدیغی بیانه حاجت کورمز . زیرا باشقه برمحلده حاکمیت وحریتك غیرقابل ترك اولدیغنی بیان ایتدیکی

حالده بوراده يك اينجه محاكمه‌لرله بونی نقض ايتمش اوليور . اساساً فرد. جمعيت ايچنده غائب اولوب كيديور نجه غائب ايتديكی شيئك معادلنی بولديغی ادعاسی صحيح اوله‌ماز . بوتون افرادك متساوياً حريتلرينی غائب ايتملری او فردك حريتنك عودت ايتمش اولديغنه برسبب معقول تشكيل ايده‌من .

آنجق روسو باشقه يرده مهما ايكن نظريه‌سنی تصحيح ايديور : « هر فردك مقاوله‌ٔ اجتماعيه ايله ترك ايتديكی قدرت ، مال و حريت استعمالی جماعت ايچون لازم اولان قسمدر » بو جمله‌نك زيرينه « انجق بولزومك تعيننده‌يكانه‌حاكم حكمدار (يعنی وجودمشترك‌سياسی) اولديغی اعتراف ايتمليدر» جمله‌سنی علاوه ايتمكله بالاده‌كی تقييدينك اهميتنی كندی صارصيور. بونی سويلين روسو ديكر بر جهتده : « مقاوله‌ٔ اجتماعيه ايله افراد طرفندن حقيقی بر ترك وفراغ موجود اولديغی اوقدر ياكاش بر فكردركه انلرك بومقاوله‌ايله اكتساب ايتدكاری موقع حقيقتده اولكينه نظراً مرجحدر» ديمكه مجبور اوليور .

بوندن استدلال ايدرزكه روسو برطرفدن قورديغی نظريه‌نك ايجابات منطقيه‌سنه كيدرك استبداد كبی نتايجه ايستميه‌رك واصل اولمش ، ديكر طرفدن مقصد حقيقيسی بواولمديغندن بوتون بو نظرياتی - افرادك حريتی حقنده‌كی فكرلرينی تكرار ايتمكله - ابطاله ومقصد حقيقيسنی بوصورتله اظهاره چاليشمشدر .

حكمدار برشخص معنوی اولمق اعتباريله كندی كبی ديكر حكمدارلره يعنی دولتلره قارشو تعهدی حائزاوله‌بيليرسه‌ده كندی كندينه قارشومقاوله‌ٔ اجتماعيه ايله دخی بر مربوطيتی يوقدر آنجق حكمدار ويا وجود مشترك سياسی موجوديتنی بيله آنجق بو مقاوله‌نك قدسيتندن استخراج ايتمش اولديغندن بومقاوله‌ٔ ابتدائيه‌يی اخلال ايده‌من؛ مثلا كندی موجوديتندن بر قسم ترك ايده‌من ويا ديكر برحكمداره تابع اوله‌ماز . زيرا كندی وجودينی توليد ايدن عقدی اخلال كندی كندينی‌امحادر .

ذاتاً حکمدار انجق کندینی تشکیل ایدن افراددن مرکب بولونمق حسبیله آنلرك منافعنه مخالف منفعته مالك دکلدر و اوله‌ماز . وبوسببله افراده قارشو هیچ برکفیل ارائه‌سنه محتاج دکلدر زیرا وجودك کندی اعضاسنه ایراث مضرت ایلمسی غیرممکندر . فقط افرادك حکمداره قارشو وضعیتی بویله دکلدر . بناءً علیه ارادهٔ عمومیه‌یه اطاعتدن هرکیم امتناع ایدر ایسه بوتون وجود انی اطاعته اجبار ایدر ؛ بوده اوشخصك حر اولمغه اجبار اولونمسندن باشقه برشی افاده ایتمز .

الحاصل انسانك مقاولهٔ اجتماعیه ایله غائب ایتدیکی شی حریت طبیعیه و کندیسنی تحریص ایدن و اکا وصول ممکن اولان هرشی اوزرنده برحق غیر محدوددر . فقط قازاندیغی شی حریت اجتماعیه و مالك اولدیغی شیئه تصرف ایده‌بیلمسیدر حریت طبیعیه‌نك حدودی شخصك قوتیدر حریت اجتماعیه‌نك حدودی ایسه حریت عمومیه‌در .

ژان ژاق روسونك مقاولهٔ اجتماعیه نام اثرینك برنجی کتابنك بشنجی ، التنجی ، یدنجی و سکزنجی فصللرندن خلاصةً چیقاردیغمز حقایق بونلردر .

بوراده تحلیل اولنه‌جق برنجی نقطه ولوکه ضمنی اولسون بومقاولهٔ اجتماعیه‌یه انسانلرك محتاج اولوب اولمدیغیدر واقعا روسو جمعیتك فعلاً بویله تشکل ایتمش اولدیغنی ادعا ایتمیور انجق انسانلرك حر اولمسی اعتباریله کندی رضالری اولمقسزین هیچ بر قید آلتنه کیره‌مامللرینی شرف آدمیتلری ایجابندن عد ایدیور تعبیر دیکرله انسانلرك ضرورةً من القدیم حال اجتماعده بولوندیغنی ، ارسطونك دیدیکی کبی مدنی بالطبع اوللرینی و کندیلرینی ضرورت و مجبوریت بو حال اجتماع ایله توأم یاراتمش بولندیغنی روسو تدقیق ایتمیور اونك نظرنده معاملات بشریه‌نك کافه‌سی حر اولان انسانلر ارەسنده تراضیء طرفین ایله اولور

تراضیء طرفین ایسه اختیاره متوقفدر بو ایسه مقاوله دینیلن شیئه منتهی اولور مقاوله ایله پاپیلمیان شی رضا ایله دکلدر رضای طرفین اولمقسزین واقع اولان معاملات ایسه جبر و شدت معاملاتیدرکه حق فکری ایله قابل تدقیق دکلدر .

روسونك مقصدی بو اولدیغی صریح اولمامقله برابر اسارت و فتوحات و سائر معاملات شدت حقنده ویردیکی آغیر حکملره نظراً بویله بر مقصد تعقیب ایتمش اولدیغی استبعاد اولونه‌ماز .

الحاصل روسو هرشیء حریتك نتیجهٔ ضروریه‌سی اولان آرزو واراده‌یه منتهی قیلیور. حاکمیت ملیه ارزودن، ارزوی عمومیدن باشقه بر شی دکلدر؛ قانون دخی انك نظرنده بو ارزوی عمومینك ترجمانی ، « مشترك بن » دیدیکی حکمدارك اراده‌سیدر. یالکز بو حکمدارك ، بو « مشترك بن » ك کندی کندینی هیچ بر قید ایله تقیید ایده‌مامسی حقنده‌کی مطالعه‌سی براز خیالیدر حکمدار کندینی تشکیل ایدن افرادن مرکب بولونمق حسبیله انلرك منافعنه مخالف منفعته واقعا نظری اوله‌رق مالك اوله‌ماز انجق ساحهٔ نظریاتدن ساحهٔ تطبیقاته کیرنجه بو« حکمدار » ، بو « مشترك بن » ایستر ایستمززید ، عمرو کبی متشخص انسانلردن ترکب ایده‌جکدر. بناءً علیه بونلرك منافعی افرادك منافعیله مخالف دوشه‌بیلیر واقعا روسویه کوره حاکمیت ملیه « مشترك بن انجق قوهٔ تشریعیه ، یعنی قانون اصداری صورتیله تظاهر ایتمکده‌در. شارع وواضع قانون ایسه انك نظرنده عادتا فوق‌الطبیعه برمخلوق مکملدر حتی انسانلره قانون ویرمك ایچون الله لازمدر دییور انجق رتبهٔ الوهیته واصل اوله‌جق درجه‌ده نقصانسز، احتراصسز « منافعدن خالی ، عاقل الحاصل هرصورتله واصل رتبهٔ کمال اولمش واضع قانونلر بولمغه امکان اولمدیغندن حاکمیت‌ملیه‌نك ، تعبیر دیکرله « حکمدار»

ویا « واضع قانون » ك مطلقا اصابت رأیه مالك اولمسی ، یعنی کندینی
تشکیل ایدن افرادك منفعتنه موافق حرکت ایتمسی ممکن دکلدر. ایشته
بونك ایچون روسو حکمدارك (یعنی قوهٔ مشترکهٔ سیاسیه نك) صلاحیتنه
بر حدود تعیيننه موفق اوله میور و تناقضدن تناقضه و انجه مغالطه لرك
انواعنه دوشه رك (لوق) دن بو مسئله ده پك کیری قالیور « طبیعت
هر آدمه اعضاسنه صورت مطلقه ده حاکم اولمق صلاحیتنی ویردیکی
کبی مقاولهٔ اجتماعیه وجود سیاسی یه بالجمله افرادی اوزرینه عینی صلاحیت
مطلقه یی اعطا ایدر و ایشته بو صلاحیتدرکه ارزوی عمومی ایله سوق
و اداره اولونه رق حاکمیت نامنی اخذ ایدر .. »

بو شدتلی حکمی ویرمکله برابر حاکمیتك غیر قابل ترك و فراغ
وغیرقابل تجزی اولدیغنی پك پارلاق صورتده اثبات و بو خصوصده
اسلافنه قات قات تفوق ایتمش اولان روسو استبداد قانونی و اجتماعی یه
کیتمسی ملحوظ اولان سالف البیان نظریه سنی تعدیل و تخفیف ایتمش
و حریتندن واز کچمك انسانلق صفتندن واز کچمك اولدیغنی بیانله هوبس
وغروچیوسك شخص واحد ویا اشخاص محدوده یه بلااختیار ویا بلااختیار
ترك حاکمیت ایده بیله جکاری حقنده کی فکری رد ایلمشدر . ترك حاکمیت
فکری ترك حریت دیمك اولوب بو ایسه انسانلرده حس انسانیت
واخلاقی بی محو ایتدکدن ماعدا ذاتاً معناسز و منطقسزدر : « بر طرفدن
بر نفوذ مطلق و دیکر طرفدن بی حدود بر اطاعت اساسی اوزرینه
عقد مقاوله معناسز و تناقضی محتویدر بر طرف دیکر طرفدن هرشیئی
طلبه صلاحیتدار اولورسه برنجی طرفك هردرلو تعهددن خالی اولدیغی
آشکار دکلیدر ؟ معادلسز ، مبادله سز بر حکمی تضمن ایدن یالکز
بو شرط عقدك کأن لم یکن حکمنده طوتولمسنی ایجاب ایتمزمی ؟ »

روسو بویله فاسد و باطل بر مقاوله عقد اولونسه دخی بونك

هنوز طوغمیانلره و یا طوغوب سن رشده واصل اولمیانلره ناصل قابل تطبیق اوله‌بیله‌جکنی جای سؤال کوریيور : « بر انسان کندی شخصنی ترك و فراغ ایتسه بیله چوجقلرینی فراغه حق یوقدر انلر حرطوغارلر، حریتلری کندیلرینکدر عاقل اولمادن اول پدر کندیلرینك محافظه‌سی و راحت و سعاتی ایچون لهلرینه بعض شرائط درمیان ایده‌بیلیر فقط انلره بلا شرط و ناقابل فسخ بر عقد بخش ایده‌مز زیرا بویله بر هبه مقاصد طبیعتله غیر قابل تألیفدر و حقوق ابوتك فوقنده‌در.»

مقاوله‌ٔ اجتماعیه وجوده کلدکدن صوکره حاکمیت نرده بولونور؟ دها اول بو حاکمیت هرشخصك کندیسندن غیر قابل انفکاك بروصفنی تشکیل ایدییور و حریتله ممزوج و مختلط بر حالده بولونیور ایدی مقاوله‌دن صوکره ایسه حاکمیت هرکسك ارزوسنده ، ارزو و ارادهٔ عمومیه‌ده اخذ وجود ایدر تعبیر دیکرله بر ملت ویا حر افراددن مرکب بر جمعیت یالکز کندی کندیسنکدر کندینه حاکمدر و صرف کندی اثری اولان قوانینی یاپملیدر صورت مطلقه‌ده عمومی اولمق لازم کلن بو اراده اکثریتك اراده‌سی دکلدر زیرا اکثریت قانونی دخی بر مقاوله نامه محصولیدر و هیچ اولمازسه بردفعه اتفاق آرانك سبق ایتمسنی متضمندر حاکمیت غیرقابل ترك وفراغدر . [حاکمیت ملیه و اشکال حکومت بحثنه مراجعت] بو صورتله روسو حاکمیتده وراثت و صنوف مخصوصهٔ ممتازه یعنی زادکانلق فکرینی چوروتیور .

برده حاکمیت غیرقابل ترك اولدیغی کبی عینی اسبابدن طولایی غیرقابل تجزیدر هرنه‌قدر تظاهراتی یکدیکرندن تفریق ایدلمش قوتلر ، مثلا قوهٔ تشریعیه و اجرائیه طرفندن واقع اولمقده ایسه‌ده ماهیتی دائما تامدر وهردرلو نقصانندن آزاده اوله‌رق ملتده مکنوز ومحفوظدر حکومت حاکمیت عمومیه‌نك وکالتنی حائز برچوق کیمسه‌لر و برچوق هیئتلر اره‌سنده تقسیم اولونه‌بیلیر فقط حاکمیت بوندن طولایی انقسامه اوغرامش اولمیور تطبیقاتده پك فائده‌لی اولان بو تقسیمدن مقصد بوتون قوتلرك عینی آدملر اره‌سنده متمرکز و مجتمع اولمسنه ممانعتدر.

بناءً علیه بو تقسیمده بیله هدف قوهٔ اصلیه‌نك ، یعنی حاکمیتك وجود تام ملتده‌کی غیرقابل تجزی وحدتنی تأمیندر .

حاکمیت ملیه ، یعنی ارادهٔ عمومیه خطا ایده‌بیلیرمی ؟ روسونك فکرنجه ارادهٔ عمومیه دائما طوغریدر و دائما منافع عمومیه‌یه متمایلدر بورادده ارادهٔ عمومیه‌یی فوق‌البشر بر واسطهٔ کمال ایله تظاهر ایتمش فرض ایتمك ، یعنی ارادهٔ عمومیه‌یی عقل تام ایله مترادف عد ایتمك ایجاب ایدیور . بوراده‌کی مشکل ونازك نقطه‌یی روسوده تقدیر ایتدیکی کبی مقاولهٔ اجتماعیه نام اثرینك ایکنجی کتابنك اوچنجی فصلنده کولنج دنیله‌بیله‌جك بر محاکمه یوروتمکه مجبور اولویور ودیورکه : « ملتك مقدراتی دائما عینی صحتی حائز اولمسی استنتاج اولونه‌ماز واقعا هروقت کندی ایلکنی انسان ایستر فقط هر وقت بو ایلکنی کوره‌مز بوندن طولایی هرکسك ارزوسیله (La volonté de tous)ارزوی عمومی (La volonté générale) ارەسنده اکثریا فرق واردر . ارزوی عمومی منفعت مشترکه‌دن باشقه برشی کورمز ایکن دیکری منفعت خصوصیه‌یه باقار و خصوصی اراده‌لر یکوننددن باشقه برشی افاده ایتمز . »

بو نازك تفریقاتی کیمسه آکلایه‌ماز ذاتاً کندیسیده بوس بوتون بو بحثده شاشیره‌رق ملتك نوعما لایخطیلکنی قبول ایتمش وحتی اقلیتك بیله دائما خطا ایتدیکنی ادعا درجه‌سنه قدر کیتمشدر .

قانون نه‌در ؟ ارادهٔ عمومیه‌نك تظاهری . انجق ارادهٔ عمومیه هیچ بر وقت برشیء مخصوص ویا بر شخص مخصوصه معطوف اوله‌ماز . روسونك محاکمه‌سنی یوروته‌لم : « بو شیء مخصوص یا دولت دینیلن جسمك داخلنده‌در یا خارجنده‌در . خارجنده ایسه اراده بوشیئه نظراً عمومی اوله‌ماز . داخلنده ایسه بو شی او جسمك جزؤی اولور بوصورتله کل ایله جزؤ ارەسنده تحدث ایدن علاقه و مناسبت ایکیسنی یکدیکرندن آیری ایکی موجود حالنه وضع ایدر بوموجودلردن بری جزؤدر، دیکری کلك جزؤدن ماعداسیدر . فقط بر جزؤی ناقص اولان کل آرتق کل اوله‌ماز و بالاده‌کی مناسبت و علاقه موجود اولدقجه کل مفقود و آنك یرینه

ايكى جزؤ قائمدر بوندن چيقان نتيجه جزؤلردن برينك ارزوسى ديكرينه نظراً عمومى اولامقدر . انجق بوتون قوم بوتون قوم حقنده قرار ويرر ايسه او وقت قوم يالكز كنديني درپيش ايتمش اولور و او وقت بر مناسبت و علاقه حاصل اولور ايسه كل هيچ انقسامه اوغرامقسزين ينه كله معطوف وحقنده قرار ويريلن شى ارزو وارادۀ مليه كبى عمومى اولور اشته بو معامله‌دركه اكا قانون ديرم »

قانون افرادى يالكز هيئت عموميه‌لرى اعتباريله و افعالى يالكز تصورى (Abstraites) اولمق اوزره نظر دقته آلير.

بناءً عليه قانون بر مملكتده امتيازات موجود اولديغنى ادعا ايده‌بيلير فقط بر كيمسه‌يه اسمنى تصريح ايدرك امتياز ويرەمز . كذلك قانون بر چوق صنوف خلق تشكيل ايده‌بيلير فقط فلان ويا فلان معين كيمسه‌لر فلان ويا فلان صنفه كيرسونلر ديه تصريح ايده‌مز قانون بر حكومت قراليه تأسيس و قاعدۀ وراثتى قبول ايدر فقط بر كيمسه بر قرال انتخاب و بر عائلۀ قراليى نصب وتعيين ايده‌مز .

قانونك غايه‌سى نه‌در ؟ بوتون افراده ممكن اولديغى قدر ايلك ، يعنى حريت و مساوات . « جمله‌نك اك بويوك سعادتى نه‌دن عبارت اولديغى تحرى اولونورسه كوريلوركه بو سعادت باشليجه ايكى نقطه‌يه انحصار ايدر : حريت ، مساوات .. حريتدر؛ زيرا هرهانكى بر تابعيت خصوصيه وجوددولتدن اوقدرقوتك تناقصنى مؤديدر. مساواتدرز: براحريت مساواتسز پايدار اوله‌ماز . مساواتدن مقصد بوتون درجات اقتدار و ثروتك يكديكرينك عينى اولمسى كبى بر معنى استخراج اولونمايدر شوقدركه اقتدار هردرلو شدتك فوقنده اولميدر . و انجق قانونلره تبعاً جريان ايتمليدر . ثروته كلنجه بونك معناسى ده شودر :

هيچ بر فرد جمعيت بر ديكرينى صاتون آله‌جق قدر متمول

اولمامل ، کذلك هیچ فرد جمعیت کندی کندینی صاتمغه مجبور اوله‌جق قدر فقیر اولمامیدر . دولته استقرار ویرمك ایسترمیسکز ؟ درجات متباعده و متفاوته‌یی ممکن اولدیغی قدر بربرینه تقریب ایدیکز نه متمولرك نه‌ده زوکورتلرك وجودینه تحمل ایتمیکز »

روسودن اول دولت ایله حکومت یکدیکرندن لایقیله تفریق اولونامقده ایدی. روسو ایسه یالکز دولتك حائز حاکمیت اولدیغنی حکومتك ایسه ارزوی عمومك اجراسی کندیلرینه تودیع اولونان کیمسه‌لرك هیئت عمومیه‌سندن عبارت بولندیغنی سویلمشدر .

حکومت نه‌دیمکدر ؟ تبعه ایله حکمدار (ملت) اره‌سنده، بونلرك اره‌سنده‌کی مناسبتی تعیین ایچون، مؤسس و قوانینی اجرایه و حریت اجتماعیه و سیاسیه‌یی ادامه‌یه مأمور بر وجود متوسط . اجرای حکومت ایدنلر یعنی مأمورلر ملتك زیر حکمنده مأمورلردر. (commissaire)

روسونك نظرنده هرنه‌قدر مشروع اولان شکل حکومت جمهوریت اولمق لازم کلیر ایسه‌ده کندیسی جمهوریتی حکمدار و خاندان حکمداری ایله غیرقابل توفیق کورمز . فی‌الحقیقه حاکمیتك یگانه مصدری قوهٔ تشریعیه‌در. قوهٔ اجرائیه‌یی ارائه ایدن حکومت قوهٔ تشریعیه‌یه هر وقت تابع اولدقدن صوکره هرنه شکلی حائز اولورسه اولسون جائزدر . قوهٔ تشریعیهٔ ملت ایسه آنك نظرنده حاکمیت ملیه کبی ترك قبول ایتمدیکی کبی وکالت دخی قبول ایتمز بناءً علیه ملت طوغریدن طوغری‌یه قانونی وضع ایتملی ، قوهٔ تشریعیه‌سنی ایفا ایتملیدر . امور اجرا ایسه کوچك مملکتلرده بیله اهالی طرفندن طوغریدن طوغری‌یه ایفا ایدیله‌میه‌جکندن بونی اصل حاکمیتك تظاهرنده ، یعنی ملتك قوهٔ تشریعیه اوله‌رق ایفای وظیفه حالده فرع موقعنده قالمق اوزره مأمورین مخصوصه

اجرا ایدر. بو مأمورین تابعه‌نك اك بویوکنه حکمدار عنوانی ویریله بیلیر حتی وراثت اصولی دخی قبول اولنور. قوهٔ تشریعیه یعنی حکمدار حقیقی ملت اولونجه بونده بر بأس یوقدر.

روسو، کوریلیورکه نیابت اصولنده مونتسکیودن پك زیاده ایریلدیغی کبی قوهٔ اجرائیه‌یی فرع عد ایتدیکندن طولایی هم مونتسکیودن اوقدر تباعد و بوصورتله تفریق قوی بحثنده بالطبع کندینه مخصوص بر نقطهٔ نظر تعقیب ایدییور. قوتلرك تفریقی اصل قوهٔ دولتك، یعنی حاکمیتك تفریقی معناسنی اصلا افاده ایتمز یالکز تابع اولان حکومتده تقسیماته جواز واردر. معمافیه قوهٔ تشریعیه‌ده وظیفهٔ نیابت و وکالت قابل تجویزدر بالفرض انکلتره ملتی پارلمنتویه مالك اولمغله کندیسنی حر ظن ایدر.

حال بوکه اونك حریتی یالکز یوم انتخاباتده تجلی ایدر یالکز اوکون ملتك حقیقی حاکمیتی، قوهٔ تشریعیه‌سی واردر فقط صوکره‌کی کونلرده آرتق مجلس منتخبك صفت وکالت و تمثیلی قالماز وبوندن طولایی انکلیزلر دورهٔ اجتماعیه مدتجه حریتلرینی ترك ایتمش اولویورلر.

حاکمیت انجق قوهٔ تشریعیه ایله تظاهر ایدنجه و قوه تشریعیه‌ده نیابت قبول ایتمیوب اهالی طرفندن ممکن اولدیغی قدر بلا واسطه ایفا ایدلمك لازم کلنجه بونك فعلاً عسرت و حتی عدم امکانی نمایان اولور. روسوده بونی دوشوندیکندن مملکتلرك ممکن مرتبه کوچك پارچه‌لره انقسامنی توصیه ایدییور. کوچك دولتلری بویوك دولتلر یوتمازمی؟ روسو بوکاده خایر جوابنی ویرییور زیرا حر اولان کوچك دولتلر اتفاق ایدنجه متجاوز اولان دولتلره غلبه ایده‌بیلیرلر. بو سببله روسو طبیعی کندی مملکتی اولان اسویچره‌یی درپیش ایدرك هیئت متفقه اصولنی بویوك بر قناعتله توصیه ایدییور.

روسونك خلاصة‌الخلاصه افکارینی بورایه درج ایتدك. فقط ایلریده صره‌سی کلدکجه بو مباحثی ایجابنه کوره تشریح ایده‌جکز.

دولت و حاكميت مليه حقنده بعض مطالعات

حقوق نقطهٔ نظرندن دولت برشخصه تشبيه اولونه بيلير ؛ فقط بو شخص هم كنديني تشكيل ايدن اشخاصدن و هم كندي كبي اشخاصدن عبارت اولان ديكر دولتلردن آيري و مستقلدر كنديسنه مخصوص برشخصي واردر و حاكميت بو شخصيتنده مندمجدر .

حاكميت دولت خارجي ويا داخلي اولور . ديكر دولتلرله جريان ايدن مناسباتنه نظراً بو حاكميت خارجيدر . كندي اعضا و افرادي ايله اولان مناسباتنه نظراً داخليدر . حاكميت خارجيه دولتك ديكر دولتلره قارشو موجوديت مخصوصه و مستقله‌سني ارائه ايدر . حاكميت داخليه ايسه عيني بر موجوديت مشتركهٔ عموميه‌نك افراده قارشو موجوديت مخصوصه‌سني كوسترير .

حاكميت خارجيه حقوق دول مبحثنه عائددر ؛ حاكميت داخليه ايسه منافع مليه و دائمه ايله توأم اولان وجود مشتركك، موجوديت مستقلهٔ دولتك كنديسني تشكيل ايدن ناپايدار اشخاصك خارجنده و فوقنده اوله‌رق موجود اولديغنه دلالت ايدر . ايشته افراد بو وجود مشتركه اطاعت ايله مكلف درلر؛ عكس تقديرده انتظامسزلق وتذبذب ايچنده يوارلانه‌رق مضمحل

و پریشان اولور . بو صورتله شاید افراد وظیفه‌لرنده قصور ایدرلرسه قانون کندیلرینی داخل وظیفه اولمغه اجبار ایدر. و هرحالده حاکمیتك برنجی بر نتیجه‌سی امر وتنفیذ امر ایچون اجباردر . فقط امر و اجبار دنیلان بو اوصافی حاکمیت ایله قاریشدیرمامليدر بونلر یالکز موجودیت دولتك ایکی تظاهر قانونی و حقوقیسیدر .

فقط بو امر ایتمك و بو امری ایجابنده جبراً انفاذ ایتمك صلاحیت سیاسیه‌سی نره‌دن کلیور و بو صلاحیت سیاسیه‌نك اجراسنده اساساً نه درجه‌یه قدر مشروعیت واردر ، مشروع ایسه و بو مشروعیتی حسبیله مطاع اولمق ایجاب ایدییور ایسه بونك سبب و حکمتی نه‌ در ؟ اك اسکی زمانلردن بری بو مسئله‌نك اوزون اوزادی‌یه تدقیق ایدلدیکنی و فقط مع التأسف حالا قطعی بر صورت تسویه‌یه اقتران ایتدیریله‌مدیکنی بیان ایدر ایسه‌ك تعجب ایتاملیدر ؛ الآن علمای حقوق آره‌سنده بوکا دائر اتفاق و اتحاد افکار موجود دکلدر .

قوت وقدرت سیاسیه‌نك منابعی حقنده میدانه قونیلان نظریه‌لرك جد و حسابی یوقدر مع مافیه اك متأخر مؤلفلردن برینك ادعاسنه نظراً بو بی‌نهایه نظریات ایکی اصل مهمه ارجاع اولونه‌بیلیر : (تهاوقراتیق) و (ده‌موقراتیق) .

٣٢ تهاوقراتیق نظریات .ـ قدرت‌وقوت سیاسیه‌یی فوق الارض بر قدرت سماویه‌نك امر دنیایه مداخله‌سی صورتیله ایضاح

ایدن ، مشروع فرض ایدن نظریاته : (ته او قراتیق ـ الهی) دینور . بو نظریه‌نك طرفدارانی ماوق الطبیعه قـدرتلرك مداخله‌سنی قبول ایلدکلرندن بوبابده‌کی مطالعه‌لری فنون طبیعیه‌دن زیاده فلسفه وحکمتك دائرۀ تدقیقنده‌در . مع مافیه بونظریه‌یی‌ده ایکی مهم قسمه افراز ایتمك ممکندر . برنجیسنه کوره قادر مطلق اولان جناب حق یالکز قوۀ سیاسیه‌یی خلق ایتامش ، بو قوتی انفاذ ایتمك اقتضا ایدن شخص ویا اشخاصی و بفرضـه هر مملکتده بو حقوق الهیه‌نك حاملی اولمق ایجاب ایدن خاندانلری دخی تعیین ایتمشدر . مع مافیه قتولیکلر بیله ابنای بنی اسرائیلدن غیری طوغریدن طوغری‌یه طرف باریدن منصوب حکمدار موجود اولمدیغنه قائلدرلر . الك زیاده قتولیکلر طرفندن اوکه سـویلن بو نظریه هرقدرتك منبعی جناب حقدر مآلنده‌کی قول عیسایه یاکلش معنالر ویرلمسندن ایلری کلمشدر . بالخاصه اون یدنجی و اون سـکزنجی عصرلرده فرانسـه قراللری بو نظریه‌دن استفاده ایتمشـلردر . زمانمزده آلمانیا ایمپراطوری دخی بوفکر قدیمی احیایه چالشمشدر (۱۸۹۷) ده قوبله‌نجده ایراد ایلدیکی بر نطقده دیمشدرکه « عادتا بر فکر قدسیتله محافظه ایتمکه مجبور اولدیغمز بر خزینۀ الهیه واردرکه اوده لطف حق ایله اجرا ایدیلن قرالیتدر . Par la grâce de dieu بو قرالیت آغر وظائفه ، مزاحم ومشکلات بی نهایه‌یه بی آرام مساعی‌یه ویالکز خالق کائناته قارشی مدهش ومخوف مسئولیتلره معروضدر .

اویله بر مسئولیت که هیچ بر ناظر، هیچ بر پارلمنتو، هیچ بر قوم، حکمداری آندن تجرید ایده‌مز.» [*]

اون دردنجی لوئی حیاتنده دولت دیمك بن دیمکدردیمش اولمغله برابر خاطر اتنده قرالیت بر وکالت الهیه‌در نظریه‌سنی درمیان ایلمش، اون بشنجی لوئی‌ده ۱۷۷۰ ده نشر ایتدیکی امرنامه‌نك مقدمه‌سنده: «تاجمزی جناب حقدن آلدق. قانون وسائره یاپمق هیچ کیمسه‌یه تابع اولمقسزین هیچ بر اشتراك قبول ایتمکسزین یالکز و یالکز بزه عائددر ...»

ایکنجی تقدیره کوره جناب حق مافوق الطبیعه بر تجلی و انکشاف ایله دکل (یعنی معجزه و کرامت ایله دکل) بلکه حادثات و شئون بشریه‌یه ارادات انسانیه‌یه بر استقامت بخش ایتمکله قوت وقدرت سیاسیه‌نك منبعی اولیور یعنی قوهٔ سیاسیه‌نك دخی تظاهرنده عادةً اه جاری اولیور. بو نظریه موجبنجه واقعا قدرت وقوت منحصراً جناب حقدن صادر اولیور. فقط بو قوت و قدرت سیاسیه‌یی احراز ایدن کیمسه‌لر بوکا وسائط خارق العاده و الهیه ایله دکل وسائط عادیهٔ بشریه ایله

---

[*]. ایکی سنه مقدم ایمپراطور کونیغسبرغده ایراد ایتدیکی بر نطقده حاکمیت ملیه‌یی انکار ایتمش اولدیغندن رایخشتاغ مجلسی خیلی کورولتی چیقارمش فقط باش وکیل موسیو بتمان هولوغ المانیا قانون اساسیسنده حاکمیت ملیه کلمه‌سنك غیر موجود اولدیغنی بیان ایتمك صورتیله کورولتی‌یی صاومشدر.

مالك بولنیورلر ؛ بعضیلری منبع قدرتك حقوق الهیه اولمسی مطلقا بر حکومت مطلقه و مستبده‌یه منجر اولور ذهابنده بولنورلر ایسه‌ده بو ذهاب طوغرو اوله‌ماز . برنجی شقه کوره حکمدار طوغریدن طوغری‌یه جناب حقدن بر طریق خارق‌العاده ایله ؛ بر نوع الهام ایله تلقیٔ اقتدار ایتدیکندن طولایی کیمسه‌یه حساب ویرمکله مکلف دکلدر ، فقط جناب حق و جناب حقك تلقین ایلدیکی قواعد دینیه و اخلاقیه‌دن تجرید نفس ایده‌مز .

ایکنجی شق ایسه حکومتك تحدید نفوذی قاعده‌سیله غیرقابل توفیق دکلدر . فرضا ملت وکیللری و انسانلر طرفندن وضع ایدیلن قوانین منبع اصلیسی قدرت مطلقهٔ الوهیت اولان قوهٔ حکمدارانی تنقید ایده‌بیلیر زیرا بونلرده قوانین الهیه ایله وجود بولمشلردر ؛ عادةً بونلر حقنده‌ده جاریدر .

٣٣ ده‌موقراتیق نظریه‌لر . — یعنی قدرت سیاسیه‌نك منبعی عوامده ، خلقده آرایان فکرلرك مطلقا احرارانه نتیجه‌لره منجر اوله‌جغنه ذاهب اولمق خطادر ؛ بو نظریه طرفدرانی «منبعی خلق و عوام اولان بو قدرت سیاسیه مشروعدر ؛ زیرا بو قدرتی وضع ایدن بوقدرتك نفوذینه تابع اولان عمومیتدر . (Collectivité)» دیرلر . برده حکومت عوام دیمك مطلقا جمهوریت دیمك اولمدیغنی بیلملیدر ؛ (روسو) نك ده ادعا ایتدیکی وجهله منبعی اهالی اولان قوهٔ سیاسیه اشکال حکومتك

جمله‌سیله قابل تألیفدر . اون طقوزنجی عصر سیاستی باشلیجه بو فکر ایله بسلندی وهرقوت و قدرتك ملتدن کلدیکنی بیان ایتمکله و ملت طرفندن طوغریدن طوغری‌یه بر پارلمنتو انتخاب ایدلمکله هر درلو مشکلاتك مندفع اولدیغنه ذاهب اولدی . بوندن ماعدا جمهوریتی ده موقراسی اصولنك متممی فرض ایده‌رك جمعیت جمهوریته طوغری متمایل اولدقجه تکامل ایده‌جکی فرض اولندی . فقط وقایع بو مسئلهٔ معلقه‌نك بو قدر قولای قابل حل و تسویه اولمدیغنی کوستردی . اك زیاده معاملات کیفیه‌سنه قارشو احتیاطلی بولونمق ایجاب ایدن بر حکومت وار ایسه اوده حکومت عوامدر. حکمدارلرك استبدادینه قارشو پارلمنتولر قدم پیدا ایتدکجه استبداد یواش یواش اونلره انتقال ایدیور و افرادك حقوق شخصیه‌سنی شمدی یکی بر قوته قارشو مدافعه و صیانت اقتضا ایدییور .

بو نظریه‌نك اب و خلاصه‌سی فرانسه‌نك (۱۷۸۹) قانون اساسیسنده بر بولەرق الآن حکمنی محافظه ایتمشدر . « هردرلو حاکمیتك اساسی ملتده‌در هیچ بر هیئت هیچ بر شخص آچیقدن آچیغه ملتدن صادر اولمیان بر نفوذ وحکومتی اجرا ایده‌مز » [حقوق بشر بیاننامه‌سی ماده ۳] .

« حاکمیت بردر غیر قابل تجزیدر . مرور زمانه اوغراماز . ترك و فراغ ایدیله‌مز . ملتك مالیدر ملتك هیچ بر قسمی و هیچ بر شخصی بونك تنفیذ و اجراسنی کندیسنه توجیه

ایدەمز » [١٧٩١ قانون اساسیسی] .

بر عصردن زیادە بر مدت بو قاعدەلر عقائد سیاسیه کبی درجهٔ قدسیتنی محافظه ایلدی الآن حقوق سیاسیه بو محور اوزرینه دوران ایتمکدەدر بوندکه برابر هرشیئی تفحص وتدقیق ایدن فکر بشر لایتغیر وقطعی کبی تلقی ایدیلن بو قاعدەلری تنقیددن چکینمامشدر.

٣٤ مقاولهٔ اجتماعیه. — **اول امردە هیئت عمومیەنك حاکمیتی** بو عمومیتك بر شخصیتی ، شخصدن ، فرددن کندیسنی ترکیب ایدن افراد و اشخاصدن آیری بر ارادە و مرامی بولونمق ایجاب ایدر. بو ایسه شمدی‌یه قدر اثبات اولنەمدی و اثبات اولونەمی ممکن دکلدر. عمومەشامل بر « بن » موجود اولدیغنی قولکتیف برشخص ، برشخص عمومیٔ مشترك بولنەبیلەجکنی اثبات ایچون انکلیز هوبس و روسو وسائر اندره پیرو اولان پك چوق کیمسەلر مقاولهٔ اجتماعیه نظریەسنی میدانه قویمشلردر. جمعیت بشریەیی بر مقاولهٔ اجتماعیه ایله اثباته قالقشمق دور و تسلسل طریقنی اختیار اتمکدر . زیرا اول امردە بر مقاولهٔ اجتماعیه عقد اولونەبیلمسی ایچون — ولوکه ضمنی بر مقاوله — فکر اجتماعك ذاتاً موجود اولمش اولمسی ، جمعیتك اساساً میدانده بولونمش و او مقاولەیه ضمنی اولسون صریح اولسون سبقت وتقدم ایتمش بولونمسی اقتضا ایدر .

مقاولهٔ اجتماعیه اول امردە انسانلر اره‌سنده بر حال طبیعی

موجود اولدیغنی ، درجهٔ ثانیه‌ده بر مقاولهٔ اجتماعیه ایله بو حال طبیعیدن حال اجتماعی یه کچیلمش (بالاده‌کی هوبس ، لوق ، روسو مبحثلرینه مراجعت) وبرده بو مقاولهٔ اجتماعیه‌نك اتفاق آرا ایله قبول ایدلمش اولدیغنی تضمن ایدر . حاکمیت ملیه‌یی و حاکمیت ملیه دیمك اولان نفوذ و قدرت سیاسیه‌یی مشروع کوسترمك ایچون مقاولهٔ اجتماعیه فکری ایجاد اولونمش و اون سکزنجی عصر علماسی بونی بر دستور سیاست و حقیقت عد ایلدکلری حالده شمدی پك چوق اسبابدن طولایی بو نظریه‌نك ترکنه لزوم کورلمشدر .

مقاولهٔ اجتماعیه بو نظریه‌یی تعقیب ایدنلره کوره جمعیتك مولدی ، ایلك تملی اولمق اوزره کوستردیکی حالده بویله بر مقاوله‌نك وجود تاریخیسنی کوسترەجك هیچ بر وثیقه ابراز اولونه‌میور. واقعا لوق بو اعتراضی درپیش ایدرك تاریخك حال طبیعیده بولونان انسانلر حقنده از معلومات ویرمسنه تعجب ایتمه‌مك لازم کله‌جکنی ، چونکه وثائق تاریخیه دینیلن شیئك هربرده حکومت و جمعیتك تشکلندن تاریخجه مؤخر اولدیغنی جواباً بیان ایتمکده و بونکله برابر روما و وندیك حکومتلرینك اره‌لرنده هیچ بر تفوق طبیعی ، هیچ بر تابعیت موجود اولمیان حر بعض کیمسه‌لرك اتحادندن نشأت ایتدکلری قابل انکار بولونمدیغنی ادعا ایلمکده‌در .

بو مثاللرك اثبات ایدلمك ایستنیلن دعوا ایله نه قدر بی مناسبت

اولديغنى بيانه حاجت يوقدر . انجق اون سكزنجى عصر علماسى مقاولهٔ اجتماعيه‌يى اثبات ايچون تاريخه مراجعته لزوم كورمديلر وبو بر حقيقت تاريخيه دكل بر ضرورت منطقيه‌در ديديلر اويله بر ضرورت منطقيه‌كه او اولمازسه قدرت سياسيه ديديلن شيئك ادراكنه امكان يوقدر اونك ايچون روسو مقاولهٔ اجتماعيه‌نك برنجى كتابنك آلتنجى فصلنده مقاولهٔ اجتماعيه احكامنك هر يرده ضمناً قبول وتصديق ايدلمش و احتمال كه اصلا صورت صريحه و قطعيه‌ده اظهار اولونمامش اولديغنى بيان و محضا بر اراضى اوزرنده ساكن اولمق سببيله بونك نسلاً بعد نسل ينه ضمناً تجدد ايتمكده اولديغنى ادعا ايليور . مملكتده اوطورمغه موافقت ايتمك حاكميته تبعيت ايتمكه رضا ويرمكدر . هر هانكى بر مولود لوقك افاده‌سنه كوره سن رشده واصل اولونجه‌يه قدر حال طبيعيه‌ده‌در و بو سنه واصل اولوب مقاولهٔ اجتماعيه‌يه روى قبول كوسترمدكجه حين تولده‌كى استقلالنى محافظه ايدر . فقط سن رشده واصل اولوب موافقت ايتمينلر (واته‌ل) ك فكرنجه حال اجتماعدن چيقمغه صلاحيتداردرلر . زمانمزده بيله ترك تابعيت قضيه‌سنى حقوق و نظرياتجه اثبات ايچون واته‌ل و روسونك بوبابده‌كى مطالعه‌لرينه استناد ايديليور [وايسك حقوق خصوصيهٔ دولته مراجعت اولونه]

مع مافيه انسانلرك حال اجتماعده بولونمسنى ايضاح ايچون صريح اولسون ضمنى اولسون بر مقاوله انعقاد ايتمسنه حاجت

اولمدیغنی کرك علم جمعیتی (Sociologie) تدقیق ایدنلر و کرك طبع بشره واقف اولانلر ایضاح و اثبات ایدییورلر .

فی الحقیقه انسان مدنی بالطبعدر، حال اجتماع اونك ایچون حال ضروریدر، انسانلرك حال انفراددهیشادقلرینی آنتروپولوژی علمنی قبل التاریخ ازمنه‌یه واصل اولونجه‌یه قدر تعمیق ایدنلر بیله کورمامشلردر . بدایت خلقتدن منتهای تمدنه واصل اولان اقوامك همان کافه‌سندن الیوم برر نمونه‌یی محتوی اولان سطح ارضده اجرا ایدیلن تحقیقات دخی کوستریور که اوچدن زیاده صاییصایه‌میه‌جق درجه‌ده عقل وذکالری استعداد و انکشافدن محروم اولان قبیله‌لر ــ که بونلرك بر مقاوله اجتماعیه‌یی ولوکه ضروری براحتیاج سائقه‌سیله ضمنی اولسون اکلامقدن عاجز اولدقلری ظاهردر ــ بیله حال اجتماعده یشامقده‌درلر. شو تفصیلاته نظراً انسانلر بر وقت حال طبیعیده ایدی صوکره حال اجتماعه کیردی ادعاسنده بولونمق جمعیتی حدوثندن صوکره ایضاح مقصدیله مرتب بر محصول تفکر ، بر تعلیل بعدالوقوعدر.

٣٥ حاکمیت ملیه حقنده مناقشه. — دیکر طرفدن بر هیئت اجتماعیه‌نك کافهٔ افرادی آره‌سنده حقیقةً بر مقاولهٔ ضمنیهٔ اجتماعیه موجود اولسه دخی بوندن بر آرزوی عمومی ومشترك ظهوری ، مشترك وعمومی بر (بن) میدانه کلمسی متصور دکلدر . واقعا بر مقاوله عقد ایتمکله معاقدلر عینی بر شیئی ایستیورلر؛ فقط بوعینی شیئك ایستنلمسی نتیجه‌سنده هر شخص

مشترككُ آرزوسندن مستقل وآيرى بر آرزوى عمومى تولد ايده‌بيله‌جكى استدلال اولونه‌ماز .

معمافيه بويله بر آرزوى عمومى ومشترك، بويله بر مشترك (بن) (Moi commun) موجود اولسه دخى بونك افراد وأشخاصه تنفيذ مرام ايتمسنك مشروعيتى اثبات اولونه‌ماز. قدرت وقوت سياسيه‌نك هيئت عموميهٔ شخصيه‌يه عائد اولديغى قبول اولونسه دخى بو قدرت و قوتك مشروعيتى تسليم اولونه‌ماز. دنيليوركه هيئت عموميه‌نك آرزو ومرامى فردك آرزو ومرامنه فائقدر. [ارسطوده عينى نظريه‌يى درميان ايتمش ايدى] نه‌دن؟ هيئت عموميه‌نك آرزو ومرامى مشترك و عمومى اولمغله برابر ينه بر آرزوى بشر اولمقدن خالى اوله‌ماز و او تقديرده ناصل اوليوركه ينه بر آرزوى انسانى ديكر بر آرزوى انسانى‌يه ـ فرضا افرادك آرزولرينه ـ غالب وفائق عدايدلسون؟ بعضيلرى انقلاب كبير قرالرك حقوق الهيه‌سى يرينه ملتك حقوق الهيه‌سنى اقامه ايلدى ديورلر . پك طوغرى بر سوز . زيرا هيئت عموميه‌نك امرونهى ايتمسى مشروعدر زيرا عموميتدر ديه‌بيلمك ايچون ينه قوانين طبيعيه‌نك فوقنه چيقمق اقتضا ايدر. قراللر حقوق الهيه‌لرينى مذهبدن يعنى ماوراى طبيعتدن استخراجه قالقشمشلر ايدى. بو صورتله ملتلرده عينى طريقى اختيار ايتمش اوليورلر. زيرا قوانين عاديه‌ايله حل ايديله‌مين شيلر ماوراى طبيعتك (Métaphisique) دائرهٔ تدقيقنه داخل اولور.

ژان ژاق روسو مشكلى حل ايتمك ايسته‌يور ديوركه :

«هرفرد کندینی عمومه ترك ایتمکله حقیقتده هیچ کیمسه‌یه ترك ایتمیور» یعنی ینه مستقل قالیور و عمومیت تقدیرینه تابع بولونمش اولیورکه بوغایت اینجه برمغالطه‌دن باشقه‌برشی دکلدر. برده بو آرزو ومرام عمومی (Volonté générale) هر کیم نه دیرسه دیسون هیچ بر وقت حاصل اوله‌ماز ونهایت بر اکثریت تجلی وتظاهر ایدر. شو تقدیرده قوهٔ عمومیه وسیاسیه، امر ونهی ایتمك صلاحیتی اکثریته انتقال ایدییور وایشته بو اکثریت اقلیته آرزوسنی تنفیذ ایتدیرییور. بو اکثریتك ولوکه ـ بواکثریت عموم ناقص واحد اولسون ـ تنفیذواصغای مرام ایتدیرمسی حد ذاتنده مشروعیتی حائز برحرکت اولدیغی قابل اثبات دکلدر. اکثریتك امر ایتمسی بر ضرورت فعلیه اولور باشقه درلو یاپمغه چاره قالمازده اونك ایچون اویله یاپیلور. یوقسه مشروعیت ایله اکثریت مشروعیت ایله ضرورت فعلیه ارەسنده هیچ بر مناسبت یوقدر.

ایسمەن دییورکه: «مادامکه مقاولهٔ اجتماعیه اساس اوله‌میور برطرف ایدلمسی لازم کلن برنظریه‌در. اوحالده حاکمیت ملیه‌یی هانکی فکر ومطالعه اوزرینه بنا ایده‌بیلرز. بوبابده ایکی مطالعه کورییورم که ایکیسی ده حقیقتده عینی بر حقیقتك ایکی مختلف منظرەسنی ارائه ایدر. برنجی مطالعه شودر: قوهٔ عمومیه وبوقوتی اجرا وتنفیذ ایدن حکومت محضا ملتی تشکیل ایدن کافهٔ افرادك منافعی ایچون موجودوجاری بولنمقده‌در. بلك معقوله

و منطقه موافق اولان شو برنجی مطالعه‌یه شونی‌ده علاوه ایتمك
اقتضا ایدر : اطاعت انجق افكار عمومیه‌نك موافقتیله استحصال
ایدیله‌بیلیر و ایشته حاكمیت ملیه بو افكار عمومیه‌نك بر تفسیر
قانونیسیدر . بناءً علیه حاكمیت ملیه‌یی تصدیق و تنسیق ایله
اكا رعایت افكار عمومیه‌یه بر قیمت حقوقیه ، بر نفوذ قانونی
ویرمك دیمكدر . »

ایسمه‌نك افاده‌سنه كوره حاكمیت ملیه ایله منافع عمومیه
و افكار عمومیه كلمات مترادفه‌دن عد ایدلمك ایجاب ایدر .
حاكمیت ملیه اساسنك بو ایكی كلمه ایله درجهٔ مطابقت و موافقتی
ایسه قابل اثبات بر شی دكلدر . زیرا حاكمیت ملیه اساسی
حاكمیت ملیه‌نك بر مصدر حق اولدیغنه دلالت ایتمك اقتضا
ایدر و بو نظریه‌یه اتباع ایدنلر بو فكری ترویج ایده‌كلمشلردر .
حال بوكه منافع عمومیه‌نك ، افكار عمومیه‌نك دائما قرین حق
اوله‌میه‌جغی آشكاردر . بر ملتك منفعت عمومیه‌سی دیكر بر
مملكتك منفعت عمومیه‌سنه طبان طبانه ضد اولور . منفعت
عمومیه حق و مشروعیت معناسنی افهام ایتسه بو ایكی منفعت
عمومیه اره‌سنده ترجیح بلامرجح لازم كلور بر طرفك حق
دیدیكی شی ایسه دیكر طرف ایچون اكثریا حقسز اولور . بوتون
جهانی بر دولت و بر حاكمیت آلتنده بولوندیره‌جق قدر وسعت
نظر صاحبی اولورسه‌ق او وقت بلكه منفعت عمومیه‌ده بر رنك
مشروعیت كوره‌بیلیر ایدك . بوكا ایسه امكان یوقدر . افكار

عموميه يه كلنجه؛ ميرابونك ديديكى وجهله واضع قانونلر ايچون حكمدار و فقط عينى زمانده الك مطلق بر مستبد اولان بوقوتى حكومتلر اكثريا تنوروحتى اتباع ايتمك اوزره درپيش ايده بيليرلر. انجق بر كون اول تعبد ايتديكى شيئى ايرتسى كون ياقه‌جق قدر تلون كوسترن افكار عموميه‌ده موجود اولديغندن بويله متبدل و متلون بر تمل اوزرينه حق كبى ثابت ومتقرر بنا قورمق بالطبع ممكن اوله‌ماز.

حاكميت مليه اساسى بر حقه مقرون اوله‌رق ثابت اوله‌مديغى كبى قابل اثبات دخى دكلدر. مع مافيه بويله برشيئه اساساً لزوم يوقدر. بو حاكميت مليه‌يى اساساً بويله مشروعيت وحقانيت كسوه‌سيله ميدانه‌وضع ايتمكدن ايسه بونك فعلاً موجود و پك معقول وشايان انقياد برحال ضروريدن عبارت اولديغنى قبول ايتمك البته نفس الامره دها موافق اولور.

بر مملكتده ممكن مرتبه اشخاص و افرادك قوهٔ اداره‌يه اشتراكلرى لازم كله‌جكى موافق نصفت وحقانيت اولديغنه شبهه يوقدر. ذاتاً قاعدهٔ ترقى وتكامل ملتك سويهٔ عرفانى يوكسلدوب يوماً فيوماً متزايد اشخاصك قوهٔ عموميهٔ دولته تشريكلرينى اقتضا ايدر. تعبير ديكرله آراى عموميه بتون اقوامك سياسياتجه غايهٔ امللى اولمليدر. فقط بو بحثده‌كى آراى عموميه‌دن مقبول و مرغوب اولان آراى عموميه‌يى قصد ايدييورز. يعنى رأينه ملك صاحب عقل و عرفان كيمسه‌لرك آراى عموميه‌سندن

بحث ايديورز. يوقسه هوامدن فرقى اولميان حشرات وعواملك قوۀ سياسيه‌يه فعلاً اشترا كندن پك چوق مضرتلر توليدايده‌جكى براز تاريخ بيلنلرجه بلاتردد تصـديق اولنور . حاكميت مليه قاعده‌سى بر نتيجۀ فعليه عد و اعتبار اولنه‌رق وآراى عموميه اصولنه سائق اوله‌رق مشروع فرض اولنه‌بيلير. فقط مع‌التأسف بو حاكميت مليه قاعده‌سى آراى عموميه‌نك حاكميتى كبى برنتيجه توليد ايده‌ميور . حاكميت مليه‌دن استخراج ايدلمك ايجاب ايدن يكانه بر نتيجه وارايسه اوده ارادۀ مليه‌يى اظهار ايده‌جك الك ايى چاره‌يى آراشـديروب بولمقدر . هرحالده ينه چارۀ منفرد آراى عموميه اولديغى ثابت دكلدر .

معلوم اولديغى اوزره انقلاب كبير شخصى حقوق الهيه‌يه استناد ايتديرمك ايستنيلن حكومات قراليه‌يه وحكمدارلره قارشو محافظه وصيانت ايچون اختيار اولونمش اولمق حسبيله صوك درجه مشروعدر . فقط بوكا مقابل ملتـك حقوق طبيعيه وحقوق الهيه‌سى وار ديه حكمدارلك استبدادينه قارشـو حاكميت مليه استبدادى اقامه ايدلمكدن بالخاصه حذر ايتمليدر. ملتك حاكميتى حائز فرض ايديلن مجالسه قارشو هردرلو تأميناتى احراز ايتمك امر ضروريدر. حقسز برشى دائما حقسزدر ولوكه ملت ويا انك وكيللرى طرفندن امر اولونسون. حاكميت مليه دستور سياستى اورته‌يه قونه‌رق پك بسيط اولان بو حقيقتى اوزاتمغه ميال اولانلر پك چوقدر . مع مافيه هرشى نسبى و قياسيدر.

اك معقول صورتده اظهار ایدیلن حاکمت ملیه اصولیله اصول استبداد ومطلقیت قیاس ایدیلنجه بشریته اولان نفع و فائده‌سی اعتباریله حاکمیت ملیه‌نك رجحانی آشکاردر . نهایت ملت حکومتك دکل ، حکومت ملتك خادمیدر . پك بدیهی‌و ناقابل اعتراض اولان شو حقیقت بزه کوستریبورکه اك معقول طرز حکومت ممکن مرتبه علاقه‌دارانك موافقتنی یعنی ملتك آرزوسنی استحصاله منوطدر . بر آنونیم شرکتده مدیر و مجلس اداره اعضاسی حصه‌داران هیئت عمومیه‌سنك ضررینه ایش کورمه‌دکلری کبی اونلره صورت عادیه ویا فوق العادده دانیشمقسزین ده ایش کوره‌مزلر وکوردکلری آندن اعتباراً حرکتلری غیرمشروع اولمش اولور . شو تقدیرده مدیران و مجلس اداره اعضاسی منفعت مشترکه اوغورینه چالیشدقجه هرنه‌قدر اونلرك آرزوی شخصیلری عموم شرکتك آرزوسی مقامنه فعلاً قائم اولمسی ممکن اولمازسه‌ده ینه مشروعدر . دولت دخی افراد ملتك منافع مادیه ومعنویه‌سنی سوق و اداره ایتمك اعتباریله بر آنونیم شرکته تشبیه ایدیله‌بیلیر و ممکن مرتبه فضله اهالی‌یه مراجعت ایتمکله اجرا آتنده موفقیت و مشروعیت اکتساب ایله‌بیلیر . شو قدرکه شرکتده هرحصه‌دار هیئت عمومیه ده اعطای رأیه صلاحیتدار اولمیوب انجق مقدار معین حصه‌سی اولانلرك اجتماعه دعوت ایدلمسی ورأیلرینی استحصاله لزوم کورلمسی اقتضا ایتدیکی کبی امور دولته اشتراکی یعنی حاکمیت ملیه‌یی اظهارده

بوتون افرادك دعوتی ایجاب ایتمز. کیم مزیت ولیاقت واوصاف سائرەجه دها زیاده حصه‌منداسه اونك حاکمیته اشتراك ایتمسی ضروریدر واونك ایچون حاکمیت ملیه دیمك دائما آرای عمومیه دیمك دکلدر.

قوهٔ عمومیهٔ دولتك او حالده مصدر حقیقیسی نه‌در وبونده نه‌درجه‌یه قدر حق ومشروعیت آرامق ایجاب ایدر؟ اك متأخر مؤلفلردن دوکیت بو دعوایی بروجه آتی حل ایدییور:

«حقیقتده قوهٔ سیاسیه وعمومیه‌نك حین تدقیقنده مشروعمیدر دکلمیدر جهتلرینی آراشدیرمق عبثدر. بوقوت بر تکامل اجتماعینك ثمره‌سیدر وبونك شکلی و عناصر وعواملنی تعیین اجتماعلرینه عائددر. دولت تسمیه اولنان هیئات اجتماعیه‌نك کافه‌سنده – ایستر اك بسیط و ابتدائی اولانلر ایستر اك متمدن و ترکیباتی کثیر بولنانلر اولسون – بر نقطهٔ مهمه ومنفرده نظره چارپارکه اوده اشخاصدن بعضلرینك دیکرلرینه نظراً دها قوتلی و آرزو وعزملرینی تنفیذ واجرایه دها صالح ومقتدر بولونمه‌لریدر. قوتجه اولان بو تفاوتك انواع و اشکال متعدده‌سی واردر. بعضاً صرف مادی اولور. بعضاً معنوی و مذهبی ویا فکری اولور. اکثریا واقع اولدیغی وجهله بو تفوق اقتصادی دخی اوله‌بیلیر. بوندن ماعدا بوصوك زمانلرده بوس بوتون میدانه چیقان یکی بر قوت واردرکه اوده عددك، یعنی اکثریتکدر. شو حالده مادةً، اقتصاداً، معناً، مذهباً، فکراً، عدداً فائق اولانلر آرزولرینی کندیلرندن دها دون

موقعده اولانلره تسلیم ایتدیرمشلردر. زمامداران امور دائما فعلاً دها مقتدر وقوی اولانلر اوله کلمش واویله اوله جقدر. واقعا بونلر علی الاکثر شو قوت وتفوقلرینه بر رنك مشروعیت ویرمکه چالیشمشلر فقط شمدی یه قدر ایکی چاره دن باشقه بر شی بوله مامشلر: یا کندیلرینه فوق الطبیعه بر شکل ویره رك اعتقادات مذهبیه یه بنای قوت ایتمشلر ویاخود ارادهٔ ملیه قاعده سنه ابتنا ایتمشلردر. اعتقادات مذهبیه، حقوق الهیه کمال اطلاقیله حکمفرما اولدیغی عصرلرده ارباب قوت واقتدارك مذهبدن استفاده ایتملری طبیعی ایدی فقط صوك عصرده اعتقادات بوزولمغه یوز طوتدیغندن ویالکز بو قوتلردن استفاده یه امکان قالمدیغندن حاکمیت ملیه لفظندن استمداد واستعانه یه احتیاج حاصل اولمشدر...»

بو ذاتك فکرنده پك چوق اصابت اولدیغنی تسلیم ایتمکله برابر اعتراف ایتملیدرکه قوتی کرك دیندن کرك ملتدن اخذ ایدرك اجرای حکومت ایتمك اساساً بر ریا وصنیعه عد اولنمامق ایجاب ایدر. بو منبعلرك هر ایکیسندن اقتباس قوت حد ذاتنده معقولدر؛ شو شرطله که بو قوتلر حقك خادمی قیلنسون. حقه خادم اولماز، منافع شخصیه ایچون سوء استعمال ایدیلور ایسه او وقت جعلی وریا کارانه بر پرده ایله مستور قالیر وصاحب تألیفك مؤاخذاتنه بحق هدف اولور.

واقعا بو نظریه پك ده یکی بر شی اولمامقله برابر شبهه سز

شایان تأملدر . بوندن مقدم مورخ شهیر کیزو « وسائط مخالفت » نام اثرنده بوکا بکزر وحتی بوندن بالنسبه دها معقول دیکر بعض مطالعات سرد ایلمش ایدی : « حر ، مستقل یکدیکرینه قارشو هر درلو فکر ضروریٔ تبعیتدن خالی و یالکز منفعت مشترکه ایله بربرینه مربوط انسانلری آلیکز . . . بو محیط ایچنده قدرت سیاسیه ، یعنی دولت دنیلن شی ناصل تولد ایدر ؟ قدرت سیاسیه بونلر ایچنده بو قدرتی اجرایه یعنی منفعت مشترکه‌یی تأمینه اڭ زیاده مقتدر اولدیغی ظننی تولید ایده‌بیلن کیمسه‌یه انتقال ایدر سوق وجریان اختیاریٔ احوالی تغییر ایده‌جك بر سبب خارجی وشدید ظهور ایتدکجه جسور اولان امر ، ماهر اولان اداره ایدر ، کندی کندیلرینه براقیلان ، قانون طبیعتلرینه ترك ایدیلن کیمسه‌لرده قدرت سیاسیه تفوقه رفاقت وتفوقك انکشافنه خدمت ایدر . تفوق کندیسنی طانتدیرنجه عینی زمانده اطاعتی تأمین ایتمش اولور . ترقی وتوسع ایتمکده اولان جمعیتلرده نه اولویور ؟ فعلاً قدرت سیاسیه‌یه مالك اولان کیمسه‌لر ملتك منافع عمومیه‌سنی تطمین وادرا کدن عاجز اولورلر ایسه ویاخود بو منافعی اصلا درپیش ایتمیه‌رك موقع سیاسیلرینك ایجابات ونتایجنی یالکز کندی لهلرینه تحویله چالیشیرلرسه او وقت یا جمعیتك خرابیسنه ویا قدرت سیاسیه‌نك تبدیل مکان ایتمسنه منتهی بر جدال باشلار . . . قدرت سیاسیه چیغرندن چیقمش

ویاجمعیت علیهنه دونمش تفوقلردن تباعدایدرك لیاقت کوستردکلرینی اثبات ایدن یکی تفوقلره انتقال ایدر. اختلاللرك بوتون سری بودر و حکومت سیاسیه‌نك اساسی، دستور وهدفی خاصهٔ بو نقطه‌در؛ زیرا بو شکللر حکومت وجمعیت ایله قدرت سیاسیه اره‌سنده. مناسبات طبیعیه تأسیس یعنی قدرت سیاسیه‌نك فعلاً موجود اولمدیغی محلده حقوقاً دخی موجود اولمسنه مانعتدر» [ایسمه‌ن صحیفه ٣٦]

بو مبحثده دها پارلاق بر نقطهٔ نظره مالك اولان رووایه قوللاری ینه ایسمه‌ندن نقلاً ذکر ایدملم :

« اوت ملتلر اراضی کبی تملك ایدلمه‌مك وکندیلرندن باشقه‌سنه مالك اولمامق وحقوق طبیعیه‌سیله محافظه وسلامتلرینه عائد وسائط کندیلرنده موجودبولونمق اعتباریله حاکمیته مالکدرلر. کذلك ملتلر حاکمیته مالکدرلر شو اعتبار ایله‌که موافقت عمومیه حکومتلرك یکانه تمل رصیفیدر وحکومتلر ملتلرله وملتلر ایچون قائمدرلر . آنجق بو غیر قابل اعتراض حکومت دستورلرندن زیاده اخلاقی دستورلردر وبونلر قانون وضع ودولتلر اداره ایدن حاکمیت بشریه وفعلیه‌دن زیاده عقل وعدالتك حاکمیت الهیه‌سنی اظهار ایدر . بزم ایسه ارادیغمز حاکمیت بشریه وفعلیه‌در . بو نره‌ده بولونیور ؟ عجبا شهر میدانلرنده‌می تظاهر ایدر ؟ اشخاصك اکثریتی ، هر نه اولورسه اولسون آرزو وارانه‌لرك اکثریتی . . عجبا ارادیغمز بومیدر ؟ اکر

بويله ايسه بالند بر صدا ايله اعلان ايدهلم كه ملتك حاكميتی قوتك حاكميتندن واداره ٔ مطلقه‌نك‌اك مطلق شكلندن عبارتدر ... جمعيتلر افراد وارادهاتك تجمعات عدديه‌سندن عبارت دكلدر . عددن باشقه بر عنصره ودها قوتلی بر رابطه‌يه مالكدرلر بو ايسه بشريتك مابه الامتيازی اولان حق وبو حقدن تولد ايدن منافع مشروعه‌در . اشخاص وارادات مقامنه اقامه ايتمك ايستديكم بو حق ومنفعت حكومت نيابيه‌نك هم سبب تشكلنی ايضاح هم ده موجوديتنی تأييد ايدر . »

۳٦ حاكميت مليه وحق — بو ايضاحاته نظراً نفوذ وقدرت سياسيه‌نك مشروعيتنی بر درجه‌يه قدر ايضاح ممكن اوله‌جقدر . ذكا واقتدارلريله ، اهالی‌يه ومنفعت عموميه‌يه خدمتلريله حسن اخلاق وتجربه‌لريله تميز ايدن كيمسه‌لره خلق سوينه سوينه اطاعت ايدر ؛ حتی اونلرده كورديكی يوكسكلك سببيله انلری ايفای حكومته ، يعنی استعمال قوته كندی دعوت ايدر . ملت قوه ٔ سياسيه‌يه مالك اولانلره كندی منفعتنه صورت معقوله‌ده خدمت ايتدكلری مدتجه طوعاً انقياد ايدر ايكن بو منفعت اخلال اولونور اولونماز كنديسنده اصلا مرور زمان قبول ايتمين بر حقه ، حق اراده‌سنه بناءً قوه ٔ سياسيه‌يه مالك اولانلردن قوتی نزع ايدر ايسه ، يعنی ويرديكی مأذونيتی كيری آلوب باشقه‌لرينه تفويض ايدر ايسه هم معقول هم مشروع بر حركت صايلمازمی ؟ انجق بوراده نزع قوت ومجدداً تفويض مأذونيت

ایدن کیمسه‌لرك یعنی ارادۀ ملیه‌یی اظهاره مأمور اولانلرك تعیینی کبی بر شکل قارشوسنده بولونمش اوله‌جغز واو وقت حاکمیت ملیه‌یی مناقشه ایدر ایکن تعریف ایلدیکمز اعتراضات خاطرمزه توارد ایدر. بو سببله حاکمیت ملیه نظریه‌سنی بحق اتمام ایتمك ایچون بوکا مقتضای عقلی علاوه ایتمك وکذلك آنی علی الاطلاق منفعت ایله دکل منفعت مشروعه ایله تفسیر ایتمك اقتضا ایدر. دیمك اولویورکه حاکمیت ملیه عقلك امر ایتدیکی طرزده ومنفعت مشروعۀ عمومیه اوغورنده تظاهر ایدر ایسه غیر قابل اعتراض بر ماهیت اکتساب ایدر وبو صورتله میدانه چیقان قوت وقدرت سیاسیه کورو قبا بر قوت اولمقدن قورتیله‌رق حقك خادمی وحقه معطوف وعادتا حقدن غیر قابل تفریق اولمش اولور.

فی الحقیقیه قوۀ سیاسیه بر نتیجۀ قطعیه وبر تکامل مدید اجتماعینك ثمره‌سی اولمقله برابر – انسانلرده حق فکری حاصل اولدیغی کوندن بری که خلقت بشریتله توأمدر – بو قوتدن صادر اولان اوامر واجرا ایدیلن تنفیذاتك حقه مقرون اولمق لازم کله‌جکی تمامیله اکلاشلمشدر. بناءً علیه قوۀ قانونیه‌نك اجبار وتضییق مادیسی حق تنفیذه مصروف اولمدقجه مشروع ومقبول اوله‌ماز.

شو حاله نظراً قوۀ عمومیۀ دولتك غایه ومقصد اساسیسی

حقلك موقع فعله وضعنه معطوف اولديغى وبناءً عليه مقام اقتدارده بولنان كيمسه‌لرك حقه تابع وحقه مربوط بولندقلرى منفهم اولور . المانلرك رايخشتات ديدكلرى شخص حقوقىٔ دولت ايشته بوحقيقتى افهام ايدر. فى‌الواقع مادامكه بتون قوهٔ دولتى تنظيم ايدن شيئك حق اولمسى لازم كله‌جكنى تقدير ايديورز اوحالده دولته حقوق عالمنده برموجود وشخصيت ويرمك ، بناءً عليه دولتى حقوق دائره‌سنده تنظيم وانشا ايتمك اقتضا ايديور؛ ايشته بولزوم واقتضا سوقيله‌دركه اليوم دولتك برشخص حقوقى ومعنوى اولديغنه دائر متعدد نظريات‌درميان اولنمقده‌در .

دولت برشخص ، برشخص حقوقيدر . بوشخصيتى تشكيل ايدن عناصر اهالى وبواهالينك اوزرنده يشامقده اولدقلرى اراضى وبرده بواراضى اوزرنده ساكن اهاليك آرزو واراده‌سنى افاده واظهار ايدن حكومتدن عبارتدر . بواوچ عنصردن مركب اولان دولتك شخصيت حقوقيه ومعنويه‌سنى ايضاح ايچون مختلف نقاط نظر واردر: بعضلرينه كوره وجود دولتك بوصورتله تصور ايدلمسى على‌العاده برترتيب جعليدر بوصورتله تشكيل ايديلان شى حقيقتده موجود ومحسوس برشى دكلدر محضا قواى عموميه‌نك مصدرينى تعيين ايتمك ايچون تخيل ايدلمشدر. ديكرلرينه نظراً بالعكس دولت حقيقةً موجود ومحسوس برشخصدر بو تقديره كوره دولتى ذكر كل ارادهٔ جزؤ قبيلندن اولمق اوزره اك مهم عنصر اولان اهالى ايله توأم عد ايتمك ايجاب ايدر بوصورتله دولت

كندى موجوديتنى حس ايدن ، ارادەيه مالك برشخصدر بناءً عليه دولت برشخص حقوقىدر ديديكمز زمان ذهناً برشى تخيل ايتمامش بالعكس حقيقتى سويلمش اوليورز .

اوچنجى برذهابده شودر : وجود دولت ذهنك تخيل ايتديكى بر وجود موهوم اولديغى كبى مادةً بروجود حقيقيسى يوقدر . مع مافيه برحقيقت اولمقدنده خالى دكلدر . دولت نه برانسان كبى متشخص بروجوده مالكدر ، نەده متشخص بعض انسانلردن مركبدر . طبيعت سائرذيروحلر كبى بونى طوغريدن طوغرىيه ساحهٔ وجوده آتمامشدر بونى فكر بشرك برمحصولى عد ايتمليز ، وطن فكرى ، اخلاق فكرى كبى كه بونلرك ، مادةً محسوس اولمامقله برابر ، قطعى وثابت حقيقت اولملرينه كيمسه اعتراض ايدەمز . مع مافيه ايشته بوصورتله وجود معنوى وحقوقيسنى تقدير ايتديكمز دولتك اوامر ونواهيسنى اجرا ايتمك ايچون متشخص كيمسەلره احتياج واردر . دولتك بروجودى ، بروجود حقيقيسى موجود بولنديغى بوصورتله ثابت اولدقدن صوكره قوهٔ عموميەنك استناد كاهى ، منشأ ومصدرى موجود اولديغى سهولتله نمايان اولور . دولتك شخص حقوقى اولمسى - سائر اشخاص معنويه كبى - هر درلو عقودده صالح اولديغنه دلالت ايدر . بناءً عليه هردرلو تعهداته كيريشير وعكس ثابت اولنجەيه قدر حائز اولديغى حقوق وتعهدات ابدياً پايدار در : زيرا دولت - كنديسنى تشكيل ايدن عناصر باقى قالدقجه - بلا فاصله ذى حيات صاييلير . اشكال حكومت دكيشه بيلير ، فقط اس الاساس دولت تغير ناپذيردر . وبوندن طولاييدركه دول سائره ايله عقد اولنان معاهده نامەلر اشكال حكومتك تغير ايتمسيله تغير ايتمز ، نشر اولنان قوانين صراحةً الغا ايدلمدكجه شكل حكومته تابع اولماز وتعهدات ماليه وديون سائرهٔ دولت شكل حكومت تغير ايتمسيله خللدار اولماز .

٣٧ دولتك خواص ممتازه‌سی — دولت حقنده‌كی بو مطالعات بعضيلرنجه قناعتبخش كورلميور. سوسيولوژی علماسندن برقسمی دولتی جمعيات بشريه‌نك بر شكل مخصوص ومعينی عدايتمكدن امتناع ايليورلر. اونلرك نظرنده انسان كومه‌لرينك انواعی واردر. دولت نهايت بو كومه‌لردن برينی ارائه ايدر دولت عنوانلی اثريله تمايز ايدن المان مؤلفين حاضره‌سندن ژه‌ليق ديبوركه : «طار معناسيله جمعيت انسانلر اره‌سنده‌كی ارتباطاتك هيئت مجموعه‌سی ، يعنی هرهانكی بر رابطه ايله يكديكرينه باغلانمش انسان كومه‌لريدر . انسانلر يالكز يان يانه اخذموقع ايتمكله قالمازلر بلكه بر ضرورت روحيه سائقه‌سيله اره‌لرنده ازچوق مهم وبويوك برشدت وقابليت توسعيه‌يی حائز برطاقم اتحادوارتباطلر وجوده كتيريرلر. بوارتباطلر مدرك ، مشعر ، متعضوومتشكل اوله‌بيله‌جكی كبی غير مدرك ، بی شعور ، وحدتدن محروم (يعنی غير متعضو وغير متشكل) ويالكز خواص طبيعيه‌نك مشاركتنه وياخود منافعك مساواتنه مستند اوله‌بيلورلر. انسانلر اره‌سنده‌كی مناسبات مشتركه‌نك تدقيقندن مستبان اولان بونوع ارتباطلرك حدوحسابی يوقدر. عائله ، ناحيه ، جمعيت (Association)، كليسا ، دولت ... بونلر متعضـو ارتباطلرك اشكالنه مثالدر . بونلره مقابل غيرمتعضو ارتباطلره مثال بروجه آتيدر: ارباب مساعی ، دولت حالنه كلمه‌مش قوميتلر ، حرصنعتلر (اووقاتلق ، معلملك كبی) سياسی ومذهبی فرقه‌لر وحتی حيات روزمره‌نك

حصوله کتیردیکی ناپایدار اجتماعلر وبالفرض بویوك برشهرده
بردن بره خلق طرفندن واقع اولان تجمعلر . . . جمعیتك
(Société) بو صورت تلقیسی دولت دنیلن شکلیده
محتویدر فقط دولت بونك حدود ومنتهاسنی تشکیل ایتمز متعضو
وغیر متعضو ارتباطلر بردولتك حدودی خارجنده چیقوب
توسع ایدر . دولتلر بیله بر طاقم اجتماعی کومه‌لر تشکیل
ایده‌بیلیر . صوك درجه توسع ایتمش اولان تجارت بین‌الملل
وحقوق دول دینیلن شیلرك وجودینه امکان بولونمسی محضا
جمعیتك سینه‌سنده بین‌الملل ماهیتی حائز عناصر مختفی اولمسندندر . . .
بوندن شو نتیجه چیقارکه دولت ایله جمعیت اره‌سنده
بر تفریق قطعی اجراسی غیر ممکندر دولت جمعیتك یالکز
اشکالندن بریدر ؛ اویله برشکلی که دیکر اشکالنك هم شرطی ، هم
ثمره‌سیدر . »

شو ایضاحاتدن جمعیتك دولت دینیلن شکله کیرمکله صوك
شکلنی اکتساب ایتمه‌مش اولدیغی ، مرور زمانله ، تأثیر محیطله
بونك‌ده تغیر پذیر اولمسی ممکن اولدیغی مستبان اولویور . کذلك
دولتله بالفرض عائله ویا جماعات روحانیه کبی متعضو وعلی‌العاده
بر سوقاق تجمعی وبر سیاسی فرقه کبی غیر متعضو بر هیئت
آره‌سنده ماهیتجه فرق یوقدر . بونك وخامتنی بیانه حاجت
یوقدر . هنوز دولت حالنه کلمه‌مش قومیتلرك ماهیتنی دولته
قیاس ایدرسه‌ك دولت حقنده‌کی تلقیات حاضره‌مز آلت اوست

اولور بر تقریب ایله نفوذ قازانمش بر جماعت روحانیه ومثلا پاپالق بر دولت عد اولونه بیله جککی کبی اراضی عنصرینه احتیاج دخی بر طرف اولمش اولور .

موسیو ایسمه ن بو وبوکا مقیس نظریه لری رد وابطال ایچون بعض اساسلر وضع ایدییور . انك نظرنده دولت واقعا وجوده کلدیکی کوندن بری قوۀ حاکمه دنیلن شیئه استناد ایتمشدر . بو قوۀ حاکمه دولتك مابه الامتیازیدر ویالکز اکا خاصدر. واقعا دیکر بعض علامات ایله دولت باشقه انسان کومه لرینه بکزر وبونلرده دولت کبی انسانلرك سعادتنه ، خواص انسانیه لرینك انکشافنه یاردم ایدر فقط حاکمیتی اعتباریله دولت بی نظیر بر جمعیتدر ونوعی جنسنه منحصردر .

حاکمیت ، یعنی مافوق طانیمیان بر قدرت بحثی بر طرف ایدلسه دخی جمعیتك دولت حالنده کی شکلی دیکر انسان کومه لرنده کی اشکالدن پك اساسلی بر طاقم علامات ایله قابل تفریقدر :

اولا معین بر اراضی یی قاپلار وبو اراضی اوزرنده ساکن اولانلری ارزو ایتسونلر ایتمسونلر استیعاب ایدر . فضله اوله رق بونلری ایرلمق ایسته سه لر بیله آلیقویه بیلیر . واقعا الیوم دولتلر تبعه لرینك ممالك اجنبیه ده تبدیل تابعیت ایتمه لرینی تجویز ایدییورلر . فقط لزوم کورورلرسه بونی ده منع ایدرلر نته کیم تقسیمات ارضیه لرندن بر دائره یی اشغال ایدن تبعه دن بر جماعتك آیری بر دولت تشکیلی ضمننده افتراق ایتملرینه مساعده ایتمزلر .

ثانیاً دولت حالنه کلن جمعیت یالکز امر ایتمز بلکه اوامری جبر وتضییق مادی ایله تنفیذ ایدر جمعیتك باشقه درلو اشکالنده بو یوقدر ؛ جمعیت اشیا واشخاص اوزرینه وضع ید ایدر، اشخاصی دردست وتأدیب ایلر . واقعا بعض مؤلفلر بو جبر وتضییق مشروعی بی لزوم دیه اهمال ایدرلر وحق قوتسز پایدار اوله‌بیلیر دیرلر . فقط ذات حقك باشلیجه طبع وماهیتی یودر . مذهب واخلاقدن آیری اولان حق انسانی قوته محتاجدر انسانلر آره‌سنده‌کی مناسباتی تعیین ایدن قواعد ینه او انسانلر طرفندن تصدیق وبر قوۀ تأییدیه ایله تجهیز ایدلمدکجه حق عنوانی اکتساب ایده‌مزلر . بو قوۀ تأییدیه حاصل اولمدن اول حق رشیم حالنده‌در ، هنوز تشکل ایتمه‌مشدر. عرف وعادت بونك قواعدینی‌ازچوق تعیین ایتسه دخی آنی جبراً قبول ایتدیرمدکجه ناتمامدر .

ثالثاً جمعیت حالنه کلن دولت هیچ بر نوع انسان کومه‌سنده موجود اولمایان بر حال اجتماعی‌یی‌ده نفسنده تجسم ایتدیرمشدر دولت بو حال اجتماعینك ترجمۀ حقوقیسی‌وتکمل ایتمش شکلیدر بو حال اجتماعی ایسه ملت دنیلن شیدرکه ثمرۀ تاریخ وطبیعتدر . واقعا ملت‌ده کندیسندن مقدم تاریخلی‌بر طاقم عناصردن وجود بولمش وحتی دها اسکی وملت حالنه کلنجه‌یه قدر مستقل قالان کومه‌لردن تشکل ایتمشدر فقط بر وحدت ملیه حاصل اولونجه بوتون بو کومه‌لر دها واسع بر وجودده

أرييور : حكومت واحده‌ده اولديغى كبى.. وياخودده بو كومه‌لر بر برلريله برلشه‌رك دها يوكسك بر نفوذه تابع بولونيور حكومات متحده‌ده اولديغى كبى (اراضى بحثنده حكومات متحده فصلنه مراجعت)

موسيو ايسمه‌ن قرون وسطاده كليسانك دولتلردن زياده نفوذ صاحبى كورونمسنى او وقتلر دولت فكرينك كسوفه اوغرامش اولمسنه حمل ايدييور ديكر طرفدن دولت فه‌ئوداليته حسبيله قيرينتى حالنه كلمش ايدى . بوتون بو آنارشى محيطى ايچنده خللدن مصون قالان كليسا انسانلرك اداره‌سى خصوصنده دولت مقامنه كچمش ايدى .

دولت فكرندن دها عالى بر معناى ارتباطى تضمن ايدر كبى كورينن بين‌الملل مناسباته كلنجه؛ بوحقيقتنده دولته فائق بر معناى جمعيتى تضمن ايتميوب يالكز اقوام مختلفه آره‌سنده يوماً فيوماً تعمم ايتمكده اولان بر جريان افكاردن عبارتدر . بو اولسه اولسه ، مستقل دولتلرك مقتضاى عقله ويا معاهداته تبعاً بوجريان افكاره توفيق حركت ايتدكلرينى تضمن ايدر حقوق عموميۀ دول دولتده موجود جبر و تضييق حقنك فقدانى حسبيله الا ن ناتمام بر حقدر حقوق خصوصيۀ دول همان‌همان تماميته تقرب ايتمش ايسه‌ده بونك سببى هر دولتك كندى اراضيسى داخلنده نفوذنى بو حقوقك معيتنه ويرمسيدر . دولتلر محكمه‌لرينى ، قوۀ عموميه‌لرينى حقوق خصوصيۀ دولك

تنفیذینه حصر ایدرلر وبو حقوقی حقوق داخلیه‌لرندن بر قسم کبی تلقی ایدرلر فقط بونك نتیجه‌سنده شو چیقیور که نه قدر بویوك متمدن دولت وار ایسه اوقدرده حقوق خصوصیهٔ دول وار .

کلیسانك قرون وسطاده‌کی نفوذی حقنده بالاده ویریلن ایضاحات شایان دقت اولمغله برابر قرون وسطاو فئودالیته زماننده اوروپاده یالکز بر دولت موجود اولدیغنی ادعا ایتمك دها طوغریدر اووقت پاپالق اراضی‌یه مالك وبوتون قتولیك ملتلرینه حاکم بر حکمدار مقامنده ایدی . حقیقتده دخی پاپانك نفوذی واصل اوله‌بیلین یرلر بویله ایدی . اهل صلیب محاربانی دخی اوروپانك بر تك دولت کبی حرکت ایتدیکنی کوستریر . اوتك دولت ایسه قتولیك کلیساسی دولتی ومیدان حربه کیدن قتولیك حکمدارلرله دره بکلر پاپالق قوماندان وامراسی ایدیلر .

معین بر اراضی ومعین بر ملته مالك اولمدیغی حالده نفوذ سیاسیسی اولان هندستانده‌کی مشهور انکلیز قومپانیه‌سی بالاده‌کی قواعدی مخل کبی کوزینورسه‌ده هندستان قومپانیه‌سنك نفوذ وقدرتی انکلتره دولتندن نبعان ایتدیکنه نظراً بونك‌ده حقیقی بر استثنا تشکیل ایده‌میه‌جکی طبیعیدر .

زمانمزده دولت ایچنده بر نوع دولت تشکیلی داعیه‌سنده بولونان سندیقه‌لر دخی هیچ بر وقت دولتك بالاده‌کی اوصافنی احراز ایده‌مزودولته تفوق ایده‌جك ماهیت اکتساب ایلیه‌مزلر .

فرانسه‌ده شعبات مختلفهٔ صنایع ومساعی‌یه مخصوص سندیقه‌لرك اتحاد عمومیسندن حاصل اولان وبوتون فرانسه‌یی قاپلایان سندیقه بوتون حیات جمعیتی معطل ایده‌جك صورتده تعطیل اشغال ماهیت تهدیدکارانه‌سنی اخذ ایلمش ایسه‌ده بو تشکل حق دکل قوتدر وبر قوهٔ مثبته دکل قوهٔ منفیه‌در . شمدی‌یه قدر بو سندیقه‌لر اتحادی تهدیدینی ایقاع ایده‌مامکله برابر ایقاع ایتسه‌دخی استحصال ایده‌بیله‌جکی یکانه نتیجه تشوش واختلال یعنی جبر وشدتدن باشقه برشی اوله‌ماز نتیجه‌ده بلکه دولت محو اولور فقط یرینه پایدار اوله‌بیله‌جك برحال متمضو اجتماعی قائم اوله‌ماز حتی تمادیسی ممکن اولمیان برحال تشوشی دیکر بر دولتك نفوذ سیاسیسی برطرف ایده‌بیلیر و او وقت مغلوب اولان سندیقه‌لرك یرینه دولت قائم اولور .

ملت

٣٨ ملت حقنده ایضاحات . — دولتی تشکیل ایدن عناصرك اوچه ارجاع اولنه‌بیله‌جکی بالاده‌کی تفصیلاتك برقسمندن تماماً مستبان اولمشدر . عناصر مذکوره ایسه شونلردر : ملت ، اراضی وحکومت. بعضاً حاکمیت بحثی‌ده عناصر مذکوره‌نك دردنجیسی اولمق اوزره ذکر اولنور ایسه‌ده اکثر مؤلفلر بو عنصر رابعی ملت ایله حکومته مزج ایدرك بو دردنجی عنصره لزوم کوسترمامکده‌درلر .

بو اوچ عنصرك هر بری آیری بر اهمیتی حائز اولدیغی حالده لازمدر. بر ملت فرض اولونه بیلیرمی که ثابت اراضی‌دن محروم اولسون؟ سیار و کوچبه حالنده بولنان اهالینك دولت تشکیل ایده مامه‌لری بوندن ایری کلیر. زیرا اراضی دینیلن عنصردن محرومدرلر وبو کوچبه‌لرله قبیله‌لرك رؤساسی نه قدر نافذالکلم اولورلر ایسه اولسونلر بونلری منتظم بر دولت عد ایتمکه امکان یوقدر کذلك اهالیسز حکومت و دولت تصور اولنه‌ماز. اهالیسی، واراضیٔ ثابته‌سی اولوب ده حکومتدن محروم اولان بر جماعته‌ده وجود ویریله‌مز. بو سببلردن طولایی بو اوچ عنصر عادتاً بر بریله لاینفك اوله‌جق درجه‌ده اساسلیدر مع مافیه حیات دولتك اك مهم و فناپذیر منبعی اهالی اولدیغی‌ده غیر قابل انکاردر بو سببله اولا اهالی‌یی تعبیر دیکرله ملتی تدقیق ایده‌لم.

جمعیات بشریه الیوم کوردیکمز اشکال ملیه‌یی اکتساب ایدنجه‌یه‌قدر خیلی زمان مرور ایتمشدر عائله حالندن باشلایه‌رق تدریجاً کوچبه، قبیله، کوی و قصبه تشکیلنه موفق اولان انسانلر ساحهٔ مدنیتده ایلریلدکجه بیوك شهرلر و بیوك ملتلر میدانه کتیرمشلردر. الیوم شهرلرك بر معنای عمومی ایله تلقی ایدلدیکی تقدیرده ناصل عائله‌لردن مرکب اولدقلری نظره چارپیور ایسه مملکتلری‌ده اویله عمومیتله تدقیق ایدر ایسه‌ك شهر و قصبه‌لردن تشکل ایتدیکی کوریلور مع‌مافیه بو مطالعه‌یی دائرهٔ عمومیتدن آیرلمامق اوزره درمیان ایدییورز حقیقتده ملتلرك تشکلاتی

ترکیبات و عناصرینی ایضاح ایچون اوقدر بسیط بر جمله ایله اکتفا ایده‌میز بز عادتا قبا طاسلاق بر رسمنی یاپمق ایسته‌دك ملتلرده الیوم کوردیکمز حال و موقعه مدید بر دور تکامل نتیجه‌سنده واصل اولمشلر. بونلرده سائر کافهٔ مخلوقات کبی بیتمز توکنمز اعصار و دهورك شئون متلاحقه‌سنی نهایه‌سی ثمره‌سیدر. برملتك الك ابتدائی حالندن الیوم کورلمکده اولان شکل انتظام ومدنیتنه‌قدر بالجمله صفحات وانقلاباتنی تدقیق ایتمك عادتا جمعیت بشریه‌نك تاریخنی یاپمق قدر مهم اولدیغندن بوراده بونك اوزون اوزادی‌یه بحثنی یاپمغه لزوم کورمیورز.

مع‌مافیه الیوم کوریورزکه ملت نامیله یاد اولنان برطاقم متمدن جمعیتلر وار. بونلری یکدیکرندن تفریق ایتمك وباخصوص هر برینك مابه‌التمییز اولان جهتلرینی ایضاح ایلمك لازمدر. تعبیر دیکرله بر ملتی تشکیل ایدن افراد اره‌سنده باشلیجه رابطه نه‌دن عبارتدر هانکی عنصرك، هانکی عامل ومؤثرك سوقیله جمعیت بشریه‌نك بر قسمی باشقه درلو دیکر بر قسمی باشقه درلو دوشونیور وباشقه درلو امللر، احتیاجلر، غایه‌لر، خیاللر بسلیور؟ بونی ایضاح ایچون پك چوق فکرلر درمیان یدلمش. باشلیجه‌لری بونلردر:

١ عینی بر اداره وحکومته تابع بولنان افراد عینی بر ملته منسوبدرلر.

(٢) عینی بر لسان ایله متکلم اولان افراد عینی بر ملتی تشکیل ایدرلر .

(٣) عینی بر مذهبه سالك اولان کیمسه‌لر عینی بر ملتك افرادندن درلر .

(٤) عینی برحدود طبیعیه داخلنده ساکن اولان اشخاص عینی بر ملتی ترکیب ایدرلر .

بعضیلری بو عواملك هر برینی بر ملتك وجودینی ایضاحه کافی عد ایتدکلری حالده دیکرلری بونلرك مجموعنی بردن ملتك تشکیلات و ترکیباتنه اساس اتخاذ ایدرلر . آنجق کرك جغرافیایی وکرك تاریخی لایقیله تدقیق ایدنلر بو عواملك نه منفرداً نه مجتمعاً ملتی تفریق وایضاحه کفایت ایده‌میه‌جکنی سهولتله تقدیر ایدرلر چونکه بونلرك هر هانکی برینی اساس طوتارسه‌ق مطلقا متعدد مستثنالری ظهور ایدر حقیقتده بو عواملی ملتلرك تشکلاتنده عوامل اساسیه عد ایتمیوب ایکنجی درجه فرض ایتمك لازمدر .

ملتلرك شمدیکی حالی اخذ ایتملرنده شبهه‌یوقدرکه بو تعداد ایتدیکمز عامللر اجرای تأثیردن خالی قالمامشلردر . فقط بونلرك هرحالده تأثیرلری ایکنجی درجه‌ده قالیر . وحدت ملیه‌نك اسبابی تدقیق ایتمك ایجاب ایدر ایسه نظر تفحصی باشقه وادیلره عطف ایتمك لازمدر فرضا بر ملت مفاخر ماضیه‌سی ، خاطرات مشترکه‌سی ، احتیاجاتی ، آتی‌یه معطوف

املاری افراد ملیه‌یی یکدیکرینه تقریبه دها شدتلی بر سائق اولمشدر . بشریت ذی حیات اولا؛ دن زیاده موتالردن تشکل ایتمشدر . زمانمزده کوردیکمز انسانلر ولوکه ملیاری متجاوز اولسون اعماق بی‌نهایهٔ ماضیه‌دن قوپوب کلن انسال متوالیه‌دن متشکل کتلهٔ معظمهٔ انسانیه مثابه‌سنده‌در بشریتك بر قسمی اولان ملتلر ایچون عینی مطالعه واردر . اسکیدن اختیار ایدلمش محاربه‌لرك خاطراتی ، احراز ایدیلان مظفریتلرك نشوه‌سی ، باخصوص مغلوبیتلرك ، مصائب عظیمه‌نك آجیلری بر ملتك افرادینی یکدیکرینه تقریب ایدر فلاکت اکثریا ملل واقوامه درس اتحاد ویرمشدر . بوده انسانلرك خلقتنده موجوددر . بر عائله افرادی‌اك زیاده بیوك مسرت ویامصیبت کونلرنده صمیمی اجتماعلر عقد ایدرلر . ملتلرده همان تماما بوحالده‌درلر مشهور ارنست رەنان ملتی تعریف ایدر ایکن بر تشکل تاریخیدن عبارتدر ، دییور نه‌عالی سوز ! تاریخی اك چوق وقایع ایله مالا مال اولان ملتلرك افرادی ارەسنده‌کی اتحاد اودرجه شدید اولور . آمال واحتیاجاتده اشتراك ، عینی بر وطنی مدافعه‌ایتمك هوسی ، ابا واجداددن قالمش حسیات وخاطرات افکارك محافظه‌سی واعصار ماضیه بقایاسی اولان خزائن فکریه ومادیه‌نك صیانتی لزومی ودها بونك کبی مؤثرات برملتده‌کی وحدت ومجانستی یوماً فیوماً تزیید ایدر .

٣٩ تعاون اجتماعی — دیکر طرفدن عینی برملتك افرادی

یکدیکریله تعاون اجتماعی رابطه‌لریله مربوطدرلر . ملتلری تشکیل ایدن افرادك یکوجود اولمسنی ایجاب ایدن اسبابك‌ده برینی ایشته بومشارکت حس ومنفعتده، بوتعاون اجتماعیده آرامق اقتضا ایدر .

تعاون اجتماعی ویا مشارکت اجتماعیه دیدیکمز حادثهٔ طبیعیهٔ خلقت ملتلرك حیاتنده مهم بروظیفه ایفا ایتدیکی ایچون بوندن برنبذه بحث ایتمك فائده‌دن خالی دکلدر . انسانلرك مدنی بالطبع اولدقلری ، دائما مجتمعاً یشادقلری وهم جنسلریله مجتمعاً یشامقدن باشقه برچاره‌لری اولمدیغی ارتق امور قطعیه وثابته‌دن عد اولنیور حال اجتماع حال خلقی وطبیعی‌در افراد بشریه بویله ایستمشلر اونك ایچون بوبویله اولمش دکلدر وبوحیثیتله روسونك مقاولهٔ اجتماعیه نظریه‌سیله بونظریه‌دن اول بوکا یقین اوله‌رق وبوکا عادتا برمقدمه اولمق اوزره انکلیز حکماسندن هوبس ولوق وفرانسز حکماسندن ژوریو طرفندن سرد ایدیلن نظریات حقایق شؤن وجریان قوانین خلقته موافق کوریه‌مز بناءً علیه هرفرد برجماعت بشریه‌یه ، برانسان کومه‌سنه منسوبدر من الازل منسوب اولمشدر والی لابد منسوب اوله‌جقدر . مع مافیه انسانلر بواحتیاج ضروریٔ اجتماعی ایله برابر کندی شخصیتلرینك وجودینی از چوق صریح اوله‌رق تعقل ایتمشلر ، احتیاجات اجتماعیه‌لرندن ماعدا احتیاجات وتمایلات وآمال شخصیه‌لری اولدیغنی تقدیر ایتمشلردر فردبو احتیاجات وتمایلات

وآمال شخصیه‌سنی ادراك ایله برابر بونلری انجق دیکر افراد ایله برلکده یشایه‌رق استحصال ایده‌بیله‌جکنی‌ده تقدیر ایدر الحاصل انسان قابلیت اجتماعیه‌سی ایله برابر غالبیت نفسیه وخودکامانه‌سنی حس ایلر .

بو قابلیت اجتماعیه ، بو مدنی بالطبع اولمق خاصه‌سی بعض روابط ایله قائمدر . انسانلر برطرفدن کندی نفسلرینه ودیکر طرفدن جمعیته مربوطدرلر بو روابط نه‌دن عبارتدر ؟ بونی ایضاح ایچون بر کلمه قوللانیلیور که اوده (Solidarité) یعنی مشارکت وتعاوندر . انسانلرك یکدیکرینه ارتباطنی تأمین ایدن تعاونه (تعاون اجتماعی) دینیلیور .

بو تعاون طبقه طبقه دائره دائره نظر اعتباره آلنه‌بیلیر . بوتون بشریتی شامل بر معنای وسیعده اولمق اوزره بر تعاون اجتماعی تصوری ممکن اولدیغی کبی برملته شامل برتعاون اجتماعی دخی موجود اوله‌بیلیر . دها کوچك طبقه‌یه ، دها محصور بر دائره‌یه اینه‌رك دیرزکه بر قبیله ، بر عائله عین بر صنعت منسوبینی ، عینی برمسلکك سالکینی اره‌سنده‌ده بویله بر حس مشارکت و تعاون موجوددر .

مع مافیه بشریتك بوتون عناصر ترکیبیه‌سی بوتون اقوامی اره‌سنده‌کی روابط مشترکه ، حس تعاون هنوز انسانیتپرورانك آرزو و تمنی ایده‌جکاری درجه‌ده متین ومحکم دکلدر . بو روابط علی الاکثر کوشکدر بعضاً ده ایجابات حالیه ایله بوس‌بوتون قویمقده‌در انسانلر دها بو قدر کنیش بر مد نظره مالك دکلدرلر شمدیکی حالده یالکز یقیندن منسوب اولدقلری انسان کومه‌سنه مربوطیتلرینی حس ایدییورلر فرضا « بلدهٔ

مخصوصه‌یه ویا دها واسع اولمق اوزره بر ولایته و نهایت چوق چوق برملته قارشو بو مشارکت حسیه لایقیله طویلیور. اوروپا اقوامنك ساحهٔ تمدنی دها زیاده وسعت کسب ایتمش اولدیغندن اوروپالیلر ایچون ـ اوروپا خارجنده‌کیلره قارشو ـ بر وطن مشترك ، بر حس مشترك بر (Solidarité européenne) موجود فرض اولونه‌بیلیر. فقط ایشته او قدر . شمدیلك دها زیاده‌سی کوریله‌مدی . مع مافیه بلکه بر کون کلیرکه (ملتم نوع بشردر وطنم روی زمین) کلامنك مدلولی ساحهٔ خیالدن چیقه‌رق ساحهٔ حقیقته براز دها تقرب ایتمش اولور .

انسانلرك منسوب اولدقلری کومه‌لر هیئتلر درجه درجه‌در. بدایت بشریتده کوچبه حالنده یشامش اولدقلرینه شبهه اولمیان انسانلر بالآخره عائله حیاتنی تشکیل و تنظیم ایتمشلر و مشترکاً تعیش و مدافعهٔ نفس احتیاجنك سوقیله دها مضبوط و محافظه‌لی اولمق اوزره عائله حیاتی دوره‌سنه داخل اولمشلردر . حیات عائله‌یه قان و توارث روابطی ایله اعتقادات مذهبیه‌ده اشتراك کبی حسلر منضم اولور نهایت مختلف عائله‌لر طوپلانه‌رق کوی وقصبه حیاتی باشلار و بو صورتله حسیات و اعتقادات مشترکه‌یه مشترك برماضینك خاطراتی‌ده منضم اولمق ایجاب ایدر ملت اك صوك برتشکل اجتماعیدر و بونك صورت تشکلی یوقاریده بیان ایتدیکمز وجهله برچوق عناصر ، عوامل و مؤثراته تابعدر .

مع مافیه اشکال اجتماعیه‌نك صفحات ماضیه‌-ی نه اولورسه اولسون و حتی بو صفحاتك آتیاً تابع اولمسی محتمل بولنان تقلبات کوناکون نه‌دن عبارت بولونور ایسه بولونسون هر حالده محقق وقطعی اولان برشی واردرکه اوده تعاون اجتماعینك بروجه آتی ایکی رکن واساسدن عبارت بولونمسیدر: شویله‌که عینی برهیئت

جمعيت ويا كومه‌يه (Groupe) منسوب اولان افراد بربرينه ايكى سببدن طولايى مربوطدرلر بو سببلرك برنجيسى احتياجات مشتركه ومتوافقه‌يه مالك اولملرى وبو احتياجاتى مشتركاً ومجتمعاً ايشامقسزين دفع ايده‌مامه‌لريدر ايكنجيسى احتياجات واستعدادات متخالفه‌يه مالك بولنملرى وبو احتياجات متخالفه‌يى مبادلهٔ خدمات صورتيله بر طرف ايتمكه موفق اولملريدر . برنجى نوع تعاونه تعاون توافقى (Solidarité par similitude) ايكنجيسنه تقسيم اعمال دينيله‌بيلير .

عينى بر قاعده‌نك نتايج طبيعيه‌سندن اولان بو ايكى شكلك ترقيات مدنيه نقطهٔ نظرندن حائز اولدقلرى تأثيرات فوق العاده‌يى بيانه حاجت كورمه‌يز . هله تقسيم اعمال قاعده‌سنك زمانمزده ترقياته نه درجه خدمت ايتمش اولديغى علم اقتصاده براز آشنا اولانلرجه قابل انكار دكلدر .

حقك تملى بو قاعدهٔ مشاركت وتعاون اوزرينه تأسيس ايتمك ايستين مؤلفلرده واردر بو صورت ايضاحى قبول ايدرسه‌ك حقى هم جمعيتدن هم فرددن اقتباس ايتمش اوله‌جغز . بو نظريه‌يه كوره قواعد حق اجتماعيدر شو حيثيتله كه انسانلر جمعيتسز يشايه‌ماز كذلك بو قواعد شخصيدر شو حيثيتله كه بونك بر منبعى نفس اشخاصده مندمجدر وبو قاعدهٔ حق آنجق اشخاصه متفكر ، نفسنه مالك ، موجوديتنى ادراكه قادر اشخاصه قابل تطبيقدر احتياجات اجتماعيه ايله احتياجات شخصيه‌نك مزجندن

حاصل اولان تعاون اجتماعی حقك اساسنی ، استناد کاهنی تشکیل ایتدیکی کبی ملتلرکده مابه‌التمییزی اولان خواصك اك مهم برصفحه‌سنی ارائه ایدر زیرا افراد بربرینه قریب اولدقجه مشترك ومتخالف احتیاجلری چوغالیر یعنی تعاون توافقی وتقسیم اعمال قاعده‌سی دها زیاده جاری اولور .

ملت جمعیتك تشکلات سابقه‌سنی ارائه ایدر. عائله، شهر حیاتلرینه مانع دکلدر. بالعکس بونلری تأیید ایدر بوکا اك بیوك دلیل زمانمزدر . آلتی ملیونلق ، درت ملیونلق ، اوچ ملیونلق بیوك وغلبه‌لك شهرلرك وجودیدر . مع مافیه اقوام متمدنه‌ده باخصوص صوك سنه‌لر ظرفنده عائله حسی توسیع ایدلمش ، بو حس یرینه عادتا باشقه بر حس اقامه‌سی جهتنه کیدلمشدر . واقعا هنوز بودورهٔ اجتماعیه‌نك مبدأ تشکلنده‌یز وبوباشلانغجك آتیاً نه کبی تحولاته بادی اوله‌جغنی شیمدیدن کسدیره‌میز . مع مافیه هرحالده بر یکیلك کوریورز . بویکیلك ملت ایچنده عائله‌دن دها واسع مقیاسده برطاقم اجتماعات وجمعیاتك تشکلندن عبارتدر. عینی بر صنعت اربابی منافعلرینك مشترك اولمسی حسبیله سندیقه‌لر ، جمعیتی تشکیل ایلیورلر . فرانسه‌ده بر مدت حکومتك کورمامزلکدن کلمك ایستدیکی بوهیأت وجمعیات نهایت وجودینی احساس ایتمش وآرتق بونلره بروجود قانونی ویرمك احتیاجی آکلاشلمشدر . ١٨٨٤ ده Syndicats professionnels حقنده ١٨٩٨ معاونت متقابله

جمعیتلری secours mutuels و ١٩٠١ ده علی‌العموم جمعیتلر حقنده قانون لایحه‌لری تنظیم ایدلدی . بو جمعیتلرك تشكلی ملتك وحدتنی اصلا خللدار ایده‌مز، بالعكس تقویه ایدر. شركتلر ناصل ملتك قوای اقتصادیه‌سنی تزیید وتقویه‌یه باعث اولیورلر ایسه بو قبیل جمعیتلرده طوغریدن طوغری‌یه سیاسیاته ، وظائف حكومته مداخله ایتمامك شرطیله بالطبع مملكتك قوهٔ سیاسیه‌سنی تحكیم وتقویه ایدرلر .

٤٠ نفوذ دولت یالكز افراد ملته‌می تطبیق اولنور ؟. — ملت دولتك عناصر تركیبیه‌سندن برینی تشكیل ایدوب دولتك حائز اولدیغی قوت وصلاحیتك، حقوقك مصدریدر . فقط عینی زمانده او حقك محل جریانیمیدر ؟ یعنی ملتی هیئت عمومیه‌سی اعتباریله درپیش ایدرك قدرت سیاسیهٔ دولت اورایه‌ده قابل تطبیق وتشمیلمیدر ؟

ایكنجی قضیه طوغری اوله‌ماز. چونكه قوهٔ دولت یالكز مجموع ملت اوزرنده جاری دكلدر . یالكز ملتك افرادی اوزرنده اجرای حكم ایتمز . فی‌الحقیقه قوهٔ عمومیهٔ دولت ملت عد ایدیلن هیئت میانه داخل اولمیان پك‌چوق اشخاص اوزرنده‌ده جاریدر.

بو قوتك محل جریانی اولان اشخاصك یكونی ملتی تشكیل ایدن افرادك یكوننه مساوی دكلدر. هركس بیلیركه دولت — بعض مملكتلره كوره آز چوق متبدل ومتحول اولمق اوزره — تبعه‌سندن دخی اولمیان بعض كیمسه‌لره اراضیسنده مقیم اولمق شرطیله اجرای نفوذ ایلر. ممالك شرقیه واقصای شرقده خلاف عقل ومنطق اولمق اوزره دولتك كندی اراضیسی داخلنده ساكن اولانلر اوزرنده‌كی بو نفوذی عهود

عتیقه دینلان قیود ایله تحدید ایدلمشدر . مع مافیه بواستثنا قاعدهٔ عمومیه یی تأیید ایتمکده در .

دیکر طرفدن پك چوق کیمسه‌لر بر ملت افرادندن بولونمامقله برابر او ملت کبی عین بر قوت وقدرت سیاسیه یه یعنی عین دولته تابعدرلر . فرانسه یی نظر اعتباره آلیرسه‌ق مستملکاتده بولنان اهالی یه تبعه (Sujet) دیرلر . بونلر فرانسز ملتی افرادندن دکلدر . بوحال یالکز فرانسه یه کوره دکلدر . انکلتره هولانده وسائر مستملکات صاحبی اولان دولتلرده عین حال وموقعده درلر . بو مثاللر کوستریبورکه میلیونلرجه خلق فرضا فرانسه ویا انکلتره دولتنك نفوذ وقوهٔ سیاسیه سنه تابع بولندقلری حالده فرانسز ویا انکلیز قومی عدادینه داخل دکللردر .

یالکز حمایه ایله اداره اولنان مملکتلر اهالیسنه کلنجه اونلرك طبیعی زیر حمایه سنده بولوندقلری ملتله مناسبتلری یوقدر . بونکله برابر او ملتك منسوب اولدیغی دولتك نفوذ وقدرت سیاسیسنه آز چوق واسع مقیاسده تابعدرلر .

افراد ملت و انتخابات

٤١ ماهیت انتخاب . — ملت، تمثال مشخص حاکمیت اولدیغنه نظراً، ملتك اعضاسی اولان، ملتی ترکیب ایدن افراد قوهٔ عمومیهٔ دولته اشتراك حق وصلاحیتنی حائز اولورلرمی ؟

بو سؤالك اهمیت مخصوصه‌سی واردر ، الیوم قوهٔ عمومیهٔ دولته اشتراك یعنی حاکمیت ملیه یی اظهار علی العاده انتخاب صورتیله جریان ایتمکده اولدیغندن سؤال شو صورتله ده ایراد اولنه بیلور: انتخاب برحقمیدر، یوقسه بروظیفه ومأموریتمیدر.

(Fonction)؟. حاکمیت ملیه اساسی قبول ایدلمکله افراد ملتك هر برینك قوهٔ عمومیه‌یه اشتراك ایتملری کبی بر وجوب ولزوم موجود اولمق اقتضا ایتمز. بویله بر ضرورت عقلیه و منطقیه یوقدر. فی الحقیقه ملتك هیئت مجموعه‌سی بر حاکمیت مخصوصه‌یی تجسم ایتدیرر و بو حاکمیت افرادك حائز اولدیغی حاکمیتدن آیری بر شیدر. بناءً علیه افرادك بروجه بالا معناده تلقی ایدیلن حاکمیت ملیه‌ده هیچ بر حصه‌لری یوقدر. واضع قانونك بو حاکمیت ملیه مسئله‌سنی تعیینده اك زیاده کوزه‌ده‌جکی نقطه آرزوی ملینك (Volonté national) ارائه وافاده‌سنه اك زیاده مساعد اولان شرائطی تعیین ایتمك وبو آرزویی اظهاره مامور کیمسه‌لری بیان ایتمکدر. ایشته بو کیمسه‌لره انتخابجی نامی ویریلور. شو حیثیتله انتخاب بر مأموریتدر. وقانون اساسیجه وضع واحداث ایدیلن بو مأموریت آرزوی ملی‌یی اظهاردن عبارتدر. ایشته حاکمیت ملیه قاعده‌سندن استخراج ایدلمسی اقتضا ایدن نتیجهٔ منطقیه بوندن عبارت اولمق لازم کلیر.

فقط بو نتیجه مساوات مفرطه طرفداری اولانلری اقناع ایده‌مامشدر. اون طقوزنجی عصرك مشبوع بولندیغی نظریات وتمایلات عوامپرورانه (Démocratique) فرانسه ده ۱۸۴۸ سنه‌سنده آرای عمومیه ومتساویه اصولنك وضعنه سبب اولمش، دیکر مملکتلرده دخی حق انتخابه مالك اولانلر

دائره‌سنك یوماً فیوماً توسعنی انتاج ایلمشدر . انتخاب حقمی، وظیفه ومأموریتمی اولدیغی واضع قانونلر طرفندن لایقیله کسدیریله‌مدیکندن قوانین مختلفه‌ده بعض تشوشات حاصل اولمشدر. بو تشوشاته سبب اولان اوته‌دنبری اسمنی یاد ایتدیکمز ژان ژاق روسونك نظریه‌سی اولمشدر. بو ذات ینه اون بیك کشیدن مرکب بر جمعیت تصور ایدییور دییورکه : « فرض ایده‌لم که دولت اون‌بیك کیشیدن مرکبدر . حکمدار یعنی قوهٔ حاکمه آنجق بر هیئت مجتمعه صورتنده تلقی اولنه بیلور. وهر شخصك بونفوذ حکمداریده‌کی حصه سی‌اون‌بیکده بره مساویدر . » بو صورتله حق حاکمیت انقسامه اوغرایور حال‌بوکه ینه ژان ژاق روسو دیکر بر محلده‌حاکمیت‌دولتك بر ولایتجزی اولدیغنی ادعا ایده‌رك تناقضه دوشیور . روسونك فکرینی قبول ایدر ایسه‌ك هم آرای عمومیه‌یه، هم آرای متساویه‌یه کیتمك ایجاب ایدر . بر ملتك بتون افرادی متساویاً قوهٔ عمومیهٔ دولته اشتراکه صلاحیتداردرلر . مع مافیه روسونك نقطهٔ نظرینی براز تصریح لازمدر وانقلاب کبیر رجالی احتمال‌که روسویی بونقطه‌ده لایقیله آکلایه مامشلردر . زیرا روسو هرنقدر مقاولهٔ اجتماعیه نام اثرینك دردنجی کتابنك برنجی فصلنده : « حاکمیته متعلق کافهٔ افعالده رأی ویرمك حقنه ــ اویله بر حق‌که افردن بونی کیمسه نزع ایده‌مز ــ دائر بك‌چوق سویلیه‌جکلرم وار ؛ فقط بو مهم مسئله آیری

بر اثر ایستر . » دیمش ایسه‌ده اونك نظرنده حاكمیت ملیه قوهٔ تشریعیه ووضع قانوندن عبارتدر . حتی ایكنجی كتابنك ایكنجی فصلنده ارادهٔ عمومیه‌نك تظاهری بحثنده شوفقره‌یی یازییور : « بر اراده‌نك عمومی اولمسی ایچون او اراده‌نك اتفاق آرا ایله اظهار ایدلمسی لازم دكلدر . آنجق بوتون آرانك صاییلمسی واشتراك وقوعی لابددر افراددن هرهانكی بر قسمنك صراحةً اخراجی عمومیتی اخلال ایدر » كوریلیوركه روسو وضع قانون امرنده اساساً انتخابی بیله قبول ایتمیور. مع‌مافیه انتخابه مساغ ویردیكی خصوصاتده مثلا امرانك انتخابنده امور حكومته اشتراك ایدنلرك محدود اولمسی لزومنه (ده موقراسی طرز اداره‌سی اولسه‌دخی) قائلدر . (كتاب ٣ فصل ٣) مونتسكیونك بوبابده‌كی فكری ایچون (صحیفه ١٢٤) ه مراجعت ... مع‌مافیه روسونك فكری اختلال كبیر زماننده بیله تطبیق اولنه‌مامشدر. ١٧٨٩ده‌كی مجلس ملی حاكمیت ملیه‌یی اعلان ایتمكله برابر بو حاكمیتك بهمه‌حال بالجمله افرادك فعلاً ومتساویاً قوهٔ عمومیه اشتراك ایتملرینی متضمن اولمیه‌جغنی اعتراف ایلدی . الحاصل منتخب آرزوی ملتی انكشاف ایتدیره‌جك برمأموردن باشقه برشی دكلدر . برملتك بالجمله افرادی اوملت افرادندن اولمق حیثیتیله حق انتخابه مالك اولمش اولمازلر . انتخابه اهل اولان ذواتك حائز اولملری ایجاب ایدن اوصاف وشرائطی ــ طبقی مأمورلر ایچون اولدیغی كبی ــ تعیین ایده‌جك قانون اساسیدر، واضع قانوندر .

۲) انتخاب حقمیدر، وظیفه‌میدر؟ . — عجبا فرد بو انتخاب مسئله‌سنده بسبتون حق وصلاحیتدن محرومی عد ایدلمك ایجاب ایدر. جمعیتده یشایان هرفردك — حقوق شخصیه طرفدارلرنجه — حقوق طبیعیه‌سی واردروبو حقوق طبیعیه قوانین موضوعه‌نك کندیسنه تأمین ایتدیکی حقوقدن عالیدر ، مقدمدر. واضع قانون بوجهتی کوزه‌تمکه مجبوردر. فقط بوحق صورت مطلقه‌ده رأی ویرمك حقی دکلدر . وبو حق فردك یالکز قوۀ عمومیـۀ دولتك صاحبی اولان ملتك اجزای مرکبه‌سندن اولمق صفتنك طانمسیدر. فردواضع قانون کندیسنه رأی ویرمك مأموریتنی توجیه ایتدکجه‌بوبابده‌کی حقنی استعمال ایده‌مز. شو حالده افراد ملتدن اولان انتخابجی هم برحقك صاحبیدر هم‌ده بوحقی استعمال ایتمك مأموریتیله موظفدر . یعنی هرفرد بالقوه منتخبدر بالفعل منتخب اولمسی ایچون واضع قانونك تعیین ایتدیکی بعض شرائطی ایفا ایتمسی لازمدر .

برنجیسنه : Citoyen actif ایکنجیسنه Citoyen passif دنیلور . فرانسه‌ده قوتوانسیون اصول ادارۀ اختلالیه‌سی تأسس ایدنجه‌یه قدر روسونك نفوذی تماماً جاری اولامامش ایدی . فقط ۱۷۹۲ ده آرتق روسونك روحی شاد اولیوردی. او وقتکی قانون اساسینك ۲۷نجی ماده‌سنده « حاکمیت بوتون ملتده‌در . هر فرد بو حاکمیتك اجرامی

خصوصنده مساوی بر حقه مالکدر » . دنیلیوردی . انتخابك هم حق وهم حق متساوی اولدیغی اعلان ایدیلیور- دی . سنه ۳ قانون اساسیسنده عین نظریه قبول ایدیلیور ایدی . مع مافیه قونوانسیون حکومتی حاکمیت ملیه‌نك اجزای مرکبه‌سندن اولان قادینلردن انتخاب حقنی سلب ایتمکله کندی دستور سیاستنی کندی نقض ایتمش اولیوردی .

خلاصه؛ انتخاب بالقوه برحق، بالفعل برمأموریتدر. ملتك افرادی عدادندن اولدیغی مصدق اولمسنه نظراً برحق طبیعیدر شخص ایشته بوحقی حائز اولدیغندن طولاییدرکه لدی‌الایجاب رأیی اعطا ایده بیلور . بناءً علیه بر ملتك افرادندن اولمق صفتنه انتخاب ایچین وجودی مقتضی صفت منضم اولورسه بو حق بر حق سیاسی وبر وظیفهٔ فعلیه شکلنه کیرر .

۴۳ انتخاب وظیفه اولدیغنه کوره نتایجی؛ قادینلر وانتخابات.— انتخابك بالقوه حق وبالفعل وظیفه ومأموریت اولمسی بعض منطقی نتایج تولید ایدرکه اونلری بوراده ایضاح وتعداد ایتمك فائده‌دن خالی اولماز . فی‌الحقیقه انتخاب بوتون افراده شامل متساوی بر حق ، بر حق محض اولسه – آرای عمومیه‌یی اك صوك درجه‌یه ایصال ایده‌جك درجه‌ده حاکمیت ملیه طرفداری اولان اقوامده‌ بعض صنوف خلقك بوحقدن محروم ایدلمامسی لازم کلیر ایدی. حتی وسطی حساب ایله هر قومك

آنجق ربعی انتخابه اشتراك ایتدیکی آکلاشیلیور. مادام که کافهٔ اقوامده بعض صنوف خلق واردرکه انتخابه اشتراك ایتمیورلر دیمك اولیورکه آنلرده انتخاب برحق دکل بروظیفه ومأموریت اعتبار ایدلمش‌در. بو صنوف خلق کیملردر ؟

اولا قادینلر. . . بشریتك برنصفنی تشکیل ایدن قادینلر ـ بعض مملکتلر مستثنا ـ انتخاباته اشتراك ایتمزلر. بونکله برابر قادینلرك‌ده افرادملتدن اولدقلرینه وملتك نصف قوت وقدرتنی تمثیل وارائه ایلدکلرینه شبهه یوقدر. سوسیالیستلر وفه‌مینیستلر (یعنی حقوق نســوانك توسیعی طرفدارانی) بوکا اعتراض ایدییورلر وبو استثنایی یالکمز حقوق طبیعیه وشخصیه‌یه دکل، انتخابی بر مأموریت وبناءً علیه حقوق سیاسیه جمله‌سندن عد ایتدیکمزه کوره حقوق سیاسیه‌یه دخی مخالف وبو اعتبار ایله‌ده قاعدهٔ مساواتی مخل عد ایدیورلر.

بو اعتراضه محق وقطعی بر جواب ویرمك بر طرفدن قادینلرك علم منافع الاعضا نقطهٔ نظرندن ارککلره نه درجه مساوی اولدقلرینك حلنه ودیکر طرفدن قابلیت سیاسیه‌لرینك تعیین ماهیتنه وابسته‌در. برنجی نقطه‌یی تدقیقه موضوعمز مساعد دکلدر. آنجق ایکنجی نقطه‌یی تدقیقه کیریشنجه کوریرزکه قادینلر بشریته هرنه‌قدر ارککلر درجه‌سنده وحتی بعض مسائلده و مثلا رضاع، تربیهٔ اطفال، امور خیریه، تدبیر منزل کبی خصوصاتده ارککلره فائق بر خدمت ایفا

ایتمکده ایسه‌لرده دیکر برچوق احوالده و مثلا وطنه قارشی بعض کلفتلر ومشقتلر تحملی امرنده ارککلردن دون برموقعده بولنیورلر . نعمت کلفته کوره اوله‌جغندن ارککك بالفرض خدمت عسکریه ابرازنده کوریلن فضله زحمت وکلفتی مملکت امورینه فضله اشتراکی ایجاب ایتدیریر . عقل وذکا اعتباریله ارککلرك عقل وذکای وسطیسی ایله قادینلرك عقل وذکای وسطیسی آره‌سنده مقایسه یاپمغه مساعد قطعی ایستاتستیقلر موجود اولمدیغندن ارککلرك دها عاقل اولدقلری ادعاسی قادینلرله قادین طرفدارانك طوفان اعتراضاتنی جلب ایده‌جکندن بو جهت حقنده بر سوز سویلنه‌مز ایسه‌ده قادینلرك‌ده خصوصیت حاللری اعتباریله مدافعهٔ مملکته متعلق وظائفی ارککلر درجه‌سنده ایفا ایده‌میه‌جکلری محققدر .

بو حال قادینلرك قیمت اجتماعیه‌لرینی کوچولتمیه‌جکی کبی کندیلری حقنده بر مساواتسزلق وبر حقسزلق دخی عد اولونه‌ماز . انتخابات سیاسیه بحثنده قادینله ارککی بر بریله جنکلشیر ایکی قوهٔ متضاده کبی تلقی ایتمکدن ایسه عموم وظائف انسانیه اعتباریله ارککله قادین آره‌سنده بر تقسیم اعمال جاری اولدیغنی ادعا ایتمك وهر ایکی طرفه اصابت ایدن وظیفه‌لرك علویت وفائدهٔ اجتماعیه نقطهٔ نظرندن مساوی بولوندقلرینی سویلمك ایکی جهتك هم تشکلات خلقیه‌سنه، هم عزت نفسنه دها موافق اولور . خلقت ارککه آیری قادینه آیری طریقله ارائهٔ وظیفه

ایتمش وهر ایکیسنی سعادت مشترکهٔ جهانه عینی قیمتده خادم قیلمشدر. نه ارککك کندیسنه فضله زحمت تحمیل ایلین وظائفدن اشتکایه وبناءً علیه بن ده قادین کبی استراحت ایتمك ایسترم دیمکه، نه ده قادینك بن ده ارکك کبی قلیج قوشانه جغم ویا ارکك کبی سیاسیاته وامور حکومته قاریشه جغم دعواسنده بولونمغه حقی وار. اك قدیم اعصاردن بری امور حکومت وسیاستده ارکك، امور بیتیه ده قادین اختصاص ایتمش وبو ایکی شعبهٔ بشریت آره سنده بر تفریق وتقسیم طبیعیٔ اعمال حاصل اولمشدر.

واقعا بعض اعتراضات درمیان اولونیور: قادینلرده ارکك قدر ایی اداره اولونمق صلاحیتنه مالك دکلیدرلر؟ باخصوص اونلر جنس ضعیف اولمق حسبیله ازلمك تهلکه سنه قارشو کندیلرینی حتی دها فضله صلاحیتلرله تجهیز ایتمك ایجاب ایتمزمی؟ فقط بر شیده علاقه دار اولمق اوشیده رویت واقتدار ایله تصرف وآنی اداره معناسنی افاده ایتمز. نسبةً ضعیف اولمق فضله صلاحیت وامور حکومته فضله اشتراك کبی بر نتیجه یی استلزام ایتسه چوجقلری رأس کاره کتیرمك لازم اولور.

حقوق عادیه اعتباریله قادین ارکك درجه سنده اهل عد اولوندیغی حالده حقوق سیاسیه وبناءً علیه انتخابات طولاییسیله نه یه عینی درجه اهل اولمسون؟ بونك ده جوابی پك قولایدر.

چونکه قادین وطنك مدافعه‌سی امرنده عینی کلفتی تحمل ایتمیور. حتی ویرکو ویرمك خصوصنده بیله ارککه نظراً اقلیتده قالیر. نته‌کیم انکلتره‌ده بوکون ارککلرك انتخاباته اشتراك ایتمسی ایچون از چوق کرا ویا ویرکو ویرمك ایجاب ایتدیکندن قادینلر حقوق انتخابیه‌یه — مأمول ایتدکلری وجهله — نائل اولسه‌لر بك آز قادین بو حقه نائل اولمش اوله‌جقدر زیرا اکثر نسوان سکنا ومعیشتجه ارککلره تابع ومربوطدرلر.

قادینلر برطرفدن اهل اولمدقلری حالده دیکر طرفدن وظیفهٔ سیاستك ذروه‌سی دیمك اولان قرالیچه‌لك درجه‌سنه صعود ایدییورلر. بومنطقسزلق دکلیدر؟ اوستریاده املاك جسیمه‌یی ممثل مجلسلرده قادینلر انتخابجی صفتیله دکل، اعضا صفتیله حاضر بولنورلر. بوده تناقض تشکیل ایتمزمی؟ بو منطقسزلق وتناقض مقتضای عقل اولمقدن زیاده مقتضای تاریخدر وقاعدهٔ عمومیه‌یی تأییدایتمك لازم کلن برطاقم مستثنیات تشکیل ایدر. نته‌کیم بر چوق قادین طبیعتلی ارککلر ویا ارکك طبیعتلی متغلب ومتحکم، ذکی وعالم وحتی مخترع وکاشف قادینلر وار. اکر بوصفات رجلیتی حائز قادینلری تفریق ممکن اولسه شبهه‌یوق که اونلره انتخاب صلاحیتی توديع ایدلمك ونته کیم قادین طبیعتلی ضعیف وجبین ارککلردن‌ده اکرانلری تمیز ایده‌جك بر معیار حقیقی بولونسه انتخاب صفتی نزع اولونمق لازم کلیرایدی. مع التأسف بر معیار یوقدر.

قادینلرك ارككلره نسبةً - وینه ارككلرك صنع ویاقصدیله - جاهل قالملری موقت بر مانع تشكیل ایدییورسه بومانعی الغا ایتمك ممكن دكلمی ؟ وبناءً علیه بو قادینلری بعد التربیه حقوق انتخابیه‌یه مظهر قیلمق ایجاب ایتمزمی؟ اوت قادینلرك تربیه وتعلیمنی اصلاح واكمال ایتمك ممكن اولور . فقط طبیعت وخلقتلرینی اصلا ... حتی بو طبیعت وخلقتی تبدیل ممكن اولسه دخی ایتمه‌ملیدر . چونكه قادین قادینلق خاصه‌سنی غائب ایدنجه بشریت بویوك بر فنالق وفلاكتـه اوغرامش اولور . اونك ایچون قادین ینه أوك زینتی قاملی ، ایی بر زوجه ، ایی بر والده ، ایی بر مربیه ، ایی بر صاحبة البیت . . ایشـته مابه‌الافتخار نسوان اولان اوصاف . . .

برده قادینلره حق انتخاب ویرسـه‌ك بالفرض مبعوثلغه انتخاب ایتمك نتیجه‌سنه وارمازمی‌یز ؟ قادینله ارككی قاریشیق بر مجلس مبعوثان تصور ایدملم . مذاكرات البتـه كورلدیكی شكلده جاری اولماز..

الحاصل قادینی چركینلشدیرمك ایسترسه‌كز سیاسیات عالمنه آتیكز . . .

حال بویله ایكن بعض ممالكده قادینلرك انتخاباته اشـتراك ایتملری تأمین اولونمش ، دیكر بعض ممالكده بوكا كمال كرمی ایله تشبث ایدلمكده بولونمشدر . بو حاله اك زیاده آنغلو سـاقسون عرقنه منسـوب اولان اقوامده تصادف اولونور استقلال وحریت حركات بو عرقه منسـوب

اقوامك يالكز اركككنده دكل قادينلرنده دخی كورولیور . شمالی متحدهٔ آمريقاده قولورادو ، يو منيغ ، ايداهو ، اوتاه حكومتلرنده قادينلر انتخابجی اولمق صلاحيتنه مالكدرلر . واشينغتونده بر آرەلق بوحقه مالك اولدقلری حالده بالآخره غائب ايتمشلردر . ديكر بعض حكومات صغيرەده مثلا قانساسده قادينلرك حق انتخابه نائليتلری تكليف اولونمش فقط بو تكليف ملتجه مظهر تصديق اولمامشدر . ديكر بعض حكومتلرده بلديه وحتی ژوری انتخاباتنه اشتراك ايدرلر ويالكز انتخابجی دكل منتخب دخی اولورلر ومثلا ژوری اعضاسندن ويئه قانساسده اولديغی وجهله بلديه رؤساسندن اوله بيليرلر .

اوستراليا حكومات متحدەسنده دخی ويقتوريا حكومتی مستثنا اولەرق بوتون حكومتلرده قادينلره حق انتخاب ويرلمشدر . حكومات متحدەنك مشترك مجلس مبعوثانی انتخاباتی ايچونده عينی حال جاريدر . يعنی هانكی بر كوچوك حكومتده نسوانك انتخاباتی وار ايسه اوحكومت مشترك پارلمنتويه كوندريلەجك اعضانك انتخاباتنەده قادينلری تشريك ايتمكدەدر .

اوروپاده نوروج حكومتنده قادينلره — اركككلره تماماً مساوی اولمامق اوزره — حق انتخاب ويرلمشدر (١٤ حزيران ١٩٠٧ قانونی) اركككلر آرای عموميه اصولندن مستفيد اولدقلری حالده قادينلر سنوی شهرلرده ٤٠٠ وكويلرده ٣٠٠ قورون ويرمك و ٢٥ ياشنی اكمال ايتمك شرطيله حق انتخابه مالك قيلنمشلر .. اليوم نوروجده (٣٠٠) بيك انتخابجی قادين بولونمقدەدر .

انكلترەده قادينلرك انتخاباته اشتراك ايتملری ايچون فوق الحد چاليشيليور . قابينەلر قادينلرك حقوق انتخابيەسنه متعلق قانون لايحەسنده

فرقه‌ایشی یاپمیورلر . شمدیکی باش وکیل مستر اسکویتك سلفی سیر هانری کمپل بانرمه‌نن قادینلرك انتخاباته اشتراك ایتمه‌لرینه طرفدار ایکن فرقه‌سنی اعطای رأیده سربست براقمش وبویوزدن مجلسك عینی صفلرنده ، عینی فرقه‌یه مخصوص صره‌لرنده یان‌یانه موافق ویامخالف آدملر ظهور ایتمشدر . الیوم انکلتره‌ده بوكا متعلق لایحهٔ قانونیه‌نك ایکی دفعه مجلس مبعوثانده قرائت ایتدیرلمسنه موفقیت حاصل اولمشدر . آنجق شمدیکی باش وکیل مستر اسکویت اوچنجی قرائتنه میدان براقمادیغندن قادینلر اوكا قارشی وعادتا حال عصیانده بولونیورلر حتی کچن سنه پارلمنتویه کیدر ایکن کندیسنه تجاوز ایتمشلر ایدی .

٤٤ انتخابدن محروم دیکر صنوف ملت . — ثانیاً چوجقلر ...

ملت دینجه چوجقلر البته داخلدر . بناءً علیه بوتون افراد ملتك بلا استثنا انتخاباته اشتراك ایلمسی حاکمیت ملیه مقتضاسی اولان بر حق ، اشخاصدن لاینفك بر حق سیاسی اولمق لازم کلسه چوجقلرك‌ده انتخابجی اولمسی لازم کلیر . بوكا ایسه هیچ بر دولت قانوننده مساغ ویرلمه‌مشدر .

ثالثاً انتخابجیلر ایچون آز چوق بر اقامتکاه صاحبی اولمق لزومی ..

جمعیتك انتخابجیلردن بو قدر جزؤی بر تأمینات ایستمکه صلاحیتی وار . نه رسمی ونه غیر رسمی هیچ بر اقامتکاهی اولمایان کیمسه‌نك مملکته ارتباطی ضعیف اولدیغی ایچون دولت بویله‌سندن بحق احتراز ایلیه‌بیلیر وبو حیثیتله بالفرض سرسریلری انتخابدن محروم ایتمك ایجاب ایدر .

عثمانلی قانون انتخابنده اقامت قیدی موجود اولدیغندن عشایر

سیاره‌یی انتخاباته تشریك جائزمی ؟ بالاده‌کی قاعده‌یه کوره بالطبع جائز اولماز . مع‌ مافیه اوچ بچق سنه مقدمکی انتخاباتده غیرمحرر اولان اهالی وعشایر سیاره — هرنه‌قدر انتخاباته فعلاً اشتراك ایتمدیلرسه‌ده — نفوس عمومیه یکونی قبارته‌رق مبعوثلرك نسبت عددیه‌سنی تزییده باعث اولمشلردر. مثلا عشایردن یوز بیك نفوس ذکوری اولان بر محلدن — بو نفوس فعلاً انتخاباته اشتراك ایتمدکلری حالده — ایکی مبعوث چیقه‌بیلمشدر.

رابعاً جنحه وجنایتله محکوم بعض کیمسه‌لرك — افراد ملتدن اولدقلرینه شبهه اولمدیغی حالده — انتخاباته اشتراك ایتملرینك ممنوع اولمسی . . . بونلر ایچون مانع انتخاب اولان شی سؤ اخلاقدر انجق بورا‌ده‌کی سؤ اخلاقك دلیل ظاهریسی بر محکومیت جزائیه‌در . بو محکومیت موجود اولمدقجه برائت ذمت اصل اولدیغندن کیمسه‌یه اخلاقسزلق اسناد اولونه‌ماز بناءً علیه حق انتخابدن محروم قیلنه‌ماز . بو فکره کیمسه اعتراض ایده‌مز . سوسیالیستلر بیله حق انتخابی هر طرفه تشمیل ایتدکلری حالده حبسخانه‌لرده رأی طوپلامغی تجویز ایتمه‌مشلردر. برده عینی اسبابدن طولایی عثمانلی قانون انتخابجه خدمتکارلر وسوء شهرت صاحبی اولانلر انتخابه اشتراك ایده‌مزلر.

خامساً عسکر وبعض صنوف مأمورینك موقت بر زمان ایچون انتخاباته اشتراك ایده‌مملری . . . عثمانلی قانون انتخابنده بو جهت حقنده جوازوار ایسه‌ده دیکر مملکتلرده عساکر

نظاميه‌نك وبالفعل خدمتده بولونان ضابطانك انتخاباته اشتراك ايتماملرى مقتضاى قانوندر. عسكرك افرادملتى تشكيل ايتديكنه شبهه اولمديغى حالده بو حقدن محروميتى انتخاب دينيلن شيئك مأموريت ووظيفه اولديغنه دليلدر . زيرا واضع قانون بورادە عسكرلك وظيفه‌سيله انتخابجيلق وظيفه‌سنى غير قابل توفيق عد ايدييور .

سوسياليستلر واقعا بو موانعك رفعنى آرزو ايتمش ايسه‌لرده فائدهٔ سياسيه واجتماعيه‌سى بوكا مانع اولمقده‌در .

٥٤ انتخابده مجبوريت و تصرف . — سادساً اكر انتخاب منحصراً بر حق شخصى اولسه انتخابه اشتراكك مجبورى اولديغى بعض قوانينه ادخال اولونه‌ماز ايدى . زيرا بر شخصك كندى حقنى استعماله قانوناً اجبار اولونمسى معقول اوله‌ماز . فرانسه‌ده انتخابك مجبوريتى قانوناً مصرح اولديغى كبى مكسيقا وبلچيقاده دخى افراده بو مجبوريت تحميل ايدلمشدر. ايتاليادە انتخابه اشترا كدن امتناع ايدنلر ايچون بر جزا ترتيب ايدلمسى اليوم تحت تذكرده بولنان انتخاب قانوننده تصريح اولونمقده‌در .

سابعاً اكر انتخاب افرادك شخصنه عائد بر حق، بر مال شخصى اولسه افرادك بونى ايجابنده كيف مايشا تصرف ايتملرى مجاز اولمق ايجاب ايدر ايدى. حالبوكه انتخابه اشتراك ايدنلر، ارادهٔ عموميه‌يى اظهاره مأمور اولانلر بالذات اعطاى رأيه مجبور وبناءً عليه باشقه‌سنى

توکیله غیرمأذون اولدقلری کبی بوحقلرینی باشقه‌سنه نه هبه و نه بیع ایده‌مزلر . حتی رأی صاتان ویا صاتون آلان کیمسه‌لر حقنده قوانین جزائیه‌یه شدتلی تأدیبات وضع اولونمشدر .

برمأمور وظیفه‌سندن امتناع ایده‌میه‌جکی کبی وظیفه‌سنی بالذات ایفا وکندیسنه تودیع اولونان مأموریتی باشقه‌سنه ترك ویافروخت ایتمکله مکلفدر . انتخابده کوریلیورکه تماماً بویله‌در .

٤٥ رأی مکرر. — ثامناً انتخاب اکرعلی رؤس الافراد هر شخصك وجودیله لاینفك برحق مطلق شخصی اولسه‌ایدی هر فردك نهایت برعدد رأیه مالك اولمسی مطلق وغیر قابل تغییر بردستور اولمق اقتضا ایدر ایدی. ایمدی بعض مملکتلرده بعض کیمسه‌لرك انتخاب خصوصنده مضاعف ویا مثلث برقوت وقیمتده اولدقلرینی ومثلا ایکی ویا اوچ رأی پوصله‌سی آتمق صلاحیتنه مالك بولوندقلرینی کوریورز . شو صورتله یکدیکرینه مساوی اولمق ایجاب ایدن افرادی یکدیکرینك ضعفی ویا اوچ مثلی درجه‌سنده کوره‌رك ظاهرده مساواتی مخل بر حال قارشوسنده بولنیورز. ایمدی مؤلفلر انتخابه دها زیاده اهل وصالح کیمسه‌لره بویله مکرر رأی ویرمك (Vote plural) صلاحیتنی اعطاده بر ضرر دکل بالعکس بر فائده کوریـیور وبونی حاکمیت ملیه‌یه اصلا مخالف عد ایتمیورلر . حتی بلچیقاده بو اصول تطبیق بیله ایدلمکده‌در. بلچیقا قانون اساسیسنك ٤٧ نجی مادهٔ جدیده‌سی شرائط آتیه‌یی حائز اولان کیمسه‌لره بر رأی منضم حقی

ویریبور : اولا ٣٥ یاشنی اکمال ایتمش اولمق ، متأهل ویاطول اولمق، ولدمشروعه مالك اولمق ودولته لااقل بش فرانق ویرکوی شخصی ویرمك؛ ثانیاً ٢٥ یاشنی اکمال ایتمك ولااقل ٢٠٠٠ فرانق قیمتنده ویوز فرانق ایراد ویرن بر ملکه صاحب ویا تصرف صندوقنده اومقدار ایراده مالك اولمق... (٢٥) یاشنی اکمال ایدوب شرائط آتیه‌یی حائز اولان کیمسه‌لر ایکی رأی منضمه مالك اولورلر: اولا رسمی وغیر رسمی مکاتب عالیه‌دن شهادتنامه آلمق ویا بوکا معادل بر اهلیتنامه وتصدیقنامه‌یه مالك اولمق ؛ ثانیاً بروظیفهٔ رسمیه ایفا ایتمك ویا اولجه ایفا ایتمش بولونمق ودرجهٔ عالیه تحصیل وسطیسنی مستلزم بر مأموریت ویا مقام احراز ایتمك ویا اولجه ایتمش بولونمق ... معمافیه کیمسه شخصنده اوچ رأیدن زیاده‌سنی جمع ایده‌مز .

رأی مکرر اصولی بزجه اك زیاده باعث محسنات ایسه‌ده بونك برنجی شرطی ثروت وویرکو اوزرینه مؤسس اولمامسیدر . چونکه سائر مأموریتلرده اولدیغی کبی بو مأموریتده هرکسك سعی وغیرتیله وسهولت ممکنه ایله اهلیت واستحقاق پیدا ایتمسنی تسهیل مقتضای قاعدهٔ مساواتدر ؛ ثروته ایسه هرکس سهولتله واصل اوله‌میه‌جغندن رأی مکرر ایچون ثروتی اساس اتخاذ ایتمك بالطبع بو نقطهٔ نظره مخالفدر .

بلچیقا قانوننده ایسه مع التأسف بو اساس مهمدن — واقعا پك جزئی اوله‌رق — انحراف ایدلمشدر .

٦ ؛ اوقومق یازمق وانتخاب . — انتخابك بعض اوصاف وشرائط کسبیه‌یه تابع بر مأموریت اولدیغنی اثبات ایدن بر نقطه‌ده بعض مملکتلرده اوقومش یازمش اولمیانلرك بو وظیفه‌یه غیر صالح عداولونمه‌لریدر . مثلا ایتالیاده اوقومسی یازمسی اولمیانلر انتخاباته اشتراك ایتمزلر . متحدهٔ شمالیه‌ده ماساچوسه‌ت حکومتنده انتخابجینك قانون اساسی‌یی انکلیزجه اوله‌رق اوقومسی و کندی اسمنی یازه‌بیلمسی اقتضا ایدر ، قونه کتیکوت حکومتنده انتخابجینك هم قانون اساسی‌یی هم قوانین سائره‌یی اوقومسی وفضله اوله‌رق محترم اولمسی ایجاب ایدر . میسیسیپی حکومتی انتخابجیدن باشقه شیلرده ایستیور . منتخبنك قانون اساسی‌یی اوقومسی واکلامسی وآنی ایضاح ایده‌بیلمسی لازمدر . [*]

٧ ؛ آرای محدوده وانتخاب — عاشراً قانوناً معین بر مقدار ثروت صاحبی اولمق ویا ویرکو وایجار ویرمك ... بو مسئله‌یی اهمیت فوق العاده‌سی اولدیغی ایچون الك صوکه براقیورز . شمدی‌یه

---

[*] [بو اغیر شرائطدن مقصد حقیقی زنجیلری انتخاباته اشترا کدن مهماامکن منعدر . زنجیلر علی الاکثر قانونی اوقومق واکلامقدن عاجز اولدقلرندن بو قید برازده اونلری انتخاباتدن محروم قیلمغه معطوفدر . متحدهٔ شمالیه‌نك مشترك قانون اساسیسی کیمسه‌نك جنس ومذهب و (لون) ندن طولایی حقوق سیاسیه‌سنك محروم ایدیله‌میه‌جکنی تصریح ایلدیکندن حکومات صغیره بونك حکمی خارجنه صراحةً چیقه‌میورلر واونك ایچون بو طولامباجلی طریقی اختیار ایدییورلر] .

قدر تعداد ایتدیکمز تقییداتك هیچ بری آرای عمومیه قاعده‌سنه مخالف دوشمدیکی حالده علی العموم مؤلفین بو صوك قیدی آرای عمومیه‌نك (Suffrage universel) مقیدی عد ایتمکده وحتی آرای محدوده‌نك (suffrage resterint) باشلیجه‌وصفنی بونقطه‌یه حصر ایتمکده‌درلر . عجبا انتخابك بر مأموریت ووظیفه اولدیغنه دائر وضع ایتدیکمز بوقاعده بو ثروت‌ویرکو اساسنی‌ده استیعاب ایده‌بیلیرمی ؟ انتخاب دنیلن وظیفه‌یی حسن ایفا ایده‌بیلمك ایچون لازم کلن شرائط واوصافدن بری‌ده ثروت‌صاحبی اولمق ، دولته‌ویرکوویرمك اولدیغی محق صورتده ادعا اولونه‌بیلیرمی ؟ ثروت، انتخاب وحاکمیت ملیه‌یی اظهار ایچون بر وصف ممتاز ، بر اهلیت مخصوصه‌عد اولونه‌بیلیرمی؟ بومسئله صورت مخصوصه‌ده نظر اهمیته آلنمغه شایاندر .

بوادعایه نظراً فقروضرورت ـ که بر مقدار معین ویرکوویرمکه مانعدر ـ انتخاب مأموریتنی ایفا ایچون ایجاب ایدن اهلیت علمیه‌نك اکتسابنه مانع اولدیغی کبی اهلیت سیاسیه واخلاقیه‌یه‌ده مساعد دکلدر . مادی برسعی ایله انجق رزق روزمره‌سنی تدارکه‌وقت بولان برشخصك امور دولته اشتراك معناسنی تضمن ایدن انتخاب ایچون مقتضی اوصاف علمیه‌یی تدرس واکتساب ایتمکه وقت بوله‌میه‌جغی وحتی اولادینی دخی سائقهٔ ضرورتله بو اوصاف اهلیتدن محروم قیله‌جغی آشکاردر . بناءً علیه بونلر جمعیتك امر محافظه‌سنده لازم اولدیغی درجه‌ده علاقه‌دار اوله‌مازلر .

. اراضیدن محرومیت حسبیله ویرکو ویرمین وبناءً علیه محروم ثروت اولان کیمسه‌لرك انتخاب ایچون اخلاقاً‌ده لازم کلن اهلیتی احراز ایده‌میه‌جکاری شو صورتله ایضاح اولونیور :

ثروتی اولمیان کیمسه وطنك سلامت ومحافظه‌سنده ثروتی اولان کیمسه درجه‌سنده علاقه‌دار اوله‌ماز . وطنك تهلکه‌یه دوشمسی صاحب اراضی‌یی دوشوندیریر وبناءً علیه آنی محافظه ومدافعهٔ وطن ایچون لازم کلن تدبیر وتأنی‌یه سوق واجبار ایدر. اراضیسی وثروتی اولمیان کیمسه‌یه کلنجه ـ مستثنا بر قناعت ورصانت اخلاقیه‌یه مالك اولمدقجه ـ اونك منفعت شخصیه‌سی جمعیتده وعلی‌العموم وطنده حال حاضر موجودك دوامی دکلدر . بالعکس حال حاضر دوام ایتدکجه انك‌ده ضرورت وسفالتی امتداد ایده‌جکندن او ایسترکه مملکتده برطاقم ماجرالر ، قاریشیقلقلر ظهور ایتسون تاکه کندیسی‌ده ـ اکر امکانی بولورسه ـ بر کلاه قاپسون ومملکتك خارجی وداخلی غوائلندن مستفید اولمسه بیله اساساً برشی غائب ایتمه‌مش اوله‌جغندن هیچ اولمازسه بوصورتله ـ بر احتمال استفاده‌یه بناءً اولسون ـ طالعنی تجربه ایتمش بولونسون .

فرانسه انقلاب کبیری اثناسنده (مجلس قانون اساسی) مذاکراتنده بوبحث مهم جریان ایتمش واو وقت انتخاب قانوننه ثروت وویرکویه متعلق بویله بر قیدك وضعی حاکمیت ملیه‌یه

منافی کورلمه‌مش ایدی حتی ویرکو ویرنلره (Citoyen actif) وویرکو قیدینه تابع بولنمیانلره (citoye npassif) دینیلمش ایدی. رستورا- سیون دورنده واوی فیلیپك زمان قرالیتنده عینی اصول - تفرعاتده وتطبیقاتده بعض اختلافات ایله برابر - تقرر ایتمش وحتی بوطرز حکومت دولتك صنوف متوسطهٔ خلق یدینه انتقالنه باعث اولدیغندن طبقهٔ عوام محضا بویله بر قانون انتخابی قالدیرمق ایچون ١٨٠٨ ده لوی فیلیپه ودها طوغریسی صنوف متوسطهٔ خلقه (Bourgeoisie) قارشو قیام ایلمش ایدی. ثروت وویرکویی منحصراً بر حجت اهلیت واخلاق عدایدوب ده باشقه عواملی درپیش ایتمك بزجه طوغری بر اساس دکلدر. ارباب ثروت ویسارك امور دولتی دها کوزل تحصیل وجاهللرك بو نعمتدن محروم اوله‌رق امور دولتدن بی‌خبر اولدقلری ثابت دکلدر. ارباب ثروتك بالعکس جهالت وحتی اخلاقسزلغه دوچار اولدقلرینه بك چوق مثال ایراد اولونه‌بیلیر. نیجه میراث خوارلر واردرکه وارث اولدقلری ثروتی بیله اداره ایده‌بیله‌جك بر عرفان ومزیتی بیله اکتساب ایتمه‌مشلردر.

دیکر طرفدن عنصر اسایش ووطنپروری‌یی یالکز ثروت صاحبلرنده آرامق‌ده عبثدر وحتی صورت مطلقه‌ده صحیح عد اولونه‌میه‌جق بر ادعای مفرطدر. زیرا ینه تجربهٔ ثابتدرکه مملکتك بالخاصه خارجی اسایشنك مختل اولمسنده اك زیاده قانلرینی قهرمانلقله دوکنلر اك فقیر کیمسه‌لردر. بوکا

مقابل اوته‌دن بری امثالی کورلدیکی وجهله صنوف اغنیانك ، زادکانك وعصر حاضرده سرمایه‌دارلرك تزیید قوت وثروتی ایچون محاربه‌لر واستیلالر پك چوق‌دفعه واقعدر. علم‌وفکرك تصفیهٔ اخلاقه ثروتدن زیاده یاردم ایتدیکنی انکار ایتمك ایچون فکر مدنیت وانسانیتی هیچه صایمق لازم‌کلیر زیرا علم صاحبلری وطنی هیچ اولمازسه نه‌درلو سومك لازم کلاجکنی تقدیر ایدرلر .

برده فقر وضرورتی مانع اهلیت عد ایتمك مساواة قاعده‌سنی‌ده مخل وبناءً علیه حقوق طبیعیه وشخصیه‌یه منافیدر حتی حاکمیت ملیه هرفردك حاکمیته اشتراکنی مقتضیدر بعض شرائط اهلیت وضع اولونمسی قاعدهٔ مساواتی مخل دکل‌در . انجق بو تقییدات اویله برماهیتده اوملی‌که انلری لدی‌الایجاب اقتحام ایتمك هرفرد ایچون سهولتله میسر اولسون. مأمور ایچون مکتبدن شهادتنامه آلمق بر قیددر فقط بو قیدك زوالنه هرفرد غیرت وسعی سایه‌سنده مقتدر اوله‌بیلیر.

انجق ثروت اویله بر ماهیتده‌در که انی اکتسابه هر فرد ذکا وفعالیتنه رغماً دائما مقتدر اوله‌ماز . شوحالده انتخاب ایچون واقعا اهلیت آرامق لازمدر. فقط بولزوم کندیسنه وصول عدیم‌الامکان اوله‌جق برهدفه معطوف اولمامليدر . بناءً علیه فکر عاجزانه‌مزجه ویرکو وثروت اساسنه مستند آرای محدوده مردود براصولدر .

هنوز اشکال قانونیتی تماماً اکتساب ایتمه‌مش اولان عثمانلی قانون انتخابی‌ده « طوغریدن طوغری‌یه از چوق ویرکوویرن » لری‌ده انتخابجیلك وظیفه‌سنه اهل کوردیکندن بزده‌ده معنای قانونیسیله ویرکو اساسی قبول ایدلمش صایله‌بیلیر. انجق باشقه مملکتلرده انتخاب بحثنده ویرکو ویرمك قیدی علی الاکثر بلا واسطه ویریلان املاك واراضی ویرکوسنه معطوف اولدیغی حالده بزده ویرکو ویرمك قیدی توسیعاً تفسیر اولونه‌رق دولته هر نه صورتله اولورسه اولسون طوغریدن طوغری‌یه اك جزؤی برمبلغی بیله ویرنلره حق انتخاب تشمیل ایدلمشدر.

٤٨ عثمانلی قانون انتخابی وآرای محدوده. — ممالك عثمانیه‌ده الیوم مرعی اولان انتخاب قانونی قوهٔ تشریعیه واجرائیه‌نك تمامیٔ تصدیقنه مظهر اولمش بر قانون اولمامقله برابر برنجی دورهٔ اجتماعیه انتخاباتنه بوناتمام قانون، اساس اولمش وبرنجی دورهٔ اجتماعیه مدتجه قانون مذکورك نه معاملهٔ تصدیقیه‌سی اکمال ونه‌ده یکیدن برقانون تنظیمیله ناتمام قانون سابقك حکمی ابطال ایدلمه‌مش بولوندیغندن بدایت مشروطیتمزده ناصلسه بر نسخهٔ نادره‌سی بولونمش اولان بوغیر مصدق قانون دستوراً عمل بولونمشدر.

بوقانون موجبنجه مبعوثان انتخاباتی سنجاقلر اعتباریله اجرا قلنه‌جق وهر سنجاق بر دائرهٔ انتخابیه وهر ناحیه برشعبهٔ انتخابیه

اعتبار اولونه‌جقدر . (ماده ۱) هر سنجاقدن ده‌بهراللی بیك نفوس ذکوره کوره برمبعوث اصابت ایده‌جك صورتده مبعوثلرك مقداری تعیین اولونه‌جقدر (قانون اساسی غیر معدل ماده ٦٥) نفوس ذکوری اللی بیکدن دون ویا زیاده اولان سنجاقلرده یکرمی بش بیك نفوس اللی بیك نفوس اعتبارنده طوتیله‌جقدر (انتخاب قانونی ماده ۲)

انتخاب حقندن کیملر محروم اولدیغنی اون برنجی ماده تعداد ایدییور : یکرمی بش یاشنی اکمال ایتمین وحقوق مدنیه‌دن ساقط بولونان وتابعیت اجنبیه‌ده ویا او ادعاده بولونان ویا موقتاً خدمت اجنبیه امتیازینی حائز اولان ویا نظاماً افلاس ایله محکوم اولوب اعادهٔ اعتبار ایتمین ویا محجوریتنه حکم لاحق اولوب‌ده فك حجر ایتمه‌مش اولانلر ویا« طوغریدن طوغری‌یه دولته از چوق ویرکو ویرمینلر » انتخاب حقندن ساقطدر .

انتخاب وظیفه‌سنه یالکز بونلر ناأهل عدایدلمیور. سکزنجی ماده موجبنجه بر کیمسه‌نك خدمتکارلغنده بولونان وسؤاحوال ایله مشتهر اولان وبر جنحه وجنایتله محکوم بولونانلرك دخی تنظیم اولونان اساس دفترنده اسملری قارشوسنه وملاحظات خانه‌سنده کیفیتلری اشعار وتصریح اولنه‌جقدر . .

انتخاب دفترینه قید اولونه‌بیلمك ایچون یابرسنه‌دن بری او قریه ومحله‌ده اقامت ایتمش اولمق وبر محلدن دیکر محله نقل اثناسنده ترك ایتدیکی قریه ویا محله مختارندن یکی قریه ومحله‌نك مختارینه

علم وخبر کوتورمك لازمدر(ماده ۹) یالکز مأمورلر وملازم رتبه‌سنه قدر ضابطان (نظامیه، ردیف وضبطیه) بوقیده تابع دکلدرلر . ضبطیه ونظامیه نفراتنه کلنجه اونلر ایکی‌یه منقسمدر: بر قسمی مأذوناً وطننده بولونان ودیکر قسمی وطننده بولونمیان.. برنجیلری بلا قید وشرط انتخابه اشتراك ایده‌بیله‌جکلری کبی ایکنجیلری‌ده مامورینه قیاساً علم وخبره محتاج اولمیه‌جقدر . بوندن ماعدا قرعه‌سی چیقان نفراته برحق ویریلیورکه اوده اناب‌ه‌در: یعنی بودرلو نفرات، محللری مجالسی معرفتیله‌طرفلرندن ایستدکلرینی وکیل ایتمکه صلاحیتلری بولونه‌جقدر . [انتخاب توکیل قبول ایتمز بر مأموریت اولدیغنه کوره بو اساسك بطلانی آشکاردر. باخصوص‌که قرعه‌سی چیقان‌ بر نفرك وطننك غیریسنده نقل علم وخبری بیله ویرمکسزین انتخابه اشتراك ایده‌بیله‌جکی مصرح اولونجه بویله بر توکیل معناسز اولور. وعادتا اوچ درجه اوزره انتخابه منجر اولور .]

امر انتخاب قضانك هرناحیه‌سنده آیری آیری اجرا اولونور وبر ناحیه‌ده مقید اولان بر منتخبك دیکر ناحیه‌یه کیدوب رأی ویرمکه حقی اوله‌ماز . یعنی رأی مکرر اصولی تجویز اولونمامشدر .

ایکنجی درجه منتخبلرك عدد ومقداری برنجی درجه منتخبلره نظراً تعیین اولونور .

یعنی هر بش یوز منتخب اوله بر منتخب ثانی اصابت

ایده‌جك صورتده حساب یاپیلور . (ماده ٢١) منتخب ثانی اولمق ایچون، منتخب اول اولمق اوزره نه‌کبی شرائط لازم ایسه موجوددر؛ یالکز از چوق ویرکو ویرمك ونقل مکان ایچون علم وخبر ابراز ایتمك قیدی وضع اولونمامشدر (ماده ٢٢) بر ناحیه دائره‌سنده (٥٠٠)دن زیاده و(٧٥٠)دن دون برنجی درجه منتخب اولدیغی حالده بر و(٧٥٠)دن (١٢٥٠)یه قدر ایکی والخ منتخب ثانی چیقار (ماده ٢٣) ٥٠٠ دن دون وفقط ٢٥٠ دن زیاده منتخب اولی اولان بر ناحیه‌نك بر منتخب ثانیسی اوله‌بیلیر .

رأی ویرمك بالذات صندوق باشنه کیدوب پوصله‌یی آتمغه متوقف اولدیغی حالده قانون ٤٤نجی ماده موجبنجه بر استثنا قبول ایدییور. اوده معروف برکیمسه لمعذرة مرکز قضادن محل انتخابه بالذات کله‌مزسه بوذات انتخاب پوصله‌سنی بر ظرف ایله هیئت تفتیشیه رئیسنه کوندره‌بیلیر ورئیس‌ده علناً قرائت ایدر .

منتخب ثانیلر اکثریت اضافیه ایله انتخاب اولوندقدن صوکره مضبطه‌لرینی حاملاً مرکز قضایه کیدوب منسوب اولدیغی سنجاقدن (٥٠) بیك نفوس ذکور اعتباریله قاچ مبعوث چیقه‌جقسه اونلرك اسامیسنی۔ایستر نامزدلکلرینی اعلان ایدنلردن اولسون ایستر منتخب ثانیه اوصاف لازمه‌یی حائز ذواتدن بولونسون ــ بر پوصله‌یه یازار وصندوقه آتار . مرکز

قضاده ایکنجی درجه‌ده انتخابات، موجود منتخب ثانیلرك لااقل اونده سکزینك وجودینه وابسته‌در . (ماده ٤٩)

انتخاب نتایجی مرکز قضا هیئت تفتیشیه‌سندن مرکز لوا هیئت تفتیشیه‌سنه کوندریله‌رك اوراده مرکز لوا قضاسندن بدا ایله دیکر قضالرك آراسی جمع و تصنیف ایدیلور . شاید مبعوثلق ایچون مساوی رأی قازانمش ذوات وار ایسه بینلرنده قرعه کشیده اولونور وصوکره اك زیاده رأی قازانانلر ایملو ایسه یدلرینه هیئت تفتیشیهٔ لوا طرفندن مهر ذاتیلریله ممهور مضبطه ویریلور . (ماده ٥٢)

قانونك حین نشرنده استانبول ولایت وسنجاق تشکیلاتنه تابع اولمدیغی ایچون بلدیه قانوننده محرر اولان حدود داخلنده‌کی محللر بر دائرهٔ انتخابیه و هر بر دائرهٔ بلدیه بر شعبهٔ انتخابیه و شهر اماتی مرکز ولایت عد اولونمشدر .

کذلك قانون مذکور ناحیه تشکیلاتی اساسنه تابع اولوب ناحیه تشکیلاتی ایسه پك ناقص اولدیغی ایچون قانون مذکوره ربط ایدیلن تعلیماتنامه‌نك برنجی ماده‌سنده «. ناحیه‌لر تشکل ایتمه‌مش یرلر وار ایسه مناسبات موقعیه‌یی کوزه‌ده‌رك درت بش قرادن عبارت اجرای انتخاب ایچون حکومت محلیه‌لر معرفتیله موقت شعبه‌لر تشکیل اولونه‌جقدر .» دینلیور .

انتخاب قانونمزك باشلیجه اساسلری بودر بونك بر قصوری وار ایسه قابلیت تطبیقیه‌سیدر . زیرا خلقمز مع التأسف بو

انتخاب ماکنه‌سنی سهولتله قوللانه‌جق بردرجه‌یه کلمه‌مشدر . استانبولده بیله بوقانونك مشکلات تطبیقیه‌سی کورلدی ، هر دائرهٔ بلدیه‌یی بر شعبهٔ انتخابیه ، یعنی بر ناحیه عد ایتمك لساناً قولای ایسه‌ده فعلاً کوجدر . بك اوغلی دائره‌سی (التنجی دائره) یوز بیکلرجه نفوسی حاوی اولدیغندن بهر (٥٠٠) منتخبه اصابت ایده‌جك منتخب ثانیلرك عددی ایلك انتخاباتده یوزی تجاوز ایتدی وبو صورتله هرمنتخب اول انتخاب پوصله‌سنه یوزدن زیاده اسامی تحریرینه مجبور اولدی‌که یوز ذاتی تمییز وانتخاب عوامك دکل ، خواصك بیله کاری دکلدر .

آرای محدوده‌یه تعلق اعتباریله قانونمزك خیلی‌وسعتلی اولدیغی آشکاردر . عساکر ومأمورینه بیله حق انتخاب ویرلمشدر .

٤٩ ممالك سائره‌ده آرای محدوده (انکلتره). — دیکر ممالکه کلنجه الیوم اوروپا وامریقاده پك آز حکومت واردرکه حالا آرای محدوده اصولنی تطبیقده دوام ایتسون . قاعدهٔ عمومیه آرای عامه‌در . ویرکو ویرمك معناسنده آرای محدوده استثنا تشکیل ایدر .

انکلتره‌ده آرای عمومیه بوتون وسعت معناسیله تطبیق ایدیلیور . اوراده جاری اصولك قیصه بر تاریخچه‌سنی والیوم مرعی اولان احکامی ذکر ایتمك فائده‌دن‌خالی دکلدر :

هرشیده اولدیغی کبی انتخاب امورنده دخی انکلیزلر تکامل تاریخی‌یه تابع اولمشلر ومعین بر قاعده‌نك معین نتایجی ایله باغلانمامشلردر .

اهالی وانتخاب کلمه‌لری موضوع بحث اولونجه مملکتی دوائر انتخابیه‌یه
تقسیم ومبعوثلری اهالینك مقداریله متناسب بر حاله افراغ لازم کلیوکن
ومثلا بهر یوز بیك نفوسه بر مبعوث اصابت ایده‌جك صورتده تقسیمات
اجراسی اقتضا ایدر ایکن انکلیزلر بونك تماماً عکسی بر مقدمه ایله ایشه
باشلامشلر وشمدی یواش یواش بالاده‌کی معقول قاعدهٔ منطقیه‌یه واصل
اولمق طریقنی طوتمشلردر.. بعض کوچك قصبه‌لر اهمیت تاریخیه‌لرینه بناءً
نفوسلریله غیرمتناسب مقدارده فضله مبعوث کوندرمشلر، اهالیسی وقتیله پك
محدود اولوب بالآخره بویویان شهرلر ایسه مبعوث بیله کوندرمکدن
محروم قالمشلر ایدی . بوندن برقاچ عصر مقدم متعدد مبعوث کوندره‌جك
درجه‌ده حائز اهمیت ووسعت اولان بعض قصبه‌لر حالیله قالملرینه وحتی متروك
بر درجه‌ده اهمیتدن ساقط اولملرینه رغماً اسکی وقتلرده اولدیغی کبی مبعوث
کوندرمك امتیازینی محافظه ایدیور، بو کا مقابل ترقیات صناعیه ایله جسامت کسب
ایدن بالفرض بر مینغام شهری مبعوث بیله کوندره‌میور ایدی. برده اراضی
لوردلرك النده بولونمق حسبیله او اراضی اوزرنده ساکن اولان اهالینك
آراسنی ایستدکاری کبی استعمال ایدرلر ایدی. نتیجه‌ده مبعوثلرك قسم
اعظمی لوردلرك النده بازیچه اولدوغی کبی هله همان هیچ بری مقدار
نفوس ایله متناسب بر وضع عادلانه‌ده دکل ایدی . او درجه‌در که امیل
بو طمینك افاده‌سنه نظراً اون طقوزنجی عصر ابتداسنده عوام قاره‌سنی
تشکیل ایدن ٦٥٨ اعضانك (٤٨٧) سی بالقوه لوردلر طرفندن
منصوب بولنیور ایدی .

بو حالك دوامی بالطبع ممکن دکل ایدی . فی‌الحقیقه نفوسی ١٨٠٠
ایله ١٨٥٠ سنه‌لری ارەسنده یوزده طقسان آرتدی ، صنوف جدیدهٔ
خلق حادث اولدی . اسکی انکلتره‌نك سینه‌سنده یکی بر انکلتره ،
فعال ، چالیشقان ، صنعتکار بر انکلتره طوغمش ایدی . انکلتره

احوال اجتماعيه واقتصاديه‌سنده وقوعه كلن بو تبدل عظيمك بر تحول عظيم سياسي‌يى توليد ايده‌جكى طبيعى ايدى . اراضى صاحبلرينه مخصوص اولان انحصار سياسى ايستر ايسته‌مز زائل اوله‌جق و آنلره اولا صنعتكارلر، اصناف وسائر صنوف متوسطهٔ خلق ونهايت صنوف عمله التحاق ايليه‌جك ايدى . ايشته ١٨٣٢ سنه‌سى مارتنك ٢٣ نده نشر اولونان انتخاب قانونى بو احتياج عظيم اجتماعى توليد ايلمش ايدى . مع مافيه بو قانونده بوتون انكلتره قانونلرى كبى دساتير نظريه‌يه توفيق ايدلمك ميلندن زياده بيرتيق يره يامه اورمق آرزوسندن حاصل اولمش ايدى . بو حيثيتله ١٨٣٢ قانونى يالكز بر مقدمهٔ اصلاحات اولمش ايدى . اسكى قصبه‌لر (١٤٢) مبعوث موقعى غائب ايديورلر ايدى . بو موقعلر ايسه قونتلقلر ايله اووقته قدر حق انتخابدن محروم قالمش اولان (٤٢) مهم شهره تخصيص وتوزيع اولونمش ايدى . انتخابجيلرك ده عددى آرتدى . ومثلا اون ليرا واردات ويرن بر خانه‌ده ساكن هر عائله رئيسنه حق انتخاب ويرلدى . بو صورتله انتخابجيلرك مقدارى (٥٠٠) بيك آرتدى .

١٨٦٧ ده غلادستون طرفندن تكليف اولونان بر قانون بالاده‌كى اصول انتخابيه‌يى دها زياده توسيع ايلدى . وانتخابجيلرك عددينى بر ميليون دها آرتيردى .

ينه غلادستون ٦ كانون اول ١٨٨٤ تاريخلى يكى بر قانون انتخابى كمال غيرتله قبول ايتديرمكه موفق اولدى . واو وقته قدر عموم انكلتره‌ده منتخبلر اوچ ميليون ايكن درت ميليونه چيقدى .

شمديكى اصول انتخابيه ١٨٨٤ قانونى احكاميله ١٨٦٧ قانوننك بقيهٔ احكامى موجبنجه‌در . يعنى ٢١ ياشنى اكمال ايتمش اولمق ، انكلتره

تابعیتنده بولونمق ویا تابعیتنه داخل اولمق ، انتخاب جدولی اوزرنده اسمی محرر بولونمق وهیچ بر مجبوریته دوچار اولمامش اولمق اقتضا ایدر . بوشرائط عمومیه‌دن ماعدا آرای محدوده اصولنه تماس ایدن بعض قیود امتیازیه واردرکه اونلره (franchise) اطلاق اولونیور. بوقیودك بر قسمی عمومی ، برقسمی خصوصیدر .

عمومی اولان قیود بروجه آتیدر : اولا ۱۵ تموز تاریخنده بر سنه‌دن بری متصرف ویامستأجر صفتیله مستقل بر خانه ومسکننده اقامت ایدن کیمسه انتخابه اشتراك ایدر. ثانیاً کذلك ۱۵ تموز تاریخنده متصرف ویا مستأجر صفتیله مبنی ویاغیر مبنی واون انکلیز لیراسی ایراد ویریجی بر عقاری اشغال ایدن هرفرد انتخابجیدر.

ثالثاً ینه ۱۵ تموز تاریخنده ختام بولان سنهٔ کامله ظرفنده عینی بر مسکن اقسامندن بولونان برمحلده مستأجراً اقامت ایدن کیمسه‌یه‌ده قانون انتخابه اشتراك صلاحیتنی ویرمشدر . انکلیز حقوق شناسلری برنجی قید ایله اوچنجی قیدی بر تعریفده کوجلك چکیورلر، مع مافیه بو اوچنجی قسم یالکز استیجاری وسکنانك یالکز بر قسمنك اشغالنی متضمن عد اولونور .

خصوصی قیود امتیازیه‌یه کلنجه اونلرده بروجه آتیدر: اولا تقسیمات اداره‌دن اولان قونتلقلره مخصوص بر امتیاز واردرکه بونك حکمنجه عقارك نوع وماهیتنه کوره سنوی ایکی ، بش ویا اللی انکلیز لیراسی ایراد ویرن عقاره متصرف اولانلر حق انتخابه مالکدرلر .

ثانیاً بو قصبه‌لره (Bourg) مخصوص قیود امتیازه. اصول قدیمه موجبنجه سنوی ایکی لیرا ایراد ویرن اراضی‌یه مالك اولانلرله ۱۸۹۲ قانون سابقی موجبنجه بعض حقوقه نائل اولانلر حق انتخابه مالکدر .

ثالثاً دارالفنونلره مخصوص امتیازاتواردرکه اونلرده بروجه آتیدر: اوقسفورد، کمبریج، لوندره، دوبلن، ادیمبورغ، آبه‌ردەن، غلاسقوو، سنت آندره‌ف، بودارالفنونلرك مأمورین ومعلمین مخصوصه‌سی ایله دارالفنونده مقید، رؤسی‌حائز، رتبهٔ علمیه‌یه مالك کیمسه‌لر بوقیددن استفاده ایدییورلر. بو اصول موجبنجه عینی بر ذاتك متعدد دوائر انتخابیه‌ده انتخابه اشتراك ایده‌بیلمسی ممکندر. زیرا انکلتره قانون انتخابی انکلتره اهالیسنی عادتا اوست اوسته طبقه کبی استیف ایدلمش صنوفه تقسیم ایدییور. پاراقلرك برینی قالدیرسه‌کز التنده‌کی پاراقده‌ده بوقاریکی پاراقده اسمی محرر ذواته تصادف ایلیه‌بیلیرسکز. فی‌الحقیقه بریرده‌سکناصاحبی، دیکر یرده‌مستأجراولان‌ودهااوته‌ده‌اراضی ویرکوسی ویرن ذات بو مختلف‌صفتلرله رأی ویره‌بیله‌جکی کبی بالفرض دارالفنونده معلم ایسه بوصفت ایله‌ده رأیه اشتراك ایدر.

ممالك سائره‌ده هر شخص بردفعه رأینی اعطا ایدر، ارتق نه‌اوراده نه باشقه یرده رأیه اشتراك ایده‌مز کذلك انتخابات بوتون مملکتنده یوم واحدده اجرا اولونور بناءً علیه عینی برآدمك مختلف محللرده‌رأی‌ویرمسنه مادةً امکان یوقدر. انکلتره‌ده ایسه من القدیم متعامل بر اصول‌موجبنجه انتخابات هفته‌لر سورر بناءً علیه عینی برمنتخبك مختلف قونتلقلره کیدوب مختلف قیود امتیازیه‌سندن مستفید اولمسی وهیچ‌ده معقول ومشروع اولمیان بر نوع رأی‌مکرر (Vote plural)اصولندن مستفید اولمسی ممکن‌در.

مع‌مافیه مکرراً اعطای رأی صلاحیتنك بعض‌استثنالری‌وار. (١) عینی برشخص‌عینی بربنادن طولایی هم قصبه‌نك(Bourg) هم‌قصبه‌یی احتوا ایدن قونتلغك مبعوثی ایچون رأی ویره‌مز. (٢) بر قونتلغك عینی دائرهٔ انتخابیه‌سی داخلنده عینی بر شخص قونتلغه متعلق مبعوثلرایچون

متعدد دفعه رأی ویره‌مز. (٣) عینی برقصبه‌نك متعدد تقسیمات انتخابیه‌سنده رأی ویرمك جائز دكلدر. انكلتره قانون انتخابنده مشكلاتی داعی اولان برشیده انتخاباته متعلق احكامی كافهٔ تفرعاتنه وارنجه‌یه قدر تعیین ایچون مختلف زمانلرده نشر اولونمش ١١٧ قانونه مراجعت لازم اولمسیدر.

بو تفصیلاتدن انكلتره‌ده ظاهراً آرای عمومیه موجود اولمدیغی كوریلیور ایسه‌ده حقیقتده آرای محدوده او قدر توسیع ایدلمشدركه آرای عمومیه‌یه نظراً همان هیچ فرق یوق كبیدر.

٥٠ دیكر بعض مملكتلرده آرای محدوده. — آرای محدوده‌یی دها صیق بر صورتده تعقیب ایدن دیكر مملكتلر میاننده مجارستانی، وبالخاصه پروسیا ایله دیكر بعض آلمان حكومات صغیره‌سنی ذكر ایتمك مقتضیدر. مع‌مافیه مجارستان حكومتی الیوم آرای عمومیه اصولنك قبول وعدم قبولی مسئله‌سیله اشتغال وبوصورتله هنوز آرای عمومیه‌یی قبول ایتمش اولان اوستریایه امتثال ایتمك اوزره‌در.

پروسیاده دخی آرای عمومیه‌یی قبول ایتدیرمك ایچون پك جدی مساعی صرف اولونمقده وبالخاصه سوسیالیستلر بونك ایچون پك بیوك كورولتیلر چیقارمقده‌درلر. شمدی‌یه قدر آرای عمومیه ایچون دفعاتله نمایشلر وایكی سنه مقدم اولدیغی وجهله سوقاقلرده شدتلی مصادمه‌لر وقوعه كلمشدر. پروسیانك لانتاغ مجلسی ایچون انتخابات ثروت وطوغریدن طوغری‌یه ویركو اساسنه ابتنا ایتدكدن ماعدا لاعلی التعیین ویركوویرنلر آره‌سنده‌ده حقوق انتخابیه‌جه مساوات یوقدر. ویركو ویرنلر اوچه تقسیم اولونمشدر. برنجیسی چوق ویركوویرنلركه مملكتده عددلری بالطبع محدوددر. ایكنجیسی متوسط ویركو ویرنلركه عددی بالنسبه فضله‌در. اوچنجیسی‌ده آز ویركو ویرنلركه عدداً چوقدر. ایمدی بوصنفلردن هربری دیكرینه

مساوی مقدارده مبعوث انتخابنه صلاحیتداردر. بو صورتله مبعوثلق وكالت اشخاصه دكل ثروتلره مضاف اولمش ، عادتا افلاس معاملاتنده كی اكثریت مبلغیه لره مقیس بر حال وجوده كلمشدر .

حكومت ترقیات حاضرهٔ فكریه ایله اصلا قابل توفیق اولمیان بو غرابت انتخابیه یی ازاله مقصدیله بو اصولك مهما امكن محاذیرینی تنقیص ایده جك قانون لایحه لری تكلیف ایتمش ایسه ده لاندتاغ مجلسنده كی اعضا ذاتاً بو غرابتك ثمره سی اولدقلرندن اصلاحات وتعدیلات مذكوره یه شدتله معارضه ایتمكده درلر . بناءً علیه بو محذوری آنجق آرای عمومیه محصولی اولان رایخشتاغ مجلسی بوتون المانیا نامنه ادارهٔ كلام ایدرك دفع ایده بیلیر فقط مع التأسف سوسیالیستلر طرفندن ١٩٠٦ ده بونك ایچون واقع اولان تكلیف حكومت مركزیه حكومات خصوصیه امور داخلیه سنه قاریشه ماز دیه رك داخلیه ناظری پوزادوفسكینك اصراری اوزرینه رد ایدلمشدر .

ایتالیاده آرای محدوده ویركو اساسی اوزرینه دكل اوقویوب یازمق اساسی اوزرینه وضع اولونمشدر صورت مطلقه ده آرای عمومیه قبول ایدلدیكی تقدیرده منتخبلرك الیوم حائز اولدیغی یكون ایكی ملیوندن سكز ملیونه بالغ اوله جقدر . بوبابده كی لایحهٔ قانونیه مجلس مبعوثانه تودیع اولونمشدر .

هولانده ده دخی ویركو اساسنه مستند فقط خفیف بر تقییدی حائز آرای محدوده اصولی واردر. بونكله برابر بو قیدك رفعی ایچون مهم تشبثات اجرا اولنمقده دره.

روسیه ده انتخابات بر طرفدن ایكی وحتی بعض صنوف خلق ایچون اوچ درجه اوزرینه اولدقدن ماعدا آرای عمومیه صورت مطلقه ده موجوددر فرض اولونه ماز . ویركو اساسی ـ كویلی وعمله اولمیانلر

ایچون - قبول ایدلمشدر. خدمات دولتده بولونانلرك کافه‌سی وزمستوو مجالسی اعضاسی انتخاب ایچون ویرکو ویرمك قیدندن آزاده‌درلر عمله وکیللرانتخاباتی اوچ درجه اوزره اجرا ایدرلر یعنی اول امرده بر طاقم وکیللر تعیین ایدر وصوکره بو منتخب ثانیلر ثالثلری انتخاب ایلرلر. عمله وکیللرك منتخب ثالثلری کوی وشهرلردن انتخاب اولونان منتخب ثانیلرله بالاجتماع دوما دینلن مجلس مبعوثان ایچون مبعوث انتخاب ایدرلر اولجه بولیکین لایحهٔ قانونیه‌سی موجبنجه یالکز کویلیلرحق انتخابه مالك ایکن بالاخره عمله‌ده بو حقه صاحب قیلنمشدر. بروده بر خانه‌ده‌سن انتخابه داخل بر قاچ شخص ساکن اولسه اوتقدیرده خانه کیمك تحت استیجارنده ایسه یالکز اونك انتخابه اهلیتی واردر.

ایرانده اوتوز ایله یتمش ارەسنده بولونان بوتون ایرانیلرك حق انتخابی واردر. ولایاتده انتخابات ایکی درجه اوزرینه اولدیغی حالده یالکز طهران شهرنده طوغریدن طوغری‌یه واقع اولمقده‌در.

دولت و اراضی

٥١ اراضینك وجود دولتده موقعی. — دولتك قوهٔ عمومیه‌سنی ترکیب ایدن ارکان ثلاثه‌دن ایکنجیسی اراضیدر. (برنجیسی ملت، اوچنجیسی‌ده حکومت ایله ارکان وتشکیلات حکومتدر) بر هیئت مجتمعهٔ خلق حدودی معین براراضی اوزرنده یشامدقجه بردولت شکلنی اکتساب ایده‌مز. احتمالکه اراضیسز برهیئت اجتماعیه وجود بوله بیلور. حتی بو هیئت مجتمعه بر نفوذ سیاسینك یعنی برحکومتك تحت ادارەسنده دخی بولونه‌بیلور.

فقط آمرلرله مأمورلردن، هیئت حکومت ایله ، هیئت حکومته تابع اهالیدن مرکب اولان بویله بر جمعیت ینه تکرار ایده‌رز بر دولت عنوانیله یاد اولونمغه لایق اوله‌ماز . بناءً علیه بو نظریه‌یه کوره افریقای وسطاده‌کی سیار قبیله‌لر معین ومحدود اراضی اوزرنده یرلشمش اولمدقلرندن دولت صاییله‌مازلر . مع مافیه بونلرك حقیقةً منتظم بر ادارهٔ سیاسیه‌یه مالك اولانلری واردر. ایشته اوروپادولتلری بونلرك معین بر قطعهٔ اراضی اوزرنده یرلشمامش وبناءً علیه بالاده‌کی تعریفه کوره دولت تشکیل ایده‌مامش اولدقلرینی بهانه ایده‌رك افریقانك همان هرطرفنی اشغال ایتمشلر وضبطی مباح مما لکدن ایمش کبی ید تسخیره کچیرمشلردر .

ینه بو اراضی نظریه‌سی موجبنجه قتولیك کلیساسی بر دولت تشکیل ایده‌مز . احتمالکه قتولیك کلیساسی حقوق دول نقطهٔ نظرندن برشخص معنوی تشکیل ایدر و بوحیثیتله فرضا معاهدات (قونقوردا) عقد ایدر . فقط هیچ برزمان دولت عد اولنماز . واقعا ۱۸۷۰ سنه‌سندن اول پاپا یالکز روحانی دکل ، جسمانی بر حکمدار ایدی . فقط نفس کلیسا دولت اوله‌ماز . کلیسانك واقعا بر انتظام سیاسیسی ، برسلسلهٔ مراتبی ، آمرلر ایله مأمورلری واردر ؛ مع مافیه دولت دکلدر ، زیرا معین بر اراضی‌یه مربوط دکلدر .

شمدیکی حالده اراضی ایله دولت آره‌سنده‌کی مناسبت

وارتباط حقنده‌کی نظریات بو مرکزده در . واقعا حاکمیت ملیه نظریه‌سی ایضاح اولوندیغی زمان اراضی یه دائر بر بحث درمیان اولنمدی، امرایدنلرله مأمور اولانلردن ، قوت صاحبی اولانلرله ضعیفلردن عبارت بر هیئت تصور اولوندی واراضی بو نظریه‌ده هیچ بر موقع طوتمدی . مع مافیه تکامل تاریخی نتیجه‌سی اولان دولتلردن هربرینك شمدیکی حالنه باقیلورسه دولتك دائما اراضیله توأم اولدیغی کوریلور . دولت دنیلجه اراضی خاطره کلور . ایشته بوانسانلرده بر اعتیاد طبیعی وارثی، بر کوره‌نکدر .

دولتك عناصر ترکیبیه سندن اولمق اعتباریله اراضی‌یی تدقیق ایدرسه‌ك بونك نظریات حقوقیهٔ دولتجه ماهیت حقیقیه‌سی نه‌دن عبارتدر ؟ بوسؤاله علی الاکثر شو صورتله جواب ویریلور : شویله‌که اراضینك اهمیتی ایکی نقطهٔ نظردن تدقیق ایتمك ایجاب ایدر . برنجیسی سلبی صورتده یعنی دولتدن غیری هرهانکی بر قوهٔ سیاسیه‌نك دولته مخصوص اراضی اوزرنده اجرای نفوذ ایتمسی ممنوعدر . ایکنجیسی ثبوتی صورتده ؛ یعنی بر دولتك اراضیسی اوزرنده بولنان کافهٔ اشخاص بو دولتك تبعه‌سندن اولمدقلری حالده ینه بو دولتك نفوذینه تابعدرلر .

بو ایکی قضیه‌یی بر مرتبه دها تشریح ایده‌لم :

۵۲ ایکی نفوذسیاسی . — هردولت ماهیتی حسبیله قوهٔ سیاسیه‌یی

جامعدر. قوهٔ سیاسیه ایسه بلا شرط امر ونهی‌یی مقتضیدر. یعنی دولتدن صادر اوله‌جق اوامر ونواهی بو امری اعطا ایدن دولتك آرزوسنه مخالف هیچ برقید و شرط اجنبی‌یه تابع اولمامليدر. [مع‌مافیه بو بلا قید و شرط امر و نهی ایتمك اقتدارینك بر حدی واردرکه اوده عدل وحقدر . بناءً علیه بالاده‌کی اطلاق بو صورتله مقیددر] ایشته بوصورتله حائزحکم ونفوذ اولان دولت نفوذ وقوتنی آنجق کندیسنه خاص ومنحصر اراضی اوزرنده جریان ایتدیرر . ویریله‌جك اوامرك مختلف ومتناقض چیقه‌جغی دائما ظن ایدیله بیلور . اوتقدیرده حال ایکیدن خالی اولماز . یا بو قوتلردن بری دیکرینه تابع ومنقاد اولور ؛ بو صورتله دولت قدرت وقوت صفتنی غائب ایدر . بناءً علیه اواراضی اوزرنده یالکز برتك دولت قالمش اولور. ویاخود ایکی دولت یکدیکرینك نفوذنی تحدید ایده‌جکلر ، بر برلرینی متقابلاً شرائط وقیوده تابع قیله‌جقلر. واو وقت [تعارضاتساقطا هر ایکیسیده بر قوهٔ سیاسیه اولمقدن خالی اولورلر . او اراضی اوزرنده ایکی هیئت سیاسیه قاله بیلور ؛ فقط ایکی دولت قاله‌ماز .

۵۳ دولتك اراضی اوزرنده انحصار نفوذی ونتایجی . — شو تفصیلات نظراً اراضینك دولته انحصاری وجود وقیام دولت ایچون شرط اساسیدر اکثر قانون اساسیلرده اراضینك دولتله اولان مناسباتی تصریح ایدیلور . قانون اساسیٔ عثمانیده‌ده بو

جهت بروجه آتی صراحةً مذکوردر : « دولت عثمانیه ممالك وقطعات حاضره‌یی وایالات ممتازه‌یی محتوی ویکوجود اولمقله هیچ برتفریق قبول ایتمز. » کذلك ینه قانون اساسیمز موجبنجه واضع قانون انتخابات ایچون سنجاقلری اساس طوتمقله اراضینك ده نفوس کبی قوهٔ سیاسیه ایله مشترك و مرتبط اولدیغنی افهام ایتمشدر . مادامکه نفوس قوهٔ سیاسیه‌نك ترکیبات اصلیه‌سندندر. اوحالده اراضیده شو صراحته قیاساً قوهٔ سیاسیه‌نك ترکیبات اصلیه‌سندن عد اولنمق ایجاب ایدر .

دولت واراضی آره‌سندہ‌کی مناسبتی تعیین ایدن بو نظریه‌نك برنجی نتیجه‌سی شودرکه بر دولتك اراضیسی قابل تجزی وتقسیم دکلدر . مادامکه حاکمیت ملیه وآنك نتایجندن اولان قدرت سیاسیه ـ که دولت دیمکدر ـ لایتجزادر بوقدرتك اجزا ومرکباتی‌ده لایتجزی اولمق ایجاب ایدر . اراضی اساساً دولتك قوای مشکله‌سندن عبارتدر. قوهٔ عمومیه وسیاسیه‌نك مصدریدر یوقسه اوقوتك محل جریان وتطبیقی دکلدر. اکر بویله اولمش اولسه‌ایدی اووقت بهمه‌حال وبالضروره غیرقابل انقسام وتجزی بولنمامق اقتضا ایدردی . وقتیله اراضی کاملاً حکمدارلرك ملك مشروعی فرض اولنور ایدی وشخص حکمدارینك امر ونهینه تابع اولدیغی زمانلر دولتك اراضیسی طبقی افراد اراضیسی کبی ایدی . بناءً علیه افراد نه‌صورتله تصرف وبیع وفراغ وتقسیم اراضی ایدرلرایسه حکمدارلرده دولتك اراضیسنه

عین صورتله تصرف ایدرلر ایدی. تاریخده دولتلره مخصوص اراضینك عادی میراث کبی تقسیم ایدلدیکنه دائر بك چوق مثاللر واردر. قرون وسطاده امور طبیعیه‌دن کوریلن بو حال قرون متأخره‌ده موجب جدال و نزاع اولمش وحتی اسپانیا وراثتی، اوستریا وراثتی کبی مسائل محاربات مدیده ومهمه‌یه سببیت ویرمشدر.

انقلاب کبیردن بری بو نظریه‌لرك بطلانی بوس بتون ثابت اولمش و آرتق قواعد دولیه‌ده بو عادات قدیمهٔ غیر معقوله ایچین محل قالمامشدر. قانون اساسیمزك برنجی ماده‌سی بو نقطه‌یی ده کافی درجه‌ده افهام ایتمکده‌در.

اراضینك عناصر تشکیلیهٔ دولتك مهم بر رکننی تشکیل ایتمه‌سی اساسنك دیکر بر نتیجه‌سی‌ده اراضینك غیر قابل نفوذ وحلول اولمسیدر. یعنی خارجدن بر نفوذه تابع بولنمامسیدر. بناءً علیه بر دولت کندی اراضیسی داخلنده اجنبی بر دولتك تمامیت ملکیه‌یی اخلال ایده‌جك هر درلو حرکاتی منع ایتمك صلاحیتنی حائزدر. ایشته بو عدم مداخله پولتیقه‌سیدر وبونك نتیجهٔ طبیعیه‌سی اولمق اوزره هر دولته بر وظیفه توجه ایدرکه اوده شوندن عبارتدر:

بر دولت کندی ارضیسی اوزرنده دیکر بر دولت نفوذینك جریانی منع ایتمك حقنی حائز اولدیغی کبی کندیسی‌ده دیکر بر دولت اراضیسنده اجرای نفوذ ایتمامك وبناءً علیه مداخله ایتمك مجبوریتنده‌در.

افرادك حقوق طبيعيه‌سنه تماماً مماثل اولان بوحق قوانين موضوعه ومكتوبه‌يه دخی داخل اوله‌رق حتی فرانسه‌نك ١٧٩١ قانون اساسيسنده « فرانسه قومنك فتوحات اجراسی مقصديله هر درلو محاربه‌يه اشتراكدن فراغت ايتديكی » اعلان ايدلمش وايكی سنه صوكرا ديكر قانون اساسيده « فرانسه اهاليسی اقوام سائره‌نك امور حكومتنه مداخله ايتمز . فقط ديكر اقوامك‌ده كندی امور حكومتلرينه قاريشملرينه تحمل ايتمز» وسنه ٣ قانون اساسيسنده «فرانسه قومی اراضيسنی تحت اشغالده بولنديران هيچ بر دشمنله صلح ايتمز» مآلنده اوله‌رق عين حقايق تكرار ايدلمشدر . ١٨٤٨ قانون اساسيسی‌ده عين افكاری تكرار ايدييور . مع مافيه مناسبات دوليه‌ده معلوم اولديغی وجهله قوتدن باشقه بر حاكم وحكم اولمديغندن قوانين موضوعه‌يه دخی ادخال ايديلن بو حقايقی اك زياده ينه او واضع قانونلر اخلال ايتمش وفی الحقيقه فرضا انقلاب كبيری متعاقب حريت اقوامه تلقين ناميله بتون اوروپا آتشه ويرلمش اولديغی كبی ١٨٤٨دن صوكرا قريم وسائر ايكنجی ايمپراطورلق دورينه عائد خونين محاربات ظهور ايتمشدر .

اراضينك وجود دولتك تشكلنده‌كی خاصهٔ تميزينك اوچنجی بر نتيجه‌سی اوله‌رق عين اراضی اوزرنده ايكی مختلف قوهٔ سياسيه‌نك جريان ايده‌ميه‌جكی مستبان اولور . يوقاريده ايكی دولتك عين اراضی اوزرنده نفوذی جريان ايتديكی

تقدیرده نه کبی نتایج حاصل اوله‌جغنی سویلدك . تکراره محل یوقدر . فقط بوراده یالکز بر نقطه کمال اهمیتله جلب دقت ایدر : عین بر قطعهٔ اراضی اوزرنده ایکی نفوذ جریان ایده‌مز. نظریاتجه طوغری اولان بو حقیقت فعلاً مشکلات عظیمه‌یه اوغرامقده‌در . اول امرده حکومات متحده‌یی نظر دقته آلالم : بویله بر هیئت متحده‌یه داخل حکومتلرده عین اراضی ایکی دولت ایکی قوهٔ سیاسیه‌نك نفوذینه تابعدر . حکومات متحده‌نك مرکزینی تشکیل ایدن حکومت (Etat fédéral) ایله هیئت متحده اعضاسندن اولان حکومت عین اراضی اوزرنده حکمراندرلر .

٤ ه حکومات متحده . — حکومات متحده شکلنده ظهور ایدن هیأت دولیه اون طقوزنجی عصرده پك زیاده رغبت کورمشدر. اون سکزنجی عصر نهایتنده استقلالنی اعلان ایدن امریقای شمالی حکومات متحده‌سی همان بالجمله آمریقا حکوماتنه مودل اولمشدر. الیوم مکسیقا ، بره‌زیلیا ، ونه‌زوئه‌لا ، آرژانتین حکومتلری او صورتله اداره اولنیورلر ، حتی قنادا و اوستراليا حکومتلری — انکلتره‌یه تابع برر ولایت ممتازه اولدقلری حالده — ینه هیئت متحده اصولنی قبول ایتمشلردر . ذاتاً بو ایکی ولایتك مختاریتی اودرجه واسعدرکه بر حکومت مستقله‌دن همان هیچ فرقی یوقدر . اوروپاده اسویچره جمهوریتی فه‌ده‌رال حالنده اداره اولوندیغی کبی المانیا ایمپراطورلغی دخی

قدیم هیئت متفقه شکلنك انقاض و آثارندن بعضیسنی محافظه ایتمش اولمقله برابر ینه ماهیةً بر هیئت متحدهٔ ایمپراطوریه‌در. [Confédération] هیئت متفقه شکلنی المانیا چوقدن غائب ایتمشدر.

اوروپا دولتلری اره‌سنده صلح دائمی وترك سلاحه ولو قسماً موافقت حصولی تأمین ایدیله‌بیلدیکی تقدیرده بو قطعه‌نك شکل سیاسیٔ آتیسی اولسه ینه هیئت متحده اوله‌جغی ارباب تدقیق طرفندن بیان وادعا اولنمقده‌در.

هیئت متحده‌یی تعریف ایتمك اقتضا ایدر ایسه مختلف دولتلردن مرکب بر دولتدر دیمك ایجاب ایدر. بناءً علیه هیئت متحده ماده‌سنده دولتك عناصر ثلثهٔ ترکیبیه‌سندن (ملت ، اراضی ، حکومت) بحث اولوندیغی زمان بر عنصر دها علاوه ایتمك اقتضا ایدرکه اوده معین بعض کوچك حکومتلرك اتحادیدر. بو طرز تشکله نظراً هیئت متحده‌نك تظاهرات سیاسیه‌سی ، انکشاف قوتی ایکی صورتله اولور : (۱) اصل هیئت متحده‌نك تظاهر سیاسیسی ، (۲) هیئت متحده‌یی ترکیب ایدن حکومات صغیره‌نك یعنی اعضای حکوماتك تظاهر سیاسیسی..

هیئت متحدهٔ حکومات ایله (Fédération) هیئت متفقهٔ حکوماتی (Confédération) قاریشدیرمامق ایجاب ایدر. هیئت متفقهٔ حکوماتده بر حکومت مرکزیه یوقدر ویالکز

حکومات متفقه‌نك هر برینه عائد قوۀ سیاسیه واردر . هیئت متفقه ارکانندن هر بری اختیار وامتیاز نامنی محافظه ایدر . یالکز حقوق دوله تابع بر مقاوله نامه موجبنجه منافع مشترك اولمق اوزره تلقی ایدیلن بعض مسائل مشترکاً تسویه واداره اولنور . بو مسائل مشترکه‌یی سوق واداره ایدن مجلس بر هیئت متحده‌ده کوریلن پارلمنتویه شبیه دکلدر . بو مجلس هر دولت مرخص ویاسفیرندن مرکب بر نوع دیپلوماتلر قونفرانسیدر . بناءً علیه حکومات متفقه‌ده اشخاص ایکی دولته دکل یالکز بر دولته اساساً افرادندن بولندقلری دولت صغیره‌یه تابعدر . حالبوکه حکومات متحده‌ده اشخاص عینی زمانده ایکی قوۀ سیاسیه‌یه ، ایکی نفوذ سیاسی‌یه تابعدرلر . دعوانك‌ده مشکل جهتی ایشته بو نقطه‌ده کوزه‌چارپمقده‌در. زیرا دیدیکمز وجه‌ایله اراضی منحصراً بر دولتك نفوذینه تابعدر . ایکی نفوذ جریان ایدر ایسه قاعدةً یا تعارض وتساقط واقع اولور ویا بریسی دیکرینه غالب کله‌رك ایکنجیسیده معدوم اولور . حالبوکه‌هیئت متحده‌ده وضع اصلی، ماهیت اساسیه ایکی نفوذك عینی زمانده عینی اراضی اوزرنده جریانی مقتضیدر . بومشکلی حل ایچین مؤلفلرك پك چوق آرا ومطالعاتی واردر : فقط باشلیجه‌لری ایضاح ایده جکمز بر ایکی نقطه‌یه منحصر قالور . فی الحقیقه بر نظریه‌یه کوره هیئت متحدۀ مرکزیه‌دن بشقه حاکمیت وقوتی حائز بر قوت اوله‌ماز . کوچوك حکومتلره حد ذاتنده

حکومت اطلاق اولنه‌مز . وعادتا بر ولایت ویا سنجاق قبیلندندرلر . مع مافیه هیئت متحده اعضاسندن کوچوك حکومتلرك ولایتلره قابل قیاس اولمدیغی میدانده‌در .

دیکر بر نظریه‌یه کوره اصل حکومت وقوت کوچوك حکومتلرده تمرکز ایتمشدر . حکومت مرکزیه بر خط وصلدن عبارتدر . فقط آمریقا والمانلر کبی حکوماتك درجهٔ نفوذینه نظراً بو افاده‌نك‌ده قطعیاً مظهر قبول اوله‌میه‌جغی طبیعیدر .

بو روایات مختلفه‌یی تألیف ایده‌جك بر صورت تسویه بولمق امکانسز دکلدر . کوچوك حکومتلری بر دولتك حر وصاحب حقوق افرادینه قیاس ایدر ایسه‌ك مشکلی تسهیل ایدرز . اعضادن اولان کوچوك حکومتلر هیئت متحده‌نك قوت وحاکمیتنی تشکیله معاونت ایدرلر . ناصل که بر دولتی تشکیل ایدن کافهٔ افراد او دولتك قوهٔ عمومیه‌سنی تأمینه باعث اولورلر . دولتك قوتی افرادك حریت واستقلالنی ازاله ایده‌مد. یکی کبی دولت متحده‌نك‌ده قوتی حکومات صغیره‌نك قوت واستقلالنی مشترك قانون اساسینك وضع ایتدیکی قیود خارجنده اوله‌رق تقیید ایده‌مز . بو جهت حقنده‌ده دور ودراز بعض مطالعات وارد اولمقده ایسه‌ده موجب کلال اولمق ملاحظه‌سنه بناءً ینه صدده رجوع ایده‌لم :

قوهٔ دولتك اراضی اوزرنده انحصاری قاعده‌سنك قطعیتنه

ظاهرده مانع اولان جهت یوقاریده سویلدیکمز وجهله یالکز هیئت متحده اصولی دکلدر. مشترك اداره‌یه تابع اراضی‌ده واردر. فرضا ۱۸٤۰ سنه‌سندن ۱۸٦٦ سنه‌سنه‌قدر شلزویغ هولشتاین اراضیسی وکذلك ۱۸۷۸ دن ۱۹۰۹ سنه‌سنه قدر بوسنه ـ هرسك مشترك اداره‌یه تابع اولدیلر. برنجیسی پروسیا واوستریانك، ایکنجیسی؛ برطرفدن حاکمیت اساسیه اعتباریله ـ نظری وعهدی اوله‌رق ـ دولت عثمانیه‌نك، دیکر طرفدن فعلی اوله‌رق اوستریا ایله مجارستانك مشترك اداره‌سنده بولنیورلر ایدی. بونلری اراضینك بر تك دولته انحصاری نظریه‌سیله تألیف ایتمك مشکلدر. مع مافیه بونی‌ده ایضاحه چالیشان ارباب تألیف اکسیك دکلدر.

بعضیلری بو ادارهٔ مشترکه‌نك برحال استثنائی اولدیغنی واداره‌یه اشتراك ایدن دیکر دولتله موقت بر زمان ایچون برصورت تسویه عقد ایتملری نتیجه‌سی بولوندیغنی بیان ایدییورلر. دیکر بشقه‌لری صرف نظریات دائره‌سنده ایضاح مشکله قیام ایده‌رك دییورلرکه « ادارهٔ مشترکه دوام ایتدکجه ادارهٔ مشترکه‌یه تابع اولان اراضی ایکی مشارك دولتك غیرقابل تقسیم اولان اداره ونفوذی دکلدر. بلکه او اراضی عادتا آیری ومستقل بر دولتك اداره‌سنده بولونیور فرض ایدلمك ایجاب ایدر.

۵۵ اراضینك غیرقابل ترك اولمسی. ــ اراضینك عناصر تشکیلیهٔ دولتدن اولمسی نتایجندن بری‌ده غیر قابل ترك اولمسیدر. بر دولتك اراضیسندن بر قسمنی ویاتمامنی موقت بر زمان

ایچون ویاقطعیاً ترك وفراغت ایتمسی ممکن اوله‌میه‌جغی منطقاً استدلال اولونمق ایجاب ایدر . ترك وفراغ ایستر اختیاری ایستر اضطراری یعنی برفتح ثمره‌سی اولسون ! . . بر دولت اراضیسنك تماماً ترکی اودولتك عدمنی ، فقدانني انتاج ایده‌جکی آشکاردر . زیرا بو صورتله شخصیت حقوقیه‌سنك ، حیاتنك عناصر مهمه‌سندن برینی غائب ایتمش اولور . لهستان اراضیسی روسیه ، پروسیه ، اوستریا آره‌سنده مقاسمه ایدلدیکی کوندن اعتباراً لهستان نامیله آرتق بر دولت قالمامشدر ! . . مقدما مجارستان دولتی ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایدلدیکی زمان مجارستان دولتی خریطهٔ عالمدن سیلنمش ایدی . ماداغاسقار بر قراللق ایکن فرانسه اوراسنی الحاق ایتمکله آرتق مالاغاشی حکوماتی [ماداغاسقار حکومت محلیه‌سنك عنوانی] نابود اولمشدر . انکلتره افریقای جنوبی حکومتلرینی حرباً تسخیر ایتدکدن صوکرا آرتق اورانژ ، ترانسوال حکومات مستقله‌لری یوقدر. بو دولتك ، اراضیسنی کاملاً وتماماً غائب ایتمسی ایشته بونتیجه‌یی تولید ایدر .

منطقاً دوشونمك ایجاب ایدرسه قسماً وحتی بر مدت موقته ایچین‌ده اراضی ترکندن عین نتیجه حاصل اولمق ایجاب ایدر . زیرهر درلو شخصیت . شخصیت معنویه غیر قابل انقسام وتجزی اولمق ایجاب ایدر . بر شخصیتی پارچالامق آنی محو وافنا ایتمکدر اراضینك دولته ودها طوغریسی رئیس

حکومته عائد اولدیغنه دائر نظریات قدیمه ایله ترك اراضی مادەسی قابل ایضاح اولەبیلور . فقط اراضی حقندەکی نظریات جدیده ترك اراضی مادەسنی حقوقجه ومنطقجه ایضاحه کافی کلهیور . مع مافیه فعلیاتك الآن بو نظریەیی مکذب اولدیغنی مشاهده ایتمکدەیز . ایشته دولت علیه ، روسیه ایله محاربه ایتدکدن صوکرا خیلی اراضی غائب ایتدی اندن صکره مع التأسف جسیم جسیم قطعەلری وهر بری آیری بر دولت تشکیلنه مساعد جسیم مملکتلری الدن قاچردی بونکله برابر دولت عثمانیه ینه برحیاتدر . ذاتاً دولتمزك قطع اراضی عملیاتنه تابعیتی ایکی عصری متجاوز زماندنبری متصل دوام ایدییور ، متصل اراضیمز کیدییور بونکله برابر خریطهٔ عالمده بر دولت عثمانیه لله الحمد الآن موجوددر . فرانسه الساس لورەنی غائب ایتدی . واقعا موجودیتی صارصلدی . فقط بو صارصنتی دوام حیاتنه مانع اولمدی . روسیه پورتسموت مصالحەنامەسیله ساخالین جزیرەسنك بر قسمنی ژاپونیایه ترك ایتدی . فقط بو ضیاع حیاتنه تأثیر ایتمدی . ایشته بو مثاللر اراضینك بر قسمنك قطعیاً ترك اولونەبیلدیکنی کوسترر .

برده اراضینك قطعیاً ومؤبداً دکل موقتاً ترك ایدلمسی مسئلەسی واردر . موقتاً ترك یا علی الاطلاق توقیتی تضمن ایدر ویاخود ایجار لفظیله توصیف اولنور . محاربهٔ اخیرەده قبریس ، بوسنه ــ هرسکك ترکلری برنجی

قسمه ، چینده کیائوچو ، پورارتور ، وای های وای کبی محللرك
المانیا، روسیه وانکلتره‌یه ترك ایدلملری ایکنجی قسمه‌راجعدر.
بوسنه‌ـ هرسکك موقت بر زمان ایچون آوستریانك تحت اشغالنه
ویرلمسنه موافقت ایدلمش ایدی. بو « موقت» لك نه زمانه قدر
دوام ایده‌جك اوراسی مصرح دکلدی. آوستریا ومجارستان
مشروطیتمزی متعاقب بو مبهمیتی رأی خودیله تصریح وتوقیتی
قطعیته تبدیل ایتدی والجای احوال و اضطرار ایله بزده
پروتوقوله وضع امضا ایده‌رك بونی مع الکراهه قبول ایتدك.
قبریسك ده اشغالی موقتدر ومعلق بالشرطدر . آسیای عثمانی
تهلکه‌یه کیردیکی تقدیرده انکلتره طرفندن معاونت ایدلمسی
وقرص اردهان وسائر روسیه فتوحاتی طرف دولت علیه‌دن
استرداد ایدلدیکی حالده [٤ حزیران ١٨٧٨ تاریخلی معاهده
نامه ذیلنك التنجی فقره‌سی] جزیره‌نك اعاده اولنمسی شرطیله
وشرائط سائره ایله قبریس انکلتره‌نك زیر اشغالنده‌در .
هرحالده بو اشغال موقتدر .

اشغالك اوچنجی بر نوعی دها کورلمشدرکه اوده «ده‌پو»
یعنی ودیعه صورتیدر . بو دخی ممالك عثمانیه‌ده تطبیق ایدیلن،
یالکز مملکتمز ایچون روا کورلمش اولان بر حال استثنائیدر.

کریددن بحث ایتمك ایستیورز . کرید ، طرف دولتدن
دول ستهیه ودیعةً تسلیم اولنمش ایدی . بو ودیعه‌نك ١٣١٣
سنه‌سندن بری ناصل بر معاملهٔ غصبیه‌یه منقلب اولدیغی معلومدر.

بو مختلف مثاللر کوستریبورکه دولتلر آره‌سنده برده ایجار توقیت، امانت، ودیعه صورتلریله ترك اراضی معامله‌سی جریان ایدییور. بویله طولامباجلی تعبیرلر استعمال ایدلمسی مدنیت حاضره‌نك انسانلرده الیوم تعمم ایدن فکر حقك آرتق غصب و تعدی کلمه‌لرینه صراحةً تحمل ایده‌مامسندن و افکار عمومیه نظرنده یکی کلمه‌لر ایجادیله ینه « فتح » « غصب » کلمه‌لرینك یالدیزلی بر حب شکلنه افراغنه لزوم کورلمسندن نشأت ایدییور.

ایشته اراضی حقنده‌کی نظریات جدیده نه نام ایله اولورسه اولسون واقع اولان بو ترك اراضی ماده‌سنی تجویز ایتمیور. بعضیلری تأویله چالیشیورلر:

فقط صورت تأویللری او قدر قناعت بخش اوله‌میور. مثلا بعض مؤلفلرك نظریه‌سی موجبنجه اراضی‌یی ترك ایدن ویا ترکه مجبور اولان دولت بو ترك معامله‌سنه متعلق مقاوله‌نامه‌یه وضع امضا ایتدیکی آنده کلیاً نابدید اولور. فقط صوکرا درعقب قیرپیلمش، قیصلمش، کسیلمش، آزالمش اراضی اوزرنده تکرار تولد ایدییور. یعنی آن واحدده عمان انقراضه باطوب چیقیور. فقط چیقدیغی آنده کوچولمش اوله‌رق چیقیور. بونی عقل دکل بلکه خیال قبول ایدر.

دیکرلری بر وجود مریضك عملیات جراحیه‌یه اوغرامسنی وعضونی قطع ایتدیرمکه مجبور اولمسنی بو ترك اراضی ماده‌سیله مقایسه ایتمك ایستیورلر. فقط بو قیاس ده معقول دکلدر. زیرا قطع عضوه تام‌الصحه بر شخصك طوعاً رضا کوسترمسی متصور دکلدر؛ مرض صوك درجه‌یه

واصل اولملیکه بو فداکارلغه قاتلانمق ممکن اولسون دولتلرك حیاتنده ایسه اصل اولان صحت تامه‌در . بالخصوص‌که بعض اعضانك قطعی اشخاصك بیله موتنی انتاج ایدر . نتیجه‌سنده موت اولمق محتمل‌اولان بر صورت ایضاحی ابدیاً یشامسی لابد اولان دولته نصل تشمیل ایده‌بیلورز .

دیکر بشقه‌لری ، حقیقتده ترك ماده‌سی یوقدر . اراضی ترك ایدن دولت اراضینك بر قسمی اوزرنده حائز اولدیغی قوتدن صرف نظر ایدر . او اراضی اوزرنده جاری بر نفوذ وقوت قالماز اراضی منحل اولور . بونك اوزرینه ، صاحبسز قالان اراضی‌یه دیکر بر دولت ، مفروغله اولان دولت وضع‌ید ایدر . بونده‌ده فضله بر اینجه‌لك‌واردرکه عقل سلیم بوكا تحمل ایتمز .

بونك طوغریسنی ، دوزجه‌سنی سویله‌مك لازم کلسه حق فتح‌غصبدن بشقه بر شی دکلدر وحقوق دولك بونی قبول ایتمسی بر ضرورت فعلیه اولدیغی ایچوندر . یوقسه حقه مستند اولدیغندن دکلدر . هر حالده ترك اراضی دور تجبر وتغلبك انقاض وبقایاسندندر . ترقی مدنیتله بالکه بر کون کلیر بوكاده محل قالمیه‌جقدر .

اولدقجه قوتلی طرفداری اولان بر فکره کوره ترك اراضی‌یه ترك اولونان اهالینك انضمام وموافقتیله جوازومساغ واردر . فرانسه ۱۸٦۰ده بو نظریه‌یی نیس وصاوو‌وا حقنده تطبیق ایلدی . المانیانك الساس لورەن ایچون عین صورتله حرکت ایتمدیکی کندیسیچون دفعاتله مدار مؤاخذه اولدی . مع‌مافیه بو نظریه طوغری دکلدر . زیرا مقاوله‌ٔ تماعیه نظریه‌سنك جا[illegible] نتیجه‌سیدر . هرحالده اراضینك غیر قابل انقسام لدوتی قاعده‌سنی ایضاح ایده‌مز .

٥٦ دولتك اراضیده حق نفوذی نەدن عبارتدر ؟ . — دولتك علی العموم کندی اراضیسی ایله مناسبت وارتباطی نه رادەیە قدردر ؟ الحاصل اراضی دولتك شخص معنوی وحقوقیسنی ترکیب ایدن عناصردن اولمقله برابر — كه بونی موضحاً بیان ایتدك — دولتك نفوذ وقوتنەده منقاد دکلیدر ؟

مقدما ملت حقنده بیان ایتدیکمز وجهله ملتك کتلهٔ عمومیەسی شخص معنویٔ دولتك نفوذینه تابع دکلدر . افراد اعتباریله ملت بو نفوذه تابعدر . اراضی حقندەده عجبا عینی قیاسی جریان ایتدیرمك ممکنمی ؟ . . ایشته شمدی بونی تدقیق ایدەجکز :

هرشی حکمدارك ، بوتون اراضی صاحب حکومتك فرض اولندیغی زمانلر طبیعیدرکه اراضی بر چفتلك کبی حکمدارك وحکمداره تبعاً دولتك عد اولنور ایدی . بو نظریەیی قوتنی بر درجەیه قدر تعدیل ایله برابر قبول ایدنلر الان واردر .

مع مافیه دیکر بعض مؤلفلر واردرکه داخل مملکتده بولنان کافهٔ اراضی‌یی چفتلك عد ایتمامکله برابر ینه دولتك اراضی اوزرندەطوغریدن طوغری‌یه بر جریان قوتی اولدیغنی ادعا ایدرلر . طوغریدن طوغری‌یه تعبیرندن مقصد دولت افراد اهالی واسطەسیله اولمیەرق اراضی‌یه برنوع تصرف عمومی ایله تصرف ایدیور دیمکدر .

بو نظریه بر درجەیه قدر شرقده حق رقبه نامیله معروف طرز تملکه بکزر . بو ذهابده بولنانلر مشاهیر حکمای اجتماعیوندن پرودونك

قوردیغی اساسه استناد ایدییورلر . بو اساس موجبنجه دولتك كندیسنی تشكیل ایدن اراضیسی اوزرنده‌كی حقوق حقیقی وفقط عمومی وسیاسی بر حقدر . بوندن ماعدا هر فردك كندی متصرفی بولوندیغی اراضی اوزرنده بر حق خصوصی وشخصیسی واردركه اوده حقیقیدر . برینه حق حاكمیت ارضیه ، دیكرینه تصرف شخصی دیه بیلیرز . حقوق دول مؤلفلرینك اكثریا حاكمیت ارضیه (Souveraintè territoriale) دیه فرض ایتدكلری حاكمیت ایشته بودر .

المانیا مشاهیر مؤلفیننده‌ن لاباند ـ كه حقوق سیاسیه‌یه متعلق بر تألیف جسیم وكزینیله شهرتیاب اولمشدر ـ عین فكری قبول ایدییور ودییوركه : « دولتك كندی اراضیسی اوزرنده بر حق واردركه ماهیتی حسیله تبعه‌سی اوزرنده‌كی حقوق سیاسیه‌دن فرقلیدر . ایشته او حق سایه‌سنده دولت وظائفنی ایفا ایده‌بیلور . وبو صورتله یالكز تبعه‌سنی دكل طوپراغنی دخی نفوذ وقوتنه ، عزم وارزوسنه رام قیلار . »

بزجه پك معقول اولان بو اساسك قوتلی معارضلری اكسیك دكلدر . ازجمله بو بحثده كندیسندن استفاده ایتدیكمز لئون دوكوی بو نظریه‌یی رد ایدییور ودییوركه . « دولتك افراد اوزرنده‌كی حاكمیتی ایله اراضی اوزرنده‌كی حاكمیتی آره‌سنده فرق اراماملیدر. دولتك یالكز بر حق وقدرتی واردر بوده آنجق افراد اوزرنده جریان ایدر. دولتك حاكمیتی یالكز افراده تعلق ایلر. فی الحقیقه حاكمیت قوماندا ایتمك دیمكدر حالبوكه اشخاصدن باشقه‌سنه امر وقوماندا ممكن دكلدر . بناءً علیه امر مطلقا ایكی شخصی ، امر ایدن ایله امر آلانی تضمن ایدر . شوحالده دولتك طوغریدن طوغری‌یه اراضی اوزرنده حاكمیتی ادعا ایتمك بر تناقض سرد ایتمكدن باشقه برشی دكلدر . . . »

بو مطالعاتك اینجه‌لكنی سرد ایتمكله برابر قناعتبخش اوله‌میه‌جغنی

اعترافه مجبورز . اکر اراضی یعنی جمادات اوزرنده‌کی نفوذ وقوتك مطلقا اشخاص واسطه‌سیله جریان ایتمسی اقتضا ایتسه ایدی اوحالده یالکز دولتدن دکل افراددن دخی اراضی اوزرنده‌کی هردولو حق تصرف ونفوذی نزع ایتمك ایجاب ایدردی . بر چفتلك ، بر تارلا صاحبی اراضیسنه فعلاً متصرفدر . نفوذینی طوپراغی ایشلتمك ، تخمی اکمك وسائره صورتیله فعلاً جریان ایتدیرر . امر ایچون ایکی شخصك لزومی انسانلر ایچوندر حالبوکه انسانلر یالکز انسانلری دکل حیوانات وجماداتی دخی عزم وآرزولرینه منقاد قیلمشلردر . دولتك اراضی اوزرنده بر نفوذ فعلیسی اولدیغی حقوق خصوصیهٔ دولك بر قاعده‌سیله‌ده ثابتدر . معلوم اولدیغی اوزره بر اجنبی ممالك اجنبیه‌ده مقیم اولسه دخی دیکر بردولتك حدودی داخلنده اراضی‌یه صاحب اوله‌بیلیر . بو دولت او اجنبینك شخصی اوزرینه فعلاً بر نفوذ تامه مالك اولمدیغی حالده اواراضی‌یی کندی قوانیننه یعنی کندی اوامرینه تمامیله منقاد قیلار . ایشته بوراده صراحةً کوریورزکه دولت اشخاص واسطه‌سیله اراضی اوزرنده اجرای حاکمیت ایتمك شویله طورسون بالعکس اراضی واسطه‌سیله اشخاص اوزرنده، هم اجنبی اشخاص اوزرنده اعمال نفوذ ایده‌بیلور. بو مثال ارضی شخصه دکل شخصی ارضه تابع قیلیور.

ینه حقوق خصوصیهٔ دولدن دیکر بر مثال اقتباس اولونه‌بیلور :
ممالك اجنبیه‌ده مقیم تبعه‌نك منسوب اولدقلری دولت حدودی داخلنده اراضی صاحبی اوله‌بیله‌جکلری طبیعیدر . آنجق تبعه‌دن اولان بوشخص ممالك اجنبیه‌ده یالکز بالقوه دولت متبوعه‌سنك نفوذینه تابع اولدیغی ، حکومت متبوعه‌سنك بر چوق اوامرینی اصغا ایتامسی ممکن بولوندیغی حالده اراضیسنی منسوب اولدیغی دولتك اوامر وقوانینی تأثیرندن خارج بولوندیره‌ماز .

٥٧ غیر مسکون اراضی جای. — دقت دیکر بر نقطه، دیکر بر اعتراض دها واردر . دولتك اراضی اوزرنده بر حق مخصوصه ، اشخاص اوزرنده‌کی حقوقدن آیری حقوقه مالك اولدیغنه بر دلیل‌ده الیوم دولتلردن برچوغنك غیر مسکون بعض اراضی‌یه صاحب بولونمه‌لریدر . متحدهٔ امریقانك ته‌ریتوار دینیلوب هنوز حکومت حالنه افراغ اولنه‌میان اراضیسی بو قبیلدن صاییله‌بیله‌جك کبی بسبتون غیر مسکون وصاحبسز چوللرده ایشته بوکا مثال تشکیل ایدر . فرضا افریقاده ، عربستانده‌کی اراضیٔ دولت علیه‌نك بر قسمی ، اراضیٔ موات واراضیٔ امیریهٔ خالیه بو قسمه ادخال اولونه‌بیلور . فرانسه‌نك وانکلتره‌نك بعض کوچوك جزیره‌لری وارکه اوزرنده هیچ انسان یوقدر . بونکله برابر بو اراضی اوزرنده حاکمیت ارضیه موجود بولوندیغی غیر قابل انکاردر . فقط بوکا اعتراض ایدنلرده واردر . دولتك بالفعل بو اراضی اوزرنده اهالی وسکانی بولنمسی شرط دکلدر . لدی الایجاب او اراضی‌یی اسکان ایده‌بیلمسی بناءً علیه بو اسکان واسطه‌سیله اراضیٔ مذکوره اوزرنده تنفیذ حاکمیت ایتمسی محتمل بولنمسی کافیدر .

ینه بالاده‌کی اعتراضی دفع ایچون دنیلیورکه : اراضی بر وغیر قابل تجزیدر . بناءً علیه مسکون وغیرمسکون کافهٔ اراضی بر کل عد اولونه‌رق حاکمیت وقوت دولتك جولانکاه نفوذی اولور . بو صورتله قوهٔ عمومیهٔ دولت اراضی ایله تحدید ایدلمش اولور .

٥٨ حق رقبه . — اراضینك نفوذ دولتك حدودی اعتبار ایدلمسی نتیجه‌سی اوله‌رق او حدود ارضیه داخلنده مقیم بالجمله افراد، دولتك اوامر وتنفیذاتنه تابع اوله‌جقلردر . دولتك اراضی اوزرنده حق رقبه‌سی اولمق بحثنه کلنجه: حاکمیت ارضیه‌یی انکار ویالکز اشخاص واسطه‌سیله

دولتك اراضی اوزرنده نفوذی جریان ایتدیکنی ادعا ایدنلر حق رقبه‌یی کلیاً معدوم فرض ایدییورلر . حق رقبه دولتك کیف مایشا اراضی اوزرنده تصرف ایتمسی ومثلا لدی الایجاب اراضی‌یی مصادره دخی ایده بیلمسی طرزنده تفسیر اولنورسه بالطبع بو نظریه مردوددر . فقط یوقاریدن بری تعریف ایتدیکمز شکل معتدلده بولونور یعنی حق تصرف شخصی تماماً محفوظ اولمقله برابر دولتك یالکز بر حق عمومیسی ، اراضی اوزرنده بر حاکمیت عمومیه‌سی اولور ایسه او وقت حق رقبه‌یی تسلیم ایتمك ایجاب ایدییور . استملاك بحثنده ایشته دولتك بو حقی تظاهر ایدییور ، دولت منافع عمومیه تحقق ایتدیکی تقدیرده اشخاص یدنده بولنان اراضی‌یی اصول وقوانین مخصوصه دائره‌سنده وتضمینات وبدل مخصوص اعطا ایتمك صورتیله استملاك ایده بیلیر .

مقدملری بو استملاك منافع عمومیه تحقق ایتسون ایتمسون بلابدل اجرا اولنور وکیفیت اك منفور بر مصادره شکلنی اخذ ایدردی .

۴٦ املاك خصوصیهٔ دولت ، املاك عمومیهٔ دولت . — دولتك اراضی اوزرنده بر حق مخصوصی ، نوعما بر حق رقبه‌سی بولونمسی بو بحثك ظهورینه بادی اولیور . دولتك افراد عهده‌سنده بولنان اراضی اوزرنده عمومی وشموللی بر حق مخصوصی بولوندیغی کبی افراد عهده‌سنده بولونمیان بعض اراضی اوزرنده طوغریدن طوغری‌یه حق تصرفه مالکدر .

اولا بعض اشیای غیر منقوله واردرکه استفادهٔ عمومیه‌یه ، خدمات عمومیه‌یه منحصر اولمدقلری حالده لسببٍ من الاسباب دولتك طوغریدن طوغری‌یه تحت تصرفنده بولونیور . ایشته

بونلره املاك خصوصیهٔدول تعبیر اولنور . بو املاك اوزرنده دولت بیاغی افراد کبی حق تصرفه مالکدر . فقط بعض اقسام و توابع اراضی کرك ماهیتلری ، کرك قانوناً بر محله تخصیص ایدلملری حسبیله فوائد وخدمات عمومیه ایچون استعمال اولنورلر ، بونلردن بر قسمی اویله برحال وموقعده بولنورلرکه هر کس آنلری استعمال ایده بیلور . یاخود دولتك وظائفندن بری عد ایدیله بیلن بر خدمته تخصیص اولنه بیلور . فرضا قره صولری ، نهرلر ، ایرمقلر ، عمومی یوللر ، خدمات عمومیه‌دن برینه تخصیص ایدیلن مبانی ... ایشته بونلره املاك عمومیه دینور .

دولتك برنجی صنفدن اولان املاك یعنی املاك خصوصیه اوزرنده‌کی حقوقنی آیروجه ایضاحه حاجت یوقدر . افرادك حق تصرف وتملکنه قیاساً برنجی جهت، تعیین اولونه‌بیلور. فقط ایکنجی جهت یعنی املاك عمومیهٔ دولت اوزرنده دولتك حق تصرفی تدقیق وملاحظه اولونمغه شایاندر . مؤلفلرك بر قسمی دولتك بو قبیل املاکی اوزرنده‌کی حقوقنی‌ده حقوق تصرفیهٔ شخصیه‌یه قیاس ایتمك ایستمشلر ، ازجمله موسیو هوبر بونلری اداره‌یه عائد املاك دیه توصیف ایدییور . شو قدرکه استفادهٔ عمومیه‌یه مختص اولدقلرندن غیر قابل بیع وفراغدر . بیع وفراغ تصرفك لوازمندن اولدیغنه نظراً بوراده تصرف بحثی محلنده مصروف اولەماز . بناءً علیه تصرف شخصی

قاعده‌سنی بو املاکه‌ده تشـمیل ایتمك طوغری دكلدر . حد ذاتنـده دولت بو املاكك افراد كبی متصرفی دكلدر . بالعكس او املاكك بر بكجیسی، بر محاسبیدر . املاكی نسل حاضر ؛ انسال آتیه ایچون حفظ وصیانت ایدر . شو تقدیرده دولتك بو قبیل اراضی واملاك عمومیه‌ده حق تصرفندن بحث ایتمكدن ایسه حق حاكمیتندن بحث ایلمك دها موافق اولور .

املاك عمومیه دینیلنجه منافع عمومیه‌یه مختص شیلر خاطره كلیر . منافع عمومیه‌یه تخصیص ایدیلن هرشی ایسـه تصرفات شخصیه‌یه تابع اوله‌ماز . زیرا برشیئك بر شخصك تحت تصرفنده بولنمسی، آنك تحت تملك واختصاصنده بولنمسی منافع عمومیه‌نك او شیده آرتق علاقه‌سی قالمامسی دیمكدر . تعبیر دیكرله حق تصرف شخصی املاك عمومیـه‌یه قطعیاً قابل قیاس دكلدر . دولتك افراده قیاساً بو اموال واملاك عمومیه اوزرنده‌بر حق تصرفی موجود فرض اولنمسی وبو حق تصرفی سـببیله مدعی ویا مدعی علیه صفتنی اكتساب ایلمسی تسهیل مصلحت ضمننده اخبار ایدلمش بر قاعده‌در .

دولتك بوقبیل املاك عمومیـه اوزرنده عادیاً بر تصرف دكل حاكمیت مخصوصه‌یه مالك اولمسی نتیجه‌سی اوله‌رق حق تفتیش وانضـباطی واردر . تحت تصرف وتملك شـخصی وخصوصی بولنمیان هر یرده تفتیشات اجرا وانضباطی تأمین ایدر .

دولتك املاك عمومیه اوزرنده بر حق تصرفه مالك اولدیغی ایضا-
حات آنفه‌دن مستبان اولور. مع‌مافیه بونظریه‌ده بر نقطه دهاواردرکه
مشکلاتی دعوتدن خالی قالمیور. فی‌الحقیقه املاك عمومیه و توابعندن بعضیسی
دولت ایچون برمنبع واردات تشکیل ایدر، بوایسه عادتا بر تصرفك وجودینی
اشعار ایدر. فقط بو مشکلی‌ده بروجه آتی اجمالاً ایضاح ممکندر :
املاك عمومیه‌دن متحصل فوائد نقدیه املاك عمومیه‌یی با امتیاز ایشلتمکده
اولان کیمسه‌لرك ویردیکی رسومدن عبارتدر. بو رسومی برنوع ایجار
صایمقدن ایسه برنوع ویرکو عد ایتمك ایجاب ایدر. ویرکو تحصیل وجبایتی
ایسه دولتك قوهٔ عمومیه حق حاکمیته مالك اولدیغی فکریله تماماً قابل
توفیقدر. بدل ایجار صایلدیغی تقدیرده خصوصی بر ملك عد اولنمق
لازم کلورکه نظریاتمزه مخالفدر.

دولتك اموال واملاك عمومیه‌سی اوزرنده بر حق تصرف
عادی‌یه مالك اولمیوب یالکز بر حق حاکمیته مالك اولدیغی
نظریه‌سنك برنجی بر نتیجه‌سی شودرکه : بو اموال واملاك
غیر قابل وبیع و فراغدر. مرور زمانه تابع دکلدر. بناءً علیه
دولت برجاده‌یی ـ بك نادر وشرائط مخصوصه‌یی حائز استثنالردن
صرفنظر ـ صاته‌ماز. بر نهری، قره‌صولرینی آخره دور
ایده‌مز وبو کبی احوالده مرور زمان دعواسی مسموع اوله‌ماز.

قره‌صولری بحثه کلنجه : بوده عینی نظریه‌یه، عینی قاعدهٔ عمومیه‌یه
تابعدر. دولتك بوصولر اوزرنده‌کی حقوقنك ماهیتی نه‌دن عبارتدر ؟
بعضیلری بونك برحق تملك، دیکرلری بر حق حبس ودها بشقه‌لری
بر حق حاکمیت اولدیغنی ادعا ایتمشلردر.

فقط اوچنجی رأیك دها مقبول وموافق اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر. حق تملك وحق حبس دکز صولرینك منحصراً بردولته مختص قالمسنی انتاج ایدرکه زمانمزده بو نظریه یی قبول ایدن هیچ بر دولت موجود دکلدر. دولت قره صولرنده کی حق حاکمیتی اوصولرده کی اشخاص واسطه‌سیله اجرا ایتدیرر. بناءً علیه قره صولرنده جریان ایدن کافهٔ وقایع واحوال قره صولرینه مالك اولان دولتك نفوذ سیاسیسنه منقاددر. واپورلر، کمیلر قره صولرنده بولندقجه او صولره مالك دولتك قوانیننه رعایته مجبوردرلر.

بو قاعدهٔ عمومیه‌دن دولت عثمانیه خارج قالیور. خارج از مملکت امتیازی، عهود قدیمه احکام مضره‌سی بوراده‌ده بر شکل استثنائیت اخذ ایدییور!...

حکومت

۶۰ حکومتك تعریفی. — دولتی تشکیل ایدن اوچ عنصردن ملت واراضی حقنده ایجاب ایدن ایضاحاتی اعطا ایلدکدن صوکرا اوچنجی عنصره یعنی حکومته نقل کلام ایده‌لم:

دولت اراضیٔ مخصوصه ومعینه اوزرنده تقرر ایتمش بر هیئت مجتمعهٔ انسانیه‌دن مرکب وحاکمیتی حائزدر. بو حاکمیت اولجه‌ده بیان ایتمش اولدیغمز وجهله امر واراده‌یی تضمن ایدر، امر واراده ایسه بر منبع فعالیت وحرکتدر بوفعالیتك بر شکل مخصوصده تظاهر ایتمسی دولت نامنه حرکته مأمور بعض اشخاصك وجودینه وابسته‌در. ایشته بو شخصلر حکومتی تشکیل ایدر.

ژان ژاق روسویه کوره حکومت : حکمدار (یعنی ملت) ایله تبعه‌سی ارەسنده مناسبات متقابله‌لرینی ایفا ، قوانینی تطبیق وحریت سیاسیه ومدنیه‌یی تأمین مقصدیله تأسس ایتمش بر هیئتدر. [مقاولهٔ اجتماعیه اوچنجی کتاب برنجی فصل] (لوق) ه کوره حکومت قوای عمومیه کندیلرینه تودیع ایدیلن ذواتك هیئت عمومه‌سیدر. ایسمه‌ن مقدمه‌سنده حکومتی « حاکمیتك حال فعالیته وضعندن عبارت» اولمق اوزره ایضاح ایدییور. بو مختلف تعریفلرك عین نتیجه‌یی مشعر اولدیغنی بیانه حاجت کورمیز.

حکومتی واسع بر معناده اخذ وتلقی ایتمك مجبوریتنده‌یز. فی الحقیقه حکومت Gouvernement تلقیمزه کوره یالکز قوهٔ اجرائیه‌دن عبارت دکلدر . دولتك تظاهر فعالیت وارادەسنه هر نه شکلده اولور ایسه اولسون اشتراك ایدن اشخاص ویا هیئاتك کافه‌سی حکومتی تشکیل ایدرلر .

بناءً علیه حکومت دولتك وسائط اجرائیه‌سی ، اورغانلریدر (Organes) زمانمزده بووسائط، بو اورغانلر یوماً فیوماً تزاید ایدییور . تعبیر دیکرله حکومتك وظائفی ، اعضاسی هر کون آرتیور. بوده قاعدهٔ تکاملك ضروری بر ثمره‌سیدر ، تکامل ایتمش هر مخلوقك ترکیباتی چوغالدیغی ، وظائفی آرتدیغی ، احتیاجاتی توسع ایلدیکی کبی حکومتك‌ده ترکیباتی ، ارکانی ، وظائفی او صورتله چوغالمقده‌در .

٦١ امر وتنفیذ امر. — دولتك تمامیٔ وجودی ایچون

حكومتك واركان حكومتـك موجود بولنمسی كافی دكلدر . حقيقی بر حكومت موجوددر ديه بيلمك ايچون او حكومتك بر قوۀ ماديۀ جبر وتنفيذه مالك بولنمسی اقتضا ايدر . بو قوت سايه‌سنده حكومت دولتك اراضيسی اوزرنده شخصاً ويامجتمعاً باشقه‌لری طرفندن اظهار اولنه‌بيله‌جك كافۀ اوامر واراداته غلبه ايتمليدر . يعنی واسطۀ اجرائيه‌سی بولنديغی دولتك عزم وارادەسنی هرشيئه غالب قيلمليدر .

بناءً عليه برنجی شرط اراضیٔ مليه اوزرنده حكومتـك قوۀ ماديه‌يی جمع ايتمسيدر ، بر مملكتك حكومتی اركان وافرادينی تشكيل ايدن كيمسه‌لرك امرينه مهيا بر قوۀ ماديه ، دولت نامنه واقع اوله‌جق امر ونهيلرينی هركسه لدی الايجاب تسليم ايتديرمكه مساعد بر قوۀ ماديه بولنمازسه حكومت وبناءً عليه دولت يوق ديمكدر .

حكومت برطرفدن امر ونهی ايدر ، ديكر طرفدن امر و نهينی تنفيذ ايچون ايجاب ايدن وسائط جبر وتضييقی استعمال ايدر . امر ايله تنفيذ امر آره‌سنده بر فرق عظيم واردر . برنجيسی نظرياته مستند اولمق اوزره دولتك بر صلاحيتيدر . بو صلاحيت دولتده بالقوه موجوددر . فقط بو صـلاحيت نظريه‌نك تمام اولمسی فعلاً تأييد ايتمسنه وابسته‌در . بو جهتله جبر وتضييق صلاحيتی دولتك ارادەسنی اظهار ايدن وصفت آمريتنی استعمال ايدن كيمسه‌لره مودوع بر قدرت فعليه‌در .

شو تفریقك اهمیت مخصوصه‌سی واردر . دولتی تشکیل ایدن عناصرك کافه‌سنده امر ایتمك صلاحیتی بالقوه موجوددر. بناءً علیه حکومت مأموری اولمیانلر دخی مادام‌که ملت یعنی حاکمیت ملیه استنادگاهنك افراد واجزاسندندرلر او حالده حکمك مقتضاسی اولان امر صلاحیتنه‌ده ـ فقط بالقوه ـ مالکدرلر بو صلاحیت نظریه‌سنك بر حقیقت فعلیه‌یه منقلب اولمسی قوته ، اقتدار وتنفیذ واجرایه اقتران ایتمسیله ممکن اولور . هر فردك امور حکومته فعلاً مداخله اتمامسی ویالکز کندیسنه صلاحیت امر وتنفیذ ویریلن هیئت حکومت ارکان وافرادینك اجرا آت فعلیه وحتی جبریه‌یه مراجعت ایده‌بیلملری ایشته بو حکمته مبتنیدر.

الحاصل امر ایتمك صلاحیتی بر حقدن، اجرا ایسه بر فعلدن انبعاث ایدر وبوراده فعلیات نظریاتك متممی خدمتنی ایفا ایلر.

٦٢ دولت وقوت . — دولتك استعمال ایتدیکی وسائط « قوت » Puissance کلمه‌سیله اجمال ایدیله‌بیلیر دولت قوتدر . قوته محتاجدر . غایه ومقصدینه آنجق قوت ایله واصل اولور متمادیاً قوتدن محروم اولان بر دولتك حیاتی ظاهریدر وآرتق بو ضعیف وبی‌درمان دولتك یشامسنه وپایدار اولمسنه امکان قالماز . اوامر اخلاقیه‌نك قوته احتیاجی یوقدر . زیرا بو امرلر ایله صرف وجدانه خطاب اولنور . فقط اوامر دولتك بهمه‌حال مطاع اولمسی لازمدر .

بو سببله دولتك يوقاريده تعريف ايتديكمز خاصهٔ امرينك بذاته قائم اولمسی كافی دكلدر . فقط يالكز امر كافی كلمديكی كبی كيف ماتفق يالكز اجراده كافی دكلدر . يالكز بر نجيسيله اكتفا اولنسه دولت هر درلو ماديتدن تجرد ايتمش بر امر تصوريدن عبارت قالير . فقط قدرت اجرائيه وتنفيذيه‌ده برنجيسندن تجرد ايدرسه سوءاستعمالدر ، بر قوهٔ غير مشروعه‌در عادتا اشقيانك افعال تنفيذيه ، حركات جبريه‌سنه بكزر . چونكه اساسنده ، منبعنده بالاده تعريف ايتديكمز حق يوقدر . قضيه‌نك ايكی حدی بربرينه اكلنمدكجه برنتيجه حاصل اولماز.

دها زياده ايضاح ايدهلم : امر ويرمك شاننده اولانلر ، دولت نامنه امر ونهی صلاحيتنی تفوض ايدنلر نظرياتجه استدكاری قدر امر ويرمك حقنی نفسلرنده جمع ايتمش اولسونلر امرلرينه تبعيت خصوصنی وسائط معنويه وماديه ايله تأمين ايتمدكجه وجودلری خيالدن بشقه بر شی اولماز . اجرا وتنفيذ اولمدقجه حكومت يوقدر. حكومت اولمايجه دولت دخی مفقود صاييلديغندن قوهٔ ماديه‌نك فقدانی دولتك فقدانی انتاج ايدركه بوكا (آنارشی) ديرلر.

٦٣ استبداد وآنارشی. — دولتك قدرتی بر حقدر، فقط اويله بر حق كه من حيث النتيجه قوته منجر اولور . حقه مستند اولميان قوت جبر وشدته، قوته مستند اولميان حق ايسه جبر وشدتك نوع ديكری اولان حكومتسزلكه، آنارشی‌يه منتهی اولور.

ذاتاً قوتسز دولت تعبیری ، نفسنده بر تناقضی جامعدر . قوتك عدمی موجب هلاك اولان بر خطای عظیمدر و بو خطا هیچ بر صورتله معذرت قبول ایتمز . اقوام جهان ، الك مستکره مستبدلره، آتیلالرك قیرباجلرینه، نه‌رونلرك اذواق سفیهانه‌سنه ، جنکیزلرك خونخوارلقلرینه ، روما وبیزانس قیصرلرینك جنتلرینه کرهاً تحمل ایتدیلر ، فقط بو اشکال منفورهٔ تحکم واستبداد بیله قوهٔ اجتماعیه ما کنه‌سنی آز چوق تنظیم ایتدیکندن چار وناچار بونلره انقیاد ممکن اولدی . حالبوکه آنارشی یعنی هردرلو قوتك فقدانی بر شکل حکومت بیله دکلدر ، بر هیچدر . بویله بر تذبذبه هر هانکی بر غاصب، هر هانکی بر متجبر ومستبد وحتی هر هانکی بر مستولیٔ خارجی نهایت ویره‌بیلور و شایان عبرت واستغراب اولان جهت‌ده شودرکه حکومتسزلکدن بیزار اولان ملت بوصورتله واقع اولان غصب وتجاوزی حال سابق فترته نظراً عادتا بر نعمت صایار ؛ زیرا دولتك الك تحملفرسا اولان شکلی شکلسزلکیدر .

معمافیه شوراسنی‌ده بالخاصه نظر دقته وضع ایتمك ایجاب ایدرکه دولتك قوهٔ سیاسیه‌سی ایچون قوهٔ مادیه‌نك وجودینه اولان احتیاج قوهٔ معنویه‌دن‌استغنایی تضمن ایتمز . برحکومت یالکز مادی ، قوری بر قوته اتکا ایدرسه قوتی کندی صارصمش اولور . قوهٔ مادیه‌یه تابع اولانلر بو قوتی نه قدر

آرزه واختیارلریله قبول ایدرلرایسه قوهٔ مادیه او درجه مطاع اولور . ایشته دولت آدمنك ، امور حکومتی صنعت اتخاذ ایدنلرك مهارتی بو نقطه‌ده کوریلور . دولتك اوامرینی کران قیلمامق وبو اوامری سهولتله ، ارزو وهوس ایله دیکلتمك ایچون چاره بولمقده حکومت آدمنك مهارت مخصوصه‌سی بولنمق ایجاب ایدر .

صفت سیاستك برنجی رکنی اشکال ومعاملات حکومتی اعتقادات مذهبیه‌یه ، عادات وتعاملات اجتماعیه‌یه ، اخلاق عمومیه‌یه ، مملکتك احتیاجات اقتصادیه‌سنه توفیق ایتمکدر ؛ حکومت آدمی او طرزده حرکت ایتملیدرکه اهالیٔ مملکت ارباب حکومتك منافع شخصیه‌سی ایچون دکل منافع اهالی ایچون چالیشمقده اولدقلرینه قانع اولسونلر .

استبداددن اولان نفرت ایشته شو حقیقتك اهمال ایدلمسی نتیجه‌سیدر . زیراجبارومستبد اولانلرتبعه‌نك دکل کندیلرینك منافعنه چالیشیورلر . فقط شوراسنی‌ده اونوتمامليدرکه جبر واستبداد حکومت عوام ایله بسبتون غیرقابل تألیف دکلدر . انتخاب اولنان کیمسه‌لرك بتون ملتك منافعنی کوزتمیوب یالکز کندیلرینك وحتی یالکز کندی منتخبلرینك منافعنی کوزه‌تملری ایشته بوندن طولایی بولسه‌دزدر .

٦٤ حکومت ایله ملت آره‌سنده تضاد وارمیدر ؟ — حکومات مستبده نه شکلده اولور ایسه اولسون ناپایداردر ، زیرا

تعریف ایتدیکمز قوۀ معنویه‌دن محرومدر . حکومتك قوتی افراد ملته نافذ واونلر حقنده جاری اولدیغندن بعضلری بوقوت ایله ملت اره‌سنده بر تناقض وضدیت موجود اولدیغی توهم ایدرلر . یعنی مطلقا ملت حکومتك وحکومت ملتك خصمی اولمق ایجاب ایده‌جکنه ذاهب اولورلر .

بو ذهاب صرف دائرۀ تصورده قالمش اولسه ایدی اهمیتسز عد اولنه‌بیلور ایدی . فقط مع‌التأسف بشریت اوزون مدت بو ذهاب باطلك فعلاً زبونی اولمش وحکومت ایله‌ملتك دورۀ مصادماتنه هنوز نهایت بیله کلمامشدر ، بو ذهاب ایکی مهم خطای سیاسی تولید ایدرکه بروجه آتی ایضاح اولونور :

اولا حکومت قوت ونفوذینی ملتك ضررینه اوله‌رق تزیید ایدر . بالخاصه مستبدین وجبابرۀ شرقك دوشدکلری کریوۀ مهلکه بودر . حکومات مستبدۀ شرقیه تبعه‌لرینك اکتساب ثروت ایتملرینی بیله آرزو ایتمز وبوتون منابع ثروت ملیه‌یی کندی قاصه‌لرینك قعرنایابنه طوغری جریان ایتدیررلر بو صورتله فقر وسفالت عمومیه‌قارشوسنده کندیلری آلتونلره مستغرق اولورلر .

بونلر خلقك اوصاف جنکاورانه‌سندن ، سلاحلانمسندن دخی قورقه‌رق وسلاحلری اهالینك یدندن نزع ایده‌رك کندیلرینی صرف کیف وهوسلرینه ، امر واراده‌لرینه تابع محافظلر ، عساکر مخصوصه ایله احاطه ایدرلر . بو سیاستك

نه درجه ضعیف وسخیف اولدیغنی تاریخ شمدی یه قدر بیکلرجه مثال ایله اثبات ایتمشدر . سماواته قدر عروج ایتمش ظن اولنان نفوذ حکمداری اوفاجق بر فسکه ایله زیروزبر اولیور . داخلی بر عصیان ، خارجی بر تجاوز بو صورتله چوروممش اولان بنای استبدادك درعقب منهدم اولمسنه کفایت ایدییور فقط فنایی شوکه وقوعه کلن داخلی ویا خارجی فورطنه‌ده یالکز مستبدلردکل ملت ومملکت‌ده بردها بلنی طوغرولدەمیه‌جق درجه‌ده قضازده اولور .

ایکنجیسی ده بالاده‌کی مسلکك تفریطیدرهر هانکی برنفوذ حکومته قارشو خصومت وغلبه‌لکك قوتنه لزومندن زیاده اعتماد ایتمکدر غلبه‌لك قوری پاتیردیدن ، ثمره‌سز یایغره‌دن باشقه بر شی دکلدر . قرون وسطاده فئودالیته اصولی ، زادکانك حکومت مرکزیه‌یی ، قراللری دائما ضعیف دوشورمك ایستملرندن وبناءً علیه قوهٔ دولتی اجزا واقسام بی‌نهایه‌یه پارچه‌لامه‌لرندن ایلرو کلمشدر. امریقاده واوروپاده الیوم افراطپرست سوسیالیستلرك طوتدیغی مسلکده بویله بر نتیجه تولید ایده‌جکدر .

بو یاکلش ذهابلر حد ذاتنده حکومت قوتنك منشأ ومصدری حقنده بر مطالعهٔ سلیمه حاصل اولمامسندن ایلرو کلور . حکومتك قوت وقدرتی حد ذاتنده ملتك منافع عمومیه ایچون تمرکز ایتمش قوتندن بشقه برشی دکلدر .

بناءً علیه ملی حکومتك رقیبی عد ایتمکدن ایسه ایکیسنی هم آهنك قیلمق وهر ایکی قوتی متوازیاً توسیع ایتمك حکیم ومدبر ارباب سیاستك تعقیب ایده‌جکلری مسلك مستقیم اولور.

حکومتك قوهٔ مالیه‌سی ، ثروتی خزینه‌ده‌کی نقود مدخره‌نك قباریق بریکون تشکیل ایتمسی افرادك رفاهنه وبین الناس تصرف فکرینك بر معقولیت وانتظام دائره‌سنده حاصل اولمسنه متوقفدر . ملتك ویرکو اخذی ممکن اولان ساحهٔ ثروتنی توسیع ایتمك حکومتك بو ساحهٔ وسیعه‌دن احتیاج حاصل اولدقجه حصه‌مند اولمسنی تأمین ایدر . ایشته انکلتره‌نك سنه‌لرجه ناپوله‌ئون ایله ، سنه‌لرجه ترانسوال ایله اوغراشمسنی تأمین ایدن قوت بو قوهٔ اقتصادیه‌در. کذلك فرانسه‌نك آلمانیا غالبیتی اوزرینه دوچار اولدیغی مصیبت عظماءدن آز زمانده قورتلمسی خزینه‌سنك دکل اهالیسنك زنکینلکندن وتصرفکار اولمسندن ایلرو کلمشدر .

کذلك افراد ملتك اوصاف حربیه وجنکاورانه‌یی حائز اولملرندن حکومت هیچ بر زمان متوحش اولمامليدر . تعلیم عسکری کورمش افراد نه قدر چوق اولور ایسه حکومتك اسباب موفقیتی او درجه تأمین اولنمش اولور . پروسیه‌نك ملت مسلحه حالنه کله‌رك نهایت فرانسه‌یه احراز ظفر ایتمسی بو حقیقتك آکلاشلمسندن ایلرو کلمشدر. یالکز دائمی ومعلم بر اردویه استناد ایدن بر حکومت اوعسکرك بوزلمسی اوزرینه مضمحل واستنادسز قالیر . نفیرعام صورتیله عسکر جمعی هیچ بر زمان تعلیم کورمش عسکره تقابل ایتمز . ایشته بوندن طولایی یالکز میلیس عسکری ایله اکتفا دوست ودشمن دولتلر ایله محاط بر مملکت ایچون اصلا موافق احتیاط دکلدر . آمریقالیلر اسارت زنجیه محاربه‌سی اثناسنده ـ محاربه‌نك درت سنه‌دن زیاده اوزامسی اوزرینه ـ بو حقیقتی کندی ضررلرینه آکلامشلردر .

٦٥ حكومتك وسائط معنويه وماديه‌سى. — حكومتك قوتى ايله ملتك قوتى بربريله متناقض دكل هم آهنك اولملرى ايجاب ايده‌جكى شو صورتله ايضاح اولندقدن صوكره حكومتك اوامرينى ، قوتى تنفيذ ايچون نه كبى وسائط استعمال ايده‌بيله‌جكنى تدقيق ايده‌لم :

حكومتك وسائطى ؟ وسائط ماديه ومعنويه‌در . وسائط معنويه‌بر نفوذ وتفوق معنوى‌يى تضمن ايدر فقط دولتك نفوذ معنويسى ايله ديكر نفوذ معنويلر ، فرضا دينك ، فنك ، صنعتك حكمتك نفوذلرى اره‌سنده بر فرق واردر . دولتك نفوذ معنويسى لدى الايجاب بر تضييق خارجى ايله مسلحدر . ديكر نفوذ معنويلرك ايسه سلاحلرى يوقدر . دين وجدانه ، ايمانه خطاب ايدر ، اعتقاده تعلق ايدر فن بالخاصه فكر وتجربه‌يه استناد ايلر ، صنعتكار ذوق سليمه ، حسن طبعه مراجعت ايدر . بونلر امرلرينك كمال سربستى ايله تدقيق اولنمسنه جواز ويرر و نهايت اضطرارى دكل اختيارى بر مطاوعت ايسترلر . دولتك نفوذ معنويسى دها ايلرو آتيلور ، اطاعتك اختيارى دكل اضطرارى اولمسنى‌ده ايستر . ويرديكى اوامرك يالكز نظرى اوله‌رق موقع تذكره وضعنه مساعده ايدر . فقط فعلاً بر مقاومت ويا امتناعه اصلا تحمل ايده‌مز .

ايشته بو نفوذ معنوينك ترجمانى شونلردر : اولاً ؛ قانون كه هيئت تشريعيه‌نك يعنى حكمدار ايله مجالس عموميه‌نك امرى

وارادەسیدر . ثانیاً : اوامر ونظامات حکومت که بوده حدود مشروعه داخلنده بعض احوال مخصوصه‌یه و منافع عمومیه‌یه خادمدر اوچنجیسی جزائی عادی ، اداری اعلامات محاکم…

اشبو اوچ مختلف لسان ایله صادر اولان اوامرك بعضاً یالکز ایرادی مسموع اولمسی ایچون کفایت ایدر . بوده متضمن اولدقلری قوهٔ معنویه نك ثمره‌سیدر . بر قانونه تبعیت ایتدیرمك ایچون دائما جبر استعمال اولنماز وجبر استعمال اولنمدقجه قوت بر قوهٔ معنویه دن عبارتدر . آنجق بو انواع ثلثهٔ اوامرك ضمننده مستتر تهدید و اجبار واردر .

بو تهدیدك هروقت فعلاً ایقاعنه حاجت یوقدر حکومته اطاعت واجبدر. فقط بو اطاعت هیچ بر زمان اسیرانه وکوری کورینه اولماملی ، اختیاری اولملیدر. اداره ایدیلن اشخاص هیچ بر زمان زمامداران امورك یدنده بور آلت جامده دکلدرلر . آمرلر ایله مأمورلرك ماهیت وفطرتی بردر . حر اولان تبعه مادةً ، معناً اسیردن زنکیندر وایشی دها اییدر . حریت قوای مادیه ومعنویه‌نك انکشافنی تأمین ایدر . خوف ایسه بو استعداد انکشافی زنجیر بند ایدر . ملت بر قانونی طوع واختیار ایله قبول ایدرسه اوقانونه جبراً قبول ایتدیرلمك ایستنیلن دیکر قانوندن دها ایی اطاعت ایدر . بر حکومت مستبده‌نك قوانینی همان دائما فعلاً معدوم الحکمدر . لفظی اولور ، معناسی بولنماز . شکلی اولور مدلولی تطبیق اولنماز .

سربست بر مملکتده ایسه قوانینه همان عمومیتله اطاعت ایدیلور، اطاعت شرطیله حکومتك امرینی تنقید و مؤاخذه جائزدر . مع مافیه بعض احوال واردرکه تنقیده میدان اولماز . فرضا بر انضباط مأمورینك ژاندارمه‌یه ، برضابطك برنفره ویردیکی امر تنقید وتدقیق قبول ایده‌مز . مع مافیه بوراده‌ده ماکنه کبی اطاعتله انسان کبی اطاعت آره‌سنده بر فرق واردر . برنفر شرف عسکریسنی ، حس وطنپروریسنی ، تعقیب ایتدیکی غایه املی بیلمکله برابر علی‌العمیا اطاعت وکوکسنی بی‌پروا دشمنك قورشونلرینه هدف قیلار ایسه البته قهرمانانی دوبالا اولور . خاصهٔ تفکردن محروم بر اردو مذبحه‌یه کیدر کبی میدان قتاله طوغری هیچ شکوا ایتمکسزین کیده‌بیلور . فقط شرفی هیچ بر زمان بر نجیسنك درجه‌سنه واصل اوله‌ماز . برده اطاعت اضطراریه‌نك قیمتی بویوك ، معنوی وحسی بحرانلر اثناسنده تزلزل عظیمه اوغرار . حسیات وطنیه‌یه بیانجی بر اسیر کبی اولان عسکرك اوزرندن قیرباجی ، قورقوبی قالدیریکز ، ایلك فرصتده سزی استیلای اعدایه معروض قیلار . حر آدم ایسه ویره‌جکی الك معزز شیئ اختیاریله ویرر .

حکومتك وسائط معنویهٔ نفوذی میاننه مکتبلری ، جمعیات عالیه‌یی (آقاده‌میلری) ، موزه‌خانه‌لری وسائر بوقبیلدن مؤسسه‌لری‌ده ادخال ایتمك اقتضا ایدر .

٦٦ وسائط مادیه . — حکومتك تبعه‌سنه تنفیذ مرام ایچون

استعمال ايتديكي وسائط ماديه‌يه كلنجه؛ اونلرده اقتصادی وجبری اولمق اوزره ايكي‌يه آيريلور. حكومت ويركو طرح ايدر، املاكندن واردات آلير، بونلری صرف ايدر، احتياجات عموميه‌سی ايچون استقراض عقد ايدر. بونلر وسائط ماليه‌سيدر. كذلك حكومت تجارتی، معاملات اخذ واعطايی امور مهمهٔ نافعه وجوده كتيره‌رك تسهيل ايدر. يول، شمندوفر، تلغراف، پوسته، بورسه وسائره وجوده كتيرر بونلرده نفعی عام اولان وسائط اقتصاديه‌دندر. حكومت بالاده تعداد ايتديكمز وسائطك هيچ بريله امرينی تنفيذ ايده‌مزسه او وقت وسائط ماديه وجبريه‌يه مراجعت ايدر. واوقت قوتی كوستر. بوقوت اوچ صورتله تظاهر ايدر: (١) محاكم جزائيه (٢) ضابطه (٣) عسكر..

ضابطه وعدليه الك زياده امور داخليه‌يه، عسكر ايسه مناسبات خارجيه‌يه تعلق ايدر. حقوق جزائيه قوتك مجرم وجانی‌يه نظراً صورت استعمالنی، حقوق ضابطه قوتك مأمورين طرفندن نه يولده تطبيق ايدلديكنی وحقوق دولده قوتك مناسبات دوليه‌يه صورت تأثيرينی كوسترر. دولت امر ونفوذينی ژاندارمه‌لری، پوليسلری، حبسخانه‌لری واسطه‌سيله وبونلرله موفق اوله‌مديغی تقديرده صوك قوت وغيرتی اردوسی ايله اظهار ايدر. مع مافيه شكل اجرا نه اولورسه اولسون شو ايكی مهم شرطه رعايت لازمدر:

(١) استعمال قوت حق وقانون ايله تنظيم ايدلمليدر.

(٢) حكومت طرفندن استعمال ایدیلن وسائط یعنی مأمورین آنجق قانونك وقانونه تابع حکومتك امرینه خادم اوللیدر . بو ایکنجی شرطه هیئت عسکریه دخی داخلدر اردو دولتك سیاستنه تابعدر . یوقسه سیاست عمومیهٔ دولت اردویه دکل .. رومادهکی پرهتوریهن عسکرلری ، عباسیلردهکی عساکر اتراك ، روسیهدهکی ستر لیچ وباخصوص بزدهکی یکیچری عسکری ایشته بو قاعدهیه مخالف حرکت ایتدکلری ایچون حیات دولتی تهلکهیه القا ایلمشلردر . اصول حاضره قطعیاً بوکا مساعد دکلدر . اردونك وظیفهسی دولتك قوتنی صوك درجهیه قدر انکشاف ایتدیرمکدن بشقه بر شی دکلدر و هر حالده بو وظیفه بر وظیفهٔ اجرادر . اجرا ایسه دائما امره تابعدر وبو حیثیتیله اصلك خلفیدر وایکنجی درجهده حائز اهمیتدر . تعقیب اولنهجق سیاست ومقصدی ارائه وتعیین ایلك ، بو مقصدی استحصال ایچون وسائط صلحپرورانهمی ، وسائط شدیدهمی استعمال اولنهجقدر ؟ بو جهتلری انتخاب ایتمك قوهٔ سیاسیهیه ، تعبیر دیکرله هیئت ملکیهیه عائددر :

(Suprémalie du pouvoir civil sur le pouvoir militaire)

قوهٔ ملکیهنك قوهٔ عسکریهیه فائقیتی ایشته بو دیمکدر . قوهٔ ملکیه متفکر اولان دماغ ، قوهٔ عسکریه ایسه او متفکر دماغك قبضهسندهکی سیفدر الحاصل حریت شخصیهیی تأمینه معطوف

کافهٔ قوانین جبر و تضییقك صور و وسائط استعمالنی و کیملر طرفندن استعمال ایدیله جکنی لایقیله تعیین ایتملیدر .

حکومتك مسئولیتی. — قانونه مخالف صورتیله واقع اولان بر معاملهٔ جبر وشدت بالطبع کأن لم یکن حکمنده‌در .

بونکله برابر تولید ایده‌جکی ضررك ماهیتنه نظراً جزائی ویا مسئولیتی دعوت ایتمکدن خالی قالماز . مأمور عائدی طرفندن یاپیلان معاملهٔ جبر وشدت قانونه مخالف اولدیغی تقدیرده مأمور ایچون درجه‌سنه کوره جزائی، مسئولیتی تضمن ایدر. فقط مأمورك بعضاً کندی شخصی دکل حکومت مسئول اولور . بو صورتله مسئول بالمال نظریه‌سی چیقار . شرکتلرده جاری اولان بو اصول دولتلرده‌ده تشمیل اولنه بیلور. دولتلرده شرکتلر کبی بر شخص معنوی اولدقلرندن مأمورلرینك بعض احوال وحرکاتندن مالاً مسئول طوتیلورلر. مع مافیه دولتك ودولت مأمورلرینك هر درلو حرکاتی مسئولیتی دعوت ایتمز . بر قانونك نشر وتطبیقندن ، بر معاهده‌نك عقد وامضاسندن ، قانون دائره‌سنده ویریلان بر حکم واعلامك اجراسندن مسئولیت مالیه تولد ایده‌مز . بالخصوص اعلامك قضیهٔ محکمه تشکیل ایتمسی اوزرینه مسئولیت قپوسی مسدود قالیر . فقط اعادهٔ محاکمه شرائطی حاصل اولورده تکرار محاکمه‌یه ابتدار ومحکوم برائتی استحصال ایدرایسه فرانسه‌نك صوك قانونی موجبنجه مقدوره تضمینات ویریلور . بو تضمیناتی دولت ویرر . یوقسه حاکم تسویه ایتمز. چونکه اولکی محکومیت طوغری ظن ایدلمش، منافع اجتماعیه ایچون واقع اولمش ایدی . بناءً علیه ضررك تضمینی جمعیت درعهده ایتملیدر . امور اداره‌ده مأمورك خطاسندن دکل بلکه وظیفه‌نك ایجابندن اوله‌رق واقع اولان خساری دولت تضمین ایدر . [دولتك مسئولیتی بحثه مراجعت]

الحاصل دولتك مسئولیت مالیه‌سی مطلق دکلدر . ایجاب حاله کوره تفریق ماده ایدلمك ایجاب ایدر .

٦٧ وكالت وتمثیل — دولتك بر شخص معنوی وحقوقی اولدیغی تسلیم وبو شخص حقوقی ومعنوینك اراده وفعالیتنی اظهاره واسطه اولان اورغانلرك [اعضای بدنیه‌یه قیاساً اورغان دییورز كه بونی واسطه دیه تفسیر ایتمكدن باشقه چاره بوله‌مدق] اشخاص ویا اشخاصدن مركب هیأت اولدقلری تصدیق ایدلدكدن صوكره شو سؤال وارد خاطر اولیور : دولت ایله بالاده‌كی وسائطی (اورغان) ارەسنده ، تعبیر دیكرله دولت ایله فعالیت واداره‌سنی اظهار ایدن اشخاص آره‌سنده‌كی مناسبات حقوقیه نه‌دن عبارتدر ؟

بوكا دائر فرانسه حقوق اساسیه‌سنه بر عصری متجاوز زماندنبری اجرای تأثیر ایدن بر نظریه واردركه بروجه آتی تشریحی فائده‌دن خالی دكلدر . بو نظریه‌نك اساسی وكالت وتمثیل اوزرینه مؤسسدر . (Mandat et Représentation)

فی الحقیقه وسائط دولتی تشكیل ایدن اشخاص بر طاقم حقوق ووظائف اجرا ایدییوركه بو حقوق ووظائفك اصل مالكی دكلدرلر . وبو حقوقك مالك اصلیلری نامنه حركت ایدرلر یعنی دیكرلرینك نامنه حركت ایدنلرك معامله‌سی دیكرلرینه مضاف اولیور وكویا كه او دیكرلری طوغریدن طوغری‌یه او فعلی اجرا ایدییورلر . وكالت وتمثیل اساساً

مناسبات شخصیه وحقوقیه ایچون وجوده کلمش احکامدر . فقط بونلر مناسبات عمومیه وسیاسیه‌ده عطف وتشمیل اولونمشدر. بو تشمیل کیفیتی ضرورةً واستثناءً در . اشاغیده‌ده ویره‌جکمز تفصیلاتدن مستبان اوله‌جغی وجهله بو وکالت مناسبات خصوصیه‌ده جاری اولان وکالتك احکامندن پك چوق جهتلرجه فرقلیدر . مع مافیه بز بو فرانسز نظریه‌سنی ایضاح ایچون اول امرده شو وکالتك بر وکالت صحیحه اولدیغنی فرض ایله اوکا کوره محاکه‌مزی یورودهلم : مؤکل به ، توکیل اولنان شی بوراده حاکمیتدر . اساساً حاکمیت دولتده ایسه بوراده بو یولی طوتمغه امکان اولمدیغندن حاکمیتی یالکز تفکر واراده‌یه صالح اولان ملتده فرض ایده‌جکز . ایشته بو صورتله وکالتك منبعی ، استنادکاهی ملت اولیور . توکیل ایدن ملت اولیور فقط ملت بو وکالتی نصل ویریر؟ وکیل ایتمك آرزو واراده‌سنی — چونکه حاکمیت حکمی، حکم وامر اراده‌یی تضمن ایدر — نه‌یولده اظهار ایدر ؟..

٦٨ دولتك برنجی واسطه‌سی هیئت انتخابیه‌سیدر . — انتخاب بحثنده مفصلاً ایضاح ایتدیکمز وجهله بو توکیل صلاحیتی بالضروره بتون افراد ملته اعطا اولنه‌ماز وآنجق اوصاف وشرائطی تعیین ایدیلن محدود کیمسه‌لرك مؤکل اوله‌بیله‌جکلری تقرر ایدر . ایشته بو انتخاب صلاحیتنه مالك اولانلر ملت نامنه حرکت ایدنلردر . بونلر حاکمیت ملیه‌نك تملی تشکیل ایدر .

وهیئت منتخبه نامیله یاد ایدیلورلر. « منتخبه » دینلمسی اکثر ممالکده نواب ملتی ، مبعوثان ملتی انتخاب ایتدکلرندندر . یوقسه بعضاً مبعوث انتخاب ایتمدن طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومت ایدرلرکه، طوغریدن طوغری‌یه حکومت بحثنده، بونی ایضاح وتفصیل ایده‌جکز. هیئت منتخبه‌یه گلنجه بونك ساحه‌سی آز چوق گنیش اوله‌بیلور رأی اعطاسنه صلاحیتدار اولانلر بعضاً بر سن معینه واصل اولمش کافهٔ اشخاص اوله بیلورلر . بعضاً بو اشخاصك عددی قصر وتحدید ایدیلور . فقط بونه اساس دگیشمز منتخبلر بالضروره عین ملت فرض اولنور . بو ایلك منتخبلره (Organe direct suprême) یعنی دولتك اك برنجی واسطهٔ تظاهری ، ایلك اورغانی، تملی دیه بیلیرز . بعضاً ملت، دها طوغریسی ایلك هیئت منتخبهٔ ملت حاکمیت ملیه‌سنی بالذات کندی اجرا ایدر . اووقت بلاواسطه اجرای حکومت اصولی جاری اولور وبو تقدیرده نواب ومبعوثان دینیلن واسطه‌یه محل قالماز وژان ژاق وسونك دیدیکی کبی یالکز مأمورلر موجود اولور . ملت یعنی هیئت منتخبه طوغریدن طوغری‌یه اظهار ایتدیکی آرزو واراداتك اجراسنی تأمین ایتدیرمك ایچین مأمورلر تعیین ایدر . بو مأمورلر مبعوث کبی ملت نامنه بیان رأی ایتمز بلکه یالکز ملتك اوامرینی اجرا ایدرلر . هیچ بر صفت تشریعیه‌لری اولماز یالکز آلت اجرائیه‌دن عبارت قالیرلر. فقط بواصول بالخصوص زمانمزده استثناءً وتعدیلاً جاریدر

وهمان هر مملكتده نواب ومبعوثان اصولی قبول اولونمشدر .
شو تقديرده نواب ملت ومأمورين ملت آره‌سنده نه كبی فرقلر بولونديغنی تعيين ايتمكده اقتضا ايدييور . بو تفريقك كرك نظرياتجه ، كرك تطبيقاتجه اهميت مخصوصه‌سی واردر . نظرياتجه اهميتی واردر ؛ زيرا حقايق نظريه‌يه خيلی ياقلاشمشدر . تطبيقاتجه اهميتی واردر ؛ زيرا ياالكز فرانسه‌ده دكل همان بالجمله ممالكده بوتعامل قبول اولونمش ، ونيابت ومبعوثلق اصولی مشروطيتك مفتاحی حكمنه كيرمشدر .

٦٩ نواب . — نواب (Répésentants) [وكلای ملت ومبعوثان] ملت نامنه امر وارادە‌ايدنلردر وآرزو وارادەلری صانكه طوغريدن طوغری‌يه ملت طرفندن ويرلمشدر . نيابت فكری وكالت قاعده‌سنه استناد ايدر . ملت هيئت انتخابيه‌سی واسطه‌سيله آرزو وارادەسنی اظهار ايدر . صانكه ملت بر انسان ، هيئت انتخابيه‌ده او انسانك آغزی . . . فقط هيئت انتخابيه بو اصولده طوغريدن طوغری‌يه حاكميتی اجرا ايتمز ، بر ويا متعدد وكيللری بولنور . وكيللره كلنجه بونلر واقعا بر آرزو وارادە اظهار ايتدكلری تقديرده آرزو وارادە كنديلرينكدر . كندی دماغلری ، علملری ، مفكرەلری محصوليدر ، فعلاً بويله‌در فقط حقوقجه ، نظريات حقوقيه‌جه ملتك ارادە و آرزوسی كبی عد اولونمق ضروريدر . [وكالت عاديه‌ده اولديغی كبی] بناءً عليه ملتك ارزوسی ، ارادەسی

نه نبی اوصافی ، ناصل بر قوتی حائز ایسه وکیل ویا وکیللرك آرزو وارادەسیده عینی اوصاف وقوتی حائزدر . شو تقدیرجه وکلا ونوابك سوزلری ، فعللری اضافیدر وملته مضافدر . امر ونهی ایتدکلری شی ملتك امر ونهییدر .

مبعوثلرك آرزوسی ملتك آرزوسی عد اولندیغندن بونك نتیجهٔ منطقیەسی شودر : مبعوثلرك ملته عطفاً واقع اولان اوامر وارادەلری تحت تفتیش ومراقبەیه کیرەمز ؛ زیرا حاکمیت ملیەنك مافوقی یوقدر .

٧٠ مأمورلر — مأمورلره (agents) کلنجه بونلر بالعکس وکلای ملتك نفوذ وتفتیشنه تابعدرلر هیچ بر صفت نیابت وتمثیللری یوقدر . بناءً علیه اظهار ایتدکلری ارادەملتك ارادەسی دکلدر . معمافیه مأمورك یالکز افعال واجراآت مادیەده بولندقلرینی قصد ایتمیورز . بونلر دخی اوامروارادات اعطا ایدەبیلورلر . فقط بو صلاحیتلری مطلق دکل بر حدود ایله معیندر . مبعوثان طرفندن ویریلن عمومی بر امرك درجهٔ وسعتنه کوره اونلرده سربستیلرینی اکتساب ایدرلر . زیرا ملت مجلسنك امری یعنی تنظیم ایلدیکی قانون عمومیدر وتکراری متضمندر . بعض افعال وحرکات تکرر ایتدکجه اوامرده تکرر ایتمش صاییلور .

بناءً علیه او حال وحرکتك تکرری آننده تکرار ملت مجلسندن استیذانه حاجت قالماز . مجلس بر دفعەده ، صورت

عمومیه‌ده اراده‌سنی قانون شکلنده تنظیم ایدر . مأمورك امر وارادهسی ملتك امر وارادهسی اولمدیغندن ، صرف بر امر اجرائی بولوندیغندن بالطبع تحت مراقبه وترصدده بولونور . فقط مأمورلری یالکز ملت مجلسی تحت تفتیشده بولندیرماز . مافوقلری‌ده عین‌صلاحیتی حائزدرلر وسلسلهٔ مراتب قاعده‌سی ایشته بو اساسدن تشعب ایدر .

بالاده‌کی تفریق بر چوق قانون اساسیلره‌ده درج ایدلمشدر . قانون اساسیٔ عثمانیده نظریات جهتی او رتبه نظر اعتباره آلنمدیغندن بالاده‌کی تفریق حقنده بر صراحت یوقدر . فقط فرانسه‌نك مختلف قانون اساسیلرنده بو جهتلر صور مختلفه‌ده تصریح اولنمشدر (١٧٩١) قانون اساسیسنده « بالجمله قوانك مصدری اولان ملت قوای مذکوره‌یی آنجق تفویض (Délégation) وتوکیل صورتیله ایفا ایده‌بیلور » دیه محرردر . ینه بو قانون اساسیده «فرانسه قانون اساسیسی نیابیدر ونواب هیئت تشریعیه(Corps législatif) ایله قرالدر» عباره‌سی مندرجدر . قانون مذکورك دیکر ماده‌سنده « اداره مأمورلرینك هیچ بر صفت وکالت وتمثیلیه‌سی یوقدر . بونلر اهالی طرفندن قرالك نفوذ ونظارتی آلتنده اوله‌رق وظائف اداره اجراسی ضمننده موقتاً انتخاب وتعیین اولنمشدر» دینلمشدر . بوماده‌ده قوهٔ عدلیه‌دن ، مأمورین عدلیه‌دن بحث اولونمیور بوده بر حکمته بناءً‌در . زیرا بعض ارباب حقوقه کوره حکامده دخی بر صفت تمثیلیه و وکالت واردر . ١٧٩١ ، قانون اساسیسنده بو جهت تصریح بیله اولونمشدر . او وقتکی واضع قانونلر نظرنده وکیل ملت ایله مأمور ارهسنده‌کی فرق شودر : ممثل ووکیل ملت ایچون آرزو واراده اظهارینه مأمور ایسه یالکز ملت ایچون ایش کورمکله مکلفدر .

ينه اووقتك افكارينه نظراً مبعوثلر ملتى دكل ملتك قواسنى دخى تمثيل ايدەرك ملته مضاف بر قوهٔ تمثيليه اجرا ايدرلر . بناءً عليه قوتلرى ملتك قوتنه مساويدر . حال بوكه مأمورلر يالكز عهدەلرينه توديع ايديلن قوايى اجرا ايدر وصلاحيتلرى بر صلاحيت تاليەدر .

١٧٩٢ قانوننده‌ده عينى افكار درميان ايدلمش اولديغى كبى ١٨٤٨ قانون اساسيسنك ٢٠ نجى مادەسنده « فرانسه اهاليسى قوهٔ تشريعيه‌سنى بر مجلسه تفويض ايدر » و ٤٣ نجى مادەسنده فرانسه اهاليسى قوهٔ اجرائيه‌سنى كندى افرادندن رئيس جمهور عنوانى اخذ ايدن بر ذاته تفويض ايدر » دنيلەرك ينه نيابت وتمثيل قاعدەسى قبول ايدلمشدر .

٧١ تفريقده فائده . — مأمورلرله نوابك تفريقى نظريات حاضرەنك مفتاحى مقامنده اولديغنى سويلمش ايدك . مع مافيه بونك نظرياتجه بعض نواقصى اولديغنى‌ده احساس ايتمش ايدك . بو تفريقده‌كى نقصان الك زياده اجرا آت ومعاملات فعليه‌نك تقسيم وتوزيعنده مشهود اوليور .

فرضا ١٧٩١ قانون اساسيسنده‌كى الفاظى معناى حقيقيلريله قبول ايتمك مأمور قسمنك افعال ماديهٔ اجرائيه‌دن باشقه برشى يابه‌مدقلرى استدلال اولونمق ايجاب ايدر . حال بوكه بوطوغرى دكل . ايشك طوغريسى شودركه مأمورلر آنجق نواب طرفندن صورت عموميه‌ده تعيين ايديلن حدود داخلنده آرزوى شخصيلرينه تابعەدرلر . يوقسه آلت جامده حكمنده دكلدرلر ؛ شخصيتلرينك‌ده بر ميدانى واردر . بوقاعدەنك عكسى قضيه‌سى‌ده نواب ومبعوثان حقنده صادقدر . يعنى نواب و مبعوثان‌ده آرزو وارادەلرينى

آنجق صورت عمومیه‌ده اظهار ایده بیلیرلر. بو تفریقك اهمیت مخصوصه‌ایله تعیینی وحریت شخصیه‌نك قوت وقدرت فوق العاد دولته قارشو صیانتی الزمدر. فی الحقیقه اگر نواب و مبعوثان عمومیتدن چیقه‌رق خصوصیت دائره‌سنده‌کی اوامر وافعاله گیریشیرلر، مناسبات شخصیه‌یه ده قاریشیرلر ایسه معاملات کیفیه‌لرینه قارشو هردرلو تأمینات زائل اولور. زیرا مبعوثانه قارشو بر طریق بولونسه دخی بو طریق نهایت ینه کندیلرینه منتهی اولور. زیرا ملتك درجهٔ اخیره‌ده آرزوسی، حاکمیتی اونلرك شخصنده تجسم وتمثل ایتمشدر. بو صورتله مبعوثانك حقسزلق وتجاوزینه اوغرایانلار این المفر دیمك مجبوریتنده قالیر. بناءً علیه آنلرك وظیفه‌سی قاعدهٔ عمومیه وضع ایتمکه، مادیاته گیرمامکه، حاصلی قانون وضع ایتمکه منحصر قالملیدر. مأمورلر بالعکس تحت مراقبه وتفتیشده بولوندقلرندن شخص بونلرك حرکات کیفیه‌لرینه قارشو محافظهٔ نفس ایده‌بیلور. بناءً علیه مأمورلره افعال شخصیه‌ده بولنملری صلاحیتی بخش اولنه‌بیلور. فقط بو صلاحیتك صیقی تحدیده تابع بولنملیدر.

بالاده‌کی تفصیلاتك خلاصه‌سندن مستبان اولیورکه دولت اورغانلری حقنده‌کی فرنسز نظریه‌سی باشلوجه اوچ اساسه ارجاع اولنه بیلور:

(١) ملتك آرزو واداره‌سنی اظهار ایتمك اوزره حاکمیت ملیه‌نك بر تملی واردرکه بوکا هیئت انتخابیه دیدك (٢) زمانك

ایجـابنه کوره ملتك وکلاسی دیمك اولان بر هیئت ویاهیأت متعدده واشخاص بولنه‌بیلور. [زیرا بعضاً حکمدار ویارئیس جمهور ملت طرفندن بالانتخاب تعیین ایدیلور] ایشته بو صورتله انتخاب اولنـان نواب ویانائب. حکومت [کوردیکمز وجهله حکمدار دخی اوله‌بیلور] طرفندن اظهار ایدیلن آرزو واراده ملتك عینی آرزو واراده‌سی صاییلور . (٣) صنف نیابتی حائز اولمیان مأمورلر واردرکه بونلرك امر واراده‌لری فعلاً وحقوقاً کندیلرینکدر شو شرطله که قانوناً کندیلرینه تعیین ایدیلن صلاحیت حدودنده وقانونك تعقیب ایتدیکی مقصد دائره‌سنده حرکت ایتسونلر . فرانسه‌نك اك صوك قانون اساسیسنده (١٨٧٥) وکالت ونیابته متعلق نظریه درج اولونمش دکلدر . مع مافیه فرانسه حقوق سیاسیه‌سنك اك مهم تملی بوقاعده تشکیل ایتدیکی قابل انکار دکلدر . باخصوص دیکر قوانین اساسیه‌ده صراحةً ملغا اولمیان احکام یکی قانون اساسی موجبنجه جاری عد ایدلمك ایجاب ایدر .

٧٢ آلمان نظریه‌سی . — وسائط دولت دیه بو سرنامه‌یه درج ایتدیکمز بو فرانسز (اورغان) نظریاتی بالخاصه آلمان مؤلفینی طرفندن اعتراضاتی دعوتدن خالی اولمامشدر . بو قاعده‌نك برنجی تصوری وحدت اساسنه مبتنی اولمق لازم کلن دولت نظریه‌سنده بر اثنینیت حصوله کتیرمسیدر . زیرا دولت بر شخص واحد حقوقی ومعنوی اولدیغندن ملت اوندن

آیری برشی صایبله‌ماز. بالاده‌کی نظریه‌ده ایسه بتون قوتی‌منبع ملتدن اقتباس ایدییورز وبوصورتله دولت آیری ملت آیری ایمش کبی بر فکر حاصل اولیور . دیکر طرفدن روسونك تا ۱۸ نجی عصرده نیابت، اصولی حقنده سرد واتیان ایتدیکی اعتراض الآن حکم وقوتنی غائب ایتمه‌مشدر . یعنی حاکمیت ملیه وکالت قبول ایدر دیمك بو حاکمیتك دور وفراغ قبول ایده بیله‌جکنی تصدیق دیمکدر . حال بوکه حاکمیت قابل ترك وفراغ دکلدر. باخصوص انتخابات‌اولوب بیتدکدن‌صوکره آرتق حاکمیت ملیه موجود دکلدر . او حاکمیت‌تماماً مبعوثانه انتقال ایتمشدر . بو ایسه حاکمیتك ترك وفراغی معناسندن بشقه بر شی تضمن ایتمز . شو تقدیرده حاکمیت تفویض اولنمش، فقط ترك‌اولنمامش زیرامبعوثانك دورهٔ انتخابیه‌سی ظرفنده بوحاکمیت ینه بالقوه ملتده موجوددر دیمك سفسطه‌در . زیرا اکردورهٔ اجتماعیهٔ مبعوثان ظرفنده ملت حاکمیتنه مالك اولمش اولسه مجلس مبعوثانك یاپدقلرینی تصدیق ویا فسخ دخی ایده بیلور . حالبوکه بونی یاپه‌میور . بناءً علیه حاکمیتی یوقدر .

ایشته بو اعتراضاتی دفع ایتمك ایچون آلمان مؤلفلریله بعض فرنسز مؤلفلری اولجه دخی بر نبذه بحث ایتدیکمز دولت بر شخص معنوی و حقوقیدر (Personne juridique) نظریاتی وضع ایتمشلردر . موسیو کیرکه اساساً عموم اشخاص معنویه حقنده وضع ایتمش اولدیغی نظریه‌یی دولته دخی تماماً تشمیل ایتمش..

تعقيب ايديلن دستورك خلاصه‌سی شودر : بر شخص
حقوقی كرك حقوق جديده احداث وكرك حقوقنی موقع فعله
وضع ايچون بر آرزو اراده‌يه مالك اولمليدر . آرزو و اراده
اولميان يرده بالفعل حقوق موجود ومتصور دكلدر . امدی
آرزو وارادۀ حقيقيه آنجق انسانلرده ، اشخاصده واردر .
شو حالده اشخاص حقوقيه‌نك (يعنی اشخاص مشتركه ومعنويه‌نك)
اراده و آرزوسنی اظهار ايده‌جك ينه انسانلردر بو جهت
تحقق ايدنجه اورغان انساندن بشقه بر شی دكلدر . انسان
شخص حقوقينك اراده‌سنه خارجاً ترجمان اولور . بناءً عليه
دولتی بر انسان فرض ايدرسه‌ك وسائط اجرائيۀ حكومت او
انسانك اعضا و جوارحی فرضا لسانی ، آغزی ، قولی ،
مثابه‌سنده‌در . شو حالده اورغان فرضا ملت مجلسی ، ملت
وكيلی شخص دولتك بر تمثالی اوله بيلور. فقط وكيلی اوله‌ماز.
وكالت ايكی شخصك موكل ايله وكيلك وجودينی تضمن ايتديكی
حالده اورغان بو اثنينيته احتياج حس ايتديرمز . بالعكس
و حدتی ، يالكز بر شخصی ، اعضاسی واسطه‌سيله ايفای
وظيفه ايدن بر شخص حقوقی‌يی تضمن ايدر . بوراده موكل
وكيل شخصی واحددر ، جسم واحدده تجمع ايتمشدر .
انفكاك قبول ايتمز . بناءً عليه حاكميتك ترك وفراغ قبول
ايتميه‌جكی اعتراضی‌ده وارد اولماز .

۷۳ انتخابجیلر عینی ملت صاییلور . — وجود دولتك آرزو ومرامنی اظهار ایده‌جك واسطه ملتدر. ایشته ملتك حاکمیته مالکیتی شو حیثیتله‌در . آنجق بر ملتك کافهٔ افرادینك ارادهٔ ملیه‌یه اشتراك ایتمسی مادةً مستحیلدر . حاکمیت ملیه قاعده‌سنك بهمه حال بالجمله افراد طرفندن بو حاکمیته اشتراکی تضمن ایتمه‌دیکی انتخاب بحثنده تفصیل ایدلدی . هر مملکتك اراده‌سنی اظهاره اکزیاده اهل وصالح اولانلرك کیملر اولدیغنی ونه کبی شرائطی حائز اولملری ایجاب ایده‌جکنی تعیین ایدر . بو شرائطی حائز اولانلرك هیئت مجموعه‌سنه انتخابجیلر هیئتی دینلدیکنی اولجه ایضاح ایتدك . ایشته بو انتخابجیلردن مرکب هیئت ، ملتك صفت وکالتنی حائز بر مجلس کبی دکلدر .بالعکس ملتك عینی صاییلیر . اکر باشقه درلو تلقی ممکن اولسه ایدی انتخاب وظیفه‌سنی ایفا ایدن افرادك ملتدن انفکاك قبول ایده‌جك بر موجودیت مستقله‌یه مالك اولملری وملتك اراده‌سنی باشقه بر واسطه ایله اظهاره طریق وچاره بوله بیلمسی اقتضا ایدر ایدی . حالبوکه بوکا امکان یوقدر . پارلمنتویه کلنجه او بالعکس بر صفت تمثالیت ونیابتی حائزدر . تعبیر دیکرله ملت پارلمنتودن غیری بر واسطه ایله‌ده اراده‌سنی اظهاره مقتدردر . ملت ایسه انتخابجیلردن باشقه بر واسطه ایله آرزوسنی کوسترمز .

ایشته بوندن طولایی هیئت منتخبه بالضرور ملتـك عادتا عینی صاییلور ویوقاریده بیان ایتدیکمز وجهله ــ فرانسز نظریه‌سی موجبنجه ــ ملت حاکمیتك صاحب ومالکی اولدیغندن ملت دیمك اولان منتخبلرده حاکمیت مذکوره‌یه مالك وبونی استعماله قادردر فرض اولنورلر.

بو مقدمه‌دن صوکره ملتـك حاکمیتی نه یولده اظهار، تعبیر دیکرله حکومتی نه صورتله اجرا ایده‌جکی حقنـده ایکی اصول تخیل اولنه‌بیلیر. یا انتخابجیلر وظـائف مختلفهٔ دولتی کندیلری ایفا ایده‌رك طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومت ایدرلرکه بو طرز اداره‌یه «طوغریدن طوغری‌یه حکومت» دیبورز و یاخود بالعکس منتخبلر هیئتی بر شـخصی ویا اشخاص متعدده‌یی ویا اشخاصدن مرکب بر هیئتی ویاهیئات متعدده‌یی تعیین وانتخاب ایلیه‌رك آنلری کنـدی وکیللری، تمثـاللری عد ایدر یعنی بو وکیللرك، بو تمثـاللرك آرزوسی هیئت منتخبه‌نك دها طوغریسی ملتك آرزوسی فرض‌اولنور. بو ایکنجی طرز حکومته نیابیه» دینلیر (Gouvernement représentatif).

٧٤ طوغریدن طوغری‌یه حکومت وقوای ثلثهٔ دولت. — طوغریدن طوغری‌یه حکومتی صورت مطلقه‌ده ومعنای تامیله تلقی ایدرسه‌ك هیئت‌منتخبه‌نك وظائف وقوای دولتی یعنی وظیفهٔ تشریعیه، وظیفهٔ اجرائیه ووظائف عدلیه‌یی بالذات اجرا ایتمسی،

اقتضا ایدر . آنجق بو وظائفدن بری واردرکه افراد انتخابیه‌نك بونی صورت مطلقه‌ده اجرا ایتملری مادةً غیر ممکندر . هیئت انتخابیه‌نك بو وظیفه‌یه تفرع ایدن کافهٔ اموری ایفا ایتمسی وبو امورك متوقف اولدیغی سعی ودقت متمادیه‌ده بولونمسی مستحیلدر . طوغریدن طوغری‌یه حکومتك اك ایلری کلن مروجلرندن روسو بیله صورت مطلقه‌ده دهموقراتیق (عوام) بر حکومتك یعنی بالجمله وظائف عمومیهٔ دولتك افراد طرفندن ایفاسنه مساعد بر حکومتك غیر ممکن اولدیغنی اعتراف ایدییور . واکر ملائکه‌دن مرکب بر قوم موجود فرض اولنسه بلکه اووقت بر حکومت وجود بوله بیلورایدی دییور . زیرا قوای دولتك بری واردرکه مذاکره ومباحثه‌یی تضمن ایتمك اعتباریله‌ا یستر ایستمز تجمعی، کثرتی ایجاب ایتدیریر . ملتك صفت تشریعیه‌سی بویله‌در . فقط دیکر بر قوت واردرکه ماهیتی آنك طوغریدن طوغری‌یه افراد طرفندن استعمال اولونمسنه مانعدر . اجرا واداره‌یه تعلق ایدن کافهٔ خصوصات سرعتی، وحدتی ایجاب ایتدیریر . تدابیر اداره‌دن برینی اتخاذ لازم کلدیکی زمان مستعجلیت وضرورت حال وموقع انتخابجیلرك اجتماعه دعوتیله بالذات او تدبیرك مقتضاسنی اجرا ایتملرینه قطعیاً مانعدر وبوکا عقلاً ومادةً امکان یوقدر .

ذاتاً طوغریدن طوغری‌یه حکومت شکلنك مروج شهیری روسو بو جهتی تقدیر ایتدیکی ایچون حاکمیت ملیه‌یی یالکز

قوهٔ تشریعیه‌دن عبارت فرض ایتمش وامور اجرائیه وقضائیه‌یی صفت حاکمه واصلیه اولان تشریعك تابعی قیلمشدر. بناءً علیه اصل حاکمیت اولان وضع قانون بحثنده اصلا وساطت و وکالت قبول ایتمدیکی حالده فرع صایدیغی قوهٔ اجرائیه‌ده هر درلو اشکالی وبناءً علیه نصب وتعیین و انتخابی قبول ایدییور وبونی طوغریدن طوغری‌یه حکومت اصولنه مخالف صایمیور .

روسونك بوفکرومذهبده بولنمسی یالکز نظریات علمیه‌سنك مقتضاسی دکل ایدی . منسوب اولدیغی اسویچره مملکتی قانونلرنده من القدیم اهالینك بلا واسطه وضع قانونه اشتراك ایتمسی وتدقیق ایتدیکی قدیم یونان وروما اقوامنك حیات سیاسیه وتشریعیه‌سی دخی کندیسنه بو خصوصده خیلی افکار تلقین ایلمشدر .

طوغریدن طوغری‌یه حکومت اصولنی تعمیق ایتمش اولان قدیم بلاد یونانیه‌ده بیله وظائف اداره ایله وظائف عدلیه‌نك قسم اعظمی ملت طرفندن تعیین ایدیلن مأمورلر طرفندن یعنی بالواسطه اجرا ایدیلوز ایدی. روماده وظائف عدلیه‌نك جهت جزائیه‌سنك بر قسمی اوزون مدت اهالی طرفندن ایفا ایدلمکده ایدی . افراد ملت (یعنی هیئت انتخابیه) طرفندن طوغریدن طوغری‌یه ایفاسنه اك زیاده امکان بولنان وظیفه وظیفهٔ تشریعیه اولمشدر. یونان وروما بلادنده اهالی برمجلس عمومی عقد ایدر. روماده تا (اوغوست) و (تیبه‌ر) زمانلرنده بیله بعض قانونلرك

اهالیدن مرکب مجالسده قبول وتنظیم ایدلدیکی کوریلور ایدی.

دول حاضرهده قانونلرك طوغریدن طوغری‌یه اهالیدن مرکب مجالسده تنظیمی اراضینك وسعت فوق‌العادهسنه ونفوسك کثرتنه بناءً غیر ممکندر.

ذاتاً حکومت نیابیه اصولنك اکثر ممالك متمدنهده قبول واختیار ایدلمسی اسبابندن بریده بودر. مع‌مافیه اوروپاده بعض کوچك حکومتلر واردرکه الآن قانونلری طوغریدن طوغری‌یه اهالی طرفندن قبول وتصدیق ایدیلور. از جمله اسویچرهده‌کی (اوری)، (شوایچ)، (اونتروالدهن) ناحیه‌لری.. بوکوچك حکومتلردهاهالیدن مرکب مجلس سنه‌نك بعض ایامنده طوپلانیر. قانونلری قبول ایدر. منافع عمومیه‌یه متعلق کافهٔ مسائل حقنده قرار اتخاذ ایدر وحکام ومأمورینی تعیین ایدر.

٧٥ رهفهرهندوم وانواعی.— آنجق عصر حاضرده طوغریدن طوغری‌یه حکومتك بوشکل وطرزی بروجه بالا استثناًتشکیل ایدر. اونك ایچون نیم نیابی برطرز اداره دها تصور واحداث ایدلمشدرکه بو صورتله طوغریدن طوغری‌یه حکومت اصولنه مهما امکن تقرب ایدلمك ایستنلمشدر. بوکا (رهفهرهندوم) دیرلر.

بو اصول موجبنجه قانونلر پارلمنتوده مذاکره وتصویب ایدیلور. آنجق اهالینك بوخصوصده رأی وموافقتی استحصال وکندیلرینه مراجعت ایدلمکسزین قانون قوتی اکتساب ایده‌مز. (رهفهرهندوم) (پله‌بیسیت) دن فرقلیدر. (رهفهرهندوم) ده

طوغریدن طوغری‌یه حکومت وادارەیه بر حصه آیریلور . حال بوکه پله‌بیسیت حکومت نیابیه اصولنی تأسیسه معطوفدر . فی‌الحقیقه پله‌بیسیت اویله بر عقددرکه آنکله ملت حاکمیتنی بالکلیه برشخصه تفویض وتوجیه وبعضاً‌ده آنی بر قانون اساسی تنظیمنه مأمور ایدر. مثلا فرانسه‌ده ۲ کانون‌اول وقعه‌سنده‌کی بیاننامه اساسلرینه توفیقاً بر قانون اساسی تنظیمنه اوچنجی ناپولیونك مأمور ایدلدیکنی مشعر ۲۰ ایلول ۱۸۵۲ تاریخلی آرای عامه قراری پله‌بیسیتدر. رەفەرەندوم‌دکلدر. رەفەرەندومك انواعی واردر: برنجیسی مجبوری رەفەرەندومدر که هر هانکی بر قانون ملت‌مجلسی طرفندن تنظیم‌اولوندقدن صوکرە بهمه‌حال انتخابجیلر هیئتنك نظر تصدیق‌وتصویبنه وضع اولونمق‌لازمدر. منتخبلر او قانون لایحه‌سی حقنده اوت ویا خایر دیمدن قانون بر عقد لازم ونافذ اولماز او وقته قدر قانون برعقد موقوفدن عبارت بولونور . ایکنجیسی وەتودرکه برنجی نوعه نظراً فرقی شودر : برنجیسی هم مثبت وهم منفی جهتنك انتخابجیلرطرفندن صراحةً اظهاری‌لزومنی کوستردیکی‌حالده ایکنجیسی‌انتخابجیلرك منفی جهتنی‌صراحةً بیان ایتملری‌اوزرینه رەفەرەندومه‌مراجعتی تضمن ایدر . بناءً‌علیه پارلمنتو طرفندن تنظیم ایدیلن بر لایحهٔ قانونیه نشر اولوندقدن صوکرە برمدت معینه ظرفنده اهالینك قانوناً مصرح اولان بر مقداری طرفندن صراحةً او قانونه اعتراض واقع اولمدقجه یعنی وەتو دینلن حق منع استعمال

ایدلمدکجه قانون ضمنی بر قبوله اقتران ایتمش بناءً علیه آرای منتخبینه مراجعته‌لزوم قالمامش‌اولور. حق منع قانونی بر نصاب معلوم طرفندن شرائط مصرحه دائره‌سنده استعمال ایدلدیکی تقدیرده قانون آرای عمومیه‌نك نظر تصدیقنه وضع اولونور وبوصورتله نظر تصدیقه وضع اولونان قانون اکثریت منتخبین طرفندن قبول‌ایدلدیکی تقدیرده قانونیت‌اکتساب ایدر. مع‌مافیه اعتراض واقع اوزرینه آرایه مراجعت حالنده رأی ویرمکدن اجتناب ایدن انتخابجیلرك سکوتی قبول عد ایدلمك اقتضاایدرکه بو صورتله قانونك قبولی جهتی تسهیل ایدلمش ومجالس تشریعیه‌نك صلاحیتی تزیید اولونمش اولور.

اوچنجیسی اختیاری رەفەرەندومدرکه آمریقانك بعض جهتلرنده مبعوثان مجلسلرینك تعقیب ایتدکلری براصولدر. بواصول موجبنجه مجلس مبعوثان یاپدیغی قانونی اهالینك نظر تصدیقنه وضع ایدوب ایتمه‌مکده مختار اولور. قانونی اهمیتلی عد ایدوب‌ده خود بخود آنی اکمال ایتمك جرأتنی کندنده حس ایتمز ویا مسئولیتدن قاچینه‌رق افکار عمومیه‌یه وبناءً علیه انتخابجیلره مراجعتی ترجیح ایدرسه او وقت اهالی‌یی او قانون حقنده اعطای رأیه دعوت ایدر. عکسی تقدیرده اهالی‌یه مراجعت ایتمکسزین قانونك قانونیت ونافذیتنی اعلان ایلر. مجالس مبعوثان بوحق اختیاره بعضاً قانوناً حائز اولدیغی بر مأذونیته بناءً مالك اولدیغی حالده بعضاً (رەفەرەندوم)ك محسناتنه

قائل اوله‌رق بر مأذونیت صریحه اولمدیغی حالده محضـا قانونه قوت ویرمك ایچون بوطریقی تعقیب ایدر . فقط ایکنجی شق حقوقشناسانجه غیر مقبول عد ایدیلیر . چونکه قانون اساسی تشریع حقنی مجلسه ویرمش ایکن مجلس بو مقید حقی اطلاق اوزره استعمال ایتمش اولویور یعنی کندیسی طرفندن یاپیلمسی لازم کلن برشیئی باشقه‌لرینه یاپدیرمسی عادتا بر حاکمك اجرای قضـادن امتناع ایتمسی کبی تلقی اولونیور . بناءً علیـه مجلس مبعوثان بهمه‌حال مسئولیتنی درعهده ایدوب ینه قانون حقنده آرای اهالی‌یه مراجعت ایتمکسزین قراری ویرملیدر . مکرکه قانون اساسی کندیسنی ایجابنده انتخابجیلره مراجعته مأذون قیله..

دردنجیسی استشاری ره‌فه‌ره‌ندومدرکه بواصوله کوره قانونك تنظیمندن مقدم اوقانونك روح واساسی حقنده انتخابجیلرك رأینه مراجعت اولونور وانتخابجیلردن جواب موافق آلندقدن صوکره لایحهٔ قانونیه مجلسجه مذاکره وتنظیم وبعده ـ اکر قانون اساسی بونی ده امر ایدیورسه ـ علی العاده ره‌فه‌ره‌ندومه مراجعت اولونور . یعنی بوصورتله بعضاً یالکز برکره ابتداءً و استشاری اوله‌رق جمله آرا ایله اکتفا ایدلدیکی کبی بعضاً ده اساس وروح قانون ایچون ملتله استشاره اولوندقدن صوکره بونکله اکتفا اولونمیه‌رق قانون ملتك نظر تصدیق ویا ردینه عرض اولونور. استشاری ره‌فه‌ره‌ندومك ـ علی العموم ره‌فه‌ره‌ندوم اصولی حقنده وارد اولان اعتراضـاتدن صرف نظر ـ مدار مؤاخذه اولان بعض

جهتلری واردرکه ذکره شایاندر . استشاری رەفرەندومده هر نه قدر مجلس ملتك رأینه اتباع مجبوریتنده دكل ایسه‌ده ملت برکره بومسئله حقنده رأینی ویردکدن صوکره مجلسك او رأیه تبعیت ایتمەمسی برآز مستبعددر . ملتلرله استشاره علی العاده اهل خبره ایله استشارەیه قابل قیاس دکلدر . بوراده مشاور اولان ملتك اشارتی امردر وحسیات عمومیەیی آزچوق اوقشامق اضطرارنده بولونان مجلسلرك بوامره قارشو قویەجق درجەده شجاعت مدنیه کوسترملری نادرالوقوعدر. بوصورتله استشاره حقیقتده بر اضطرار ومجبوریت افاده ایدر .

برده استشاره اولونان قانونك یالکز اساسی وروحی حقنده اهالینك رأیی صوریلور. حال بوکه بعضاً قانونك حین تنظیمنده تفرعاته دائر وضع اولونان مادەلر اساسی او درجه تقیید ایدرکه نتیجەده تنظیم اولونمش اولان قانون حقیقةً برای استشاره انظار ملته وضع اولونان قانونمیدر دکلیدر بو جهتك تعیینی عادتا متعذردر . مکرکه استشارەدن صوکره تکرار اهالی‌یه تصدیق ایتدیرسونکه او وقت ملتك او قانون حقندەرأیی مؤکد ومضاعف اولمش اولور .

بشنجیسی حق تکلیف قانونیدرکه بوکا (Initiative populaire) دینیلور. بوراده اهالینك قانون حقنده یالکز رد ویا تصدیقنه مراجعت اولونماز . بلکه اهالی بر قوۀ متشبثه احراز ایدرك مجالس تشریعیەیی بعض قانونلر تنظیمنه اجبار ایدر . الك زیاده

اسويچره‌ده تعمم ايتمش اولان بو اصول موجبنجه بر مقدار معين اهالى ـ مثلا اسويچره‌نك مشترك قانون اساسيسنك تعديل وتنظيمى خصوصاتنده ـ مراجعت ايدرلرسه پارلمنتو بومراجعتى درپيش ايتمك اضطرار قانونيسنده‌در . بوبابده‌كى نصاب مراجعت اوصاف وشرائط انتخابيه‌يى حائز اللى بيك نفوسدر . مراجعت واقعه بر وياخود بر قاچ ماده‌نك تعديلى طلبنى تضمن ايدر وياخودده مراجعت ايدنلر بر لايحه‌يى كاملاً قلمه آله‌رق مجلسه تكليف ايدرلر . مجمل مراجعت اوزرينه پارلمنتو كندى اجتهادى دائره‌سنده حركت ايتديكى كبى لايحهٔ قانونيه تقديمى شكلنده واقع اولان مراجعتده‌ده پارلمنتو اختيار و سربستيسنى محافظه ايدر . آنجق ايكنجى تقديرده پارلمنتو نه‌دن طولايى تكليف اولونان لايحه‌يى قبول ايتمديكنى اسباب موجبه‌سيله بيان ايتدكدن صوكره هم تكليف اولونان لايحه‌يى ، هم كندى تنظيمكرده‌سى اولان لايحه‌يى اهالينك نظر تصويبنه وضع ايدر .

رەفەرەندومك باشليجه اشكالى بوندن عبارت ايسه‌ده مملكتلره كوره آز چوق تغييرات و تعديلاته تابع اولديغنى بيانه حاجت يوقدر .

كرك طوغريدن طوغرى‌يه حكومت وكرك آنك شكل مخفف ومعدلى اولان رەفەرەندوم حقنده بك شديداعتراضات وارد اولمشدر . كرك بو اعتراضاتى و كرك بو اعتراضاته

ویریلن جوابلری خلاصه ایتمك ووه‌فه‌ره‌ندوم اصولی جاری اولان مملکتلردنده برنبذه بحثله فعلی مثاللر کوسترمك فائده‌دن خالی دکلدر .

٧٦ روسو وطوغریدن طوغری‌یه حکومت .— بو مسئله‌یه متعلق مناقشه‌نك اك مهمی ینه تاریخجه اك اسکیسی اولانیدرکه مونتسکیو ایله روسونك بو مسئله‌ده‌کی متخالف نقطهٔ نظرلرینی کوستریر . روسو صرف مقتضیات منطقیه‌یه واسویچره‌ده‌کی امثالنه تبعیت ایتمش اولمقله منطقاً کندیسنی الزام کوچ اولدیغی کبی مونتسکیوده معتادی اولدیغی وجهله فائدهٔ اجتماعیه‌یی مقتضیات منطقیه‌یه ترجیح ایده‌رك بو نقطهٔ نظردن نیابت اصولنی طوغریدن طوغری‌یه طرز حکومته فائق طوتمشدر .

معلوم اولدیغی اوزره روسونك فکرنجه نیابت ووکالت حاکمیت ملیه‌نك ترك و فراغندن باشقه بر معنایی تضمن ایتمیور . حاکمیت ایسه غیر قابل ترك وفراغ اولمق صفتنی حائزدر . روسو واقعا ملت طرفندن منتخب مجالس مشورتی بوس بوتون منع ایتمك طرفداری دکل ایدی . آنجق اونك فکرنجه بو مجلسلرك رأیی یالکز استشاری اوله‌بیلیر . یاپه‌جقلری قوانین بر نوع لایحهٔ قانونیه مسوده‌سی اولمق ماهیتندن قور - تیله‌ماز و بو لایحه‌نك قانونیت اکتساب ایتمسی ، یعنی بر عقد لازم ونافذ اوله‌بیلمسی آنجق تصدیق ملته اقتران ایتمکله ممکندر . بوبابده‌کی مطالعه‌سنی شهرتنه بناءً بورایه عیناً درج

ایدییوریز : [مقاوله‌ٔ اجتماعیه : اوچنجی کتاب ؛ اون بشنجی فصل]

« خدمات عمومیه حقوق سیاسیه‌سنه مالك افرادك باشلیجه مشغله‌سنی تشکیل ایتمدیکی وافراد شخصلرندن زیاده کیسه‌لرینی استعماله‌باشلادقلری دقیقه‌دن اعتباراً دولت خرابیسنه یاقلاشمش دیمکدر . افراد ملت محاربه‌یه کیتمك لازم اولدیغی عسکرك اجرتنی ویریر ، کندیلری خانه‌لرنده قالیرلر . مجلسه کیتمك ایجاب ایتدیکی مبعوث کوندریر وکندیلری خانه‌لرنده قالیرلر . بونلر تنبللك وپاره سایه‌سنده نهایت وطنی اسیر ایده‌جك عسکرلره وآنی صاته‌جق وکیللره مالك اولورلر . »

عصر حاضر مدنیتك ایجابات و احتیاجات فوق العاده‌سی اوزرینه افراد ملته محمول اولان بونجه مشاغلی اصلاخاطرینه کتیرمیه‌رك ناحق یره بو حکم مدهشی ویرن روسو یونان وروما ادوار اولیه‌سندن و اسویچره‌نك اوعصرده‌کی حیاتندن استخراج افکار ایتدیکی ایچون بردرجه‌یه قدر معذور کوریله بیلیر . مع‌مافیه مدنیت حقنده اونك‌نه فکر بسلمش اولدیغی‌ده بحث مخصوصنده سویلنمش ایدی . [صحیفه ١٢٥]

روسو بوفکرینی توسیع وایضاح ایده‌رك اهالینك انظاریه آلتنده ایکلمسنی بیله ویرکو ویرمکدن دها آزبادیٔ خجالت عد ایدییور . چونکه ویرکو ویرمك پاره ایله آدم طوتمق ، کندی ایشنی کندی کورمیوب باشقه‌لرینه کوردیرمکدر . بناءً علیه آنك نظرنده بالفعل وبالذات دولته خدمت ایتمك لازمدر .

« امور دولت موضوع بحث اولوب ده بری نه لازم دیدیمی آرتق اودولت محو اولمش صاییله بیلیر. »

روسو صرف تصوری استدلالات ایله ده حاکمیتك وکالت قبول ایتدیکنی کوستریبور ودیبورکه :

« حاکمیتك ترك وفراغ قبول ایتمدیکنی اثبات ایدن سبب وکالت دخی قبول ایتمدیکنی کوسترر [حاکمیت ملیه و اشکال حکومت بحثنه مراجعت] حاکمیت مذکوره تماماً ارادهٔ عمومیه دن عبارتدر . ارادهٔ عمومیه ایسه تمثیل ووکالت قبول ایتمز ارادهٔ ملیه یابذاته موجوددر ویا غیره منتقلدر . ایکیسی ارهسی یوقدر . شو حالده ملتك مبعوثلری آنك وکیل وتمثاللری دکلدرلر واولامازلر . آنك یالکز مأموریدرلر وهیچ بر شیئی صورت قطعیه ده عقد ایده مزلر . هر هانکی بر قانونی ملت بالذات تصدیق ایتمزسه کأن لم یکن حکمنده در وآرتق بوکا قانون دینه مز . انکلیز قومی کندینی حر ظن ایدیبور فقط پك یاکیلیور . او یالکز پارلمنتو اعضاسنك اثنای انتخابنده حردر مبعوثلر انتخاب اولونور اولونماز ملت آرتق اسیردر ، هیچدر. مع مافیه ملت حریتنی استعمال ایتدیکی قیصه دقیقه لرده بونی او یولده استعمال ایدیورکه بو اسارته لایق اولدیغنی کوستریبور .

« وکالت وتمثیل فکری قرون اخیره ده حاصل اولمش فئودالیته طرز حکومتندن ظهور ایتمشدر اوطرز حکومتکه بشریتك شرف وحیثیتی تذلیل ایتمش ، نام آدمیتك ناموسنی قیرمشدر اسکی زمان جمهوریتلرنده وحتی سلطنتلرنده ملتك اصلا وکیللری اولمامشدر اووقت بوکلمه معلوم بیله دکل ایدی . . . »

۷۷ مونتسکیونك فکری . — بو فکرك اك مهم معارضی

مونتسکیودر [صحیفه ۱۲۴] مونتسکیو اساس اعتباریله طوغریدن طوغری‌یه حکومتـه معـارض دکلدر . آنجق طوغریدن طوغری‌یه حکومتده لازم کلن اهلیت ولیاقتك مفقودیتنه قانعدر. بو فقدان اهلیت ولیـاقت یالکز امور اجرائیـه‌یه دکل ـ که بوکا امکان بیله اولمدیغنی سویلدك ـ امور تشریعیه‌یه عائددر .

مونتسـکیونك فقرهٔ مشـهوره‌سنی نقل ایده‌لم [روح القوانین کتاب : ۱۱ ، فصل ٦]

« حر بر دولتده حر بر روحه مالك اولمغله معروف هر شـخص کندی کندینی اداره ایتمك لازم کله‌جکندن ملتك هیئت عمومیه‌سی قوهٔ تشریعیه‌یی حائز بولونمق اقتضـا ایدر . آنجق بویوك دولتلرده بوغیر ممکن وکوچك دولتلرده ایسـه محاذیر عدیده‌یی داعی اولدیغندن اهالینك کندی کندینه یاپه‌مدیغی شیلری ممثللری واسطه‌سیله یاپدیرمسی ایجاب ایدر... ممثللرك اك بویوك محسـناتی امور دولتی مذاکره ایتمکه اهلیتلریدر . اهالی بوکا اصلا صالح دکلدر وایشته دموقراسیلرك [*] اك بویوك محاذیری بوندن ایلری کلیور . »

مونتسـکیو دیکر بر محلده عینی فکری شو یولده ایضاح ایدییور :

« اسـکی جمهوریتلرك قسم اعظمنده بویوك بر قصور وار ایدی‌که اوده اهالینك مقررات فعلیه اتخـاذ ایتمسی ایدی . آز چوق اجراآته

[*] اون‌سکزنجی عصرده دموقراسی اهالینك طوغریدن طوغری‌یه وبلا نیـابه وضع قوانین و اجرای حکومت ایتمسی معناسـنده ایدی . شیمدی ایسه بومعنا قصد اولونماز .

متوقف اولان بومقررات اهاليجه ممكن‌التطبيق اوله‌ميور ايدى . ملت امور حكومته آنجق وكيللر انتخاب ايچون قاريشه‌بيلير وبو وظيفه‌يى آز چوق ايفايه مستعددر واقعا انسانلرك اقتدار ومزيت حقيقيه‌سنى تقدير ايدوب انتخاباتى آڭا كوره اجرا ايتمك كوج ايسه‌ده هر فرد انتخاب ايتديكى كيمسه‌نك عمومدن دكلسه‌ده پك چوق كيمسه‌لردن دها منورالفكر اولديغنى تقديردن عاجز اولماز . » .

ينه ديكر محلده شو نقطهٔ نظرى درميان ايدييور :

« ملت نفوذ وقوتنك بر قسمنى كنديسنه توديع ايده‌جكى ذواتى انتخاب ايتمكده شايان حريتدر . بونك ايچون يالكز كنديسنجه مجهول قالمسى ممكن اولميان بعض خصوصاتى وكوزدن قاچه‌ميه‌جق اولان بعض افعالى رهبر اتخاذ ايدرك اعطاى قرار ايتمسى كافيدر . فرضا برشخصك اكثريا محاربات ايله اشتغال ايتمش اولديغنى وموفقيات استحصال ايلديكنى بيلير بناءً عليه بر جنرالى انتخابه پك زياده مقتدردر كذلك بر حاكمك مداوم ومقدم اولديغنى ودعواجيلرى محكمه‌لردن كنديسندن ممنون اوله‌رق چيقدقلرينى ورشوت ايله اطماع اولونمديغنى كورير بناءً عليه بودلائل آنك بر پره‌تور انتخاب ايتمسى ايچون كفايت ايدر [*] افراد اهاليدن برينك سخا ودبدبه‌سى ثروتى نظر دقتنى جلب ايدر . بناءً عليه آنى بلديه امورى ايچون انتخاب ايدر . بوتون بو شيلرى خلق عمومى محللرده ـ بر حكمدارك كندى سراينده استحصال ايتديكى معلوماتدن دها مكمل صورتده ـ اوكره‌نير . فقط بو معلوماته صاحب اولمغله اصل ايشى سوق واداره ايده‌بيليرمى ، ايش يايمق ايچون لازم كلن زمين وزمانى انتخاب ، انتهازى لازم كلن فرصتى تعيين ايده‌بيليرمى ؟ خاير ، بونلرى ياپه‌ماز . . »

[*] پره‌تور قديم رومادە مراتب قضانك الك مهملرندن برى ايدى .

۷۸ دیکر مطالعه‌لر . — مونتسکیونك فکرینی ترویجاً انقلاب کبیر زماننده پك‌چوق ادله دها سرد اولنمشدر. انقلاب کبیرك مبدأنده نیابی طرز حکومت ترجیح اولونمش ومونتانیارلر رأس کاره کلنجه‌یه قدر ره‌فه‌روندوم قاعده‌سی بر دستور دولت حالنی اکتساب ایتمه‌مش ایدی. روسودن صکره روسونك فکرینی جرح ایدنلردن بری دولولم نام‌ذاتدرکه طرز محاکمه‌سی بروجه آتیدر :

« خلقی تشکیل ایدن افرادك قسم اعظمی معیشتك اك شدید احتیاجاتنه‌طالع‌رق قوانین تنظیمی‌ایچون نه‌وقته ونه‌ده تربیه وتحصیللرینك ناتمام اولمسنه مبنی وقوف واطلاع لازمه مالك دکلدرلر . ذاتاً طبیعت بوکبی مواهبنده بخل ایدرك انسانلرك پك آز بر قسمنه تشریع ووضع قانونك متوقف ومحتاج بولوندیغی مشوش ونازك حساباتی اجرایه صالح دماغلر احسان ایتمشدر . خسته طبیبه ، دعواجی دعوی وکیلنه تودیع نفس وحق ایتدیکی کبی حقوق سیاسیه‌سنه مالك اولان برچوق افرادده — اساس اعتباریله کندیلرینه عائدیت وعلاقه‌سی آشکار اولان وبونکله برابر حسن ایفا واجراسی بونجه اوصافه متوقف بولونان — امور دولتی کندیلرندن دها ماهر اولانلره تودیع ایلمیدرلر. خلق محضا خلق اولدیغی ایچون ، محضا غلبه‌لك وجم غفیر حالنده بولوندیغی ایچوندرکه دوشونیله‌رك اتخاذ اولونمش برقرار ویرمکه غیر صالحدر... وضع قانون مقصدیله اجتماع ایدن خلق آره‌سنده پك آز کیمسه اولورکه مجلسك موضوع بحث ومذاکره‌سی اوله‌جق مسئله حقنده بر شی دوشونمش اولسونلر. اورایه بررأی وفکر مخصوص ایله ویاهیچ اولمازسه کندیلرینه عائد وکندیلرنجه ملتزم بررأی ایله کیدنلر پك آزدر . بونکله برابر

بهمه حال بر قرار اتخاذی لازم کلدیکی ایچون اورایه کیدن خلقك قسم اعظمی دها آز اهمیتلی دیکر خصوصاتده کندیلری ایچون بادیء حیرت و حجاب اوله‌جق بعض اسبابه تبعاً اعطای قرار ایدرلر. غیر معتاد بر منظره ، مجلسك محل اجتماعنده بر تبدل ناکهانی ، بر حرکت ، بر شایعه شو عمومی قرارسزلق اثناسنده اکثریت حضارك غیرمأمول برقرار اتخاذ ایتمسی ایچون کافی کلیر . مسئله‌یه اطلاع حاصل ایتمدن وجوده کلن بوا ادملرك تشتتندن عمومی دیکر براراده حاصل اولورکه بوده دوشونجه دینیلن خاصه‌دن محرومدر . شاید بوتون بو محاذیر ایله برابر بو مجلس کندی حالنده براقیلسه و آنی خطایه سوق ایتمکده کیمسه‌نك بر منفعتی موجود اولمسه فنالق پك بویوك اولمغله برابر ینه درجهٔ استهائیه‌یی بولماز زیرا بویله برمجلس آنجق اوت ویا خایر دیمك ایچون یعنی نهایت ایکی رأی آره‌سنده قالمق ایچون اجتماعه دعوت ایدلمش اولدیغندن بو ایکی شقك هر بری ایچون احتمال مساوی اولور . تعبیر دیکرله هیچ اولمازسه ایکی مسئله‌ده برکره حساب احتمالی ایله اصابت واقع اولمسی مأمول اوله‌بیلیر . انجق نفوذ و قدرته اشتراك ایدنلرك ویا بو نفوذ وقدرتدن مستفید اولانلرك اتفاق کندیلرینی بویله حال عطالتده براقماز. اکثریا مجلسلری دعوت ایدوب طاغیتان اونلر، تکلیفلری یاپانلر ینه اونلر اولور.. خلقه برقاچ تکلیفی بردن اجرا ایتدکاری وبو تکلیفلرك هیئت مجموعه‌سنی بردن قبول ویا رد لازم کلدیکی جهتله کندی مقاصد خصوصیه‌لرینه موافق اولانلری کیزلمکه ویا کوزل رنکلرله احاطه ایتمکه موفق اولورلر .. »

راهب سی‌یه‌س دخی نیابت اصولنك محسناتنی تذکار ایدرك ازمنهٔ متأخره احوال اجتماعیه‌سنك ازمنهٔ قدیمه احوال

اجتماعیه‌سیله قابل قیاس اولمدیغنی وملیونلرجه ارباب مساعی موجود بولنوب بونلری قرون اولاده اولدیغی کبی اسرا میانته ادخال ایله حقوق سیاسیه‌دن محروم قیلمق غیر ممکن اولدیغنی وکندیلری سعی ایله تأمین معیشت ایتدکلرندن لازم کلن دقت ووقوفه مالك اولمدقلرینی اثبات ونیابتك حاکمیت ملیه‌یه منافی اولمدیغی وافرادك حق حاکمیتلرینی ترك ایتمکسزین انك اجرا جهتنی تودیع ایده بیله‌جکلرینی ایضاح ایلیور . ینه مشارالیه احوال اجتماعیه‌ده هر شیئك وکالتله جریان ایتدیکنی بیان ایدییور ودییورکه «اصول نیابت حکومت عوام وحاکمیت ایله قابل تألیفدر بر بنانك کندی طبیعی تملیله غیر قابل تألیف اولمسی ممکنمی ؟ یوقسه معارضلر جمعیتك یالکز تملده قالمسنیمی آرزو ایدییورلر حال‌اجتماعی انسانلری دائما بوتون حیاتلرنده بنادن محروم اولمغه محکوممی ایدییور؟.»

٧٩ رەفەرەندومك محسناتی یوقمی ؟. — بو ایضاحاتدن مستبان اولیورکه طوغریدن طوغری‌یه حکومت دها اون سکزنجی عصرده پك شدتلی مهاجماته اوغرامشدر . هر حالده شبهه یوقدرکه بلا قید وبلا تخفیف طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومت اصولی شمدیکی حالده غیر قابل اجرادر . بوکا مقابل ممتاز ومنورالافکار ذواتدن مرکب بر هیئت تشریعیه‌نك تنظیم قوانین امرنده‌بالذات تنظیم قانون ایدن اهالیدن دها زیاده اهل وصالح اولدیغی‌ده انکار قبول ایتمز . انجق اصل ، حقیقی ،

خالص، تعدیلاتسز «طوغریدن طوغری‌یه حکومت» ك عدم امکانی مسلم اولمقله برابر رەفەرەندوم اصولنك ـ كه طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومتك شکل معدل ومخففیدر ـ هیچ بر مزیتی یوقمی، باخصوص بعض مملکتلر بونی کمال موفقیتله تطبیق ایلدکلرندن بو مثاللر میدانده اولدیغی حالده «رەفەرەندوم» اصولنی بوس بوتون محکومی ایتمك لازم کلیر؟. مادام که آرزو ارادۀ ملیه‌یی بر حقیقت اولمق اوزه قبول ایتدك او حالده تعقیب واستحصال ایدیله‌جك مقصد اعطای رأی ایدن هیئت مجموعۀ انتخابیه ایله ـ كه حکماً ملتدر ـ قانونی تنظیم ایدن هیئت ـ كه ملت مجلسیدر ـ ارەسنده قانونك اثنای تنظیمنده ممکن اولدیغی قدر دواملی ونقصانسز بر ارتباط وآهنك تأمینی ایجاب ایتمزمی؟ برده رەفەرەندوم اصولی مجلس ملی‌یی کلیاً الغا ایتمدیکندن اصول مذکوره هم طوغریدن طوغری‌یه شکل حکومتك مقتضیات نظریه‌سنی هم بالنیابه حکومتك ایجابات عملیه ومفیده‌سنی جمع ایتمش اولمازمی؟ ملت مادام‌که اولجه تذکر ایدلمش، تعمیق اولونمش بر قانون حقنده بیان مطالعه‌یه دعوت اولونیور ووظیفه‌سی حکمدارك بر نوع امضاسندن عبارت قالیور او حالده بو فضله تأمینات عادتا شکلی بر ماهیت اکتساب ایدن وبونکله برابر قوانینك قوۀ معنویه‌سنی واهالینك آنلره مل اطاعتنی تزیید ایلین بو تکلفات بر فائدۀ منضمه اولمازمی؟ بالخاصه قانون اساسیلرده

ملتك تصدیقی بر کفالت معنویه تشکیل واوقانونك عظمت وقدسیتنی تأمین ایتمزمی ؟ بو بحثلرده آیریجه محتاج تدقیقدر.

بو قاریده‌کی ملاحظاتدن مستبان اولویورکه اهالینك طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومت ایتمسنده‌کی محاذیر فعلیه باشلیجه ایکیدر : وقتسزلك وعدم وقوف.

۸۰ ره‌فه‌ره‌ندوم ووقتسزلك. — وقتسزلك بحثنده مبعوثلق مستوفی معاشلی بر مأموریت مستقله ماهیتنی آلمدقجه نیابت اصولنده دخی محذورك بو جهتی کوریلیور یالکز زمانمزده حاکمیت ملیه‌یی یوماً فیوماً دها زیاده تقدیره باشلایان ملتلر مبعوثلرینی مهماامکن مشاغل سائرهٔ خصوصیه‌لرندن آزاده قیلمق ایچون کندیلرینه بعضاً ازبعضاً چوق بر تخصیصات ویرمکده‌درلر کرك بو تخصیصاتك اکثر احوالده مبعوثلق شرف ومصرفی ایله‌متناسب اولمامسی وکرك وظیفهٔ مبعوثیتك موقت اولمق حسبیله مبعوثلر وظائف سائرهٔ اصلیهٔ معیشتندن مغنی قیلمامسی ـ استقلال و سربستیٔ مبعوثان جهتنده‌کی محاذیرندن صرف نظر ـ اکثریا مبعوثلرك مبعوثلقدن باشقه ایشلرله اشتغال ایتلرینی وبناءً علیه اونك ایچونده وقتسزلکی انتاج ایدییور. بونکله برابر وقتسزلکدن متولد شو محذوری هرایکی نقطهٔ نظره کوره متساوی عد ایتمکده حقسزلق اولور. هر حالده علی‌العاده افراد مبعوثلردن دها از امور حکومت ووظائف تشریعیه ایله اشتغاله وقت بوله بیلیرلر. کائناتده

آرانان شی ایسه کمال دکل ، کماله بالنسبه تقرب اولدیغندن بو اعتبارله نیابتك طوغریدن طوغری‌یه شکل حکومته تفوقی آشکاردر .

٨١ عدم وقوف ورەفەرەندوم. — عدم وقوف بحثنه کلنجه بو خصوصده‌ده عینی طرز استدلالی تعقیب ایده بیلیرز . واقعا بوتون ممالکك مبعوثان هیئتلرینه مجمل بر نظر عطف ایدرسه‌ك ملتلری مجابه‌سوق ایده‌جك درجه‌ده جاهل ومحروم اختصاص بعض مبعوثلرده کوزه چارپار . بونکله برابر هر شیده نسبت آرایجه ینه ملتلر ایچون بادیٔ افتخار صاحب ذکا ومعلومات مبعوثلرك اکسیك اولمدیغنی کوریلور .

طوغریدن طوغری‌یه حکومت اصولنی ترویج ایدنلر اهالی‌یی تنویر ایتمك وبناءً علیه عدم وقوفدن متولد محذوری دفع ایتمك ممکن اولدیغنی رأینده‌درلر . نطقلر و قونفرانسلر خلقی - باخصوص بی طرفانه وعادلانه بر صورتده - نه درجه ارشاد ایتمك ممکن اوله‌جغی جای تأمل‌در ذاتاً بوکا مادةً ده امکان یوقدر . کوچك بر مملکت ایچون مشکل اولان برشیئك بویوك بر مملکتده - او مملکت نه قدر دوائر انتخابیه‌یه تقسیم ایدیلورسه ایدلسون - مستحیل اوله‌جغی اومرتبه ثابت اولور . عجبا غزته‌لر بو وظیفه‌یی ایفا ایده‌مزمی ؟ غزته‌لرك خلقه معلومات مجمله وبسیطه ویره‌کده‌کی خدمت فوق‌العاده‌سی قابل انکار اولمامقله برابر بونلرك اولا بی‌طرف اولملری غایت نادر

اولمسی، ثانیاً فضله صاتیش میلیله خواصدن زیاده عوامه خطاب مجبوریتنده بولوندقلرندن تدقیقات مخصوصهٔ علمیه‌یی مستلزم قوانین حقنده درین معلومات ویرمکله قارئلرینی تبرید ایتمکدن محترز بولونملری وظیفهٔ تنویریه‌یی بحقٍ ایفا ایتملرینه مانع اولور برده حقایقك تبینی اکثریا مباحثه ومجاوبه ایله ممکن اولورغزته‌لرده ایسه مباحثه ومجاوبه مفروض اولسه دخی اووقت بوتون اهالینك بوتون غزته‌لره ابونه اولملری لازم کلیرکه بوکا نه‌وقت، نه‌کیسه مساعد اولماز اهالیسی غزته اوقومقدن ویا اکلامقدن عاجز اولان مملکتلر ایچون ارتق بومطالعه‌نك قطعا وارد اوله‌میه‌جغنی بیانه بیله لزوم کورمیز .

٨٢ روسونك نظری اعتراضنه جواب .— روسونك اعتراضنه کلنجه بونك اجتماعی وفعلی فائده‌لر اعتباریله جوابلرینی یوقاری‌یه درج ایتدك . انجق اعتراضك نظری ومنطقی قوتی باقیدر یالکز سی‌یه‌س معقول بر جواب ویرییورکه بونی بر از دها ایضاح وتفصیله امکان واردر :

حاکمیت ملیه ترك وفراغ وبناءً علیه وکالت قبول ایتمز دینیلدیکی زمان حاکمیت ملیه‌نك اساس ومشروعیتی بحثنده سویلمش اولدیغمز وجهله مقتضای عقلی ومنافع مشروعهٔ عمومیه جهتلری موضوع بحث اولمیور ایمدی بو ایکی نقطه درپیش ایدیلنجه حاکمیت ملیه‌نك مهما امکن تظاهرینی دخی عمومه‌اك نافع واك معقول شکله ارجاع ایتمك لازمدر . یالکز ارادهٔ

مليه‌يه كوره محاكمه ايتديكمز تقديرده روسوبى رد ايده‌مێز .
انجق نفع ومعقوليتى نظر تأمله آلنجه جواب ويرمك دها آسان
اولور ونيابت اصولى بر مملكتك دها زياده فائده‌سنى ودها معقول
قانونلر تنظيمنى انتاج ايدرسه اونى طوغريدن طوغرى‌يه اولان
شكل حكومته ترجيح ايتمه‌مك ايچون بر سبب قالماز .

انجق بر مملكتده كه طوغريدن طوغرى‌يه حكومت عينى
زمانده نافع ومعقول قانونلره منتهى اولويورسه اوراده اصالتك
خلفى اولان نيابته كيتمك ايچون بر سائق حقيقى موجود
اوله‌ماز .

برده انتقال ايدن شى سى‌يه‌سك ديديكى كبى بالذات حاكميت
دكلدر، انك اجراسيدر. وحتى بوندن طولايىدر كه اوچ قوتك
وجودينه قائل اولمق امكانى حاصل اولويور روسويه كوره
حاكميت يالكز قوهٔ تشريعيه‌دن عبارت اولديغى ايچون اونك
بو مقدمه‌سيله استمزاج ايتديكى نتيجه يعنى حاكميتك وكالت
قبول ايتمه‌مسى اره‌سنده بر آهنك واردر . فقط قواى ثلثه‌يى
قبول ايتديكمزه كوره قوهٔ اجرائيه وعدليه ايچون‌ده عينى
نتيجه‌يه كيتمك لازمدر ايمدى بو ايكى قوتك ملت طرفندن
طوغريدن طوغرى‌يه استعمالى غير ممكن اولديغى ـ ويريلن
تفصيلات ايله ـ معلوم اولونجه بو ايكى قوتده وكالت وتمثيل
طريقنى قبول ايتمك ضرورى اولور . حاكميت مليه اوچ قوتى
تضمن ايدوب بونلردن ايكيسنك استعمالى مطلقا نيابت وتمثيله

متوقف اولونجه اوچنجیسنک عینی منوال اوزره وکالتـه تابع اولمامسی ایچون برسبب جبری ومعقول قالەماز .

روسونك حاکمیت ملیه‌یی یالکز قوهٔ تشریعیه‌دن عبارت فرض ایتمسی حالنده دخی بوحاکمیته اوقدر طار برمعنی‌ویروب آنی وکالتله قابل تألیف عد ایتمەمك باشقه بر نقطهٔ نظردن‌ده مفرط بر مطالعه‌در. زیرا الویررکه قانونك تملی ملت اولسون. ملت آرتق ایستر ایسه طوغریدن طوغری‌یه اوقانونی یاپار، ایسترسه اعتماد ایتدیکی کیمسه‌لره یاپدیریر. منبع اصلی، بوتون قوهٔ قانونیه‌نك استنادکاهی ملت اولونجه واردا اولان اعتراضك قیمتی ده تناقص ایدر .

یالکز ینه روسونك مهم بر اعتراضی قالیورکه اوده ملت اکر حقیقةً حاکمیته مالك قالیور ایسه اوحالده توکیل ایتدیکی کیمسه‌لرك مقرراتنی نه وقت ایستر ایسه بوزار. ایمدی مادامکه مجلس مبعوثانك مدت انتخابیه‌سنده بوزه‌میور ، یعنی حکمنی یوریده‌میور. اوحالده حاکم دکل، محکوم اولمش اولور .

بو اعتراضی دفع ایچوندرکه اکثر اقوام ملت مجلسنك مدت اجتماعیه‌سنی مهما امکن تنقیص ایتمشلر ، درت وحتی ایکی و بر سنه‌یه‌قدر تنزیل ایتمشلر، فضله‌اوله‌رق فسخ وانتخابات جدیده‌یه مراجعت صورتیله ملتك محکوم اوله‌بیلمسی احتمالنی مهما امکن رفع ایتمشلردر .

بوصورتله واقعا صادراولان قانونلر ملتله تماس‌دائمی حالنده بولنه‌میورسه‌ده اره‌صره بووسائط ایله صوك سوزصاحبی اولان

ملتك آراسنه مراجعت امكانى تسهيل ايدلمش اولويور. انكلتره‌ده هيئت وكلانك مجلسده حائز اكثريت اولديغى حالده مهم ومنازع فيه بر قانونده مجلسى فسخ ايدوب آراى عموميه‌يه مراجعت وبو صورتله اكتساب قوته سعى ايتمسى ومجلسك يدى سنه‌ايلان مدت اجتماعيه‌سنى هيچ بر وقت بش سنه‌دن اوته‌يه كچيرمامسى بو حكمته مبتنيدر. بو صورتله نيابت اصولنك مهد ظهورى اولان دولت مذكوره رفه‌رندوم اصولنى تطبيق ايتمه‌مك ايله برابر بو اصولك محسناتندن مستفيد اولويور. معمافيه بونى، اهميتى نسبةً دون اولان قانونلره تطبيق ايتمه‌مكله، اصول قديمهٔ نيابتى‌ده تماماً محافظه ايلمش اولويور.

٨٣ طوغريدن طوغرى‌يه حكومتله نيابت اجتماع ايدرسه‌ايى اولمازمى؟ — رفه‌رندوم حكومت نيابيه ايله طوغريدن طوغرى‌يه حكومتك محسنات مضاعفه‌سنى جامع اولمق اعتباريله شايان ترجيحدر قضيه‌سنى نه صورت مطلقه‌ده قبول ونه‌ده صورت مطلقه‌ده رد ايلمليدر. مجلس اعيانى اولميان، قانونلرى تصديق حكمدارى‌يه محتاج بولونميان وباخصوص اهاليسى كوچك تقسيماته تابع و رشد سياسيسنه تماماً مالك اولان بعض مملكتلرده ــ اسويچره‌ده امثالى كورلديكى وجهله ــ بو قضيه طوغريدر. فقط بالاده‌كى اوصافى حائز اولميان يرلرده رفه‌رندوم وضع قانونك بر آلت معطله‌سى، تشوش عمومينك و فقدان انضباط و سكونك الك مؤثر بر عنصريدر. بك چوق نافع قانونلر بطائت وتأخره دوچار اولور.

زيرا بوتون منتخبلرى هر قانون ايچون جمع ايتمك امور دولتى برمانده آرابه‌سى ايله يوروتمك كبيدر . بر ده بو جسيم منتخبلر ماكنه‌سنى هر مناسبتله تحريك ايتمك آسايش نقطهٔ نظرندن بويوك بر مسئوليت درعهده ايتمكه متوقفدر .

شايان دقتدركه رەفەرەندوم اصولنى محافظه كارلرله ترقيات مفرطه اربابى عين خواهشله مدافعه ايدرلر. بو غرابت وتناقض سهولتله قابل ايضاحدر . زيرا اهالى وعوام نه‌قدر افراطپرور اولورسه اولسون ديندار و بالطبع محافظه‌كار اولديغندن مفرط و پك مترقى قانونلر و تدبيرلردن خوشلانماز، ايشته بو صورتله رەفەرەندومك نتيجه‌سى اولان قانونلر اكثريا محافظه‌كارانه وحتى متعصبانه اولور: اسويچره‌ده مشترك قانون اساسى‌يى اهالينك حق تكليف قانونيسى صورتيله ايلك دفعه تعديلاته دوچار ايتدكلرى وقت (١٨٩٣) موسوى قصابخانه‌لرى عليهنده قانون مذكوره بر فقره درج ايتديرمشلردر.

ديكر طرفدن، حكومت عوام اصولنك ، حاكميت مليه‌نك اساسلرى رەفەرەندوم قواعديله دها زياده قابل تأليف اولديغندن، نظرياتى هر شيئه تقديم ايدن مفرط ترقيپرورلرده بو قاعده‌يى غايه‌لرينه موافق بولويورلر . بو صورتله هم عوامك مطلوبى اولان اساسلر خللدن مصون قالمش ، هم‌ده پارلمنتولرك بعضاً پك جرأتكارانه اولان مقررات وقوانيننه خلقك حس وتمايل محافظه‌كاريسى كم طاقمش اولور.

بو حالیله برابر رهفهرهندومك پك مجبر و عاجل اصلاحاته مانع اولدیغی قابل انکار دکلدر.

فضله اولهرق رهفهرهندوم ادعا ایدلدیکی وجهله ایکی شکل حکومتك محسناتنی صورت مضاعفهده جامع اولمیور، بلکه ایکیسنك ده ضعیف نقطهلرینی برآرهیه کتیرییور. زیرا رهفهرهندوم حکومت نیابیهیی اعتباردن اسقاط ایتدیکی حالده ینه حذف ایتمیور، فی الحقیقه رهفهرهندوم جاری اولان بر مملکتده مجلس مبعوثان وقار واستقلالنی حقیله محافظه ایدهمز، مسئولیت فکریله حرکت ایلیهمز. یاپهجغی قانون لایحهسنك مسودهسنی لایقیله تدقیق ایلیهمز: زیرا صوك سوز ملتك اولونجه ذاتاً اهمال وتسیبه مستعد اولان میل وطبیعتی بوس بوتون منکشف اولور. افرادی کثیر اولان مجلسلرده اعضانك بر برینه کلفت وزحمت تحمیل ایتدکلری وبن ده اولمسهم بودکرمن دونر دییوب دوامسزلق ودقتسزلك ایتدکلری معلومدر. ذاتاً بو وضعیتده اولان بر مجلس «نهمه لازم اصل قراری ملت ویرهجك دکلمی؟ نهدن اوقدر اعمال ذهن ایلیهیم؟» دیمکه دها زیاده مستعد اولمازمی؟

دیکر طرفدن شهرته حریص، عوامفریب سوزلر سویلمکه منهمك، ملتك کیفنه وبالخصوص هوا وهوسات جاهلانهسنه خادم بعض مبعوثلرك تجدید انتخاب مقصدیله ملتك باطل ذهابلرینه، ساخته منفعتلرینه موافق سوز سویلیهرك قانون تنظیم ایتملری ده وارد خاطردر. واقعا مجلس علی العاده احوالدهده بونی یاپار. فقط هیچ

اولمازسه او وقت بو حرکتنك قوهٔ تأییدیه‌سی متعاقباً کلمز ، یعنی درعقب ملتك امتحاننه هدف اولمار .

ایشته کوریلیورکه رەفەرەندوم حکومت نیابیه‌ده ذاتاً موجود خسته‌لقلری بوس بوتون تشدید ایدییور . اهالینك موافقتی‌ده پك زیاده تشویش ایدر . زیرا اهالی اولجه حاضرلانمش بر قانون قارشوسنده بولونارق بزدن اول بونی دوشونمشلر ، اعمال ذهن ایتمیه‌لم دیر . ذاتاً اکثر احوالده اعمال ذهنه بیله قادر دکلدر . بو صورتله یوقاریده (دولولم) دن نقلاً ایضاح ایلدیکمز محاذیر بوس بوتون میدان آلیر .

۸٤ رەفەرەندوم وحاکمیت ملیه‌نك تجزیه‌سی . — مؤلف موسیو ایسمەن دیکر بر نقطه حقنده‌ده بروجه آتی بر اعتراض درمیان ایدییور :

« اهالی‌یه تکلیف اولونان شی برقانوندر . برقانونك هیئت عمومیه‌سی انقسام قبول ایتمز بر کتله‌در . اکرقانون ماده‌لرینك هربری آیریجه اهالی‌یه قبول ایتدیریلورسه ایچندن چیقیله‌میه‌جق مشکلات فعلیه حاصل اولور . شو حالده رأی سربست ویرلمز زیرا رأی‌ویرنا کثریا شوایکی شق آره‌سنده صیقیشوب قالیور : یا اساسنی بکندیکی بر قانونی غیر قابل قبول عدایتدیکی بر ماده‌سندن طولایی رد ایتمك ویاخودبوتون قانونی رد ایتمش اولمامق ایچون او ماده‌یی قبول ایتمك . »

بوحقیقت قابل انکار دکلدر . فقط پارلمنتوده‌ده بوحال بر درجه‌یه قدر مشاهده اولونور . بر قانونه رای موافقت اعطا ایدن اعضانك قانونك عموم کلمات وحروفنی بلا استثنا قبول

ایتدکلرینی ، هپسنی دیکلهیوب قناعت تامه ایله حکم ورأیلرینی
ویردکلرینی ظن ایتمك خطادر . بعضاً اعضا مقدماتی بیلمز ،
مباحثه‌یی ایشتمه‌مش اولورازبره رأی ویریر ویاخوداختصاصی
اولمدیغی ایچون بر رفیقنك رأینه اتباع ایدر . بعضاًده هیئت
عمومیه‌یی بکه‌نیرده تفرعاتك برقسمی کندیسنجه‌مردودقالیر . بونکله
برابر عمومی فدا ایتمه‌مك ایچون خصوصی برطرف ایدر .
شو حالده موسیو ایسمه‌نك اعتراضی بر درجه‌یه قدر حکمنی
غائب ایدر کبی کورینورسه‌ده هرحالده برمجلسده بوکبی محاذیر
خلقلك آراسنه مراجعت اصولنه نظراً بالنسبه دوندر ومطلوب
اولانده اودر .

۸۵ قانون اساسی ورهفره‌ندوم . — حکومت نیابیه اساسی
قوانین عادیه ایچون قبول ایدلسه دخی قوانین اساسیه‌نك تنظیم
وتعدیلی اثناسنده بهمه حال ملتك رأینی استحصال ایتمك لازم
کله‌جکی بحثنه کلنجه؛ واقعا ظاهرده بوادعا معقول کوریله‌بیلیر .
زیرا قانون اساسی هرکون تنظیم وتعدیل ایدلمك لازم کلن
قوانین جمله‌سندن اولمدیغندن برملت مجلسی طرفندن اولجه
مریض وعمیق مذاکره نتیجه‌سنده مستحضر اولان بویله بر
قانونك اهالی طرفندن تصدیق ایدلمسی حضور واستقرار مملکت
اعتباریله بویوك بر محذوری دعوت ایتمدیکی کبی قانون اساسی
ـ مقاولهٔ اجتماعیه نظریه‌سنه کوره ـ جمعیتك مولدی اولدیغندن
بویله جمعیتی تولید ایدن بروثیقه‌نك علاقه‌دارانجه تصدیقه اقتران

ایتمه‌مسی موافق عدالت دخی دکلدر. حتی بوندن طولاییدرکه فرانسه انقلاب کبیری اثناسنده ۱۷۹۲ سنه‌سنده قونوانسیون مجلسی «قانون اساسی ملت طرفندن قبول ایدلمدکجه قانون اساسی اوله‌ماز» قاعده‌سنی اتفاق آرا ایله قبول ایتمش بالآخره ۱۷۹۳ قانون اساسیسی، سنه ۳ قانون اساسیسی، سنه ۸ قانون اساسیسی هپ بوقاعده‌یه تبعاً ملتك نظر تصدیقنه وضع اولونمش ایدی: او وقت روسونك مقاوله‌ٔ اجتماعیه‌یه متعلق افکاری غلبه ایتمش ایدی.

بالاده‌کی مطالعه‌نك مقاوله‌ٔ اجتماعیه نظریه‌سنه مستند قسمی باطل اولدیغنی بیانه حاجت کورمیز. فرانسه کبی قدیم بردولتده دولت وجمعیتی وجوده کتیره‌جك شی مجدداً تنظیم اولونان بر قانون اساسی اوله‌ماز. بلکه بالعکس او قانون ذاتاً موجود بر حالی وضع وتعیین ایدر. قانون اساسی ماهیت قانونیه اعتباریله سائر قانونلردن فرقلی دکلدر. یالکز مبنای دولته تعلقی اعتباریله اهمیت مخصوصه اکتساب ایدر. بو سببله قوانین عادیه ایچون تجویز اولونمیان بر شیئك قوانین اساسیه ایچون تجویز اولونمسنه‌ده محل یوقدر. برده رهفه‌رهندوم قوانین اساسیه ایچون ایی برتدبیر ایسه قوانین عادیه‌یی بوتدبیردن محروم قیلمغه محل یوقدر. یوق قوانین عادیه ایچون ایی بر شی کبی کورنمیورسه قوانین اساسیه ایچونده ایی برشی اولمیه‌جغی اولویتله ثابت اولور. [قوانین اساسیه بحثنه مراجعت].

۸٦ فرانسه‌ده رەفەرەندوم وتطبیقاتی. — شمدی بورەفەرەندوم بحثنده نظریات عالمندن چیقوب برازده فعلیات عالمنده بونك جهات‌وصور تطبیقیه‌سنی تعقیب ایده‌لم : فرانسه‌ده رەفەرەندوم اصولی پك موقت بر زمان ایچون واوده منحصراً قانون اساسیلره تطبیق‌ایدلمك اوزره قبول ایدلمش ، بالآخره بو قاعده‌دن قوانین اساسیه ایچونده صرف نظر اولونمشدر. قوانین عادیه‌ده یالکز بردفعه رەفەرەندوم اصولنك تطبیقنه تشبث اولونمشدرکه اوده مونتانیارلرك یاپدیغی ۱۷۹۳ قانون اساسیسی جملهٔ احکامندن ایدی. بوقانون اساسی موجبنجه مجلس‌مبعوثان امرنامه‌لر (دەقره) ایله قوانین تنظیم ایدر. امرنامه‌لرصورت قطعیه‌ده مجلسجه قبول ایدیلیر، فقط قانونلر مجلس‌تشریع‌طرفندن تکلیف واهالی‌طرفندن قبول ایدیلیر . بو قانون اساسی حد ذاتنده (رەفەرەندوم) دن زیاده رەفەرەندومك وەتو شکلنی قبول اتمکده ایدی. قوهٔ تشریعیه طرفندن بروجه بالا تنظیم و ملته ، دها طوغریسی او صره‌لرده تشکیل قیلنمش اولان ملت مجالس ابتدائیه‌سنه تکلیف ایدیلوبده قرق کون ظرفنده اعتراض ومخالفت واقع‌اولمازسه تکلیف واقع، یعنی‌قانون‌لایحه‌سی قطعیت کسب ایده‌جك‌ایدی. انجق اعتراضك یعنی‌وەتونك مسموع‌اولمسی ایچون دەپارتمانلرك نصفندن بر زیاده‌سنده موجود اولان ملت مجالس ابتدائیه‌سنك اونده بری طرفندن درمیان ایدلمسی اقتضا ایدرایدی.

۱۷۹۳ قانون اساسیسی تطبیق اولنمه‌دن حکمدن ساقط اولدی. ترمیدور وقعه‌سی بو قانونی وضع ایدنلرك اك مهم قافله‌لرینك حیاتنه ختام ویردی. شوحالده فرانسه‌ده قوانین عادیه‌ده رەفەرەندوم یالکز برقانون اساسیده قبول ایدلمش ، فقط بو قانون اساسی‌ده طوغار طوغماز برمحل تطبیق کورمه‌دن اولمشدر.

۱۷۹۳ قانون اساسیسنه یالکز قانون اساسینك تعدیلی ایچون حق

تکلیف قانونی درج اولونمشدر . مجالس ابتدائیه‌نك بروجه بالا تعیین اولونان مقداری طرفندن قانون اساسینك تعدیلی ایچون طلب واقع اولدیغی تقدیرده مجلس ملت کافهٔ مجالس ابتدائیه‌یی بویله برتعدیله لزوم وارمی یوقمی کیفیتنی تعیین ایتمك اوزره اجتماعه دعوت ایتمکه مجبور طوتیلور ایدی .

۸۷ آمریقاده رەفەرەندوم تطبیقاتی . — شمالی آمریقا هیئت متحده‌سی هنوز استقلال پیدا ایتمدن پك احرارانه مؤسسه‌لره مالك وبناءً علیه اهالینك امورحکومته اشتراکی واقع ایدی . حکامی ومأمورینی انتخاب و قوانینی وضع ایتمك انکلتره‌دن شمالی آمریقایه مهاجرت ایدن کیمسه‌لرك حقوق صریحه ومعتاده‌سندن ایدی . انجق بالآخره اهالی تکثر ایدنجه طوغریدن طوغری‌یه وضع قانونده مشکلات کوریله‌رك قوانینی اعضاسی منتخب مجلسلره تنظیم ایتدیرمك اصولی تعقیب اولوندی . بالآخره شمالی آمریقاده‌کی انکلیز مستملکه‌لری اعلان استقلال ایتدکلری زمان اصول نیابت همان کاملاً تقرر ایتمش ، حتی حکومات متحده‌یی بدایةً تشکیل ایدن اون اوچ حکومتك هر برینه متعلق قانون اساسیلر بیله ـ ایکیسی استثنا ایدلدیکی حالده ـ اهالینك نظر تصدیقنه وضع اولونمامش ایدی . قانون اساسیسنی اهالی‌یه تصدیق ایتدیرن حکومتلر ماساچوسه‌ت (۱۷۷۸ـ۸۰) ایله نیوهمشیر (۱۷۷۹ـ۱۷۸٤) در .

انجق بالآخره فرانسه‌نك انقلاب کبیر نظریاتی آمریقایه انعکاس ایدرك یکیدن تشکل ایدن حکومتلرده قانون اساسیلر تصدیق عامه‌یه اقتران ایتدیرلدیکی کبی موجود اولان قانون اساسیلرده وقوعه کتیریلن تعدیلات دخی رەفەرەندوم اصولنه تابع قیلنمشدر .

یالکز دەلاوار حکومتی واردرکه قانون اساسیسنك تعدیلاتنی منتخبلرك نظر تصدیقنه وضع ایتمیور . بناءً علیه آمریقای شمالیده حکومات متحدهٔ صغیره قانون اساسیلری ایچون قاعدهٔ عمومیه رەفەرەندومدر .

۸۸ کوچك حکومتلرك قانون اساسیسی . — متحدهٔ آمریقاده ره‌فه‌ره‌ندومك اشکالنی لایقیله تدقیق ایچون اونی برقاچ صفحه‌ده تحلیل ایتمك اقتضا ایدر. اولا حکومات صغیره قانون اساسیلری اعتباریله، ثانیاً حکومات صغیره قوانین عادیه‌سی اعتباریله، ثالثاً اصل حکومات‌متحده‌نك قانون اساسیسی اعتباریله ...

حکومات صغیره قانون‌اساسیلرینك تنظیم وتعدیلی امرنده جریان‌ایدن قاعده واصوللری بروجه آتی خلاصه ایتمك ممکندر :

اولا برقانون اساسی‌یی کاملاً تعدیل و تنظیم ایتمك .. بونی تکلیف ایتمك حکومتك علی‌العاده مجلس‌مبعوثانه عائددر. علی‌العاده‌مجلس‌مبعوثان بوتکلیفی اجراایتدکدن صوکره قانون اساسی‌یی مجدداً تنظیم‌ایلمك‌لازمیدر دکلیدر وبونك ایچون برقانون اساسی مجلسی تشکیلی مقتضیمیدر دکلیدر؟ مسئله‌سنك حلی اهالی‌یه تودیع‌اولونور. بناءً علیه قانون اساسینك تعدیل تامی مجلس مبعوثان طرفندن تکلیف واهالی طرفندن تصویب ایدلمدکجه قانون اساسی مجلسی تشکیل اولونه‌ماز وهرحالده تعدیل تام حالنده قانون اساسی مجلسی اجتماع ایتدیریلور. حتی اهالی رأی‌ویریرایکن قانون‌اساسی مجلسی تشکیلنه لزوم وارمی یوقمی صورتنده اعطای رأی ایدر. قانون اساسی مجلسی ایسه (Convention) نامیله یاد اولونور.

ثانیاً اهالی قونوانسیون مجلسنی تشکیل وقانون اساسینك لزوم تعدیل تامنی تصویب‌ایلدکدن‌صوکره بومجلس یکی‌برقانون‌تنظیم‌ایدر. فقط‌بوقانون‌دخی تکرار منتخبلرك نظرتصدیقنه وضع ایدیلور. بو صورتله مجدد برقانون اساسی‌تنظیمنده ویا عمومی برتعدیل اثناسنده مضاعف برتصدیق‌معامله‌سی اجرا ایدلمش اولور .

ثالثاً قانون اساسیده اجرا ایدیله‌جك تعدیلات تام اولمیوب‌ده جزؤی وقسمی‌اولورسه ـ که بوکا آمریقالیلر (Amendement) تعبیر ایدرلر ـ

اووقت معامله بروجه آتی جریان ایدر : بو تعدیلاتی تکلیف وحتی تحریر ایتمك حقی قانون اساسیسی تعدیل ایدلمك ایستنیلن حکومتك علی العاده مجلس مبعوثاننه عائددر. یالکز علی العاده مجلسك بوبابده‌کی مقرراتی عادی اکثریتلرله اوله‌ماز. بونك ایچون ثلثان ویا دورتده اوچ کبی اکثریتلر ایستنیر واول امرده بربرینی تعقیب ایدن ایکی مجلس مبعوثان طرفندن متوالیاً طلب اولونمسی اقتضا ایدر. بعض کی حکومتلر یالکز بر مجلس مبعوثانك طلب ایتمسنی کافی عد ایدیورلر. کرك بر مجلس وکرك ایکی مجلس مبعوثان طرفندن واقع اولان ومطلقا اکثریت معتاده‌دن فضله بر اکثریته اقتران ایتمسی لابد اولان بروجه بالا تعدیل تکلیفی ده اهالی طرفندن تصدیق ایدلمدکجه قانون اساسی تعدیلاته اوغرامش صاییلماز.

آمریقالیلرك اکثریا قوانین عادیه‌ده دخی بر بولنمسی ممکن اولان پك چوق موادی قانون اساسی‌یه درج ایتمك تمایل واعتیادنده بولوندقلری درپیش اولونورسه علی العاده مبعوثان مجالسنه امور تشریعیهٔ عادیه‌ده نه قدر آز میدان براقیلدیغی وعادی قانونلرك دخی - قانون اساسیده ناصلسه بر بولنمش اولمق سببیله - ره‌فه‌ره‌ندومه تابع طوتیلدیغی نمایان اولورکه بوصورتله قوانین اساسیه وقوانین اساسیه‌یه مزج ایدلمش برچوق قوانین عادیه ناقابل تزلزل براستقرار پیدا ایتمش اولورلر. بونك محاذیری آشکاردر. مجالس تشریعیه‌یه بر نوع عدم امنیتدن نشأت ایدن بو حال مجالس مذکوره‌نك وظائف معتادهٔ تشریعیه‌لرنده میدانی پك طار بولمرینی وبوصورتله تنظیم ایلدکلری قوانین عادیه ایله قوانین موجوده واساسیه آره‌سنده تعارض وتشاکل وقوعه کلمسنی انتاج ایدرکه بو تعارض وتشاکل اکثریا محاکم طرفندن حل اولونمقده ومحاکم قوانین عادیه‌نك بر قسمنی قانون اساسی‌یه مخالفدر دیه تطبیقدن امتناع ایلمکده‌در. بوایسه مجالس تشریعیه‌نك اعتبار معنویسنی صارصمقده وعادات وتعاملاته قوانین مکتوبه‌دن زیاده اهمیت ویرلمسنه بادی اولمقده‌در.

٨٩ کوچك حکومتلرك قوانين عاديه‌سی ورهفه‌رەندوم. — کوچك حکومتلرده قوانين عاديه‌يه متعلق پك چوق احکامك قوانين اساسيه‌يه وضعی صورتيله رهفه‌رەندومه تابع طوتيلمسی كافی كورلمه‌رك رەفه‌رەندوم بعض حكومتلرده برقسم قوانين عاديه‌يه تطبيق ايدلمكده‌در. بوخصوصده عمومی ومطرد برقاعده يوقدر. بعض حكومتلرك قانون اساسيسی ساكت اولديغی حالده مجالس تشريعيه اهل خبره‌يه مراجعت صلاحيتنه قياساً قوانين عاديه‌نك برقسمنی بعدالتنظيم اهالينك نظر تصويبنه وضع ايديورلركه محاكمك اجتهادی بوكا مخالفدر وحتی بويولده اهاليه تصديق ايتديريلن قانونلری قانون اساسی‌يه مخالف ديه اجرا ايتمه‌مشلردر . بوبابده استناد ايديلن دليل شودر : برمجلس برحكم وقرار اعطاسنه مأذون ايكن او حكم وقراری بالذات اعطا ايتمكله مكلفدر. برحاكم ويا برمأمور بالذات ايفای وظيفه ايتديكی كبی برمجلس تشريعی دخی ـ اكر قانون اساسی موجبنجه صفت وقوهٔ تشريعيه كنديسنه توديع ايدلمش ايسه ـ بالذات ايفا واتمام وظيفه ايلمليدر.

بعض مجالس تشريعيه برقانونی بعدالتنظيم و التحرير دكل قبل التنظيم والتحرير ـ استمزاج واستشاره طريقيله ـ اهالينك نظر تصديقنه وضع ايدرلر. محكمه‌لر بونی اولكی حاله قياس ايتميه‌رك طوغرو بولويورلر. زيرا قرار اتخاذی ينه مجلس تشريعيه‌ده قاليور. مع مافيه ملته صوريلان رأی علی العاده اهل خبره‌يه صوريلان رأی كبی دكلدر واوقدر مهم براشارتدر. [استشاری رهفه‌رەندومه مراجعت] بوجهتله‌ده بواصول نظريات علميه‌يه موافق كورليور.

بعض قانون اساسيلر ايسه بالعكس قانونلرك برقسمی ايچون صراحةً رهفه‌رەندومی امر ايديور . او وقت مجالس تشريعی بالطبع قانون اساسی ايله ايفاسنه مأمور اولديغی برمعامله‌يی ياپمش اولور . قانون اساسينك

رەفەرەندومه تابع طوتیلمسنی امر ایتدیکی قانونلر نه ماهیتده شیلردر؟ بو بابده‌ده بالطبع قطعی براساس وعمومی برقاعده یوقدر. بعض یرلرده مثلا بر پایتخت انتخابی ویا بردارالفنون مرکزینک ویا بودرجه اهمیتی اولان بر مؤسسه مرکزینک تعیینی ویا برمقدار معینی متجاوز براستقراضك عقدی (رودیزلاند حکومتنده) ویا بعض شرکتلرله مؤسسات اعتباریه‌یه تخصیصات اعطاسی ویاخود برمقدار معین ویرکودن فضله مقدارده ویرکو تحصیلی ویا بانقنوط چیقارمغه مأذون بانقه‌لر تأسیسی حقنده‌کی قانونلر رەفەرەندومه تابع اولور.

یالکنز برحکومت واردرکه (رەفەرەندوم) ی ده کچه‌رك اهالینك قانون تکلیف ایتمسی حقنی‌ده قبول ایتمشدر. بوحکومت (صوت داقوتا) حکومتیدر.

فقط بوتون بو تفصیلات حکومات صغیره قوانین عادیه‌سنه عائددر. قوانین مشترکهٔ عادیه ایچون متحدهٔ آمریقا پارلمنتوسی طرفندن تنظیم ایدیلن قوانین عادیه‌نك رەفەرەندوم ایله مناسبتی یوقدر.

۹۰ مشترك قانون اساسی ورەفەرەندوم. — قوانین مشترکهٔ عادیه ایچون رەفەرەندوم اصولی قبول ایدلمه‌مش اولدیغی کبی بوتون متحدهٔ آمریقایه شامل اولان مشترك قانون اساسی ایچون‌ده رەفەرەندوم یوقدر. مع مافیه بومشترك قانون اساسینك صورت تعدیلی حقنده‌کی قانون واصول جالب دقت برشکل استثنائی‌یی حائز اولدیغی ورەفەرەندومه مشابه بولندیغی ایچون جای ذکردر.

مشترك قانون اساسینك تعدیلی تکلیفی یا مجلس مبعوثان واعیانك ثلثان اکثریتی طرفندن ویاخود حکومات صغیره مجالس مبعوثانلرینك ثلثانی طرفندن واقع اولور. بوصورتله تکلیف واقع اولونجه قونفره دینیلن متحدهٔ آمریقا مشترك مجلس مبعوثانی برقانون اساسی مجلسنی (Convention)

انعقاده دعوت ایدر. اشبو قونوانسیون مجلسنك قبول ایتدیكی تعدیلات تكلیفك برنجی شكلنه كوره عموم حكومات صغیره مجالس مبعوثانك درتده اوچی طرفندن وایكنجی شكلنه كوره (یعنی اساساً كوچك حكومتلر مجالس تشریعیه‌سندن نشأت ایتمش ایسه) حكومات صغیره‌نك هر برنده عقد ایدیله‌جك قانون اساسی مجلسلرینك (قونوانسیون) كذلك درتده اوچی طرفندن تصدیق اولونمق مقتضیدر.

شو تقدیره كوره واقعا مشترك قانون اساسی‌یه عائد تعدیلاته ملت طوغریدن طوغری‌یه تماس ایتمیور و بوده ذاتاً مستحیلدر. انجق ملتك مختلف حكومتلرده‌كی مجالس معتاده‌سی (یعنی مجالس تشریعیه‌سی) ویا مجالس فوق العاده‌سی (یعنی صورت مخصوصه‌ده عقد ایدیلان قونوانسیون مجلسلری) تعدیلاتی قبول وتصدیق ایتمكله حاصل اولان معامله ره‌فه‌ره‌ندومه خیلی تقرب ایتمش اولویور. بو تفصیلات كوستریپورکه آمریقاده یالكز حكومات صغیره‌نك دكل، حكومت مركزیه‌نك بیله قانون اساسیسنی دكیشدیرمك صوك درجه دغدغه‌لی ومشكلاتلیدر.

۹۱ اسویچره‌ده ره‌فه‌ره‌ندوم. — آمریقا حقنده ویردیكمز بو ایضاحات جمله‌یه رغماً ره‌فه‌ره‌ندومك وطن اصلیسی اسویچره اولمق اوزره تلقی ایده‌بیلیرز. قرون قدیمه‌ده جرمان قبائلندن قالمه بسیط وحتی اوزون مدت اسویچره دخی حقیر كورلمش بر عادتك عصراً بعد عصر استحاله كچیره‌رك ونهایت روسونك طوغریدن طوغری‌یه حكومت بحثنده فرانسه‌ده حصوله كتیردیكی انقلاب سیاسینك عكس تأثیرندن حاصل اولان تجارب ونظریات جدیده‌دن استفاده ایلیه‌رك زمان حاضرده‌كی شكل تكاملنی اخذ ایدن اسویچره ره‌فه‌ره ندومی حقوق اساسیه‌ده آیریجه تدقیق وتأمله شایان بر بحث تشكیل ایدر. انجق بودور مدید تكاملك صفحات مختلفه‌سنی بوراده تشریح واراته‌یه امكان بولنمدیغندن یالكز حال حاضرده اسویچره‌نك ره‌فه‌ره ندومه نظراً وضعیتنی كوسترمكله اكتفا مجبوریتنده‌یز.

اسویچره‌نك عمومنه متعلق قانون اساسینك ایلك دفعه اوله‌رق اهالی‌یه تصدیق ایتدیرلمسی ۱۸۰۲ ده‌در . تاریخ مذکورده معتبراندن مرکب برمجلس برقانون اساسی تنظیم ایتمش واو صره‌لرده فرانسه قانون اساسیلری ایچون موده اولدیغی وجهله بونی یکرمی یاشنی اکمال ایدن بوتون اسویچره‌لی ذکوره تصدیق ایتدیرمش ایدی. مع‌مافیه بو قانون اساسی اسویچره‌یی هیئت متفقه حالنده بولوندیرییور ایدی . اسویچره‌نك هیئت‌متفقه‌عنوانتی محافظه‌ایتمکله برابرهیئت متحده‌ماهیتنی اخذ ایتمسنه باعث اولان‌قانون‌اساسی(۱۸٤۸)تاریخنه‌تصادف ایدرکه‌بوده‌فرانسه‌ده‌کی‌اختلال هنکامه‌لرینه مصادفدر . بوقانون اساسی موجبنجه هرهانکی برقانون اساسی ویا قانون اساسیده وقوعه کتیریله‌جك هرهانکی بر تعدیلات اهالی طرفندن تصدیق ایدلمك ایجاب ایدر ایدی. بوندن ماعدا قانون اساسی‌یی تعدیل ایتدیرمك ایچون‌ده ملته برحق تکلیف ویریلیور ایدی مجلس مبعوثان واعیان آره‌سنده قانون اساسینك تعدیلی حقنده اختلاف ظهورنده ملت حکم قیلندیغی کبی اللی بیك نفوس دخی قانون اساسینك تعدیلنی ملتك نظر تصدیقنه وضع خصوصنی تکلیف ایلیه بیلیرلر ایدی. هر ایکی تقدیرده تعدیلات واقعه‌نك طرز تحریرینی تنظیم مجلسلره عائد ایدی . ۱۸۹۱ ده اهالینك حق تکلیفی بر قات دها تصریح اولونمش و(٥٠) بیك نفوس ذکور قانون اساسی تعدیلاتنك اهالی‌یه تصدیق ایتدیرلمسنی یالکز صورت مجمله‌ده دکل ماده ماده تنظیم ایدلمش لایحهٔ قانونیه شکلنده دخی تکلیف ایتمك حقنی احراز ایتمشدر .

ایشته اسویچره قانون اساسیسی ایله ره‌فه‌ره ندومك مناسبتی بوندن عبارتدر . عموم اسویچره‌یه عائد قوانین عادیه‌نك ره‌فه‌ره‌ندوم ایله ارتباطنه کلنجه؛ ۲۹ مایس ۱۸۷٤ ده تعدیل‌اولنان قانون اساسی موجبنجه بوکبی قوانین ایچون ره‌فه‌ره‌ندوم اختیاریدر . پارلمنتوطرفندن

تنظیم ایدیلن مشترك قانون عادی ٥٠ بیك نفوس ویا (٨) قانتون طرفندن اهالینك تصدیقنه وضع اولونسون تکلیفنه معروض اولورسه او قانون عادی آرایه وضع ایدیلور .

مشترك قوانین عادیه‌نك حق تکلیف اهالی‌یه تابع اولوب اولامسی بحثنه کلنجه؛ بو جهت مختلف تاریخلرده واقع اولان تشبثاته رغماً دوچار مشکلات اولمقده‌در. معمافیه ١٩٠٦ ده اهالینك مشترك قانون اساسی‌یی تعدیل تکلیفنه صلاحیتدار اولدیغی کبی مشترك قانون عادی‌یی دخی تعدیل تکلیفنه صلاحیتدار اولمسی برلایحهٔ قانونیه‌ده موضوع بحث اولمش واز جمله اللی بیك کشی ویا سکزقانتون قوانین عادیهٔ موجوده‌دن برینك تنظیم، تعدیل ویا الغاسنی تکلیف ایتدکلری تقدیرده مشترك پارلمنتونك بو تکلیفنك قانون اساسی‌یه ومعاهدات موجوده‌یه مخالف اولمدیغنی بیان ایتدکدن صوکره اهالینك نظر تصدیقنه وضع ایتمسی جهتی موضوع بحث اولمشدر.

اسویچره‌ده مشترك قانون اساسی ومشترك قوانین عادیه ایچون جاری اولان رەفەرەندوم احکامنك خلاصه‌سی بودر . کوریلیورکه اهالینك تعدیل تکلیفنه صلاحیتی قانون اساسی‌یه قدر سرایت ایتمشدر. امریقاده ایسه حق تکلیف قانون پك طار بردائره‌ده محل تطبیق بولویور حق تکلیف قانون ایسه البته رەفەرەندومدن دها وسعتلی واهالی‌یه دها زیاده مداخله صلاحیتنی بخش ایدیجی بر اصولدر .

اسویچره‌نك کوچوك قانتونلرنده (ناحیه‌لر) جاری اولان قاعده‌یه کلنجه، بونلرده کرك قانون اساسی کرك قانون عادی ایچون رەفەرەندوم وحتی حق تکلیف قانون علی العاده امور درجه‌سنه ایندیرلمشدر. یالکز فرایبورغ قانتونی مستثنادر .

٩٢ دیکر ممالکده رەفەرەندوم.ـ دیکر ممالکده رەفەرەندومه اولان خواهش تزاید ایتمکده‌در، بالخاصه یکی تشکل ایدن اوسترالیاده‌کی حکومتلرده

بوکا تمدیل واردر . مع‌مافیه آوسترالیاده واقع اولان بویولده‌کی تشبثات هنوز قطعی ثمرات اعطا ایتمه‌مشدر. بلچیقاده قرالك پارلمنتوجه مصدق بر قانونی رد ایتمدن اول اوقانونی ره‌فه‌ره‌ندوم واسطه‌سیله اهالینك نظر تصدیقنه وضع ایتدیرمکه صلاحیتدار اولمسی ١٨٩٢ شباطنده تکلیف اولونمش ایسه‌ده بالآخره صرف نظر اولونمشدر . مشروطیت ونیابت اصولنك مهد ظهوری اولان انکلتره‌ده بیله ره‌فه‌ره‌ندوم لهنده بر جریان افکار حصوله کتیرلمسنه چالیشلمقده ومجلسلرك صیق صیق فسخی صورتیله ره‌فه‌ره‌ندومه مهما امکن تقرب ایدلمکده‌در مع‌مافیه انکلتره‌ده مجلسلرك فسخی معامله‌سیله ره‌فه‌ره‌ندوم اره‌سنده عظیم فرقلر موجود اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر.

خلاصه ره‌فه‌ره‌ندوم ، حق تکلیف قانونی ، اهالینك طوغریدن طوغری‌یه وضع قانون ایتمسی بحثلری نظریاتله حل اولونمقدن زیاده فعلیات ، فائدهٔ اجتماعیه و قابلیت تطبیقیه نقطهٔ نظرلرندن محاکمه اولونمق ایجاب ایدر. بر مملکت اهالیسی سویهٔ عرفانجه دون ، رشد سیاسیدن محروم ، حقوق سیاسیه‌سنی استعمالدن عاجز اولور ایسه اویله یرلرده بالاده‌کی اصوللری تطبیقه قالقیشمق البته عظیم بر فلاکتی انتاج ایدر. دیکر طرفدن مملکتك وسعتی ونفوسنك کثرتی نظر اعتباره آلنمق موافق احتیاط اولور :

مملکتلر بویودکجه ره‌فه‌ره‌ندومك دائرهٔ شمولی قصر وتحدید اولونمق شرطدر. متوسط مملکتلرده اولسه اولسه قوانین اساسیه‌نك مجدداً تنظیمی ایچون بوطریقت اختیار ایدلمسنه بلکه جواز ویریله‌بیلور. بیوك مملکتلرده بوکاده جواز ویریله‌مز.

مكركه آمريقاده اولديغى كبى طوغريدن طوغرى‌يه اهالى‌يه دكل حكومات صغيره‌نك مجالس تشريعيه‌سنه مراجعت اولنه. مع‌مافيه ره‌فه‌ره‌ندوم اصولنده صورت مطلقه‌ده كوريله‌جك بر نكتهٔ مهمه واردركه اوده مملكتك او صره‌ده‌كى احوال سياسيهٔ داخليه‌سيدر . تذبذب ايچنده بولونان بر مملكتده ره‌فه‌ره‌ندوم اصولنه مراجعت مملكتك سلامتى نظريات حقوقيه‌يه قربان ايتمكله معادل اولور . اساسى پك مكمل اولان ره‌فه‌ره‌ندوم اصولى بحق ثمره‌دار اوله‌بيلمك ايچون دولتلرى كوچوك كوچوك اجزا واقسامه تابع قيلمق وبوتون جهانى اسويچره‌يه بكزه‌ده‌رك روسونك روحنى شاد ايتمك لازم كلير . عكس تقديرده فائده يرينه ضرر تولد ايدر .

حكومت نيابيه

٩٣ نيابت سياسيه اساسى.— طوغريدن طوغرى‌يه اجراى حكومت قضيه‌سنك فعلاً مشكلاتى مشهود اولمسنه بناءً حكومات متمدنهٔ حاضره‌نك قسم اعظمى نيابت اصولنه مراجعت ايتمشلردر. ملت حاكميتى، تمايلات مختلفه‌سنى نواب ووكلاسى واسطه‌سيله اظهار ايدر . بر باشقه‌سندن صادر اولان آرزو ومرام او باشقه‌سنك آرزو ومرامى كبى عد واعتبار اولوندقچه نيابت موجوددر فرض اولونه‌بيلور تعبيرديكرله وكيلك آرزو ومرامى وبو آرزو ومرامك حصوله كتيرديكى تأثيرات مؤكلك آرزوسى

وبو آرزونك تأثيراتى مقامنده طوتيلور . بو حقيقت مناسبات خصوصيه وعاديه‌ده مشهود اولديغى كبى مناسبات عموميه وسياسيه‌يه‌ده مظهر قبول اولمشدر. نيابتده قبول ايديلن اساس شودر : ملت مجلسنك وكالتى ملتك برشخص اولمسى فكرينه مبتنيدر. بو نظريه موجبنجه ملت حاكميتى نفسنده جمع ايتمش برشخص متشخصدر. بوشخص ديكر برشخصه وكالت تفويض ايدييوركه او ديكر شخص‌ده پارلمنتودر. پارلمنتو بو وكالتى ملت نامنه ايشته بوصورتله اجرا ايدر. كوياكه عقدوكالت‌شوصورتله جريان ايدييور : شخص واحد لايتجزى حالنده اولان ملت ، پارلمنتويه وكيلم اول دييور . پارلمنتوده بو وكالتى قبول ايده‌رك ايجاب وقبول ايله منعقد برعقد تام حاصل اوليور . ايشته بو صورت تلقى نتيجه‌سنده پارلمنتونك بالجمله افعال‌وحركاتى صانكه ملتدن صادر اولمش فرض اولونه‌رق عينى تأثيراتى اجرا ايدر. حاكميت نه پارلمنتوده‌كى اعضاى مختلفه آره‌سنده تقسيم وتجزيه اولونمقده ، نه‌ده مبعوثلرى انتخاب وتعيين ايلين دوائر مختلفهٔ انتخابيه آره‌سنده انقسام ايتمكده‌در .

٩٤ — معلومات تاريخيه. — بو نظريه‌يى تعميق ايتمه‌دن اول نيابت اصولنك ادوار مختلفه‌ده نه‌كبى اشكال اخذ ايتمش اولديغنى بيان ايتمك فائده‌دن خالى دكلدر . واقعا ظاهرده پارلمنتو ونيابت اصولى قرون متأخره‌يه عائد بر ايجاد بديع كبى كورونمكده ايسه‌ده حقيقتده بويله اولميوب روما ويونانستان تاريخلرنده نيابت اصولنك جريان ايتمش اولديغى كورلمكده‌در . يكى برشى وارايسه اوده اصول نيابته چوق انتظام وترتيب اعطا اولنمسى

ودائرهٔ شمولنك توسیع ایدلمسیدر. ازمنهٔ قدیمه‌ده واقعا اصل اولان قوانینك طوغریدن طوغری‌یه ملت طرفندن تصدیق ایدی. فقط ملتك طوغریدن طوغری‌یه وبالاصاله وضع قوانینه امكان بوله‌مدیغی محللرده بالضروره اصالتك خلفی وفرعی اولان وكالت جهتنه كیدلمشدر. حكامك. اعاظم مأمورینك وحتی – رومانك ادوار مؤخره‌سنده – حكمدارلرك وظائف و اوامر ونواهیسی دائما ملته عطفاً واقع اولمشدر. روما ایمپراطورلری بیله ملتك وكیللرندن باشقه برشی عد اولنمیوردی. سائر بیوك مأموریتلر فرضا ولایت رؤساسی، پره‌فه دوپره‌توار ودها دیكر مأموریتلرك مضاف الیهی ملت ایدی. سناتو مجلسی ملتك وكیلی فرض ایدیلور ایدی قرون وسطاده نیابت ملیه فكری اورته‌دن قالقیور. بعضیلری مثلا مونتسكیو فرانق حكمدارلری وجرمن رؤساسی طرفندن جمع ایدیلن مجالسی شمدیكی پارلمنتولرك منابع اصلیه‌سی فرض ایتمك ایستمشلر ایسه‌ده حقیقت بومركزده اولمیوب جرمانلرده مجالس مذكوره اغلب احتماله كوره نیابت صورتیله دكل طوغرودن طوغرویه اجرای حكومت ایدن جمعیتلردن عبارت ایدی. ایلك فرانق حكومتلری طرفندن جمع ایدیلن مجالسه كلنجه اونلر دها زیاده بر شورای عسكری‌یه مشابه وعلی العاده رؤسای عسكریه‌دن مركب ایدیلر، الحاصل انكلتره‌ده پارلمنتو وجوده كتیرلنجه‌یه قدر نیابت اصولنی آكدیرر مؤسسات مفقود ایدی. فرانسه‌ده ئه‌تازه‌نه‌رو دنیلن مجلسك تشكلنه قدر نیابت فكرینه تماس ایدن مجالسه تصادف اولنمامقده‌در. غریبدركه دها ۱٤۸٤ ده (طور)ده عقد اجتماع ایدن ئه‌تازه‌نه‌رو مجلسی حاكمیت ملیه اصولنی قبول ایتمش وملتك معطیء قوت اولدیغنی بیان ایلمش ایدی. ملت ایسه ئه‌تازه‌نه‌رو دنیلان مجلسدن عبارت فرض اولنمش ایدی. آنجق بردرجه‌یه قدر نظریاتجه اكلاشیله بیلمش اولان بوقاعده

نشـه‌دیکی شکل تلقیسنه نه علماً نه فعلاً واصل اوله‌مامش ایدی ۱۸۷۹
انقلابنه قدر بو جهت فعلیاتده مبهم قالمش ایدی . باخصوص هر منتخب
دائرهٔ انتخابیه‌سنك وكیلی عد واعتبار عد اولنیور واصناف واصیلزادگان
ورهباندن مرکب اولان نه تازه‌نه‌رو مجلسی بونلرك هر برینی آیری آیری
تمثیل ایدر فرض ایدیلیور ایدی .

۹۵ نیابت فئودالیته‌نك نتیجه‌سیدر . — اصول نیابت حقیقتده
روسونك تقبیح ایچون کله بولمقدن عاجز اولدیغی الك فنا برشكل اداره‌نك،
فئودالیته دنیلن اوروپایه مخصوص دره بکلك اصولنك مرور اعصار ایله
تکامل ایتمش بر شکلیدر. باشقه مملکتلرده وبالخاصه فرانسه‌ده فئودالیته
اون التنجی واون یدنجی عصردن اعتباراً شکل مطلقیت واستبداده
منتهی اولمش اولدیغی حالده انکلتره‌ده بالعکس اون یدنجی عصرده قرالیتك
نفوذی تحدید اولنه‌رق الیوم کورمکده اولدیغمز شکل نیابت ومشروطیت
تقرر ایلمشدر . اوروپاده دره بکلك اصولنك نتیجهٔ تکاملی اولان نیابت
شکلنه مظهر اولمش دیکر دولتلر آره‌سنده اسوج ایله مجارستان دخی
ذکر اولنمغه شایاندر بالآخره بوتون اوروپاده شکل مطلقیت تعمم ایتمش
ایکن بالخاصه مجارستان اوزون مدت اراضیسنك قسم اعظمی عثمانلیلرك
تحت استیلاسنده بولونمق طولاییسیله مؤسسهٔ قدیمهٔ ملیه‌سنی مطلقیت
لهنه بوزمامش ، دولت عثمانیه اوراده‌کی مؤسسات سیاسیه ـ که
فئودالیته موجبنجه نیابت دخی بو مؤسسات جمله‌سندن ایدی ـ ایچون
نوعما بر پوشیدهٔ صیانت خدمتنی ایفا ایلمشدر. بو پوشیده مرتفع اولدیغی
زمان مجارستان مطلقیته طوغری واقع اولان رفتارنده کیری قالمش
وبو تأخرات آنك ایچون مهم بر منفعت ونفوق تأمین ایتمش بولونیور ایدی.
بالاده‌کی ایکی استثنادن ماعدا عموم اوروپاده فئودالیته‌نك انکلتره ـ
ده‌کینك تماماً عکسنه بر نتیجه‌یه اقتران ایتمسی ، دها طوغریسی عینی

اسبابك عینی نتایج تولید ایتمه‌مسی ظاهراً غریب کورینور ایسه‌ده انکلتره فئودالیته‌سنك اساساً نورمانلرك استیلاسیله خارجدن یعنی فرانسه‌دن عارضی اوله‌رق مملکته ادخال ایدلمش اولمسی اوراده‌کی دره‌بکلك تقسیماتنك فرانسه‌ده اولدیغی کبی سوق وقایعله تصادفاً وجوده کلمش غیر منتظم مؤسسه‌لر شکلنی اخذ ایتمه‌مسنه یاردم ایتمش . یعنی انکلتره‌ده فئودالیته بر تقسیمات اداره کبی منتظم طوتیلمشدر. هر منتظم تقسیمات وتشکیلاتده اولدیغی کبی بوراده دخی بر قوت حاصل اولمش وبو قوت قراللرله دها منتظم صورتده مبارزه‌یه امکان براقمشدر . فی‌الحقیقه فرانسه‌ده بر ئه‌تا ژه‌نه‌رو مجلسی وار ایدی . انکلتره‌ده‌ده ئه‌تا ژه‌نه‌رویه تماماً مشابه بر مجلس تشکل ایتمش ایدی . برنجیسی زادکانی ، (یعنی دره‌بکلری) رهبانی و (Tiers Etat) دیدکلری صنف ثالث نامی تجسم ایتدیریور ایدی . آنجق بو صنف ثالث قرون وسطانك احتیاجات تحفظ وانضباطپرورانه‌سندن وتقرر ایتمش تعاملرندن اولمق اوزره یالکز امتیازات مخصوصه‌یه مالك قیلنمش شهرلر اهالیسندن عبارت ایدی . انکلتره‌ده ایسه فئودالیته عارضی وحادث بر تقسیمات اولدیغی جهتله بلاد ممتازه مبعوثلرینی دعوت ایتمك ایجاب ایتدیکی زمان اوراده ذاتاً ینه او انتظامك سوقیله تقرر ایتمش وموجودیت وحریت مخصوصه اکتساب ایتمش قونتلق تقسیمات اداره‌سنك دخی مبعوثلری بولوندیرلمسی تنسیب اولونمش ، تعبیر دیکرله مبعوث ووکیل کوندرمك حق قونتلق اهالیسنه‌ده توجیه ایدلمشدر . بو اسبابه اقلیم وجغرافیانك واحوال واحتیاجات عسکریه‌نك‌ده تأثیراتنی علاوه ایتمك اقتضا ایدر . انکلیز قومی طبیعتجه ، مزججه کندی حقوقنه رعایت ودیکرینك حقوقنه تجاوز ایتمه‌مك جهتلرنجه فرانسه‌دن فرقلی ونظریاتدن زیاده فعلیات وفوائده متمسکدر . ذاتاً طبع ملیسی محافظه‌کار اولان

انکلیز قومنك مؤسسات ملیه‌سنی دها زیاده محافظه ایله بونلری آنجق مبرم احتیاجلرك تضییقیله تهوین وتعدیله راضی اولمسنه برقات دها یاردم ایدن جهت انکلیز طوپراغنك محاط بولوندیغی سور سیال سببیله اجنبی استیلاسندن مصون اولمسی اولمشدر . مخاطرات خارجیه‌یه هدف اولان اقوام قوتلرك قبضهٔ واحده‌ده مجتمع اولمسنه برسوق طبیعی ایله منهمکدرلر. بوایسه فرانسه‌ده دره‌بکلرك قوتنی قیرمغه ومرکزیت ومطلقیت اداره‌نك بربویوك نعمت تلقی اولونمسنه تأثیر عظیم اجرا اتمشدر . فرانسه‌ده دره‌بکلکلر سوق وقایع ایله کلیشی کوزل وغیر منتظم تأسس ایتمش اولدیغندن بونلرك بعضیسی پك بویوك برجسامت کسب ایتمش واهالی‌یه ظلمی اونسبتده آرتیرمش ایدی. بناءً علیه فرانسه‌ده قراللر دره‌بکلکك نفوذینی قیرمق ایچون اکثریا اهالی ایله متفق اولور ایدی . انکلتره‌ده ایسه قراللر اهالیدن استعانه‌یه آنجق کلیسانك نفوذینی قیرمق ایچون محتاج اولمشلر ودره‌بکلر دائما اهالیلك کاه کلیسایه ، کاه قراله قارشو متفق موقعنده قالمشلردر .

بو وبونك کبی دها پك چوق اسباب ومؤثرات عینی مبدأدن باشلایان دره‌بکلك شکل حکومتنك ناصل تماماً معکوس هدفلره واصل اولدیغنی ایضاحه کفایت ایدر .

۹٦ دره‌بکلك نیابت شکلنه ناصل منتهی اولمشدر ؟— دره‌بکلك اصولنك نیابت شکلنه ناصل استحاله ایتدیکی بحثنه کلنجه دره‌بکلك طرز اداره‌سنده دخی قرال قوهٔ اجرائیه وتشریعیه وعدلیه‌نك یکانه منبعی ایسه‌ده قوتلی دره‌بکلرك وجودی قرالك نظری اوله‌رق مالك اولدیغی بو حق مطلقده بعض تعدیلات وقوعه کلمسنه سبب اولمشدر . دره‌بکلر اره صره قرال طرفندن چاغیریلیر وکندیلرینه قراللغه متعلق مسائل مهمه شرح وایضاح اولونور ایدی . بو مسائل علی‌الاکثر مهم دعوالره تعلق

ایدر ایدی واقعا اك بویوك حاکم قرال اولدیغی ایچون صفت قضائیه‌سنده‌کی استقلال مطلق قالیر ایدی واجتماع ایدن رؤسا بر مجلس مشاوره‌دن باشقه بر شی اولەماز ایدی آنجق مرور زمان ایله قرالك صرف استشاری اولان بومجلسه کرك قضایه وکرك تدابیر مهمه‌یه متعلق یکی نظاملرله قانونلری حواله ایتمسی معتاد اولدی. قرال بومجلس طرفندن اتخاذ اولونان مقرراته تبعیت مجبوریتنده دکل ایدی بونکله برابر بو مجلسی بو صورتله بر صفت تشریعیه ویر صفت قضائیه اخذ ایتمکه باشلایور ایدی . (مانیوم قونسیلیوم) تعبیر اولونان بومجلسه ابتدالری، یعنی بارونلر دها ۱۲۱۰ تاریخنده (اراضیسز ژان) دن بویوك فرمانی قوپارمه‌دن اول، بویوك بارونلرله بویوك رهبان دعوت اولونیور ایدی . بومجلسك صلاحیتلری هپ قرالدن نبعان ایدییور ایدی وقرال ایکیده بر صلاحیتلرینه تجاوز وضعیتنی اخذ ایدن کلیسایه قارشو کندی مقرراتنك نفوذ معنویسنی کوسترمك ایچون ایشلرینی بویوك زادکانه کوردیرییور ایدی .

اون‌اوچنجی عصرده بومجلس دها منتظم اجتماعات عقد ایتمکه باشلامش، هرسنه وبعضاً سنه‌ده بر قاچ کره دعوت ایدلدیکی بیله واقع اولمشدر . مجلسه بالخاصه امور عدلیه اعتباریله قرال طرفندن ویریلن صلاحیت کسب اهمیت ایتمش وکیت کیده مملکتك دیکر محاکمندن صادر اولان مقرراتك‌ده مرجعی بومجلس اولمشدر . نهایت مجلس کندی اعضاسنی دخی محاکمه ایتمك واك بویوك مأمورلر علیهنده تعقیبات اجرا ایتمك صلاحیتنی اکتساب ایتمشدرکه برنجی جهتدن صفت تمیزیه‌سی ایکنجی جهتدن دیوان عالیلك صفتی تکون ایتمشدر .

مجلسك برده صفت تشریعیه‌سی وار ایدی آنجق قرال اول‌بابده‌کی مقرراته اتباع ایتمکله مکلف دکل ایدی و حق استدعا بحثنده ایضاح اولونه‌جغی وجهله اوچنجی ادوارد زماننده‌ن اعتباراً بو مقرراته تبعیت

ایتمه‌مك اختیارینی غائب ایتمش ایدی . دره‌بکلرك اساساً دره‌بکلك قوانین وقواعدی موجبنجه قراله عسکر وپاره‌جه معاونته مجبوریتلری وار ایدی . فقط احوال فوق‌العاده‌ده واقع اوله‌جق معاونت نقدیه‌لر ایچون نه یاپیله‌جق ایدی ؟ بویوك فرمانك ماده‌لرندن بری بونیده تصریح ایلیور ایدی. بوماده‌یه کوره قرال فئودالیته موجبنجه من‌القدیم نائل اولدیغی اوچ درلو معاونتدن غیری خصوصاتده (قومون قونسیلیوم رهنی) نك یعنی ناحیه مجلس‌قرالیسنك موافقتی اولمقسزین مظهرمعاونت اوله‌میه‌جق ایدی . وبو (قومون قونسیلیوم) مجلسنده بویوك رهبان ایله بارونلردن ماعدا مقام قرالیدن طوغریدن طوغری‌یه اراضی تفوض ایتمش کیمسه‌لرده وار ایدی. مع مافیه اك چوق ویرکو ویرنلر مانیوم قونسیلیوم اعضاسی اولدیغندن (قومون قونسیلیوم) بواعتبارله ایفای وظیفه‌ایتمه‌مش کورینیور. ایشته مانیوم‌قونسیلیوم لوردلر، قومون‌قونسیلیوم عوام‌قماره‌سنك‌مبادیسیدر. لاتینجه‌اولان بوکلمه‌لرك مؤداسی الآن موجوددر وعوام قماره‌سنه حالا قومون مجلسی دنیلیور .

٩٧ عوام قماره‌سی ناصل وجوده کلدی ؟ — مع مافیه عوام قماره‌سنك صورت تشکلنی براز دها تشریح وبالاده‌کی معلومات مجله‌ینی کنندیسندن اقتباس ایتدیکمز موسیو ایسمه‌نك بوکا دائر ویردیکی تفصیلاتی نقل ایلیه‌لم :

« اسپانیا قورتس مجلسلرینه ، فرانسه ئه‌تاژه‌نه‌رو مجلسلرینه جرمانیا ایمپراطورلغی دیت مجلسنه بلاد وقصبات ممتازه وکیللرینك کوندرلمسنی استلزام ایدن اسباب انکلتره‌ده‌ده عین نتیجه‌یی حصوله کتیردی . اوراده دخی رهبان وجسمانی زادکان ایله برلکده اجتماعه دعوت ایدیلنلر یالکز بلاد وقصبات ممتازه مبعوثلری دکل ایدی بلکه فضله اوله‌رق قونتلق دینیلن تقسیمات اداره‌نك مبعوثلری دخی برلکده

بولوندیریلور ایدی زیرا قونتلق تعضو ایتمش ، بر درجه‌یه قدر مستقل وجوقدن بری وظائف مختلفهٔ محلیه ایچون وکیل انتخابنه آلیشیق بر تقسیم اداره تشکیل ایلیور ایدی. هر قونتلقدن ایکی شوالیه‌نك پارلمنتویه کوندریله‌رك بارونلر و بویوك رهبان ایله برلکده موقع اخذ ایتملرینه ایلك دفعه اوله‌رق ۱۲۵٤ تاریخنده قراله برمعاونت ایفاسی مناسبتیله تصادف ایدیلیور ۱۲٦۱ و ۱۲٦٤ سنه‌لرنده بوحادثه تکرر ایتدی. قونتلقلردن کوندریلن شوالیه‌لره امتیازلی شهر وقصبه‌دن هر برینه منسوب ایکی مبعوث ترفیق اولوندی. بوده سیمون دوموتفور نامنده بر ذاتك رأی وتکلیفیله اجرا ایدلمش ایدی. حتی بوندن طولانی بو ذات انکلتره‌ده مشروطیتك حقیقی موجدی اولمق اوزره تلقی ایدیلیور. بالاخره ۱۲۷۱ ، ۷۵ و ۸۲ تاریخلی اجتماعلرده‌ده بوحال تکرر ایتدی. فقط انکلیزلر ۱۲۹٥ ده برنجی ادوارد طرفندن اجتماعه دعوت ایدیلن پارلمنتوینی مودل پارلمنتو عد ایدیورلر فی الحقیقه بو پارلمنتو بوتون ملتك وکیللرینی محتوی ایدی و (ماینوم قونسیلیوم) مجلسنی تشکیل ایدن عناصرك یانی باشنده رهبانك قونتلق دائرهٔ اداره‌سنك وشهور وقصباتك وکیللری بولنمقده ایدی [*].

[*] شمدی‌یه‌قدر ویردیکمز ایضاحات حکومت نیابیه وشکل مشروطیتك اوروپا ممالکنده منظار کبی تنبت ایتمه‌مش اولدیغنه دائر اجمالی برفکر ویره بیلیر. اکلایورزکه ممالك غربیه‌ده بومؤسسه‌لرك هر برینك برماضیسی ، مدید بر دورتکاملی واردر هر برینی مهم براحتیاج تولید ایلمشدر. شرقده ایسه بونلرك هیچ برینه تصادف اولونماز. مثلا حکمداره ویرکو وعسکرجه معاونت ایچون شرق ویرکو وعسکری ویرن علاقه‌دارانك رأینی اوته‌دن بری صورمغه لزوم کورمه‌مشدر. بوده ویرکو ویرمك وقانون وضع ایتمك کبی شیلرك شرقده من القدیم بوس بوتون باشقه اساسره استناد ایتدیرلمش اولدیغندن ایلری کلمشدر. قانونلرك جمله‌سی منبع خلقدن دکل منبع حقدن نبعان ایدر، ویرکولر

۹۸ قرالیت ایله پارلمنتونك مبارزه‌سی . — «قونتلقلر شهرلو وقصبه‌لرك مبعوثلری فرانسه ئه‌تازه‌نه‌رو مجلسنده اولدیغی کبی اوللری قراله کندی طابی اوزرینه یالکز «معاونت ونصیحت» ایتمك ایچون اجتماعه دعوت اولونورلرایدی. حتی قرال طرفندن تنظیمی تصور ایدیلن نظاملر بیله اونلرك نظر تدقیقنه وضع اولونمازایدی وبو نقطه‌ده کافی السابق یالکز (مانیوم قونسیلیوم) مجلسنك رأیی صوریلوروبومجلس اسکی شخصیت وصلاحیتلرینی الآن محافظه ایلیور ایدی . آنجق اون دردنجی عصر مبادیسندن اعتباراً عوام قاره‌سنك اهمیتی سرعتله آرتدی. جسمانی زادکان ایله روحانی بویوك رهبانلردن مرکب مجلس کبی عوام مجلسنك‌ده موافقتنی استحصاله لزوم کورلدی‌ومروروزمانله قانون تکلیف ایتمك حقنی‌ده‌بالضروره محتوی اولان اصل حق تشریع بومجلسه انتقال ایتدی. اووقته‌قدرصفت وقوهٔ تشریعیه‌ده اولدیغی‌کبی قانون تکلیف ایتمك حقی‌ده منحصراً قرالده ایدی واقعا بوحق لورد له عوامك موافقتیله استعمال اولونور ایدی فقطلوردلرله‌عوام ویرکویه موافقت واستدعا کبی‌ایکی قیمتدار حق کمال مهارتله استعمال ایدرك قوهٔ تشریعیه‌یه وانك شرط ضروریسی اولان حق تکلیف قانونی‌یه نائل اولدیلر . » [حق‌استدعابحثنه مراجعت]

عوام قاره‌سیله لورد قاره‌سنك حق‌تشریعی وویرکویه موافقت‌ایتمسی

وساثر مادی مکلفیتلر هپ اومنبعه ارجاع اولونور . بناءً علیه ذاتاً شرعاً تقرر ایتمش قوانین وتکالیف ایچون‌اوروپاده‌اولدیغی‌کبی مراسم‌ومعاملاته، مجادلات ومبارزاته حاجت قالمامش . تعین ایتمش‌برشی ایچون اوغراشمق حاصلی تحصیل‌قبیلندن‌ایدی‌وبوسببله شرقده ملت، زادکانك، حتی‌دره‌بکلرك بوکبی مباحثده مهم موقعلری کوریله‌مه‌مشدر . زمانمزده بوکا احتیاج کورلمسی ایسه بوس بوتون باشقه سوائقك وبك‌یکی برطاقم احتیاجلرك سوقیله‌در .

حق تقرر ایتمکله برابر تشوشدن خالی دکل ایدی . قرال امرنامه‌لر نشر ایتمکله موجود قانونلرك حکمنی تغییر ایتمك صلاحیتنه مالك ایدی. بوندن ماعدا بعض کیمسه‌لری قانونه تابع اولمقدن عفو ایتمك حق قرالیسنه مالك ایدی . حتی بعض خصوصاتی قانونك یالکز زمان حاضره نظراً دکل ، زمان سابقه نظراً دخی حکمنی ابطال ایلیه بیلیر ایدی . قرالك پاره احتیاجندن طولایی پارلمنتویه مربوطیتی دخی پك شدید دکل ایدی. اول امرده مقامنك ارثی پك چوق املاك ووارداتی وار ایدی . فضله اوله‌رق پارلمنتو هر درلو سلطنتك مبدأنده قرالك بوتون حیاتنه شامل اولمق اوزره غایت مهم بالواسطه تکالیف وضع ایدر ایدی. ممالك اجنبیه ایله مناسبات تجاریه تنظیمی حق قرالك اولدیغندن قرال کرك بو مناسبتله وکرك جزای نقدی‌یی ایستدیکی قدر حکم صلاحیتنه مالك اولدیغندن بو صلاحیت وسیله‌سیله دخی واردات تدارك ایده بیلیر ایدی . تودور خاندان قرالیسی پارلمنتولرك حقوقنه تجاوز ایتمیه‌رك مناسباتی اخلال ایتمدی آنجق استوارت خاندانی زماننده حکمدارلرك حقوق الهیه‌سی نظریه‌سی تعمم ایلمش وفرانسه‌ده اصول استبداد تقرر ایتمش اولدیغندن ژاق ودها صوکره برنجی شارل پارلمنتو ایله اوزون بر دورهٔ محاربه آچمش وغلبه پارلمنتوده قاله‌رق قرال برنجی شارل اعدام وحتی لوردلر قاره‌سی الغا اولونمش ایدی. بك آز زمان صکره لوردلر قاره‌سی اعاده اولندیغی کبی استوارت خاندانی ده عودت ایتمش فقط تصادم ینه اکسیلمیه‌رك نهایت ایکنجی ژاق اسقاط اولونمشدر . (١٦٨٨) کرك برنجی شارل زماننده‌کی ١٦٢٩ تاریخلی (استدعای حقوق) فرمانی وکرك ١٦٨٨ ده‌کی فرمان انکلتره پارلمنتوسنك حقوقنی تأمین ایتمش وقرالك بالاده‌کی صلاحیتلرینی حذف وپارلمنتو ایله قرال آره‌سنده‌کی مناسبات متقابله‌یی مهما امکن تنظیم ایتمشدر .

٩٩ وكالت سياسيه و وكالت عاديه . — بويله مجمل معلومات تاريخيه‌دن صوكرا بالاده اساسنى ايضاح ايتديكمز نيابت ووكالت بحثنه ارجاع كلام ايده‌لم : بومبحثده اول امرده وكالت كلمه‌سنك نه‌درجه استعماله شايان اولديغنى تدقيق ايتلك ايجاب ايدر . طبيعيدركه بوراده على العموم عقود عاديه‌ده جارى اولان وكالتك احكام وشرائطى جريان ايده‌مز . وبناءً عليه وكالت ونيابت كلمه‌لرينى بوراده اطلاقى اوزره تلقى ايتمك جائز اوله‌ماز . نه مجله‌نك كتاب الوكاله‌سنده‌كى شرائط واحكام ونه‌ده ممالك سائرۀ اجنبيه‌نك قوانين مدنيه‌سنده وكالته دائر مندرج اولان قيود واوصاف بوكلمه‌نك مدلول تامنه تطابق ايده‌مز . وكالتى معناى موضوع لهنده، معناى حقيقيسنده قبول ايتديكمز تقديرده بو مطالعه‌يى درميان ايتمككلكمز طبيعيدر. وكالت عاديه ايله بوراده‌كى وكالتك ـ كه بونى مبعوثلره نظراً وكالت سياسيه وحكمدارك حائز اولديغى صفت وكالته نظراً بيعت كلمه‌لريله تفسير وايضاح ايتمك بزجه‌دها موافقدر ـ قواعد عموميۀ مدنيه‌مزه كوره فرقلرى آشكاردر . وكالتده موكلك عاقل وبالغ اولمسى شرط ايكن مبعوثلرى توكيل ايدنلر بوتون ملت اولديغنه نظراً بونلر ايچنده اطفال ومحجورين صنفى واردر. كذلك نسوان توكيل وظيفه‌سنى ايفا ايتميورلر .

وكيلك موكل عليهنه ادارۀ كلام ايتمسى ممنوع وباطل ايكن منافع عموميه ايچون دائرۀ انتخابيه‌سى عليهنده ادارۀ كلام ايتمسى جائزدر..

موکل صراحةً وکیلی ایستمدیکی حالده صفت وکالت نزع اولونمق اقتضا ایدر ایکن مبعوثلقده بویله اولمیور زیرا منتخبلرك برقسمی مبعوثه رأی ویرمه‌مش ، اونی صراحةً کندیلرینه مخالف عد ایتمش بناءً علیه مبعوثلغنه قطعیاً راضی اولمامش اولدقلری حالده ینه مبعوث هم کندی علیهنده رأی ویرنلرك هم بوتون ملتك وکیلی صاییلیور .

موکل بهك معلوم اولمسی وکالت اقتضاسی اولدیغی حالده مبعوثلقده بوشرطه‌ده رعایت ممکن دکلدر . زیرا نه‌کبی مسائل تحدث ایدوب مبعوثك بومسائل حقنده نه‌کبی رأی ومطالعه درمیان ایده‌جکنی اولدن تعیین ایتمك محالدر .

موکللر غیر معلوم اولمق جائز اولمدیغی کبی معدوم اولمق‌ده البته غیر جائزدر . بناءً علیه وکالت انسال آتیه‌یه معطوف اوله‌ماز وو نیللر هنوز طوغمیان کیسه‌لره تحمیل عهد وکلفت ایلیه‌مزلر حال‌بویله ایکن مبعوثلرك تنظیم ایلدیکی قوانین ودولت نامنه درعهده ایلدکلری خصوصات انسال آتیه‌یه‌ده معطوفدر .

موسیو ایسمه‌ن بو مسئله‌ده وکالت کلمه‌سنك استعمالی عادتا بر اثر قضادر و وقتیله صنوف ثلثهٔ ناسك ئه‌تاژه‌نه‌رو مجالسنه ویردکلری وکالتك انقاض وبقایاسندندر دیيور . فی الحقیقه کرك فرانسه‌ده ئه‌تاژه‌نه‌رو مجلسی ، کرك انکلتره‌ده پارلمنتو بدايةً حقیقی وکالت قاعده‌سنه مستند ایدیلر. مبعوثلر وجودلری

مصدق بعض اشخاص معنویه‌نك وکیللری ایدیلر . شهرلر ، قصبه‌لر، قونتلقلر، هیئات رهبانیه بوجمله‌دن ایدیلر بونلر بالذات اثبات وجود ایده‌میه‌جکلرندن وکیل واسطه‌سیله مدعی ویامدعی علیه اولور وموکللری اولان هیئتلرك منافعنی تعقیب واستحصال ایدرلر ایدی . شوقدرکه بویوك زادکان و بویوك رهبان بویله دکل ایدیلر چونکه اونلر باشقه‌سی طرفندن دکل کندی نامنرینه اثبات وجود ایدرلرایدی ایشته مبعوثلرك تعلیماته تابع اولملری وبو تعلیماتدن خارجه چیقماملری اساسی بوندن نشأت ایتمش ایدی حتی فرانسه‌ده ۱۷۸۹ ده ئه‌تاژه‌نه‌رو مجلسی ۱۸۵ سنه فاصله‌دن صوکره اجتماعه دعوت ایدلدیکی زمان مبعوثلرك هر برینك بر تعلیمات دفتری وار ایدی . انقلاب کبیر نظریه‌لری و انکلتره‌نك او وقته قدر تکمل ایتمش اولان اصول نیابتی بوعادت قدیمه‌یی بالطبع ابطال ایتدی. فی الواقع ۱۷۸۹ انقلابنده مجلس ملی بو ذهاب غیر صحیحی ازاله ایچون مبعوثلرك منسوب اولدقلری صنف(Ordre)و یادائرهٔ انتخابیه‌نك وکیللری اولمدیغنی بیان ایده‌رك نظریات علمیه‌یه دها زیاده یاقلاشمش ایدی . بو سببله بر مبعوثك بر دائرهٔ انتخابیه‌ده‌کی منتخبلره منسوبیتی صفتیله « وکالت » ایله اتصاف ایتمسی طوغری اوله‌ماز .

آنجق بوتون پارلمنتونك یکوجود ولاینفك برملته قارشو برشخص واحد کبی صفت وکالتی حائز اولمسنده برمانع یوقدر وایشته بوندن طولایی مبعوثان هیئتنك مجموعنی ملتك وکیلی عد

ایده‌بیلیرز. مع مافیه دیدیکمز وجهله بوتعبیری ضرورةً وتسهیلاً للافاده قوللانمق مجبوریتنده اولدیغمزی اعتراف ایجاب ایدر.

١٠٠ وكالت مقیده. — بعضیلری بو مجبوریته قائل اولمامق ایچون نظریاتجه پك مردود اولان وكالت مقیده اصولنی قبول ایتمشلردر. (Mandat impératif) بوفكر بر عصری متجاوز زماندن بری خیلی مناقشاتی موجب اولمش واختلال كبیر اثناسنده (پەتیون) بومقصدی شدتلی ترویج ایلمش ایدی. اونك نظرنده مبعوثلر وكیل و آنلری انتخاب ایدنلر موكلدرلر. بناءً علیه بووكیللر موكللرینك یعنی كندیلرینه صلاحیت تفویض ایدنلرك امر واداره‌سنه تابعدرلر وبوحیثیتله وكالت عادیه ایله اشبووكالت سیاسیه آره‌سنده هیچ برفرق یوقدر. بونظریه اووقت مظهر قبول اوله‌مامش وبونك الك شدتلی معارضی مشهور راهب سی‌یه‌س اولمشدر.

سی‌یه‌س وكالت كلمه‌سنی كلیاً انكار ایتمامكله برابر بو وكالتك ارادۀ ملتدن عبارت اولدیغی بیان ایدییور. ودییوركه: «مبعوث كندیسنی انتخاب ایدن دائره‌نك وكالتی صفتنی احراز ایتمیور ایسه بونك سببی اودائرۀ انتخابیه‌نك دكل بوتون ملتك وكیلی اولمسیدر. اكر دائرۀ انتخابیه صفت وكالتی توجیه وتفویض ایدرسه ملتك اقسام متباقیه‌سنك حقوقنه تجاوز ایتمش اولور. زیرا یالكز ملتك هیئت مجموعه‌سندن وكالت صادر اوله‌بیلور. وارادۀ ملیه‌شكلنده بولنان بووكالت تجزی قبول ایتمز.»

ـسی یه‌س وکالت خصوصیه ومقیده ادعاسنی پك کوزل رد ایدییورایسه‌ده ارادهٔ ملیه‌نك وکالت کلمه‌سیله ناصل تفسیر اولنمقده اولدیغنی‌وبو اراده‌نك مدلول وکالته‌ناصل تطبیق ایلدیکنی ایضاح ایده‌میور . معلوم اولدیغی اوزره وکالت کلمه‌سنی معنـای تامیله قبول ایتمکلکمز ایجاب ایتسه افراد ملتك هر برینك مبعوثان انتخابنده رأیی منضم اولمق ایجاب ایدر . حالبوکه اقلیتك انتخاب اولنان‌مبعوثانده رأی‌ویرمسی‌وبناءً علیه تفویض‌وکالت ایتمسی‌ممکن اوله‌مار . بوصورتله وکیل دیدیکمز مبعوثلر برقسم خلقك‌وکالتنی اخـذ وتلقی ایتامش اولورلر . ایمدی بوقاریدن‌بری تعریف ایتدیکمز وجهـله مبعوث یالکز کندی دائرهٔ انتخابیه‌سـنده‌کی اکثریتك دکل کندی‌دائرهٔ انتخابیه‌سنده‌کی اقلیتك وحتی‌بوتون ملتك نامنه اعطای رأی ایدر . بو ایسه هیچ بر قاعدهٔ وکالتله قابل‌توفیق اولمدیغندن بوراده وکالت کلمه‌سنی ـ تکرارایدییورزـ ضرورةً وباشقه چاره بولنه‌مدیغندن طولایی استعمالده‌اضطرار حاصل اولمشدر .

مبعوثلرك وکالت‌مقیده‌ایله تقیید ایدلمالرینی ایجاب ایتدیرن بر نقطه‌ده شودر : اگرمبعوث یالکز کندی‌دائرهٔ انتخابیه‌سنك وکیلی اولسه وبناءً علیه اونك تعلیماتنه تابع واونك عزلیله‌متعزل اولسه هم استقلال رأی وفکری‌زائل اولمش همده مملکتده‌کی فکر وحدت تفرقه شکلنی اخذ ایتمش اولور. مملکت بوصورتله پارچالانمق استعدادینی اخذ ایتدکدن ماعدا بوصورت نظریات

ایله‌ده قابل توفیق دکلدر . چونکه حقوق سیاسیه و انتخابیه‌سنه مالك هرفردك شخصنه مربوط و شخصندن لاینفك برحق توکیلی موجود اولمق لازم کله‌جکی فرض اولنسه حاکمیت ملیه و ارادهٔ عمومیه دیدیکمز ناقابل تجزی ماده‌نك تجری ایتمش اولمسی وحاکمیت ملیه‌نك علی رؤس الافراد پارچالانمسی اقتضا ایدرکه بونك بطلانی دفعاتله اثبات ایتدك ! . .

مبعوثك بتون ملت نامنه دکل یالکز منسوب اولدیغی دائرهٔ انتخابیه نامنه حرکت ایتدیکی و یالکز او دائره‌نك وکیلی واو دائره‌نك تعلیمات وتقییداتنه تابع فرض اولوندیغی تقدیرده او وقت او دائرهٔ انتخابیه آرزو و اراده‌سنی بتون ملته عادتا جبراً قبول ایتدیرمش اولور . بر دائرهٔ انتخابیه‌نك علی العموم دوائر انتخابیه‌یه اسماع رأیه صلاحیتدار اولمسی البته باطلدر . ایشته بوندن طولاییدرکه منتخبلر طرفندن ویریلمن کافهٔ تعلیمات کان لم یکن حکمنده اولدیغی کبی مبعوثك‌ده لدی‌الایجاب استعمال اولنمق اوزره موکللری یدینه استعفانامه تودیع ایلمسی حکمسزدر.

۱۰۱ وکالت سیاسیه‌نك نتایجی . — شو تفصیلاتدن اکلا- شیلیورکه اول امرده وکالت تعبیرینك استعمال ایدلمسی بر استعمال حقیقی دکلدر . بو استعمال ضرورته بناءً در. ثانیاً وکالت لفظی قبول ایدلدیکی تقدیرده آنجق بوتون هیئت مبعوثه بوتون ملتك وکیلی اوله بیلور . ثالثاً بر مبعوث کندی دائرهٔ انتخابیه‌سی نامنه دکل عموم ملت نامنه ادارهٔ کلام واعطای رأی ایدر.

ایدر. رابعاً تعلیماتی وبشیناً استعفایی تضمن ایدن وکالت تقییدیه اصولی (Mandat imperatif) ادوار سابقه بقایاسندن بر امر مردوددر. بونك نتیجه‌سی اوله‌رق مبعوثلرك استقلال تامی واردر. منتخبلر کندیلرینی عزل ایتمك شویله طورسون [مبعوثلرك مسئولیتی بحثنه مراجعت] آنلری تعلیماته تابع طوته‌مازلر برمدت معینه ایچون وحاکمیت ملیه‌نك بعض اوصافنی استعمال ایچون کندیلرینه وکالت صفتنی احاله وتفویض ایدن ملتك ممثل قانونیسیدرلر. بناءً علیه منافع عمومیه نه‌یی اقتضا ایدرسه اونی ایفا ایدرلر. وبوخصوصده عادتا ملت طرفندن انتخاب ایدلمش حاکم و اجرا مأمورلریدر بناءً علیه قرارلری حکم حاکم کبی حجت متعدیه‌در و بوتون افراد ملت اکا اتباعه مجبوردر. بواعتبارله مبعوثك انتخاب اولونور ایکن نشرایتدیکی پروغرامه داخل اولان تعهدات کندیسی ایچون بر مجبوریت قانونیه افاده ایتمز؛ اولسه اولسه بر مجبوریت معنویه تحمیل ایدر انجق بو مجبوریت معنویه‌دن تباعد دولتك بعض مبرم وشدید احتیاجات ومنافع عالیه‌سی سوقیله‌اولملیدر. هیچ بر ضرورت حقیقیه و منفعت عمومیه یوق ایکن تبدیل فکر ومشرب ایدن‌مبعوث ایچون قانوناً یاپیله‌جق هیچ برمعامله‌یوق ایسه‌ده معناً موقعی قیریلور و انتخابات جدیده اثناسنده منتخبلر انك حقنده لازم کلن حکملرینی ویریرلر.

بو حقیقت همان اکثر قوانین اساسیه‌ده درج اولنمشدر.

قانون اساسیٔ عثمانینك (٩٣ تاریخلی) ٧١ نجی ماده‌سی موجبنجه « هیئت‌مبعوثان اعضاسنك هربری كندینی انتخاب‌ایدن دائره‌نك آیروجه وكیلی اولمیوب عموم عثمانلیلرك وكیلی حكمنده‌در. » «حكمنده‌در» قیدی بوراده پك مناسبدر. زیرا ایضاحات‌مبسوطه‌دن مستبان اولدیغی وجهله وكیل تعبیرینی علی الاطلاق استعماله امكان اولمینجه هیچ اولمازسه « حكمنده‌در » قیدی وضع ایدیله‌رك كلمه‌نك معنای مطلقیتی تحدید ایدلمشدر.

فرانسه‌نك مختلف قانون اساسیلرنده بو جهت تصریح ایدلمش اولدیغی كبی ١٨٧٥ قانون اساسیسنك فضله اوله‌رق ١٣ نجی ماده سنده هردرلو وكالت تقییدیه‌نك حكمسز وتأثیرسز اولدیغی آیروجه تصریح اولنمشدر. بو حكم قانونی موجبنجه فرانسه مجلس مبعوثانی رئیسی مبعوثانك قبل‌الانتخاب آچیق بونو ویرر كبی منتخبلره ویرمش اولدیغی استعفا نامه‌یی نظر اعتباره آلمیور. ١٨٩٣ ده انتخاب اولنان موسیو غروسیه وده‌ژآنت اوچ سنه صوكره ناصلسه منتخبلرینك خوشنه كیتمدیكندن منتخبلر اولجه یدلرنده بولنان استعفانامه‌یی مجلس مبعوثانه كوندرمشلر فقط رئیس مجلس بو استعفا نامه‌لری بحق معدوم عد ایتمشدر. ١٨٨٨ ده (وار) ده پارتمانی موسیو قلوسره اسمنده بری وكالت تقییدیه ایله وتعلیمات ایله مبعوث انتخاب ایتمش ایسه‌ده مجلس مبعوثان مضبطه‌لرك حین تدقیقنده بو قیدلرك هیچ برینی نظر اعتباره آلمیه‌رق مبعوثی تصدیق ایلمشدر.

آلمانیا ایمپراطورلغی قانون اساسیسنك ٢٩ نجی ماده‌سی وكالت تقییدیه‌یی حكمسز عد ایتدیكی كبی بلچیقا قانونی‌ده مبعوثلرك بتون ملتك وكیلی اولدقلرینی ایضاح ایلیور.

اسویچره، آمریقا قانونلری‌ده عینی مقصدی تعقیب ایدییورلر. انکلتره‌ده واقعا بوکا دائر بر متن قانونی یوقسه‌ده ـ اساساً انکلتره‌ده قانون اساسی ایچون متن بولمق کوجدر. ـ اصول وتعامل بالاده‌کی قواعدی چوقدن تحکیم وتأکید ایتمشدر.

۱۰۱ مبعوثك درجهٔ سربستیسی. — شمدی‌یه‌قدر ویردیکمز تفصیلاتدن آکلاشیلیورکه بر مبعوث منتخبلرك اوامرینه، تعلیماتنه تابع دکلدر. آنلر طرفندن عزل اولنه‌ماز، استعفا نامه‌سی بیله ـ یوقاریده تعریف ایلدیکمز شرائط دائره‌سنده اولورسه ـ نظر قبوله آلنه‌ماز. شو حالده عجبا مبعوث کیف مایشا حرکت ایده بیله‌جکمیدر؟ منتخبلرك امرینه تابع دکلدر. آنلره هیچ برحساب ویرمکه مجبور دکلمیدر؟ موسیوایسمه‌ن منتخبلرك کندیلرینه تعیین ایدیلن صلاحیت دائره‌سنده حرکت ایتدکدن صوکره سربست وحتی کیفی اوله‌رق هرشی حقنده بیان رأی ایده‌جکلرینی سویلیور. واقعا نظریاتجه بوسوز پك طوغریدر. مبعوث حریت مطلقه‌یه مالکدر وبتون ملتك وکیلی عد ایدلدیکی جهتله هرنه سویلرسه ارادهٔ ملیه‌یه ترجمان اولمش کبیدر. کندیسنی انتخاب ایدن دائره‌نك هیچ برسئوال وجوابده بولنمغه حقی یوقدر. بویله برحقی اولدیغنی ادعا ایتمك حاکمیت ملیه‌نك بر ولایتجزی اولدیغی قاعده‌سنه مخالفدر. فقط بتون‌مجلس بتون ملته قارشو حساب ویرمکدن بسبتون مستغنی عد اولوناماز. ملت مجلسی آنجق کندی ارادهٔ ملیه‌سنه موافق قرارلر اعطا ایتمك شرطیله تعیین وتوکیل ایتمش ایدی. بو

شرطه رعایت ایتمیان بر مجلس البته معاتبدر . فقط بو عتاب ، بو سئوال وحساب نه یولده توجه ایدر؟ . مأمورلرك امرلرینه قارشو مسئولیتلری کبی برمعنا افاده ایده‌بیلیرمی ؟ . . شبهه‌سزکه خیر . . اول امرده مبعوثلرك ملتك برفردی اولمق اعتباریله کندیلرندن صادر اوله‌جق افعال وحرکاتك مسئولیتندن آزاده اوله‌میه‌جقلرینی بیان ایدوب بویوزدن تولدی ملحوظ اولان بر تشوشی بر طرف ایتمك ضروریدر . بز بوراده مبعوثلرك یالکز مبعوث اولمق صفتیله واقع اولان فعل وحرکتلرینی موضوع بحث ایلیورز. بحث بو شکل وجریان دائره‌سنده تلقی اولننجه عجبا یوقاریده ذکر ایتدیکمز بتون هیئت مبعوثانك بتون هیئت ملته حساب ویرمسی قضیه‌سی نه‌یولده واقع اوله‌بیلور ؟. ایشته بو حساب ویرمك کیفیتی انتخابات عمومیه‌نك اجراسی صورتیله واقع اولور . ملت اولجه انتخاب ایلدیکی مبعوثانك خدمتندن نه درجه ممنون اولدیغنی ایکنجی انتخابات اثناسنده اظهار ایدر . عینی مبعوثلر تکرار انتخاب ایدیلورسه هیئت مبعوثان حساباتنی تمیز اوله‌رق ویرمش دیمکدر . انتخابات باشقه نتیجه اکتساب ایدرسه ملت غیر ممنون دیمکدر . بو صورتله انتخابات عمومیه مبعوثلر ایچین برنوع امتحان اولور و بوندن طولاییدرکه امتحانلرك صیق صیق یاپلمسی حاکمیت ملیه قواعدینه دها موافق اولور . رەفەرەندوم اصولی ده بو امتحانك باشقه بر شکلده تجلیسندن عبارتدر . بعضاً مجلس انتخابات جدیده

اجرا ایدلمك اوزره طرف حکومتدن فسخ اولنور. او وقتده ملت بر حکم، بر ممیز وظیفه‌سنی فعلاً نه یولده ایفا ایدر؟ طبیعیدرکه بتون هیئت ملت، بتون هیئت منتخبه منفرد بر دائرهٔ انتخابیه تشکیل ایدوبده رأینی اعطا ایده‌مز. بویله بر شیئك مادةً اجراسنه امکان یوقدر و بو سببله بالضروره ینه مملکتك دوائر انتخابیه‌یه تقسیمیله بودوائر داخلنده تشکل ایدن اکثریتلر واسطه‌سیله بیان رأی ومطالعه ایجاب ایدر. بوندن شو نتیجه چیقارکه وکالت ملیه‌یی حائز اولان هیئتلر هر حالده منتخب وموقت بر زمان ایچون منتخب اولمیدر.

بوندن آکلاشیلیورکه وکالت مسئله‌سنده دائرهٔ انتخابیه‌نك نظریاتجه هیچ حکمی اولمدیغی حالده فعلیاتجه دونوب دولاشوب ینه دائرهٔ انتخابیه‌یه منجر اولور. بوسببله مبعوثلر ایله دائرهٔ انتخابیه‌ومنتخبلر آره‌سنده‌بالضروره صیقی‌بعض روابط ومناسبات تأسس ایدرکه بونلرك اهمیتنی درپیش ایتمامك غیر قابلدر. موکللر ایله وکیللر آره‌سنده بو مناسبات بعضاً وکیللر ایچون تحملفرسا بر درجه‌یی بولور و مبعوثك بارمشاغلنی تزییدایدر. او درجه‌ده که مبعوثلر منتخبلرینه قارشو حس ایتدکلری شکرانك مقابلنی ادا ایتمك ویا ایکنجی دفعه انتخاب ایدلمکه مستحق اولمق ایچون دوائرده قپو چوقدارلغی ایتمکدن ومبعوثلق مشاغلنه منحصر اولمق ایجاب ایدن وقت و زمان قیمتداری نظارك انتظار صالونلرنده اضاعه ایلمکدن عادتا باش

آله‌مازلر. وکالت نظریه‌سی تعریف ایتدیکمز اوصاف وشرائط دائره‌سنده قبول ایدلدکدن صوکره بونك نتایجنی درپیش ایده‌لم :

۱۰۳ انتخاب ووکالت ملیه. — بتون پارلمنتونك بر جسم واحد کبی بتون ملتك وکیلی اولمسندن استخراج اولنان نتیجهٔ اولی شودرکه یالکز منتخب اولان مجلسلر وکالت ملیه صفتنی حائزدرلر. بوندن مقصد هر انتخاب ایله تعیین ایدیلن مجلسك وکالت ملیه صفتنی حائز اولدیغنی بیان دکلدر. زیرا بلدیه، ولایت وسائر مجالس واردرکه وکالت ملیه وصفنی احراز ایتمزلر. آنجق انتخاب ایله واقع اولمیان مجالسك هیچ بری ملتك وکیلی عداولونماز. ایشته بوندن طولاییدرکه اعضالنی توارث ایدن ویا طرف حکمداریدن موقت ویا قید حیات ایله تعیین ایدیلن مجالس سیاسیه‌ده صفت نیابت آرانماز. بعض مملکتلرك مجالس اعیانی کبی مجلس اعیان عثمانینك شکل حاضرنده نیابت ملیه یوقدر. زیرا اعضاسی منتخب دکل منصوبدر.

بالاده‌کی نظریاتدن استخراج ایده‌جکمز ایکنجی بر نتیجه‌ده شودرکه وکالت ملیه صفتنی حائز اولمق ایچون مجلسك مطلقا بر اولمسی شرط دکلدر. زیرده ایضاح ایده‌جکمز وجهله شرائط مطلوبه‌یی جامع اولنجه ایکی مجلس دخی ملتك وکالتنی حائز اوله‌بیلیر. بناءً علیه اعیان ومبعوثانك ایکیسنه بردن نیابت ملیه تفویضی ممکندر.

دیکر بر نقطه؛ شمدی‌یه قدر ملتك وکالتنی بر مجلسه ویا

ايكى مجلسه توديع ايتديكنى قبول ايتدك. فقط بعضاً ملت وكالتنى بر مجلسه دكل بر شخصه‌ده توديع ايده‌بيلير و بوده حاكميت مليه نظريه‌سنه منافى دوشمز. زيرا بر مجلسى انتخاب ايدن ملت بر آدمى‌ده انتخاب ايده‌بيلير. تا روما تاريخنده تريبونلرك انتخابى بوقاعده‌يه مبتنى اولديغى كبى فرانسه‌نك ١٧٩١ قانون اساسيسنده دخى «ملتك وكيللرى مجلس ملى ايله قرال اولديغى» بيان اولنمقله يالكز بر شخصك وكيل اوله‌بيله‌جكى تصريح اولنمشدر. ١٨٤٨ ده فرانسه‌ده دها باشقه بر طرز اختيار اولنمش و«فرانسه قومى قوهٔ اجرائيه‌يى رئيس جمهور عنوانى اخذ ايدن بر ذاته تفويض ايدر» دينلمشدر. رئيس جمهور دوغريدن طوغرى‌يه آراى عموميه‌ايله انتخاب‌اولنه‌جق ايدى. بو ذات ــ كه اوچنجى ناپوليوندر ــ ايمپراطور اولدقدن صوكرا دخى دائما كنديسنه ملتك وكيلى‌عنوانى ويرمكدن‌فارغ اولمامش ايدى. بونكله برابر شخص واحدك وكالت مليه‌يى احراز ايتمسى بسبتون دغدغه‌سز واعتراضسز بر مسئله‌دكلدر. بويله بر صلاحيت يالكز بر شخصه قيد حيات ايله توجيه وتوديع اولنه‌بيليرمى؟ باخصوص قوهٔ اجرائيه وحاكميت مليه بر شخصه ــ قيد حيات ايله دكل‌ده ــ توارث طريقيله تفويض اولنه‌بيليرمى؟ . . بو مسئله اهميت مخصوصه‌سنه بناءً آيروجه تدقيق اولونه‌جقدر. [*]

---

[*] حاكميت مليه واشكال حكومت بحثنه مراجعت.

پارلمنتولر و ایکی مجلس بحثی

۱۰۴ پارلمنتو ومدلولی . — پارلمنتو الیوم لسان سیاسیاتده علی العاده استعمال اولنه کلن کلماتدندر . قانون تنظیم ، بودجه تصدیق وحکومت اوزرنده اجرای تفتیش و مراقبه ایتمك کبی وظائف اصلیه‌یه مالك اولان کافهٔ مجالســه عمومی بر نام اولمق اوزره پارلمنتو تعبیر اولونور .

فرانسزجه پارلمان کلمه‌سندن مأخوذ اولان بوتعبیرك نشأتی اســاساً لاتینجه اولوب بر قاچ عصردن بری انکلتره‌ده قرال ایله برلکده حاکمیتی جریان ایتدیرن لوردلر وعوام قماره‌ســنه اطلاق اولنمقده‌در . بونکله برابر پارلمنتو اك بیوك محکمه‌لره‌ده اطلاق اولونور ایدی . بوقبیل محکمه صفتنی حائز پارلمنتولرك اك قدیمی پارس پارلمنتوسی اولوب اســکی محکمهٔ قرالیدن تولد ایلمش ایدی . ایشته بو پارلمنتو قرالك فرمانلرینی قید وتسجیل ایتمك ایچون حائز اولدیغی صلاحیتدن و انکلتره‌ده‌کی پارلمنتو ایله اسم مشابهتندن استفاده ایتمك ایستیه‌رك بر وظیفهٔ سیاسیه ایفاسنه وبرحق تشریعی اجراسنه تشبث ایلمش ایسه‌ده ۱۷۹۰ده محکمه شکلنده اولان بوپارلمنتوده مجلس ملی قراریله وقرالك بوندن استفاده ایتمك آرزوسنه مانع اولمق اوزره نابدیداولارق کرك انکلتره‌ده کرك فرانسه‌ده وکرك ممالك ســائره‌ده پارلمنتو دینلنجه بالاده‌کی وظائف سیاسیه یعنی بودجه ، قانون ومراقبه ایله موظف مجالس قصد ایدلمکه باشلامشدر.

پارلمنتو دينيلن مجلسى، يالكز مجلس مبعوثاندن عبارت فرض ايتمه‌مك ايجاب ايده‌جكنى بيانه حاجت كورميز . اكثر مملكتلرده اعيان مجلسلرى دخى واردر وايكيسى بردن پارلمنتويى تشكيل ايدرلر . برده پارلمنتو دينيلنجه مطلقا أعضاسنك طرف ملتدن برر شكل و صورتده منتخب مجالس قصد ايدلديكنه ذاهب اولمامليدر . چونكه بعض مجلسلر واردر كه پارلمنتويه داخل اولدقلرى حالده اعضالرى كافةً طرف حكمداريدن موقت ويا غير موقت بر زمان ايچون نصب اولونورلر . حتى بعضلرى واردركه اعضالرى قيد حياتله دكل ارثاً منصوبدرلر واعضالق مال موروث كبى كنديلرينه اباعن جد انتقال ايدر .

بو مجلسلرك بعضاً ايكيسى‌ده منتخب ، بعضاً يالكز بريسى منتخبدر . ايكيسى‌ده منتخب اولدقلرى تقديرده على الاكثر صورت انتخابلرى فرقليدر . ايكى مجلسك بعضاً صلاحيتلرى بر ، بعضاً مختلفدر . هر حالده محقق بر شى واردر كه اكثر ممالكده پارلمنتو ايكى مجلسدن تركب ايدر .

۱۰۵ غير منتخب اعضاده صفت نيابت . — منصوب و غير منتخب اعضادن مركب اعيان مجلسلرينك نيابت مليه صفتنى حائز اولوب اولمدقلرى اوته‌دنبرو جاى سؤال كورلمكده‌در . فرانسه‌ده و ممالك سائره‌ده اعيان مجلسلرينك دخى نيابت ايله اتصاف ايديله‌بيله‌جكلرى دفعه تله ادعا اولنمشدر .

۱۸۱٤ ده ناپوله‌ئونك سقوطنه قرار ويرمش اولان سناتو

مجلسی - که بتون اعضاسی منصوب ایدی - کندینی فرانسه قومنك طوغریدن طوغری‌یه وکیلی فرض ایدرك بو قراری ویرمش ایدی ، ١٨٣٠ ده کی قانون اساسی فرانسه مجلس مبعوثان واعیانی طرفندن بعدالتصدیق یکی قرال لوئی فلیپ طرفندن دخی قبول ایدلمش و قرال بو قبولندن صوکرا « فرانسزلرك قرالی » عنوانی اخذ ایتمشدر . بو صورتله کویا فرانسز ملتی ایله قرال اراسنده بر مقاوله عقد اولنمش و ملته اضافةً ووکالةً مقاوله‌یی تنظیم وامضا ایدن مجلس مبعوثان ایله « اعضاسی منصوب » مجلس اعیان اولمشدر . بر سنه صوکرا فرانسه‌ده اعیانلغك توارث ایتمسی قیدی رفع ایدلمش وبوصورتله کیزو ، قازیمیر په‌ریه و تیه‌ر کبی ذوات طرفندن ایراد اولنان نطقلرده بروجه‌بالا اعیان منصوبه‌نك صفت وکالتی حائز اولدقلری ادعا اولنمشدر .

مؤلفین حاضره‌دن موسیو دوکوی بو فکره معارض کورینیور : «غیر منتخب بر مجلسك وکالت ماهیتنی حائز اوله‌میه‌جغنی ظننده بولنیورز . زیراملت ایله هیئت نواب ارەسنده‌کی روابطك ماهیت حقوقیه‌سی حقنده - هرهانکی بر صورت تسویه وتلقی‌یی قبول ایدرسه‌ك ایده‌لم - هر نه دینیرسه دینسون هر حالده محقق بر شی واردرکه اوده بو روابطك موجود بولنمسیدر . هیئت نواب ایستر وکالت ایله اتصاف ایتسون ایستر وجود دولتك بر عضوی (اورغانی) اولسون بو تفریقك بو بحثده او قدر اهمیتی یوقدر . تمثیل

ووكالت دنيلن شيئك موجود اوله بيلمسى ايچون هيئت موكله ايله هيئت وكيله، تمثـال ايله ممثل ارەسـنده نوعما بر تماس بولنمق ايجاب ايدر . بو تماس و مناسـبتى انكار ايتمك فعلياتى غير موجود فرض ايتمك ديمكدر . امدى بر مجلسك اعضالغى ارثاً انتقال ايدر ويا طرف حكمداريدن توجيه اولنورسـه بو مجلسله هيئت انتخابيه ارەسنده نه كبى بر ارتباط ومناسبت فعليه اوله بيلەجكنى كورەميورز » .

مجلس مبعوثان عثمانيده دخى منصوب اعيانك صفت وكالتى حائز اولوب اولمديغى مسـئلەسى حكومت طرفـندن تكليف ايديلەجك قانون لايحەلرينى بداية تدقيق ايتمسى حقنك اعيانەده ويرلمسى حقندەكى لايحهٔ قانونيەنك مجلس مبعوثان قانون اساسى انجمنى طرفندن رد اولونمسى اوزرينه موضـوع بحث اولمش ايدى. انجمن مضبطەسـنده « ... حاكمت مليه اسـاسى قبول ايدلديكى وحتى محضا بو مقصدك مهما امكن تأمينى ضـمننده هيئت اعيانك انتخاب ايله تعيينى ايچون مواد مخصوصـه تنظيم ايدلديكى جهتله بو اساس قبول ايدلمدكجه ايكى مجلسـك تدقيق قوانين خصوصنده صلاحيت متساويەيه مظهريتى اسـاسـلرينك قبولنه كيديلەمامك طبيعى اولديغندن . . » ديه اعيانك تكليفنى رد ايتمش ومجلسده ٤٦ رأيه قارشـو ١٣٧ رأى ايله انجمنك فكرينه اشتراك ايتمشدر. (٧ شباط ١٣٢٦)

۱۰٦ مختلف مملکتلرده اعیان مجلسلری (فرانسه‌ده). — فرانسه‌ده الیوم مجلس اعیان انتخاب ایله تعیین اولونورسه‌ده بو هر وقت بویله اولمامشدر ۱۸۱٤ ده قرال اعیانی تعیین ایدر ایدی. اعیان قید حیات ایله تعیین ایدلدیکی کبی عددلری ده معین دکل ایدی. قرال عددلرینی ایستدیکی قدر تزیید ایتمك حقنه مالك ایدی. ۱۸۳۱ ده لوی فیلیپ زماننده اعیانده‌کی صفت وراثت رفع اولونمش ایسه‌ده قرال ینه معتبران میانندن ایسته‌دیکی مقدارده اعیان نصب ایتمك صلاحیتنه مالك ایدی.

فرانسه‌ده ایلك مجلس اعیان قونوانسیوندن صکره تنظیم ایدیلن قانون اساسیده تشکیل اولنمشدر. بو قانون اساسی موجبنجه قوهٔ تشریعیه مجلس اعیان ایله بشیوزلر مجلسندن مرکبدر. ایکی مجلس اعضاسنك صورت انتخابی بر ایدی. قوانینك تنظیمنده حق تقدم وتشبث بشیوزلر مجلسنه ویرلمش ایدی. مجلس قدما (اعیان) تنظیم ایدیلن قانونك هیئت مجموعه‌سنی قبول ویا رددن باشقه بر شی یاپامازدی. ناپولیونك ایلك اوان حکومتنده (سنه سکز قانون اساسیسی) تنظیم ایدیلن دیکر قانون اساسیده بر مجلس اعیان دها تشکیل ایدلمش ایسه‌ده بوکا حق تشریع ویرلمامش و کویا یالکز قانون اساسینك محافظه‌سی تودیع اولنمشدر. بوربونلرك عودتی اوزرینه تنظیم ایدیلن ۱۸۱٤ قانون اساسیسی ایله اورلئانلرك عودتی متعاقب نشر ایدیلن ۱۸۳۰ قانون اساسیسی بر مجلس اعیان ومبعوثانی

تضمن ایتمکده ایسه‌ده مجلس اعیان هر ایکی قانون اساسیده منتخب دکلدی . حتی برنجیسنده اعیان ارثی ایدی . ایکی مجلسك تنظیم قوانین خصوصنده حقوقی مساوی ایدی .

مع مافیه امور مالیه‌ده حق تقدم انکلتره‌یه اتباعاً اعیانه ویرلمش ایدی . ایکنجی جمهوریت و ایکنجی ایمپراطورلق زماننده مجلس اعیان یوق ایدی . ایکنجی ایمپراطورلغك صوکلرینه طوغرو (١٨٧٠) مایسنده بر مجلس اعیان تشکیل اولنمش ایسه‌ده پایدار اولامامشدر . اوچنجی جمهوریت مبادیسنده یالکز بر مجلس موجود ایسه‌ده ایکنجی بر مجلس (یعنی بر مجلس اعیان) تشکیلی ذاتاً تحت قراره آلنمش ایدی. نهایت ١٨٧٥ قانون اساسیسی ایله فرانسه‌ده دخی پارلمنتونك بر مجلس مبعوثان و بر مجلس اعیاندن مرکب اولمسی تقرر ایتمشدر. بو ایکی مجلسك الیوم فرانسه‌ده نه صورت انتخابلری، نه صلاحیتلری مساوی دکلدر. یالکز قوانین تنظیمنده عینی صورتله حرکت ایدرلر . فقط امور مالیه‌ده حق تقدم وحق تشبث مبعوثانکدر .

١٨٧٥ قانون اساسیسی موجبنجه فرانسه مجلس اعیانی اعضاسندن یتمش بشی قید حیاتله منصوب اوله‌جق و متباقیسی انتخاب ایدیله‌جك ایدی . ١٨٨٤ ده قانونك بو حکمی تعدیل اولونمش و اعیانك دهپارتمانلرده بروجه آتی ذوات طرفندن انتخابی تقرر ایتمشدر : دهپارتمانك مبعوثلری ، دهپارتمان مجلس

عموميسى اعضاسى ، آروندیسمان (قضا) مجلسى اعضاسى ،
هر بلديه مجلسى طرفندن ناحيه منتخبلرى ارەسندن انتخاب
اولونمش مرخصلر.. بو صورتله انتخاب ایکی وحتى اوچ درجه
اوزرينه واقع اولويور مدت انتخاب ايسه طقوز سنه اولوب
مجلسك هر اوچ سنەده ثلثى تبدل ايدر . مجلس مبعوثانه نظراً
اعيانك صلاحيتى دون فرض ايديليور يالكنز حق فسخه
اشتراك وموافقت ايتمسندن، ديوان عالىوظيفەسنى ايفا ايلمسندن
ودها سائر خصوصاتدن متولد بعض تفوقلرى واردر .

۱۰۷ انكلترەده اعيان مجلسى.— انكلتره ده اعيان مجلسنك
بدايتده مانيوم قونسيليوم عنوانى حائز اولديغنى سويلمش ايدك.
(مبحث ٩٦) آنجق اوراده پارلمنتونك برى اعيان ديكرى
عوام ناميله نه زمان ونه صورتله ايكي‌يه انقسام ايتديكنى ذكر
ايتمەمش ايدك . ذكرى كچن مودل پارلمان بارونلر، رؤساى
روحانيه، راهبلروقونتلق شهر وقصبه طرفندن انتخاباولونمش
مبعوثلردن مركب ايدى . رهبان ملتك بر صنف مخصوصى
كبى تمثيل ايديليور ايدى . بر چوق مؤلفلر بومختلف صنوف
اهالىيى تمثيل ايدن ذواتك اوللرى مشتركاً اجراى مذاكرات
ايتمش اولدقلرينى ادعا ايديورلر. معمافيه بو خليطه (اسوچده
اولديغى كبى) باشليجه درت معين صنفه قابل تقسيم ايدى .
(فرانسەدەايسه ئەتازەنەرو يالكنز اوچ صنفهانقسامايلمش ايدى.)
حتى مؤخراً برمسئله بودرت صنفك هربرنده آيريجه مذاكره

اولوندی. (نته‌کیم فرانسه‌ده اوچ صنف طرفندن ایری آیری مذاکرات اجرا ایدیلور ایدی) شو حالده شو درت صنفدن مرکب برهیئتك ایکی مجلسه انقسامی اك بعید الاحتمال اولمق ایجاب ایدر ایکن کندیلکندن حاصل اولان ایکی بسیط مسئله بو بعیدالاحتمال شیئی انتاج ایلدی. فی‌الحقیقه برطرفدن رهبان پارلمنتوده آیری برصنف ایمش کبی عقد مجلس ایتمکدن صرف نظر ایتمش اولدقلری کبی رؤسای روحانیه دخی (مانیوم قونسیلیوم) مجلسنده اوطورمغه دوام ایتدیلر. شو قدر که کلیسا باش راهبلری و سائره انعقاده دعوت ایدیلن مجلسلره کیتمز اولدیلر. بونك سببی پك بسیطدر. فی الحقیقه پارلمنتویی دعوت ایچون باشلیجه سبب مقام قرالی طرفندن طلب ایدیلن اعانهٔ نقدیه ایدی. ایمدی رهبان کندیلرینه مخصوص ویرکولری آیریجه وصورت مستقله‌ده رأی ویرمکی ترجیح ایلدیلر. فی الحقیقه رهبان قونووقاسیون دینیلن مجالس مخصوصهٔ رهبانیه‌ده ویرکولرینه عائد معاملاتی رؤیته باشلادیلر فرانسه‌ده‌کی رهبان مجلسلری دخی بویله ایدی. ذاتاً رهبان انکلتره‌ده بو امتیازنی چوق زمان محافظه ایتدی. واقعا کیت‌کیده بو امتیاز لوردلر قماره‌سی رئیسی ایله باش پسقپوس آره‌سنده عادی بر ائتلاف دوجه‌سنه ایندی مع مافیه ١٦٦٤ تاریخندن اعتباراً انکلیز هیئت رهبانیه‌سی دیکر اهالی کبی وعینی شرائطله ویرکویه تابع اولدی. ایشته بو ایضاحات رهبان صنفنك اون دردنجی

عصردن اعتباراً پارلمنتوده اخذ موقع ایتمکدن ناصل خالی اولدیغنی تفهیمه کفایت ایدر .

رهبان برطرف اولدقدن صوکره پارلمنتوده قالان عناصر باشلیجه ایکی کومه تشکیل ایدنلر جسمانی لوردلر ورؤسای روحانیه (که روحانی لوردلردر) بر طرفده ، قونتلقلردن کلن شوالیه‌لرایله (قومون)لردن یعنی علی العموم شهروقصبه‌لردن کلن مبعوثلر دیکرطرفده قالدیلر . بوبعض طبیعی استیناسلردن ویا بعض اسباب خارجیه‌دن تولد ایتمش ایدی. بارونلرله رؤسای روحانیه پارلمنتوده اخذ موقع ایتمکله برابر (مانیوم قونسیلیوم) ده‌کی وظیفه‌لرینی‌ده ایفا ایله‌یورلر ایدی وبو اعتبارله آیری بر مجلس تشکیل ایله‌یورلر ایدی. بارونلرله رؤسای روحانیه‌نك بو صورتله آیری جلسه یاپملری نه قدر طبیعی ایدی ایسه قونتلقلردن کلن شوالیه‌لرك (که کوچوك زادکان ایدیلر) شهر وقصبه مبعوثلریله برلکده طوپلانمسی‌ده او قدر طبیعی ایدی. ذاتاً بر نقطهٔ جامعه‌لری وار ایدی. اوده شوالیه‌لرله شهروقصبه مبعوثلرینك منتخب وکیللر اولمسی ایدی. فقط بونلر آره‌سنده دها صیمی ودها قدیم مشابهت نقطه‌لری وار ایدی. هر نه قدر شوالیه‌لرك نشئتلری واصالتلری اعتباریله شهر وقصبه‌لیلره نظراً فرقلی برموقعده قالملری ایجاب ایدر ایدیسه‌ده حقیقتده مرور زمانله آره‌ده تدریجی بر تساوی حاصل اولمش ایدی. بونلر بارونلره (یعنی بویوك زادکانه مخالفت ایتمکده

متحد ایدیلر وقونتلقلر داخلنده‌کی مختاریت وتمثیل تشکیلاتی شوالیه‌لره امتیازلی شهر وقصبه‌لرده‌کی بورژووالره (یعنی صنعت وتجارتدن اکتساب ثروت وموقع ایتمش اولانلر) مماثل بر وظیفهٔ اجتماعیه ویرمش ایدی .

برطرفدن رؤسای روحانیه وبویوك زادکانك دیکر طرفدن شوالیه‌لرله شهرلیلرك آیری آیری (وبونکله برابر اغلب احتماله کوره عینی دائره‌ده) اجرای مذاکره ایتملرینه ایلك دفعه اوله‌رق صورت صریحه‌ده (۱۳۳۲) تاریخنده تصادف ایدیلیور . بوتفریق ۱۳٤۱ ده تماماً تقرر ایتمش . ۱۳۵۱ ده قومون یعنی عوام مجلسی آیری بر دائره‌یه‌ده نائل اولمشدر . ۱۳۷۷ تاریخنده ایسه مجلس عوامك باشنده برده رئیس بولونیور .

مجلس مبعوثان واعیانی بوصوتله بربرندن تفریق ایدنجه اعیان مجلسنك کیملردن مرکب اولدیغنی ایضاح ایده‌لم :

بالآخره عنوانی لوردلر قماره‌سنه منقلب اولان مانیوم قونسیلیوم بدایةً اك بیوك دره بك رؤساسندن (واسال) مرکب برفئودالیته مجلسی ایدی. بناءً علیه بالفعل دره بکی اولان بوتون دوقلر وقونتلر وسائره بومجلسك اعضای طبیعیه‌سندن ایدی . انجق برنجی ادوارك دور قرالیسندن صوکره لوردلر قماره‌سنه باشقه بر اساس ویره‌جك برتحول حاصل اولدی . فی الحقیقه قرال اولجه دعوت ایدیلن بروجه بالا بارونلرك

عددینی تحدید ایدییور ایدی . اوزماندن اعتباراً مجلسه حق دخولی ویرن شی بالذات دره بکلکه متعلق توجیهات دکل ، قرالك دعوت وارادەسی ایدی . اون دردنجی عصرده برقانون بونقطه‌یی بر قات دها تبیین ایتـدی . بوقانون موجبنجه لورد صفتیله پارلمنتویه برکره دعوت اولونوب اجابت ایدن هر ذاتك عینی زمانده دهاصوکره‌کی دعوت‌اولونه‌جق دیکر پارلمنتولرده دعوت‌اولنمغه حقی اولورایدی. حتی برذات کندی‌وفاتندن‌صکره بوحقی وارثنه ترك ایدر ایدی وبو صـورتله لوردلق انکلیز قانونی موجبنجه اکبر اولاده عائد اولمق اوزره الی نهـایه عائله‌ده قالیر ایدی . بوعادت تقرر ایتـدکدن صوکره قرالك برعقد مخصوص وقطعی ایله برذاته لوردلر قماره‌سنده اخذموقع ایتمك پایه‌سنی توجیه ایتمسنه پك کوچوك برخطوه قالیورایدی. بوخطوه‌یی‌ده بالآخره آتدیلر . قرال بافرمان مخصـوص (patent) لوردلق پایه‌سی احداث ایلدی . قرالك بوحقنه یالکز برحد قوندی اوده لوردلق توجیه ایدر ایکن اونی یالکز قید حیـاتله توجیه ایتمه‌مسی ، اونی عینی زمانده وبالضروره ارثی قیلمسی ایدی .

انکلتره‌یه مخصوص ارثی لوردلقلرك صورت تحدثی بودر. آنجق مؤخراً اسقوچیا وایرلانده‌نك التحاقیله بوایش براز قاریشدی فی‌الحقیقه بوایکی مملکتده صورت توسع وانبساطلری انکلتره‌یه متناظر اولمق اوزره لوردلر مجلسـنه مالك ایدیلر وبومجالس

اتحاددن صوكره‌ده دوام ایتدی آنجق انكلتره پارلمنتوسنده اخذ موقع ایتمك صلاحیتی بو ایكی مملكت لوردلرینك انجق بر قسمنه تفویض اولوندی. انكلتره پارلمنتوسنك هر دورهٔ اجتماعیه‌سنده انتخاب اولونمق اوزره اسقوچیادن اون آلتی وقید حیاتله انتخاب ایدلمك اوزره ایرلانده‌دن یكرمی سكز لورد كوندرلمسی تقرر ایتدی. ایشته بوصورتله انكلتره‌نك ارثی ومنصوب لوردلری یاننده برده منتخب، موقت ویا قید حیاتله لوردلر اخذ موقع ایتمش بولونیور.

اوروپانك سائر فئودالیته مجالسنده اولدیغی كبی مانیوم قونسیلیوم مجلسنده دخی بویوك دره بكلرله برلكده كلیسا رؤساسی وسر آمدانی عقد مجلس ایدرلر ایدی. ایشته بوصورتله جسمانی لوردلرك یانی باشنده روحانی لوردلر كورلدی. بونلر بدایةً انكلتره قرالیتنك ایكی باش پسقپوسی ایله عموم پسقپوسلرندن عبارت ایدی. بالآخره دیكر رؤسای مهمهٔ روحانیه دخی اعضا اولدیلر. بر ارەلق روحانی اعضانك عددی جسمانی اعضایه فائق بیله اولدی. الیوم بر قسم پسقپوسلر واركه بحق لورددرلر یعنی پسقپوسلقلری كندیلرینه اوصفتی ویریر دیكرلری منحل بكلرلر ومنحل اولان یر الك قدملی‌یه توجیه اولونور. روحانی لوردلغك قید حیاته اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر. كنتربوری ویورق باش پسقپوسلری، لوندره، دورهام، وینجستر پسقپوسلری مجلسك اعضای طبیعیه‌سندندر.

۱۰۸ ممالك سائره‌ده مجلس اعیان (پروسیا ومجارستان) . — ممالك سائره‌ده اعیان مجلسلرینك ترکیبات وتشکیلات ووظیفه وصلاحیتلری بربرینه تماميله بكزه‌مه‌مكده اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر . مع مافیه طرز ترکیبلری مختلف اولان بو مجلسلر باشلیجه بر قاچ اساسه ارجاع اولونه‌بیلیر :

وراثت ، قید حیاتله نصب ووراثت ، نصب وانتخاب مختلط اولمق ، انتخاب ، حکومات متحده‌دن مرکب دولتلرده حکومات صغیره‌یی تمثیل.. مجلس اعیانك کافهٔ اعضاسی اعضالق کندیلرینه انتقال ایتمك صورتی انکلتره‌ده بیله تماميله جاری اولمدیغنی یوقاریده کوردك . نصبی اولان اعضانك‌ده ماهیت نصبلری تخالف ایدر . منتخب اولان اعیان هر مملکتده عینی طرز وشکل انتخابه تابع دکلدر . بوس بوتون بشقه بر دستوره مستند اولان حکومات متحده مجلس اعیانی بیله هریرده عینی شکل وماهیتی حائز دکلدر . برده بعض اعیان مجلسلرنده بر مسلك وصنعت مخصوصه اربابنی تمثل اولمق اوزره نصب وتعیین ویا انتخاب اولونان ذوات واردر . بو اشکالك انواعی ایچون مثاللر ذکر ایده‌لم :

(۱) اعضالرنده وراثت جهتی نصب جهتنه غالب کلن دولتلره مثال اولمق اوزره پروسیا ویا مجارستانی ارائه ایده‌بیلیرز .

پروسیاده قانون اساسی مجلس اعیان (هه‌ره‌نهاوز) اعضاسنك عددینی تحدید ایتمز . ارثی اولان اعضا شونلردر : هوهه‌نزولرن سیکمارنیکن خاندانی رؤساسی ، ایمپراطورلغه مربوط وبالفعل اجرای حکومت ایتمش اسکی خاندانلر رؤساسی ، (۱۸٤۷) تاریخنده یا امرنامهٔ قرالی اعیان مجلسنده حاضر بولونمغه دعوت ایدیلن اصیل عائله‌لر منسوبینی ، ارادهٔ مخصوصه ایله اعیانلق کندیلرینه ارثاً توجه ایدن ذوات .

قيد حيات ايله نصب اولونان اعضا آنجق بعض هيئتلر وصنوف خلق طرفندن تقديم ايديلن نامزدلر آره‌سندن انتخاب وتعيين ايديلورلر. مع مافيه برصنف ويا هيئته منسوب اولوبده بروجه بالا نصب اولونان اعضالراوهيئت وصنفه منسوبيت صفتنى غائب ايدرسه اعيانلغى‌ده قالماز. ايشـته كوريليوركه پروسـياده‌كى اعيانك برقسمى ارثى اولمدقدن ماعدا نصبى اولانلرك بيله بعضاً اعضالقلرى موقت اولويور.

ماغنا مجلسى ديه ياد ايديلن مجارسـتان مجلسى قونت آلبر آپونى طرفندن ويريلن معلوماته نظراً من‌حيث‌المجموع ٤٠٩ اعضادن مركبدر. بونلرك اون يديسى خاندان قرالى‌يه منسوبدر. بوندن ماعدا پارلمنتويه متعلق اصلاحاتدن مقدم مجلسـده حاضر بولونمغه صلاحيتى اولان ذوات ايله استيناف محكمه‌لرينك ايكى رئيسى يعنى ١٩ ذات اعياندرلر.

مذاهب مختلفه‌يه منسـوب رؤسـاى روحانيه ايچون بروجه آتى اعضـالقلر واردر: ايكى قتوليك مذهبنه منسوب پسقپوسلر (٣٣) روم اورتودوقس مذهبى پسقپوسلرى (٩)، اوچ نوع پروتسـتان مذهبنك برى ايچون آلتى اعضادن عبارت اولمق اوزره (١٨)، اونتياريه‌ن جماعتى ايچون (١).

بو اعضـالقلره ارثاً كنديلرينه اصـالت انتقال ايدن ذواتى علاوه ايتمليدركه بونلر مجلسك اكثريت عظيمه‌سـنى تشكيل ايدرلر ومقدارلرى (٢٣٤) ه بالغ اولور. مع مافيه بونلردن برينـك اعيان اوله‌بيلمسى ايچون اصـلاحات اخيره موجبنجه لااقل آلتى بيـك فرانق اراضى ويركوسى ويرمسى لازمدر.

قرال طرفندن نصب اولونان اعضـانك مقدارى (٥٠) در. ولايت ديت مجلسندن (٣) اعضا تعيين ايدلديكى كبى لازمكلن (٦٠٠٠) فرانق ويركوينى ويره‌مدكارندن طولايى مجلسـده حاضر بولونمغه صلاح

اولمیان ومع مافیه اصلاحاتدن مقدم بومجلسده حاضر بولونان اصیلزادکان نامنه (٥٠) ذات تعیین اولونمشدرکه بونلرك بالآخره عددی تدریجاً (٢٥) ه اینمشدر.

١٠٩ دولت عثمانیه وایتالیا. — اعضاسی کاملاً طرف حکمداریدن منصوب اعیان مجلسلرینه مثال اوله‌رق دولت عثمانیه‌وایتالیا حکومتلرینی ذکر ایده‌بیلیرز.

عثمانلی مجلس مبعوثانی ١٣٢٥ ده قانون اساسینك اعیانك نصبی اولمسنه متعلق بحثنی تعدیل ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده مجلس اعیان بونی قبول ایتمه‌مش اولدیغندن الیوم مرعی‌الاجرا اولان قانون اساسی موجبنجه قرق یاشنی اکمال ایتمش ذوات اوصاف وشرائط مطلوبه‌یی‌ده حائز بولونورلرسه اعیان اوله‌بیلیرلر. بوبابده بروجه آتی‌احکام واردر: هیئت اعیانك رئیس واعضاسی نهایت مقداری هیئت مبعوثان اعضاسنك ثلثی مقدارینی تجاوز ایتمه‌مك اوزره طوغریدن طوغری‌یه‌طرف حضرت پادشاهیدن نصب اولونور. هیئت اعیانه اعضا تعیین اولونه بیلمك ایچون آثار وافعالی عمومك وثوق واعتمادینه شایان وامور دولتده خدمات ممدوحه‌سی مسبوق ومتعارف ذواتدن اولمق وقرق یاشندن اشاغی بولونمامق لازمدر. هیئت اعیان اعضالغی قید حیاتله‌در. بومأموریتلره وکلالق ووالیلك واردو مشیرلکی وقاضیعسکرلك وایلچیلك وپطریقلك وخاخامباشیلق مأموریتنده بولونمش اولان معزولیندن وبری وبحری فریقاندن وصفات لازمه‌یی جامع سائر ذواتدن مناسبلری تعیین اولونور. کندو

طلبلريله دولتجه سائر مأموريته تعيين اولونانلر اعضالق مأمو-
ريتندن ساقط اولور.

ايتاليادە خاندان قرالى‌يه منسوب ذواتدن ماعدا طرف قرا-
ليدن قيد حياتله منصوب اعيـان واردر. قرالك غير محدود
مقدارده اعضا تعيين صلاحيتى وار ايكن اوچ سـنه ظرفنده
(۲۱۰) اعضا تعيين ايدلسى ۱۸۹۲ ده اعتراضاته سببيت ويرمش
وبونك اوزرينه اعيان اعضالقلرينك مقدارى (۳۹۰) ى تجاوز
ايتميه‌جكى تقرر ايتمشدر. تعيين اولونه‌جق اعضـانك شرائطى
معيندر: (۱) هيئت روحانيه‌دن: باش پسقبوس وپسقبوسلر؛
(۲) مبعوثاندن: مجلس مبعوثان رئيسلرى واوچ دورۀ اجتماعيه‌يه
اشتراك ايتمش ويا التى سنه مبعوثلق ايتمش ذوات، (۲) صنف
مأموريندن: اوچ سنه وكلالق، سفيرلك، فوق‌العاده سفيرلك
بش سنه شوراى دولت اعضالغى، يدى سنه متصرفلق ايتمش
اكابر مأمورين؛ (٤) صنف حكامدن: تورينو، فلورانسه،
ناپولى، پالرم وروما محكمۀ تميزلرى رؤساسى ايله ديوان محا-
سبات رئيسى، استيناف محاكمى رئيس اوللرى، محكمۀ تميز
باش مدعى عموميلرى (بش سنه بومأموريتده بولنمق شرطيله)،
اوچ سنه‌دن برى بالفعل استيناف محكمه‌سى رئيسى اولانلر،
بش سنه‌دن برى محكمۀ تميز وديوان محاسبات اعضالغى ايدنلر؛
(٥) صنف عسـكريدن: برى وبحرى قوماندانلقده بولونانلر
وبش سـنه‌دن برى بريه وبحريه لوالغى ايدنلر؛ (٦) صنف

معارف وعلومدن : یدی سنه اقاده‌می ومجلس عالیٔ معارف اعضالغنده ایفای خدمت ایلینلر؛ (٧) صنف اصناف وزراعدن: صنعت تجارت وزراعتلری حسبیله اوچ سنه‌دن بری سنوی (٣٠٠٠) فرانق طوغریدن طوغری‌یه ویرکو ویرنلر؛ (٨) ونهایت وطنه شرف ویره‌جك خدمات ولیاقت ابراز ایدن ایتالیا تبعه‌سی ...

اعیان مجلسی بالاده‌کی صنوف آره‌سنده نصب اولونان ذواتك شرائط نصبیه‌یی حائز اولوب اولمدقلرینی برانجمن مخصوص واسطه‌سیله تدقیقه صلاحیتداردر .

١١٠ روسیه واسپانیا . — (٣) نصب ایله انتخابی مختلطاً جاری اولان ممالکه مثال اوله‌رق روسیه ایله اسپانیایی ذکر ایده‌بیلیرز : روسیه‌نك سناتومجلسی ١٨٩٦ قانون اساسیسی موجبنجه مجلس ایمپراطوری عنوانی اخذ ایدرك اعضاسنك عددی (٩٦) مقدارنده تزیید ایدلمشدر. بو (٩٦) اعضا انتخاب ایله تعیین ایدیلیورلر. انتخاب ایدنلر اورتودوقس رهبانی ، هیئات علمیه وفنیه تجارت اوطه‌لری ، ولایات اصیلزادکان مجلسلری وبرنوع ولایت مجلسی اولان زه‌مستوو مجلسلریدر . اعیان اوله‌بیلمك ایچون معین بر ویرکو ویرمك واوصاف وشرائط مخصوصه‌یی حائز بولونمق ایجاب ایدر .

اسپانیا اعیان مجلسی اولا بحق یعنی موقعلری و وظیفه‌لری ایجابی اولمق اوزره اعیانلغه مستحق اولانلردن ، ثانیاً قرال طرفندن قیدحیاتله تعیین ایدیلنلردن ، ثالثاً بش سنه‌ده نصفی تجدید اولونمق اوزره اون سنه مدتله انتخاب ایدیلن اعیاندن مرکبدر . بو (١٨٠) منتخب اعیانك (١٥٠) سی ولایات مبعوث هیئتلریله نواحی دائره‌لری طرفندن ومتباقیسی

هر ولایتك باش پسقپوس و پسقپوسلریله دارالفنونلر و بعض شرائطی جامع اقتصادی هیئتلر طرفندن تعیین ایدیلور .

کرك روسیه وکرك اسپانیاده اعیان اعضاسنك بر قسمی منتخب اولدیغی کبی منتخب اولان اعضانکده برقسمی مسالك وصنایع مخصوصه اربابی وهیئات علمیه طرفندن انتخاب ایدیله‌رك ایلریده موضوع بحث اوله‌جق اولان انتخابات سلکیه اصولنه قسماً تبعیت ایدلمشدر .

ارثی ویا نصبی اولان ویا ارث ایله نصب ویا ارث ونصب وانتخاب مختلط اولان اعیان مجلسلری حقنده بروجه بالا مختصراً ایراد ایتدیکمز مثاللرله بالاکتفا اعضاسی کاملاً منتخب اعیان مجلسلرینه بر قاچ مثال کتیره‌لم :

١١١ اعیانده انتخاب اصولی جاری اولان مملکتلر . — (٤) اهمیت مخصوصه‌سی حسبیله یوقاریده آیریجه ذکر ایتدیکمز فرانسه‌دن ماعدا بلچیقا ، اسوج ونوروج وآوستراليا وفلمنك حکومتلرینك اعیان مجلسلری کاملاً منتخبدر .

بلچیقانك ١٨٣١ قانون اساسیسی موجبنجه مجلس اعیان ایله مبعوثانی عینی منتخبلر انتخاب ایدر واعیانك مقداری مجلس مبعوثانك نصفنی تجاوز ایده‌مز . مع مافیه ١٨٩٣ ده بو قانون تعدیل اولونه‌رق آنجق سنی اوتوزه بالغ اولان منتخبلرك اعیانلق ایچون رأی ویرملری وفضله اوله‌رق ولایت مجلسلرینکده اعیان انتخابنه اشتراك ایتملری تقرر ایتمشدر . شوحالده بلچیقا مجلس اعیانی بروجه آتی طرز انتخابه تابعدر: اولا بهر (٨٠) بیك نفوسه نظراً بر اعیان انتخاب ایدلمك اوزره اهالی طرفندن طوغریدن طوغری‌یه منتخب اعیان ، ثانیاً لااقل (٥٠) بیك نفوسه مالك بهر ولایته ایکی اعیان اصابت ایتمك اوزره ولایت مجلسلری طرفندن منتخب اعیان [ولایت اهالیسی (٥٠٠) بیك ایله برملیون

ارەسندە اولورسە ولایتك اوچ ، برملیوندن زیادە اولورسە درت اعیان
انتخاب ایتمکە حقی واردر]

ثالثاً قرالك مخدوملری ویا بولونەجقلری تقدیردە خاندان قرالینك
اجرای حکومت ایدەجك شعبەسنە منسوب پرنسلر ... بونلر (١٨)
یاشندە مجلسە داخل وفقط انجق (٢٠) یاشندە رأیەصاحب اولورلر .

بوندن ماعدا اعیان اولەبیلمك ایچون بلچیقالی وحقوق سیاسیه
ومدنیەسنە مالك بولونمق بلچیقادە مقیم ولااقل قرق یاشندە اولمق
وخزینەیە سنوی لااقل ١٢٠٠ فرانق (پاتنت ویرکوسی داخل اولدیغی
حالدە) طوغریدن طوغری‌یە ویرکو ویرمك ویا لااقل (١٢٠٠٠)فرانق
واردات ویرن برملکە صاحب بولونمق .

اسوجدە ١٨٠٩ اختلالنەرغماً پارلمنتونك وضع قدیمی تبدیل اولو-
نمامش و ١٨٦٦دە قانون اساسی تعدیل ایدیلنجەیە قدر (ریکسداغ)
مجلس زادکان ، رهبان ، اصناف واهالیدن عبارت اولمق اوزرە درت
صنفدن ترکب ایلمش ایدی . تاریخ مذکوردە بوحالە نهایت ویریلەرك
قانون اساسینك برنجی مادەسی موجبنجە ریکسداغ برنجی وایکنجی
مجلس عنوانیلە ایکی‌یە تقسیم ووکالت مقیدە اصولی الغا وهرایکی مجلسك
انتخاب ایلە وموقت برزمان ایچون تعیین ایدیلەجکی اعلان اولنمشدر .

برنجی مجلس ، یعنی اعیان مجلسی (١٥٠) اعضادن مرکبدر .
ولایت مجلسلری ایلە ولایت مجلسلرندە وکیللری بولونمیان شهرلرك بلدیە
مجلسلری اعضای مذکورەیی (٩) سنە مدتلە انتخاب ایدرلر . اعیان
اولەبیلمك ایچون ٣٥ یاشنی اکمال ایتمش ، اوچ سنەدن بری لااقل
(١١٢٠٠٠) فرانق قیمتندە اولدیغی محرر برملکە صاحب بولنمش ویا
ینە اوچ سنەدن بری لااقل (٥٠٠٠) فرانق واردات سنویە ویرن بر
سرمایەیە ویا برصنعت ومشغولیتە مالك اولمش اولمق لازمدر. انتخابدن

صکره ویرکویه متعلق شرائط مذکوره‌یی ایفا ایده‌میه‌جك وضعیتده بولونانلره مستعفی نظریله باقیلور .

هردرلو صدمات زمانه‌یه قارشو موجودیت ومؤسسات احرارانه‌سنی محافظه ایتمش اولان فلمنکده دخی انکلتره ، اسوج ، اسویچره ومجارستانه قیاساً بعض تشکیلات تاریخیه‌نك بقایاسی محافظه اولنمش حتی پارلمنتونك هیئت عمومیه‌سی الآن (ئه‌تاژه‌ه‌رو) عنوانی محافظه ایلمکده بولنمشدر . برنجی (اعیان) وایکنجی (مبعوثان) مجلسندن مرکب اولان ئه‌تاژه‌ه‌رونك هر ایکی قسمی‌ده منتخب ، فقط طرز انتخاب باشقه‌دره . مبعوثان آرای عمومیه‌یه یقین برطرزه تابع ایکن اعیان ولایت مجلسلری طرفندن انتخاب ایدیلیر . انتخاب طقوز سنه مدتله‌در . اعضانك عددی (٥٠) در . اوچ سنه‌ده ثلثی تجدید اولونور. اعیان انتخاب اولونه بیلمك ایچون (٣٠) یاشنده اولمق، مملکتك اك زیاده ویرکو ویرنلرندن بولونمق ویاخود حالاً ویا ماضیاً اك مهم بر وظیفهٔ سیاسیه ویا مأموریت ایفا ایتمش اولمق لازمدر . هر ولایتدن کلن اعیانك مقداری مساوی دکلدر . اك چوق اعضا کوندرن ولایت جنوبی هولانده‌درکه اون اعیانه حق واردر . اعیان مجلسنك امور تشریعیه‌ده صلاحیتی پك محدوددر . عادتا برمجلس تسجیل خدمتنی ایفا ایدر .

مجلس اعیانی منتخب اولمقله برابر دهازیاده شایان دقت مملکت وارسه اوده نوروجدر . ١٩٠٥ سنه‌سندن بری استقلال تام پیدا ایتمش وتمامیت ملکیه‌سنی انکلتره ، المانیا ، روسیه دولتلرینك تحت ضمانته وضع ایلمش اولان بودولت اك دهموقراتیق بر طرزاداره تعقیب ایلمش‌در . مبعوثان واعیان‌عینی کیمسه‌لر طرفندن منتخبدر . هر مجلسه کوره آیری منتخلر یوقدر . (ستورتینغ) عنوانیله معروف اولان بومجلسك (١٢٣) اعضاسی بولونوب بواعضانك انتخابلری تصدیق اولونور اولونماز ربعی اعیان

مجلسی (لاقتینغ) ایچون رأی خفی ایله افراز ایدیلور . کیریده قالانلر (اودەلستینغ) عنوانیله یاد ایدیلن مجلس مبعوثانی تشکیل ایدرلر . هر ایکی مجلسك مدت انتخابیەسی مساویدر . مع مافیه قوانیننده حق تقدم (اودەلستیننغ) مجلسنده اولوب ایکی مجلس ارەسنده اختلاف ظهورنده هیئت عمومیه ستورتینغ اولمق اوزره عقد اجتماع وثلثان اکثریتله اتخاذ قرار ایدر .

اوسترالیاده دخی مبعوثان واعیان عینی منتخبلر طرفندن انتخاب اولونور ومبعوث واعیان اولمق ایچون مقتضی شرائط قانونیه یکدیکرینك عینی ایسەده اوراده بالعکس اعیانلق مدتی مبعوثلق مدتنك ضعفی یعنی آلتی سنەدر ومبعوثلر تجدید تام اصولنه تابع اولدقلری حالده اعیان هراوچ سنەده مناصفةً تجدید اولونور .

۱۱۲ هیئات متحدەده مجلس اعیان. — مجلس اعیانلری هیئت متحدەیی تشکیل ایدن حکوماتك ممثلی اولمق اوزره وجوده کلن دولتلر بالطبع بوس بوتون باشقه اساس تعقیب ایتمکدەدرلر .

امریقا متحدهٔ شمالیەسی ، اسویچره والمانیا ایمپراطورلغی بو نوع دولتلر ارەسنده علی طریق المثال ذکر اولونه بیلیر .

یوقاریده مبحث مخصوصنده تفصیل ایدلدیکی وجهله (مبحث ٥٤) بو صورتله اداره اولونان دولتلر باشلیجه ایکی عنصری محتویدر : اهالی وحکومات صغیره . دولت بر نقطهٔ نظره کوره بوتون اهالیدن دیکر نقطهٔ نظره کوره بوتون حکومات صغیرەدن مرکبدر . هر ایکی عنصرك حقنی تماماً ویرملیدرکه دولتك قیامنده بر آهنك وتوازن حصوله کله بیلسون .

امریقا حکومتی مجلس مبعوثانی اهالینك ومجلس اعیانی حکومات صغیره‌نك ممثلی قیلمغله بو آهنکی تأمین ایتمش وبوصورتله حکومات صغیره‌نك کندیلرندن نسبةً دها بویوك اولان دیکر حکومات صغیره طرفندن تحت تأثیر ونفوذده قالملرینه وبرکون کلوب موجودیت مستقله‌لرینی غائب ایتملرینه والحاصل دیکر حکومتلر طرفندن بلع اولونملرینه مانع اولمشدر . فی الحقیقه بواصول موجبنجه مجلس مبعوثان اهالی‌یه تابع اولدیغندن عددی اهالینك مقداریله متناسب اولور . حکومت صغیره‌نك نفوسی چوغالیرسه مبعوثلری‌ده اکا تبعاً آرتار . آزالیرسه بالطبع مبعوثلرینك عددی‌ده تناقص ایدر . پارلمنتو صرف مجلس مبعوثاندن یعنی اهالی‌یی تمثیل ایدنلردن مرکب اولسه نفوسی چوغالان حکومات صغیره نك پك چوق خصوصاتده نفوسی قلیل اولان حکومات‌ه اکثریت قاعده‌سنه تبعاً غلبه چاله‌جغی وحکومتلر آره‌سنده مساوات حقوق وصلاحیت قاعده‌سنك سکته‌دار اوله‌جغی طبیعیدر. ایشته بومساواتسزلکه مانع اولمق، هرحکومتك هیئت متحده‌یه داخل اولورایکن شرط اساسی اتخاذ ایتدیکی موجودیت واستقلالنی صیانت ایتمك ایچون اهالی جریانلرینه سد راه اولان برمجلس ، مجلس اعیان وجوده کتیرلمشدر . بومجلسه کیدن اعیان منسوب اولدقلری حکومت نامنه کیدرلر و حکومتلر مساوی اولونجه انتخاب ایلدکلری اعیانك‌ده مقداری مساویدر. حکومت مثلا متحدهٔ امریقاده‌و اسویچره جمهوریت متحده‌سنده هر

حکومت ویاقانتونك ایکیشر اعیان اعزامنه حقلری واردر. امریقا حکومات صغیره‌سندن هربرینك عدد نفوسی نه‌مقداره بالغ اولور ایسه اولسون ، هر ایکی مجلس‌ده ملتی تمثیل ایدییور . فقط بریسی افراد اهالی اعتباریله دیکری حکوماته منقسم اولمق اعتباریله ..

امریقا هیئت متحدهٔ شمالیه‌سی اهالیسی انکلیز عرقنه منسوب وانکلتره عادات سیاسیه‌سنه مألوف اولدقلرندن طولایی ایکی مجلس اصولنی کندی حکومتلری ماهیتیله توفیق خصو- صنده بر استعداد مخصوص عرقی کوسترمشلرسه‌ده اساساً اهالیسی دەموقراتیق وجمهوریتپرور اولان اسویچره‌ده دخی بواصولك تقلید ایدلمسی قاعدهٔ مذکوره‌نك حکومات صغیره‌نك استقلالنی محافظه‌ده‌کی فوائد عظیمه‌سنی کوسترر .

فی‌الحقیقه اسویچره‌نك کوچوك حکومتلرنده بیله اعیان مجلسلری یوق ایکن ١٨٤٨ قانون اساسیسنده بونی قبول ایتمشلردر .

١١٣ المانیا مجلس اعیانی .— المانیا ایمپراطورلغنك‌ده بربوندر- شرات مجلسی وارکه بونی نه‌درجه‌یه قدر بالاده‌کی دستوره توفیق ممکن اوله‌بیله جکی جای تدقیقدر. ایمپراطورلغه مخصوص قانون اساسینك التنجی ماده‌سی موجبنجه «بوندرشرات مجلسی هیئت متحده‌یی (قانون اساسی قونفه‌دراسیون یعنی هیئت متفقه کلمه‌سنی استعمال ایدییور) تشکیل ایدرو حکمدار وحکومتلرك وکیل مرخصلرندن Maudalaires pléni poteuliaires مرکبدر .

« مجلس مذکورده رأی ویرمك حق شو نسبت دائره‌سنده تقسیم

اولونمقـدر : پروسیانك ۱۷ رأیی واردر . (روسیایه کچمش اولان هانووره ، هس‌الهقتورال ، ناسـاو ، فرانقفورت داخل اولدیغی حالده) باویرا ٦ ، ساقسونیا ٤ ، وورتهمبرغ ٤ ، باد ۳ ، مکلبورغ شه‌ومرین ۲ برونسـویق ۲ ، دیکر حکومتلر وشهرلر (کههـامبورغ ، لوبه‌ق وبرهمه‌ن شهرلریدر) بر رأیه مالکدرلر . هیئت متحده‌یی تشکیل ایدن دولتلردن هربری نه‌قدر رأیه مالك ایسـه اوقدر مرخص کوندره بیلیر بونکله برابر بودولتـك حائز اولدیغی رأیلرك مجموعی آنجق جهت واحده‌یه اعطا اولونه‌بیلیر . »

بوندرشرات اعضاسنك جمله‌سی مرخصدرلر ومثلا وکلا ، دائره‌مدیرلری ، شورای دولت اعضالری ، شهر امینلری ، مشاور خاصلر وسائره‌درلر . هیئات متحـده ارکانندن اولان حکومت ، بونلری نصب وتعیین وفضله اوله‌رق صریح تعلیمات ایله تجهیز ایدرلر یعنی مرخصـلر وکالت مقیـده‌یه تابعدرلر . هرحکومت نه‌قدر رأیه مالك ایسه اوقدر مرخص کوندرمکه مجبور دکلدر . بوندرشرات اعضاسندن اولان ذاتك رایخشتاغده مبعوث اولمسی ممکن دکلدر چونکه برنده حر دیکرنده مقیـد اولدیغی ایچـون متناقض رأیلر ویرمسی ممکـندر . قرارلر بعض استثنالردن صرف نظر اکثریت عادیه ایله ویریلور . بوتون ایمپراطورلغه‌عائد اولمیان برمسئله‌ده بوتون اعضا قراره اشتراك ایتزلر ویالکز اومسـئله هانکی حکومتلره تعلق ایدییورسه اوحکومتلرك مرخصلری قراره اشـتراك ایدرلر مجلس سنه‌ده لااقل بردفعه‌اجتماع ایدر ثلث اعضاسی طلب ایتدکلری‌حالده‌اجتماعه دعوت اولونور . ریاستی آلمانیا ایمپراطورلغی باش وکیلنده‌در . رئیس ریاسـتی بروکیل ایله‌ده اداره ایده‌بیلیر . مجلس مبعوثان حال اجتماعـده اولمدیغی زمان بیله بوندرشرات طوپلانه‌بیلیر .

بودجه داخل اولدیغی حالده ایمپراطورلغه متعلق بوتون قانونلر حقنده

اول امرده بوندرشرات مجلسنده ابتداءً تدقیق اولونور اوندن صکره رایخشتاغ مجلسنه کوندریلور رایخشتاغ مجلسی قانونی مذاکره ایتدکدن صوکره بوندرشرات تکرار تدقیق وایمپراطور طرفندن اعلان ایدلمسنه مأذونیت اعطا ایدر .

بوندرشراتك دها پك چوق واسع صلاحیتلری واردر . نظاماتك نشر واعلانی خصوصنده برنوع شورای دولت وظیفه‌سنی ایفا، مأمورلر طرفندن قانونك تطبیقنده کوریلن نقایصی محتوی راپورلری تدقیق ، بعض بویوك مأمورلرك ایمپراطور طرفندن حین تعیيننده رأی موافقتنی اعطا ایدر ایمپراطور آنجق بوندرشراتك موافقتیله اعلان حرب ایدر ایمپراطورلغه متعلق قوانینك تعدیلنی متضمن امرنامه‌لری عقد ایدر ورایخشتاغ مجلسنی فسخ ایلر . بعضاً محکمه وظیفه‌سنی ایفا وامور اتحادیه‌یه متعلق وظیفه‌لرینی ایفا ایتمین حکوماتی بووظیفه‌نك ایفاسنه اجبار ، حکومتلر اره‌سنده‌کی اختلافاتی صوك درجه‌یه کلمه‌کلری زمان حل ایدر الحاصل بوکا مقیس دها پك چوق حقوق وصلاحیتلرله مجهز اولان بو مجلس المان مشاهیر مؤلفیننده ژه‌لنیق طرفندن ایمپراطورلغك رکن اعظمی عد اولونمقده‌در . بونی سائر حکومات متحده‌ده‌کی اعیانه قیاس ایتمك البته طوغری اوله‌ماز . علی‌العموم اعیان مجلسلرندن فرقی اعضاسنك تعلیماته تابع اوله‌رق حکومت متبوعه‌سنه حساب ویرمکه مجبور اولمسی وبرنوع دیپلومات مجلسی حالنی آلمسیدر . هیئت متحده اعیان مجلسلرینه‌ده کتیره‌من چونکه حکومتلرك هربرینه عائد اولان مقدار آرا مساوی دکلدر . بونکله برابر رایخشتاغ ایله مشترکاً امور تشریعیه‌یه اشتراك ایتمسی ، رایخشتاغك عجولانه ، ویامفرطانه قانونلری اوزرنده برتأثیر معدل اجرا ایده‌بیلمسی والحاصل سائر مملکتلرده‌کی اعیان مجلسلرندن نه‌کبی فوائد استحصال ایدیلیورسه اوفوائدی تأمین ایلیه‌بیلمسی اعتباریله برمجلس اعیان صاییله‌بیلیر .

١١٤ اعیان و زادکانلق جریانی . — مختلف مملکتلرده مختلف اساسلره تبعاً من القدیم تشکل ایتمش و یا مؤخراً تشکیل اولونمش اعیان مجلسلری حقنده مختصراً لازم کلن تفصیلاتی سرد ایتدك . بونلردن حکومات متحده‌یه عائد اولان اعیان مجلسلرینك ماهیتی بوس بوتون باشقه بر شی اولدیغنی کوردك؛ آنجق اعیان مجلسلرینك اشکال سائره‌سنی ومملکتده نه کبی جریانلره بر تمثال عد ایدلمکده بولندیغنی ویاخود نه کبی نظریات علمیه‌یه ویا فوائد فعلیه‌یه استناد ایتدیرلمکده اولدیغنی موضوع بحث ایتمدکدن ماعدا اساساً هرهانکی برسبب ومؤثرك سوقیله اولورسه اولسون پارلمنتویی ایکی‌یه تقسیم ایتمه‌نك نظریات حقوقیه وحیات اجتماعیه ایله ممکن التألیف اولوب اولمدیغندن، تعبیر دیکرله اعیان مجلسنه لزوم وارمی یوقمی جهتلرندن اصلا بحث ایتمدك. بو سببله هیئات متحده‌ده‌کی اعیان مجلسلری حقنده ویردیکمز معلومات مجمله ایله بالاکتفا دیکر مجالسك مملکتلرده نه کبی اجتماعی جریانلره بر تمثال عد ایدلمکده اولدیغنی خلاصةً تفهیم ایده‌لم :

مملکتده‌کی جریانلری تمثیل اعتبارله اعیان یابروجه بالا هیئات متحده حکوماتنه تمثال اولورویاخود مملکتده برزادکانلق و محافظه‌کارلق صنفی بولونوب او صنفك منافع مادیه واحوال روحیه‌سنه ترجمان فرض ایدیلور و یاخودده بر مملکتده مختلف منافع اقتصادیه واحوال فکریه جریانلری اولورکه‌اونلری

انتخابات سلکیه بحثنده ایضاح ایده‌جکمز وجهله ارائه و اظهار ایدر . بعضاً بو مطالعه‌لرك هیچ بری وارد اولمیه‌رق اعیانك وجودنده باشقه منافع آرانوب اکا کوره تشکیلاتی اجرا ایدیلور و مثلا ایتالیاده و بزده اولدیغی کبی نصبی و اکثریا بك چوق مملکتلرده کورلدیکی وجهله منتخب مجلس اعیانلر وجوده کتیریلور .

هیئت متحده حکومتلرنده‌کی اعیان مجلسلرینك منافعنه ارجاع کلام ایتمیه‌جکز زادکانلق و محافظه‌کارلق جریاننه کلنجه آنك حقنده مطلق و قطعی بر حکم ویرمك قولای دکلدر . فی الواقع بعض مملکتلرده زادکانلق انقلاب کبیره و بو نجه نقلیات فکریه‌یه رغماً مملکتلردن بوس بوتون سوکولمامشدر . انکلتره ، پروسیا ، مجارستان وسائره‌ده زادکانلق بر طبقهٔ سیاسیه دکلسه بیله بر طبقهٔ اجتماعیه‌در . قانون نظرنده مساواة وارایسه‌ده بو مساواة روح جمعیتدن روح عاداته تماماً کیرمش دکلدر . بو حیثیتله اوراده اعیان مجلسی زادکانلق و محافظه‌کارلق جریاننك بر نوع محصله‌سی اولور . محافظه‌کارلق نفوذلری مجلس اعیانده و ترقیات سریعه‌یه معطوف نفوذلر مجلس مبعوثانده جمع ایدلمش عداولنه بیلیر و پارلمنتو مملکتده مهماامکن حقیقی بر آینه خدمتنی ایفا ایتمش و حیات عمومیهٔ اجتماعیه‌یی اداره ایدن باشلیجه قوتلر تنظیم و توزین ایدلمش اولور .

نیابت طرفداری اولدیغی کبی انکلتره‌یی مشق اتخاذ ایدرك پارلمنتونك ایکی‌یه تفریقی دخی شدتله ترویج ایدن مونتسکیونك بو مبحثده کوستردیکی اسباب موجبه شودر : « بر دولتده دائما

تولد و ثروت و حائز شرف اولمق اعتباریله مختار بعض ذواته تصادف اولونور. اکر بونلر خلقه قاریشدیریلور و اونلرده هرکس کبی یالکز بر رأیه مالك بولونورسه حریت مشترکه کندیلرینك اسارتنه بادی اولور و بناءً علیه حریتی مدافعه‌ده هیچ بر منفعتلری قالماز زیرا اتخاذ اولونه‌جق مقرراتك قسم اعظمی کندی علیهلرینه اولور. شو حالده امور تشریعیه‌ده‌کی حصه‌لری دولتدن حائز اولدقلری سائر فوائد ایله متناسب اولملیدر بو ایسه آنجق ملتك تشبثلرینی طوردیرمغه صلاحیتدار بر هیئت تشکیل ایده‌بیلملریله ممکندر ناصلکه ملتده آنلرك تشبثلرینی طوردیرمق اقتدارینی حائز اولور. بو صورتله قوهٔ تشریعیه هم زادکان هیئتنه، همده ملتی تمثیل ایده‌جك مبعوثانه تودیع ایدیلور بونلرك هربری آیری مجلسلره، آیری مذاکراته و آیری منافعه مالك اولمش اولور ...»

زادکانلق بر مملکتده امور طبیعیه‌دن عد اولندیغی بر صره‌ده یازمش اولان بالاده‌کی فقره‌نك قوتی اومحیطه کوره قابل انکار اولمیان بر حقیقتی احتوا ایده‌بیلیرسه‌ده اساس تشکیلاتی مساواة و حقوق خلقه استناد ایدن بر جمعیت ایچون بو مطالعه‌نك غیر وارد اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر. حقیقتده زاده‌لك وزاده‌لکی ممثل هیئتلر دره‌بکلك اصولنك انقاض تاریخیه‌سندندر و بونلر یالکز ماضیلرینك واراضی‌یه اولان ارتباط قویلرینك تأثیریله قابل تحمل‌درلر. اقوام حاضره بویله بر انقاض قدیمه‌نك دوام حیاتنه

كندى امل وحاكميتلرينه مزاحم ومانع اولمامق شرطيله موافقت ايديورلر. ذاتاً اكثر مملكتلرده زادكاندن مركب اولان بو قبيل اعيان هيئتلرينك محصلهٔ ملت صاييلان مبعوثان هيئتلريله حقوق و صلاحيتجه متساوى اولماملرى بوندن ايلرى كلير. عصر اخيرده انكلتره‌ده بوتون نفوذك اعياندن مبعوثانه ومبعوثاندن ملته انتقال ايتمسى بوندن طولاييدر.

برده ماهيت اجتماعيه‌سى تعريف ايتديكمز شكلده اولان اعيان مجلسلرينك مطلقا محافظه‌كار اوله‌جقلرينى ادعا ايتمك طوغرى دكلدر. زيرا بو فكرى اك زياده ممثل فرض ايديلن انكلتره لوردلر قماره‌سنك بر قسم اعضاسى قديمدن برى ليبرالدر. كذلك پك چوق مبعوثان مجلسلرى واردر كه محافظه‌كار عنصرلرى محتويدرلر. حتى عنصر محافظه‌كاريسى غالب كلن مبعوثان مجلسلرى پك چوقدر. شو تفصيلات زادكانى بر صنف سياسى دكل بر صنف اجتماعى تشكيل ايدن مملكتلرده بيله ارثى اعيانك قرون وسطادن قالمه آثار عتيقه نوعندن بر نمونه عد ايدلمسى لزومنى كوستريور. زادكانلق جريانلرى مفقود، طبقات اجتماعيه‌سى بو قبيل تشكيلاتدن آزاده اولان مملكتلرده ذاتاً اعيانك نه ماضيسى نه‌ده مملكتده كوكلشمش بر استنادكاهى اوله‌ميه‌جغندن اورالرده ارثى اعيانك هيچ بر معناسى اوله‌ماز.

١١٥ اعيان لهنده اك فعلى دليل. — هيئت متحده شكلى موجود اولمديغى ومملكتده ماضينك بوكبى جريانلرى مفقود

بولندیغی ویاموجود اولسه دخی انقلابات ایله ازاله ایدلدیکی وزیرده بحث ایده جکمز انتخابات سلکیه یه توفیقاً ده اعیان تشکیل اولونمدیغی حالده ینه قوهٔ تشریعیه‌یی ایکی‌یه تفریق ایتمکه لزوم وارمی؟ بالفرض هنوز تشکل ایتمش بر حکومت واحده‌ده مجلس مبعوثانك یانی باشنه‌برده اعیان مجلسی بولوندیرمغه حاجت قالیرمی؟ اکثر مؤلفینك قولی واکثر ممالکك اجتهادی بولزوم واحتیاجك لهنده‌در. پارلمنتوسی صرف اهالی عنصرینه مستند وحکومتی واحد و ماضی جریانلرندن آزاده بر مملکتده بیله اعیانك لزومنی کوسترن اك بویوك دلیل فعلی الیوم همان کافهٔ ممالکده ایکی مجلس اصولنك قبول ایدلمش اولمسیدر. اکر اعیان مجلسی فائده‌لی ولزوملی اولمسه هر متمدن قوم بر مجلس اعیان - بو مجلسك نشأت ومنبع قوتی نه‌اولورسه اولسون - وجوده کتیرمز ایدی. بو مجلسك وجودی بر نفع تأمین ایدییورکه همان کافهٔ اقوام، حتی اك یکی تشکل ایدنلر و مثلا آوسترالیا بیله اك لیبرال واك زیاده اهالی عنصرینه مستندایکن بویله بر ایکنجی مجلس تأسیسنی سلامت ومنفعت مملکت ایچون الزم عد ایتمشلر. شوحالده هیچ بر دلیل عقلی ومنطقی اولمسه دخی مجلس اعیانك محضا بو مثال عمومی سببیله بر مؤسسهٔ لازمه اولدیغنی تصدیقده تردد ایتمه‌ملیدر.

۱۱۶ اعیانی اولمیان مملکتلر. — یالکز بر قاچ مملکت واردرکه پارلمنتولری مجلس واحددن مرکبدر. ایران پارلمنتوسی

مجلس مبعوثاندن عبارتدر. مع مافیه روسیه وانکلتره بر مجلس اعیان تشکیل ایتمسنی ۱۹۱۲ حادثات مشوشه‌سی اثناسنده ایرانه توصیه ایلمشلردر. بالقان حکومات صغیره‌سنك بعضیسی مجلس واحد اصولنده ثبات ایتمشلردر. بلغارستان ویونانستان کبی. صربستان بر آره‌لق ایکی مجلس وضع وتأسیس ایتدکدن صوکره بالآخره قانون اساسیسنی دکیشدیره‌رك مجلس واحد اصولنی اختیار ایتمشدر. ۱۹۰۱ ده تنظیم ایدیلن صرب قانون اساسیسی موجبنجه اسقوپچینا مجلسنك (پارلمنتو) یانی باشنده اعضاسی قسماً منتخب وقسماً طرف قرالیدن منصوب وبر قسمی‌ده بحق ورأساً اعضا اولمق اوزره دیکر بر مجلس وجوده کتیرلمش ایدی. فقط قرال الکساندر وقرالیچه دراغانك صورت فجیعه‌ده اتلاف ایدلملرینی متعاقب بروجه‌بالا قانون اساسی موجبنجه وجوده کلمش اولان اعیان و مبعوثان مجلسلری عقد اجتماع ایده‌رك پترو قره‌ژیوکیه ویچی قرال نصب ایتمشلر و ٥ حزیران سنه ۱۹۰۱ قانون اساسیسی یرینه یکی بر قانون اساسی وضع ایتمشلردرکه بك جزئی فرقلردن صرف نظر دها اول حکمفرما اولان ۱۸۸۸ قانون اساسیسنه مشابهدر ایشته‌بو یکی قانون موجبنجه صربستانك مجلس اعیانی یوقدر. اوروپاده لوکسمبورغ حکومتنك‌ده قانون اساسیسی یوقدر آمریقاده مکسیقا، خط استوا، پهرو وبولیویا حکومتلری مقدما مجلس واحد اصولنی قبول ایتمشلر ایکن بالآخره ایکی مجلس اصولنه رجوع ایتمشلردر.

۱۱۷ اعیانك لزومنی کوسترن دلائل . — مع مافیه اکثریت اقوامك ایکی مجلس اصولنی قبول ایتمسی کافی درجه‌ده بر دلیل فعلی فرض اولنمسه دخی برچوق دلائل عقلیه ایکی مجلسك امور دولتك انتظامنه فوق العاده خادم اوله‌جغنی کوستره‌بیلیرا کثر مؤلفین حاکمیت ملیه‌نك برولاتجزی اولدیغنی تصدیق ایتدکلری واهالینك بوحاکمیتی انتخابدن باشقه برصورتله اظهارایتمسنه امکان بولمدقلری والحاصل مملکتده نه صنوف خلق تقسیماتنه ونه‌ده حکومات صغیره‌یه دائر تشکیلات موجود اولمدیغی حالده مجلس اعیانی‌ینه حکومات نیابیه‌نك عادتالازم غیر مفارقی ومجلس مبعوثانك متممی فرض ایلیورلر. کوستردکلری اسباب بروجه آتیدر :

اولا فرانسه‌نك ارائه ایلدیکی تاریخی مثاللردن عبرت بین اولمق اقتضا ایدرسه کوریلورکه نه وقت مملکتده مجلس واحد اصولی قبول ایدلمش ایسه محاربه ، اختلال ، مظالم یکدیکرینی ولی وتعقیب ایدرك حضور واسایش خلق منسلب اولمشدر . مجلس واحدزمانلرنده کوریلن بوعظیم فترتلره مقابل مجلس ایکی اولدیغی زمانلرده بالعکس بالنسبه سکون حاصل اولمش ، مملکت نعمت اسایشدن اوزون مدت استفاده ایده بیلمشدر .

رەستوارسیون، لوی فیلیپ واوچنجی جمهوریت دوره‌لری ایکی مجلس اصولنك قبولنه تصادف ایتمشدر . بالعکس ترور ۱۸٤۸ زمانده‌کی عمله انارشیسی، ۱۸۷۰ ده‌کی قومون مجلس واحد حکمفرما اولدیغی زمانلره تصادف ایدر . بو تاریخی

مثاللر مجلس واحد اصولی علیهنده بك مدهش حجتلر تشکیل ایده‌بیلیرسه‌ده بونده بوس بوتون ظواهر حاله آلدانمق‌ده موافق انصاف دکلدر. بالاده کی فترت دوره‌لرینی یالکز محاذیری ایله دکل محسناتی ایله‌ده اولچمك لازمدر. بو فترت زمانلرنده مجلسك بر اولمسی ایشـك دها چابوق کوسترلمسنی وممکلتك داخلی وخارجی بلایادن بر آن اول قورتولمسنی انتاج ایلمشدر (ذاتاً مجلس واحدطرفدارلرینك استناد ایتدکلری اك قوی دلیل فعلی بودر.) فرانسه‌ده اختلال کبیر اثناسنده یالکز بر مجلسك حاکمیت ملیه‌یی نفسنده جمع ایتمسی هر طرفدن مملکتی پامال تجاوز ایدن اعدانك دفعنه اك بویوك سائق اولمشـدر. کذلك ۱۸۷۰ دن صوکره فرانسه‌نك استیلادن تخلیصنه تضمینات حربیه‌نك تسویه‌سنه و مملکتده بر بنای جدید سیاسی قورولمسنه اك زیاده یاردم ایدن عواملدن بری‌ده مجلسك منفرد اولمسی در. شو حالده فرانسه تاریخنده‌تك مجلسلرك انعقادی اثناسنده اغتشاشـات ظهوری وبونك نتیجه‌سنده حکومت مستبده تأسس ومصائب سائره‌نك توالی ایتمسی منحصراً مجلس منفرد اصولنك نتایج ومحاذیرندن ایلری کلز باخصـوص مجلس ایکی اولدیغی زمانلرده دخی مملکت ظن ایدلدیکی قدر مصیبتسز کچمه‌مشدر. برنجی ناپولئونك جبر وتحکمی مجلسلرك ایکی اولدیغی زمانه مصادف ایدی. بناءً علیه بالاده‌کی دلیلك قوتنی اعـتراف ایله برابر بونی قطعی اوله‌رق قبول طوغری اوله‌ماز.

۱۱۸ قوهٔ تشریعیه ایکی‌یه تقسیم اولونملیدر. — ثانیاً مجلسك واحد اولمسی حالنده اسایشك فقدانی اغلب احتمال اولمسنه مقابل مجلس ایکی‌یه تقسیم ایدلدیکی حالده قوهٔ تشریعیه‌ده‌کی بو انقسام توازن تولید ایدر. توازن ایسه مملکت اسایشی وبناءً علیه منفعتی لهنه بر تدبیردر. فی‌الحقیقه قوهٔ تشریعیه‌نك بالخاصه عصرمزده نفوذ و صلاحیتی کوندن کونه متزاید ومنبسط اولویور. بو قوت مجلس واحده تمرکز ایتدیکی تقدیرده حکومت نیابیه‌یی تهلکه‌یه قویه‌بیله‌جك بر وضع خطرناك آله‌بیلیر.

مدنیت ایلریلدکجه وظائف اجتماعیه تنوع وبو وظائفك هر برینك منتظماً ایفاسی قوانین نشرینه متوقف اولدیغندن مجلسلرك قانونلره متعلق مشاغلی‌ده او نسبتده تزاید ایتمکده‌در. وظیفهٔ تشریعیه‌نك بو کثرتی غایت طبیعی اوله‌رق مجلس تشریعینك قوت وصلاحیتی‌ده تزیید ایلمکده‌در. دیه بیلیرز که زمانمزده قوهٔ اجرائیه ایله قوهٔ تشریعیه آره‌سنده بر مساوات وموازنت دائمه احداثی قوهٔ تشریعیه‌نك یوماً فیوماً توسع وانبساط ایدن بو استعداد استیلاجویانه‌سی حسبیله کوجلشیور وایکیده بر موازنه‌یی اعاده ایچون ایکی قوتك وضعیات متقابله‌سنده تعدیلات اجراسنه احتیاج کوریلیور.

قوهٔ تشریعیه‌ده‌کی بو تمایل مستولیانه هر مملکتده مشهود اولدیغنه نظراً بونك مجلس واحده ویرلمسی ونوعما ید واحدده تمرکز ایتمسی مستعد اختلال اولان (قوهٔ تشریعیه ـ قوهٔ اجرائیه)

موازنه‌سنی بوس بوتون تشویش ایده‌بیلیر. ایمدی قوهٔ تشریعیه ایکی‌یه بولندیکی تقدیرده بو محذور برطرف اولونمق ممکندر.

ایلك قانون اساسیلرك تنظیمنده تعقیب ایدیلن مقصد مهم شو ایدی: شخصی حکمدارلرك ادارهٔ کیفیه‌سنه قارشو محافظه وصیانت... پارلمنتو حکمدارلرك قوتنه قارشو تعدیلکار وتحدید ایدیجی بر وظیفه ایفاسی مقصدیله احداث اولونمش وایشته بونك ایچون بو مجلسه بر نفوذ ویرلمش. انجق پارلمنتو اعضاسنك انتخاب ایله تعیین ایدلمسی پارلمنتو مجلسنك صلاحیت ونفوذینی قطعیاً تجاوز ایتمیه‌جکنه تأمینات مقنعه عد اولونه‌ماز. شمدیکی حالده منفرد مجلسدن عبارت بر پارلمنتونك تجبر وتحکمنه مانع اولمق ایچون مهما امکن بولونه بیلن بر چاره مجلس مبعوثانك یانی باشنه بر مجلس اعیان وضع ایتمك اولمشدر. مجلسك واحد اولمسی تقدیرنده مجلس مراقبه‌سز، عنانسز، قوتیله تقابل ایده‌جك بر قوهٔ موازنه‌دن محروم وحتی مسئولیتدن دخی آزاده صاییله بیلیر. زیرا بر مسئولیت که یوزلرجه کشیلر آره‌سنده انقسامه اوغرار. او مسئولیت عادتا حس اولونه‌میه‌جق درجه کوچولمش، طاغیلمش، آنونیم یعنی غیر معین بر حاله کلمش اولور.

مونتسکیو انکلتره قانون اساسیسنی تعریف ایدر ایکن دییور که: «اوراده قوهٔ تشریعیه ایکی قسمدن مرکب اولدیغندن بری دیکرینی ممانعت متقابله‌ده بولونمق صلاحیتی حائز اولمق

اعتباريله تقييد ايدر . فی‌الحقيقه برتك مجلسك ـ ولو منتخب اولسون ـ تحكم واستبداد ايتمسی ملحوظدر وبويله مجتمعاً واقع اولان تحكمك ضرری برتك‌شخصك تحكمندن ضررجه دون دكلدر . » فكرمزجه حتی ضررجه فائقدر . چونكه تحكم ايدنلرك كثرتی هم تحكم‌ايدنلرك ضعفنی هم‌محكوم‌اولانلرك ضعفنی انتاج ايدر . ضعيف برمستبدك تحكمی آنارشی توليد ايدر آنارشی ايسه استبداددن دها وخيمدر .

مجلسك سوء استعماله قابليتی اولان بو صلاحيتلری نه كبی شيلردر ؟ مجلس صفت تشريعيه‌يی حائز ولمغله علی‌الاكثر قانون اساسينك، يعنی شكل حكومتك تعديل وتبديلنده‌ده‌مهم بر رول اوينا‌ديغی كبی قوانين‌سائره ايله دولتك هردرلو حركاتنك ناظمی، حتی ديكر قوتلرك كنديسنه نظراً اولان موقعنك كندی لهنه‌معدلی اولور . مجلس ، ملتك كيسه‌سنه حاكم اولمقله بوتون معاملاتی بر آنده طورديره‌بيلمك قدرتنه مالكدر . كذلك مجلس مراقبه‌سـ ـيتمكله بوتون معاملات دولتی طوغريدن طوغری‌يه‌دكلسه بيله‌طولاييسيله تحت نفوذنده بولنديرمش اولور حال بوكه قوتلرك يكديكرينه‌معاونتی اصول مشروطيت مطلقه‌نك نه‌قدر مقتضاسی ايسه بونلرك تفريقی ويكديكريله توازن حالنده ومهما امكن مستقل بولنديرلمسی‌ده اصول مذكوره‌نك اودرجه ايجاباتندندر .

ايمدی بو مدهش سلاحلرله مجهز اولان قوهٔ تشريعيه

منفرد بر مجلس حالنده بولوندیغی تقدیرده ناصل دوچار غرور اولماز؟ هرشیده ایی کوتو کندی آرزوسنی اسعاف ایتدیرمك هوسنه قارشو ناصل کندینی ضبط ایدر؟ باخصوص بویله بر مجلس اقوامك تاریخده اکثریا کورلدیکی وجهله کندیسنی تولید ایدن هوسات واحتراصات عمومیه‌یه قارشو مقاومت ایده‌میه‌رك حاصل اولان سیل افکار کندیسنی ایسته‌مدیکی وادیلره قدر سوق ایتمزمی؟ تجربهٔ ثابتدرکه بو مجلسلرده حساسیت چوقدر. اعتدال دمی محافظه ایتمك بوقبیل منفرد مجلسلره نادراً میسر اولان نعمتلردندر. وبوصورتله علی‌الاکثر قوهٔ اجرائیه‌ایله ـ قانوناً حل اولنه‌میه‌جق صورتده ـ حال اختلافده بولونور. اختلافك صورت تسویه‌سی بالدفعات کورلمشدرکه یاقوهٔ اجرائیه‌نك غلبه‌سنه یعنی ضربهٔ حکومت وقوعنه ویا مجلسك تحکمنه ـ که یوده آیری بر ضربه‌در ـ منتهی اولور. بونلر ایسه فوق‌القانون طرق فوق‌العاده اولوب ملته قارشو قانونه رعایتکارلق خصوصنده حسن مثال تشکیل ایتمز. حکومت ویا مجلسدن هرهانکی بری اختلافی بر معاملهٔ جبر و شدتله نتیجه‌لندیریرلرسه حاصل اولان نتایج مهلك اولور. مجلس غالب کلیرسه قوهٔ اجرائیه‌یی معدوم حکمنده بولوندیریر هیئت وکلایی نفوذینه منقاد قیلار قوهٔ اجرائیه غالب کلیرسه مجلس آنك بر بندهٔ فرمانبری، بر هیئت مطیعه‌سی اولور. هرایکی شق ایسه حیثیت و وقار ومنفعت وحقوق ملت ایله قابل توفیق اوله‌ماز.

انکلیز مشاهیر مؤلفیندن (بریس) آمریقا قواعد مشروطیتندن باحث برائرنده دییورکه : « شمدی ایکی مجلسك لزومی علم سیاستك بر دستوری حکمنه کیرمشدر . بو دستور شوظنه مبتنیدرکه هرمجلس کندی تمایل فطریسی ایجابی اوله‌رق عجول ، متحکم وبوزولمغه مستعددر . بو تمایل آنجق نفوذجه مساوی دیکر بر مجلسك وجودیله توقیف وتحدید اولونه بیلیر . آمریقالیلر قوهٔ تشریعیه‌لرینی ایکی‌یه تقسیم ایتمکله تحدید ایدییورلر . روماليلرده وقتیله قرال یرینه ایکی قونسلوس اقامه ایتمکله قوهٔ اجرائیه‌لرینی بوصورتله تقسیم وتحدید ایلمشلردر . »

۱۱۹ اعیان حکم وظیفه‌سی ایفا ایدر. — ثالثاً اعیان بر حکم وظیفه‌سنی ایفا ایدر. بالاده ایضاح ایلدیکمز جبر و تغلب احتمالاتی اثناسنده اعیانك بر نوع حکم موقعنده قاله‌رق مدهش مصادمه‌لرده بر وظیفهٔ مانعه ایفا ایتمسی ممکندر . زیرا اختلاف قوهٔ اجرائیه ایله مجلس مبعوثان آره‌سنده ظهور ایدرسه هرایکی طرف کاه عزت نفسنی ، کاه حقوق وصلاحیتنی وسیله ایدرك طوردیغی یرده صاپارطرفینی بووضعیت متقابله ومتخالفه‌دن ناصل چیقارملی؟ ایکی جداجو آره‌سنه بر متوسط کیرمزسه بو جداجولرك نهایت حقله دکل قوتله حل دعوی ایده‌جکلری طبیعیدر . بو ایسه اك فنا بر شیدر . ایشته او وقت اعیان بو متوسط، بو حکم وظیفه‌سیله امداده یتیشور . بر اختلافده اعیان قوهٔ

اجرائیه ایله متفق اولور ایسه او وقت افکار عمومیه نك قوهٔ اجرائیه یه حق ویرهمهسی ممکن دکلدر. قوهٔ اجرائیه بو صورتله افکار عمومیه مظاهرتیله مجهز اولورسه مجلس مبعوثان حقسز ویا هیچ اولمزسه افکار عمومیهده قوتسز اولدیغنی تقدیر ایدرك اصرارندن صرفنظر ایدر. بالعکس اعیان مجلس مبعوثان ایله متفق اولور ایسه او وقت قوهٔ اجرائیه خلق نظرندهکی ضعفنی وبلکهده حقسزلغنی آکلار. وهر ایکی تقدیرده اعیان بر مصلح خدمتنی ایفا ایدر.

بعضاً اختلاف مجلسك ایکی جزؤی آرهسنده واقع اولور. بونكده وخامتی واردر. فقط او وقتده قوهٔ اجرائیه حکملك ومصلح وظیفهسنی ایفا ایدر. بالفرض مجلسلردن بری منتخب ایسه آنی طاغیدوب انتخابات جدیدهیه مراجعت ایدر اکثریا قابل فسخ اولمیان مجلس اعیان ایسه هنوز ملتدن اخذ حیات وقوت ایتمش بر مجلس مبعوثان، حکومتله متفق بر مجلس مبعوثان قارشوسنده آرتق طایانامیهرق سرفرو ایتمك مجبوریت قانونیهسنده دکلسه بیله ــ مجبوریت معنویهسندهدر. زیرا اکثریا دها آغر باشلی فرض ایدیلن مجلس اعیانك کندینی افکار عمومیهنك وحاکمیت ملیهنك اوقدر فوقنه آتمیهجق قدر بصیرتکار اولهجغی وعکس حالك اشاغیدن یوقاری ناقابل مقاومت شدتلره سببیت ویرهجکنی تقدیر ایدهجکی طبیعیدر.

۱۲۰ اعیان معدلدر. — رابعاً مجلس اعیان معدل ومؤخر وظیفه‌سنی ایفا ایدرکه بوده سلامت مملکته آیریجه خادمدر. مجلس واحد اولدیغی تقدیرده پك چوق مقررات سرعتله وبعضاً بلا تأمل صادر اولور. احوال فوق‌العاده‌ده تضییق وقایع مجلسی اباغه دوشن بعض ناخوش وعواقبی ناقابل تعمیر تدابیر ومقررات تشریعیه اتخاذینه حتی کرهاً سوق ایدر. خطا وعجله نتیجه‌سنده ویا هیجانه کلمش افکار عمومیهٔ سطحیه‌یی تطمین مقصدیله اتخاذ اولونان مقرراتك تعمیری پك کوچ اولدیغی ایچون مجلس اعیان خطایی تصحیح، عجله‌یی ازاله ومملکتك عظیم وبحران انکیز هنکاملرنده وقت قازانمش اوله‌رق ثمرهٔ تضییق اولان مقرراتی تعدیل ایدر. ناکهظور بر وقعه‌ده شدتلی بر غلیان مجلس مبعوثانده سکونت واعتدال دمی غائب ایتدیریر. حال بوکه بو حالت استثنائیهٔ روحیه‌ده بولونونان بر مجلسك ویره‌جکی قرار مجلس اعیانه کیرنجه‌یه قدر وقت قازانیلور. اذهانده سکون واستقرار عودت ایدر. واو وقت اعیان دها مساعد ودها آز مضیق بر محیط ایچنده وظیفهٔ تعدیلکاریسنی ایفا ایلر ویا دها طوغریسی ایفا ایده بیلمسی احتمالاتی چوغالیر.

۱۲۱ اعتراضلر (نظری اعتراضی). — همان اکثر ممالکده قوهٔ تشریعیه‌نك ایکی‌یه تقسیم ایدلمسی مثالی حد ذاتنده مقنع بر دلیل تشکیل ایندیکی حالده بالاده‌کی ایضاحات بوکا منضم

اولونجه آرتق مجلس اعیان اساسنه اعتراض ایتمه‌مك لازم كلیر ایكن ینه ایكی مجلس اصولنك شدتلی معارضلری واردر. مجلس واحد اصولنی ترجیح ایدنلرك ایكی مجلس اصولنه اعتراضلری باشلیجه ایكی نقطه‌ده خلاصه ایدیله بیلیر :

(۱) مجلس اعیان حاكمیت ملیه‌نك وحدتی اساسنه مخالفدر

(۲) مجلس اعیان اصلاحاتی تأخیر ومملكتی عطالته سوق ایدر.

(۱) برنجی اعتراضی درمیان ایدنلر فكرلرینی شویولده ایضاح ایدییورلر : حاكمیت ملیه ارادهٔ ملیه‌دن عبارتدر . قانون بو اراده‌نك تجسم ایتمش برشكلیدر. مادام‌كه ملت بردر وحاكمیت ملیه‌ده آكا تبعاً بر ولایتجزی وغیر قابل ترك و فراغدر او حالده بر ملته وكالت ایدن مجلس‌ده بر اولمق لازمدر . هله مملكتده هیچ براصیلزاده‌لك جریانی موجود دكل‌ایسه ایكنجی مجلسك مملكتك نه‌كبی برشیئی تمثیل ایده‌جكی معلوم بیله‌اولماز .

باخصوص ارادهٔ ملیه بر شی حقنده وارد اولونجه او شی حقنده‌یا مثبت، یا منفی بررأی‌وقرار ویرر، تعبیر دیكرله برشی حقنده یا اوت ، یا خایر دیه بیلیر . ایمدی ملتك عینی زمانده بر شی حقنده هم اوت، هم خایر دیمسنه امكان یوقدر. حال‌بوكه پارلمنتو ایكی‌یه تقسیم ایدیلنجه ملتی تمثیل ایدن مجلس مبعوثان بر شی حقنده اوت دیدیكی حالده ینه ملتی تشكیل ایدن مجلس اعیانك عینی‌شی حقنده خایر دیمسنه دائما تصادف ایدیله بیلیر . بو ایسه الك صریح‌بر تناقضدر .

آنجق بو غایت ملزم کورینن طرز مجا کمه‌نك اساسی مقبول دکلدر . زادکانلق جریانی ممثل بر هیئتك وجودی نظریات وقواعد حقوقیه ایله قابل تطبیق اولمدیغی ایچون بر مملکتده شبهه یوقدرکه نیابت وتمثیل یالکز ملته مستند اوللیدر. فقط بو اساسدن مجلسك بر اولمسی لزومنی دکل ملتك هر ایکی مجلسه ده استنادکاه ومنبع قوت اولمسی لزومنی استخراج ایتمك اقتضا ایدر . هر ایکی مجلس مجتمعاً ملتك تمثالی درلر . یوقسه هر بری، آیری آیری دکل . . بناءً علیه مجلسلردن برینك بر ماده حقنده اوت، دیکرینك خایر دیمسی ملتك عینی مسئله حقنده هم اوت هم خایر دیمش اولدیغنی کوسترمز. ایکی مجلس آره‌سنده‌کی بو تناقض یالکز ملتك هنوز وکیللری واسطه‌سیله هیچ بر اراده اظهار ایتمه‌مش اولدیغنی کوستریر . قانونلر ایچون ایکی مجلسك اتفاقی شرط اولدیغندن نه وقت ایکی مجلس بر بر مسئله حقنده اوت ویاخایر دیمکده متفق قالیرلرسه او وقت ملتده اوت ویاخایر دیمش اولور .

برده نظریات علمیه‌دن استخراج ایدلمك ایستنیلن بالاده‌کی اعتراضی محق فرض ایتمك لازم کلیرسه بر تك مجلسك‌ده حاکمیت ملیه‌یه منافی اولمسنی قبول ایتمك ضروری اوله‌جقدر. زیرا بر تك مجلسده‌ده اعضا متعدددر . وبو اعضا اقلیت وا کثریت تشکیل ایدرلر . بالاده‌کی نظریه‌یه کوره او وقت بر تك مجلسده‌ده حاکمیت ملیه‌یی انقسامه اوغراتمش اوله‌جغز . حقیقت ایسه

بو شکلده تلقی اولونمامليدر. اول واخر تعريف ايتديكمز وجهله پارلمنتونك عمومی بردن برجسم واحد كبی ملتك عمومنه بردن وكالت ايدر . وحدتی پارلمنتونك ماهيتنده اراملی، يوقسه آنی تركيب ايدن اجزا واقسامده دكل . بالاده‌كی اعتراض معقول كورونمك لازم كليرسه او وقت وكالت مليه مطلقا قابل تجزی وانقسام اولمق شاننده اولميان بر تك شخصه تفويض وتوجيه ايدلمك ايجاب ايدركه بونك‌ده بزی پله‌بيسيت ونهايت استبداده قدر سوروكليه‌جكی آشكاردر .

(٢) فعلی اعتراض . — مجلس اعيانك تأخير ايديجی وحتی اصلاحاتی تعطيل ايديجی برمؤسسه اولديغی حقنده نظريات علميه‌دن دكل فعلياتدن مستخرج اعتراضك ماهيتنه كلنجه بو اعتراضی الك كوزل بر تشبيه ايله تجسم ايتديرن ذات آمريقانك اون سكزنجی عصر رجالندن فرانقلن اولمشدر . مشار اليه : «ايكی شعبه‌يه آيرلمش بر قوهٔ تشريعيه‌بری اوكده بری آرقه‌ده فقط معكوس استقامتلره متوجه ايكی حيوان طرفندن چكيلان بر آرابايه بكزر . » ديمشدر. ذاتاً انتخاب اساسنه مستند اعيان مجلسلرينه وارد اولان الك قوتلی اعتراض‌ده بودر . بوده شبهه يوقدركه شايان تأسفدر . مع‌مافيه موسيو ايسمه‌ن بوكا دائر شويوكسك ودرين مطالعه‌يی يوريديور : «مجلس اعيان ديكر خصوصاتده تأمين ايتديكی فوائد مهمه‌يی بوفيناتله صاتون آليرسه‌ق ينه بزه اوجوزه مال اولمش اولور . مع مافيه بو محذور بيله پك ياقندن تدقيق

ایدیلورسه اهمیتنك قسم اعظمنی غائب ایدر و حتی بلکه ده بر نعمته دونر. فی الحقیقه بر ملته چوق قانون دکل، ایی قانون لازمدر. امور تشریعیه‌ده پك چوق تحولات وقوعه کلمسی، بو تحولات عقلاً وارد کورلسه دخی، فائده‌دن زیاده محاذیری مؤدیدر. بر جمعیتی سوق واداره ایدن منافع کافی بر امنیته مظهر اولملیدر. بو امنیت ایسه آنجق امور تشریعیه‌ده از چوق بر استقرار وجودینه وابسته‌در. اصلاحات مهمه‌یه کلنجه بونلری‌ده خام ایکن ده‌وشیرمك قدر مخاطره‌لی بر شی یوقدر فی الحقیقه بو کبی اصلاحات عجولانه بر سعی ایله دوشونیلمش اولدیغی ویاخود مملکتك افکار وسطیه‌سی بو اصلاحاتی ترویج ایده‌جك بر قوامه کلدیکی ایچون سرعتله کیری آلنمق تهلکه‌سنه معروض اولورلر ایکی مجلس اصولنك بو اصلاحات مهمه‌یه تحمیل ایتدیکی دورهٔ انتظار اصلاحات مذکوره ایچون پك زیاده سلامتبخشدر. بو بابده‌کی مقاومت، افکار عمومیه‌نك شدت تضییقیله مغلوب ایدیلورسه بو مقاومت بیله او اصلاحاتك ظفر کاملنی برقات دها تحکیمدن باشقه برشی انتاج ایتمز. ایکی مجلس آره‌سنده اکثریا وقوعه کلن تصادملرك نتیجه‌سنده‌کی پازارلقلی صور تسویه بیله قابلیت تطبیقیه اعتباریله اك ایی صور تسویه‌در. دنیایی سوق واداره ایدن شی حکمت وسطیه، وسطدن دون اولان ذکادر.»

۱۲۲ ایکی مجلس بحثی یکی دکلدر. — مجلسك بر می؟ ایکیمی؟ اولمسی لازم کله‌جکی بحثی یکی دکلدر. فرانسه انقلاب کبیری

زماننده بو بحث پك زیاده تعمیق اولونمش و او وقتکی افکار مفرطه مجلس ملینك منفرد اولمسی رأینی ترجیح ایتمشدر .او وقتده استناد ایدیلن دلائلك اك مهمی حاکمیت ملیه‌نك بر ولایتجزا اولمسی ایدی دیکر بردلیل‌ده شو ایدی: یاایکی مجلسك طرز وصورت انتخابلری بردر واوحالده ایکیسندن بری زائد وبی‌لزومدر ؛ یاخود طرز و صورت انتخابلری باشقه‌در . او تقدیرده بونلردن بری حقیقتده اصیلزادکان وممتازاندن مرکب برمجلسدن باشقه برشی اولماز . آنجق حاکمیت وارادهٔ ملیه‌نك برولایتجزا اولمسی قاعده‌سندن استخراج ایدیلن نتیجه‌نك نفس‌الامره موافق اولمدیغی یوقاریده ایضاح اولنمش اولدیغی کبی ایکنجی اعتراض‌ده محضا اوصره‌لرده زادکان قسمنه قارشو بسلنیلن حسیاتك برنتیجه‌سی عد اولنه بیلیر. مع‌مافیه ١٧٨٩ده ماتیو دومونموره‌نسی طرفندن ایراداولنان بوملزمانه دعوانك قوتی قابل انکار دکلدر . حقیقت ایکی مجلس اعضاسی عینی صورتله انتخاب ایدیلور ایسه بری دیکرینك برشعبه‌سندن ، بر قوپیه‌سندن‌باشقه برشی اوله‌میه‌جغی‌ایچون وجودینه محل‌اوله‌ماز. شوحالده مطلقابرینك طرزانتخابی‌باشقه دیکرینك‌باشقه اولملیدر. واقعا ایکی مجلسك انتخاباتی عینی صورتله اولسه دخی بالآخره افکار وتمایلات متخالفه‌یه مالك اولملری بسبتون احتمالدن بعید صاییلماز . آنجق بوتمایلات متخالفه‌نك منافع عمومیهٔ مملکتك طرزتلقیسنه دکل پارتی نزاعلرینه‌واحتراصات شخصیه‌یه‌معطوف

اولمسی دهازیاده احتمال داخلندهدر. نوروجده واوسترالیاده ایکی مجلسك عینی طرز انتخابه مالك اولدیغی وعادتا بری دیکرینك شعبهسی بولندیغنی کوردك .

۱۲۳ هرایکی مجلسك طرز انتخابی براولدیغنه کوره وارد اولان اعتراض. ــ برده شبههدن ازادهدرکه مجلسلردن برینك اعضالری ارثی ویا طرف حکمداریدن منصوب اولورایسه بومجلس ارادهٔ ملیهیی بحق اظهار ایدهمز بتون منابع قوت اهالیدن اقتباس ایدیلن بر مملکتده بو اصول پك اشکار بر منطقسزلقدن باشقه برشی دکلدر .

بوملاحظاته بناءً ودها پك چوق اعتراضلری دفع مقصدیله بروجه آتی بر صورت حل اعطا ایدلمك ایستنلمش شویلهکه: هرایکی مجلس مختلف طرزلرده انتخاب ایدلمکله برابر ینه مملکتك وکالتنی حائز اوله بیلور. فرضا مجلسلردن بری آرای مخصوصه ایله وطوغریدن طوغری یه انتخاب ایدلدیکی حالده دیکری ینه آرای عمومیه ایله فقط ایکی ویااوچ درجهٔ انتخابدن صوکره تعیین اولنهبیلیر . بوصورتده ایکی ویا اوچ درجه انتخاب اوزرینه تعیین اولنان مجلس حکومتك اودرجه محتاج بولندیغی خاصهٔ معدلهیی حائز اولهبیلور . زیرا اعضاسی دها سچمهدر . قاعدهٔ تصفیهیه دها موافقدر. ظاهرده پك معتدل کورینن بوصورت تسویهده فکرمزجه مسئلهیی غیر قابل رد بر صورتله حل وتسویه ایدهمز. اول امرده آرای عمومیه ایله وطوغریدن طوغری یه انتخاب

اصولیمی ؟ یوقسه آرای محدوده ایله ایکی اوچ درجه انتخاب
اصولیمی ؟ . دها موافق اولدیغی مسئله‌سی وارد خاطر اولور.
بو مسئله‌یی حل ایتمك ایسه قولای دکلدر . بونك صورت
تسویه‌سی مملکتك سویهٔ عرفاننه ، معارف عمومیه‌سنك، تربیهٔ
سیاسیه‌سنك درجهٔ تعممنه باغلیدر . مع‌مافیه بو اصوللردن هانکی
بری دیکرینه مرجح فرض اولنسه دخی - بو رجحانیت ایستر
صورت مطلقه‌ده اولسون ، ایستر بعض مملکتلرك خصوصیت
حالنه كوره اضافی اولسون - بو مرجح اصولك یالکز بر مجلسه تطبیقی
ایله دیکرینك بونك محسناتندن محروم قیلنمسی البته موافق
اوله‌ماز . زیرا اووقت مجلسلردن بری حسن انتخاب ایدلمش
دیکری ایدلامش اولور .

۱۲٤ انتخابات سلکیه واعیان . — پك قدیم اولان بو اعتراض
منطقی بی کمال اهمیتله ذکر ایدن موسیو دوکوی حل دعوا ایچون
زیرده‌کی صورت تسویه‌یی قبول ایدییور. «... بو مشکلاك صحیح
وحقیقی بر صورت حلی بولمق ایجاب ایدرایسه باشقه اساسلری
باشقه نقطهٔ نظرلری کوزه‌تمك ایجاب ایدر . ملتك قوای حیا-
تیه‌سی یالکز اشخاصنده دکلدر . ملت یالکز افراددن دکل ،
بعض افرادك بر آره‌یه کلمسندن تشکل ایدن هیئتلردن ترکب ایدر.
بونلرك تمایلات وحسیاتندن آیریلور. عائله‌لر ، نواحی مجلسلری
عمله، زراعت، صناعت وتجارت، شرکتلری وحتی فنی، مذهبی
هیئات بوجمله‌دندر. اکر پارلمنتونك حقیقةً آینهٔ مملکت وملت

اولمسی آرزو ایدیلیور ایسه پارلمنتونك ایکی مجلسدن
ترکب ایتمسی، فقط بو مجلسلردن برینك دها زیاده تمثال اشخاص
(مجلس مبعوثان) ، دیکرینك تمثال منافع اجتماعیه (اعیان)
اولمسی اقتضا ایدر. هر مملکته کوره تخلف ایتمسی طبیعی اولان
بر طرز انتخاب سایه‌سنده ملتك بروجه بالا کافهٔ عناصر اجتماعیه‌سی
بر مجلسده جمع اولنه‌بیلیر . ایشته اووقت پارلمنتو ملتی تشکیل
ایدن عناصر قوتك هیچ بر ندن محروم قالمامش و مجلسك ایکی
اولمسندن منتظر اولان فوائد حقیله اقتطاف ایدلمش اولور.»
معمافیه بو فکر هنوز دائرهٔ تطبیقاتده پك آز یول آلمشدر .
شمدیکی حالده مؤلفلرله ارباب قلم وبعض سیاسیوندن ماعدا کیمسه
طرفندن ترویج ایدلدیکی یوقدر. فرانسه‌ده راهب لومیر ١٨٩٤
ده بوما آلده بر فکر درمیان ایتمش وعثمانلی مجلس مبعوثانك برنجی
سنهٔ اجتماعنده‌ده بو مقصدی ترویج ایچون خیلی بسط مقال
اولنمشدر . مملکتمزده مجلس اعیان ایچون بویله بر طرز انتخابه
هنوز اوقدر شدید بر احتیاج حس اولنه‌ماز ایسه‌ده فعالیت
اقتصادیه‌سی صوك درجه‌یه کلمش اولان ممالك مترقیه‌ده بو احتیاج
کرکی کبی کندینی احساس ایتمکه باشلامشدر .

پارلمنتوی تشکیل ایدن بو مجلسلرك بو طرزده انتخابنی ترویج
ایدنلردن بری ده مشاهیر مؤلفیندن (ژه‌لینق) اولوب بو ذات ممالك
متمدنه‌ده مسائل اقتصادیه‌نك زمانمزده مسائل حیاتیه رنککنی آلمش
اولدیغنی بیاندن صوکرا آوسترالیانك ویقتوریا حکومتی قانون

اساسیسنی تحلیل ایدرك دییورکه «مجلسلردن بری سعی و عملك دیکری سرمایه‌نك وکیلی فرض اولونه بیلور .

١٢٥ ایکی مجلس آره‌سنده فرقلر . — اعیان مجلسنك انتخاب اساسنه‌مستند اولماسی حقوق اساسیه قواعدی ایجابندن‌اولدیغنه نظراً بوطرز انتخابی مبعوثانك طرز انتخابنه مماثل اولسـونمی اولمسونمی ؟ یعنی اعیانده مبعوثانك نسخهٔ ثانیه‌سی بولونسونمی بولونمسونمی ؟ سؤالی وارد خاطر اولور . بوکا دائر یوقاری‌یه درج ایتدیکمز اعتراضك قوهٔ منطقیه‌سنی انکار ایتمه‌مکله برابر اکثر دولتـلر فعلی فوائدی ایجابات منطقیه‌یه ترجیح ایدرك منتخب اعیان ایله منتخب مبعوثان آره‌سنده بعض فرقلر تعیین ایتمشلردر . اهالیسی عنصر واحددن مرکب اولان، تشکیلاتی هیئت متحده‌یه تماس ایتمین ، زادکانلق اصولندن تماماً متباعد اولان بر مملکتده، نوروجده اولدیغی کبی، اعیـان مبعوثانك نسخهٔ ثانیه‌سی اولسه دخی ینه ایکی مجلسك حالت روحیه‌سنده اطوارنده بر فرق کورولمامك ممکن دکلدر . مـع مافیه بویله ملت وحکومت واحـده حالنده اولان اکثر ممالکده منتخب اعیـان ایچون مبعوثانه نظراً بعض شرائط وضـع اولونور که انواعنی خلاصه ایده‌لم :

١ — اعیان‌مبعوثاندن اعضانك‌عددی اعتباریله دون‌اولور .

٢ — اعیانك سنی ، مبعوثانك سنندن فضله اولور .

٣ — مبعوث انتخاب ایده‌جك دوائر انتخابیه طار ، اعیان انتخاب ایده‌جك دوائر کنیش اولور .

٤ — اعیانك مدت انتخابیه‌سی مبعوثانك مدت انتخابیه‌سندن اوزون اولور .

٥ — مبعوثان کاملاً تجدید اولندیغی حالده اعیان قسماً تجدید ایدیلور .

٦ — مبعوث اولمق ایچون ویرکو ویرمك شرط اولمدیغی حالده اعیان اولمق ایچون اشاغی یوقاری مهم بر ویرکو ویرمك مجبوریتی تحمیل اولونور .

٧ — مبعوث اولمق ایچون اهالیدن اولمق کافی کلدیکی حالده اعیان انتخاب اولونمق ایچون بعض مهم مأموریتلرده بولونمغه لزوم کوریلور .

٨ — مبعوثانی انتخاب ایدن کیمسه‌لر باشقه، اعیانی انتخاب ایدنلر باشقه اولور .

٩ — یوقاریده سویلندیکی وجهله اعیان ایکی درجه اوزرینه منتخب اولدیغی حالده مبعوثان بالواسطه انتخاب ایدیلور .

١٠ — مبعوثان آرای عمومیه ایله انتخاب ایدلدیکی حالده اعیان آرای محدوده ایله انتخاب اولونور .

بونلرك هر بری ایچون مختلف دولتلرك مجالس اعیانی حقنده ویردیکمز تفصیلاتدن مثاللر ارائه اولونه‌بیلیر .

اعیانك مبعوثانه بوس بوتون بکزه‌مامسی ایچون وضعی لازم کلن فرقلردن بری ده ایکی مجلسی صلاحیتجه متساوی عد

ایتمه‌مکدر . مع مافیه عین منبعدن صادر اولان ایکی هیئتك قوت وبناءً علیه حق و صلاحیتجه متساوی اولماسی کوجدر. ذاتاً قوهٔ تشریعیه‌نك وظائفندن بحث ایده‌جکمز صره‌ده ایکی مجلسك مساوی اولماسی قواعد مشروطیت ایجابندن اولدیغنی کوره‌جکز. آنجق منبع قوتلری براولمیان مجلسلرکده مساوی اولملرینه نه قانوناً نه فعلاً ونه‌ده عقلاً امکان بولونه‌ماز.

پارلمنتو ایله انتخاب آره‌سنده‌کی مناسبت

پارلمنتولرك صورت ترکیبی حقنده ویردیکمز معلوماته لاحقه اولمق اوزره شمدی‌ده پارلمنتولره کوندریلن اعضانك نه صورتله انتخاب ایدلدیکنی ایضاح ایده‌جکز . اول امرده شوراسنی بیان ایده‌لم‌که انتخاب قانونلرینك تفصیلات وتفرعاتی بوراده موضوع بحث ایده‌جك دکلز .

کذلك انتخابك ماهیت حقوقیه وعلمیه‌سی حقنده‌تشریحاتده بولونمیه‌جغز زیرا بونی یوقاریده مبحث مخصوصنده برتفصیل سویلدك . دیکر طرفدن اعضاسی ارثی ویا منصوب اولان مجالس وکالت ملیه‌یی کمالیله احراز ایتمش صاییله‌میه‌جقلرندن اونلرده بالطبع شو بحثمزك خارجنده‌در. الیوم همان کافهٔ ممالکده تمایلات، مبعوثان وحتی اعیان انتخاباتنك آرای ملیه ایله اولمسی جهتنه معطوف اولدیغندن بزدخی اهالی طرفندن واقع اولان انتخاباتك صورت جریانی حقنده برنبذه ادارهٔ کلام ایده‌جکز.

کثر دول متمدنه‌ده اعیان دخی انتخابله اولیور. حتی ساحهٔ ترقی‌ده هم خطوه‌لر آتان اقوام آرای محدوده‌یی ترك ایتمش، آرای عمومیه‌یه طوغری میل ایدییورلر. بعض یرلرده انتخاب دوغریدن دوغری‌یه دیکر یرلرده بالواسطه یعنی ایکی اوچ درجه واقع اولیور.

کذلك بر دائره‌دن بر مبعوثمی متعدد مبعوثمی انتخابی لازم در، اکثریتله انتخاب ایدیلن مبعوثلرك اکثریتنده‌کی ماهیت نه اولملی، اکثریت بر اکثریت مطلقه‌می یوقسه بر کثریت اضافیه‌می اولملیدر؟ بوندن ماعدا الیوم اقوام متمدنه‌نك قسم اعظمنی فعلاً دکلسه بیله ذهناً اشغال ایدن بر شکل انتخاب واردر واوده انتخابات نسبیه‌در بونك درجهٔ مشروعیتی وامکان تطبیقی نه‌راده‌ده‌در؟ برده انتخابات سلکیه‌دن آیری بر مبحث واردر. الحاصل کوریلیورکه انتخابك ماهیتنی تشریح ایتمك کافی کلمدیکی کبی پارلمنتونك‌ده ترکیباتنی بیلمك مقصدی تماماً تأمین ایتمیور. ماهیتنی ایضاح ایتدیکمز انتخاب نه کبی مجاری‌یه دوکیله‌رك پارلمنتو شکلنده تصلب ایدییور. انتخاب ایله پارلمنتو آره‌سنده‌کی طرق مواصله و ارتباط نه‌در؟ بونلرده آیریجه تدقیق اولونمق ایجاب ایدییور.

۱۲۶ بالواسطه و بالاواسطه انتخابات. — انتخابات بحثنده الك اول وارد خاطر اولان جهت انتخاباتك بالواسطه‌می بلاواسطه‌می؟ اجرا ایدلمسی لازم کله‌جکیدر. ممالك متمدنه‌نك قسم اعظمنده

باخصوص مجلس مبعوثان ایچون الیوم بالواسطه انتخاب اصولی
قبول اولنمشدر .

مع مافیه بعض مملکتلرده وازجمله دولت عثمانیه‌ده انتخابلر
شکلی بالواسطه‌در یعنی ایکی درجه اوزرینه‌در. بو ایکی طرزدن
هانکیسی دیکرینه مرجحدر؟ بونی قطعی بر جواب ایله تفهیم
وتلخیص ممکن دکلدر . حاکمیت ملیه‌نك ترك و فراغ وبناءً
علیه وکالت دخی قبول ایده‌میه‌جکی نظریه‌سنه کوره مسئله‌یی
تدقیق ایدرسه‌ك شبهه یوقدرکه ایکی درجه اوزره انتخابك بو
نظریه مقتضاسنه موافق دوشمیه‌جکنی کوره‌جکز بر درجه
وکالتی بیله قبول ایتمین بر فکرك ایکی درجه اوزرینه وکالتی
قبول ایتمیه‌جکی او لویتله ثابت اولور . مع مافیه وکالت سیاسیه
قاعده‌سنی قبول وبونی مبعوثان حقنده تطبیق ایدنجه منتخب ثانیلری،
یعنی درجهٔ اولی منتخبلری طرفندن مبعوث انتخابنه مأمور ایدیلنلری
عینی قاعده‌نك نتایجندن محروم قیلمغه‌ده برسبب معقول قالماز.

مع مافیه ایکی درجه اوزرینه انتخاب اصولنه ایدیلن اعتراض
بالکز بالاده‌کی نظریه‌یه مبتنی دکلدر نیابت اصولنی قبول ایدنلر
بیله ایکی درجه انتخابك بعض ضعیف نقطه‌لرینی ذکر ایدییورلر
اولا ثمرهٔ حاکمیت و تمثال ملت عد ایتدیکمز منتخب پارلمنتو
بالواسطه اصول ایله منبع اصلیٔ قوتندن مهما امکن تباعد ایتمش
وبناءً علیه ملت اوزرنده‌کی قدرت سوقیه وتدویریه‌سی بالطبع
تناقص ایلمش اولور .

ثانیاً منتخب اوللر مبعوثلرینی طوغریدن طوغری‌یه انتخاب
ده‌بیلمک صلاحیتندن محروم قالدقلرندن طولایی قوهٔ معنویه‌
ی منکسر وامور دولته اشتراك ایچون خواهشلری اونسبتده
قطع اولور . زیرا منتخب اول کندیسنه شدت علاقه‌سی
لان بر مسئله ده نتیجه‌سی بللی اولمیان طولامباجلی بر ایش
رمش اولویور. ایمدی حر ووقور اولان بر ملت افرادندن
بری هدفنی بیلملی و آدیمنی اوهدفه طوغری بیله‌رك آتملی‌در.
وث انتخابی ایسه حاکمیت اعتباریله اك مقدس وعالی بروظیفه
لدیغندن منتخب اول مبعوثنی بیلملی ، رأی پوصله‌سنی آتار
کن رأینك مبعوثنه عادتا التصاق ایده‌جکنه قانع اولملیدرکه
وردولته اشتراك ایتمش اولمقدن متولد حظ معنوی‌یی طویسون.
ثالثاً منتخب اوللر حقنده بالاده ایضاح ایلدیکمز محذوری
نع ایچون ضروری‌الوقوع اولان تدبیر بوس بوتون نیابت
سنی تشویش ایدر. فی‌الحقیقه منتخب اول محضا عاقبتی
هول اولمیان بر فعله تشبث ایتمش اولمامق ایچون ، تعبیر
کرله مبعوث انتخاب ایده‌جکی ذاتی مهما امکن اولندن کسدیره
لمك ایچون منتخب ثانی‌یی عادتا وکالت مقیده ایله تقییدونوعما
لان نامزدی مبعوث انتخاب ایتمك شرفیله سنی انتخاب ایدییورم»
بر عقد اجرا ایدر . ایمدی بو اصول نه نیابت سیاسیه‌نك
ضای حقیقیه‌سی اولان سربستی رأیی تأمین ایدییور ، نه‌ده
راحةً بروکالت مقیده معناسنی افاده ایلمیور. چونکه مبعوثلر

كبي منتخب ثانيلرده رأى ويرمكده سربستدر . وهيچ برو
ووعيده تابع دكلدر. حال بويله ايكن فعلياتده مبعوثلرك دوج
تقييد اولمامسى مشكلدر . واقعا بعض مملكتلرده ومثلا آمريقا
رئيس جمهورى انتخاب ايچون انتخاب ايديلن منتخب ثانيـ
تعليماته ووكالت مقيده‌يه تابعدرلر . فقط بالفرض ممالك عثمانيه
منتخب ثانيلر قانوناً هيچ بر تعليماته تابع دكلدرلر . ايستدكلر
مبعوث انتخاب ايدرلر بونكله برابر منتخب ثانيلرك منتخ
اولدريله برنوع معنوى مقاوله وتعهدى وار او تعهددن چيقم
اونلر ايچون حسيات وجدانيه‌يه مخالف دوشر. هرنه‌قدر منتخ
ثانيلر رأى خفى ايله مبعوث انتخاب ايدرلر وبناءً عليه منتخبلرينك
حقيقى وجدى بر مراقبه‌سندن متأثر اولمازلر سه‌ده منتخ
ثانيلرده ده بوتون انسانلرده اولديغى كبى اصل اولان تعهدد
عدم نكول اولديغندن خفياً رأى ويرلمسى حالنده دخى تعه
مذكور خارجنده حركت ايده‌جك منتخب ثانيلر اوقدر كثي
اولماز .

ايكى درجه اوزرينه انتخاب اصولى بو مهم محاذيرينه رغ
بعض مملكتلر ايچون طوغريدن طوغرى‌يه انتخاب اصولنه مرج
صاييلور. بالواسطه انتخاب اصولى تدقيق ومحاكمه اولونور ايكن
برنجى درجه‌ده كوزه‌ديله‌جك نقطه بواصولك تطبيق اولونديغى
محيط ملبدر . برمملكتده معارف ترقى، تربيهٔ سياسيه متعا
وباخصوص امور انتخابيه‌ده تجربه وممارسه حصوله كلمش ،تعي

دیگرله او مملکتك اهالیسی طوغریدن طوغری‌یه مبعوث انتخاب ایده‌جك درجه‌ده اهلیت اکتساب ایده‌بیلمش ایسه او تقدیرده ایکی درجه اوزرینه انتخابه گیتمکده معنا یوقدر اهالی کندی کندینه تدویر امور ایدرك ، یعنی طوغریدن طوغری‌یه طرز حکومته گیده‌مه‌مکله برابر هیچ اولمازسه مبعوثلرینی تمییز و نیابت اصولیله اجرای حکومت ایدییور دیمکدر. عکس حالده ینه اهالی‌یه طوغریدن طوغری‌یه مبعوث انتخاب ایتدیرمك تحصیل ابتدائی‌یی کورمینلری مکاتب عالیه‌یه قویمغه بکزر .

بو مبحثده شهرلیلر ایله کویلیلری بر درجه‌یه قدر یکدیگرندن تفریق ایتمك لازم کلیر . معارف عمومیه‌سی متوسط درجه‌ده بولونان بر مملکتده شهر اهالیسنك قابلیت سیاسیه‌سی اکثریا کویلیلردن زیاده اولور . صنعتکار و تجارتگاه اولان بر بلده اهالیء فعاله‌سنك نعمت معارفدن بالنسبه محرومیتی ضروری اولان قیر سکنه‌سنه تمیز و ادراك سیاسی اعتباریله متفوق اولدیغی اکثر یرلرده کوریلیور. بناءً علیه بر مملکت ایچون‌ده سیاناً بلا واسطه ویا بالواسطه انتخاب اصولنی وضع ایتمك، بعضاً طوغری چیقماز .

ممالك عثمانیه‌یه کلنجه؛ بعض بویوك شهرلرده معارف بالنسبه دها متعمم اولمغله برابر قواعد انتخابیه ایله الفت‌دون اولدیغندن برقاچ سنه دها شهرلرك ایکی درجه اوزرینه انتخابه تابع طوتولمسی دها فائده‌لی کوزونمکده‌در .

بو بحثه ختام ویرمدن اول شوراسنی‌ده سویلیه‌لم که ایکی

درجه اوزرینه انتخاب اکثریا یا کلش تلقی ایدلدیکی وجهله مطلقا آرای محدوده‌یی تضمن ایتمز ایکی درجه اوزرینه انتخاب اصولی آرای عمومیه ایله‌ده تماماً قابل تألیفدر .

بر مملکتده هم آرای عمومیه، هم بلا واسطه انتخاب اصوللری تطبیق ایدیله بیلیر . نته‌کیم بر مملکتده آرای محدوده اصولنك تطبیقی‌ده مطلقا بالواسطه انتخاب اصولی تضمن ایتمز . آرانك ساحه‌سی طار و محدود اولور بونکله برابر رأیلر بلاواسطه ویریلور .

١٢٧ دوائر انتخابیه .— حاکمیت ملیه قاعده‌سنك تمامیٔ انکشاف وتظاهری ایچون بوتون ملت بر دائرهٔ انتخابیه عد اولنمق وبناءً علیه کافهٔ منتخبین دفعةً کافهٔ نوابی انتخاب و تعیین ایتمك ومثلا بر مملکت داخلنده اوچ یوز مبعوث بولنه‌جق ایسه هر بر منتخب بر جدول اوزرینه (٣٠٠) مبعوثك اسمنی یازمق اقتضا ایدر . آنجق ملیونلرجه منتخبه مالك اولان مملکتلرده بوکا امکان بولنمدیغی طبیعیدر و بو عدم امکان قارشوسنده بولنان قانون واضعلری تسهیلاً للمصلحه مملکتی انتخاباته کوره بعض دوائره تقسیم ایتمشلردر . دوائره تقسیم بحثی اساساً کوچ اولوب آتیاً انتخابات نسبیه بحثنده تدقیق ایده‌جکمز وجهله پك چوق جهتلرك درپیش اولنمسنی اقتضا ایدر . مع مافیه بو مسئله‌ده مهم برنقطه دها واردر که اونی بوراده صره‌سی کلمش ایکن تدقیق ایتمك ایجاب ایدر . دوائر

انتخابیه‌نك هر برنده یالکز بر مبعوثمی انتخاب ایدلملك یوقسه- انتخاباتی دها واسع طوته‌رق هر منتخبه برقاچ مبعوث انتخاب- ایتمك صلاحیتنی‌می بخش ایتمك دها موافقدر؟

فرانسه‌ده برنجیسنه: (Scrutin uninominal)، ایکنجیسنه- (Scrutin de liste) دنیلورکه بز بونی اسامزه انتخاب واحد- وانتخاب متعدد طرزنده ترجمه ایده‌لم:

الیوم ممالك عثمانیه‌ده کرك منتخب ثانیلره کرك مبعوثلره- کوره لیسته اصولی یعنی انتخاب متعددطرزی جریان ایتمکده‌در کرك درجهٔ اولا، کرك درجهٔ ثانیه انتخاباتنده منتخبلر یالکز براسم یازوب انتخاب صندوقنه آتمیورلر، متعدد اسملری بردن یازییورلر ١٣٢٤ و ١٣٢٨ انتخاباتنده بك اوغلی شعبهٔ- انتخابیه‌سی درجهٔ اولا انتخاباتنده هیچ اوقومق یازمق بیلمیان منتخب اوللرك برلیسته اوزرینه یوزه قریب منتخب ثانی- اسامیسنی‌یازدقلری ویادها طوغریسی یازدیردقلری‌واقع‌اولدی.

لیسته‌لر بودرجه طویل الذیل اولنجه البته محذوردن سالم اولماز. زیرا اوقومق یازمق بیلمینلر شویله طورسون اولدقجه درایت ومعلومات صاحبی اولانلر بیله نه اودرجه واسع بر احاطه‌یه نه‌ده لیسته‌ده‌کی اسامی ایله او قدر صیقی برمعارفه‌یه مالکدرلر. مع‌مافیه بودفعه‌کی درجهٔ اولی انتخاباتنك بوشکل غیر مقبولی یالکز استانبولده کورلمش وطشره‌لرده هرقضانك‌منتخب ثانیلری‌ناحیه اعتباریله انتخاب اولندیغندن لیسته‌لرك طولی حد معقولنه‌اینمشدر. [انتخاب‌بحثنه‌مراجعت]

مع مافیه بولیسته اصولی پك چوق اعتراضات ومناقشاتی موجب اولدیغندن بوبابده برقاچ سوز سویلمکه لزوم کوریورز :

فرانسه‌ده لیسته اوزرینه انتخابات اصولنده دهپارتمان وتك اسم اوزرینه انتخابات اصولنده آروندیسمان دنیلن تقسیمات اداره اساس طوتلدیغندن بو بابده‌کی مناقشـه دهپارتمان واوروندیسمان اوزرینه انتخاباتناملریله یاد اولنمقده‌در .

١٨٤٨ قانون اساسیسی موجبنجه فرانسه حکومتی لیسته اوزرینه انتخابات قاعده‌سنی وضع وتطبیق ایتمش وانتخابات ممکن مرتبه غل وغشدن آزاده اولمسی ایچون بوندن بشقه چاره اولمدیغنه ذاهب اولمش ایدی . ١٨٥٢ ده اوچنجی ناپولیون بو اصولی تغییر ایتمش وانتخاب واحد اصولنی اعاده ایتمش ایدی . ١٨٧١ محاربه‌سندن صوکرا جمهوریتك عودتی اوزرینه ینه انتخاب متعدد اصولی ١٨٤٨ اساسی موجبنجه اعاده اولنمش فقط ١٨٧٥ قانون اساسیسنك حین مذاکره‌سنده بو اصول هرنه‌قدر غامبتا ودها سائر ذوات طرفندن مدافعه اولنمش ایسه‌ده انتخاب واحد اصولنك شدتله مروجی اولان (لوفه‌وربورتالیس) ك تکلیفی قبول اولنمشدر . ١٨٨٢ ده غامبتا رئیس وکلا اولدیغی زمان انتخاب متعدد اصولنی قبول ایتدیرمکه صوك درجه چالیشمش ایسه‌ده مقصدینی ترویجه موفق اوله‌مدن قابینه‌سی دوشمش وبراز صوکرا کندی‌ده ترك حیات ایلمشدر . مع مافیه ١٨٨٥ ده انتخاب واحد اصولنك محذورلری کوزه چارپه‌رق انتخاب متعدد یعنی دهپارتمان اوزرینه انتخابات اجراسی قرارکیر اولمش وبوحال ١٨٨٩ سنه‌سنه قدر دوام ایتمشدر . ١٨٨٥ ده بولانژه طرفدارلرینك چوغالمسی وبوذاتك براوچنجی ناپولیون اولمق استعدادینی اخذ ایلمسی اوزرینه ١٨٨٥ قانوننك احکامی اعاده

ایدلمشدر . اووقتدن بری انتخاب متعدد اصولنك اعاده‌سی ایچون دفعاتله
واقع اولان تکلیفلره رغماً انتخاب واحد اصولی بیدار بولنمقده‌در .
شمدیکی حالده بومسئله انتخابات نسبیه بحثنده سویلیه‌جکمز وجهله مجلس
مبعوثانده مذاکره ایدلمکده اولوب نتیجه‌سنه انتظار اولونمقده‌در .
(۱۹۱۲)

فرانسه‌ده بالنسبه آز زمانده اوقدر دفعه‌لر بونقطه حقنده تبدیل
قانون ومسلك ایدلمسی بوبابده قطعی برقرار اتخاذ ایدیله‌مدیکنه دلالت
ایدر . اکلاشیلیورکه هرایکی اصولك‌ده محسنات ومحاذیری چوقدر .
بعض الجا آت سیاسیه‌ده بوکا انضمام ایده‌رك قطعی برقرار ویره‌رك
ایکیسندن بری ترجیح ایدیله‌میور .

۱۲۸ ممالك مختلفه‌ده انتخاب واحد ومتعدد . — دیکر مملکتلره
کلنجه اونلرك‌ده برقسمنده انتخاب واحد دیکر برقسمنده انتخاب متعدد
اصوللری جریان ایتمکده‌در . بالفرض فلمنك ودانیمارقه‌ده ومجارستانده
انتخاب واحد اصولی جاریدر .

بلچیقاده آروندیسمانلردن متعدد مبعوث چیقارلمسیله اکتفا ایدیلیه‌رك
بعضاً برقاچ آروندیسمان برلشدیرلمکده وبوصورتله انتخاب متعدد اصولنه
برقاتدها کشایش ویرلمکده‌در .

اسویچره‌نك ۴۹ دائرهٔ انتخابیه‌سی واردرکه هر برندن بر الی بش
مبعوث چیقارلمقده‌در .

ایتالیاده برآرهلق انتخاب واحد اصولی حکمفرما ایکن (۱۸۲۰
الی ۱۸۶۲) بالآخره انتخاب متعدد اصولنه رجوع اولونمش (۱۸۸۲
الی ۱۸۹۱) فقط شمدی انتخاب واحد اصولی جاری بولونمشدر .

نوروج حکومتی ۱۹۰۵ سنه‌سنه قدر انتخاب متعدد وانتخاب واحد
اصولنی مختلطاً تطبیق ایتمکده ایدی . بعض دوائر انتخابیه متعدد مبعوث

کوندره بیلیرلر ایدی. انجق تاریخ مذکوردن بری انتخاب واحد اصولی اوراده تقرر ایتمشدر .

اسوچده مجلس مبعوثان (٢٣٠) اعضادن مرکبدر . مملکتی تشکیل ایدن دوائر انتخابیه‌دن (١٩١) ی برمبعوث انتخاب ایدرایکن یعنی بونلرده انتخاب واحد اصولی جاری ایکن یالکز بش دائرهٔ انتخابیه متعدد مبعوث کوندرمکده‌در . شو حالده نوروج الیوم انتخاب واحد وانتخاب متعدد نقطهٔ نظرندن اصول مختلطه‌یه تابع دیمکدر .

مختلط اصوله تابع مملکتلردن بریده انکلتره‌در . عوام قاره‌سی اعضاسی (٦٧٠)دن عبارت اولوب اعضای مذکوره (٦٤٣) دائرهٔ انتخابیه طرفندن انتخاب ایدیلور. بناءً علیه (٢٤)بورغ و(٣)دارالفنون استثناد ایدیلیرسه هردائرهٔ انتخابیه‌دن یالکز بر مبعوث چیقمقده‌در . ٢٤ بورغ ایله (٣) دار الفنونده ایسه ایکیشر مبعوث انتخاب ایدیلور وبناءً علیه انتخاب‌متعدد اصولی‌جاری اولور. اوقسفورد کمبریج ودوبلن دارالفنونلری ایکیشر مبعوث کوندرورلر .

١٢٩ انتخاب متعددك رجحانی .— مختلف ممالکده جاری اولان انتخاب واحد وانتخاب متعدد اصوللری حقنده بویله مختصر معلوماتدن صوکره بوبحثی تنقید ومحاکمه ایتمك لازمدر. بونك ایچون مسئله‌یی ایکی صفحه اعتباریله ، یعنی اول امرده نظریات، درجهٔ ثانیه‌ده فعلیات اعتباریله تدقیق ایده‌جکز .

نظریات جهتی درپیش ایتدیکمز تقدیرده انتخاب متعدد اصولنك رجحان علمی وعقلیسنی تصدیقده کوجلك چکمیز . اولجه نیابت ملیه اصولنی ایضاح ایتدیکمز صره‌ده دیمش ایدك که وکلای ملت حقیقتده منسوب اولدقلری دائرهٔ انتخابیه‌نك

وکیللری دکل بالعکس بتون هیئت نواب بتون هیئت ملتك وکیلیدر . شواساس قبول ایدیلنجه اك موافق اصول - اکر امکان اولسه - بتون ملت افرادینك عینی زمانده بتون نوابی انتخاب ایتمسندن یعنی مملکتك هیئت عمومیه‌سی منفرد بر دائرهٔ انتخابیه فرض ایدیله‌رك نوابك کافه‌سی عینی برجدوله درج ایله انتخاب صندوقنه آتمسندن عبارت اوله‌جق ایدی . فقط بوکا مادةً امکان اولمدیغندن بو مقصـده مهما امکن قریب اولان اصـوللر التزام ایدلمك ایجاب ایدر . حقیقت تمامیله استحصال ایدیله‌مینجه حقیقته مهما امکن یاقلاشملیدر . فن و نظریاتك تعقیب ایتدیکی غایهٔ امله - امکان دائره‌سنده - نه‌قدر تقرب ایدیلور ایسه طبیعیدرکه اوقدر ایی برایش کورلمش اولور .

مسئله‌یی فعلیات نقطهٔ نظرندن تدقیق ایتدیکمز تقدیرده مع التأسف اودرجه بسیط کوره‌میز .. انتخاب متعدده‌اك زیاده طرفدار اولان بلچیقالیلر انتخاب واحدی « محاربهٔ اشخاص » انتخاب متعددی ایسه « محاربهٔ افکار » عد ایدرلر. زیرا انتخاب متعدد منتخبی محیط محلی روزکارندن ممکن مرتبه مصون قیلار. مشهور رووایه قولارك زیرده‌کی سوزی بلچیقالیلرك بالخاصه رهبری اولمشدر :

« انتخابجینك هرنه کورمکه مجبور ایسه کورمسنی وآندن فضله برشی کورمامسنی ایسترمیسـکز ؟ آنی هوای محلیدن تجرید ایدیکز ، یوکسـلدیکز ، افقنی کنیشله‌تیکز حکومته

وفرقه‌لره قارشو آنی قوتلی بولوندیرمق ایسترمیسکز؟ اکا ارقداش ویریکز قوتلری تشریك ایدیکز ، انسان کتله‌لرینی تربیه ایدیکز وایشته یالکز بوکتله‌لردرکه مقاومت ایده‌بیلیرلر . »

انتخاب واحد اصولی مروج اولان موسیو ایسمه‌ن انتخاب متعدد اصولنه استناد اولنان فضائلی دها اشاغیده ـ قسماً رد وابطال ایتمك ایچون ـ بروجه آتی تعداد ایدیبورکه بزده انتخاب متعددك فضائلنی کوسترمك ایچون نقلنی مناسب کوردك .

« اولا ، انتخاب متعدد اصولنجه منتخب بر دکل متعدد مبعوثلر انتخابنه مجبور اوله‌جغندن بواصول منتخبلرك تزیید حق وغیرتنه باعث اولور .

ثانیاً بواصول انتخاباته دها بویوك برمعنا وقیمت سیاسیه بخش ایدر . فی‌الحقیقه برمبعوث نامزدینك بر ولایت ویا دهپارتمانده اکثریتك آراسنی نفسنده جمع ایده‌بیلمسی ایچون پروغرامنی کافی درجه‌ده توسیع ایتمسی ، مقاصدینه دها واسع حدودلر ویرمسی ، صرف منافع محلیه‌دن تجرید نفس ایده‌رك دهاشمولی برنظره مالك اولمسی ایجاب ایدر . برآروندیسمانك ـ ممالك عثمانیه‌ده برقضایه آز چوق معادلدر ـ منافعی کوزه‌دیلورسه او منافع محدود قالیر . حالبوکه بر دهپارتمانك هیئت عمومیه‌سنه عائد بر منفعتك دولت ومملتك عموم منفعتنه مربوط اولمامسی نادر الوقوعدر . بو صورتله انتخاب متعدد اصولی ملتده موجود بیوك افکار جریانلرینه مساعد برمجری کشاد ایده‌بیلور بناءً علیه

مجلس مبعوثانده ــ پارلمنتو ایله اداره اولنان حکومتلرك بو درجه اشد احتیاج ایله محتاج بولندیغی ــ قوتلی و متجانس اکثریتلرك حصولنه خیلی فائده ویرر.

ثالثاً ، سربستیٔ انتخابی انتخاب واحد اصولندن دها کوزل تأمین و انتخابات سوء استعمالاتی دها زیاده اشکال ایدر. اداره مأمورلرینك تضییق و تشویقی دائرهٔ انتخابیه توسع ایتدکجه آزالیر. بر نامزدك جمع و استحصال آرا ایچون واقع اولان سخاوتلرینه، نقداً اختیار ایده‌جکلری فداکارلقلره دها آز میدان قالیر. زیرا دائرهٔ انتخابیه ده پارتمان درجه‌سنده وسعت بولورسه نامزد طرفندن بو یولده اختیار ایدیلن مصارف مؤثر و مثمر اوله بیلمك ایچون دها جسیم بولنمق اقتضا ایدر. بوندن طولایی پاره ایله رأی آلمق اصول سخیفه‌سی محکوم زوال اولنور.

بو اوصاف و مزایانك بر قسمی محقق و قطعی و فقط دیکر بر قسمی ده شبهه‌لیدر. هر حالده بو اصولك غیر قابل اعتراض قصورلری ده واردر.

باخصوص نظریات دائره‌سندن فعلیاته کچیلورسه بو قصورلر دها زیاده کوزه چارپار. فی الحقیقه انتخاب متعدد اصولی نازك و استعمالی کوجدر. عوامه اتکا ایدن قبا و خشین پارمقلره اوقدر یاقیشماز. بو درجه نازك و تکمل ایتمش بر آلت منتخبلرك قسم اعظمی طرفندن ایی قوللانیله‌ماز. بونلرك بر چوغی ده پارتمانده نامزد قید اولنانلری کافی درجه‌ده طانیمازلر و بناءً

علیه صرف کندی رأی واختیارلریله جدول تنظیم ایده‌مزلر.
مختلف فرقه‌لرك انتخابات هیئتلری طرفندن ترتیب ایدیله‌جك
جدوللری‌ده لایقیله تفتیش ایده‌مزلر. هرکس جدولك باشنده‌کی
برنجی نامه ـ که فرقه‌لرا کثریا بوایلك اسمی اك زیاده‌معروفیت
قزانانلر ارەسندن تفریق ایدرلر ـ آلدانەرق دیکرلرینی
طانیمه‌دن عادتا کور کورینه جدولی قبول ایدر . »

۱۳۰ مناقشه. — موسیو ایسمه‌نك بو افاداتنده‌کی قوتی
تصدیق ایله برابر انتخاب متعدد اصولنك قصورلری دها چوق
اولدیغی ادعا اولنه بیلور . هیچ شبهه یوقدرکه انتخاب واحد
اصولی سوء استعمالاته‌اك کنیش برقپو آچار . انتخاب ایدلمکه
موفق اولانلر اك عالی، اك ناموسکار اولانلر دکل اکثریا اك
زیاده مواعیدده بولنانلر، اك زیاده‌مأموریت ، نشان استحصال
ایدن ویا ایتمك استعدادنده بولنانلر وبعضاً‌ده ساده‌جه جمع آرا
ایچون اك چوق‌پاره صرف ایدنلردر. دائرهٔ انتخابیه کوچیلور،
انتخاب ایدیله‌جك ذات یالکز بر کشی‌یه منحصر قالیرسه
شخصیات چوغالیر ومنافعی عمومی اولان مسائلدن زیاده
مسائل ومنافع محلیه کوزه‌دیلور . واقعا انتخاب متعدد اصولنك
قبول ایدلمسیله بوکبی محاذیرك کوکندن کسیله‌جکنی هنوز
کیمسه ادعا ایتمامشدر. آنجق بوسوء استعمالاتك انتخاب‌متعدد
اصولنده دها کوج ودها بعید الاحتمال اولدیغی قابل انکار
دکلدر. برده انتخاب‌متعدد اصولنده شخص ایله برابر پروغرامه

نظر اولنور . موسیو ایسمه‌نك دیدیکی کبی مملکتده‌کی بحران سیاسی دها کوزل وصریح اوله‌رق تعیین اولنه بیلور : والده‌ق روسو دییورکه : « انتخاب واحد اصولی انتخاباتی اجرا ایدن دائره‌نك معیار حقیقیٔ افکاری اولمقدن زیاده انتخاب ایدیلن ذاتك درجهٔ شهرتنه مقیاسدر . انتخاب متعدد اصولنده منتخب انتخاب ایده‌جکی ذاتی علی‌اکثر طانیماز . کندیسنه ارائه ایدیلن جدولی قونترول ایده‌مز . بوطوغریدر ، فقط بوندن شکایت ایتمامك دهاموافقدر. نامزدك شخصاً وتفصیلاً بیلنمسنه حاجت یوقدر. ـ ذاتاً بوکا حقیقتده‌ده امکان یوقدر ـ فی‌الجمله معروفیت کافیدر . باخصوص نامزد دائره‌نك دکل عموم مملکتك وکیلی اولدیغندن منتخبلك اوقدر طانیمسنه بیله محل کوریله‌مز . منتخبلر ایله نامزد آره‌سنده یك صیقی فیقی مناسبت ایی بر شیئه علامت اوله‌ماز . وهرحالده بوصورتله تعیین ایدیلن مبعوث منتخبلرینك فعلاً اسیری واونلرك عادتا قپوچوقداری اولور . اکثر کونلرینی منسوب اولدیغی مجلسده دکل، ناظرلرك انتظار صالوننده کچیرر .

انتخابات دائره‌لرینك کوچلمسندن مهم برمحذورده حکومتك انتخاباتی ایسته‌دیکی نتیجه‌یه ایصال امرنده حائز اوله بیله‌جکی سهولتدر. راس کارده بولنان حکومت دائما انتخابات نتیجه‌سنك کندیسی ایچون اکثریت تأمین ایتمسنی آرزو ایتدیکندن انتخابات دوره‌سنده داخلیه ناظرلری وآنلره تابع وترفیع وترقیلرینی ویا

انفصال و نکبتلرینی اونلردن منتظر اولان والیلر ، متصرفلر، قائمقاملر ، پره‌فه‌لر ، سوپره‌فه‌لر فعالیت تامه ایچنده بولنورلر. حکومتك نامزدلرینه نه‌قدر ممکن ایسه اوقدر سهولت ابراز ایدر، خلافکیرانك ایشنی ایسه کوجلشدیردکجه کوجلشدیررلر. دائرهٔ انتخابیه کوچیلورسه بومحذور دها چیرکین ومؤثر برشکل اکتساب ایدر . وسعت بولور ایسه وفرضا بوتون برولایت استیعاب ایدرایسه والینك نفوذی‌ده اودرجه‌طاغیلمش، قیرلمش وتعریف ایتدیکمز فنالغك ممکن مرتبه‌اوکی آلنمش اولور. انتخاب متعدد اصولی تعریف ایتدیکمز محاذیردن بوس بوتون تجرد ایده‌مزسه‌ده‌اهون‌صاییلیر. اساساً بوتصورلرك برقسمی اصوللردن زیاده انسانلرده وانسانلرك اخلاقنده‌در . برطاقم عادتلر، منفعتلر ، حسلر چابوجق دکیشدیریله‌مز، هرمملکتك اشرافی کندی مملکتلرینه وبالنتیجه کندی شخصلرینه جلب منفعته ساعیدرلر . انتخاب متعددك بالخاصه بر محسناتی دها واردرکه اوده زیرده تعریف ایده‌جکمز انتخابات نسبیه اصولنی تسهیل ایتمسیدر .

آنجق انتخابات نسبیه بحثنه کچمه‌دن اول کرك مبعوث انتخابنده وکرك سائر مقرراتك اتخاذنده جاری اولان اکثریتلرك ماهیتی حقنده برنبذه معلومات ویرهلم .

۱۳۱ اتحاد آرا . — حقوق اساسیه مؤلفلرندن موسیو ایسمه‌ن حقوق اساسیه‌نام اثرینك‌صوك طبعنده (صحیفه

۲۵۲) دییورکه : « ... اکثریت قاعده‌سی طبیعی ولازمدر . وهرکس ایچون مسالمتپرورانه وقابل قبول بر اصول وار ایسه اوده بودر. وانما اعطای رأی واتخاذ قرار ایچون ینه اکثریت قاعده‌سی قدر ساده اولمق اوزره دیگر ایکی طریق واردرکه بونلرك برنجیسی اعطای رأی ایدنلرك اتفاق آراسیدر. دیگری ایسه جمعیتده اك حکیم وفطین اولانلرك رأینه اتباع اصولیدر. آنجق برآز وسعتلی وطاغینق اولان بر جمعیتدن استحصال قرابل ایچین اتفاق آرا طریقنی اختیار ایتمك عادتا خیال آرقه‌سندن قوشمقدر . پك محدود وصوك درجه ابتدائی محیطلر استثنا ایدیلورسه هیچ بریرده اتفاق آرا طریقی اختیار ایدلمامشدر . بونکله برابر بویله محدود محیطلرده دخی بواصولك بر نتیجه‌یه اقتران ایتمسی حقیقی اولمقدن زیاده ظاهریدر . زیرا بوکبی جمعیتلرده خلق متفکر بالذات دکلدر . متنفذ آدملرك رأینه عادتا مقاومتسوز بر انجذاب ایله تابعدر. منتظم ورشید بر ملتده بواصوله اتباع اونور ایسه هیچ بر ایش کورلمز وحیات جمعیت عطالت مطلقه‌یه دوچار اولمش اولور . اك حکیم وفطین اولانلرك رأینی قبول بحثنه کلنجه؛ بو حکیم وفطین اولان کیمسه لرك خاصهٔ ممیزهٔ خارجیه‌سی نه‌دن عبارت اولدینی جای تدقیقدر. یالکز ابتدائی جمعیتلرده بو خاصهٔ ممیزه‌یی مهما امکن بولمق ممکندر . زیرا اووقت شیخوختك عقل ودرایت ایچون مابه‌التمیز اولدیغنی کوریرز . هرحالده کوریلیورکه قانون اکثریت عقلك وهلةً قبول ایده‌بیله‌جکی بسیط برفکردر .»

حد ذاتنده قرارك اك ایسی ، اك نزاعدن آزاده‌سی ومرام ایله قرار آره‌سنده اك زیاده مطابقت و آهنك تأمین ایدنی شبهه یوقدركه شخص واحد طرفندن اتخاذ اولوناندر . فقط قرار بالخاصه مجلس مشاوره ومذاكره‌نك تزایدینه مصادف شو عصر مشروطیتده اكثر احوالده متعدد ومجتمع كیمسه‌لر طرفندن اتخاذ ایدیله بیله‌جك برقرارك اك پروزسزی بومتعدد ومجتمع كیمسه‌لری شخص واحد حكمنده طوتمقدركه بونی آنجق بوكیمسه‌لری یكوجود، یك فكرویك لسان اوله‌رق اعطای رأی ایتملری یعنی اتحاد واتفاق ایله قرار ویرملری صورتنده استحصال ایده بیلیرز. بوراده واقعا حقیقتده بروحدت موجود اولدیغی قابل انكار دكلدر . هرنه قدر اتفاق ایله ویریلن مقررات بیله استقلال رأیه مالك اولمیانلرك دیكرلرینه اتباع صورتیله رأیلرنده برسلامت وصمیمیت تامه، یعنی اصحاب اراده ایله قرار دیدیكمز نتیجه ارەسنده ـ شخص واحد مثالنده اولدیغی وجهله ـ برمطابقت كامله یوق ایسه‌ده خلقت بشریه اعتباریله اشخاص مجتمعه طرفندن بوندن دها كوزل برقرارك صدورینه امكان متصور دكلدر وایشته بوندن طولاییدركه بردن زیاده كیمسه‌لردن مركب مجالسده اتفاق آرا ایله ویریلن مقررات منتهای امكان وبناءً علیه كماله اك قریب صاییله بیلیر .

حاكمیت ملیه نقطهٔ نظرندن‌ده تدقیق ماده ایدیلورسه اتفاق آرا دنیلن شی حقنده عینی حكمی ویرمه‌مك ممكن دكلدر.

اتفـاق آرا ایله بر مسئله حقنده اتخاذ قرار ایدن برملتك حاکمیتنده‌کی احتشام وشعشعهٔ تظاهره نظراً اکثریتك انواع سائره‌سی ایله اتخاذ اولونان مقررات بالطبع پك سونوك قالیر. حاکمیت ملیه‌نك واقعا اکثریتله‌ده اتخاذ مقررات اولوندیغی تقدیرده تجزی وانقسامه اوغرامش فرض اولونه‌میه‌جغنی کوردك. آنجق اتحاد آرا حاکمیت ملیه‌یی تخریب وانقسام کبی هر درلو شبهه وشائبه‌دن بوس بوتون تنزیه ایدر.

مع مافیه هر بری آیری بر نسخهٔ کائنات دیمك اولان افراد بشر ایچون بویله بلا مقاومت وتردد عینی برقرار قالبنك بی ادراك برخورینی تشکیل ایتمك متصور دکلدر. فرد هویتی، منافعنی مدرك اولدقجه بر تمایل مخصوص شخصی‌یه تابع اولمقدن کندینی منع ایده‌مز. انسانلر فابریقه‌لردن چیقمش قوقله‌لر کبی متحرك اوله‌میه‌جقلرندن هر بری کندی عالمنده بر استقلاله نائل اولمق ایستر بو مختلف استقلاللرك متوازی اولمسی ممکن اولدیغی کبی متخالف اولمسی‌ده ممکندر. جمله افرادك عینی بر نقطه‌ده متحد الامل اولمسی پك نادر احواله انحصار ایده‌بیلیر. اکثر احوالده ایسه آرانك تخالفی ضروریدر. وایشته بو تخالف اك کوزل بر اصول اولان اتحاد آرانك بشریت حاضره ایچون پك آز احوالده میسر اولمسنه باعث اولمقده‌در.

بو ایضاحاته نظراً اتخاذ مقررات خصوصنده‌کی اساس

ومقیاسمز (اتحاد آرا) اولمق لازم کلیر. اتخاذ اولونان مقرراتك مزیت وقیمتی اتحاد آرادنبلن مقیاسه درجهٔ قربیت وتباعدلرینه کوره تعیین ایدر. برنجی نتیجه شو اولورکه قرارده اصل اولان اتحاددر. آنجق اتحاد استحصالی دائما ممکن اولمدیغی ایچون اکثریا بو اصلك خلفی اولان (اکثریت) اصولنه کیدیلور.

١٣٢ اکثریت (اکثریت مطلقه، اکثریت ایضافیه). — شو حالده هانکی اصول اکثریت ترجیح اولونمق لازم کلیر سؤالنه هانکی اکثریت اتفاق آرایه یاقین ایسه جوابی سهولتله ویریله بیلیر. بو نقطهٔ نظردن اکثریتلرك بر چوق انواعی تصور اولونه بیلیر. اتفاق آرا ناقص واحددن اعتباراً الك دون طبقه‌یه قدر اینیله بیلیر و مثلا آلتیده بش، بشده درت، درتده اوچ، اوچده ایکی (یعنی ثلثان اکثریت) و نهایت آرایه اشتراك ایدنلرك نصفندن بر زیاده‌سی تصور اولونه بیلیر. بونلرك جمله‌سی درجات اعتباریله‌در. آنجق آرانك نصفندن بر زیاده‌سنه عمومی بر نام ایله اکثریت مطلقه (Majorité absolue) و یا اکثریت عادیه اطلاق اولونور. آرایه اشتراك ایدنلرك نصفندن دون مقدارده رأینه اقتران ایدن مقررات دخی اکثریتله اتخاذ اولونمش صاییله بیلیر و او وقت بوکا اکثریت نسبیه و یا اضافیه (Majorité relative) دینیلور. مثلا بر قرارده رأیه اشتراك ایدنلرك عددی بیکدر. نصفندن لااقل بر زیاده رأی ایله یعنی بش یوز بر رأی ایله اتخاذ اولونان قرار اکثریت

مطلقه ویا عادیه ایله اتخاذ اولونمشدر . ثلثان ا کثریت ویادرتده اوچ و بشده درت کبی ا کثریتلر بالطبع ا کثریت مطلقه‌نك فوقنده بر قیمتی حائزدر .

رأیه اشتراك ایدنلرك اوچ یوز اللیسی بر جهتی ، ایکی یوز اللیسی ایکنجی بر جهتی ، ایکی یوزی اوچنجی ، یوز اللیسی دردنجی ، ویوزی بشنجی برجهتی ترجیح ایدرسه اووقت بش نوع آرا موجوداولوب بونلرك دیکرینه نسبةً واضافةً اك زیاده‌سی اولان (٣٥٠) ا کثریت ، فقط ا کثریت اضافیه‌در .

شو ایضاحاته نظراً قرارلرك باشلیجه ایکی درلو ا کثریت ایله اتخاذ اولونه‌جغی تبین ایدر آنجق جمع آرا نتیجه‌سنده‌کی قرار (Vote) بعض مؤلفلر طرفندن اساساً ایکی نوعه ارجاع اولونیور .

بری برمسئله حقنده له وعلیهده بررأی ومطالعه درمیان ایتمك ایچون دیکری بر شخصی و مثلا انتخابات بحثنده بر مبعوثی انتخاب ایلمك ایچون اتخاذ اولونور . عجبا ا کثریتلرك انواعی وقیمتلری حقنده ایلری یه سوردیکمز فکر هرایکی نوع جمع آرا وقرار حقنده‌ده صحیحمیدر . یعنی ا کثریت مطلقه هم برنجی شکلده‌کی قرارلره ـ که بز آکا قرار مذاکره (Vote délibératif) دیه جکنز ـ و هم ایکنجی شکل قرارلره ـ که بز آکا قرار انتخاب (Vote Reprèsentatif) دیه جکنز ـ تطبیق اولونمقمی لازم کلیر؟ حد ذاتنده برقیمت ومزیتی حائز اولان

بر اصول اکثریتك هر ایکی نوع قرار ایچونده لازم الاتباع
بر قاعده اولمامسنده وهلهٔ اولاده برمعنا کوریله‌من سه‌ده زیرده
بحث ایده‌جکمز انتخاب نسبیه مروجلری مقصدلرینی استحصال ایتمك
ایچون انتخاب متعدده (Scrutin de liste) طرفدار اولدقلرندن
وانتخاب متعدده اقلیت فرقه‌لرینك‌ده مبعوث چیقاره بیلملری
امکانی آنجق اکثریت اضافیه‌یی قرار انتخاب (Vote de Liberatif)
ایچون کافی کورییورلر.

فرانسه مجلس مبعوثاننده انتخاب متعدد و انتخابات نسبیه
ایچون تشکل ایدن انجمنك مضبطه محرری موسیو آرتور
غروسیه تنظیم ایلدیکی جسیم راپورك ۱۲ نجی صحیفه‌سنده انتخابات
نسبیه اصولنك عادتا باباسی عد ایدیلن اسویچره‌لی ویقتور
قونسیده‌رانك ۱۸٤۲ تاریخنده تحریر ایتدیکی «حکومت نیابیه‌ده
صمیمیت» نام اثرندن بو ایکی نوع قراره متعلق فقره‌یی عیناً
اقتباس ایتمکده و بو بابده‌کی دلیلك حالا غیر قابل رد بر قوت
وماهیتی حائز بولوندیغنی ادعا ایلمکده‌در. ویقتور قونسیده‌رانك
طرز استدلالنی بروجه آتی نقل ایده‌لم :

« قرار مذاکره - بر مجلس تشکل ایدوب‌ده بر تدبیر
اتخاذینه لزوم کوردیکی زمان روزنامهٔ مذاکره‌یه داخل اولان
مسئله حقنده باب مناقشه‌یی آچار بوتون فکرلر کافی درجه‌ده
تنور و هرکس او مسئله حقنده بر فکر مخصوص شخصی پیدا
ایدنجه آرتق اومسئله او مجلس طرفندن حل اولونملیدر. اکر

جمله اعضا اتفاق ایده‌مه‌مشلر ایسه قرار تعدد ایده‌میه‌جكندن اكثریتك فكری غالب كلمك طبیعیدر . بو نوع قرار مذاكره‌ده اقلیتك اكثریته تفوق ایده‌میه‌جكی بدیهیدر. بناءً علیه اكثریتك رأیی مجلسك قراری عد اولونور وحتی ناموسكار اكثریتلر اقلیتلرك مشروع آمال و دساتیرینی مهما امكن ترویج ایده‌جك ائتلافجویانه فداكارلقلر اتخاذ ایلیدرلر .

« فقط برهیئت انتخابیه منتخبلرینی انتخاب ایتمك اوزره اجتماعه دعوت ایدلدیكی زمان حقیقتده موضوع بحث اولان شی نه‌در ؟ برتدبیر حقنده قرار اتخاذیمیدر ؟ برمسئله‌یی شو درلو ویا بودرلو حل ایتمكمیدر ؟ برمذاكره ومناقشه قاپیسی آچمقمیدر؟ اصلا . . بوراده موضوع بحث اولان شی هر منتخبك امور دولتده‌كی حق قرارینی اك مقتدر اك لایق برذاته تفویض ایتمسیدر. شوحالده بوراده برقسم منتخبلرك دیكر برقسم منتخبلرك حقنی اشكال و تعطیل واخلالنه صلاحیتلری اوله‌بیلیر ؟ (٥٠٠) و (١٠٠٠) ویا(٥٠٠٠) انتخابجیی طوپلادیغكز زمان بوانتخابجی هیئتنك اكثریتی نه حق ایله اقلیتده قالان قسمی وكیل كوندرمكدن منع ایده‌بیلیر؟ حتی دها فناسی كندی وكیلنی اقلیته قبول ایتدیرمكه اجبار ایده‌بیلیر؟ كذلك بونك عكسنه بك چوق اقلیتلر انتخابجیلر هیئتی آره‌سنده اك چوق رأیه مالك اولانلرك ممثل ووكیللرینی انتخاب اولونمقدن منع ایچون نه حق ایله اتفاق ایده‌بیلیرلر ؟ بوصورتله هم اك چوق رأی صاحبی اولانلرك رأینی تمثیل ایدن مبعوثك

انتخاب اولونمنه مانع اولورلر، هم کندی مبعوثلری حقیقتده کندی اختلاط واتفاق غریبلربنك برمدلول ناقص و ناتمامندن باشقه برشی اولماز.

« حقیقتده مسئله برمذا کره وقراری دکل بر توکیل وتمثیلی تضمن ایدرسه اکثریت متحده ومتجانسه هیچ برصورتله اقلیته حکمران اولهماز.

« ایشته شمدی‌یه قدر بو ایکی نوع قراری Vote (ویا جمع آرا اصولی) بربرینه قاریشدیرمشلر وبو ایکی نوع قرار حقنده فکرلرده تقرر ایدن برتشوشدرکه اصول انتخابیه‌یی‌ده تشویش ایلمش و بوتشوش هر دائرهٔ انتخابیه‌ده اقلیتلرك حقنی ازوب محو ایدن براصولی صوك‌درجه غیرمشروع، ظالمانه‌ومنفور اولدیغی حالده مشروع، محق ومعقول عد ایتدیرمشدر. »

شو ایضاحاته نظراً برمبعوث انتخابی صورتیله حاکمیت ملیه‌یه اشتراك موضوع بحث اولونجه اکثریت اضافیه کافی کلمث ؛ فقط برقانون قبولی ویا دولته متعلق هانکی بر قرار وتدبیر اتخاذی لازم کلنجه هیچ اولمازسه اکثریت مطلقه آرامق ایجاب ایدییور و ایکی نوع قرار ارەسنده ماهیتجه عظیم برفرق موجود کبی کورینیور ایسه‌ده بوفکره بوتون مؤلفلر اشتراك ایتمامکده‌در. بومؤلفلر نظرنده برمبعوث انتخاب ایدن انتخابجیلرك مجموعی مبعوثی انتخاب ایتمکله یالکز حاکمیت ملیه‌یه اشتراك ایتمش، بر « قرار انتخاب » اتخاذ ایلمش اولمازلر بلکه بر هیئت کبی حکمی متضمن

قرار اعطا ایتمش اولورلر. برمجلس مبعوثان، برمحکمه هانکی نوع اکثریت ایله قراره تابع بولونورلرسه بوانتخابجیلر هیئتی‌ده مبعوثك حین انتخابنده عینی قاعده‌یه تابعدرلر. بوبابده ایکی نقطهٔ نظر ایشته بوندن عبارتدر.

۱۳۳ تکرار جمع آرا Ballotage .ــ اکثریت مطلقه‌نك حاکمیت ملیه‌یه دها زیاده قریبتی حسبیله مرجح اولدیغنی ذاتاً بوقاریده سویلمش ایدك. انجق «اکثریت مطلقه» فعلیات وتطبیقاتده دائماً ممکن الاستحصال برنتیجه اولمامق اعتباریله محذوردن خالی اولمدیغی کبی انتخابات نسبیه اصولنه ده مساعد دکلدر. فی الحقیقه اکثریت مطلقه ـ دائرهٔ انتخابیه بر مبعوث چیقارسه دخی ـ هر وقت سهولتله تطبیق اولونماز. اکثریت مطلقه‌نك بحق مثمر اولمسی ایچون انتخابجیلرك پك منتظم وعاقل وتشتت آرایه سببیت ویرمکدن مجتنب اولملری لازمدرکه بوکا هروقت امکان اوله‌میور و بوندن طولایی اکثر احوالده برنجی دفعه جمع آرا نتیجه‌سنده نامزدلردن برینك نصفدن بر زیاده رأی قازانمسی کوج اولیور. اکثر قانونلر بوکا چاره اولمق اوزره ایکنجی دفعه جمع آرایی امر ایدرلر. ایکنجی دفعه‌ده آز رأی قازانان نامزدلردن بری ویا برقاچی چکیلیر ومنتخبلر قازانمسی محتمل اولان ذاتلره دها زیاده تمایل ایلر ایسه بلکه اکثریت مطلقه حاصل اولور. مع مافیه ایکنجی دفعه‌ده اکثریت مطلقه حاصل اولمازسه بعضاً اوچنجی دفعه اوله‌رق معاملهٔ انتخابیه اجرا ایدیلور. انتخابجیلر رأیلرنده مصر اولدقلری تقدیرده

اکثریت مطلقه ایله ایشه بر نتیجه ویرمك الی نهایه غیر ممکن اوله‌جغندن واضع قانونلر بو جمع آرانك تکررینه بر حد تعیینی مجبوریتنده قالمشلردر. بناءً علیه برنجی دفعه‌ده اکثریت مطلقه حاصل اوله‌مدیغی تقدیرده ایکنجی ویا اوچنجی دفعه‌ده ارتق نامزدلر کیم اولورسه اولسون اکثریت اضافیه ایله اکتفا ضروری کوریلور.

نصاب اکثریتك حاصل اولماسنه بناءً عملیات انتخابیه‌یه تکرار مبادرت ایدلمسنه فرانسزجه بالوتاژ دینیلور ...

بعضاً ایکنجی دفعه جمع آراده برقید دها قونیلور یعنی یالکز برنجی دفعه‌ده اك چوق رأی قازانمش اولانلرك نامزدلکی اعلان اولونور یکیدن نامزدلر انتخابه ادخال اولونماز. بو صورتله بو ایکنجی نامزدلردن بری اکثریت مطلقه‌یی احراز ایدر ایسه مطلوب حاصل اولور. ایتمدیکی تقدیرده بونلردن هانکیسی اکثریت اضافیه‌یه نائل اولمش ایسه او مبعوث اولور.

١٣٤ دولت عثمانیه‌ و اصول اکثریت. — دولت عثمانیه‌ده جاری اولان اصول اکثریت، کرك درجهٔ اولی انتخاباتنده کرك درجهٔ ثانیه انتخاباتنده، اکثریت اضافیه‌در. واقعا انتخابات متعدد اصولنك جریانی بر درجه‌یه قدر بوکا لزوم کوسترمه‌مده ایسه‌ده تعمق ماده اولوندقده اکثریت اضافیه‌نك نزده محذوردن سالم ولمدیغی کوریلور. بالخاصه درجهٔ ثانیه انتخاباتنده بو جهت فوق العاده کوزه چارپار و مثلا ایکی یوز منتخب ثانیسی اولان بر سنجاقده اوتوز ویکرمی بش کبی غایت جزؤی وفقط اضافی ونسبی اکثریتلرله

مبعوث انتخاب ایدلدیکی واقع اوله‌بیلور . اساساً اکثریت اضافیه ایله انتخاب ایدلدیکندن طولایی حاکمیت ملیه ایله تماسی تناقص ایتمش اولان برمنتخب ثانینك قوهٔ انتخابیه‌سنده‌کی بوضعف ایکی درجه‌اوزرینه انتخاب اصولنك ذاتاً ماهیتنده موجود اولان ضعفه منضم اولدقدن ماعدا منتخب ثانیلرکده رأیلرینی طاغیده‌رق لصفدن بیله پك دون برموقعده قاله‌بیلملری ضعف مذکوری پك زیاده تزیید ایتمکده وبواوج ضعفك محصولی اولان مبعوثلرده‌کی صفت حاکمیت وتمثالیت بالطبع او نسبتده متزلزل اولمقده‌در . شومحذوری مهما امکن برطرف ایتمك ایچون هیچ اولمازسه منتخب ثانیلرك مبعوثلری اکثریت مطلقه ایله انتخاب ایلملری شایان ترجیح کوریلور . معمافیه بویله برتدبیر مفرط کورلسه بیله هیچ اولمازسه برنصاب اقلیت وضع ایتمك ومثلا رأیه اشتراك ایدن منتخب ثانیلرك لااقل ربع ویا ثلث آراسنی قازانمق مجبوریتنی تحمیل ایلمك موافق اولور . زیرا بالفعل رأیه اشتراك ایدنلرك ربع ویا ثلث آراسندنده دون رأی قازانمش اولانلرك ملت وکیلی عنوانی نه صورتله احرازه مستحق اوله‌بیله‌جکلری بحق جای سؤال وتردد کوریله‌بیلیر.

ممالك سائره‌ده جاری اولان اکثریت اصوللری حقنده‌ده برنبذه معلومات ویره‌لم :

١٣٥ دیکر مملکتلرده اکثریت. — انکلتره‌ده انتخاب واحد اصولی دوائر انتخابیه‌نك قسم اعظمنده تطبیق ایدلمکده اولدیغی حالده

قبول ايديلن اصول اكثريت اضافيه‌در وبو تاريخى بر تعامل نتيجه‌سيدر. بوقاعده اودرجه مطلقدركه موسيو اتيه‌ن فلانده‌نك انكلتره مشروطيتنه متعلق اثرنده مندرج اولديغنه كوره رأيلر ايچون اقلى بر حد بيله تعيين ايدلمز. الڭچوق رأى قازانان نامزدلر على الاطلاق مبعوث اولور و (بالوتاژ) جارى اولماز.
(برنجى جلد صحيفه ٧١)

Instutition politique de l'Europe contemporaine

آمريقاده حكومات صغيره واليلريله - كه حكومات صغيره‌نك رئيس جمهوريدرلر - اعيانك انتخابندن ماعدا خصوصاتده قاعدهٔ عموميه اكثريت اضافيه‌در. واليلرك واعيانك انتخابى كوچك حكومتلر مجالس تشريعيه‌سنده واقع اولديغنه كوره اوراده اكثريت مطلقه احراز ايتمينلر ايچون بالوتاژ يابمق قولايدر وثمره‌بخشدر.

بلچيقا حكومتى انتخابات نسبيه قاعده‌سنى تطبيق ايتمش اولديغندن اوراده اكثريت اضافيه قاعده‌سنك‌ده جارى اولديغنى بيانه حاجت كورميز.

كرك آوستريا وكرك مجارستانده اكثريت مطلقه اصولى جاريدر. مجارستانده ايكنجى دفعه جمع آرايه يالڭز ايلك دفعه‌ده الڭ چوق رأى قازانانلر داخل اولور.

فرانسه‌ده، ايتاليا‌ده، فلمنكده، دانيمارقه‌ده، اسوچده ونوروجده اكثريت مطلقه اصولى آز چوق جزؤى فرقلرله جاريدر. اسويچره‌ده اكثريت مطلقه قاعده‌سى جارى ايسه‌ده

اكثريت مطلقه حاصل اوله‌مدیغی تقدیرده هیچ اولمازسه دفتر اساسیده اسملری محرر اولان منتخبلرك ربع آراسنی قازانمق ضروریدر. ایتالیاده اکثریت‌مطلقه شرط اولمقله‌برابر منتخبلرك لااقل آلتیده بری رأیه اشتراك ایتمك لازمدر. عكسی تقدیرده بالوتاژ واقع‌اولور وایكنجی دفعه جمع آرادن مستفید‌اولان نامزدلر مجارستانده اولدیغی وجهله یالکز برنجی دفعه‌ده اك چوق رأی قازانانلر اولور.

انتخابات نسبیه

١٣٦ اكثريتله اصول انتخابده‌كی چوروك نقطه‌لر.— فرانسزجه (représentation proportionnelle) وصوك زمانلرده پك مختصر بر اشارتله (R. P.) ویا دها صحیح بر تعبیر ایله(Election proportionnelle) دیه یاد ایدیلن بو اصول الیوم ممالك متمدنه‌ده پك‌مهم مباحثات ومناقشاته سببیت ویرمکده‌بولندیغندن بزدخی بوكا دائر بعض‌معلومات اعطا ایتمك‌مجبوریتنده بولونیورز. الیوم پارلمنتو موجود وانتخاب‌جاری‌اولان‌مملكتلرك قسم اعظمنده مرعی اولان اصول، اکثریت اصولیدرکه تمامیله مقتضیات عدل و حقانیته توافق ایتمیور. حاكمیت ملیه قاعده‌سنی برحقیقت‌اولمق اوزره تلقی ایتدکدن ونیابت ملیه اصولنی‌ده بالضروره تصدیق ایله‌دکدن صوکرا نوابك وتعبیردیکرله ملتی تمثیل ایدنلرك‌بوصفت تمثیلیه‌سی ممکن مرتبه صحته قریب بولونمق ممثل ایله تمثال بربرینه

بکزه‌مك الحاصل پارلمنتو ملتك. مملکت داخلنده‌کی سیاسی جریانلرك، سیاسی فرقه‌لرك حقیقةً بر آیینه‌سی بولونمق ایجاب ایدر؛ حالبوکه اکثر ممالکده جاری اولان اصول اکثریت مع التأسف بو مقصدی ایفایه کفایت ایده‌میور. اکثریت اصولی دیدیکمز بو اصول موجبنجه مملکت بر طاقم انتخاب دائره‌لرینه تقسیم اولونور. هر دائرهٔ انتخابیه‌دن مبعوثلر اکثریتله انتخاب اولونور و اقلیتك نامزدلرینه عائد اولان رأیلر بو صورتله بوشی بوشنه کیتمش اولور. مملکتده ایکی فرقه بر میلیون منتخب و اون دائرهٔ انتخابیه فرض ایده‌لم: هر دائرهٔ انتخابیه‌ده فرقه‌لردن برینك نامزدی بر رأی فضله‌سیله انتخاب اولونورایسه پارلمنتویه کیدن اون اعضا اکثریت فرقه‌سنك اولور. فقط بوتون مملکت داخلنده اقلیت فرقه‌سنك رأیلری نهایت (١٠) رأیدون قالمش اولور. یعنی (٤٩٩٩٩٠) منتخب عادتا هیچ مثابه‌سنده قالیر؛ رأیی صفره منجر اولور. بونك نه عظیم بر حقسزلق اولدیغنی ایضاحه بیله حاجت یوقدر. زیرا انسانلر قویون سوریسی دکلدرلر. اکثریت نه قدر ضروری بر قاعده اولورایسه اولسون اقلیتك، بالخصوص بویله بویوك بریکون تشکیل ایتمسی ملحوظ اولان اقلیتك فدا ایدلمسنی ایجاب ایتمز.

رأیلرك کیفیتنی طارتماق ویالکز عدد رؤس اوزرینه تعداد و تعیین ایتمکدن عبارت اولان بو اصول مملکتده اکثریتك بیله حکمران اولمسنی تأمین ایده‌مز. مملکتده حقیقةً اکثریت اولان بر فرقه‌مك بعضاً پارلمنتوده‌کی اعضاسی اقلیت اوله‌بیلیر و بو صورتله حقیقی بر اکثریت

عارضی بر اقلیت حالنه کلیر. برمثال دها کوزل ایضاح مقصده کفایت ایدر :

١٣٧ شایان دقت برمثال . — فرض ایده‌لم که مملکت هر بری (٤٠٠٠) منتخبدن مرکب (١٠٠) دائرهٔ انتخابیه‌یه منقسم اولسون. کذلك تصور ایده‌لم که مملکتده بری (ج) ودیکری (ت) نامنده ایکی فرقه بولونسون و (١٠٠) دائرهٔ انتخابیه‌نك (٥١) ی (ج) ایچون (٤٩) ی (ت) ایچون رأی ویرسین یعنی (٥١) دائرهٔ انتخابیه‌ده (ج) فرقه‌سنك نامزدی و (٤٩) دائره‌ده (ت) فرقه‌سنك نامزدی مبعوث اولسون. طبیعیدرکه (ج) فرقه‌سی غلبه ایدر. زیرا مجلسده (٥١) اعضاسی بولونه‌جق. فقط دیکر طرفدن فرض ایده‌لم که: منتخبلرك صورت توزع وانقسامی بروجه آتیدر: (٥١) دائرهٔ انتخابیه‌نك هر برنده (٢٥٠٠) منتخب (ج) فرقه‌سی (١٥٠٠) منتخبده (ت) فرقه‌سی ایچون رأی ویرمش اولسون. دیکر (٤٩) دائرهٔ انتخابیه‌نك هر برنده ایسه (٣٥٠٠) منتخب (ت) فرقه‌سی ایچون و (٥٠٠) منتخب (ج) فرقه‌سی ایچون رأی اعطا ایتمش اولسون. یکونلر طوتیلورسه کوریلورکه مغلوب اولان (ت) فرقه‌سی حقیقتده مملکتك (٢٤٨) بیك رأیی، غالب کان (ج) فرقه‌سی ایسه آنجق (١٥٢) بیك رأیی قازانمش اولیور.

شو مثاله نظراً اکثریت قاعده‌سنی برقاعدهٔ معقوله فرض ایتسه‌ك دخی بنه الیوم جاری اولان اصول انتخاب یولسزدر و اکثریت قاعده‌سنك

تعقیب ایتدیکی مقصدی بیله تأمینه کافی کلمامکده‌در. زیرا اقلیتك ازلمسی محق ومعقول کورسه‌ك بیله بو مثالدن آکلاشیلیورکه اکثریت منتخبینك اقلیت منتخبین طرفندن ازلمسی ممکندر.

بو مثالی صرف بر وهم وخیالدن عبارت فرض ایتاملیدر. آمریقانك بك چوق ممالکنده بو حاله دفعاتله تصادف اولنمقده‌در. اوراده قارشو قارشویه بری ره‌پوبلیقه‌ن، دیکری ده‌موقرات اولمق اوزره یالکز ایکی فرقه موجود اولدیغندن مجلس مبعوثانه کیرن اقلیت واکثریتك مملکتده‌کی فرقه‌لر منسوبیننه نظراً حقیقی نسبتی بعضاً یوقاریده‌کی مثالده کورلدیکی اوزره معکوس ظهور ایدر.

۱۳۸ دیکر مثاللر. — الیوم جاری اولان اکثریت اصولنك پك معکوس نتایج تولید ایتدیکنه دائر بو دفعه تصوری دکل حقیقی بر مثال دها ذکر ایده‌بیلیرزکه اوده فرانسه‌ده فعلاً واقع اولمشدر. بونك نظیرینی هر هانکی قانونك حین قبولنده بولمق آساندر.

فرانسه‌ده برقاچ سنه مناقشات ومنازعات دورادوره سببیت ویرمش اولان کلیسانك حکومتدن تفریقنه متعلق قانون ۱۹۰۵ تموزینك اوچنده (۳٤۱) رأی ایله قبول ایدلدی. (۳٤۱) رأی ویرن اعضا (۲,٦٤۷,۳۱۵) منتخبك وکیلی ایدیلر. حالبوکه فرانسه‌ده‌کی منتخبلرك مجموعی (۱۰,۹٦۷,۰۰۰) کشی‌یه بالغ اولدیغندن سالف الذکر قانون عموم منتخبلرك اکثریتیله دکل بیوك براقلیتله قبول ایدلمش ومملکتده‌کی اکثریت حقیقیه‌یه رغماً

مرعی‌الاجرا بولونمش اولیور . بوده کوسترییورکه منتخبلرك ربعنه بیله واصل اولمیان برقسم قلیل (١١) ملیونه یقین منتخبلره دها طوغریسی بتون فرانسه‌یه یعنی (٣٩) ملیون نفوسه غلبه ایدییور.

بو احتمالاتك همان دائما شكل حقیقته منقلب اولمقده اولدیغنی آكلامق ایچون فرانسه مجلس مبعوثاننك اون دورهٔ اجتماعیه اثناسنده‌کی انتخاباتنه متعلق آتیده‌کی جدوله بر نظر عطف ایتمك كفایت ایدر :

سنه	مجلسه كیدن اعضانك قازاندقلری رأیلر	اعضا انتخابنه منجر اولمیان رأیلر
١٨٧٦ ده :	٤٤٥٨٥٨٤	٥٤٢٢٢٨٣
١٨٧٧ » :	٥٠٥٩١٠٦	٥٠٤٨٥٥١
١٨٨١ » :	٤٥٦٧٠٥٢	٥٦٠٠٠٠٠
١٨٨٥ » :	٤٠٤٢٦٦٤	٦٠٠٠٠٠٠
١٨٨٨ » :	٤٥٢٦٠٨٦	٥٨٠٠٠٠٠
١٨٩٣ » :	٤٥١٣٥١٠	٥٩٣٠٠٠٠
١٨٩٨ » :	٤٩٠٦٠٠٠	٥٦٣٣٠٠٠
١٩٠٢ » :	٥١٥٩٠٠٠	٥٨١٨٠٠٠
١٩٠٦ » :	٥٢٠٩٦٠٩	٦٣٨٣٨٥٢
١٩١٠ » :	٥٠٦١٢٧١	٦٥٩٨٢٨٨ [*]

بو جدولدن مستبان اولیورکه فرضا (١٨٩٨) ویا (١٩٠٢)

[*] موسیو اتیه‌ن فلانده‌نك راپورندن مستخرج بر جدولدر .

سنه‌لری انتخاباتنده منتخبلرینك یوزده اللی اوچنك مجلس مبعوثانده مبعوثلری بولونمامشدر. شوحالده مذکور ایکی تاریخده انتخاب اولنان ایکی مجلس مبعوثان ملتك اکثریتنه وکالت ایتمك شویله طورسون انتخابه مأمور اولانلرك بیله اکثریتنی احرازایده‌مه‌مشلر، بونلرك نهایت یوزده (٤٧) سنی تمثیل ایده‌بیلمشلردر.

مجلس مبعوثانك بتون اعضاسی ملتك، دها طوغریسی منتخبلرك اکثریتنی تمثیل ایده‌مزسه مجلس مبعوثانده‌کی اعضانك علی‌العاده ضعیف اکثریتلرله ویردیکی قرارك ملتك اکثریت آراسنه توافق ایتمدیکی أولویتله ثابت اولور. واقعا منتخبلردن برچوغی فعلاً انتخاباته اشتراکدن اجتناب ایدییورلر. بونلرك بو وظیفه‌یی ایفا ایتمه‌ملری کندیلری ایچون موجب شکایت اولمامق لازمدر. حتی روسونك دیدیکی کبی انتخابه مستحق اولان کافهٔ افرادك فعلاً انتخاب اجرا ایتمه‌لری شرط دکلدر. هر فردك ایستدیکی وقت انتخابه اشتراك ایده‌بیلمسی کافیدر. مع‌مافیه اعتراف ایتملیدرکه انتخابانده واقع اولان اجتنابانك برقسمی حقیقة اهالینك وظیفه ناشناسلغندن ایلری کلیور ایسه برقسمی‌ده یأس وفتوردن منبعث اولیور.

منسوب اولدیغی فرقه نامزدینك نصاب اولسه اقلیتده‌قاله‌جغنی محقق بیلان بر منتخبك اوبله‌ده غائب ایده‌جکم بویله‌ده دیوب انتخابدن اجتناب ایتمسی پك چوق واقع اولمشدر.

١٣٩ اکثریت اصولنده‌کی محاذیرك خلاصه‌سی — مختلف مثاللردن استحصالی لازم کلن نتیجه شودر :

اولا مجلس مبعوثانده‌کی اکثریت همان اکثر احوالده عموم ملتك اکثریت منتخبیننه توافق ایتمز . مملکتده اقلیت اولان مجلسده اکثریت اولور . بو ایسه انتخابات نسبیه قاعده‌سنه تماس شویله طورسون اکثریت اصولنجه‌ده مردوددر .

ثانیاً مجلس مبعوثانده‌ده ذاتاً قرارلر اکثریتله اتخاذ اولونور شو حالده مجلس مبعوثان مملکتك اکثریت حقیقیه‌سنی لایقیله ارائه ایتمش اولسه دخی مجلسك یالکز برقسمی ـ ولوکه اکثریت حالنده اولسون ـ طرفندن اتخاذ اولونان قرار حقیقتده اکثریتك اکثریتی طرفندن اتخاذ اولونمش دیمکدر .

ثالثاً مجلسلرك حیاتنی لایقیله تدقیق ایدنلر بیلیرلرکه اوراده، دائما قرارلر بر اکثریت حقیقیه‌یه تابع اولماز . اکثریا اعضای مرتبه‌نك یعنی مبعوثان جدولنده اسمی محرر اولان اعضانك دکل، بلکه مجلسده سوق تصادفله حاضر اولان اعضانك اکثریتیله قرار اتخاذ اولونور .

رابعاً مجلسده‌کی فرقه‌لرك هر بری آیریجه محتاج تأملدر . زیرا فرقه‌لرك ایچنده‌ده بعض اقلیتلر فرقه‌نك اکثریتلرینی ذکاو اقتدار- لریله آرقه‌لرندن سوروکلرلر و هر حالده مقررات مجلسده اکثریتی تشکیل ایدن فرقه‌لرك اتفاق آراسیله دکل نهایت اکثریتی ایله ویریلور . ایمدی اوله‌بیلیرکه اکثریت فرقه‌سنه منسوب بعض ذوات اقلیتك بعض خصوصاتده فکرینه اشتراك ایدر . فرقه‌نك انتظام وانضباطی ایسه بوکا مانعدر . رأیلر بوانضباط ملاحظه‌سنه

بناءً سربست قالسه بعض مسائلده اکثریت منسوبلری اقلیته التحاق ایدرك اکثریتك وضع و موقعنی تبدیل ایده بیلیرلر . بو ایسه مجلسده اتخاذ اولونان مقرراتك مملکتده‌کی اکثریت حقیقیه‌یه توافق شویله طورسون، پك عارضی وغیرطبیعی اوله‌رق مجلسده حاصل اولان اکثریته بیله دائما تماس ایتمدیکنی کوستریر .

ملتك هیئت عمومیه‌سنك و هیئت عمومیه‌سی ممکن اولمدیغنه نظراً ضرورةً اکثریتك اراده‌سی دیمك اولان قانون مجلس تشریعیدن بالاده‌کی شرائط دائره‌سنده ویریلان مقررات ایله ناصل قابل توفیق اوله‌بیلور ؟

انتخابات نسبیه مروجلری مسلکلرینك درجهٔ اصابتنی اثبات ایتمك ایچون اول امرده تعرضی دلائل دیه توصیف ایده‌بیله‌جکمز بالاده‌کی مطالعه‌لرله اکثریت اصولنك نه‌قدر چوروك بر بنایه مستند اولدیغنی ایضاح و آندن صوکره اکثریت اصولی طرفدارلرینك هجوملرینه تدافعی دلیللرله مقابله ایلیورلر .

١٤٠ مجلس مبعوثان کوچك مقیاسده بر خریطه‌در.— انتخابات نسبیه مروجلرینك تعرضی دلائل فرض ایتدیکمز بالاده‌کی مطالعه‌لرینه بر تشبیه مشهور علاوه ایده‌بیلیرز. بو تشبیه میرابو طرفندن ایراد اولونمش زمانمزده پك زیاده زبانزد اولمغه باشلامشدر. میرابو دییورکه : « بر خریطه بر مملکتك وسعت طبیعیه ومادیه‌سنه نظراً نه ایسه ملی مجلسلرده اوملته نظراً عینیله اویله اولملیدر. بر شیئك قوپیه‌سی ایستر واسع مقیاسده اولسون ایستر کوچك مقیاسده هرحالده اصلده‌کی نسبتلری محافظه ایتملیدر . »

شو حالده ملت ایله آنك عادتا بر آیینه‌یه انعكاس ایمی کوچك
بر مرتسم و تصویری دیمك اولان مجلس آره‌سنده بر مشا
حقیقیه موجود اوله‌بیلمك ایچون بو آیینه‌نك پروزسز و مجا
اولمسی تعبیر دیكرله ملتك ظاهرده نه‌سی وارسه جمله‌سنك اورایه
انعكاس ایتمسی مقتضیدر . ایمدی اكثریت اصولیله جریان ایدن
انتخابات اكثریا ملتك برچوق اعضا وجوارحنی‌او آیینه‌یه انعكاس
ایتدیرمز وبوصورتله خریطهٔ ملیه دیمك اولان مجلس مبعوثانده
اقلیتده قالان بك چوق فرقه‌لرك رنكلرینه تصادف ایدلمز .
انتخابات نسبیه ایسه بوغایه‌یه مهما امكن تقرب ایدر وبو اساس
اوزرینه یاپیلان خریطه‌ده ملتك اك كوچك تقسیمات سیاسیه‌سنك
اوخریطه اوزرنده كوچك مقیاسده بررنكی وبرموقعی اولدیغی
مشاهده اولونور .

١٤١ انتخابات نسبیه‌یه نظری‌اعتراضلر — بو تفصیلات انتخابات
نسبیه‌اصولنك رجحانی‌اثبات ایدر کبی کورینورسه‌ده‌اصول مذكو-
ره‌یه معارض اولانلرك‌ده قوتلی دلیللره مستند مهاجماتی موجود
اولدیغی انكار اولونه‌ماز. بودلائل باشلیجه ایكی‌مهم‌بحثده خلاصه
اولونه‌بیلیر : (١) انتخابات نسبیه‌نك نظریاتجه مردودیتی ، (٢)
انتخابات نسبیه‌نك فعلیاتجه‌صعوبتی. بواساسلرك هربرینی آیری آیری
تشریح وانتخابات نسبیه طرفدارلرینك بونلره مقابل نه صورتله
ایراد دلائل ایتدكلرینی ارائه ایده‌لم :

انتخابات نسبیه‌یه اك زیاده معارض اولان مؤلف موسیو

ولدیغندن بزده آنك خلاصهٔ مدعیاتنی موضوع بحث ایده جكز. مشارالیه بوندن اولكی بحثده بربده بیان ایتمش اولدیغمز وجهله عددك قوتنی هر شیئه غالب فرض ایده‌رك : «نیابت ملیه‌نك یكانه تملی نفوس اهالی اولمق ایجاب ایدر. باشقه برطرز تلقی حاكمیت ملیه قاعده‌سنی اخلال ایدر. حاكمیت ملیه ایسه قانون عددی تعقیب ایدر» دیور. آنجق قاعدهٔ عددك قوتی حقسزلق درجه‌سنی بولمامليدر. بوقانونك عدالت ایله مهما امكن تألیفی ممكن ایكن تألیفی جهتنه كیدلمامسی حقسزلقدر. ملتك برقسمی دیكر برقسمندن برقاچ رأی ازلسیله قازانمش دیه مبادیاً ازلمسی ، حقندن . املیه‌ن محروم ایدلمسی قابل تجویز دكلدر وبوبابده‌كی محذوری انتخابات نسبیه ایله برطرف ایتمك ممكن ایكن بوامكانك تطبیقندن احتراز ایدلمسی موافق عقل وحكمت اوله‌ماز. بویله برحقسزلغی رفع ویا دها طوغریسی تهوین ایچون انتخابات نسبیه طریقنی بعض باب فر توصیه ایدییور. وصورتده‌كه مملكتده بولونان فرقه‌لردن هر برینك پارلمنتوده‌كی مبعوثلری مقداری مملكت داخلنده‌كی وفرقه منسوبلرینك عددینه آزچوق موافق كلسون. بوصورتله قانون عددكده حقی ویرلمش اولور.

نظریاتجه وارد اولان دیكر اعتراضاتی بروجه آتی خلاصه ایتمك ممكندر. شویله‌كه : انتخابات نسبیه اصولی قبول ایده‌بیلمك ایچون اول امرده حاكمیت ملیه‌نك دلیل كلیه‌نك افراد ملت آره‌سنده قابل تقسیم ولدیغنی قبول ایتمك انتخابی هر فردك آیری برحق

شخصیسی کبی تلقی ایتمك ایجاب ایدر. بونك ایسه قطعیاً غیرقابل قبول اولدیغی معلومدر. زیرا حاکمیت ملیه تقسیم قبول ایتمز.

دیکر براعتراض ایسه شودر: پارلمنتو بتون ملتك وکیلیدر. شو ویا بوفرقه‌یه بتون ملتك صفت وکالتی توجیه اولونماز. حالبوکه هرفرقه‌نك مطلقا پارلمنتوده مبعوثانی بولونمق ایجاب ایدنسه پارلمنتو متفرق ومتشتت برجسم اولدیغی حالده ملتك دکل فرقه‌لرك وکیلی اولمش اوله‌جقدر. بو ایسه نیابت ملیه نظریاتنه قطعیاً توافق ایتمز.

انتخابات نسبیه‌نك بالاده‌کی ادعایه مخالف اولمق اوزره هم حاکمیت ملیه‌نك بر ولایتجزی اولمسی قاعده‌سنه هم‌ده نیابت ملیه نظریه‌سنه تماماً مطابق اولدیغنی اثبات ایتمك کوچ دکلدر. نیابت ملیه بحثنده دیرزکه: مادامکه بر ارادهٔ ملیه‌نك، یکوجود بر پارلمنتویه توجیه نیابت ایدن یکوجود بر ملتك موجودیتنی قبول وتصدیق ایدییورز. اوحالده سیاسی اولان، واضع قانون اولان ذاتك حل ایتمسی لازم کلن سؤال شوندن عبارت اولور: هانکی اصول انتخاب واردرکه ملت متشخصه‌نك اراده‌سنی ممکن اولدیغی قدر حقیقته موافق برطرزده ارائه ایده‌جك برپارلمنتونك وجوده کلمسنی تأمین ایتسون؟ ایمدی قاعدهٔ مطلقهٔ اکثریت ایله انتخاب ایدلمش برپارلمنتونك انتخابات نسبیه موجبنجه منتخب وممکتده‌کی فرق مختلفه‌نك معکس حقیقیسی اولان پارلمنتودن زیاده ارادهٔ ملیه‌یی اظهار ایده‌بیله‌جکنی ادعا ایتمك بداهتی انکاردن عبارت اولور.

اکر طوغریدن طوغری‌یه اجرای حکومت اصولنده اولدیغی وجهله ملت کندی اراده‌سنی طوغریدن طوغری‌یه و بلاواسطه اظهار ایتمش اولسه‌یدی او وقت مسئله مختلف فرقه‌لردن مرکب اولان ملته طوغریدن طوغری‌یه راجع اوله‌جق و اقلیت فرقه‌لرینك شکایت ایتمسنه محل قالمیه‌جق ایدی . اقلیت طوغریدن طوغری‌یه بو اراده‌یه و فرضا قانون تنظیمنه اشتراك ایلیه‌جك ایدی؛ حالبوکه نیابت اصولنده آرزو و اراده ایدن طوغریدن طوغری‌یه ملت دکلدر ، نوابدر ؛ ملته وکالةً پارلمنتودر . شو حالده طوغریدن طوغری‌یه اعطای رأی ایدیلیور ایکن اقلیت حقنی ناصل استعمال ایتمش ایسه نیابت اصولنده‌ده اقلیت ینه رأی و مطالعه‌سنی درمیان ایتمکدن محروم اولمامليدر . بو سببله پارلمنتونك دخی ملتده‌کی عناصرك ، فرقه‌لرك امثالنی شامل و محتوی اولمسی اقتضا ایدر .

حاکمیت ملیه‌نك تجزی و تقسم قبول ایتمامسی بحثنه کلنجه : دیه‌بیلیرزکه انتخابات نسبیه ذاتاً بو تجزی ایله قابل توفیق دکلدر . بالعکس اکثریت اصولی موجبنجه اکر یالکز اشخاصك علی ـ وجه الرؤس آرزو و اراده‌لرینی حساب ایدر ایسه‌ك و بو آرزولری بربرینه عادتا بر مساوات ریاضیه ایله مساوی فرض ایدر ایسه‌ك اووقت بو آرزولری یکان یکان صایوب یکونی تنظیم ایتمك و بو یکونده حاصل اولان اکثریت ریاضیه‌یه تفوقی تأمین ایتمك اقتضا ایدر . بوصورتله ایسترایسته‌مز حاکمیتی انقسامه اوغراتمش اولیورز. حالبوکه او قدر بسیط دوشونمیوب‌ده اشخاصك آرزو

ومرامل‌لری آرقه‌سنده برمرام عمومیٔ ملت موجود اولدیغنی تقدیر ایدر ایسه‌ك کوریرزکه انتخابات نسبیه بو نتیجه‌نك استحصالنه دها مساعددر.

موسیو ایسمه‌نك دیکر اعتراضاتی بروجه آتیدر :

بعض عجولانه و نابهنکام اصلاحاتی منع ایچون پارلمنتوی ایکی‌یه بولمك مجبوریتی حاصل اولمش . شمدی ذاتاً انقسامه اوغرامش اولان پارلمنتوی برده انتخابات نسبیه اصولیله برقات دها پارچالامق علاج قوللانایم دیرکن زهر ویرمکدر . عادتا قوهٔ تشریعیه‌یی تذبذبه ویروب ذرات بی نهایه‌یه تقسیم ایتمکدر. انتخابات نسبیه اصولی قبول ایدیلیرسه مجلسده نه ثابت ومطرد اکثریت حاصل و نه‌ده متجانس برقابینه تشکیلی ممکن اولور . بناءً علیه پارلمنتو اصولی قالماز .

برده انتخابات نسبیه اصولی معقول ایسه مقتضای عقل ومنطق بونی یالکز پارلمنتو اعضاسی انتخاباتنه دکل قوهٔ اجرائیه ارکاننك تعیین و انتخاباتنه ، اداره مأمورلرینه وحکامه دخی تشمیلدر . برکره‌ده بو مجرایی آلدیمی آرتق انتخابات نسبیه‌یی آنارشی‌یه منتهی بر طریق عد ایتمکدن باشقه چاره یوقدر. (صحیفه ۲۷۷ — ۲۸۲ «۱۹۰۸») .

بوتون بو اعتراضاتی اربابی رد ایتمشلردر. پارس مبعوثلرندن اولوب انتخابات نسبیه ایله فرط اشتغالی مشهور اولان موسیو (شارل بنوا) بونلری رد ایتمکده کوجلك چکمه‌مشدر . اول

امرده شوراسنی بیانه مجبوریت واردرکه انتخابات نسبیه اصولی پارلمنتو ایچین قبول واختیار ایدلدیکی تقدیرده بونك منطقاً قوهٔ اجرائیه وعدلیه‌یه‌ده تشمیلی نه‌دن لازم کلسین؟ انتخابات نسبیه‌نك پارلمنتویه تطبیقی پارلمنتونك کندینه خاص بعض احوالدن ایلری کلیر . بونلر قوهٔ اجرائیـه وحتی قوهٔ عدلیه‌ده یوقدر . زیرا ملتی تمثیل ایتمك ، ملتك وکیلی اولمق ایجـاب ایدن مجلس ، مجلس ملتدر .

برده نهایت قوهٔ اجرائیـه ملت مجلسـنك مراقبه‌سنه تابع اولمقدن خالی اولمایور. شوحالده یالکز ملت مجلسی ایچین بوتقیداته اشد لزوم کوروله‌رك مجلسـك مهما امکن قوای مختلفهٔ ملیه‌نك آیینه‌سی اولمسی اقتضا ایدر .

ینه بو نقطهٔ نظردن بیان ایده بیلیرکه انتخابات نسبیه‌نك معقولیتی انتخاب ایله تعیین ایدیلن صـنف مأمورینه عائددر . حال بوکه نادر مستثنالردن صرف نظر مأمورین اجرائیه منتخب دکل منصوبدر .

«انتخابات نسبیه اصولیله ثابت ومطرد برا کثریت احرازی ممکن دکلدر متجانس بر قابینه تشکیل ایدیله‌مز . پارلمنتو اصولنه تابع برحکومت وجوده کله‌مز» دینلیور. بو اعتراضه‌ده ویریله‌جك جوابلر چوقدر. انتخابات نسبیه اصولی جاری اولمدیغی زمانلرده عجبا دائما متجانس ، مطرده متمادی قابینه‌لر تشـکیلنه موفقیت حاصل اوله بیلیورمی؟ دیکر طرفدن انتخابات نسبیه هنوز تماميله

تطبيق ايديله‌مدى‌كه بونك تطبيقى اثناسنده بويله بر تذبذب وقوعه كله‌جكى ذهابى حاصل اوله بيلسين. بلچيقاده بو اصولك تطبيقى نتيجه‌سنده اكثريتلره خلل كلمدى. قابينه سقوطلرى ايسه اولكنه نظراً دوندر.

ديكر بر نقطهٔ نظردن بالاده‌كى اعتراضى چوروتمك ممكندر. فى‌الحقيقه انتخابات نسبيه اصولى آنجق پارتيلرى منتظم، تربيهٔ سياسيه‌سى مكمل اولان بر مملكتده قابل تطبيقدر. بو تقديرده ذاتاً انضباط وانتظام آلتنده بولونان اقليت فرقه‌لرى بالطبع دها متجانس اولورلر؛ بو حالى كورن اكثريت فرقه‌سى‌ده بالطبع اكثريتك غلبه‌سى احتمالنى درپيش ايده‌رك افرادينى دها صيقى بر رابطه آلتنده بولونديرر. اقليت، اكثريتى الده ايتمك، اكثريت ايسه اكثريتى الدن قاچيرمامق ايچون اولكندن دها بويوك ثبات وغيرت ايله چاليشيرلر. بو صورتله موسيو شارل به نوانك ديديكى كبى افكار عموميه‌نك ثقلت اضافيه‌سى دها كوزل اولچولمش، جريانلرك استقامتى دها كوزل تعيين اولنمش اولور.

بروجه بالا مجملاً ويريلن ايضاحات انتخابات نسبيه اصولنك هيچ اولمازسه نظريات علميه دائره‌سنجه اكثريت اصولنه مرجح اولديغنى ارائه‌يه كفايت ايدر.

١٤٢ انتخابات نسبيه وفعليات. — فقط معارضلرك دها زياده كوزه‌تدكلرى نقطه انتخابات نسبيه اصولنك امر تطبيقنده

کورولن عسرت فوق العاده‌در . مادامکه تطبیقی عادتا ممتنع دینیله‌جك درجه‌ده کوچ بر اصولدر. اوحالده بونك ایچون بیهوده‌یره زحمته‌نه محل وار ؟ آنجق بر چوق مملکتلرده بلدیه . نواحی مجالسی کبی یرلر ایچون انتخابات نسبیه اصولی قبول ایدلدکدن ماعدا بلچیقاده ۲۹ کانون اول ۱۸۹۹ قانونی موجبنجه ۱۹۰۰ سنه‌سندن بری بلا مزاحم تطبیق ایدیله کلمکده اولدیغندن بو اعتراض ده شمدی اسکیسی قدر قوتی محافظه ایده‌مامکده‌در .

الیوم اسویچره‌نك متعدد قانونلرنده انتخابات نسبیه اصولی قبول ایدلمش وهیئت متحده مشترك مجلس مبعوثانی ایچون ده بو اصولك قبولی لهنده شدتلی بر جریان موجود بولونمقدەدر. بوندن ماعدا دانیمارقه‌ده ۱۸۵۹ سنه‌سندن بری (طوماهار) سیستمنده انتخابات نسبیه اصولی جاری بولونمقده‌در . اسوج حکومتی مجلس مبعوثانی انتخابات نسبیه قانونی قبول ایتمش ایسه‌ده بو قانونك مرعیتی ایچون ایکنجی بر مجلس مبعوثانك قانونی قبول ایتمسی لازمدر. فنلاندیاده ، وورتمبرغده، هامبورغده، صربستانده، قوستاریقه‌ده واسپانیاده انتخابات نسبیه اصول جاریدر .

انتخابات نسبیه بدایةً صرف نظریاتدن وبعض مؤلفلرك قریحه‌سندن چیقمش بر بحث اولدیغندن بوکا دائر بعض معلومات ایله شمدی‌یه قدر تصور ایدیلن مختلف سیستملر حقنده ایجاب ایدن تفصیلاتی ویرمك فائده‌دن خالی دکلدر .

١٤٣ مختلف عملی اصوللر .— روایته نظراً مؤلفلر میاننده

الك اول بوفكری میدانه قویان اسمی كچمش اولان (قونسیده ران)
نامنده بر اسویچره لیدر كه « حكومت نیابیه ده مخالصت » عنوانیله
١٨٤٦ ده بر اثر تألیف ایتمشدر . (قونسیده ران) طرفندن
تكلیف ایدیلن اصول غایت بسیطدر وبالطبع بعض قصورلردن
خالی دكلدر . بو ذات دییوركه :

افراد مملكتدن هر بری اولجهانكی فرقه یه منسوب اولدیغنی
تصریح ایتملی ومبعوثلقلر بو صورتله فرقه لر منتسبیننك عددیله
متناسب صورتده تقسیم ایدلملی . فرضا مملكتده درت فرقه وار :
(س) فرقه سنك طرفدارانی (٥٠) بیك (ی) فرقه سنك
(١٥٠) بیك (ر) فرقه سنك (١٢٠) بیك (ت) فرقه سنك
(٨٠) بیك اولسون . بو حسابجه (س) ٥٠ ، (ی)
١٥٠ ، (ر) ١٢٠ ، (ت) ٨٠ مبعوث تعیین ایتمش اولور .
غایت بسیط وابتدائی اولان بو اصول مملكتده فرقه لر آراسنه
تفرقه دوشوره بیله جكندن محذوردن خالی دكلدر .

برده بوصورتله یالكز فرقه لر نظر اعتباره آلنمقده ونامزدلر
جهتی مشكوك براقیلمقده در . انتخاباتده سربستی ایسه انتخابجینك
هم منسوب اولدیغی فرقه یی هم اوفرقه ایچنده بكندیكی نامزدی
انتخاب ایتمسنی مقتضیدر .

انتخابات نسبیه بدایةً اوقدر ریاضی بر قطعیت ایله تصور
ایدلمك ایسته نلدیكی ایچون تخمینی وقابا طاسلاق اصوللر تكلیفی
ایله اكتفا اولونمش ایدی .

قونسیده‌رانك ترتیبی بو جمله‌دن اولدیغی کبی (رأی محدود)
و (رأی مجتمع) اصوللری دخی بو زمره‌دندر .

رأی محدود اصولی شودر (Vote limité) .

درت مبعوث انتخابی ایله مکلف بر دائرهٔ تخابیه‌ده منتخبلردن
هر بری یالکز اوچ نامزد ایچون رأی ویریور . بو صورتله
اقلیتك ـ اکر بوتون منتخبلرك ربعنه بالغ اولوبور ایسه ـ بوتون
قوتی، رأیی طوپلایارق آچیقده قالان دردنجی نامزدلکی قازانا-
بیلمسی ممکندر . انکلتره‌ده (٤٢) سنه‌دنبری جاری اولان بر
قانون موجبنجه بو اصول ناحیه انتخاباتنده تطبیق ایدلمکده‌در
و اسپانیا وایتالیاده‌دخی نواحی وبلدیه‌لرده قبول ایدیلن بو اصول
پك بسیطدر انکلترده اوچ مبعوث انتخاب ایدن ۱۳ دائرهٔ
انتخابیه‌ده ۱۸٦۷ سنه‌سندن ۱۸۸٤ سنه‌سنه قدر بو اصول تجربه
ایدلمش ایسه‌ده مؤخراً ۱۸۸٤ اصلاحات عمومیه‌سی اوزرینه
ترك اولونمشدر بو اصول نظریات علمیه‌نك آرزو ایتدیکی
حقیقتی تماماً اظهاره کافی دکلدر . زیرا فرضا دردنجی نامزدلك
اقلیتده قالمسی صرف تصادفی بر شی اوله‌بیلیر . اقلیت فرقه‌سی
پك منتظم اولمایان یرلرده موفقیت مشکوکدر . بو اصولده رأی
متعدد قاعده‌سنك شرط اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر.

رأی مجتمع اصولنه کلنجه : (vote cumulatif)

بو اصول موجبنجه بر دائرهٔ انتخابیه‌ده فرضا درت مبعوث
انتخاب ایدیله‌جك ایسه منتخبلردن هر بری ایستر ایسه درت

نامزد ایچون آیری آیری رأی ویرر. ایستر ایسه عین بر نامزدك اسمنی درت دفعه عینی کاغد اوزرینه تحریر ایدر. بو صورتله بر منتخب درت رأی صاحبی اوله بیلیر، اقلیتده قالان فرقه‌نك افرادندن هر بری کندی نامزدلری ایچون دردر رأی ویرمش اولمغله بر نامزدی قورتارمغه بلکه موفق اولورلر. فقط بوراده ده عینی محذور وارد وله بیلیر و هر حالده بو اصوله انتخابات نسبیه دیمك کوجدر اقلیتك مهما امکن ترویج آمالی ایچون اختیار ایدلمش ناقص بر اصولدر انکلتره واسقوچیاده بلدیه ایچون بو اصوله مراجعت ایدلدیکی واردر.

١٤٤ خارج قسمت (quotient) — دها عالمانه وقاعدهٔ نسبته دها موافق بر اصول «خارج قسمت» اصولیدر. اساساً انکلیز (طوماهار) طرفندن تصور وبالآخره (ستوآرت میل) وسائر مؤلفلر طرفندن شدتله ترویج وحتی دانیمارقه وکلاسندن آندره طرفندن کچن عصر افرنجی اواسطنده تماماً (١٨٥٥) ده‌وقوسطاریقا جمهوریتنده قسماً تطبیق ایدلمشدر. بو اصولدن الك اول انکلتره‌ده نسبةً اسکی بر زمانده، یعنی ١٧٨٠ ده لوردلر قماره‌سنده دوق دوریشموند طرفندن بحث ایدلمشدر. بو اصولك اساسی غایت بسیطدر. داخل مملکتده موجود منتخبلرك مجموعنی انتخاب اولنه‌جق مبعوثلرك یکوننه تقسیم ایدرز. حاصل اولان خارج قسمت بر مبعوث انتخابی ایچون لازم کلن آرایی ارائه ایدر. بر مبعوثك انتخاب ایدلمك ایچون لازم کلن آرادن فضله قازاندیغی

مقدار آرا انتخاب اولنان مبعوث لهنده بر حسن شهادت معنویه واخلاقیه دن باشقه برشی افاده ایتمز. شو تقدیره کوره هر منتخب بتون مملکت داخلنده نامزدینی آرایوب آکا رأینی اعطا ایده بیله جکدر آنجق مبعوثلغه انتخاب اولنه بیلنلر یالکز لااقل ذکری کچن خارج قسمته معادل رأی قازانانلردر. او حالده مملکتده طاغینیق وبر محل مقصورده بولنمق حسبیله نامزدلری ایچون ایجاب ایدن آرایی طوپلامغه غیر قادر اولان اقلیت فرقه لری دائرهٔ انتخابیه لری توسع ایدیورنجه طاغینیق رأیلرینی طوپلایوب نامزدلرینی انتخاب ایتدیره بیله جکلردر.

بونی بر مثال ایله آکلاتمق ایجاب ایدرسه دیرزکه برکوچك مملکتده بتون منتخبلرك مجموعی (۱۰۰۰۰۰) در و اون دانه مبعوث انتخابی لازمدر. یعنی انتخاب قانونی موجبنجه مجلس مبعوثان (۱۰) کشیدن مرکب اوله جق. شو حالده (۱۰۰) بیکی انتخابی ایجاب ایدن مبعوثلرك یکوننه تقسیم ایدرز. حاصل اولان (۱۰) بیك رأی خارج قسمتدر وبر مبعوثك انتخاب ایدلمسی ایچون ایجاب ایدن آرایی کوستریر. مملکتك مختلف دوائر انتخابیه سنده طاغینیق بولونان براقلیت فرقه سی منسوبلری اتحاد ایدوب اون بیك رأی قازانه بیلیرلر ایسه بر مبعوثه مالك اوله بیلیرلر.

۱٤٥ جدول ترجیح. — مع مافیه «خارج قسمت» اصولی «جدول ترجیح» (Liste de préférance) اصولیله

اكمال ايدلمك ايجاب ايتمشدر . فی‌الحقیقه بر وجه بالا اون بيك رأيدن فضله قازانان نامزدلره ويريلن بو فضله آرانك غائب اولماسی ايچون منتخب بر صره ترتيب ايدر . يعنی اولا احمد افندی . صوكره محمد افندی . دها صوكره علی افندی‌یی ترجيح ايدرم دير . شوتقديرده شايد احمد افندی اون بيك رأيی‌ذاتاً قازانمش ايسه منتخبك‌ويرديكی فضله‌رأی درجهٔ ثانيه‌ده محمد افندی‌يه واوده خارج قسمتی قازانمش ايسه او رأی علی افندی‌يه و الخ انتقال ايدر .

وهلهٔ اولاده پك بسيط كورونن بو اصولك بعض محاذيری يوق دكلدر. اول‌امرده « بقايا » دوشونيلمك لازمدر شويله‌كه: بتون نامزدلرك خارج قسمت مقداريی استحصال ايتملری ممكن دكلدر . حتی بر فرقه‌نك اكثر نامزدلری خارج قسمتدن دون، بعضاً پك دون مقداده آرا طوپلايه بيليرلر . شو حالده بونلرك آراسنی‌هانكی فضله قازانان نامزدك‌فضله بقاياسندن مستفيدقلمق ايجاب ايدر . فرضا يوقاريكی مثالده اون‌بيكدن اشاغی بش‌كشی رأی قازانمش اون بيكدن يوقاری قازانانلری هانكی اكسيك قازانانلره اكله‌مك لازمدر؟ لاعلی‌التعيين بقايانی بريسنه ضم ايتمك ايجاب ايدر ايسه او حالده مقصد اصلی اولان ترجيح حاصل اولمدقدن‌ماعدا ايش صرف تصادفه براقيلمش اولور[*] . ديكر

[*] دانيمارقه‌ده جاری اولان اصولی خلاصةً سويليه‌لم:

دانيمارقه‌ده درجهٔ ثانيه انتخابنده خارج قسمت اصوليله انتخابات اجرا ايدلمكده‌در. نامزدلر انتخاب اولنه‌بيلمك ايچون خارج قسمته

برمحذورده شودرکه بو اصول انتخابده منتخب ایچون شخصاً ترجیحات واقعدر فقط فرقه‌جه ترجیحات موجود دکلدر. تعبیر

مساوی آرائی شخصاً – یعنی منسوب اولدقلری فرقه نامنه دکل – استحصال ایتملری لازمدر. هر انتخابجی نامزدلرك اسامیسنی کندی ترجیحی دائره‌سنده صیره ایله یازار. انتخاب مجلسی رئیسی پوصله‌لری بر بر صندوقدن چیقارر وپوصله‌لرده محرر ایلك اسمی اوقور. بر نامزدك اسمی خارج قسمته مساوی مقدارده ذکر ایدیلیرسه آرتق او نامزدك کیفیت انتخابی ختام بولمش اولور ودیکر پوصله‌لر اوزرنده اسمی محرر ایسه بوکا اعتبار ایدلمز. آندن صوکره آرتق پوصله‌ده محرر اولان ایکنجی اسم اوقونور. فقط پوصله‌ده محرر اولان ایلك ایکی اسمك ایکیسی‌ده خارج قسمتی قازانمش ومبعوث اعلان ایدلمش ایسه‌لر او وقت پوصله‌ده محرر اوچنجی اسم اوقونور وبو منوال اوزره دوام ایدر. بو اصولده انتخابلری صوکره‌یه قالانلرك کیفیت تعیننده تصادفك تأثیر کبی واردر.

پوصله‌لرك صندوقدن صورت اخراجنده‌کی ترتیب نتیجه اوزرنده بویوك بر تأثیر اجرا ایدر. فی الحقیقه فرض ایده‌لم که انتخابجیلر عینی نامزدلرك اسمنی رأی پوصله‌لرینك باشنه کچیرمش اولسونلر. بناءً علیه صندوقدن ایلك چیقان پوصله‌لر یالکز بو نامزد حسابنه کچر. اوندن صوکره چکیلن پوصله‌لر ایکنجی نامزدك امر انتخابنی تعیین ایدر.

ایمدی ایلك چیقان پوصله‌لرده محرر ایکنجی اسمك ایکنجی نامزد ایچون چکیلن پوصله‌لرده محرر ایکنجی اسمدن غیری بر اسم اولمسی‌ده محتملدر. اکر صوکره‌کی پوصله‌لر دهااول چکیلمش اولسه ایدی دیکر بر نامزد ایکنجی کلمش اوله‌بیله‌جك ایدی. [فرانسه مجلس مبعوثاننك انتخابات نسبیه انجمنی طرفندن ١٩١١ ده تنظیم اولنان راپوری صحیفه ٨٢]

دیکرله بوراده شخصه کوره خارج قسمت تعیین ایدلمش ، فقط فرقه‌لره کوره خارج قسمت یوقدر . منتخب سـودیکی آدملره متمایل اوله‌رق فرقه‌جه وظائفنی اونوده بیلیر.

اونك ایچون دیکر بر اصول ایله بو صوك نقصانك تلافیسنه چالیشلمش . بوکا systeme de concurrance des liste et du donble vote simultané دیرلرکه اسویچره‌نك [*] بك چوق قانتونلرنده و ۱۸۹۹ دن بری تعدیلاً باچیقاده تطبیق

[*] اسویچره‌ده نه‌سه‌ن، نوشاتل، جنوره، زوغ، سولور، شوایچ، (بال ویل) ولوسرزده انتخابات نسبیه قاعده‌سی قبول اولونمشدر. تعقیب ایدیلن قواعد خلاصةً بروجه آتیدر :

مختلف فرقه‌لر ویا حزبلر یوم معین انتخـابدن اول نامزدلرینك جدولنی مأمورین عائده‌سنه تسـلیم ایدرلر. جدوللرله نامزدلرك احکام وشرائط قانونیه‌یی حائز اولوب اولمادیغی تدقیق اولونور. شاید بر اسم ایکی لیسته‌ده محررایسه هانکی لیسته‌یی ترجیح ایده‌جکی او اسم‌صاحبندن صوریلور. انتخابجی نه قدر مبعوث انتخاب ایدیله‌جك ایسه او قدر نامزد انتخاب ایدر. آنجق هیچ بر لیسته اوزرنده اسمی محرر اولمیان بر کیمسه یه رأی ویره‌مز. مکرکه شوایچ و (بال‌ویل) ده اولدیغی وجهله نامزد دخی اولسون .

انتخابجی انتخاب ایتدیکی لیسته‌نك بوتون اسامیسنی یکننکه مجبور اولمایوب بو اسامیدن ایستدیکنی چیزه‌بیلیر. حتی دیکر لیسته‌لر اوزرنده محرر اسامی‌یی یازه‌بیلیرکه بوکا پاناشاژ (Panachge) دیرلر و هر ناحیه‌ده تجویز اولونماز. مثلا لوسرنده ممنوعدر.

ایدلمکده‌در . بوکا (فرقه وشخصه توفیقاً انتخابات نسبیه)
دیه‌لم . بو بحثده برنجی درجه اهمیت فرقه‌یه یعنی فکر ومسلکه
ایکنجی درجه اهمیت نامزده یعنی شخصه ویریلور . بناءً علیه
منتخبلرك عددی اول امرده فرقه‌لره ودرجهٔ ثانیه‌ده انتخابی
مقتضی اعضانك مقدارینه کوره افراز اولنه‌رق بری فرقه‌یه
دیکری شخصه عائد ایکی جدول استحصال ایدیلور .

بال وشوایچ مستثنا اولدیغی حالده دیکر قانتونلرده انتخابجینك
رأی مجتمعی یوقدر . یعنی عینی بر نامزد ایچون مکرر رأی ویره‌مز.
هر فرقه‌نك نه قدر رأی قازاندیغنی تعیین ایچون لیسته‌لرده محرر
اسامی‌یه اصابت ایدن آرا جمع ایدیلیر. اظهار اولونمامش اولان آرا دخی
بو یکونه ادخال ایدیلیر. یعنی بر لیسته‌ده بر اسمك اوزری چیزلمیش او
لیسته لهنده ویرلمش بر رأی صاییلدیغی کبی لیسته‌ده چیزلمامش اولان
اسامی دخی لیسته‌یه ، یعنی فرقه‌یه مال ایدیلیر. مبعوثك نه قدر رأی
ایله انتخاب ایدیله‌بیله‌جکنی یعنی خارج قسمتی تعیین ایچون (هاکنباخ-
بیشوف) اصولی تطبیق اولنور شویله‌که فرقه‌یه اصابت ایدن آرانك
یکونی انتخاب ایدیله‌جك مبعوثلره بر ضمیمه حاصل اولان یکونه تقسیم
اولونور. بناءً علیه‌درت مبعوث انتخاب اولنه‌جق‌ایسه آرا (٤ + ١ = ٥)ه
تقسیم اولنور. حاصل اولان خارج قسمت فرقه‌نك یکون آراسنده قاچ
دفعه داخل ایسه فرقه او قدر مبعوثه مستحق اولور . مع‌مافیه شاید
بو صورتله انتخاب اولنان مبعوثلرك عددی انتخابی لازم کلن مبعوثلرك
مقدارندن دون قالیرسه ومثلا درت مبعوث انتخاب اولنه‌جق ایکن هر
فرقه‌دن بعض بقایا قاله‌رق یالکز اوچ مبعوث انتخاب اولنه‌بیلمش ایسه
او وقت دردنجی مبعوث هانکی فرقه‌یه ویرملی. شوایچ، بال وجنوره‌ده

بالاده‌کی مثالی اله آلهلم : (١٠٠) بیك منتخب وار . درت فرقه وار . فرقه‌لرك بری (٤٠) بیك، دیکری (٣٠) بیك، اوچنجیسی (٢٠) بیك ودردنجیسی (١٠) بیك رأی قازانمش .

انتخاب ایدیله‌جك اعضایه کلنجه اوده اون کشیدر . شو حالده شو اون کشیدن دردی برنجی ، اوچی ایکنجی، ایکیسی اوچنجی ، بری دردنجی فرقه‌یه منسوب اولمق ایجاب ایدر .

هر فرقه‌نك آراسی او فرقه‌نك ذاتاً استحقاق پیدا ایتمش اولدیغی مبعوث عددینه بر علاوه‌سیله اکا تقسیم اولونور وهانکی فرقه‌نك خارج قسمتی چوق کابر ایسه بقیه قالان مبعوثده اوفرقه‌یه ویریلور. دیکر ناحیه‌لرده بقیه‌لر ایچون از چوق فرقلرله ینه بوکا یاقین اصوللر تطبیق ایدلمکده‌در.

اسویچره هیئت متحده‌سی مجلس مبعوثانی ایچون دفعاتله انتخابات نسبیه اصولی قبول ایدلمك ایسته‌نیلمش فقط بو بابده‌کی تشبثلر نتیجهٔ قطعیه‌یه اقتران ایده‌مه‌مشدر. ١٩٠٠ و ١٩١٠ سنه‌لرنده ایکی دفعه بو یولده واقع اولان تکلیف مشترك مجلس مبعوثان ومشترك قانونلر مجلسی طرفندن رد ایدلدکدن صوکره رەفەرندوم اصولی موجبنجه آرای عمومیه‌یه تابع قیلنمش، فقط اهالی‌ده هر ایکی دفعه‌سنده ایکی مجلسك رأینه اشتراکله تکلیفی رد ایتمشدر. ١٩٠٠ ده قانون عموم اهالی طرفندن (١٦٩٠٠٨) رأیه قارشی (٢٤٤٦٥٦) رأی ایله یعنی (٧٥٦٤٨) اکثریتله رد اولونمش اولدیغی حالده ١٩١٠ ده عینی قانون (٢٣٨٩٥٦) رأیه قارشو (٢٦٢٠٩٩) رأی ایله یعنی آنجق ٢٣١٤٣ اکثریتله رد اولونمشدرکه بوده انتخابات نسبیه طرفدارلرینك عموم اسویچره انتخاباتی ایچونده کیتدکجه آرتمقده اولدیغنی افهام ایدر.

زیرا یوز بیك اون مبعوثه تقسیم ایدیلنجه (هار) اصولی موجبنجه خارج قسمت اون بیکدر وفرقه‌لری منسوب اوله‌جق اعضا ایشته بو خارج قسمته کوره تعیین ایدلمشدر .

انتخابات زمانی کلنجه منتخب عینی زمانده هم منسوب اولدیغی فرقه‌یی ترجیح ، هم‌ده او فرقه داخلنده‌کی اشخاصی یوقاریده تعریف ایتدیکمز طرزده صره‌یه وضع ایدر . بناءً علیه ترجیح ایتدیکی فرقه داخلنده اولا احمد افندی‌یه صوکره ، محمد افندی‌یه دها صوکره علی افندی‌یه رأیی ، رأی احتمالپسنی ویرر .

بو اصولك بر محذوری رأی ویرنلر عادتا فرقه لیسته‌سنده محرر اسامیدن مطلقا بر ویا برقاچنی انتخاب ایتمك مجبوریتنده بولنملریدر زیرا منتخب فرقه‌نك لیسته‌سی خارجنده کیمسه‌یه رأی ویره‌من بوصورتله رأی ویرمك نوعما مجبوری اولیور ونامزدلر عادتا لیسته‌یی تنظیم ایدنلرك اسیری بولنیور. مع‌مافیه بومحذوره بلچیقاده مهما امکن تخفیف ایدلمشدر . اوصورتده‌که بر نامزد ایچون لااقل یوز طالب بولنورسه بونامزد جدوله‌چکه‌بیلیر. مبعوثلغه نامزد اوله‌جق آدم یوز طرفدارده بوله‌مازسه آرتق اوملکتده هیچ بر اهمیتی یوق دیمکدر . بناءً علیه بو محذورده معدوم حکمنده‌در . [*]

---

[*] اسویچره‌ده بال وشوبجه‌ده هیچ بر فرقه‌یه منسوب اولمدیغی حالده مستقلاً نامزدلکنی اعلان ایدنلر دخی نظر دقته آلنمش وبوکبیلرك هر بری کندی باشنه برفرقه (برلیسته) عد اولونمشدر . بونلره وحشیلر Sauvages دیرلرکه آلمانجه Wildhe در.

بلچیقاده الیوم تطبیق ایدیلن اصول « قاسم مشترك » اصولیدر. و(هوند) Hondt سیستمنده‌در . ١٨٩٨ قانونی موجبنجه جریان ایتمکده اولان بو اصولك روحنی بوراده تعریف ایتمك مناسب اولور :

١٤٦ قاسم مشترك — فرض ایده‌لم که بر دائرهٔ انتخابیه‌ده (٤٧) بیك رأی ودرت فرقه وار. انتخاب ایدیله‌جك مبعوثلرك مقداری ده بشدر. اولا فرقه‌لرك قازانه‌جغی رأیلره باقالم : برنجی فرقه (٢٤) بیك ایکنجی فرقه (١١) بیك ، اوچنجی فرقه (٩٠٠٠) دردنجی فرقه (٣٠٠٠) رأی قازانمش . مادام‌که درت فرقه وار بالاده‌کی رقملری صره ایله (١) ، (٢) ، (٣) و (٤) عددلرینه تقسیم ایده‌جکز . اگر فرقه‌لر بش اولسه‌یدی بشه ، آلتی اولسه ایدی آلتی‌یه تقسیم ایده‌جك ایدك. زیرده‌کی مثالی موسیو دوکوینك اثرندن اقتباس ایدییورز :

٢٤٠٠٠	١١٠٠٠	٩٠٠٠	٤٠٠٠	بره
١٢٠٠٠	٥٥٠٠	٤٥٠٠	١٥٠٠	ایکی‌یه
٨٠٠٠	الخ	الخ	الخ	اوچه
٦٠٠٠	»	»	»	دردە تقسیم اولنور.

بروجه بالا خارج قسمتلر انتخاب اولنه‌جق مبعوثلرك عددینه بالغ اولنجه‌یه قدر اهمیتلری صره‌سیله ترتیب اولنور . مثالمزده بش مبعوث وار . بناءً علیه جدولده الك بیوك بش رقمی آلیرزکه

شونلردر : ۲٤۰۰۰ ، ۱۲۰۰۰ ، ۱۱۰۰۰ ، ۹۰۰۰ ، ۸۰۰۰
صوك خارج قسمت كه بوراده (۸۰۰۰)در قاسم مشترك عدد اولنور.
بناءً علیه هر فرقه‌نك قازاندیغی آراده قاچ دفعه (۸۰۰۰) وار
ایسه اوقدر مبعوث بولنه‌جقدر. (۸۰۰۰) (۲٤۰۰۰) عددنده
اوچ دفعه داخل اولدیغندن برنجی فرقه‌نك اوچ مبعوث انتخابنه،
(۱۱) بیكده یالكز بر دفعه داخل اولدیغی ایچون ایكنجی فرقه‌نك
بر مبعوث انتخابنه ، (۹۰۰۰) ده كذلك یالكز بر دفعه داخل
اولدیغی ایچون اوچنجی فرقه‌نك‌ده بر مبعوث انتخابنه حقی اوله‌جقدر.
دردنجی فرقه‌نك عدد آراسی (۳۰۰۰) اولدیغندن وقاسم مشترك
اولان (۸۰۰۰) بو رقمدن بیوك اولدیغندن فرقهٔ رابعه‌نك
مبعوثی اولمیه‌جقدر [*] .

---

[*] كوریلیورکه بو اصولده رأیلرك بوشه كیتمسی احتمالی دائما واردر.
حتی هر ایكی سنه‌ده نصفی تجدید اولونمقده اولان بلچیقا مجلس مبعوثانی
بوكون بو رأیلرك طاغیلمسی یوزندن مملكتك حقیقی افكارینی تمثیل ایده‌مه-
مكده‌در . ۱۹۰۸ و ۱۹۱۰ سنه‌لری انتخاباتی ثمره‌سی اولان مجلس
مبعوثانده حكومت فرقه‌سی اولان قتولیكلرك ۸٦ ومخالفلرك -كه سوسیا-
لیستلر ایله لیبراللردن مركبدر- ۸۰ مبعوثی واردر. انجق ۸۰ مبعوث
۱۲۱٦٥٤۷ رأیی تمثیل ایتدیكی حالده اكثریت اولان ۸٦ مبعوث
یالكز (۱۱۹٤٦۱۸) رأیی تمثیل ایده بیلیورلر . یعنی قتولیكلرك
مملكتده‌كی رأیلری مخالفلردن (٤۱۹۲۹) نقصاندر . بو صورتله اكثریت
اصولنه ایدیلن اعتراضك بوراده‌ده نظیره‌سنی یاپمق ممكن اولویور . بوراده‌كی
فرقلر نسبةً لاشی اولدقدن ماعدا بونك قصوری بر درجه‌یه قدر (هوند)
اصولنه وبرازده قتولیكلرك متحد ومخالفلرك ایكی فرقه‌دن متشكل اولمق اعتباریله

بلچیقاده منتخبلر یالکز بر نامزد ایچون رأی ویریرلر؛ شو قدر که بو نامزد ایچون ویردکلری رأی عین زمانده او نامزدك منسوب اولدیغی فرقه‌یه‌ده ویرلمشدر. دیکر طرفدن شاید فرقه‌نك نامزدلری فرقه‌نك صلاحیتدار اولدیغی مبعوثلر مقدارینی تجاوز ایتسه – که همان دائما بو حال واقعدر – او تقدیرده منتخب مخیر براقیلیور؛ ایستر ایسه کندیسنه تکلیف ایدیلن جدولدن بکندیکی ذاته حصر رأی ایدرك انك یاننه بر اشارت وضع ایدر، ایستر ایسه تکلیف ایدیلن جدول صره‌سنی قبول ایدر.

بو اصولك‌ده خطالری، مشکللری، محذورلری یوق دکلدر. فقط هر حالده اکثریت اصولنده‌کی انتخابه نظراً دها آز حقسزلقلری داعیدر.

١٤٧ فرانسه مجلس مبعوثاننده انتخاب انجمنی. — یوقاریدن بری تعریف ایلدیکمز مختلف انتخابات نسبیه اصوللرینك هر برینه قابل تطبیق اولمق اوزره فرانسه پارلمنتوسنده جریان ایتمش فعلی وحقیقی بر مثال ایراد ایده‌لم که بو صورتله موضوع بحث قیلدیغمز مختلف اصوللر مهما امکن یکدیکرندن تفریق وتمییز ایدیلونه بیلسون. معلوم اولدیغی اوزره فرانسه‌ده دخی انتخابات نسبیه اصولی شدتله ترویج ایدلمکه باشلانمش وسنه‌لرجه کشمکشدن صوکره نهایت ١٩١٢ سنه‌سی نیسانك ١٣ نده فرانسه پارلمنتوسنك مجلس مبعوثانی انتخابات نسبیه قانونی قبول ایتمشدر. انجق مجلس مبعوثان طرفندن مجلس اعیانك تصدیقنه انتظاراً اتخاذ ایدلمش

متشتت بولونملرینه عطف اولونه بیلیر. فی الحقیقه هوند اصولنده یوقاریکی مثالده کورلدیکی وجهله ذاتاً قوتلی، متحد وحائز اکثریت اولان فرقه‌نك دائما کسورات وبقیه‌لرده‌ده تصرف ایتمکده اولدیغی کوریلیور.

اولان بوقراری تدقیق ایتمدن مقدم قرارك اتخاذینه پك زیاده غیرت ایتمش اولان مجلس مبعوثان انجمننك صورت تشكلنی تحلیل ایده‌جكز . زیرا انتخابات نسبیه طرفدارلری انتخابات نسبیه‌نك قابل تطبیق وعادلانه اولدیغنی هرشیدن اول مجلس مبعوثانده‌كی اعضایه جانلی وحقیق بر مثال ایله كوسترمك وآنلری بوصورتله اقناع ایتمك ایستیورلر ایدی . ایشته بوندن طولایی پك چوق مشقت وكلفتدن وبر چوق موانع واعتراضاته اوغرادقدن صوكره ۱۹۱۰ سنه‌سی تموزینك اوننده مجلس مبعوثانك آرای عمومیه انجمنی ـ كه انتخابات نسبیه حقنده‌كی قانون لایحه‌لرینی تدقیق ومجلسك هیئت عمومیه‌سنه بولایحه تقدیم ایلیه‌جك‌ایدی ـ انتخابات نسبیه اصولیله انتخاب ایتدیرمكه موفق اولمشلردر . بوانجمنك صورت انتخابنی تحلیل ایدرسه‌ك انتخابات نسبیه‌نك اشكال‌وصفحات مختلفه‌سی‌حقنده دها اجمالی برفكر پیدا ایده‌بیلیرز . انتخاب‌ایدیلن ذواتك یكونی (٤٤) وانتخاب ایدنلرك یكونی اوكونكی موجوده نظراً (۵۱۳) اولدیغنه نظراً مثال ممكن مرتبه بسیط رقملرله واقع اولمش دیمكدر. مقصد اصلی‌مجلس مبعوثانده موجوداولان مختلف‌فرقه‌لرله حزبلرك‌هربرینه عددلریله متناسب اعضا ویرمك‌وانجمنی بوفرقه‌لر ارەسنده‌كی قوای متفاوته‌نك تماميله‌آیینه‌سی قیلمق ایدی .

انتخابك صورت اجراسی حقنده هر درلو قیود وایضاحاتی محتوی برنوع قرار اتخاذ اولوندقدن صوكره مجلس مبعوثانده بش فرقه‌كندینی آرایه معروض قیلدی .

برنجی‌فرقه منحصراً انتخابات نسبیه طرفداری ایدی و (۳۰) نامزد ارائه ایلمش ایدی .

ایكنجی فرقه انتخاباتك اصلاحنه طرفدار جمهوریت فرقه‌سی عنوانی حائز ایدی و (۲۹) نامزدی وار ایدی.

اوچنجی فرقه انتخاب نسبیه معارضی جمهوریت فرقه‌سی عنوانی حائز ایدی و (۲۳) نامزدی وار ایدی .

دردنجی فرقه دوائر انتخابیه‌ده تعدیلات اجراسی ومبعوثلرك تقلیل

عددی شرطیله انتخاب واحد اصولنده مصر اولان فرقه ایدی و ٢٤ نامزدی وار ایدی .

بشنجی فرقه انتخابات نسبیه اولمقسزین یالکز علی العاده انتخاباتك اصلاحی طرفداری اولان جمهوریت فرقه‌سی ایدی وبونکده (٢٧) نامزدی وار ایدی .

شوحالده من حیث المجموع بش فرقه ، ٥١٣ انتخابجی و١٣٣ نامزد وار ایدی .

تماميله انتخابات نسبیه‌یه طرفدار اولان نامزدلر ایسه یالکز (٣٠) ایدی. انتخابه اشتراك ایدن مبعوثلرك هر بری انجمنی تشکیل ایدن (٤٤) ذاتی پوصله اوزرنده یازمقده ایدی . (٤٤) دن زیاده اسامی یازیله‌ماز ایدی . انجق عینی اسم مکرر یازلمق صورتیله اوفرقه‌نك لهنه رأی آرته‌جق ایدی . شوحسابجه رأیه اشتراك ایدن (٥٠٣) مبعوثك هر برینه (٤٤) رأی اصابت ایده‌جك ایدی‌که من حیث المجموع (٢٢٥٧٢) رأی اظهار ایدلمش بولونه‌جق ایدی . انجق بعض نقصان رأیلر بولونمش اولدیغی ایچون جمع ایدیلن کافهٔ آرا (٢٢١٥٢) یه بالغ اولمش ایدی .

شوحالده تعیینی لازم کلن مسائل شونلر ایدی : اولاً هر فرقه نه‌قدر رأی قازانه‌جق ؟ ثانیاً اعضا انتخاب اولونه‌جق ذواتك هر برینه نه قدر رأی اصابت ایتمسی لازم کله‌جك ، یعنی خارج قسمت نه اوله‌جق ؛ ثالثاً هر فرقه‌یه استحصال ایلدکلری رأیلره نظراً قاچ اعضا افرازی لازم کله‌جك ؟

١٤٨ خارج قسمتك مثال فعلیسی .— هر فرقه‌یه عائد پوصله‌لرده‌کی اسامینك یکون ایدلمسی هر فرقه لهنده نه قدر رأی ویرلمش اولدیغی میدانه چیقارمق ایچون کفایت ایتدی . بوصورتله هر فرقه‌نك قازاندیغی مجموع آرا بر یکون ایله برابره یه کتیریلوب عموم فرقه‌لرك قازاندقلری آرا میدانه چیقمشدی . خارج قسمتك تعیینی بحثنه کلنجه بوده آرانك یکون عمومیسنك انجمن اعضاسی اولان (٤٤)ه تقسیمیله الده ایدلمشدر .

شو تفصیلاته نظراً حاصل اولان نتیجه بروجه آتی اولمشدر :

	استحصال ایدیلن آرا
برنجی فرقه	١٢٤٠٠
ایکنجی «	٢٨٤٢
اوچنجی «	١٧٨٥
دردنجی «	٢٤٥١
بشنجی «	٢٦٧٤
یکون	٢٢١٥٢

بویکونه نظراً هر اعضایه اصابت ایتمسی لازم کلن آرانك نصابنی تعیین ایچون بالاده‌کی (٢٢١٥٢) یکونی انجمنك اعضـای مرتبه‌سی اولان (٤٤)ه تقسیم اونونمشدر .

٢٢١٥٢ | ٤٤

حامل اولان خارج قسمت ٥٠٣ ٠١٥٢

٢٠ دن عبارت اولمشدر .

خارج قسمت بحثنده ایضـاح ایتدیکمز وجهله هر فرقه‌نك اسـتحقاق اسـتحصال ایتدیکی آرانك خارج قسمت اولان (٥٠٣) ه تقسیمی صورتیله تحقق ایدر. شو حالده :

برنجی فرقه‌نك استحقاق: ١٢٤٠٠ | ٥٠٣ — ٢٤ ، ٢٣٤٠ ، ٣٢٨

ایکنجی فرقه‌نك استحقاق: ٢٨٤٢ | ٥٠٣ — ٥ ، ٣٢٧

اوچنجی فرقه‌نك استحقاق: ١٧٨٥ | ٥٠٣ — ٣ ، ٢٧٦

دردنجی فرقه‌نك استحقاق: ٢٤٥١ | ٥٠٣ — ٤ ، ٤٣٩

بشنجی فرقه‌نك استحقاق: ٢٦٧٤ | ٥٠٣ — ٥ ، ١٥٩

برنجی فرقه‌نك ٢٤ ، ایکنجی فرقه‌نك (٥) ، اوچنجی فرقه‌نك (٣) ، دردنجی فرقه‌نك (٤) ، بشنجی فرقه‌نك (٥) یعنی من حیث المجموع (٤١)

اعضایه استحقاقلری اولمش اولور. حال بوکه بزه (٤٤) اعضا لازم ایدی. تقسیم عملیاتنک هر برنده بعض بقیه وکسورات قالمسی بواوچ اعضالغك منحل قالمسنه سببیت ویردی. شمدی بو اوچ اعضالغی هانکی فرقه یه ویریرسه‌ك حقه ویا حقه اك یقین بر ایش کوره جکز ؟ ایشته مسئله‌نك اك مشکل نقطه‌سی بودر .

بو مشکلی حل ایتمك ایچون خارج قسمتدن کیریده قالان کسرلرك هانکیسی بویوك ایسه اکا براعضالق ویریر ومسئله‌یی حل ایدرز. بوکا اك بویوك بقیه اصولی دیرز . شوصورت حله نظراً برنجی فرقه ٢٥ ، ایکنجی فرقه ٦ ، اوچنجی فرقه ٣ ، دردنجی فرقه ٥ وبشنجی فرقه ٥ اعضایه مالك اولور .

بورایه قدر ویردیکمز ایضاحات هرفرقه‌نك اعضالقلر مقدارینه اولان استحقاقنی کوستردی. فقط اعضا کیم اوله جق . مثلا برنجی فرقه‌نك ٣٠ نامزدی وار ایدی ؛ بونلردن ٢٥ نی ، کذلك ایکنجی فرقه‌نك ٢٩ نامزدی وار ایدی ؛ بونلردن آلتیسنی بکنمك لازمدر . بونی ناصل تعیین ایده جکز ؟ بونی‌ده فرانسه پارلمنتوسنده پك بسیط صورتده یاپمشلر . نامزدلر آلدقلری آرانك اهمیتیله متناسب برصره وترتیبه وضع اولونمشلردر . کیملر اك چوق قازانیرسه ، صره ایله اونلر انتخاب ایدیلور. کریده قالانلر منحل وقوعنه انتظاراً اعضای معاونه ویامنتظره وظیفه‌سنی ایفا ایدرلر .

١٤٩ اك بویوك وسطیلر اصولی — ایشته فرانسه مجلس مبعوثاننده (٤٤) اعضادن مرکب انجمنك انتخابی ایچون تعقیب ایدیلن اصولك خلاصه‌سی بودر . انجق باشقه اصوللر دخی تعقیب ایدلسه نتیجه همان همان بوکا مساوی اوله جق ایدی . فرضا اك بویوك وسطیلر اصولی‌ده اختیار اولونسه همان عینی نتیجه حاصل اوله جق ایدی . یالکز بواصول موجبنجه بالاده آچیقده قالان اوچ اعضالغی اك چوق کسری اولان فرقه‌لره عطف وتوجیه ایده جکمزه بروجه آتی براصول تعقیب ایدرز . شویله‌که

هرفرقه‌نك قازاندیغی آرانك یكونتی اوفرقه‌نك استحقاق اولان عدداعضایه دكل اواعضایه واحد ضمندن صوكره حاصل اولان یكونه تقسیم ایدرز. مثلا برنجی فرقه‌نك قازاندیغی مجموع آرایی‌كه (١٢٤٠٠) در، بوفرقه‌نك استحقاقی اولان (٢٤) اعضالغه دكل (٢٤ + ١ = ٢٥)ه تقسیم ایلرز. كذلك دیكر فرقه‌لرایچون‌ده عینی‌معامله‌یی تكرار ایدرز. حاصل اوله‌جق نتایج شودر :

اوچنجی فرقه	ایكنجی فرقه	برنجی فرقه
$\frac{١٧٨٥}{٤} = ٤٤٦$	$\frac{٢٨٤٢}{٦} = ٤٧٣$	$\frac{١٢٤٠٠}{٢٥} = ٤٩٦$

بشنجی فرقه	دردنجی فرقه
$\frac{٢٦٧٤}{٦} = ٤٤٥$	$\frac{٢٤٥١}{٥} = ٤٩٠$

ایشته بوصورتله استحصال ایدیلن بقیه‌لرك اك بویوكی برنجی فرقه‌یه اصابت ایدركه ٤٩٦ در . بناءً علیه منحل قالان اوچ اعضالقدن بری بوفرقه‌یه توجیه اولونور وبوفرقه‌نك استحقاق (٢٥) اعضا اولدیغی تبین ایدر .

ایكنجی منحل اعضالغی توجیه ایچون عینی معامله اجرا ایدیلور . انجق بودفعه برنجی فرقه‌نك یكون آراسی ٢٥ ایله دكل (٢٥ + ١)= ٢٦ ایله تقسیم اولونمق ایجاب ایدر . حاصل اولان نتیجه شودر :

اوچنجی فرقه	ایكنجی فرقه	برنجی فرقه
٤٤٦	٤٧٣	$\frac{١٢٤٠٠}{٢٦} = ٤٧٦$

بشنجی فرقه	دردنجی فرقه
٤٤٥	٤٩٠

بودفعه‌كی بقیه‌لرك اك بویوكی دردنجی فرقه‌یه عائداولدیغندن ایكنجی منحل اعضالق دردنجی فرقه‌یه تفویض ایدیلور . اوچنجی وصوكنجی

منحل اعضالغی ویرمك ایچون‌ده عینی عملیاته توسل ایدیلور یعنی دردنجی فرقه‌یه عائد آرا بو دفعه (٥) ایله دکل ٥ + ١ = ٦ ایله تقسیم اولونور . شویله‌که :

برنجی فرقه	ایکنجی فرقه	اوچنجی فرقه	دردنجی فرقه
٤٧٦	٤٧٣	٤٤٦	٢٤٥١ / ٦ = ٣٠٨

بشنجی فرقه
٤٤٥

اڭ بویوك وسطی ٤٧٦ اولدیغندن اوچنجی منحل اعضالق ینه برنجی فرقه‌یه رجوع ایدر وبوصورتله برنجی فرقه‌نك استحقاقی ٢٦ اعضا اولدیغی تبین ایلر .

بودفعه برنجی فرقه‌نك ٢٥ دکل ٢٦٠ ٢ رأی قازاندیغی کوریلیور . بوندن اکلایورزکه اساساً قوتلی اولان فرقه‌لر کسوراتی دها زیاده جلب وجذبه موفق اوله‌بیلوزلر . خارج قسمت اصولی بالطبع دها بسیطدر . فقط اڭ بویوك وسطیلر اصولی دها دقیقدر .

١٥٠ قاسم مشترك اصولی . — شمدی‌یه‌ده‌عینی‌انتخاباته‌خارج‌قسمت اصولنی‌تطبیق‌ایده‌لم . بلچیقا اصولندن بحث‌ایدرایکن برنبذه‌تدقیق‌ایتدیکمز بواصول موجبنجه هرفرقه‌یه عائد آرا قاسم‌مشترك اولان انجمن اعضاسنك عددینه ، یعنی شو آلدیغمز مثالده (٤٤) ه‌کلنجه‌یه قدر صره‌ایله ١ ، ٢ ، ٣ ، ٤ ، ٥ الخ عددلرینه تقسیم ایدلمك لازم‌کلیر . حاصل‌اولان نتیجه بروجه‌آتیدر :

	برنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره‌سیله تصنیفی
١	١٢٤٠٠	١
٢	٦٢٠٠	٢
٣	٤١٣٣	٣
٤	٣١٠٠	٤

	برنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره سیله تصنیفی
٥	٢٤٨٠	٧
٦	٢٠٦٦	٩
٧	١٧٧١	١١
٨	١٥٥٠	١٢
٩	١٣٧٧	١٤
١٠	١٢٤٠	١٦
١١	١١٢٧	١٨
١٢	١٠٣٣	١٩
١٣	٩٥٣	٢٠
١٤	٨٨٥	٢٤
١٥	٨٢٦	٢٥
١٦	٧٧٥	٢٧
١٧	٧٢٩	٢٨
١٨	٦٨٨	٣٠
١٩	٦٥٢	٣٢
٢٠	٦٢٠	٣٣
٢١	٥٩٠	٣٦
٢٢	٥٦٣	٣٨
٢٣	٥٣٩	٣٩
٢٤	٥١٦	٤١
٢٥	٤٩٦	٤٢
٢٦	٤٧٦	٤٤ قاسم مشترك
٢٧	٤٥٩	
٢٨	٤٤٢	

	ایکنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره سیله تصنیفی
١	٢٨٤٢	٥
٢	١٤٢١	١٣

	ایکنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره‌سیله تصنیفی
٣	٩٤٧	٢١
٤	٧١٠	٢٩
٥	٥٦٨	٣٧
٦	٤٧٣	
٧	٤٠٦	

	اوچنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره‌سیله تصنیفی
١	١٨٧٥	١٠
٢	٨٩٢	٢٢
٣	٥٩٥	٣٥
٤	٤٤٦	
٥	٣٥٧	

	دردنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره‌سیله تصنیفی
١	٢٤٥١	٨
٢	١٢٢٥	١٧
٣	٨١٧	٢٦
٤	٦١٢	٣٤
٥	٤٩٠	٤٣
٦	٤٠٨	
٧	٣٥٠	

	بشنجی فرقه	خارج قسمتلرك نومرو صره‌سیله تصنیفی
١	٢٦٧٤	٦
٢	١٣٣٧	١٥
٣	٨٩١	٢٣
٤	٦٦٨	٣١
٥	٥٣٤	٤٠
٦	٤٤٥	
٧	٣٨٢	

فرقه‌لر یکدیکریله اتفاق ایتدکلری تقدیرده بقیهٔ کسوراتك هانکی فرقه‌یه عائد اوله‌جغنی تعیین ایچون‌ده بالاده‌کی عملیه‌لرده براز تعدیلات اجرا ایدرك مقصد تأمین ایدیلور . فرقه‌لرك بو صورتله موجودیتلری محافظه ایله برابر اتحاد ایتملرینه آپارانتاژ (Apparentage) اصولی دیرلرکه یکدیکرینه قریب اولان فرقه‌لرك بقیه وکسورات بخشنده باشقه فرقه‌لری مستفید قیلمامق خصوصنده یکدیکریله اتفاق و تقارنلریدرکه بوکا مقاربت دیه‌بیلیرز . [*]

١٥١ فرانسه مجلس مبعوثانك قبول ایتدیکی صوك قانون — انتخابات نسبیه اصولی فرانسه‌یی سنه‌لردن بری اشغال ایدن مسائل حیاتیه‌دندر . مشهور غامبتا زماننده بری انتخابات نسبیه لهنده برجریان فعلی حاصل اولمش، حتی مشار الیه اکثریتله انتخابات اصولنك محصله‌سی اولان مجلس مبعوثانی قیریق برآیینه‌یه بکزه‌تمش ایدی . مملکتده حاصل اولان بوجریان مجلس مبعوثانده دخی قوتلی صورتده ارتسام ایتمش و ١٩٠٦ دن بری انتخابات نسبیه مجلسك روزنامهٔ مذاکراتنه کیره‌رك مقدراتنك حلولنه منتظر قالمش ایدی ١٩٠٩ تشرین ثانیسنده بریان قابینه‌سی رأس کارده ایکن مجلس برشوق وفوران آننده ١٤٠ رأیه قارشو ٢٧٩ رأی ایله انتخاب متعدد و ٢٣٥ رأیه قارشو ٢٩٩ رأی ایله هم انتخاب متعدد وهم انتخاب نسبی اصولنه قرار ویرمش ایسه‌ده باش وکیلك بعض ایجابات سیاسیه‌یه تبعاً اصراری اوزرینه مسئله‌نك مذاکره‌سی قریب الوقوع اولان انتخابات جدیده‌دن صوکره‌یه ، یعنی بومسئله حقنده ملتله استشارهٔ عمومیه اجراسنه تعلیق اولونمش ایدی . فی الحقیقه ١٩١٠ سنه‌سی انتخاباتنك نتیجه‌سی انتخابات نسبیه اصولی مروجلری ایچون مشعشع برموفقیت اولدی بریان قابینه‌سی وعدینی ایفا ایدرك انتخابات نسبیه‌یه متعلق برقانون تکلیف ایتدی. ایکنجی بریان قابینه‌سی، مونیس قابینه‌سی،

---

[*] بومختلف مثاللر ١٩١١ ده نشر اولونان فرانسه مجلس مبعوثانی آرای عمومیه انجمننك مضبطه‌سندن اقتباس اولونمشدر ،

قابیوقابینه‌سی عینی فکری تعقیب ایتدیلر . بونکله برابر پك چوق منافع انتخابیه‌یی اخلال، پك‌چوق مکتسب موقعلری اضرار، الحاصل داخلده برچوق انتریقه‌لر تولید ایدن بو مسئله‌یی صورت قطعیه‌ده حله جسارت ایده‌میورلر ایدی نهایت پووانقاره قابینه‌سی فورطنه‌یه کوکس کره‌رك قانونی مجلس مبعوثاندن چیقارمغه موفق اولدی .

مجلس مبعوثانجه قبول ایدیلن بوقانونك اعیاندن مشکلاتله کچه‌جکی ظن وتخمین اولونیور . قانونك اك بویوك خصمی سنه‌لرجه باش وکالتده بولونمش اولان موسیو قله‌مانسودرکه بوبابده صرف مساعی امرنده مهم برجمعیت‌وجوده کتیرمشدر انجق انتخابات‌نسبیه طرفدارلری‌ده‌تهدیدلره ، تشویشلره اهمیت ویرمیه‌رك بالمقابله مهم جمعیتلرله ارشادات ونشریاتده بولوندقلرندن اك بویوك آدیمی آتیلمش اولان بو اصلاح جدیدك نهایت هدفنه واصل اوله‌جغی اغلب‌احتمالدر .

قانون جدید انتخابات نسبیه ایله برابر انتخاب متعدد اصولنی قبول ایدییور (ماده ۱) هرده‌پارتمان بردائرهٔ انتخابیه‌در. (۷۰) بیك نفوسه برمبعوث اصابت ایده‌جکدر . هیچ برفرقه دائرهٔ انتخابیه‌یه اصابت‌ایدن مبعوثلردن زیاده نامزد ارائه ایده‌مز . منفرد اولان هر نامزد کندی باشنه برفرقه عد اولونور .

قانون جدید مقاربت اصولنی قبول وبونك مه‌قانیزمه‌سنی تعیین‌ایدییور بوندن‌ماعدا بیاننامه اعطاسی ، رأی پوصه‌لرینك تصنیفی ، آرانك تعداد وتسجیلی حقنده‌ده احکام وقیودی محتوی‌اولوب‌خارج‌قسمت اصولی‌اساس طوتلمشدر . بقیه اصولی‌ده قبول ایدلمش و ۱۹ نجی ماده‌سی موجبنجه بر دائرهٔ‌انتخابیه‌ده نصفدن زیاده رأی‌قازانان ، یعنی‌اکثریت مطلقه‌یی‌احراز ایدن فرقه ویا حزبه برمبعوثلق ویریلور. ینه منحل قالان اعضالق‌قالیرسه وسطی اصولیله عائداولدیغی فرقه‌یه تفویض‌اولونور . بوقانون اعیاندن قبول‌ایدلدیکی تقدیرده (۱۹۱٤) ده اجرا ایدیله‌جك انتخابات عمومیه‌ده موقع تطبیقه وضع ایدیله‌جکدر .

[بومعلومات ۱۲ تموز ۱۹۱۲ تاریخلی ده‌باغزته‌سندن اقتباس‌ایدلمشدر]

انتخابات سلكيه

١٥٢ انتخابات سلكيه وحاكميت مليه . — Représentation professionnelle — كلمه‌لرينه مقابل اولمق اوزره ترجمه ايتديكمز انتخابات سلكيه (مسلكه موافق انتخابات) يك ده مقصدى افاده ايده‌مزسه‌ده دها ايى بر تعبير بولنتجيه قدر بونى قبول واختيار ايده‌لم .

انتخابات سلكيه ، انتخابات نسبيه‌نك متممى ، مكمليدر . بو اصولك اك شدتلى مروجى فرانسه مؤلفلرندن موسيو دوكويدر. سياسيوندن راهب (لومير) ده بو فكرده‌در . مؤلف موسيو اسمه‌ن ايسه بوكا معارضدر . طرفينك ادعاومدافعاتنى ديكله‌يه‌لم :

دوكوى ديورکه : « بر ملتى يالكز اشخاص وسياسى فرقه‌لر تشكيل ايتمز . ديكر بعض عناصر واردركه مبناى جمعيتك تشكلات مقاومه‌سنى وجوده كتيررلر. بونلرده ، مشاركت منافع ومشاغل اوزرينه تأسس ايتمش هيئتلر، عينى برصنفه منسوب مسلكداشلر واهل حرف وصنعتدر . اكر هر درلو وكالت وتمثيل ماينك واصل اولماسى لازم كلان غايه‌يه ياقلاشمق ايستر ايسه‌ك ، اكر پارلمنتوى حيات مليه‌نك كافهٔ عناصرينك تمثالى حالنه وضع ايده‌جك ايسه‌ك مختلف فرقه‌لرك قوهٔ ارقامى ايله متناسب اوله‌رق اشخاص طرفندن (انتخابات نسبيه اصولنجه) انتخاب ايديلان مجلسك يانى باشنه برده هيئات سلكيه طرفندن منتخب بر مجلس وضع واحداث ايتمه‌مز اقتضا ايدر . »

موسيو اسمه‌ن ايسه انتخابات سلكيه اصولنك حاكميت مليه قاعده‌سيله غيرقابل توفيق اولديغنى بيان ايله ديبوركه :

« مختلف دوائر انتخابيه بوتون منتخبلر دائره‌سنك اقسامندن بشقه بر شى اوله‌ماز . اقسام واجزا ايسه اصل وكالك اوصافنى حائز بولنمق لازمدر ، حكومت نيابيه‌نك ، حرحكومتك موضوع لهى شو فرضيه‌يه مستنددر : افرادك وآنلرك وكيلى اولانلرك ويرديكى رأى وقرار منافع عموميه‌يى ميدانه چيقارمق وبو منافع عموميه‌يى قوانينه ادخال ايتمكدر. فقط بونك ايچون كرك منتخبلر، كرك مبعوثلر كندى خصوصى منفعتلرينى ممكن اولديغى قدر برطرف ايتملى منطق وعدالت داخلنده حركت ايتمليدرلر . بونتيجه‌يى تأمين مقصديله اون سكزنجى عصر ارباب تفكرى وازجمله (روسو) و(سى يه‌س) هر درلو اصناف هيئتلرينى ، جمعيتلرى منعه چاليشمشلردر . . . اكر بو اصول قبول ايديلورسه ذاتاً عقل وحقانيته پك كوجلكله انقياد ايدن منافع ويا قواى مختلفه آره‌سنده‌كى جدال وتصادم بسبتون تشويق ايدلمش اولور . . »

موسيو دوكوى، بو اصولك حاكميت مليه‌يه غيرموافق اولديغنه دائر وارد اولان ، اعتراضى شوصورتله رد ايدييور .

« . . . حاكميت مليه اساساً نه‌در ؟ . بر ملتك، ملت حالنده يشامق آرزوسى ، ملتك بالجمله عناصر تركيبه‌سنك بقا وادامه‌سنى تأمين ايتمك عزم ومرامى دكليدر ؟ ايمدى بو عناصر يالكز اشخاصدن عبارت دكلدر . هيئتلردن ، جماعتلردن‌ده عبارتدر .

بناءً علیه برملتك عناصر ترکیبیه‌سی یعنی اشخاص وهیئاتی کافةً مجلس ملی‌یه ادخال ایدلمزسه ارادۀ ملیه‌نك تمثیلی ممکن اولماز . شو حالده انتخابات سلکیه حاکمیت ملیه دستوریله غیرقابل توفیق اولمق شویله طورسون ، بالعکس ، او حاکمیتك نتیجۀ ضروریه ومنطقیه‌سیدر . برپارلمنتو عنصر شخصی وعنصر اجتماعیدن مرکب اولان برملتك عناصر ترکیبیه‌سنی افاده ایتمدکجه بر مملکتك وکیل وتمثالی اوله‌ماز . موسیو ایسمه‌ن انتخابات دائره‌لری ملتك عینی عناصرندن مرکب اولمق لازم کلیر دیدیکی وقت حقلیدر . فقط ملت ایکی درلو عنصردن ، اشخاص وجمعیات اشخاصدن مرکبدر . بناءً علیه ایکی درلو دائرۀ انتخابیه بولونمق ایجاب ایدر : اشخاصدن وهیئتلردن مرکب دوائر انتخابیه مدافعۀ منافعدن تولد ایتمسی ملحوظ اولان مهالکه کلنجه بوده صرف اشخاصك وکالتی امرنده جاری اولان اصول حاضره‌دن فضله اوله‌ماز .

ذاتاً ، انتخابات سلکیه کوچك هیئتلرك منافعنی مدافعه ایده‌جك دکلدر . بالعکس مملکتده اك قوتلی صناعی ، تجاری جریانلرك وبونلرك تمثالی اولان هیئتلرك منافعنی کوزه‌ده‌جکدرکه بوجریانلرك حیات ملیه‌ده اك برنجی عوامل مؤثره‌دن اولدیغی قابل انکار دکلدر . »

فقط انتخابات سلکیه‌نك طرزی نصل تعیین ایدیله‌جك ؟ قواعدی نصل تنظیم اولنه‌جق ؟ یعنی اساس قبول ایدلدکدن صوکرا طرز تطبیق نه یولده واقع اوله‌جق ؟

١٥٣ بعض مثاللر — اساسده‌كی حقيقت اكلاشلدقدن صوكرا، بو حقيقتك اشكال وصور تطبيقيه‌سنی تعيين ارتق واضع قانونه عائد بر مسئله‌در .

اليوم ، اسپانياده بو اصول قسماً جاريدر (١٨٩٠) قانونی موجبنجه دارالفنون اديبلر ، جمعيات اقتصاديه، تجارت وصنايع وزراعت اوطه‌لری ، آيری برر دائرهٔ انتخابيه تشكيل ايدوب مبعوث انتخابنه صلاحيتداردرلر. بونلرك سائر مبعوثلر كبی بتون ملتك وكالتنی حائز بولوندقلری ٢١ نجی ماده‌ده مصرحدر .

انقلاب كبيرك بدايتنده ، بويله فكرلرك شدتله عليهنده بولنيليور ، جمعيتك استبداندن كوزلر اوقدر ييلمش ايدی‌كه هرهانكی بر انسان كومه‌سنك بر حقوق مخصوصه‌يه مالك اولمسی آغر كوريليور ايدی .

اصناف هيئتلرينك ، ژوراند ، متريزلرك سوء استعمالاتی بو درلو جريان افكارك ظهورينی معذور كوستريوردی . بو سببله جمعيتلرك تشكيلنه مساغ ويرلمديكی كبی ، اقتصادی جمعيتلرده بوش برميدان براقيلمامش وبالطبع منافع اقتصاديه‌نك‌ده پارلمنتولرده تمثيلی ممكن اوله‌مامشدر .

مع‌مافيه ، دها او وقت سی‌يه‌س منافع اقتصاديه جريانلرينك حيات مملكتده‌كی اهميتنی تقدير ايده‌رك قونوانسيون مجلسنده بو مسلكنی علی طريق الاجمال شو صورتله آكلاتيوردی :

«اكراك موافق طرزده برشی تأسیس ایدلمك ایستنیلیورسه فکرمه کوره ، مجلس قوانین (مجلس ملی) مترقی بر جمعیتك حیات و حرکاتنی تشکیل ایدن اوچ مهم مشغله‌یه ، اوچ مهم صنعته وقف وجود ایتمش ذوات مقدارینه همان معادل کیمسه‌لردن مرکب اولمالیدر . بو اوچ صنعتدن مقصدم صنعت صحرائی (زراعت)، صنعت بلدی (صنایع) ومرکزی هریرده بولونوب غایه‌سی ترقئ فکر بشر اولان صنعتدن (تجارت) عبارتدر ... برکون کله‌جك‌که، بو مسائلك مسائل مهمه‌دن اولدیغی اکلاشیله‌جقدر . »

مؤخراً ، تکرار ۱۸۱۵ سنه‌سی قانوننامه‌سنده — Acte additionnelle — صنایع وتجارتك بر وکالت مخصوصه‌سی بولنه‌جغی تصریح ایدلمش ، فقط اوندن صوکرا فرانسه‌ده مسئله قوانینه ادخال اولنه‌مامشدر .

انتخابات سلکیه ویا اقتصادیه‌نك ماهیت اعتباریله اهمیتنی تصدیقده بالجمله مؤلفین متحددر . یالکز بعضیلری بوکبی انتخابات محصولی اولان مجلسلرك بر حق استشاریسی بولنمقله اکتفا ایدلمسنی ایستیورلر (ایسمه‌ن) .

باشقه‌لری ایسه مجلسك حقیقی بر وکالت ملیه صفتنی اکتساب ایتمسنی تمنی ایدییورلر . برده موسیو کوی، مجلس مبعوثان ملتك اشخاص اعتباریله وکالتنی حائز اولدیغی حالده مجلس اعیانك هیئات اقتصادیه وعلمیه واجتماعیه صفتیله ملتك وکالتی صفتنی حائز بولونمسی

رأینده‌درکه مجلس اعیانی ایشته بوصورتله تشکیل ایتمك آرزوسنده‌در. حیات اقتصادیه واجتماعیه‌سی ، جریان افکار علمیه‌سی پك زیاده مترقی اولان مملکتلرده بو مباحثك دهازیاده دقتله تعقیب ایدلمسی ضروریدر . مملکتمزك ترقیاتی ایسه بومباحثك شمدیلك نظریات دائره‌سنده قالمسنی بالضروره استلزام ایتمکده‌در .

تجدید تام — تجدید ناقص

Renouvellement intégral partiel

١٥٤ تجدید تامك اسباب رجحانی . — پارلمنتولر معین وثابت زمانلرده تماماًمی، یوقسه قسماًمی تجدید ایدلملك لازم کلیر؟ بحثی بالاده‌کی سر نامه‌نك اتخاذینه سبب اولمشدر .

نظریاتجه دوشونمك بر نتیجهٔ منطقیه ویرمك لازم کلیرسه بلا تردد تسلیم اولنورکه پارلمنتو ، — ایکی مجلسدن ترکب ایتسه دخی — تماماً و حتی ایکی مجلس برلکده وعینی زمانده تجدید وانتخابات عمومیه‌یه مبادرت ایجاب ایدر .

فی الحقیقه . پارلمنتو ملتك وکیلیدر وآنك اراده‌سنی اظهاره مأموردر ؛ اراده ایسه تجزی قبول ایتمز وآنی تشکیل ایدن عناصرك کافه‌سی بردن تظاهر ایتمدکجه صادر اولمش صاییلماز. اکر پارلمنتولر ایچون تجدید ناقص اصولی قبول ایدیلورسه اوتقدیرده یالکز اعضاسی مجدداً انتخاب ایدیلان دوائر انتخابیه اهالیسنك اراده‌سی اظهار ایدلمش اولور . بوایسه یوقاریدن بری طوتدیغمز طریقه مخالفدر .

مجلس اعیان دخی مجلس مبعوثان ایله برلکده تجدید ایدلمیدر.
واقعا اعیان مجلسلری الیوم ممالکك قسم اعظمنده مبعوثان مجلسلریله برلکده تجدید اولونمیور . بعضیلری تجدید دینلن شیئه بیله معروض دکلدرلر . آنجق بونوع اعیان مجلسلرینك محصول نظریات دکل ، محصول تاریخ وشئون اولدیغنی دیکر بعض مطالعات ایله برلکده اولجه سویلەمش اولدیغمزدن بوزاده تکرارینه محل کورەمیز .

ایکی مجلسك تماماً وعینی زمانده تجدیدینی مقتضی اسبابدن بریده ، بوایکی مجلسك عهدەسنه توجه ایدن مسئولیت سیاسیەدر.

اولجه ، برنبذه بحث ایتدیکمز وآتیاً مفصلاً بیان ایدەجکمز وجهله ملت وکیللری هر درلو مسئولیتدن آزاده دکلدرلر . منتخبلرینك قارشوسنده هیچ اولمازسه دورهٔ اجتماعیەنك ختامنده بر امتحانه معروضدرلر .

بوصورتله ملت مجلسی برجسم واحد کبی مسئولیت معنویەیه معروض بولنمقدەدر . بوتون پارلمنتو ، بوتون ملته تعقیب ایتدیکی سیاستی کوسترملیدرکه امتحان تمام اوله بیلسون . . . اکر قسماً انتخابات ایله بوطریق امتحانه کیدیلورسه مسئولیت انقسامه اوغرار ، مقصد قطعیاً حاصل اولماز .

اعضاسی ، طرف حکومتدن قید حیات ایله منصوب وارثاً منتقل اعیان مجلسلرندن صرفنظر ایدر ایسەك انتخابات ایله تعیین اولنان اعیان مجلسلرینك بیله مبعوثان ایله برلکده وکاملاً تجدید اولنمدقلری کورولیور .

فرضا ، فرانسه‌ده مبعوثان درت سنه ایچون انتخاب ایدلدکلری حالده ، اعیان طقوز سنه ایچون انتخاب اولونمقده‌درلر . بوندن ماعدا ؛ اعیانك ثلثی هر اوچ سنه‌ده بر تجدد ایتمکده‌در . بو اصول پك چوق کیمسه‌لرجه مستحسن کورولدیکی حالده بعض مؤلفلرجه بر وجه بالا اسباب و نظریاتدن طولایی مردود عد اولونمقده‌در .

١٥٥ تجدید ناقصك لهنده‌کی دلائلك مناقشه‌سی.— تجدید تام اصولنك صرف علم و نظریات دائره‌سنده دوشونیلدیکی تقدیرده رجحاننه شبهه اولمامقله برابر تجدید ناقص اصولنك‌ده قوتلی دلیللری و شدتلی مروجلری اولدیغی قابل انکار دکلدر .

فی الحقیقه تجدید ناقصی بر نظریهٔ علمیه‌یه ارجاع ممکندر . ملت ناصل ابدی و نا قابل انقطاع بر حیاته مالك ایسه اونك آیینه‌سی و ممثلی اولان پارلمنتوده بویله اولملیدر . ملتك افرادی اولور ، طوغار ، متمادیاً تحولاته اوغرار فقط وجود ملتده حاصل اولان بو دائمی تغیرات هویت ملیه‌یی تغییر و حیاتنی دوچار انقطاع ایلمز . مجلس‌ده عینیله بویله اولملیدر . مجلسك اجزا واقسامی متمادیاً تحولاته اوغرایه‌بیلملی ، یعنی ربعی ، ثلثی ، نصفی دکیشه‌جك صورتده ترتیباته تابع اولملیدرکه بو صورتله هویتی تمادی ایتسون . معین مدتلرده اعضاسی کاملاً دکیشن مجلسلرده ایسه بو حال متصور اوله‌ماز . معین بر زمان ایچون یاشایان او مجلسلرك هر بری بر هویت معینه‌یه ، بر ترجمهٔ حاله ، بر حیات محدوده‌یه مالکدر. بو ایسه ابدیت ملت فکریله غیر قابل توفیقدر .

ملت مجلسی اكر حقیقةً عینی ملت فرض اولونسه بالاده‌كی طرز استدلال غیر قابل‌رد وابطال اولور ایدی؛ انجق ملت مجلسه بو صفت تمثیلیه‌یی تصورمز ایله بخش ایتمكده‌یز. فعلیاتده هیچ‌بر زمان وكیل ایله موكل شخص واحد اوله‌ماز. وكیل شخص آخر اولدقچه موكله حساب ویرمكله مكلفدر وبوده تجدید تام ایله ممكندر.

تجدید ناقصك برده فائدۀ فعلیه‌سی ادعا اولونیور. فی‌الحقیقه مجلسلر كاملاً تبدیل اولونجه مجالس جدیده اعضاسی نه قدر علم وفضل ایله ممتاز اولورلرسه اولسونلر هرحالده ابتدالری برقاچ آی مجلسك معاملات داخلیه‌سنده، طرز مذاكراتنده عجمیلك چكرلر. بو عجمیلك برقاچ آی ایشلرك تأخرینی وبناءً علیه منافع ملیه‌نك ضیاعنی انتاج ایدر. تجدید ناقص اصولنده ایسه یكی كلنلر دائما یانی باشلرنده تجربه كورمش، مجلسك دقایق وغوامض معاملاتنه وقوف پیدا ایتمش ذوات كوره‌جكلرندن تجربه‌سزلكلری محسوس اولمدن معاملاته آلیشیر واسكیلردن تعلم وتمشق ایدرلر. واقعا یكی مجلس كاملاً ویا عمومنه یقین بر حالده مجدداً منتخب ذواتدن اولسه بواعتراض پك معقول اولور ایدی. انجق بوتون ممالكده كوریلن نتایج انتخابیه اسكی مجلسلرده بولونان اعضانك ــ تجدید تام اصولنده دخی ــ یكی مجلسلره تكرار كوندرلمكده اولدیغنی كوستریور وبوصورتله عجمیلك محذوری فعلاً برطرف ایدلمش اولویور.

تجدید ناقص اصولی لهنده شایان دقت دیکر بر مهم دلیل‌ده بروجه‌آتی ذکر اولونمق ایجاب ایدر : قوانین واصلاحات تدریجاً واقع اولملق وبر عملی شدید برعکس‌العمل تعقیب ایتمه‌مك لازمدر . ایمدی تجدید تام اصولنده یکی برمجلسك اسکی مجلسك تماماً عکسی بر فکر ومشرب ، عکسی بر پروغرامله کلمسی دائما ملحوظ ، حتی بعضاً واقعدر . شو حالده مسلك جدید ایله کلن مجلسك مجلس سابق مقررات اصلاحیه‌سنی ـ که قوانین شکلنده تکاثف ایدر ـ تماماً بوزمسی وبو صورتله جمعیتی صدماته اوغراتمسی ممکندر . بو ایسه دساتیر عمومیهٔ ترقی وتکاملجه مردوددر .

بو دلیل‌بك‌قوی ومقنع کورونمکله برابر مجلسلرك وظیفه‌سی یالکز اصلاحاتدن، یعنی قانون وضع ایتمکدن، عبارت فرض اولوندیغنه کوره تأمل ایدلمشدر . حال‌بوکه مجلسلرك برده مهم بر وظیفهٔ مراقبه‌سی، تعبیر دیکرله بر صلاحیت سیاسیه‌سی‌واردر. مجلسلر دولتك ناظم حرکات سیاسیه‌سیدر . استقامت سیاسیه آنلرك تلقین و الهامیله تعین ایدر . زیرا حاکمیت ملیه‌نك ممثلیدرلر . بوایسه قابینه‌لری اسقاط ایده‌بیلملریله ثابت اولویور. ایمدی حاکمیت ملیه‌نك نه مرکزده اولدیغنی ، ملتك حقیقی آرزوسی نه‌دن عبارت بولوندیغنی تعیین واکا کوره بر خط حرکت سیاسی تعقیب ایتمك ایچون ملت مجلسنه آره صره ملتله استشاره ایتمك ، یعنی انتخاباته مراجعت ایلمك ضروریدر .

ملتله استشاره ایسه ملتك برقسمیله، ملتك معدود ومحدود دوائر انتخابیه‌سیله اولماز . بوتون هیئت ملیه ایله بردن واقع اولورکه تجدید تام‌ده ذاتاً بونی تضمن ایدر . تجدید ناقصله هیچ برزمان هیچ برمسئله وهیچ برسیاست حقنده عموم ملتك آرزوسی نه‌دن عبارت اولدیغی کسدیریله‌من .

پارلمنتونك سیاست عمومیه‌یی تعیین ایتمین ، قابینه‌لری اسقاط ایده‌مین قسمی، یعنی اعیان مجلسلری ـ که استقرار ومحافظه کارلغی ارائه وتمثیل ایتمکده اولدقلری بو صورتله‌ده ثابت اوله‌جقدر ـ ایچون تجدید ناقص اصولنده محسنات متصور اولا بیلیر ایسه‌ده مجلس مبعوثان ایچون تجدید ناقصك منافی محاذیرینه، فعلی ونظری محاذیرینه هرحالده غالب کلیر . بونکله برابر محقق برشی واردرکه اوده تجدید ناقص اصولنه تابع اولان مجلسلرك حیثیت واعتباری تجدید تام اصولنه تابع اولان مجلسلردن دوندر. ازجمله موسیو دوکوی دییورکه :

« مجلس اعیانك ، ۱۸۷٥دن بری بر وجه‌بالا انتخاب ایدلمسی بومجلسك کسر نفوذندن وبوکامقابل مبعوثانك تزییدقوتندن بشقه هیچ برشیئی منتج اولمدی . . »

برنجی ناپولیون طرفندن طاغیدلمش اولان بش یوزلر مجلسنك ثلث اعضاسی سنه‌ده برکره تجدید اولونیوردی . فقط مملکتده‌ده هیچ برحسن صیتی قالمامشدی .

باچیقا مجلس مبعوثانی ایکی‌سنه‌ده برمناصفةً تجدید اولونور.

اشکال حکومت

١٥٦ ارسطونك تقسیمی . — بالجمله قوای اجتماعیه‌نك نره‌ده وکیمده مجتمع اولدیغی نظر دقته آلنمیه‌رق بو قوای اجتماعیه‌نك یالکز طرز تطبیق واجراسی درپیش اولونورسه‌ اوچ شکل حکومت کوزه چارپار : (١) مونارشی ، یعنی حکومت واحد ؛ (٢) آریستو قراسی، یعنی حکومت خواص وزادکان؛ (٣) ده‌موقراسی؛ یعنی حکومت عوام .

قوت وقدرت حکومت شخص واحد ویا اشخـاص متعدده ویا بالعموم اشخاص النده بولونمسـنه نظراً پك طبیعی اولان بو تقسیم اریسطوت طرفندن وضع اولونمشدر .

دیکر بر تقسیمه کوره حکومت ، یامونارشی ویا (ره‌پوبلیق) یعنی جمهوریت اولور . حکومت واحده اوچ درلو اوله‌بیلیر : (١) حکومت مستبده ، (٢) حکومت مطلقه ، (٣) حکومت محدوده یا مشروطه . . حکومت مشروطه‌ده یا مشروطیت مقیده ایله ویا مشروطیت مطلقه وتامه ایله اولورکه برنجیسنه سـاده‌جه (Monarchie Constitutionnel) دینلدیکی حالده ایکنجیسنه، Parlementaire اطلاق اولنور .

بالاده‌کی ارسطونك تقسیمات ثلثه‌سنه دردنجی بر تقسیم علاوه اولنمشدرکه اوکاده Théocratie یعنی حکومت دینیه ویا شرعیه‌دیه بیلرز . بو دردنجی طرز حکومتـده بوتون قوای اجتماعیه‌نك

منبعی خالق تعالادر . آنجق بوطرز اشکال ثلثه‌نك هر برنده یعنی حکومت واحد ، حکومت خواص وحکومت عوامده دخی قابل تطبیقدر .

سلطنت ید واحدده مجتمع اولدیغی حالده حکمدار بوتون قوتی جناب حقدن اخذ وتفوض ایتمش عد اولونه بیلیرکه بوکا Droit divin دینلدیکنی یوقاریده سویلدك .

بعض حکومت خواص واردرکه اوراده زادکان ینه‌دین نامنه حرکت ایدرلر. بعض عوام حکومتلری واردرکه اونلرده دینك وضع ایتدیکی قواعددن انحراف ایتمزلر . شو حالده بو تقسیم ، بر تقسیم رابع اولمق اوزره بالاده‌کی تقسیمه ادخال اولونمقدن ایسه (حکومت جسمانیه) مقابلی اولمق اوزره قبول ایدلمك دها موافقدر .

١٥٧ اشکال مختلفه اراسنده مناسبت . — ارسطونك تقسیمی عجبا بر تقسیم مطلقمیدر ؟ آنك تعریف ایتدیکی اوچ شکل حکومتدن هیچ برینك صاف وغیر مختلط صورتده وجودنی شمدی‌یه قدر کوره‌ن اولمامشدر . انسانلر طرفندن وجوده کتیریلان هیچ بر حکومت یوقدرکه بالاده‌کی اساسلری بر بریله فقط بالطبع درجات متفاوته‌ده قاربشدیرمش اولمسون . فی‌الحقیقه بر شخصك یالکز باشنه حتی اك ابتدائی بر دولتی اداره ایتمش اولمسی محال ویا هیچ اولمازسه نادراً واقعدر . ایستر ایسته‌مز بوشخص یدنده‌کی قوته باشقه‌لرینی تشریك ایدر . کذلك خواص

ویا عوام النده بولونان بر حکومتك کندی صنفنه منسوب اولمیان کیمسه‌لردن استعانه ایتامسی مستبعد برحالدر . خواص ویا عوام مطلقا قوتندن برقسمنی فرضا برحکمداره ویابرطبقهٔ خلقه‌تودیع ایلر . بر حکمدار مشاورلرینك، افکار عمومیه‌نك ، خواصك نصیحتلرینی ، صداسنی دیکلمکه‌مجبوردر . کذلك اقوام نه قدر طرز عوامه تابع اولورلرسه اولسونلر بر هیئت مدیرانه انقیاد احتیاجنده‌درلر . بوحقایق تاریخاً مثبت وعقلاً غیرمنکردر .

بونکله برابر بواوچ طرز حکومتك تعارض وتشاکلی بو حکومتلردن هر برینك آیری ومستقل بر ماهیتی حائز بولنمسنه مانع دکلدر . هربرنده بر اساس واردرکه اوکا ملحق اولان مشارکتلر فرعدر .

حکومت واحدده ، دیکرلرینك مشارکتی یدنده بر قوت وحکومت تمرکز ایتمش اولان ذاتك مساعده ووکالت مخصوصه‌سی ثمره‌سیدر. کذلك دیکرطرز حکومتلرده حکومت وقوت صاحبلری عینی جریانه تابعدرلر . فرضاحکومت خواصده منبع قوت خواص وزادکان ، حکومت عوامده منبع قوت عموم اهالی فرض ایدیلور.

١٥٨ حکمدارلق وجمهوریت. — شمدی شکل حکومتی مونارشی ویا ره‌پوبلیق اولمق نقطهٔ نظرندن تدقیق ایدهلم :

حکومت سیاسیه ، همان اکثریا ، شوشکلده تظاهر ایدییور: بر شخص حکومته عائد کافهٔ حقوق ووظائفك حاملیدر . آنك معاونلری ، معیتی ارکانی وارکه ، اکثریا ناظر تسمیه اولنورلر.

بونلرك وظائفی تعدد وتنوع ایدر . باخصوص پارلمنتوایله اداره اولنان مملکتلرده اهمیتی ارتار. شوحالده حکومتا کثریا ریاستده وحدت کوستریر . فقط ریاست حکومتده بعضاً وحدت کورلمز. فرضا فرانسه‌ده دیره‌کتوار زماننده جمهوریت یالکز بر رئیس جمهوره دکل، متعدد دیره‌کتوارلره ، مدیرلره مودوع ایدی . کذلك الیوم اسویچره مدیران طرفندن اداره ایدلمکده‌در .

اکثر حکومتلر مونارشی طرزنده‌در و حکمدارلق ارثاً انتقال ایتمکده‌در. ریاست حکومت ارثاً انتقال ایتمدیکی زمان شکل جمهوریت حاصل اولور . شوحالده نه وقت حکمدارلقده وراثت وارسه ، (مونارشی) ونه وقت یوقسه (جمهوریت) موجوددر.

بعض مؤلفلر وازجمله آلمان مؤلفلرندن (ژه‌لنیق) حکومت واحد (مونارشی)ایله جمهوریتك آره‌سنی تفریق ایچون وراثت وانتخاب قاعده‌لرینی برطرف ایده‌رك دیکر براساس دها قورییور. ژه‌لنیقك افاده‌سنجه دولتك الك مهم والك یوکسك رکنی، اشخاص متعدده‌دن مرکب ایسه جمهوریت ، شخص واحددن عبارت ایسه ، مونارشی واردر .

دولتك اعظم رکنی مؤلف مومی الیهك افاده‌سنجه ، دولته خاصهٔ فعل وحرکتی اعطا ایدن ، عطالت وفقدانی دولتك عادتا موتنی انتاج ایدن رکندر . شو حسابجه ، فرضا مقدما حکمدارلری انتخاب ایله تعیین ایدیلن لهستان ، مقدس روما ایمپراطورلغی و حتی اخیراً ۱۸۷۸ معاهده نامه‌سی موجبنجه

بلغارستان موناrشیدر . جمهوریت دکلدر . (بلغارستان قرالی مقدما انتخاب ایله پرنس اولمش ایدی . اولادینك صفت ارثیتی هنوز دول سائره‌جه مصدق دکلدر .)

مع مافیه، موسیو ژه‌لنیقك تفریق ایچون قوردیغی اساس پك چوق خصوصاتجه بادئ تردد اوله‌بیلور . زیرا بردولتده ، اك یوکسك واك مهم رکنك هانکیسی اولدیغی تعیین کوج و بلکه‌ده مستحیلدر .

فرضا ؛ مؤلف اك بویوك رکن دولتك انکلتره‌ده قرال اولدیغنی ادعا ایدییور . بو سببدن دولایی انکلتره‌یه موناrشی اطلاق ایدلمك ایجاب ایدر . حالبوکه انکلتره‌ده اك مهم رکن دولتك عوام قماره‌سی اولدیغنی ادعا ایتمك قرال اولدیغنی ادعا ایتمك‌قدر و بلکه دهازیاده معقولدر. اوحالده، انکلتره‌یه‌جمهوریتمی دیمك اقتضا ایده‌جك ؟ فرانسه جمهوریت دکلدر ؛ زیرا اك مهم رکنی رئیس حکومتدر ادعاسی دخی دوغری اوله‌ماز . زیرا پارلمنتو رئیس حکومتدن زیاده نافذ ومؤثردر . موسیو ژه‌لنیقك قولنجه ، المانیا ایمپراطورلغنك اك مهم رکنی بوندرشراتدینلن حکومات مختلفه مرخصلرندن مرکب مجلسدر. بناءً علیه، آلمانیا ایمپراطورلغنك نظریاتجه بر جمهوریت عد واعتبار ایدلمسی لازم کله‌جکی نتیجهٔ غریبه‌سی مومی‌الیه طرفندن استخراج ایدیلیورکه بو طرز استدلال ایله آرتق نره‌یه واریله‌جغی برآز جای تأمل وملاحظه اولور .

١٥٩ حكومت مستبده ، حكومت مطلقه . حكومت مشروطه . — حكومتك يد واحدده بولونمسى حكمدار اولان كيمسه‌نك دائما بلاقيد ، بلا شرط ، بلا تفتيش باجمله قواى اجتماعيه ومليه‌يى استعمال ايتمسى معناسنى تضمن ايتمز . بويله بر وظيفه‌نك عظمت وجسامتى ، حكمدارى حقوق ووظائفندن بر قسمنى ديكرلرينه ترك ايتمكه اجبار ايدر .

حكومت مستبده ، حكومت مطلقه‌دن شوجهتله فرقليدركه : مستبد اولان حكمدار اولجه تعين وتقرر ايتمش هيچ بر قانون ايله باغلى اولمقسزين امر ونهى ايدر . حكومت مطلقه‌ده ايسه مونتسكيونك تعريفى وجهله حكمدار يالكز باشنه وفقط قوانين ثابته ومقرره ايله اجراى حكومت ايدر . (روح القوانين) معمافيه كرك حكومت مستبده وكرك حكومت مطلقه ارەسنده بر جهت جامعه واردركه اوده هر ايكيسنده‌ده حكمدارك يانى باشنده پارلمنتو بولنماميدر .

معمافيه ، ظن ايتمامليدركه استبداد يالكز حكومت مستبده‌ده شخص واحدك اجراى حكومت ايتمسيله قائمدر . بر حكومت جمهوريه‌ده بيله ادارۀ مستبده‌يه تصادف ممكندر . تاريخ بونك پك چوق مثاللرينى ارائه ايدر . شو تقديرجه ، دائرۀ تعريفمزى توسيع ايده‌رك ديرزكه : نه وقت شخص واحد ويا اشخاص متعدده‌دن مركب اولان حكومت اولجه تقرر ايتمش قوانين ايله مقيد اولەرق حركت ايتمز ايسه مستبددر . نه وقت باجمله وظائفى كندنده جمع ايتمش بر اورغان ، بر ركن

بولنوبده؛ بوده‌اولجه كندی طرفندن وضع ايدلمش قوانين وياقواعد عموميه‌ايله مقيد فرض ايدرايسه اووقت بوحكومت مطلق اولور .

شمديكی حالده اوروپاده نه مستبد ، نه‌ده مطلق بر حكومت قالمامشدر . آسياده حكومت مستقله‌دن چين ايله افغانستان ، افريقاده فاس حكومتلری [*] واردر . بونلردن افغانستان وفاس برر حكومت اسلاميه اولدقلرندن وحكومت اسلاميه، تقرر ايتمش احكام شرعيه‌يه تابع‌ا بولوندقلرندن حكومت مستبده وكيفيه ميانته ادخال اولنه‌مازلر . مع مافيه ، بو حقيقت يالكز دائرهٔ نظرياتده قاله‌رق اوراده حكمدارلرك نه مقتضای عقلی ، نه مقتضای شرعی طانيدقلری يوقدر وبوسببله حكومتين مذكورتين قاعدةً حكومات مستبده‌دن عد اولنمامق لازم كلمكله برابر فعلاً حكومات مستبده دندرلر .

اوروپاده حكومات مستبده ومطلقه ربقه‌سندن اك صوك قوورتيلانلر ، روسيه ، قره‌طاغ ، تركيا حكومتلريدر .

حكومات محدوده ومشروطه‌يه كلنجه : بونلر اليوم هرمملكتده تقرر ايتمشدر . بو نوع حكومتلرده حكمدارك يانی باشنده على الاكثر پارلمنتو دنيلان مؤسسه موجود بولنوركه؛ بونك هيچ اولمازسه بر قسمی مبعوثان ملت طرفندن منتخب اولور .

---

[*] فاس حكومتی‌ده (١٩١١) سنه‌سی اواخرنده آلمانيا ايله عقد ايديلن برمعاهده‌نامه ودول سائره‌ايله‌حاصل اولان صورتسويه موجبنجه فرانسه‌نك بر معاهدهٔ مخصوصه ايله زير حمايه‌سنه كيرمشدر .

حکمدارلڭ صلاحیت محدوده‌یه مالك اولمسی بر وجه آتی بر مناقشه‌یی دعوت ایدییور :

١٦٠ حکومات محدودهٔ مشروطه‌ده دستور نه‌در؟ — حاکمیت ملیه‌دن مستخرج اولان دولتڭ قوتی اولجه بالدفعات بیان ایدلمش اولدیغی وجهله بردر ، لایتجزادر ، انقسام وترك قبول ایتمز ، مرور زمانله ساقط اولماز . شو حاله نظراً بر حکمدار فرض ایدلم که ، حقوقی ملتڭ توجیهندن تلقی ایتمش اولمسون وکندی حقوقی ملتڭ حقندن تاریخجه مقدم فرض ایدرك ، بوکا محضا وراثتی سببیله مالك اولمش دعواسنده بولونسون، ویا اولجه جاری اولان قاعده موجبنجه بونی من‌قبل‌الرحمن حائز اولسون . او حالده بونڭ بو حقوقی ، ملتڭ آرزوسیله ، اراده‌سیله ، وجوده گلمش مجالس طرفندن ناصل تحدید اولونه بیلیر ؟ بو صورتده ، حکمدار اولسه اولسه بعض حریتلری ، بعض حقوقی ، بعض تأميناتی بخش ایده‌بیلیر ، آنجق بو مساعدات صاغلام بر اساسه مستند اولماز . موقت بر ماهیتی‌ده حائز اوله‌بیلور، یعنی حکمدار هبه‌سندن، عادتا ایستدیکی وقت رجوع ایده‌بیلیر. نته‌کیم: ١٨١٤ ده اون سکزنجی لوئی قانون اساسی‌یی بخش ایتمش اولدیغنی ادعا ایدییوردی . نته‌کیم ، چار ٢٠ تشرین اول ١٩٠٥ تاریخلی بیاننامه‌سنده دوما ومجلس ایمپراطوری ایله برلکده قانون تنظیم ونشر ایده‌جکنی اعلان ایتدی . (فقط دوما بو حقڭ بخش اولنه‌میه‌جغنی وقانون اساسی تنظیمنڭ ملتڭ حقی بولندیغنی

بالآخره ادعا ايدرك وكلايى مسئول طوتمغه چاليشمشدر .)

قرال اون سكزنجى لوئى قانون اساسى يى بخش ايتديكى زمان ؛ الى الابد بخش اولنمشدر قيدينى وضع ايتمش ايدى . حالبوكه بخش ايله ابديت كلمه‌سى يكديكرينى نقض ايدر . بناءً عليه بالاده‌كى نظريه‌يه كوره ؛ بر محاكمه يوروتمك لازم كلنجه ، اون سكزنجى لوئى واخلافى ايستدكلرى وقت قانون اساسى يى كيرى آله‌بيليرلر ايدى . نته‌كيم : اونجى شارل ، ١٨٣٠ سنه‌سنده بومطالعهٔ حقوقيه‌يه استناد ايدرك، ٢٥ تموز تاريخلى امرنامه‌لرى اصدار وفقط تموز اختلالنى وبور بونلرك سقوطنى احضار ايتمشدر .

احتمالكه سلطان عبدالحميدده بومطالعه‌يه بناءً قانون اساسى يى كيرى آلمق ايسته‌مشدر . زيرا اونكده زعمنجه : او قانون بر لطف مخصوص پادشاهى ايدى. مع‌مافيه نظريات حقوقيه واديسنده هنوز بويله بر مدافعه‌نامه يازان اولمامشدر. بوندن ماعدا، سلطان حميد هيچ برزمان قانونى فسخ ايتديكنى ؛ رسماً سويلمك كبى برخلوص وجدان كوستره‌مامش وقانونى دولتك رسمى سالنامه‌سنه درج ايتديرمكده اصرار ايلمشدر . [*]

زمانمزده جدى هيچ بر مؤلف يوقدركه ؛ حكمدارلرك من قبل الرحمن ملتلرى اداره‌يه مأمور مخلوقات خارقه انكيزدن عبارت

[*] مدخلده‌كى قانون اساسى نظرياتنه مراجعت اولونه .

اولدیغنه قائل ومعتقد بولنـون . واقعا ، حکمدارلر میـاننده آلمانیا ایمپراطوری ، مذهبه‌واستقلال حرکاته وامر ونهیه‌فرط میلی حسـبیله الآن بوذهابی محافظه ایتمکده‌در . زمانمزده اهـالینك حاکمیتی ایی وکوتی بر دستور عد اولونیور و آرتق بو اساس ، بوحقیقت بیلنه‌رك آ کا کوره بیان مطالعه ایجاب ایدییور.

۱٦۱ حاکمیت ملیه‌یه نظراً حکومت مشروطه .— بو حقیقت قبول ایدیلنجه حکمدارلق نظریه‌سیله ـ ولوکه بوحکمدار مشروط ومقید اولسون ـ ناصل قابل تألیف اوله‌بیلیر ؟ .

دنیلیورکه ؛ ملت صلاحیتنی ایکی رکنه توجیه وتفویض ایدر : پارلمنتو وحکمدار . . حتی فرانسـه‌نك ۱۷۹۱ قانون اساسیسنده ملتك وکیللری ، مجلس قوانین ایله قرال اولدقلری ، صراحةً ذکر اولونمشدر. شو تقدیرجه، فرانسه قرالی دکل، فرانسزلرك قرالی دیمك ایجاب ایدر .

ذاتاً ۱۸۳۰ ده قرال لوئی فلیپ فرانسزلرك قرالی عنوانی احراز ایدرك مقام حکومته کچمش ایدی . کویاکه ملت ویاآنك وکیللری اولان مبعوثان بر مقاوله‌نامه عقد ایتمشلردر. قرال کرك قانون اسـاسی‌یه وکرك بالاده‌کی عنوانه صادق قاله‌جغنی هر ایکی مجلس حضورنده یمین ایله تأکید ایتمشلردر . برنجی و اوچنجی ناپولیون‌ده « فرانسزلرك ایمپراطوری» عنوانیله اجرای حکومت ایتمشلردر . بولغارستان قرالی‌ده کسب استقلال ایتدکدن صوکره رسماً بولغارلر قرالی عنوانی اخذ ایتمشدرکه مقصد حقیقیسی بالاده‌کی

نظریه‌یه توفیق حرکتدن زیاده کندی مملکتنده سـاکن اولمیان بولغارلره‌ده ضمناً تشمیل حاکمیتدر .

مجدداً نصب اولنان حکمدارلرك همان کافه‌سی حاکمیت ملیه‌نك تمثالی اولان مجالس ایله عقد مقاوله ایتمك صورتیله حکمدارلق مقامنه کچمشلردر. فرضا ۱۹۰۳ده صربستان قرالی قره‌یورکیویچ ـ اوبره‌نوویچ خاندانـنـك صـورت فجیعه‌ده منقرض اولمسی اوزرینه ـ اسقوپچینا مجلسی طرفندن بوصورتله مقام حکمداری‌یه دعوت اولوندیغی کبی ۱۹۰۵ ده نوروچ حکومتی اسـوجدن انفکاك ایتمسی اوزرینه او صورتله دانیمارقه پرنسلرندن برینی ، یدنجی هاقون عنوانیله مقام قرالی‌یه اقعاد ایلمشدر .

حکمدارك ملتدن تلقیٔ حقوق ایتامش اولدیغی تقدیرده ملته بخش حقوق ایتمسی ، یوقاریده بیان ایتـدیکمز وجهله نظریات حقوقیه‌جه نه قدر مشکلاتی داعی بر مسـئله ایسه حاکمیت ملیه نظریه‌سنی قبول ایتدیکمز تقدیرده بو حاکمیتك برحکمداره ارثاً تفویضی مسئله‌سنی ایضاحده همان او نسبتده مشکلدر . فرض ایده‌لم‌که نصب اولنان ایلك قرال ـ فرضاهاقون‌ویا قره‌یورکیویچ ـ ملتك حقیقةً وکالت صفتنی حائز بولونسـون ./ فقط ملتك رأی ومطالعه‌سی صورلمقسزین تحت قرالی‌یه کچن آنك وارثی حقنده عین سوزی سویلمك ممکن اولورمی ؟ وکالت ، پشیناً ولی‌عهدده ویرلمشـدر دنیلسـه بوده دوغری اولماز . زیرا وکالت ، عقد شخصیدر ، معدومه تعلق ایتمز . بناءً علیه ملتك ایلك رضـاسی

اثناسنده‌کی موافقتی عصرلرجه توالی ایده‌جك سائر وارثلره شامل اولماز . تمثیل و وکالت قضیه‌سی موجود اوله‌بیلمك ایچون توکیل ایدن ملت ایله وکیل تعیین اولنان شخص ویاهیئت آره‌سنده بر رابطه موجود بولونمق ، و وکیل موکلنه حساب ویرمك مقتضیدر . بو ایسه وکیلك آنجق موقت بر زمان ایچون صفت وکالتی حائز بولونمسیله ممکندر .

بیعت وولایت عهد اصولی ، بومحذوری مهما امکن دفع ایدییور: غربده حکمدارانك مقام حکمداری‌یه تعیینلرنده بیعت اصولی جاری دکلدر . یالکز بعض حکمدارلر قانون اساسی‌یه صادق قاله‌جقلرینه یمین ایتمکله اکتفا ایدییور . دیکر محللرده بو یمین مراسمی‌ده یوقدر . شرقده ایسه ، اوته‌دنبری بیعت اصولی وار ایدی؛ آنجق بو بیعت شرقده جاری اولان اصوله بیله موافق دکلدی. دیکر طرفدن حاکمیت ملیه نظریه‌سیله بیعت ضمننده مندمج اولان وکالتك تألیفنه چالیشلمامش ایدی .

اخیراً سلطان محمد خامسك مقام حکومته جلوسی اوزرینه حاکمیت ملیه‌یی تمثیل ایدن مبعوثانك طوعاً بیعته شتابان اولملری بالاده‌کی نقصانی تلافی ایتمکده‌در . [*]

حاکمیت ملیه بحثی ایله اشکال حکومتك تألیفی غرب ارباب قلمنجه نظریات واختلافات مهمه‌یی دعوت ایتمش اولدیغندن بو بحثی براز دها تفصیل وتشریح ایتمك فائده‌دن خالی اولماز .

---

[*] مدخلده‌کی معلوماته وسیاست اسلامیه بحثنه مراجعت اولونه

١٦٢ حاكميت مليه وجمهوريت — حاكميت مليه دستوری عموماً مصدق بولنمسنه نظراً طبيعيدركه « هيچ بر هيئت، هيچ برشخص صراحةً ملتدن صادر اولميان هيچ بر نفوذو حكمی اجرا ايده‌مز » [حقوق بشر بياننامه‌سنك اوچنجی ماده‌سی] شو حالده برحكمدار حقيقةً اوملتدن صادر اولان بر نفوذيمی اجرا ايليور ؟ سؤالی وارد خاطر اولور وبو سببله شكل حكومت مسئله‌سيله حاكميت مليه آره‌سنده‌كی مناسبات وروابطك تدقيقی اقتضا ايدر .

حاكميت مليه‌نك جمهوريت عوام اصوليله قابل تأليف اولديغی قضيه‌سی قابل انكار دكلدر . حتی جمهوريت حاكميت مليه‌نك نتيجهٔ فعليه وطبيعيه‌سی عد اولونه بيلير . [ايسمه‌ن] بوتقديرجه‌ده بالجمله قوای مليه هيئت . مليه طرفندن دوغريدن دوغری‌يه ويا بالواسطه وموقت برزمان ايچون رئيس جمهوره توجيه اولونديغندن حاكميت مليه فعاليت دائمه وارادهٔ متماديه‌سنی محافظه ايده‌رك زمان زمان فعلاً تظاهر ايدر .

آنجق حاكميت مليه‌نك حكومت مطلقه وارثيه ايله منطقاً غيرقابل تأليف اولديغی‌ده انكار قبول ايتمز حقايقدندر . فی الحقيقه حاكميت مليه بوتون حاكميتك ملتده ، ارادهٔ مطلقه ايسه بوتون حاكميتك شخص حكمداريده موجود بولونمسنی مقتضيدر ، بوايسه ايكی ضددر . بو ايكی ضدك يالكز بر صورتله تأليفی ممكندركه اوده حاكميتك صاحب اصلی وضروريسی اولان اهالينك بوحاكميتی حكمدار اولادينه ترك وفراغ ايتمسيدر . اون يدنجی واون سكزنجی

عصرلرده مقاولهٔ اجتماعیه نظریه‌سنی قبول وتسلیم ایدن مؤلفلرك قسم اعظمی ـ که حقوق طبیعیه مذهبی سالکلری ایدیلر ـ بوفکره ذاهب اولمشلردی . ایشته بو سایه‌ده بر حقیقت دیه تلقی ایتدکلری حاکمیت ملیه‌یی اوزمانك شکل ادارهٔ مطلقه‌سیله توفیق ایتمشلر و بو صورتله محیطلرینك تأثیراتنه تابع اولمشلردر .

۱٦۳ حاکمیت ملیه وحکمدارلق . — بالخاصه غروچیوس حرب وصلح نام اثرنده بو ترك وفراغ ایچون پك چوق اسباب کوسترییور . وقوت ایله قضا و قدره‌ده خیلی مهم بر حصه آیرییور ایدی . دها مؤخر اولان وولف ، قواعد حقوقیه‌دن آیرلمیه‌رق بروجه آتی محاکمه یوریدییوردی .

« حاکمیت ملتك مالیدر و آکا عائددر . بناءً علیه آنی کیف مایشا تصرف و بشقه‌سنه ترك ایده‌بیلیر . » مع مافیه مؤلف وولف شرائط دور و فراغك قابل فسخ ویا غیر قابل فسخ اولمسی ویا موقت ویا قید حیات ایله ، یاخود ارثی اوله‌رق وقوعه کلمسی ویاخودده بو حاکمیتك قسماً ویا تماماً ترك اولونمسی کبی شرائطك صاحب مشروع اولان ملتجه وضع اولنه‌بیله‌جکنی قبول ایدییوردی . آنجق بوخصوصده مؤلف دها ایلرویه کیده‌رك دییورکه: «ملت حاکمیتنی تماماً ترك ایده بیلیر وبوصورتله حکمداری اوحاکمیتك صاحب مستقلی وکندیسنی اوحاکمیتدن تماماً محروم قیله بیلیر ایدی .» .. منفعت پولتیقه‌سنك مفرط مروجی اولان و روسو کبی ـ

مقاولهٔ اجتماعیه اساسنی قبول ایلین ـ هوبس دخی عینی نتیجه‌یه واصل اولویور .

آنك فکرنجه؛ اعضاسنك موافقتیله تأسس ایدن جمعیتك دوام وبقاسی ایچون، جمله‌نك اداره‌سی، ارادهٔ واحده‌ده مجتمع اولملیدر. آنجق بو ارادهٔ واحده ، هر فردك کندی آرزو واراده‌سنی ، دیکرینك آرزو واراده‌سنه تابع قیلمه‌سندن بشقه صورتله استحصال اولونه‌ماز . او صورتده‌که بو باشقه‌سی آسایش مشترك وبقای جمعیت ایچون هر نه ایسترسه هم کافهٔ جمعیتك مجتمعاً ، هم جمعیتك فرداً فردا اعضاسی طرفندن آرزو اولونمش تلقی اولونسون. شو حالده ، او ارادهٔ واحده‌یه مالك اولان شخص (ویا مجلس) دولتك اعظم قوتنی، اعظم نفوذ وامرینی حائزدر. وبو سببله‌شخص‌ویا مجلس‌مذکورك اقتداری‌حدودسز اولور. [*]

١٦٤ روسونك فکری. — کوریلیورکه ؛ بوده وولفدن او قدر فرق ایتمیور . روسو بونلرك بونظریه‌سنی شدتله‌رد ایتمشدر:

روسونك اساس نظریه‌سی ؛ حاکمیتك غیر قابل ترك‌وفراغ اولمسنه مستنددر. واقعا روسو یکی بر شیٔ سویلمش اولمیوردی . آندن اول دیکر بعض ذوات‌ده بو نظریه‌یی وضع ایتمشلردی . فقط دها اول بو قاعده‌دن چیقاریلان نتایج ایله روسونك استخراج ایتدیکی احکام بسبتون بر برندن فرقلی وحتی ضد

[*] ١٧ نجی و ١٨ نجی عصرده‌کی حقوق طبیعیه علماسی فصلنه مراجعت اولونه صحیفه ١٠٢ الخ

ایدی . اون سکزنجی عصر مؤلفلری ؛ حاکمیت غیر قابل ترکدر دیمکله قراللر یدنده بولنان حاکمیتك اهالی‌یه ویاساڭرلرینه ترك اولونه‌میه‌جغنی قصد ایدییورلر ایدی . بناءً علیه قرال نه‌قدر مساعده‌کار طاورانیر ، نه قدر امتیازات بخش ایلر ایسه آنلری کیری آله‌بیلیر ایدی . روسو ایسه قراللر یدنده بولنان حاکمیتی دکل ، ملت یدنده بولنان حاکمیتی قصد ایدییوردی . اوجه‌ده بحثی کچمش اولدیغی وجهله روسو حاکمیت ملیه‌یی ، ارادهٔ عمومیه ایله توأم عد ایدییور ایدی .

شو حالده ، « ارادهٔ عمومیه‌نك اجراسندن بشقه برشی اولمیان حاکمیت قابل ترك اوله‌ماز ایدی. واقعا اقتدار وصلاحیت ترك ونقل اولونه‌بیلیر ایدی فقط اراده دکل . صاحب حکم وقوت اولان شخص ، بن بو آدمك بو دقیقه‌ده ایستدیکی شیئی ، ویا ایستیورم دیدیکی شیئی ایسترم دیه بیلیر . فقط بو آدمك یارین ایسته‌جکی شیئی‌ده ایسته‌جکم دیه‌مز . زیرا آرزو واراده دنیالی شیئك آتی ایچونده زنجیربند اسارت اولمسی صاچمه‌در . وارزو ایدن کیمسه‌نك نفعنه مخالف بر شیئ آرزو ایتمك کیمسه‌نك ید اراده واقتدارنده دکلدر . »

١٦٥ حاکمیتك غیر قابل ترك اولمسی . — معدومی بیع ایتمك معدومی هبه ایتمك باطلدر ، آنی‌یه تعلق ایدن ، حین ترك وفراغده غیر موجود بولنان ملتك ارادات آتیه‌سنی ، ملتك حاکمیت آتیه‌سنی ترك وفراغ ایتمك دخی عینی صورتله باطلدر .

مجهول اوزرينه عقود عاديه ايله بنا اولنه‌ماز . نرده قالدی‌كه حقوق سياسيه ! بوندن ماعدا اراده و آرزو كبی تصوری وروحی شيلر قابل مبادله اموال متقومه حالنه افراغ اولونه‌مازلر.

بر آدم بن فكرمی صاتدم ديمكله قوهٔ مفكره‌سندن محروم اولورمی ؟ ترك وفراغ مبادله ايديلن شيلر ايچون ممكندر . آرزو واراده كبی غير مادی شيلر ايسه ، مبادله اولونه‌مازلر . بناءً عليه ترك وفراغ ايديله‌مزلر . بشرك اعضا و جوارحنده ترك وفراغدن بحث ايتمك عبث اولديغی كبی حقوق سياسيه‌ده ده بويله بر بيعدن بحث ايتمك معناسزدر . بر شخص كنديمی صاتدم ويا هبه ايتدم ديمكله حقيقتده صاتمش ويا هبه ايتمش اوليه‌جغی كبی برقوم‌ده اراده‌مي ، حاكميتمی ، موجوديتمی بر حكمدار وياجنبی برحكومته ترك وفراغ ايتدم ديمكله حقيقتده بوسوزی لغو اولمش اولور.

مع مافيه بر آن ايچون فرض ايده‌لم كه ؛ بر ملت حاكميت واراده‌سنی ترك ايده بيلسون ، تعبير ديگرله تركه متعلق عقد او دقيقه ايچون او ملته ، او ملتك حال موجود وحاضرينه نظراً صحيح اولسون .

بونكله برابر بوجهت اولسه اولسه بر آن غير منقسم ايچون قابل قبولدر . چونكه حاكميتی ، اراده‌نی اموال متقومه‌دن فرض ايدوبده بروجه بالا تركی صحيح عد ايتسه‌ك دخی بومال آنجق صاحبلری طرفندن ترك ايديله بيلور . انسان يالكز كنديسنه عائد اولان برمالی بخش وبيع ايده بيلير . ايمدی حاكميت مليه يالكز برحيات اولان نسلك مالی دكلدر نسل حاضرك صلاحيتی ، برصلاحيت

ضروريه‌سی وارایسه اواراده‌یی اجرا وتطبیقدر . حاکمیت ملیه بوتون ملته وملتی نفسنده جمع ایتمش اولان دولته ، تعبیر دیکرله یکدیکرینی ولی ایدن کافهٔ بطون وانسال ماضیه وآتیه‌یه عائددر. بوکونکی آدملرك بوحاکمیته اشتراکده نه‌قدر حقلری وار ایسه دونکیلرینك‌ده اوقدر حقلری واراپدی . ویارینکیلرك‌ده اوقدر حقلری بولنه‌جغندن بو امانت مقدسه‌یی بالجمله انسال وبطون یکدیکرلرینه نقل وتودیع ایدرلر.

بعض قانونلر بوجهتی تصریح ایدییور . ازجمله فرانسه‌نك ۱۷۹۱ قانونی، اوراده حاکمیتك برولایتجزی، غیرقابل ترك وفراغ ومرور زمانه غیر تابع اولدیغی مصرحدر .

بزم قانون اساسیمزه نظریات وحکمیات مختلفهٔ سیاسیه‌نك درجنه لزوم کورلمامش وبوکبی حقایق ذاتاً معلوم فرض ایدلمشدر .

تفصیلات مذکوره ملتك حاکمیتی بر حکمدار ویا آنك خانداننه ترك ایتمش اولدیغنه دائر سرد ایدیلن نظریه‌نك بطلانی اثبات ایتدیکندن شکل سلطنت (مونارشی) ایله حاکمیت ملیه‌یی تألیف ایچون سرد ایدیلن دیکر نظریه‌لردن بحث ایده‌لم ؛

۱۶۶ طوغریدن طوغری‌یه حکومت و حکمدارلق . — شایان دقتدرکه، روسو : بالاده‌کی اساسی اوقدر قوتله مدافعه ایتدیکی حالده حاکمیت ملیه ایله حکمدارلغی غیر قابل تألیف عدایتمیوردی.

بو ایسه حاکمیت ملیه حقنده‌کی افکار ونظریات مخصوصه‌سندن ایلری کلیور ایدی . روسو حاکمیت ملیه ایله ملتك قوت

وصلاحيت تشريعيه‌سنی بر فرض ایدییور ایدی . دیکر طرفدن ملتك بو قوهٔ تشریعیه‌یی نیابت اصولیله دکل طوغریدن طوغری‌یه اجرا ایتمسی لازم کله‌جکی ظننه ذاهب اولمشدی – که بونلره دائر تفصیلاتی بالواسطه حکومت بحثنده اوزون اوزادی‌یه درمیان ایتمشدك – قوهٔ اجرائیه‌یه کلنجه ، روسو اکر امکان بولسه بولسه بونك‌ده دوغریدن دوغری‌یه اهالی طرفندن اجراسنی آرزو ایدر ایدیسه‌ده نه‌چاره‌که بوکا امکان اولمدیغندن ، بونی اصل صاحب حکم عد ایتدیکی ملتك مأمورلرینه تفویض ایلیورایدی. بناءً علیه ، ملتده موجود اولان قوهٔ اجرائیه بالضروره بر ویا متعدد اشخاصه توجیه اولونه‌جق ایدی .

قوهٔ تشریعیه (یعنی حاکمیت مایه) بوتون ملتك یدنده بولوندقجه صلاحیت اجرائیه‌نك بر حکمداره تفویضنده بر بأس کورمز وبو شکل اداره حکمدار بر اولدیغی حالده‌ده جمهوریت دیمکده تردد ایتمز ایدی . زیرا اصل حاکمیت ، اصل نفوذ ملتك یدنده قالیور ایدی . مادام‌که ملت حاکمیتی دکل ، یالکز اجرایه متعلق وظائفنی حکمداره و بعض مأمورلره تودیع ایدییور ایدی ؛ اوحالده آرزو ایتدیکی وقت بو توجیهی فسخ واقاله ایده‌بیله‌جك ایدی . فی‌الحقیقه نظریاتده اصل حکمدار اولان قوهٔ تشریعیه یعنی ملت، مأمور ویا مأمورین اجرائیه‌نك موافقتنه باقمقسزین شکل حکومتی ایستدیکی وقت تغییر ایده‌بیله‌جك ایدی . حتی ملت ، صلاحیت تشریعیه‌سنی

ایفا ، یعنی حاکمیت اظهار ایتمك اوزره بولندیغی قوانینی تنظیم ایله مشغول اولدیغی زمان اصلك یاننده فرع ساقط اولور قاعده‌سنه بناءً حکمدارده داخل بولوندیغی حالده بوتون مأمورلرك صلاحیتی کندیلکندن درعقب و بلا اخطار ساقط اولیورایدی .

روسونك کندینه مخصوص نظریات اکلاشلمه‌قجه بالاده‌کی ترتیب بحقٍ ادراك اولونه‌ماز . ذاتاً روسونك بو خصوصده قوردیغی اساسلر هیچ برزمان موقع فعله وضع ایدلمش دکلدر .

١٦٧ اصول نیابتده حکمدارلق . — بونکله برابر برچوق قوانین اساسیه‌ده حاکمیت ملیه‌نك اساسی قبول واعلان ایدلمکله برابر حکومت واحد (مونارشی) شکلیله تألیفنه چالیشلمشدر . شو قدرکه بو صورتله تألیف بدنه قیام ایدن قانون اساسیلرده بلا واسطه دکل بالواسطه حکومت قاعده‌سی قبول ایدلدیکندن روسو طرفندن وضع ایدیلان نظریاتدن تباعد ایدلمش اولیور . کذلك حاکمیت ملیه روسونك دوشوندیکی کبی یالکز قوهٔ تشریعیه‌دن عبارت عد اولنمیور ، قوهٔ تشریعیه ، او حاکمیتك یالکز صفات ممیزه‌سندن بری فرض اولنیور . قوهٔ اجرائیه‌ده انك صفت اخراسی اولیور . مع مافیه بو قانون اساسیلرده حاکمیته متعلق خصوصاتك یالکز اجراسی حکمداره تفویض اولونوب حاکمیتك رقبه ومالکیتی تفویض اولونمدیغندن وبو حاکمیت ملتلرده قالدیغندن بو نقطهٔ نظره کوره‌ده روسونك افکاری قبول ایدلمش اولیور .

فرانسه‌نك ١٧٩١ قانون اساسیسی بو قواعد ونظریاتی آز

چوق حاوی بولونمقده‌در. بوقانونده قرال مملکتك مأمورلرندن بری ، مأمورلرك برنجیسی اولمق اوزره تصریح اولونیوردی . بوتون صلاحیتی قوهٔ اجرائیهٔ ملتی تلقی وتفوض ایتمکدن ویالکز تأخیر ایدیجی موقت بر حکمی اولمق اوزره (وه‌تو) حقنه‌مالك اولمقدن عبارت ایدی .

قانون اساسیده «اك یوکسك قوهٔ اجرائیه‌نك قرالك شخصنده موجود اولدیغی» بیان ایدیله‌رك حاکمیت ملیه‌نك تمثال اجرائیسی عد اولونیور ایدیسه‌ده بونك سببی حقیقتده قرالی حاکمیته تشریك دکل ، قوای ثلاثهٔ حکومتی مونتسکیونك قوردیغی قاعده موجبنجه تفریق ایتمك ایدی و کویا بو صورتله هم روسونك هم مونتسکیونك حقایق علمیه‌سی قانون اساسیده یر بولمش اولیور ایدی؛ زیرا ینه بومادده‌ده قرالك «ارادهٔ عمومیه‌نك اك بیوك رئیسی» اولدیغی ذکر اولنیور وینه بوصورتله بر اداره واجرا مأموری درجه‌سنه ایندیریلیور ایدی .

روسو ، حکمدارك عزلی‌ده ممکن اولدیغنی ادعا ایدییور ایدی حالبوکه ١٧٩١ قانوننده روسونك نظریه‌سی موجبنجه ملته حق عزل ویرلمیورایدی . شخص قرالینك مقدس ومصون اولدیغی بیان ایدلمکله برابر یالکز بعض احوال ایچون قرال وظائفنی ایفا ایتمامش عد اولونه‌رق بلا اخطار ساقط اولمش فرض اولنیورایدی‌وبونتیجه‌یه برشکل منطقی ویرمش اولمق ایچون او وقت قرال کویا استعفا ایتمش عد اولونه‌رق علی العاده افراد زمره‌سنه داخل اولویور ایدی .

بوندن ماعدا، روسونك توصیه‌سی وجهله ملت شکل حکومته الی‌نهایه مربوط قالمش اولیور وقانون اساسینك لدی الایجاب تعدیلی ایچون پك چوق طریقلر کوستریلیور ایدی : قرالیتك تأسیسنه متعلق مواد دخی تعدیل اولونمق احتمالندن وارسته قالمیورایدی واك زیاده معقول بر نتیجه اولمق اوزره تعدیلاتك اجراسنه دائر مجلسجه اتخاذ اولنان مقررات، نه تصدیق قرالی‌یه ونه‌ده قانون اساسی‌یی تنظیم ایدن مجلس تأسیساتك موافقتنه Constituante تابع دکل ایدی .

۱٦۸ حق عزل ویاخلع — بوراده حق عزله دائر اولان بحثك‌ده نظریات غربیه‌ده نظریات شرقیه‌یه نظراً ناقص اولدیغنی بیانه حاجت کورمیز . روسو ، حقیقتده دها زیاده تقرب ایده‌رك ملتك ، حکمداری‌ده ، شکل اداره‌یی‌ده تغییر وتبدیله صلاحیتی اولدیغنی بیان ایده‌رك اصابت ایتمشدر .

آنجق نظریاته اك زیاده توفیق ایدلمك ایستنیلان بالاده‌کی ۱۷۹۱ قانون اساسیسنده مع‌التأسف بوحقیقت کمال جسارتله درج اولونه‌میه‌رق‌الاستیقی‌وطولامباجلی طریقلر اختیارایدلمشدر.

برده ملتك حق خلعی واردر : واقعا حق خلع آنجق بعض شرائطك ظهوری عندنده ثابت اولونجه تقیید ایدلمش وبناءً علیه روسونك وضع ایتدیکی اطلاقدن انحراف ایدلمش اولیور ؛ مع مافیه حقیقتده هر ایکی رأی بر برندن اوقدر متباعد دکلدر .

حق خلعك آنجق بعض شرائطه تعلیقاً استعمال ایدیله‌بیلمسی

هيچ بر وقتده ملتك صورت مطلقه‌ده بوحقه مالك اولديغنه مانع اولماز . خلع حقنده قيود وشرائط وضع ايدلمسی بوبابده‌كی حقك تنظيم وتسهيل جريانی وتشوشدن وجمعيتك تذبذبدن وقايه‌سی مقصدلرينه مستنددر . يوقسه حق خلع مطلقدر . ملت حاكميتنی حكمداره تمليك ايتميور ، يالكز بعض وظائف اجرائيه‌يی - بر مأموره توديع ايدركبی - توديع ايدييور. ذاتاً آزيرده كوره‌جكمز وجهله مأموريت، مسؤليتی، حساب ويرمكی استلزام ايدروهربرشی كه مسؤليت وحساب ويرمسنی تضمن ايدر قيد حيات ايله اوله‌ماز ، موقتدر وبناءً عليه حكمدارلقده حد ذاتنده ، ارثی اولمق شويله طورسون قيد حيات ايله دخی اوله‌ماز قيد حيات ايله وقوعی اصل دكل فرعدر، وبوندن دولايی دائما حكمدار قابل عزلدر .

١٦٩ انكليزلرك نقطهٔ نظری . — انكلتره‌ده حكمدارلق حقنده فكر ونظر دها بشقه‌در. انكليزلر فعلياتده شبهه يوقدركه حاكميت مليه‌يی رتبهٔ علياسنه ايصال ايتمشلر ، ملتی ملت اداره ايدييور فكری هر كسك ذهننه يرلشمش وهر حالده اجرا آت حكومت هپ بو فعليات دائره‌سنده‌در . بونكله برابر انكليزلر حكمدارلق اصولنی قبول ايتمشلر. واقعا پك اعلی بيليرلركه صوك سوز ارادهٔ مليه‌نكدر وقراليت انجق بو اراده‌نك وجوديله قائمدر . بونكله برابر قانونلرينه هيچ بر زمان حاكميت مليه لفظنی وضع ايتمش دكللردر . انكليزلر تكامل تاريخی‌يه تابع اولمقدن، فعلياته قاتيلمقدن باشقه برشی ياپمازلر . حاكميت مليه‌نك

تمثالی پارلمنتو اولدیغنی بیلیرلر . دها اوته‌سنی تعمیق ایتمزلر . نظریات ایله فعلیاتی منطق دائره‌سنده تألیفه قالقشمازلر . هرحال وحرکتلرنده اولدیغی کبی بونده‌ده سوزدن زیاده ایشه باقارلر .

١٧٠ بو بحثك چوروك نقطه‌سی . — حکمدارلق اصولیله حاکمیت ملیه اصولنی تألیفه قالقیشان قانونلرله نظریاتده مهم بر خطا ونقصان واردرکه عادتا بر تناقض تشکیل ایدر . بوراده تدقیق ایده‌جکمز بحث ، بر مملکتده جمهوریت اصولیمی یوقسه حکومت واحد اصولیمی جاری اولور ایسه حریت دها کوزل حکمفرما اولور ؟ ماده‌سی دکلدر ، منحصراً فعلیاته متعلق اولان بو نقطه‌یی تاریخ دها کوزل تشریح ایدر . مع مافیه هیچ کیمسه ادعا ایده‌مزکه فرضا انکلتره‌ده افرادك آمریقادن‌دها آز حریتی واردر . بونکله برابر بو ایکی مملکتده شکل حکومت مختلفدر . بوراده تدقیق ایده‌جکمز تناقض شودر :

عینی بر قانون اساسی‌یه حاکمیت ملیه قاعده‌سنی وضع ایله برابر حکومت واحد اصولی ادخال اولنور ایسه بو ایکی قضیه یکدیکرینه معکوس اولور . بوراده ظن ایدلمسونکه نزاع ، بر نزاع لفظیدر ویامسلك ونظریاتجه براختلافدر . مؤسسات سیاسیه‌نك‌ده افکار کبی منطقلری ، معقولیتلری وار . بر محیطده‌که فکر محافظه کاری وعادتپرستی پك‌قوتلیدر اوراده مؤسسات سیاسیه‌یکدیکرینه معارض ومتناقض قواعد وغیر ثابت بر توازن حالنده بولونسه بیله ینه اوزون مدت پایدار اوله‌بیلر . آنجق بویله بر محیط

موجود اولمازسه بويله بر تأليف وتوازن ممكن اوله‌میه‌رق قوای متخالفه ومعكوسه بالضروره تصادم ايدر وبونلردن برى كنديسيله هم آهنك اولميان قوای سائره‌يى حذف والغايه وموازنه‌يى كندى لهنه تأسيسه غيرت ايدر.

حكومت واحد (مونارشى) ايله حاكميت مليه اساسلرينى تأليف ايچون سرد ايديلن نظرياتك جمله‌سنده برچوروك نقطه وار : شويله‌كه حاكميت مليه يالكز بالجمله قوتلرك ملتدن صادر اولمسنى وملتك تفويض ايتديكى شى يالكز بو حاكميتك اجراسنى متضمن دكلدر؛ بوقوتلرك ، بوحاكميتك تطبيق وظيفه‌و مأموريتنى درعهده ايدنلرك بو وظيفه و مأموريتى صورت استعماللرندن مسئول اولملرينى دخى تضمن ايدر. بو بر كليهٔ متعارفه‌در. فى الحقيقه هرشخص روح واساسى كندى نفسنده، كندى ملكيتنده اولميان برحقى دكل، ديكرينه عائد واجراسى خصوصى كنديسنه مودوع برحقى ايفا واستعمال ايتديكى زمان صاحب اصلى‌يه حساب ويرمك مجبوريتنده‌در .

آنجق آتياً كوريله‌جكى وجهله حاكميتك اجراسى وكالتنى تفوض ايدنلر حقنده عزل ويا تعقيبات جزائيه صورتيله قطعى وطوغريدن طوغرى‌يه مسئوليت طريقنه كيدلمسى بك چوق خصوصاتده غير قابل اجرا وحتى مضر اولويور :

فرضا، ملتك وكيللرى ايچون يالكز برمسئوليت موجود اوله

بیلیرکه بالواسطه اولمغله برابر حقیقی ومؤثردر. بومسئولیت ایسه محدودیت صلاحیت و وظیفه‌ده ، محدودیت مدت انتخابیه‌ده مندمجدر.

هرکیمک‌که، صلاحیتی برمدت‌معینه‌دن صوکرا - بومدت‌پک اوزون اولمامق شرطیله - ختام بولور وبعده وظیفه ومأموریتی تجدید ایدلمدیکی تقدیرده علی‌العاده افراد میانه داخل اولور کندینه‌تودیع ایدیلن‌قوتی‌سوء استعمال‌ایتمز وهرحالده سوءاستعمال ایتسه دخی آز برزمان ایچون ایدر. عزله معروضیتی غیرممکن‌اولان مأموریتلرک مدت‌محدوده‌ایله توجیهی‌حاکمیت ملیه‌نك یالکزطبیعی دکل ضروری برنتیجه‌سی عد اولنملیدر. بسیط وبونکله برابر اساسلی اولان بو قاعده‌نك مؤثر اوله بیلمسی ایچون بو قبیل مأموریتلرك موقت و معین بر زمان ایچون - وهر حالده بوتون حیات مدتنی استیعاب ایده‌میه‌جك درجه‌ده - اولمسی لابددر. بونی ایسه یالکز مونارشی اصولی صورت مطلقه‌ده قبول ایدن حکومتلر دکل حکمدارلری انتخاب ایله تعیین ایدیلان جمهوریته شبیه مونارشیلر دخی تجویز ایتمز.

بو ایضاحات حاکمیت ملیه‌نك یالکز حکمدارلق وظیفه‌سیله دکل اصیلزاده‌لك اصولیله‌ده غیر قابل توفیق اولدیغنی کوسترر. بعض مؤلفلر ارثاً ویاقید حیات ایله حاکمیت ملیه قوتی اجرا و تنفیذه مأمور اولان کیمسه‌لرك (اکثر اعیان مجلسلری) علی‌العاده‌وکالت‌ملیه‌یی حائزاولدقلرینی ادعا ایدرلر. انکلتره‌نك لوردلر قاره‌سی، فرانسه‌نك برنجی وایکنجی

ايمپراطورلق زماننده‌كی اعيان مجالسی ، رەستوراسيونده ولوئی فليپ دورنده‌كی اعيان مجلسلری بوقبيلدندر .

قانون اساسیٔ عثمانی موجبنجه دخی اعيان قيد حيات ايله تعيين اولونورلر . (مع‌مافيه مجلس مبعوثانجه بو جهت تصديقه انتظاراً تعديل اولنمشدر) . فرانسه‌ده صوك ١٨٧٥ قانون اساسيسنده بيله برحيات اولان اعياندن برقسمی قيد حيات ايله تعيين ايدلمشلر ايدی‌كه شمدی بونلردن كيمسه قالمامشدر . انكلتره‌ده لوردلرقاره‌سنك وكالت مليه‌صفتنی حائز اولوب اولمديغی پك چوق دفعه‌لر مناقشات و مباحثاتی انتاج ايلمشدر . [*]

انكلتره‌ده ، مبعوثان ايله اعيان اره‌سنده نه‌وقت برقانون مهم حقنده جدی اختلاف‌ظهور ايدرسه اعيانك وضعيت حقوقيه‌سی مسئله‌سی ميدانه چيقار . هوم‌رول مسئله‌سنده بوبحث‌تدقيق ايدلمش‌اولديغی كبی ١٩١٠ ده زادكانك املاكنه ويركو ضمائمی مناسبتيله تحدث ايدن بودجه نزاعنده دخی لوردلر حقنده شدتلی برهجوم واقع اولمشدر . مع‌مافيه لوردلرك اك ضعيف نقطه‌سی اره‌صره انتخابات عموميه‌يه ، يعنی ارادهٔ مليه‌نك صدور وتظاهرينه معروض اولماملريدر وايشته بوضعفدركه پك‌چوق‌خصوصاتده بويون بوكوب مبعوثانك كنديلرينه كوندرديكی قوانينی قبول ايتملرينه سبب اوليور .

(سی‌يه‌س)ك وكالت مليهٔ اعيان مسئله‌سنده غايت معقول افاداتی وار . ديوركه : « . . . اعيان‌مجالسی اعضاسنه وظائف تشريعيه وحتی عدليه ويرلمسی يوز سنه اولنه كلنجه‌يه قدر پك نافذ اولان فه‌ئوداليته اصولنه حرمتدن بشقه برشی دكلدر . زيرا قراللغك ارثاً انتقالنه جواز ويريلور ايسه بونده هيچ اولمازسه قراللری انتخاب اثناسنده ظهوری ملحوظ اولان اغتشاشاتی منع وبرطرف ايتمك كبی بر محسنات واردر .

---

[*] ١١٤ نجی مبحثه مراجعت]

برلوردك انتخاب وتعيينندہ ایسه بوكبی اغتشاشـاتدن هيچ قورقويه محل يوقدر . »

بو تفصـيلاتده ، حكمدارلق وظيفهسـيله حاكميت مليه قاعدهسـنك توفيقنده كوريلان مشكلاتی كوسـترر . حكمدارلق ويا اصيلزادهلك ايله حاكميت مليه بينني تأليف ايچون ديكر بعض نظريهلر دوشونلمش ، فرضـا : حاكميتی پارچالامق وبو حاكميتك بعض اوصافنی بتون ملتك عهدهسندهابقا ايتمكله برابر ديكربعض اوصـافك يالكز جهـات اجرائيهسنی ، (Exercice) نی دكل ملكيتنی دخی حكمداره ويا صنف زادكانه تفويض ايتمك بو قبيل تصورلردندر . فقط او وقت ينه قارشـومزه حاكميتك غير قابل ترك وفراغ اولديغی دستوری چيقيور . كلی غيرقابل تركاولان شيئك،جزئیده قابل ترك دكلدر . روصو حاكميتك غير قابل تقسيم اولديغنی اعلان ايتمكله ايشته بونیقصد ايديور . اوندن اولديكر مؤلفلرده ، فقط بو غير قابل تقسيم اولمق خاصـهسنی حاكميتی حكمدارده مجتمع فرض ايتدكلری زمان درميان ايتمشـلردی . حاكميت ، غير قابل تقسيم فرض اولنمديغی تقديرده نه كبی محاذير ظهور ايدهجكیاولجهبيان ايدلمشاولديغندن تكرارينه محل يوقدر .

١٧١ حاكميت مليه وحكومات متحده . — مع مافيه بوراده بر سؤال وارد اوليور : داخلاً وحتی بعض خصوصاتده خارجاً مستقلحكوماتك اتحادندن حاصل اولان حكوماتمتحده ومتفقهده حاكميت مليه انقسامهدوچار اولميورمی ؟ بوسؤالك جوابنیدهاولجه

فصل مخصوصنده عريض وعميق ويرمش ايدك . انجق موسيو ايسمه‌نك بوبابده شايان دقت بر مطالعه‌سی واردر : (صحيفه ٢٥٢)

«حكومات متحده‌ده خصوصی حكومتلرك هر برنده بولنان افراد او خصوصی حكومتك حاكميتنه اشتراك ايتمكله برابر عموم هيئت متحده‌ده دخی حاكميته مشتركدرلر بوراده حكومات صغيره بيننده حقيقی وتاريخی بر مقاوله اجتماعيه واردر وجمعيت جديدهٔ متحده شرائطی بونكله تعين ايلمشدر. حكومات خصوصيهٔ مختلفه بدايةً تمركز ايتمش بر حكومتده مذاب ومختلط بر حالده بولنمق يد اقتدارلرنده ايدی و او وقت برتك حاكميت حكمفرما اولمش اوله‌جق ايدی . ايمدی مقاولهٔ جديده‌لريله تأسيس ايتدكاری جمعيته نظراً حائز اولدقلری حاكميتك بر قسمنی تحديد وفضله‌سيچون اومقاوله‌دن مقدمكی حاكميتلرينی تماماً محافظه ايتمش اوله بيليرلر . »

ايسمه‌نك بورايه قدر سرد ايتديكمز نظريه‌سی ، بلا قيد وشرط قبول ايديله‌مز . جمعيت جديده حاكميتك برقسمنی تحديد وتنقيصه صلاحيتدار اوله‌ماز . چونكه حاكميتده تحديدات قبولی انقسامه اوغرامسی ايله مساويدر . حالبوكه حاكميت لايتجزادر . حقيقتده حاكميت اصليه ، حاكميت تامه حكومت مركزيه‌ده‌در . حاكميت مليه دينلان كليه‌يه افرادك شخصاً اشتراك ايتملری انقسامه اوغرامسنی انتاج ايتميور ايسه بوراده‌ده كوچوك حكوماتك حاكميتده مشترك اولملری حاكميتك پارچالانمسنی انتاج ايتميور . ذاتاً ، حاكميتی يالكز افراد دكل ، بعض هيئات اقتصاديه وعلميه

دخی تشکیل ایتمکده اولدیغی اوجهده سویلنمش ایدی. حکومات اتحادیه‌ده بو ایکی عنصر شخصی واجتماعی‌یه بر عنصر دها منضم اولیورکه اوده حکومات صغیره‌در.

۱۷۲ حکمدارلق برحقیقت علمیه دکل برحقیقت تاریخیه‌در. — بورایه قدرویردیکمز تفصیلاته رغماً حاکمیت ملیه ایله حکمدارلق، حاکمیت ایله وراثت کبی افکار اره‌سنده برطریق معقول تألیف و توفیق بوله‌مدق. مسئله ینه اویله معلقده قالیور. اکر منحصراً طریق نظریاتی تعقیب ایدر ایسه‌ك، پرنسیپلردن چیقمیه‌جق ایسه‌ك بو معلقیتك الی نهایه دوام ایده‌جکنه امین اولملیدر.

آنجق سیاسیاتده برده فعلیاتك، تاریخك، عادات قدیمه‌نك تأثیرات کلیه‌سی واردر. یالکز معاملات بشریه‌ده دکل سیاسیاتك روح حولنده بیله بعضاً عادات وتعاملك قوتلی پارمغی ایشه‌قاریشیور! معاملاتده هرعادتی عقل و منطق دائره‌سنه ارجاع ممکن اولمدیغی کبی، سیاسیاتك، باخصوص بویله بیکلرجه سنه دوام ایتمش مؤسساتنده عقل و منطقدن زیاده کوره‌نکك تأثیری تدقیق ایجاب ایدر.

حکمدارلق، عصراً بعد عصرٍ کوریله کوریله خلق بوکا اوقدر آلیشمش که شمدی بومؤسسه‌یی — وضع ایدیلن کافهٔ قیود ایله برابر — حقوق طبیعیه نتایجندن عد ایدر. حکمداردن محرومیت خلق نظرنده عادتا برحق طبیعیدن محرومیت کبی تلقی

اولونیور . تاریخ واقعـا برحق احداث ایتمز ، فقط احداث ایتدیکی عادت ، بعضاً حقه غالب کلیر .

اسـاساً مایعات ، جر اثقال ، جاذبهٔ ارضی قانونلریله حق ارهسـندهکی علاقه و مناسبت نه قدر غیر معقول ایسـه وقوعات تاریخیهنك مستند اولدیغی قوانیندن حقی تولید واخراج ایتمكده اوقدر غیر واردر . حق ، حریتك زادهسـیدر یوقسه شـئون مقدرهنك دکل ... شـئون تاریخیه وافعال بشریهنك توالیسـیله تأکد ایدن احوالی برحق فرض ایتسـهك و مثلا حاکمیت ملیه فلسفهٔ حقوقیهسنك حکمدارلق حقیقت فعلیه و تاریخیهسیله قابل توفیق اولدیغنه قناعت ایتسهك حقوق شخصیهنك مستند اولدیغی دستورلری ده کاملاً محو وافنا ایتمش ، قوتی هرشیئه حاکم قیلمش اولهجغز . [*]

مع مافیه ، حقك بیله توالیٔ شـئون وحادثاته کوره ظهور ایده بیلهجکنی و تکامل تاریخی ایله حاصـل اولان حاکمیتك ده برحاکمیت مشروعه اولدیغی ادعا ایدن اجتماعیون موجوددر .

معاملات بشریهیی حقه دکل ، حقی معاملات بشریهیه اسناد ایدن مسلکه نظراً آرتق سـیاسیاتده ، حاکمیت ملیه مبـاحثنده حقوق طبیعیه آرامق عبثدر .

مجدداً حیـات و اسـتقلال بولان اقوامده نظریات جدیدهٔ حاکمیت تمـامیله اکلاشیلهرق حکمدارلق مؤسسهسنه بعضاً لزوم کورولمیور . فقط اقوام قدیمه بر طرفدن کندی حقوقنی تدریجاً

---

[*] [دولت وشخص بحثنه مراجعت]

استحصال ایتمكله برابر دیگر طرفدن مؤثرات وخاطرات ماضیه‌دن اولان حكمدارلق مؤسسه‌سنی امور طبیعیه‌دن عد ایتمكده بأس كورمیور یاپه بیلدیكی برشی وار ایسه اوده حكمدارك صلاحیتنی تحدید ایده‌رك انجق مشروط ومقید حكمدارلره رضا داده اولمسیدر . روح مسئله‌یی تعمیق و حكمدارلق ایله حاكمیت ملیه ارهسنده تألیف بین‌ممكنمیدر ؟ سؤال معما انكیزینی تحلیله آرتق لزوم كورمیور ، ایش یولنده كیتدكدن صوكره كیمسه‌یه فعلاً ضرری دوقونمایان عاداتی بوزمغه نه‌لزوم وار ؟ باخصوص‌كه سی‌یه‌سك دیدیكی كبی حكمدارلر ایچونده انتخاب اصولی وضع اولندیغی تقدیرده ظهوری ملحوظ اولان اغتشاشات وخیمه‌قوری نظریاتك كوشهٔ نسیانه آتلمسنی انتاج ایدر .

پارلمنتو وحكومتك یكدیكریله مناسباتی

توازن قوی قاعده‌لری

١٧٣ ایكی طرز حكومت : تابعیت ویا استقلال اساسلری . — دفعاتله بیان ایتمش اولدیغمز وجهله حكومته فعلاً اشتراك ایدن اداره آدملری تعبیر دیكرله قوهٔ اجرائیه مأمورلری یاروسونك نظریه‌سی موجبنجه اصل حاكمیت ملیه‌یی تمثیل ایدن پارلمنتونك ساده‌جه مأمورلری (Agent) در ویاخود قوهٔ اجرائیه‌دن آیری ومستقل برشكل وصفت قوت عد اولونه‌رق اك بیوك قوهٔ اجرائیه صاحبی اولان حكمدار وانك تمثیلی اولان وكلا ومأمورین اداره وسائره پارلمنتو

اعضاسى كبى صفت نيابتى حائزدرلر . بوايكى نقطهٔ نظره كوره پارلمنتو ايله حكومتك يكديكريله مناسبتى ، تأثير ونفوذ متقابللرى بالطبع دكيشير . برنجى تقديره كوره مشكل همان هيچ يوقدر حكومت وحكومت مأمورلرى پارلمنتونك عادتا معيتى صايه‌لرق پارلمنتو اوزرنده هيچ بر تأثير اجرا ايده‌مز . آنك فرضا مدت اجتماعيه‌سنى تأخير ويا تعطيل ايليه‌مزلر . هر حال وحركتلرندن دولايى پارلمنتويه قارشو مسئول اولورلر . پارلمنتو ايسه كنديلرينه نه وقت ايستر ايسه يول ويرر . بو اصول بوتون قوهٔ مليه‌نك پارلمنتو يدنده تمركز ايتمسنه منجر اولور . روسو پارلمنتويى حذف ايده‌رك بونظريه‌يى وضع ايتمك ايستمه‌مش ، فرانسه‌ده (مونتانيار)لر ايسه ١٧٩٣ قانون اساسيسنده پارلمنتويى حذف ايتمكسزين بويله برقانون تنظيم ايتمشلردى . قوهٔ اجرائيه‌نك پارلمنتو طرفندن منتخب وپارلمنتويه تابع مأمورلردن مركب اولمسنى متضمن مونتانيارلرك قانونون اساسيسى (١٧٩٣) موجبنجه ٢٤ اعضادن مركب برهيئت اجرائيه تشكيل اولونه‌جق ايدى . ده‌پارتمان انتخاب مجلسلرى طرفندن بهر ده‌پارتمانه بر نامزد اصابت ايتمك اوزره ابراز اولونه‌جق اسامى جدولندن بالاده‌كى ٢٤ ذات انتخاب ايديله‌جك وبوصورتله تشكل ايدن هيئت اجرائيه‌نك نصفى هردورهٔ اجتماعيه‌نك صوك آيلرى ظرفنده تجديد اولونه‌جق ايدى . مع مافيه بوقانون بيله تطبيق اولونه‌مامش و احوال فوق‌العاده ظهورندن طولايى برحكومت اختلاليه تأسيس اولونمش ايدى . قونوانسيون مجلسى

بو صورتله بوتون قوای حکومتی انتخابکرده‌سی اولان مشهور قومیته‌لرك یدنده تمرکز ایتدیرمکده ایدی .

۱۷٤ اسویچره‌ده توازن قوی — شوصورتله برنجی تصور یالکز کتابده‌وایکنجیسی‌ده‌یالکز قانونده‌قاله‌رق‌تطبیق‌ایدیله‌مامشدر . مع‌مافیه الیوم‌هیئت اجرائیه‌سی قوهٔ تشریعیه‌سنه تماماً تابع ومنقاد برمملکت واردرکه اوراده بواصولك تطبیقنه امکان بولونمشدر . اسویچره بو خصوصده براستثنا تشکیل‌ایدر. فی‌الحقیقه اسویچره‌ده جاری‌اولان شکل‌حکومتك باشقه مملکتلرده نظیری‌یوقدر . هیئت متحده شکلنده اولان بو حکومتك نه فرانسه کبی متمرکز ونه‌ده هیئت متحدهٔ شمالیه کبی متحد حکومتلره مشابهتی یوقدر. زیرده بحث ایده‌جکمز اصول مشروطیت مطلقه‌یه تابع سائر مملکتلرده جاری اولان قابینه ، فرقه مسئولیت مشترکه وسیاسیه اصوللری موجوداولمدیغی کبی‌هیئت وکلانك‌مجلس‌تشریعه کیرملرینه، قوانین تکلیف ایتملرینه مانع اولان وبناءً علیه تفریق قوایه دها زیاده رعایتکار بولنان متحدهٔ امریقا اصولی‌ده اسویچره‌ده جای قبول کورمه‌مشدر .

اسویچره‌ده قانتونلرك ، عددلری ایجابنه کوره بش ، یدی ویاطقوزه بالغ‌اولان ناظرلری یاهیئت تشریعیه طرفندن ویا طقوز قانتونده اولدیغی وجهله طوغریدن طوغری‌یه اهالی طرفندن انتخاب اولونورلر ومدت مأموریتلری علی‌الاکثر قوهٔ تشریعیه اعضاسنك ختام‌مدتیله نتیجه‌لنیر کندیلری ناقابل عزلدرلر ومجلسك

اعضاسندن اولهمازلر، مجلسه حق دخوللرى واردر، مذاكرات قانونيه‌يه اشتراك ايده بيليرلر . قانون تكليف وقانونلر حقنده راپور تنظيم ايده‌بيليرر، مجلسله حال اختلافده اولورلرسه استعفايه مجبور دكلدرلر .

ناظرلرى طوغريدن طوغرى‌يه اهالى طرفندن انتخاب اولنان قانتونلرك اوچنده اهالينك قوهٔ اجرائيه‌يى ده فسخ، يعنى عزل ايتمكه حق واردر . بونك ايچون اهالينك بر مقدار معينى طرفندن واقع اولان تكليف رەفەرەندومده اولديغى وجهله اهالينك تصديقنه اقتران ايتمليدر .

حكومت مركزيه‌يه كلنجه؛ قوهٔ تشريعيه‌يى تركيب ايدن ايكى مجلسك يانى باشنده برده (Conseil fédéral) ناميله برهيئت اجرائيه واردركه اعضاسى برر دائرهٔ نظارته مربوط وايكى مجلس طرفندن منتخبدر. واقعا بو هيئت اجرائيه‌نك هرسنه انتخابى تجدد ايدر بر رئيس ورئيس ثانيسى واردر فقط بونلرك رياستى برعنواندن عبارتدر ورياست كنديلرينى منسوب اولدقلرى نظارتدن فك ايتمز. هيئت اجرائيه اعضاسى مجلس خارجنده بولنان ذواتدن انتخاب اولونورلر مجلسه حق دخوللرى وار، فقط رأى ويرمزلر. قانون تكليف ايده‌بيلمك صلاحيتنه كلنجه اونى يالكز هيئتجه حائزدرلر فقط فعلياتده هربرى قانون حقنده آيرى بر راپور تنظيم ومذاكراته اشتراك ايده‌بيلير اودرجه‌ده‌كه بعضاً بر ناظرك فكرى ديكر ناظرك فكرينه مخالف چيقديغى كبى بعضاده ناظرلر يكديكريله مناقشه

ومعارضه ایدرلر. هیئت اجرائیه اعضاسنك تكلیفلری رداولوندیغی تقدیرده چكیلمدكلرینی بیانه لزوم یوقدر. كذلك نه هیئت وكلانك ونه ده رئیسنك ـ كه عینی زمانده عموم اسویچره رئیس جمهوریدر ـ وه‌توحقلری ، مجلسی فسخه صلاحیتلری ، مجلسك تمدید ویاتنقیص مدتی ایچون رأیلری یوقدر .

كرك قانتونلرده وكرك حكومت مركزیه‌ده حكومتك مطلقا برفرقه‌یه منسوب اولمسی وبرفرقه‌نك پروغرامنی تطبیقه مأمور اولمسی ده لازم دكلدر. اهالی مونس وسیاسی كورولتیلردن وفرقه جیلك حیاتندن متنفر وباخصوص مختلف مقاصد اصلاحاتجویانه‌نی تألیف وتوحیده متمایل ومستعد اولدیغی ایچون عینی برهیئت اجرائیه‌ده متخالف افكار سیاسیه اصحابنك وجودینی حیرتله تلقی ایتمز وبوصورتله هیئت وكلانك متجانس اولمسنه حاجت یوقدر اقلیتده قالان فرقه‌لرك هیئت اجرائیه‌ده برمقام صاحبی اولملری عادت حكمنه كیرمشدر . حتی برن و ارغووی قانتونلرنده مجبوریت قانونیه تحتنده‌در . قانتونلرده ، ایستر مجلس ، ایستر اهالی هیئت وكلایی انتخاب ایتسون مجانست اعتباریله نتیجه بردر هر ایكی نتیجهٔ انتخابده متخالف فرقه‌لر اعضاسنك عین بر هیئت وكلاده اخذ موقع ایتدكلری كوریلور و ایشته بوندن طولایی انتخابات نسبیه بعض احوالده یالكز قوهٔ تشریعیه‌یه دكل قوهٔ اجرائیه‌یه‌ده تطبیق اولونه بیلیور .

قانتونلرك هیئت اجرائیه‌لرنده مشهود اولان بوحاله حكومت

مركزيه‌نك مجلس وكلاسنده‌ده تصادف ايديليور . راديقاللر ايله محافظه‌كار ليبراللر على الاكثر رأس كارده‌بولنيور . مجلس وكلانك اكثريت آراسنك مجلس مليك اكثريت آراسنه توافق ايتمسى‌ده شرط دكلدر ؛ مجلس مليك اكثريتى راديقال اعضاسندن تركب ايتمش ايكن ١٨٧٦ دن ١٨٨٢ سنه‌سنه قدر هيئت وكلايى تشكيل ايدن يدى ذاتك دردى ليبرال ويالكز اوچى راديقال ايدى .

بوقدر تضادلرى يالكز اسويچره اهاليسنك مونس اولمسى ، پارتيزانلقدن خوشلانمامسى ، حتى هرهانكى فرقه‌يه منسوب رجالك مسلك سياسيسنه دكل اقتدار ذاتيسنه رعايتكار بولونمسى كبى اسباب ايله ايضاح ايتمك كافى دكلدر . باشقه‌هرهانكى برمملكتده اولسه نتايج فجيعه ويره‌جكنه شبهه اولميان‌بو اصولك اسويچره‌ده بالعكس حضور وترقى وعمرانى انتاج ايتمسى اسويچره اهاليسنك بالاده‌كى اخلاقندن نشأت ايتديكى كبى اسويچره‌نك وضعيتندن وتشكيلات سياسيه‌سندن‌ده‌ايلرى كله‌بيلير . بى‌طرفلغى تأمين‌ايدلمش اسويچره كبى بر مملكتده قوهٔ اجرائيه‌نك وظيفه‌سى ساده‌لشير . الك‌مهم غوائلدن اولان مناسبات خارجيه‌وامنيت واسايش خارجى اهميتى غائب ايدر . قوانينك تطبيقندن متولد مشاغل داخليه‌يه كلنجه هر قانتونك آيرى بر حكومته مالك اولمسى بو مشغله‌يى‌ده خيلى تنقيص ايتمكده‌در . بو صورتله مركزى حكومتك النده‌كى ايشلر ذاتاً آزالديغى ايچون سوء استعمالات وبناءً عليه تشوشات وتصادمات احتمالاتى مقدار اقليسنه اينيور .

قانتونلرده هیئات اجرائیه‌نك مشاغلنه كلنجه؛ بوده كرك اداره اولونان یرلرك كوچكلكی وكرك بوكوچوك یرلرده بیله اهالینك ناحیه ، بلدیه وسائر تشكیلات سببیله امور حكومتی طوغریدن طوغری‌یه رؤیتده‌كی فضله استعدادی سببیله محدوددر وبناءً علیه اوراده‌ده قوهٔ اجرائیه‌نك قوهٔ تشریعیه‌یه تماماً تابع اولمسی محاذیر تولید ایتمه‌یور .

۱۷۵ توازن قوانك ماهیتی . — ایكنجی شقه نظراً حكومت وآنك مأمورلری ساده‌جه پارلمنتونك اوامرینی تلقی واجرا ایدنلردن عبارت اولمیور . حكومتده آیریجه بر ركن قوت عد اولونویور ، یعنی حاكمیت ملیه‌یی توصیف ایدن صفات ثلاثه‌دن (تشریعیه ، اجرائیه ، عدلیه) برینی ابراز ایتمش اولیور . اوتقدیرده ایكی قوت ؛ قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ اجرائیه قارشیلقلی اخذ موقع ایتمش بولونیورلر . حاكمیت ملیه‌نك اوچه تقسیمی حقنده‌كی نظریاتك نه درجه موافق صواب اولدیغنی بوراده تعیین ایده‌جك دكلز . تفریق قوا بحثی بوبابده‌كی مناقشات حقنده ایجاب ایدن فكری ویرر . یالكز فعلیات دائره‌سنده نظر دقتی جلب ایدن بر نقطه واردركه اوده بتون قوت یالكز براوروغانده ، بر ركن دولتده تمركز وتقرر ایتمش اولور ایسه نتیجه‌سی بالضروره ادارهٔ كیفیه‌یه ، استبداد وتحكمه منتهی اولور .

شوحالده قوهٔ عدلیه بحثنی بورایه درج ایتمكدن صرف نظرله دیرزكه ؛ توازن قوانك حصولی ایچون قوتلری همان مساوی دینیله‌جك درجه‌ده ایكی ركن حاكمیتك قارشیلقلی اخذ موقع ایتمسی

منافع عمومیه‌یه موافقدر . وبونك بویله‌اولدیغی تجربه‌ده ثابتدر؛ آنجق شو ایکی قوت اره‌سنده‌کی مناسباتده ممکن اولدیغی قدر دقیق صورتده تعیین وتصریح اولنماز ، اره‌ده‌کی تماس و ارتباط نقطه‌لری براصول وقاعده‌یه تابع قیلنمز ایسه‌توازن یرینه تصادم حاصل اولمش وناکهظهور تغلب وتجبر حرکاتنه واختلالاته‌میدان ویرلمش اولور ، بونی‌ده تجربه مع زیاده اثبات ایلمشدر .

بو نقطه حقنده لایتغیر بر دستور وضعی جداً مشکلدر . بر دولتك فعال قوتلرینی غایت صحیح بر ترازو ایله طارتوب قوهٔاجرائیه‌یه اصابت‌ایدن‌حصه شودر،قوهٔ تشریعیه‌یه اصابت‌ایدن حصه‌ده شودر دیه‌بر تقسیم‌عادلانه ومتوازن یاپمغه مؤلفین وواضع قانونلر تمامیله موفق اوله‌مامشلردر ترازویی هر مملکتده واقلیمه کوره دکیشدیرمك ممکن اولدیغی کبی زمانك ترقیاتنه کوره عینی مملکتده مختلف عصرلر وزمانلرده تبدیل ایتمك دخی ممکندر . امریقاده جاری اولان شکل موازنه فرانسه‌ده تطبیق اولونسه قوهٔاجرائیه وتشریعیه اره‌سنده مصادمه‌ا کسیك‌اولماز اسویچره‌ده‌کی شکل‌موازنه‌ینه فرانسه‌ده تطبیق‌اولونسه قوهٔتشریعیه‌نك آنارشی‌یه سائق اولان تحکم واستبدادینه نهایت کلمز فرانسه قونوانسیون دورنده اسویچره اصول حاضره‌سنه از چوق‌یقین بر شکل‌حکومته مالك ایدی فقط بو شکلك تطبیقی ندامتی‌موجب اولدی. کذلك دیرکتوار زماننده امریقا شکلنه یقین بر تفریق قاعده‌سی جاری

ایدی فقط بوشکل حکومت فرانسه‌یی مزعج ومخرب صارصینتیلردن قورتاره‌مدی .

موازنه قواعدینی قوانین اساسیه وتعاملات مشروطیته وضع ایتمك ایچون او مملکتده حکمران اولان قوتلرك درینلکنی اولچمك لازمدر . او حالده بر مملکتـده خاندان حکمدارینـك ، قوهٔ عسکریه‌نك ، قوهٔ عدلیه‌نك ، افکار ملیه وعمومیه‌نك ، مطبوعاتك طبقات مختلفهٔ خلقك حیات ممدکنته اولان تأثیراتی لایقیله اکلاشیلمدن جف القلم بر قاعدهٔ عمومیه وقطعیه وضع ایتمکه امکان یوقدر .

١٧٦ اصول مشروطیت مطلقه ومقیده .— یالکز شـمدی حکمدار ایله اراده اولونان اکثر ممالکده اشکال موازنه باشلیجه ایکی طرزه ارجاع اولونمش وبو ایکی طرز همان هر مملکتده ـ جزؤی فرقلردن صرف نظر ـ اویغون کلمکه باشلامشدر . بو ایکی طرزی اصول مشروطیت مقیده (Régime Cosntitutionnel) واصول مشروطیت مطلقه (Régime parlementaire عنوانی ایله یاد ایده بیلیرز .

انجق حال حاضرده افکار عمومیه‌نك یوماً فیوماً ترقی ایتمسی ، ممکن مرتبه فضله طبقات خلقك امور حکومته اشـتراك حقنی اکتساب ایلمسی ، آرای عمومیه اصولنك تعمم ایلمسی ودها پك چوق عوامل اصـول مشروطیت مطلقه‌یی اصول مشروطیتك متمم وذیل طبیعیسی حالنه افراغ ایتمش‌در . ایکنجی اصول خلقك عادتا دوچار جبر وتضییق اوله‌رق برنجی‌یه طوغری تدریجاً ایلریله‌یور ؛ ایشته اونك ایچون بزده اصول مشروطیت مطلقه‌دینیلن

تعاملات وعادات وقواعدك اساسلرینی تشکیل ایدن موازنه
قانونلرینی مهماامکن ایضاح ایتمکله اصول مشروطیت مقیده‌یه
متعلق توازن اصوللرینی ذکر وتفصیل ایتمش اوله‌جغز . فقط
اصول مشروطیت مطلقه‌نك بوتوازن قانونلرینی تعداد ایتمه‌دن اول
اصول مشروطیت مطلقه ومقیده ارەسنده کوزه چارپان ازچوق
عمومی فرقلری تلخیص ایده‌جکز :

اصول مشروطیت مطلقه‌ده [*] حاکمیت اساساً ملتده موجود
فرض اولونور شو قدرکه ملت بعض اسباب والجاآت طولاییسیله
قوهٔ اجرائیه‌رئیسی اولان حکمداری بعض قیود وشروط دائره‌سنده
(بو قید وشروط از چوق واسع ویاطار اوله‌بیلیر) بو حاکمیته
تشریك ایدر . حق ملت اصل حق حکمدار فرعدر .

ملت حکمداری تشریك ایتدیکی کبی حکمدارك منسوب اولدیغی
خاندانی‌ده حاکمیتك اجراسنه شریك قیلار . بونی بعض تعاملات
موجبنجه یاپه‌بیله‌جکی کبی مقاوله ماهیتنی حائز بر قانون اساسی
ایله‌ده یاپار . بلچیقانك ۱۸۳۱ قانون اساسیسنده اولدیغی کبی .

اصول مشروطیت مقیده‌ده قوت وسلطنتك، حاکمیت وحقك
منبعی مقام حکمداری اولدیغی فرض اولونور ، حکمدار ملتی
ایستدیکی قیود وشروط دائره‌سنده امور حکومته تشریك ایدر .
حکمدار اصل ملت فرع اولور .

[*] بوکا اصول مشروطیت تامه‌ودیکرینه اصول مشروطیت ناقصه‌ده
دیه بیلیرز .

بو تفریق بعض نتایج تولید ایدر. برنجیسنده حکمدارانجق مأذون اولدیغی دائره‌ده حرکته قادردر بودائره خارجنده نه‌قدر صلاحیتلر وارسه آنلری استعماله اهل‌اولان ملتدر. ایکنجیسنده ایسه مأذونیت مطلقه حکمدارده‌در، ملت یالکز مأذون اولدیغی مقدارده صـلاحیتلره مالکدر. بناءً علیه ملتك ویا انك وکیلی اولان مجلسك قانون‌اساسیده تعدادوتصریح اولونان صلاحیتلردن فضله‌سنی استعمال ایتمسنه حقی یوقدر. [۱۳نجی مبحثه مراجعت]

بو ایکی اصول مشروطیتك اساسلری بروجه‌بالا فرقلی اولدیغی کبی شکل وجهت تطبیقیه‌لری دخی فرقلیدر.

اصـول مشروطیت مطلقه‌ده هیئت وکلانك فعلاً پارلمنتویه تابعیتی اصول مشروطیت مقیده‌دن زیاده‌در. بالواسطه نصب دیمك اولان اعتماد، بالواسطه عزل دیمك اولان عدم اعتماد اساسلری اصول مشروطیت‌مطلقه ایجاباتندن اولدیغی‌حالده‌اصول مشروطیت مقیده‌ده وکلا هم نظریاتجه وهم فعلیاتجه حکمداره مربوطدرلر بناءً علیه مجلسلرك اعتمادوعدم اعتمادلری قابینه‌لرك حیات وبقالرینه تأثیرات مهمه ومؤثره اجرا ایده‌مز. حکمدار مجلسك معتمدی اولان بر هیئت وکلایی عزل، بالعکس معتمدی اولمیان بر هیئت وکلایی ابقا ایده‌بیلیر. [*]

اصول مشروطیت مطلقه‌ده مسـئولیت پارلمنتویه، اصول

---

[*] اصول مشروطیت مقیده‌یه تابع‌اولان‌المانیاده ۱۹۱۳ سنه‌سی نیسانك ۳۰ نده لهلیلرك‌حقوق تصرفیه‌سنه‌متعلق‌بر‌مسئله مناسبتیله‌باش‌وکیله

مشروطیت مقیده‌ده مسئولیت حکمداره قارشودر .

عینی اساسلرك نتایج طبیعیه‌سندن اولمق اوزره اصول مشروطیت مطلقه‌ده ناظرلر یکدیکرینك متکافلاً مسئولی اولمق و بناءً علیه متجانس بولونمق لازم کلیر ایکن اصول مشروطیت مقیده‌ده بو شرطه دائما رعایت ایدلمك مجبوری دکلدر . باش وکیلك سقوطی عموم نظارك سقوطنی انتاج ایتمز . و ناظرلرك عینی بر پارتی‌یه منسوبیتلری شرط دکلدر .

الحاصل اصول مشروطیت مطلقه‌ده فرقه حیاتی حیات عمومیه‌نك بر ناظمی ایکن اصول مشروطیت مقیده‌ده فرقه‌لرك قوهٔ اجرائیه‌یی تولید ایتمکده‌کی خاصه‌لری اودرجه حائز تأثیر دکلدر .

نظریات و تجارب کوستریورکه؛ قوهٔ تشریعیه وقوهٔ اجرائیه آره‌سنده حصول توازنه اصول مشروطیت مطلقه دها زیاده خادمدر . واقعا بو اصولی میدانه وضع ایدن شی نظریات فنیه دکلدر ؛ هیچ بر مؤلف چیقوب ده بونی، قبل الوقوع تصور و تکلیف ایتمش دکلدر . مؤلفلر بالعکس بونی بعدالوقوع تدقیق ایده‌رك بوندن احکام استخراج ایتمشلر . بر تفصیل ایضاح ایده‌جکمز بو طرز اداره صرف تاریخك ، فعلیاتك ، تجارب متعدده‌نك محصول معقولی و ثمرهٔ تکاملیدر . بالخاصه ، انکلیز قومنك فعلیات وحقیقیات

---

٩٧ رأی مخالفه و ٤٣ رأی مجتنبه قارشو ٢١٣ رأی ایله عدم اعتماد بیان ایدلدیکی حالده باش وکیلك موقع قانونیسی متزلزل اولمامشدر .

فعلیه‌یه اولان میلی اصول مذکوره‌نك تدریجاً یرلشمسنه ونهایت همان بوتون اوروپایی استیلا ایتمسنه سبب اولمشدر .

مع‌مافیه متحدهٔ امریقاده ، اسوچره‌ده ، امریقای وسطی وجنوبیده بواصول هنوز محل تطبیق بوله‌مدیغی کبی المانیاده دخی شکل اداره الآن اصول مشروطیت مقیده‌دن قورتولامامش ، روسیه پارلمنتونك ایلك شدت وجلادتنه رغماً ینه قوهٔ اجرائیه تفوق تام حالنده قالمشدر .

اصول مشروطیت مطلقه ، بدایتده بالکز اصول مشروطیت مقیده‌یی تعدیل ایدر ظن اولنمش ایسه‌ده بالآخره جمهوریتلرك وازجمله فرانسه جمهوریتنك دخی بواصوله انقیاددن باشقه چاره کوره‌مدیکی اکلاشلمشدر .

۱۷۷ قوانك اوچ شرطی — اصول مشروطیت مطلقه‌نك شرائطی :(۱) ایکی قوتك ، ایکی اورغانك مساوات تامه‌سی ؛ (۲) دولتك فعالیتنه کمال صمیمیت ومساوات ایله اشتراکلری (۳) یکدیکرینك حدودینی تعیین ایچون بربرلری اوزرینه متساویاً اجرای تأثیر ایتملریدر ، پارلمنتو و حکومتك تعاون واشتراك فعللری ، متقابلاً بربرلرینه تأثیراتده بولنملری پولتیقه آلتنك اك مهم وروحلی زنبرکی بولنان قابینه ، یعنی هیئت وکلا واسطه‌سیله وقوعه کلیر .

قابینه ایکی قوتك خط وصلیدر . بعضاً ایکی قوت آره‌سنده مدهش کرکینلك حاصل اولور . قابینه الکتریق پیلی خدمتی

ايفا ايدر وفورطنه والكتريق بطاريه لرينك بوشانمسنى تأمين ايدر . عادتا بر سير صاعقه مقامنده‌در .

(١) شرط . — اصول مشروطيت مطلقه‌نك حال طبيعى وانتظامده بولونه‌بيلمسى وايشليه بيلمسى ايچون برنجى شرط ؛ پارلمنتو وحكومتك مصدرومنشألرى نه‌اولورسه اولسون ، نفوذ وصيت وشهرتجه مساوى اوللريدر . اكر پارلمنتو ، لسبب من الاسباب قوهٔ اجرائيه‌يه ، قوهٔ اجرائيه‌يى نفسنده جمع وتشخيص ايدن ذاته نظراً حال تدنيده بولنور ايسه موازنه درعقب بوزولور واصول مشروطيت يرينه رئيس حكومتك تحكم وتغلبى قائم اولور .

فرانسه‌ده ١٨٤٨ قانونى بومدعايه پك صريح ومقنع برمثالدر . بوقانون موجبنجه رئيس حكومت آراى عموميه ايله دوغريدن دوغرى‌يه انتخاب اولونيور . مجلس مبعوثانده واقعا آراى عموميه ايله انتخاب ايديليور . فقط رياست شخص واحددن عبارت اولديغندن وحدتى وبناءً عليه قوت ونفوذينى تماماً محافظه ايتديكى حالده پارلمنتو فرقه‌لرله متشتت ومنقسم بولنمقده‌در . مجلسده متجانس برا كثريت يوقدر . اره‌صره موقت بعض اتفاقلرله فرقه‌لر بعض صناعى اكثريتلر احداث ايديورلر . بوكا رياست جمهوريه‌يه كچيرلن لوئى ناپوليونك ، نامنده‌كى جاذبه وقوهٔ تسخيريه انضمام ايدنجه موازنه‌نك پايدار اوله‌ميه‌جغى طبيعى ايدى . نته‌كيم ؛ ١٨٥١ كانون اولنك برنده اوچنجى ناپوليون برضربهٔ تغلب اجرا ايده‌رك اعضاى مجلسك ايلرى كلنلرينى توقيف وتغريب و انتخابات جديده وآراى عموميه ايله نفسنى ايمپراطور اوله‌رق اعلان ايتمشدر .

شمدى فرانسه رئيس حكومتى ١٨٤٨ ده‌كى رئيس جمهورك معكوسى

بر وضعیتده‌در. ١٨٧٥ تاریخلی قانون اساسی موجبنجه فرانسه پارلمنتوسی بری دوغریدن دوغری‌یه‌دیکری ایکی درجه‌اوزرینه‌منتخب ایکی مجلسدن مرکبدر . ایکی مجلسك یانی باشده بر رئیس جمهور واردرکه بومجلسلر طرفندن تعیین اولنیور. ومحضا بوسبب کندیسنی ایکی مجلسه قارشومتدنی برموقعه القا ایدییور. احتمال که بر رئیس حکومت کندی نفوذ شخصیسی، اقتدار وفضل وکمالیله موقع متدنیسنی یوکسلده بیلیر . فقط بوترفع شخصیدر بناءً علیه استثنائیدر وقانونی اوله‌ماز وایشته بوندن دولاییدرکه فرانسه‌ده اصول مشروطیت مطلقه واردر فقط افراطدرجه‌یی بولمشدر. پارلمنتو یاواش یاواش متحکمانه برموقع اخذ ایدییور و ١٨٧٥ قانوننك آرزو ومقصدینی فعلاً تجاوز ایدییور .

فرانسه‌ده مشروطیت مطلقه اصولنك اك زیاده توازن ایله جریانی ١٨٣٠ ایله ١٨٤٨ آره‌سنه مصادف اولدیغی مؤلفلرجه روایت وادعا اولونمقده‌در .

انکلتره‌ده مشروطیت مطلقه تماماً موجود فرض ایدیله بیلیر . زیرا قرال وپارلمنتو عینی بر عضو سیاسینك اجزای متساویه‌سندن عدایدیلیورلر . حاکمیت ملیه‌نك قرال وپارلمنتوده متمرکز بولوندیغی اولجه سویلمش ایدك بونلرك نفوذ وصیتلری متساویدر . عادتا یکدیکریله محاربه ومصالحه وعقد معاهده ایتمش ایکی قوت حالنده اولدقلری تاریخاً معلومدر ذاتاً هر ایکی قوتك داخل مملکتده‌کی استناد کاهلری مساویدر . پارلمنتو وقتیله‌دهازیاده زادکان صنفنی تمثیل ایتمکده ایکن ١٨٣٢ و ١٨٨٤ ده انتخابات اصلاحاتندن بری عوامده تماماً انتخاباته اشتراك ایتمکده‌در ذاتاً عوامده خواصده فوق‌العاده بر انضباط

وانتظام سیاسی شکلنی ارائه ایتدکلرندن بوده اوراده اصول مشروطیتك حقیله بردوام اولمسنه سبب اولیور .

قرال ایسه ظن عمومی خلافنده اولەرق صرف سوسدن بر شکل وتکلف مراسمپرویدن عبارت دکلدر . او مهم برقوهٔ فکریه ومعنویەیی تمثیل ایدر . فضله اولەرق انکلیز اهالیسنك حالت روحیەسنی ومقام قرالی‌یه اولان ارتباط شدیدینی نظر اعتباره آلملیدر . انکلیز وطننك عظمت وحیاتی عوام نظرنده تمثیل ایدن قرالدر .

(۲) شرط . ــ اصول مشروطیت مطلقەنك دوامی ایچون ایکنجی شرط ؛ بالاده ایضاح ایتدیکمز ایکی رکن قوتك پارلمنتو وحکومتك امور دولته متساویاً اشتراك ایتملریدرکه بوده ذاتاً برنجی شرطك نتیجهٔ طبیعیەسیدر .

ایشته بوراده تفریق قوا بحثنه پك مناقض بر دعوا درمیان ایتمش اولیورز. قوتلر تفریق ایدیلنجه امورحکومته کیمك اشترا که حقی وار ایسه یالکز اونك اشتراك ایتمسی ایجاب ایدر. بناءً علیه قوهٔ اجرائیه رئیسی اولان حکمدار و آنك نصب و تعیین ایتدیکی کیمسه‌لردن باشقه‌سی ایشه قاریشیرسه مشاکله ومعارضه حاصل اولور .

کذلك قوهٔ تشریعیه وقانونیەده منحصراً پارلمنتونك یدنده بولنملیدر وشو تقدیرده قوهٔ اجرائیەنك لایحه تنظیم ایتمك ، قانونلری مدافعه ایتمك کبی امور تشریعیه‌یه تعلق ایدن خصوصاتدن اجتناب ایتمسی مقتضیدر .

بو اعتراضك قوتی غیر منکر اولمقله برابر بعض جهتلرده قعلیاتك مهم بر تأثیر اجرا ایتمش اولدیغنی بیان اقتضا ایدر . فضله اولهرق بالاده‌کی نظریه‌نك لب وروحی ینه حقیقتدر . بوراده ظرف وشکله عائد بعض تعدیلات ضروریه اجرا اولونیور. قانون تنظیمی حقی اساساً قوهٔ تشریعیه‌ده‌در . بعضاً فرعی اوله‌رق قوهٔ اجرائیه مداخله ایدر . قوهٔ اجرائیه حقنده‌ده ، عینی صورتله ایضاحات ویریله‌بیلیر .

انکلتره‌نك قدیم قاعدهٔ حقوقیه‌سی ، یعنی پارلمنتونك براولوب مقام حکمداری‌یی ، لوردلر مجلسنی وعوام قاره‌سنی بو وحدت ایچنده جمع ایتمسی نظریه‌سی ایشته بو صورتله اصول مشروطیت مطلقه روحنه توافق ایتمش اولیور .

مع مافیه شو مقدمه‌دن اکلاشلمسون‌که ؛ حکومت وپارلمنتو عینی درجه‌ده امورحکومته مشارکت ایده‌جکدر . پارلمنتو وحکومتك عناصر تشکیلیه‌لری باشقه باشقه شیلر اولدیغندن امور دولته ایستر ایسته‌مز ، باشقه باشقه اشکالده اشتراك ایدرلر . دیکر طرفدن دولتك افعال ووظائفی متنوع ومتعدد اولدیغندن بوافعال ووظائفك طرز اجراسی بر برندن پك آیریدر .

شو اعتباره کوره تفریق قوا تعبیرینی صورت مطلقه‌ده قبول ایتمسه‌ك بیله هیچ اولمازسه توزیع وتقسیم وظائف تعبیرینی ، دها دوغریسی افعال وامور دولتك اجراسنه اشتراك نوعنی قبول ایده‌بیلرز .

پارلمنتونك منحصراً امور تشريعيه ايله وحكومتك منحصراً امور اجرائيه ايله اشتغال ايتمديكنه‌يك چوق مثاللر ايراد اولونه بيلير : پارلمنتو قوۀ تشريعيه‌ايكن هر وقت قانون تكليف ايتمز بعضاً تكليف ايدر فقط دائما قانونى تصديق وبو بابده رأينى اعطا ايدر حكومت ايسه قانونلرى تكليف ايتمكله ، آنلرك لايحه‌سنى تنظيم ايتمكله ، مذاكره‌لرنده حاضر بولونمقله ، تصديق واعلانلرينى اجرا ايتمكله امور تشريعيه‌يه اشتراك ايتمش اوليور .

حكومت بعضاً بوس‌بوتون صفت تشريعيه اكتساب ايدر . فى‌الحقيقه بعض امرنامه وتعليماتنامه‌لر ، بعض نظامنامه‌لر ياپاركه هيچ برى پارلمنتويه اوغراماز ، بونكله برابر بونظامنامه‌لرك عضيلرينك دائرۀ تأثيرى واسع اوله‌بيلير .

پارلمنتويه كلنجه ، اوده قوۀ اجرائيه‌يه اشتراك ايدر . فرضا بعض تدابير اتخاذ ايدركه امور تشريعيه ايله هيچ مناسبتى يوقدر . ازجمله بودجه . واقعا بودجه‌نك واردات قسمنده بردرجه‌يه قدر ماهيت تشريعيه واردر . ايستر بوواردات ، واردات جديده تدارك وتحميلى شكلنى حائز اولسون ، ايستر اسكى وارداتى ابقا وادامه طرزنده بولنسون [*] انجق مصارف عموميه‌يى تعيين ايدن مبالغك ودوائر مختلفه‌يه عائد مصارف مختلفه‌نك ماهيت تشريعيه‌يى حائز اولوب اولمديغى جاى تأملدر .

---

[*] مع مافيه قانونلرك ماهيتنى ايضاح ايده‌جكمز زمان بو بحثى دها زياده تدقيق ايده‌جكز .

انکلتره‌ده اوزون مدت یالکز واردات جدیده اعطاسیچون پارلمنتونك مساعده‌سنه افتقار ایدلمش ایکن اون یدنجی عصر اختلالاتندن و آنلرك نتایجندن صوکرا مصارفك دخی تحت مراقبه‌یه وضعی وبالخاصه خزینهٔ خاصه ایله مصارف عمومیهٔ دولتك تفریقی اصولی برقاعدهٔ متخذه شکلنی آلمشدر . استقراضه مأذونیتی تضمن ایدن پارلمنتو مقرراتنده ده ماهیت تشریعیه‌یی حائز اولوب اولمدیغی جای تردددر و استقراض عقدی دها زیاده امور اداره‌دن معدوددر . بونك کبی دها برچوق اداری نظامات واردرکه قوهٔ تشریعیه‌دن کچیور .

الحاصل ، پارلمنتو حکومتك بالجمله افعال واجرا آتنه بالواسطه مداخله ایدییور وبوتون بواجرا آت آنك مراقبه‌سیله وقوعه کلیور .

۱۷۸ امریقاده موازنهٔ قوی — قوتلر ارەسنده صیقی برتفریق یاپمه‌نك بادیٔ تشوش و اختلال اولدیغنه دائر فرانسه تاریخنده پك چوق مثاللر واردر . دیره‌کتوار دوری تفریق قوی قاعده‌سنه اك زیاده رعایتکار برقانون اساسی تنظیم ایتمش ایدی ۱۸٤۸ ده‌کی فرانسه قانون اساسیسی دخی قوهٔ اجرائیه ایله قوهٔ تشریعیه ارەسنده تماس وحلول متقابل احتمالاتنی مهما امکن تنقیص ایتمش ایدی. فقط هر ایکی شکل حکومتك تغلبلر واختلاللر ایله معلول اولدیغی معلومدر. بونکله برابر تفریق قوایه بوتون نتایج حقوقیه‌سیله برابر پك چوق طرفدارلر موجوددر وبونلر متحدهٔ امریقاده موجود شکل حکومتی مثال کوستریورلر .

فی الحقیقه متحدهٔ امریقا قانون اساسیسی انکلتره‌نك ۱۸ نجی عصرده‌کی تعاملات مشروطیتی تقلید ومونتسکیونك افکارینه اتباع ایدیله‌رك تنظیم

ايدلمشدر . شوقدركه برعصرى متجاوز زماندن برى دوام ايدن تجربه متحدهٔ امريقا ايله آنى تقليد ايدن وسطى وجنوبى امريقا حكوماتندهكى حقيقى تفريق قوانك پك ظاهرى اولديغنى وحقيقتده قوهٔ اجرائيه ايله قوهٔ تشريعيهنك يكديكريله خفى مناسبتدن ويكديكرى اوزرينه متقابلاً اجراى نفوذ وتأثيردن خالى اولمدقلرينى كوستريور ايشته بوصورتلهده ثابت اولويوركه طبيعت اشيادن متولد نتايجى الفاظ قانونيه ايله طورديرمق غير ممكن وحتى محذورليدر .

امريقانك شكل حكومتى پك چوق حكومات ايچون بر نمونه تشكيل ايتديكندن بوحكومتدهكى قوتلرك مناسباتى حقنده بعض معلومات ويرمك فائدهدن خالى دكلدر . رئيس حكومت اصول مشروطيته تابع سائر دولتلرده اولديغى كبى غير مسؤل دكلدر . انجق بومسؤليت سياسيه نه مجلس مبعوثانه ونهده برنجى واوچنجى ناپوليونك ياپدقلرى وجهله ملته قارشودر ، يعنى صرف نظريدر . بالعكس ، مسؤليت بحثنده ايضاح ايدهجكمز آمپهشمان قاعدهسى موجبنجه ، مجلس مبعوثان كنديسنى اتهام ومجلس اعيان محاكمه ايدر بو مسؤليت برجزايه منتهى اوله بيلهجكى كبى رئيس جمهورك سادهجه اسقاطى ايلهده نتيجهلنه بيلير وايشته انجق بوصورتله رئيس مدت رياستى اثناسنده قابل عزل اولمش اولور .

رئيس جمهور مسؤل وبناءً عليه اجرا آتنده مستقل و هيچ برمجلسه غير تابع اولمق لازم كلير ايكن پك چوق خصوصاتده مجلس اعيانك - يعنى قوهٔ تشريعيهدن بر جزؤك - موافقتنى استحصاله مجبوردر . بناءً عليه بر معاهده عقد ايدهجكى وقت اعياندن ثلثانك موافقتى شرطدر . سفرانك ، وكلانك ، محكمهٔ تميز حكامنك ، قونسلوسلرك وسائر هيئت متحدهيه عائد اكابر مأمورينك نصب وتعيينى ايچون اعيانك رأى وموافقتى لازمدر .

شوقدركه رئيس جمهورك تعيين ايتديكى وكلا ايچون اعيانك دريغ موافقت ايتمهمسى حالنه تصادف اولونميور اعيانك بويله برتعيينه اعتراض ايتمهسى پك وخيم بعض احوال واسبابدن نشأت ايتمك ايجاب ايدر .

مجلس اعیانك ـ امریقاده‌کی تفریق‌قوی قاعده‌سنه رغماً ـ اجرا آته
بودرجه‌مهم صورتده اشتراکی اساساً اعیانك‌بدایتده برمجلس تشریعیدن
زیاده‌برمجلس اجرائی اولمسندن ایلری. کلیور قانون اساسینك حین‌تنظیم
ونشرنده هیئت متحده‌یه یالکز اون‌اوچ حکومت داخل اولدیغی‌ایچون
اون‌اوچ حکومته‌مقابل ۲۶ اعیاندن مرکب برمجلسك ومجلس اجرائی،
دها کنیش‌مقیاسده برنوع هیئت‌وکلا اولمسی محذوردن‌سالم‌اولماز ایدی.
انجق شمدی عدد حکومات ایله متناسباً پك زیاده آرتمش اولان‌اعیانك
عینی صلاحیتلره فعلاً مالکیتی تشوشی انتاج ایده‌بیله‌جکندن بوصلاحیتلر
بر صلاحیت صوریه حالنده قالمش. یعنی جسم قانون باقی قالمش ایسه‌ده
روح قانون سونمشدر.

امریقا قانون اساسیسنده بونقطه‌دن صرف نظر دیکر خصوصاتده
تفریق قوایه لفظ وشکل قانونی اعتباریله پك زیاده اعتنا اولونمشدر:
قوهٔ اجرائیه‌نك مجلس مبعوثانه حق‌دخولی یوقدر. وکلامجلس مبعوثانده
مذاکراته اشتراك ایده‌مزلر، قانون‌تکلیف ایدوب علناً مدافعه‌ایلیه‌مزلر
رئیس‌جمهور الك‌مهم‌وعاجل‌اصلاحات‌قانونیه مواجهه‌سنده نهایت‌مجلسه‌بیانامه
کوندروب نظر دقتنی جلب ایتمك کبی‌مهم برتأثیر یاپه‌بیلیر. مجلس‌مبعوثان
واعیانی‌اجتماعه دعوت‌ایتمك وبو ایکی‌مجلسدن صادر اولان قانونلر اوزرنده
(وه‌تو) حقنی استعمال ایتمك کذلك رئیس جمهورك مجلسلر اوزرنده‌کی
تأثیراتی جمله‌سندن عد اولونه‌بیلیر. فقط قانوناً بوندن زیاده‌سنی یاپه‌ماز.

حقیقتده ایسه‌برچوق احتیاجات بعض‌تعامللر احداث ایتمش‌وطوغریدن
طوغری‌یه رئیس جمهوره تابع اولملری لازم کلن‌وکلایی مجلس مبعوثانله
فقط پك طولامباجلی برطریقله تماس دائمی حالنده بولندیرمغه سوق
ایتمشدر. مجلس مبعوثانك منتخب و مجلس اعیانك رئیس مجلس
طرفندن‌منصوب قومیته‌لری (یعنی‌انجمنلری) وکلادن‌هردرلو استیضاحاتده
بولنمغه، هردرلو سؤاللری‌ایراده مقتدردرلر. مبرم براحتیاج قارشوسنده
بولنان ناظرلر بواحتیاجی دفع ایده‌جك قانونك برآن اول تنظیمنی ارزو

ایدرلرسه انجمنلره کیدوب اجرای نفوذ ایدرلر . قانونی حکومت کندی تنظیم ایده‌مز . فقط انجمن ایله تماس دائمیسی سایه‌سنده انجمنه بوقانونی تنظیم ایتدیره بیلیر . شو حالده امور اجرائیه وتشریعیه‌یه ایکی قوتك متساویاً اشتراکلری حقنده‌کی ایکنجی توازن قاعده‌سی امریقاده قانوناً دکل فعلاً ذاتاً موجوددر. یالکز باشقه مملکتلرده‌کی بوقانونی تماس ومناسبت، اموراجرائیه‌وتشریعیه‌یه‌بوفعلی وعلنی مشارکت امریقاده‌خفی اوله‌رق جریان ایدییور . افکار عمومیه لایقیله تنور ایده‌میور؛ بك‌چوق انتریقه‌لر، بك چوق نالایق اویوشمه‌لر وقوعه کلیور وافکار عمومیه بحق بوحالدن مشتکی بولنیور . قومیته‌لر هیئت وکلا علیهنده خفی قرارلر ویره‌رك انلرك چکیلمسنی ایسترلر رئیس جمهورموافقت ایتمزسه مجلس ایله‌رئیس جمهور ارەسنده براختلاف‌ظهور ایدر فقط بو اختلاف کیزلی قالدیغی، عناصر وعواملی محرم طوتلدیغی ایچون علنی اختلافلردن بیك قات دها زیاده عصبیتی تولید ایدر وحقلی کیم حقسز کیم اولدیغی افکار عمومیه تمیزه مقتدر اوله‌ماز . واقعاقومیته‌لر خوشلرینه کیتمین ناظرلری مجبور فرار ایتمك ایچون بیك‌درلو موانع چیقاریرلر قانونلری رد ایدر، ایشنی کوردیرمزلر . فقط بونلر هپ کیزلی اوله‌رق جریان ایدر وبین‌الناس کین وبغض حسلرینی بریکدیرر . بو بریکن حسیات‌ایچون مجرای‌طبیعی انجق پارلمنتوده‌کی علنی تماس ومذاکره‌در .

امریقانك خصوصیت حالی‌اوراده قانلی مصادماته میدان ویرمیور فی‌الحقیقه امریقاقومی اعتدال‌مزاجی وآغیر باشلیلغی ایله‌معروف وعاداته فوق‌العاده تابعدر . بوندن ماعدا قوهٔ تشریعیه ویا قوهٔ اجرائیه‌نك حامللری فضله برنفوذ قازانوب یکدیکرینه تحکم وتغلب خصوصنده‌دیکر مملکتلرده اولدیغی کبی میدانی بوش‌بوله‌مازلر . اولا حکومات صغیره‌نك وجودی حکومت مرکزیه‌نك‌ذروهٔ سلطنت وتحکمه قدر چیقمسنه میدان ویرمیور قوتك حکومات صغیره‌یه انقسامی مرکزده‌کی قبضه‌نك بطش شدتنی تنقیص ایدر.

موقع جغرافی دخی امریقاده بوسؤ استعمالاته برسد طبیعیدر ، امریقا براستحکام بحری ایله محاط اولدیغی ایچون دولتلرله محاربه تهلکه‌سنه آز معروضدر وبو سببله دائمی اردوسی یوقدر ، ادملری محبوب قلوب ایدن ، شیارتان ، تحکمه سوق ایدن مظفریات ومحاربات پك ازدر بوسببله شرفلی برماضی‌یه مالك ومیال تجبر قهرمانلرك قوهٔ اجرائیه ریاستنه کلوب ناپولیون کبی قوهٔ تشریعیه‌یی ازملری ویا ازمکه موفق اولمدقلری تقدیرده ازملری احتمالاتی ازدر . قانون اساسی تصادم ایچون پك چوق اسبابی محتویدر فقط مصادمه‌یی کوزه آله‌جق درجه‌ده معنوی ومادی قوتلره مالك ذوات ویاهیئات نادردر .

عینی شکل حکومتك نتایج مختلفه ومتضاده تولید ایده بیله‌جکنه برمثالده ایشته بودر . فی‌الحقیقه فرانسه‌نك ۱۷۹۱ ، سنه ۳ ، ۱۸٤۸ قانون اساسیلری تفریق قوی اوزرینه مستندایدی تغلبلره منتهی اولدی . حتی امریقای وسطی وجنوبی حکومتلری هپ متحدهٔ امریقایی تقلید ایتدیلر فقط هر بری دائمی اختلالر ، تحکملر ایچنده یووارلانیور ۱۹۱۳ ده مکسیقا رئیس جمهوری ماده‌رونك قتلیله نتیجه‌لنن اختلال الیم امریقا شکل حکومتنك نه فجیع صحنه‌لر تولید ایده بیله‌جکنه الکیکی بردلیلدر .

(۳) شرط . — اصول مشروطیت مطلقه‌نك اوچنجی بر شرطی‌ده پارلمنتو وحکومتك یکدیکری اوزرینه متساویاً اجرای تأثیر ایتملریدر .

حکومتك پارلمنتو اوزرنده‌کی تأثیراتی تبلیغات ونصایح اجراسی صورتیله کوریلور . حکومت پارلمنتونك مذاکراتنده حاضر بولونه‌جغندن اوراده حضوری یالکز صوریلان سؤاللره جواب ویرمکدن عبارت دکلدر . بلکه اوراده‌ده اجرای فعالیت ایدر . وحتی نفوذ سوق وتدویرینی احساس ایلر .

پارلمنتونك انتخاب ايله تعيين اولونان اعضاسى (مبعوثان) ايچون انتخابات اجرا ايتديرمك ، منتخبلرى پارلمنتويى اجتماعه دعوت ايلمك ، اجتماعى تعطيل و وقت آخره تعليق ايتمك ، مجلسك مدا كراتنه ختام ويرمك الحاصل بونلرك هپسندن مهم اولمق اوزره پارلمنتويى طاغيده بيلمك وقانون اساسيده معين اولان مدت ظرفنده منتخبلرى انتخابات جديده اجراسى ضمننده تكرار ايفاى وظيفهٔ انتخابيه يه دعوت ايلمك كبى خصوصات دخى حكومتك پارلمنتو اوزرنده كى تأثيراتنه قوتلى دليل تشكيل ايدر. حكومتك بالاده كى حقوقى همان بالجمله ممالكده قبول اولونمشدر .

مجلسك حكومت طرفندن طاغيدلمسى بعض كيمسه لرجه دور استبدادك بقيه سى كبى تلقى ايدلمكده ايسه ده حقيقتده اصول مشروطيت مطلقه نك اك اساسلى شرائطندن ومنتخبلر ايچون اك امين بر واسطهٔ تبليغ مرامدن عبارتدر .

بر پارلمنتونك صلاحيتنى تجاوز ايتمسى ، مقاصد مستبدانه تعقيب ايلمسى دائما ملحوظ اوله بيله جكندن مجلسى طاغيدوب انتخابات جديده اجرا ايتمك بو مخاطراته قارشو بر تأميناتدر .

حكومت ايله پارلمنتو ارهسنده بر اختلاف ظهور ايدرده حكومت كندى خط حركتنك منافع حقيقيهٔ دولته موافق اولديغنه قانع بولنورسه ملتى حكم قيلار ، بر نوع رهفهرهندوم اصولنه مراجعت ايتمش اولور .

مجلسى طاغتمق حقى ده انكليزلرك عادات قديمه سى بقاياسندندر

انكلتره‌ده مقدملری قرال پارلمنتویی نه وقت اجتماعه دعوت ایدر ایسه پارلمنتو او وقت طوپلانیر وصوكرا ینه قرالك امریله پارلمنتو طاغیلور ایدی واك زیاده یكی ویركولرك اثنای طرح وجبایتنده اجتماعات وقوعه كلیرایدی؛ ایشته بو عادات بالآخره بر انتظام مخصوص اكتساب ایده‌وك نظریاته‌ده موافق اولدیغی آكلاشلمشدر .

آنجق حكومتك بوحق فسخی مقابلنده پارلمنتونك‌ده بر حقی واردركه عینی نسبتده حائز اهمیتدر . فی الحقیقه پارلمنتو حكومتك مسلكنی صورت متمادیه وعمومیه‌ده نظر تفتیشده بولوندیرر . حكومتك اك بیوك اركانی (قابینه) آنك قارشیسنده منفرداً ومتسلسلاً مسؤلدر . پارلمنتونك تمامی ویا بر قسمی حكومتك مسلكنی تقبیح ایتدكجه حكومت چكیلملیدر. آنجق پارلمنتویی قوهٔ اجرائیه‌نك افعالنه تشریكدن عبارت اولان بو اصول لازمه‌نك تطبیقی اك بویوك قوهٔ اجرائیه رئیسنك دخی چكیلمسنی ایجاب ایتسه ، یعنی حكمدارده مجلسك عدم اعتماد ویا تقبیحی اوزرینه سقوط ایتسه حكومتده استقرار قالمیه‌جغندن انكلیزلرك هرمشكلی عملی وآسان برحاله قویمقده‌كی خاصه‌لری بوكاده بر چاره بولمش وقابینه اصولی تقرر ایتمشدركه اصول مشروطیت مطلقه‌نك بوتون مقانیزمه‌سی بونده‌در .

قابینه اصولی

۱۷۹ وکلانك اکثریت فرقه‌سندن اولمسی . — اصول مشروطیت مطلقه‌نك الك مهم نتیجه‌سی ، نتیجهٔ ضروریه‌سی قابینه اصولیدر . بو اصول هرشیدن اول حکومتك نیابی اولمسنی متضمندر . دوغریدن دوغری‌یه حکومت اصولیله قابینه اصولی جاری ومرعی اوله‌ماز . کذلك روسونك نظریه‌سی دکل ، مونتسکیونك نقطهٔ نظرینی کوزه‌تمك وبناءً علیه قوهٔ اجرائیه‌نك حاملی باشقه وقوهٔ تشریعیه‌نك حاملی باشقه هیئتلر اولمق ایجاب ایدر . قوهٔ اجرائیه بوتون خصائص وامتیازاتیله رئیسنه ـ ایستر حکمدار ، ایستر رئیس جمهور اولسون ـ مفوضدر . ایشته بو قوتك اجراسنه متعلق بالجمله افعال وحرکات آنك نامنه واقعدر . آنجق بوتون بو افعال ویاهیچ اولمازسه الك مهملری اول امر ده وکلا طرفندن تذکر ایدلملیدر وبوصورتله نظریاتجه فاعل حکمدار ایکن حقیقتده وکلا اولیور . دیکر طرفدن ینه نظریاتجه حکمدار یعنی قوهٔ اجرائیه‌نك حاملی وکلایی نصب وعزل ایتمك حق ظاهریسنه مالکدر . آنجق نظاری بالخاصه انتخاب وتعیین مسئله‌سنده‌کی صلاحیت فعلیه‌سی برچوق قواعد وشروط ایله شایان حیرت صورتده تحدید اولونمشدر . هیئت وکلا بوقواعد وشروطه تبعیت مجبوریتنده‌در . زیرا اصول مشروطیت مطلقه‌نك روحنی بوقواعد وبوقواعده ملحق عادات وتعاملات تشکیل ایدر .

موسیو ایسمه‌ن بوقواعد وعاداتی بروجه آتی باشلوجه اوچ اصله ارجاع ایدییور :

اولاً : وکلا پارلمنتوده حائز اکثریت اولان فرقه‌دن ویا هیچ اولمازسه ـ مجلس ایکی اولدیغی تقدیرده ـ مجلس مبعوثاندن آلنمليدر . بواساس وکلانك بالجمله افعال وحرکاتلرندن دولایی مجلس مبعوثان حضورنده مسئول اولملرینك نتیجهٔ منطقیه‌سیدر . [مسئولیت وکلا ومبعوثان بحثلرینی‌ده قریباً ارائه ایده‌جکز .] فضله اوله‌رق وکلانك دخی پارلمنتو اعضاسندن بولونمسی اقتضا ایدر . هرنه قدر بوشرط نه قانونی ونه‌ده دائماصورت معللفه‌ده مرعی ایسه‌ده بواصولك ضرورت منطقیه‌سنه تابعدر . بوصورتله عینی اشخاصده صفت تشریعیه ایله صفت اجرائیه مجتمع اولمش اولور . وکلا مجلس مبعوثان اعضاسندن انتخاب ایدیلنجه طبیعیدرکه اکثریت فرقه‌سنك رؤساسندن اولورلر. شیمدیکی حالده یالکز اوسترالیا قانون اساسیسنده وکلا اوله بیلمك ایچون مبعوث اولمق ویا آز زمانده (اوچ آیده) کندینی انتخاب ایتدیرمك لازمدر .

انکلتره‌ده ومؤخراً دیکر ممالکده بو قاعده وتعاملك تأسسی خیلی زمانه توقف ایتمشدر . دولت مأموریتی ایله مبعوثلق صفتنك تألیف و اجتماعی دیمك اولان بو اصول و قاعده‌نك، لوردلره تطبیقنده، اصلا مشکلاتی کورلمه‌مشدر. لوردلر پایه‌سی حیاته مربوط اولمق اوزره شخصی ویا ارثی اولدیغندن بر لوردك بر نظارت ویا بر مأموریته قبول ایدلمسیله بالطبع لوردلق ساقط اوله‌ماز ایدی . انجق عوام قماره‌سی اعضاسی

١٦٨٨ انقلابندن اول مأمورین قرالیه‌نك كندی مجلسلرنده اعضالق ایتملرندن توحش ایتمیورلر ایدی . اون التنجی عصرك نصف اخیرنده وكلا مقامنده اولان اكابر مأمورین قرالیه‌نك عوام قاره‌سنده اثبات وجود ایتملرینه كیمسه اعتراض ایتمز ایدی . دیكر طرفدن بو قبیل اكابر مأمورینك و حتی مجلس مخصوص اعضاسندن بعض كیمسه‌لرك عوام قاره‌سی اعضالغنه انتخاب ایدللرینه مساغ وار ایدی. كذلك عوام قاره‌سی اعضاسندن بر ذاته طرف قرالیدن بر مأموریت توجیه ایدلدیكی زمان بو ذاتك ـ بعض مستثنیاتدن صرف نظر ـ عوام قاره‌سنده‌كی اعضالغنی محافظه ایتمسی تجویز اولونور ایدی .

انجق اون یدنجی عصر اواخرنده و اون سكزنجی عصر اوائلنده بو اصوله قارشو شدتلی برجریان حاصل اولدی. عوام قاره‌سی اعضاسندن بك چوق ذواتك مقام قرالیدن معاش آلملری قاره‌نك استقلالنی مخل كوریلیور ایدی وبونك ایچون برتدبیر مانع اتخاذینه لزوم كورلدی فقط تدبیرك شدتی تطبیقنه مانع اولدی ، فی الحقیقه (١٧٠٠) تاریخلی آقت ده‌تابلیسمان (Acte D'établissement) فرمانی موجبنجه بر مأموریت ووظیفه‌یه نائل اولانلرك ناظرلر داخل اولدیغی حالده مجلس مبعوثان اعضالغنی محافظه ایده‌میه‌جكلری تصریح اولوندی. انجق بوحكم ١٧١٤ سنه‌سنده ، یعنی هانووره قرالی برنجی ژورژك مقام حكومته كچمسندن صوكره قابل اجرا اوله‌جق ایدی . حال بوكه قانونك دها زمان تطبیقی كلمدن قرال اوچنجی كییوم وكلاسندن بر قسمنی عوام قاره‌سی اعضاسندن افراز ایتمكده و بو اصولك فعلیاتجه محسناتنی كورمكده ایدی . بو سببله ١٧٠٧ سنه‌سنده فرمان مذكورك احكامنده جزئی بر تعدیل اجرا ایدلدی . یعنی مأموریته تعیین ایدیلن ذاتك ـ بعض مأموریتلر مستثنا اولمق اوزره ـ تكرار انتخاباته كندینی معروض قیلمغه مجبور اولمسی قاعده‌سی قبول ایدلدی. ایشته بونك ایچوندركه انكلتره تعاملنجه ناظر اولان مبعوث مبعوثلقدن ساقط اولور ، فقط منسوب اولدیغی دائرهٔ

انتخابيه‌دن تكرار مبعوثلغه انتخاب ايديلور . بو قاعده حد ذاتنده او درجه معقول دكلدر . زيرا اصول مشروطيت مطلقه‌ده بر مبعوثك ناظرلق پايه‌سنه ارتقاسی قوهٔ اجرائيه رئيسنك مطلقا آنی اطماع ايتمك ايستديكنه دليل دكلدر . فضله اوله‌رق انكلتره‌ده مبعوثلقدن ناظرلغه چيقه‌جق ذاته تكرار انتخابات ايله اوغراشمق صقينتيسی وبعض مصارف زائده تحميل ايدلمش اولور . واقعا ينه انكلتره‌ده متخذ اولان اصول انتخابيه واعتيادات سياسيه موجبنجه بومحذور پك‌زياده تخفيف اولونمش يعنی ناظرك تكرار انتخاب اولونمسی صرف شكله عائد بر مسئله‌دن عبارت قالمشدر؛ بونكله برابر بوتعاملك رفعی دفعاتله پارلمنتويه تكليف و موقع مناقشه‌يه وضع ايدلمشدر بو يولده واقع اولان تعديل تكليفلری هنوز قرين تصديق اولمامش ايسه‌ده ١٨٦٧ده اصول مرعيه برازدها تخفيف اولونمش. شويله‌كه : بر مبعوث ايلك‌دفعه اوله‌رق ناظر اولديغی زمان‌يوزده يوز موفقيت انتخابيه‌ايله نتيجه‌لنه‌جك‌اولان بر انتخابه‌معروض اولور ايسه‌ده نظارت تبدل ايتديكی زمان تكرار انتخاب اولونمق كلفتنه قاتلانمق مجبوريتنده دكلدر .

زمانمزده بعض‌مؤلفلر وكلانك بالاده‌كی‌صورتله‌تعيين ايدلمسنی شكلاً دكلسه‌بيله هر حالده فعلاً مجلس مبعوثان طرفندن برانتخاب كبی‌تلقی ايتمكده‌درلر. مؤلفلردن (باژه‌هو) انكليز قانون‌اساسيسی حقنده يازديغی اثر مهمده ايلك دفعه اوله‌رق بو فكری اورته‌يه قويمش وبروجه آتی محاكمه يوروتمشدر :

« قابينه كلمه‌سندن تلقی ايتديكمز معنی هيئت تشريعيه‌نك هيئت اجرائيه اولمق اوزره يكی بر انجمن انتخاب ايتمسندن عبارتدر . هيئت تشريعيه‌نك پك چوق انجمنلری وار . آنجق قابينه بو انجمنلرك اك بويوكيدر . بو انجمنه ، بواك بويوك هيئته

داخل اولانلری مجلس اك زیاده مظهر اعتمادی اولانلر میانندن افراز ایدر . بونلری واقعا دوغریدن دوغری‌یه انتخاب ایتمز ، فقط بالواسطه بو انجمنی‌ده انتخاب ایده‌جك درجه‌ده قدرت و صلاحیت کامله‌یی حائزدر . بوندن برعصر مقدم حکمدار، تعیین اولونه‌جق مسلکی تعیین وتصریح ایده‌مامکله برابر هیچ، اولمازسه وکلایی نصب و تعیین ایده‌بیلیر ایدی . آنجق شمدی قاعدهٔ عمومیه باش وکیلك مجلس مبعوثانجه عادتا نصب و انتخاب اولندیغنی کوستریبور وهر وقت کوریلیورکه فعلاً باش وکالتی احراز ایدن ذات ـ انکلتره‌نك عوام‌قماره‌سندن بحث ایدییورز ـ فرقه‌نك رئیسندن (لیدر) باشقه بر شی دکلدر .

«عوام قماره‌سنده حائزنفوذ و اکثریت اولان فرقه‌ده بر ذات واردرکه فرقه آنی صراحةً رئیسی اولمق یعنی مملکتی لدی‌الاقتضا اداره ایتمك اوزره انتخاب ایلمشدر .

«شو حالده انکلتره‌ده دخی همان آمریقاده اولدیغی کبی انتخاب ایله تعیین ایدیلور اك بیوك بر رئیس اجرائی واردر . یالکز بزم بو رئیس ایله متحدهٔ آمریقانك رئیسی آره‌سنده بر فرق‌وار: برنجیسی دوغریدن‌دوغری‌یه ملت طرفندن، ایکنجیسی ملتك وکیللری طرفندن منتخبدر . بوده ایکی درجه اوزرینه انتخاب ایچون نه کوزل مثال تشکیل ایدر ؟ »

موسیو ایسمه‌ن بونظریه‌یی نقل ایتدکدن صوکرا بروجه آتی جواب ویرییور : « بو طرز محاکمه بر خطای حقوقیدن ،

بر مبالغهٔ لسانیه‌دن ایلرو کلیور . مجلس مبعوثان قابینه‌یی انتخاب ایتمیور . قابینه صـلاحیتی حقوقاً رئیس دولتـدن تلقی ایدر . مجلسك بوخصوصده اولسه‌اولسه بالواسطه وضمنی بر حق توصیه‌سی، قابینه رئیسنی حکمدارك نظر انتخابنه تقدیم و توصیه ایتمك حقی، واردر . دها دوغریسی وکلانی تقدیم وتوصیه صورتیله‌ده نصب وانتخاب ایتمز . آنلری اصلا حقوقه تماس ایتمین بر طرز ایله، بر طرز اصـطفای طبیعی ایله تعیین ایدر . اگر فرقه‌لر حقیقةً مضبوط ومنتظم اولور وبونلردن بری دیگرلری اوزرینه‌برا کثریت محققه‌یی احراز ایتمش بولنور ایسه او وقت حکمدار ویا رئیس حکومت اکثریت فرقه‌سنك رؤساسنی‌رأس کاره دعوت‌ایتمکسزین قابلیت حیاتیه ودوامیه‌یی حائز برقابینه وجوده‌کتیره‌مز. فی‌الحقیقه قابینه آنجق اکثریتك مظاهرتیله پایدار اوله‌بیلیر. اکثریت‌ایسه قابینه‌ده کندی مدیران ورهبرانی اولمق اوزره طانیـدیغی ذواتی کورمدکجه طبیعی مظاهرتنی دریغ ایدر. آنجق بو سعی اصطفائی وتشکیلات ناتمام بر حالده قالمش بولنورسه، یاخود اکثریت غیر قطعی ومترددانه‌اولورایسه ویاخودده‌فرقه‌اکثریتنجه‌ده‌مرعی‌الخاطر وادارهٔ فرقه‌یه مقتدر ذوات‌بولنماز ایسه اووقت حکمداروکلانك سربستجه انتخابی کیفیتی اولدقجه واسع بر صورتده اجرا ایدرکه بونی موسیو باژه هوده تصدیق‌ایلر . . . . »

فرقه حیاتنك صوك درجه انتظام حالنده جریان ایتـدیکی مملکتلر نادردر. انکلتره‌ده بیله‌صوك‌ایکی انتخاب‌قدیم محافظه‌کاران

وحریتپروران فرقه‌لرینـك مقدارجه همان مسـاوی قوتده اولدقلرینی وبناءً علیه حریتپرورانك بر طرفدن مساعی فرقه‌سنه ودیکر طرفدن ایرلانده فرقه‌سنه استناد ایتمك احتیاجنده بولوندقلرینی کوستردی . دیکر ممالکده ایسـه یالکز باشنه زمام اداره‌یی اله آله‌جق درجه‌ده حائز اکثریت فرقه‌لرـ انتخابات حریت وخلوص تام دائره‌سنده اجرا ایدلمك شرطیله ـ نادراً تصادف ایدیلور . فرقه‌لر معین بر اکثریت ایله مجلسده عرض وجود ایتمزلرسـه رؤسای طبیعیه‌لرینی نوعما بر اصطفا شـکلنده مقام حکمدارینك نظر تمیز وانتخابنه وضع ایده‌مزلر و او وقت حکمدارك ساحهٔ تمیز ومقایسه‌سی، حریت نصب وتعیینی کنیشله‌ر؛ مجلس مبعوثانده قابلیت حیاتیه‌یی حائز اوله‌بیله‌جك قابینه اعضاسنی تشکیل ایتمکده دها بیوك بر فعالیت دماغیه صرفنه ومملکتك مختلف جریانلرینی دها یقیندن تدقیقه مجبور بولونور وقابینه مجلس مبعوثان طرفندن منتخب بر انجمن ماهیتنی بوس بوتون غائب ایدر .

۱۸۰ بو قاعده‌نك ممالك عثمانیه‌ده طرز تطبیقی . — عثمانلی مشروطیتنك مبادیسـنده‌ده قابینه‌یه متعلق بو قاعـده حسن تفهم ایدیله‌مامش وصـدر اعظم ایله هیئت وکلا مجلس مبعوثان ، دها طوغریسی مجلس مبعوثانك اکثریت فرقه‌سی طرفندن رسـماً دکلسه بیله صورت خصوصیه‌ده منتخب اولمق لازم کلیر ظن ایدلمش ایدی. مادامکه هیئت وکلایه مجلس مبعوثان اعتماد ایده‌جك ایدی مجلس بو اعتمادینی قابینه‌نك تشـکلندن صـوکره ویرمکدن ایسـه

تشکلندن اول ویرمك دها بسیط بر منطقك ایجابی عد اولونمش ایدی . واقعا معامله‌ٔ انتخابیه مجلس مبعوثانك صلاحیت‌قانونیه‌سی داخلنده اولمدیغندن صدراعظملرله رفیقلرینك مجلس مبعوثان مذاکرات علنیه‌سی اثناسنده انتخابی کبی برقانونسزلك یاپیلمدی، انجق روح مشروطیته حقیله‌نفوذ اولنه‌میه‌رق اکثریت فرقه‌سنك علنی اولمیان اجتماعاتی‌اثناسنده صدراعظم اولمغه‌صالح ذوات‌ایچون رأی طوپلانمق اصولی‌تطبیق ایدلمش ایدی. ٣١ مارتدن صوکره حسین حلمی‌وحقی پاشالر اکثریت فرقه‌سنك خصوصی اجتماعنده صدارته اك زیاده رأی قازانان نامزدلردن ایدیلر .

واقعا ذات حکمداری رسماً بر امر واقع قارشوسنده بولوندیرلمیور ، اکثریت احراز ایدن ذاتك بهمه‌حال لزوم‌نصبی حقنده معروضاتده بولونیلمیور ایدی . حتی اکثریت آرایی جمع ایدن ذواتك یاننده دها از رأی قازانانلرکده اسامیسی ذکر ایدیلیور وذات حضرت پادشاهی بو ذواتدن آرزو ایتدیکنی انتخاب ایلیور ایدی . مقام حکمدارینك حریت و اختیاری رسماً و تماماً محفوظ قالمقله برابر اکثریت فرقه‌سی طرفندن ویریلن بر قرارك معنوی تأثیری‌ده غیر قابل انکارایدی . ایشته بوندن طولاییدرکه بوتعامل روح مشروطیته منافی ایدی. نته‌کیم مؤخراً دیکر صدر اعظملرك نصب وتعیینی اثناسنده بو تعامل‌ده ترك ایدلدی .

وکلانك نصب وتعیننه کانجه اصول مشروطیت مطلقه‌نك

ایضاح ایتمکده اولدیغمز دستورلری موجبنجه صدراعظم مسند صدارتك کندیسنه توجیهندن صوکره رفقاسنی تمییز وافراز ایتمکده حریت مطلقه یه مالك اولمق ایجاب ایدر. مجلس مبعوثان حضورنده اعتماد جلب ایتمك قابلیتنی حائز اولمیان کیمسه لری انتخاب ایتمه مك صدراعظم طرفندن رعایتی مقتضی اك بسیط وابتدائی بر لازمهٔ احتیاط وادارهدر. غیرمعروف وغیرمقتدر سیمالرله موفق اوله میه جغنه قانع اولان بر صدراعظمك کندیسنی مزیتلی، ناموسلی ومجلس مبعوثانی سوق واداره یه مقتدر ذوات ایله احاطه ایتمسی ضروری وکندیسنه توجه ایدن مسؤلیت عظیمه نك نتیجهٔ طبیعیه سیدر. انتخابده بالاده کی اسباب موفقیته رعایت ایتمك شرطیله سربست اولمیان بر صدر اعظمك هیچ اولمازسه مسؤلیت معنویه سی تناقص ایدر.

صدراعظملر واقعا وکلای سائره یی سربستجه انتخاب ایتدیلر. انجق وکلا پارلمنتونك اکثریت فرقه سندن اولونجه اکثریت فرقه سنك نظامنامهٔ داخلیسنه عائد اوفاق بر ماده صدارتك بوحق انتخابی شایان حیرت بر صورتده تقیید ایدیور ایدی صدر اعظم سربست انتخاب ایدیور ایدی؛ فقط مبعوث ناظرلغی قبولده سربست دکل ایدی. فرقه صدراعظمه بر شی دیمیور ایدی؛ فقط رفقاسندن اولان ذاته اولا کندیسنك موافقتنی استحصال ایتمسی لازم کله جکنی نظامنامهٔ داخلیسیله اخطار ایدییور. وبو صورتله نظارته تعیین ایدیلن ذوات بهمه حال فرقه لرینك انضمام آراسی ایله صدراعظمه رفاقت ایده بیلیورلر ایدی.

بو اصولك محاذیری بالتجربه اکلاشیله‌رق نظامنامهٔ داخلینك بو ماده‌سی طی اولوندی. انجق شکل حکومتلرك ادوار تبدلنده، اختلال زمانلرنده حرص ، حسد ، عدم امنیت کبی شوائب سیاسیات ایله اشتغال ایدنلر اوزرنده فوق‌العاده تخریبات اجرا ایتدیکندن بالاده‌کی اصول‌دخی بومرض روحی‌یه عطف ایدلمك لازم کلیر. بومثاللرده کوستریبورکه، اجتماعیات وسیاسیات، یالکز قواعد ریاضیه ومنطقیه ایله دکل ، بر چوق عوامل معنویه ایله انجق ثمره‌دار اوله‌بیلیر . تجربه‌دن زیاده منطقه ، افعالدن زیاده اقواله رعایتکار اولمغه آلیشیق محیطلر ایچون هرمعاملهٔ بشریه‌یی بر کلیهٔ منطقیه‌نك قالبنه صوقمغه چالیشمق بر احتیاج روحدر . بو احتیاجك سوقی قانون اساسیمزی بعض لزومسز صراحتلره سوق ایتدیکی کبی قانون اساسی‌یه اسناد ایتمك ایسته‌دیکمز بالاده‌کی تعامللری‌ده فضله بر ایجاب منطقی‌یه ادخال ایتمشدر. بو صورتله ماهیتلری اعتباریله اداره ایتمك خاصه‌لرینی حائز اولمق ایجاب ایدن قابینه‌لر اداره اولونمق کبی ماهیتلرینك تماماً نقیضی اولان بر وضعیته دوچار اولمشلردر .

۱۸۱ قابینه‌ده تجانس قاعده‌سی . — ثانیاً ، قابینه حکومتك افعال و اجرا آتی هیئتجه تحت قراره آلدیغی ایچون متجانس اولمق ایجاب ایدر . قابینه اعضاسی میاننده بروحدت مقاصد تأسس ایتملیدرکه مجلس وکلا اجرا آت عمومیهٔ دولته صاغلام و امین براستقامت اعطا ایده‌بیلسون . بو ترکیب متجانسی تسهیل ایچون

رئیس حکومت ویا حکمدار بالجمله قابینه ارکانی بالذات وبلاواسطه انتخاب ایتمز . اکر اکثریتك بر رئیس محقق وقطعیسی وار ایسه اوصره‌ده اکثریتجه الکزیاده کوزده اولان کیمسه‌یی دعوت و آنی قابینه تشکیلنه مأمور ایدر .

ایشته بو ذاته ، انکلتره‌ده برنجی ناظر ، فرانسه‌ده رئیس وکلا ، تورکیاده صدر اعظم دینلیور .

انکلتره ١٦٨٨ انقلابندن اول قراللرك بر نوع صدر اعظملری ، شانسلیه‌لری وار ایدی . انجق انکلیزلر بونی غیر قانونی عد وحتی قرالك اجرا آت سیئه‌سنه آلت اولمسی حسبیله نفرت ایله یاد ایدرلر ایدی . فضله اوله‌رق او وقتکی شانسلیه‌لر ایله شمدیکی باش وکیللرك وظیفه وموقعی اره‌سنده تفاوت عظیم واردر .

انکلتره قابینه‌سی اعضاسندن بعض ذوات (١٦٨٨) دن صوکره رفیقلرینه نظراً تمیز وتقرر ایتمکه باشلامشلر ایسه‌ده رفیقلرندن فضله هیچ بر صفت وصلاحیته مالك اولمامشلر ایدی . بونلر کندی اقتدار ولیاقتلری ایله فعلاً باش وکیل کبی ایدیلر ، یوقسه نظر قانونده ، ملت مجلسی حضورنده هیچ بر صفت ممتازه وفائقه‌لری یوق ایدی . اون سکزنجی عصر اواسطنده تمیز ایتمش اولان روبرت والپول بیله اوزون مدت وسائط مختلفه‌یه مراجعتله پارلمنتوده بر اکثریت ادامه‌سنه موفق اولمش ایسه‌ده ینه زمانمزده تلقی ایدیلن معناسی موجبنجه باش وکیل صاییله‌ماز ایدی .

تا اون سکزنجی عصر اواخرینه کلنجه‌یه قدر باش وکیلك وکلای سائره‌یه نظراً موقع استثنائیسی لایقیله تعین ایده‌مه‌مشدر . بالخاصه پیت (Pitt) بوموقعك اهمیتنی تسلیم ایتدیرمش ، حتی ۱۸۰۳ ده تشکیل ایلدیکی قابینه‌ده باش وکیلك نه‌دیمك اولدیغنی تعریف ایلمشدر .

باش وکیل انکلتره‌ده‌کی مشروطیت ماکنه‌سنك دورانی ایچون اك لزوملی بر آلتدر . بر فرقه‌نك معروف ومعین رئیسی اولمق حسبیله اوفرقه‌نك احراز غلبه ایتمسنی متعاقب بالضروره قرالك نظر انتخاب وتعیننه معروض قالیر . ارتق قابینه‌یه او ریاست وآنی اوسوق واداره ایدر . اساساً قرال ایله مخابره وتماسده بولونان یالکز اودر . دیکر وکلا آنك وساطتیله قراله معروضاتده بولونورلر فقط زمانمزده بو عادته اوقدر صیقی صورتده رعایت اولونمیور .

باش وکیللرك معین بر نظارتی اولمق نادردر . دها طوغریسی اکثریا بونلر خزینه برنجی لوردلغی عنوانی اخذ ایدرلرکه فعلی وظیفه‌لری همان یوق کبیدر . (لوردسالیسبوری) باش وکیل ایکن خارجیه نظارتنی درعهده ایتمش ویکنی (مستربالفور) خزینه برنجی لوردلغنی ایفا ایتمشدرکه سالیسبورینك وفاتندن صوکره مستربالفور باش وکالته کچنجه خارجیه نظارتنی لانسدوونه ویرلمش ایدی .

سیدنه‌ی لوو نام مؤلفك افاده‌سنه کوره باش وکیللر برلین معاهده نامه‌سنه قدر باش وکیل عنوانیله امضابیله آتمازلر ایمش

لورد بیقونسفیلد برلین معاهده‌نامه‌سنه ایلك دفعه اوله‌رق انكلتره برنجی ناظری (Premièr ministre) دیه امضا ایتمشدر .

بو ذاتك وظیفه‌لری بوندن عبارت قالماز . آندن صوكرا ـ رئیس حكومت بالذات مجلس وكلاده حاضر بولنمدیغی تقدیرده ـ مجلس وكلایه ریاست ایدر .

[فرانسه‌ده رئیس حكومت مجلسه ریاست ایدر ، رئیس حكومتك تحت ریاستنده طوپلانان مجلسه مجلس وكلا ، رئیس وكلانك ریاستی آلتنده طوپلانان مجلسه قابینه مجلسی Conseil de Cabine دینلور .]

وكلا اره‌سنده ، خط وصل اودر . مجلسده حكومت نامنه ادارهٔ كلام ایدن اكثریا ینه اودر . آنجق انكلتره‌ده رئیس وكلا لورد دكلسه لوردلر قماره‌سنده ، عوام قماره‌سنده دكل ایسه عوام قماره‌سنده ادارهٔ كلام ایتمز . ویرینه وكلادن بر مستشاری خطیب تعیین ایدر .

١٨٢ قابینه‌نك مسئولیت سیاسیه ومشتركه‌سی .— ثالثاً : وكلا پارلمنتو حضورنده متسلسلاً وسیاسةً مسئولدرلر و پارلمنتو آنلری تحت مراقبه و لدی‌الحاجه استجوابه آلیر. بوكا مسئولیت متكافله دخی دینیله‌بیلور .

بو مسئولیت ، دولتك عموم سیاستنه تعلق ایدنجه ؛ یعنی فعلك ویا افعالك نتایجی بوتون قابینه‌یه شامل بولنور ایسه مشترك ومتسلسل اولور. زیرا بو بابده‌كی افعال وحركاته متعلق مقرراتی

وکلا هیئتجه اتخاذ ایتمشلردر . ویاخود اویله فرض اولنور . بناءً علیه بوندن هیئتجه مسئول بولنورلر. حتی بوندن طولاییدرکه هیئت وکلادن صادر اولان مقررات اکثریتله دکل ، اتفاق آرا ایله‌در .

فقط مسئولیت بویله مشترك وعمومی اولمیوب شخصی، یعنی یالکز بر ناظره عائد اولورسه - که یالکز بر نظارته عائد اولان امور علی الاکثر بویله‌در - اوحالده یالکز اوناظر اوایشی کوروب برای تصدیق حکمداره عرض ایتمش اولور . آنجق عمومی پولیتیقه‌یه تعلق ایدن مواد هانکیلریدر ؟ . ایشته بوجهتلری تعیین غایت نازك بر مسئله‌در .

فرانسه‌ده وبزده‌رئیس وکلاقابینه مسئله‌سنی یعنی اعتماد وعدم اعتمادخصوصنی موضوع بحث ایتمکله‌حادث اولان‌مشکلی علی الاکثر برطرف ایدر. هرحالده بوراده موضوع بحث اولان مسئولیت صرف سیاسیدر و مسئولیت جزائیه‌دن شوجهتله فرقلیدرکه مقام اقتداردن سقوط ایله ساقط اولور . صریح برقرار ایله مجلس مبعوثانده اکثریتی غائب ایدن قابینه هیئت عمومیه‌سیله استعفا ایتملیدر . منحصراً کندی نظارتنه عائد برمسئله‌دن‌دولایی اکثریتی غائب ایدن ناظر دخی استعفاسنی ویرملیدر . مجلسك اکثریتی نظاردن ویاناظردن دریغ‌اعتماد ایتمکله بالواسطه برعزل معامله‌سی اجرا ایتمش‌اولیور . فقط بوراده ، حقیقتده حقوقاً ، قانوناً برعزل یوقدر . بوحال برطرفدن نظاره ، دیکر طرفدن

حکمداره ارائهٔ طریقی متضمن بر اشارتدن بشقه بر شی دکلدر . نظریاتجه اشارت اولان بر شی ، فعلیاتده برامر قدر قوتلیدر ، ایشته بو راده‌ده کوریلیورکه قوهٔ اجرائیه ایله قوهٔ تشریعیه اره‌سنده قطعی ، معین دیوارلر ، سنورلر یوقدر . تفریق قوی قطعی اولمامقله برابر بو ایکی قوت ظن ایدلدیکی کبی بر برینه قاریشمیور . ایکی قوت نهایت یکدیکرینه متقابلاً حلول ونفوذ ایتمش بولنور .

واقعا نظار بر درجه‌یه قدر قوهٔ تشریعیه‌نك قوهٔ اجرائیه‌یی ایفا ایتمك اوزره وکیللری صاییله بیلیرلر . فقط هر شیدن اول‌ده ، رئیس حکومت طرفندن تعیین ایدلمش مأمورلردر وقوهٔ تشریعیه حضورنده اکاوکالت ایدرلر . بوندن شو نتیجه چیقارکه وکلا هیئت تشریعیه‌نك وحتی اکثریا واقع اولدیغی وجهله هیئت تشریعیه‌دن مجلس مبعوثانك اوامر واراداتنی تنفیذه مأمور کیمسه‌لر دکلدر . بالعکس بعضاً اکثریتی سوق واداره ، آنلری تحت انضباطه وضع ایله عادتا امر التنده بولندیررلر . قوهٔ اجرائیه‌یه منتظم ، مطرد بر رفتار ویرمك ایچون بوندن بشقه چاره یوقدر . ذاتاً دوشونیلیرسه بوده بر نتیجهٔ طبیعیه‌در . وکلا موجودیتنی حقیله مدرك بر اکثریتك رؤساسی اولدقلرینی اولجه طانتدیرمدقجه قوهٔ اجرائیه رئیسنك (حکمدارك) انتخابنه بویله عادتا جبری صورتده معروض اولمازلر . بونلر کندیلرینی بو مقامه اصعاد ایدن وظیفه‌یی ، بو وظیفه‌نك ایفاسنه هر وقتدن زیاده لزوم اولدیغی برهنکامده ، یعنی مقام اقتدارده ترك ایده‌مزلر .

بناءً علیه اصول مشروطیتده پارلمنتو اجراآتنه متعلق تکلیفات وتشبثاتك اکثریت فرقه‌سی طرفندن اجراسی منطق وشایان آرزو بر حرکت اولمش اولور اکثریت ایسه بوقبیل تدابیر وتشبثات مهمه‌نك اجراسنی وکلا سنه براقلیدر. وکلا بوقبیل تکلیفلرده بولنمقله حقیقتده ینه اکثریت ـ بالواسطه ـ اوتکلیفی اجرا ایتمش اولیور فقط اطراده وانتظام ایله یعنی دها مساعد ونافع شرائط ایله . . .

۱۸۳ بواوچنجی قاعده‌نك بزده‌کی تطبیقاتی. — قابینه‌اصولنك بو اوچنجی قاعده‌سنی تطبیق خصوصنده‌ده مشروطیت ماکنه‌سنی لایقیله ایشلده‌مامش اولدیغمزی وحتی قانون اساسینك استیضاحه متعلق ۳۸نجی ماده‌سنی: « . . . نتیجهٔ استیضاحده هیئت‌مبعوثانك اکثریت آراسیله حقنده‌عدم اعتمادبیان اولونان‌ناظر ساقطاولور. رئیس‌وکلا حقنده عدم اعتماد بیان اولونور ایسه هیئت وکلا هپ بردن سقوط‌ایدر » طرزنده تعدیل ایله بوس‌بوتون سقط برحاله قویدیغمزی اعتراف ایتملی‌یز .

اسقاط تعبیریله‌مجلس مبعوثانه عزلدن دهابیوك حق‌ویرلدیکی آشکاردر . بو ایسه قابینه اصولنك تشریح ایتدیکمز اوچنجی قاعده‌سیله طبان طبانه ضددر . زیرا عزل ایتمك حقی پادشاهکدر مجلس مبعوثانك عدم اعتماد بیان ایتمسی‌عزل دکلدر. بورادەغایت اینجه برمیخانزمه‌یی تعریف لازم کلیور . شویله‌که مجلس مبعوثان بر هیئت وکلا حقنده یالکز عدم اعتماد قراری ویرمز. دها پك

چوق مقررات واردرکه مجلس مبعوثان ایله مجلس وکلا ارەسندەکی آهنکی بوزەبیلیر . اصلاح وادارهٔ دولت ایچون شدتله ملتزم بر قانونك ، بر تکلیفك، برتدبیر اداری ومالینك ردی، حکومتجه غیرملتزم برتکلیفك قبولی ، علی العاده بر قرار مؤاخذه وتنقید دخی برقابینەنك چکیلمسنی انتاج ایدەبیلیر کذلك اکثریتی موجود اولان بر قابینه بیله بعض احوال فوق العادەده کندیسنی لازم اولدیغی درجەده نفوذ معنوی ایله مسلح عد ایتمیەرك ترك اقتدار ایدر؛ بناءً علیه قابینەنك سقوطنی عدم اعتماد قرارینه تعلیق ایتمك اجراآت دولتی پك محدود بر دستوره صیقیشدیرمق دیمکدر .

واقعا بر مجلس مبعوثانك عدم اعتمادی بر هیئت وکلانك چکیلمسی ایچون پك اساسلی حتی اك اساسلی ومؤثر برسببدر . انجق بعض احوال فوق العاده واستثنائیەده عدم اعتماد قرارینك قابینه حیاتی اوزرنده حائز تأثیر اولمامسی دولتك منفعت عالیەسنه دها موافق اولەبیلیر . ایمدی قانونده بو درجه قطعی برصراحت بولونمسی بویله بر منفعت فوق العادەیه رغماً قابینەنك قطعی صورتده رأس کاردن تباعدینه وبناءً علیه دولتك نا قابل تعمیر برضرره دوچار اولمسنه بادی اولور. قابینەلرك عدم اعتماد قراری اوزرینه چکیلمسی محصول تعاملدر . بو تعاملی قوانین اساسیەنك متون صریحەسنه قدر ادخاله حاجت یوقدر . حکمدار بعض احوال فوق العادەده هیئت وکلاسنی حقلی و مبعوثانی حقسز عد ایده بیلملی ومجلس

مبعوثانی انتخابات جدیده‌یه مراجعت شرطیله فسخ ایلیه‌بیلملیدر، قانون اساسیمز ایسه بواحتماله میدان ویرمیور قطعی وقیصه بر اسقاط ضربه‌سیله بوتون بواحتمالاتی کوکندن کسیور .

اساساً عدم‌اعتمادقراری ، اوزرینه برقابینه‌نك سقوطی برامر طبیعی‌در. یالکز بوامرطبیعی‌یی بوتون صراحتیله قانونه درج ایتمك ـ بعض احوال فوق‌العاده ایچون احتیاطه‌رعایت‌لزومنه بناءً ـ جائز دکلدر . مقام حکمداری انجق مجلس مبعوثان ایله کچینه‌بیله‌جك، قابلیت حیاتیه‌سی اونکله ممزوج اوله‌جق برقابینه نصب‌وتعیین ایده بیلنجه عدم اعتماده اوغرایان برهیئت وکلایی مجلس مبعوثانه رغماً رأس کارده طوتمسی مملکتده ایش کورولمسنی ارزو ایتمه‌مسی دیمکدر . شو حالده مجلس مبعوثانی فسخ ایتمدیکنه نظراً مجلس وکلایی تبدیل ایتمسی ذاتاً ضروری برنتیجه اولور.یالکز تعامل باشقه درلو اولیور عدم اعتماده دوچار اولدیغی ایچون بهمه‌حال حکمدار طرفندن‌ده عزل اولونه‌جق اولان برهیئت وکلا عزل ایدلمدن اول کندیسی استعفا ایدر .

۱۸٤ قابینه‌نك انکلتره‌ده تاریخی . — قابینه‌ده، سائر انکلیزمؤسسات سیاسیه‌سی کبی محصول زماندرو ادوارمختلفهٔ تاریخیه‌نك ثمرهٔ تکاملیدر . بوده‌دیکر مؤسسات کبی مدیدبرتفکرك، علمی برنظریه‌نك نتیجهٔ منطقیه‌سی دکل ، فعلی بر احتیاجك‌دفعی عاجل بعض‌ضرورتلرك زاده‌سیدر . بدایتده بر تدبیر شکلنده‌تقرر ایدن وحتی خلاف قانون بر سوء استعمال‌عد ایدیلن «قابینه» ده‌نهایت‌مرور زمانله، سوق‌وقوعات ایله‌انکلیزحیات سیاسیه‌سنك لازم غیر مفارق اولمش ونه‌دن صوکرا حقیقةً نظریات علمیه‌یه، احتیاجات

بشریه‌یه اك موافق اصولك بو اصول اولدیغی تبین ایده‌رك همان کافهٔ ممالکده مابه‌التطبیق اولدیغی کبی بالجمله علم دولت وحقوق اساسیه مؤلفلرینی تدقیق لدنیاتنه مجبور ایتمشدر .

انکلیز قراللرینك سائر مملکتلرده اولدیغی وجهله اوته‌دن بری بویوك مأمورلری ، بویوك کاتبلری (Secretaire d'Etat)وار ایدی .

دیکر طرفدن دائمی بر مجلس مخصوصلری (Privy council) وار ایدی که مهام امور دولت اوراده استشاره اولنور ایدی . بو مجلس مخصوصك صلاحیتی بر اره‌لق او قدر وسعت و اهمیت اکتساب ایلدی‌که (تودور) وبالاخره (استوارت) خاندانی زماننده صلاحیت قضائیه‌نك بعض اقسامی بیله کندیسنه تفویض اولنمشدر ، [*]

---

[*] انکلیز اصول مشروطیتی موجبنجه بالجمله اجراآت حکمداری مجلس مخصوص واسطه‌سیله جریان ایدر حکمدار تبعه‌سنه عائد اولان بیانامه‌لری مجلس مخصوصی واسطه‌سیله تنظیم ایتدیرر ، پارلمنتویی اجتماعه دعوت ، تعطیل و فسخ ایدر . اسقوچیا لوردلرینك انتخابنی امر و محاربه اعلان ، صلح عقد ، قانون مخصوصه مالك اولمیان مستملکاته متعلق قانونلر نشر و اعلان ، مستملکات پارلمنتولرینك مقرراتنی تصدیق ویا رد ایدر . . الخ

پك اسکی اولان بو مجلس خاندان قرالی‌یه منسوب پرنسلردن ، اك بویوك مأمورین روحانیه‌دن ، (قانتربوری ، یورق باش پسقپوسلری ، لوندره پسقپوسی کبی) ۸۹ جسمانی لورددن ، بوتون قابینه اعضای حالیه و سابقه‌سندن عوام قمارەسی رئیسندن و محکمه‌لر ایله اردویه منسوب اك بویوك مأمورلردن مرکبدر . مذاکراتی سوق و اداره ایدن دائما وکلادن اولمق لازم کلن مجلس مخصوص رئیسیدر نظریاتجه مجلس مخصوص مقام قرالینك یکانه مجلس مشروع و مسئولیدر انجق فعلیاتده مجلس وکلانك آنك یرینی طوتمسی احوال فوق العاده مستثنا اولدیغی حالده تدریجاً عادت اولمشدر ،

مجلس مخصوصك (ییلدیزلی اوطەسی) امور عدلیه ایله اشتغال ایدر ایدی‌که آنجق ١٦٤١ سنه‌سنده یعنی برنجی شارل اوزون پارلمنتویه قارشی ضعیف دوشمکه باشلادیغی هنکاملرده لغو اولونمشدر . مجلس مخصوصك اك مهم دورۀ اقبالی اون دردنجی ، اون بشنجی ، اون‌التنجی عصرلره مصادفدر .

اون التنجی عصر اواخرنده و اون یدنجی عصر اوائلنده مجلس اعضاسندن بعض ذوات ایله وکلا خدمتنی ایفا ایدن بویوك کاتبلرك بر قسمی دیکرلرندن افراز اولونەرق محرم بر مجلس تشکیل ایتمشلردرکه قرال اك نازك، اك مهم واك مکتوم ایشلری بونلره تودیع ایدرایدی. بناءً علیه مقررات مجلس مخصوصك‌هیئت عمومیه‌سنده دکل، بوکوچوك مجلسده‌اتخاذ اولونور ایدی .

ایشته بو مجلس مختلفناملردن صوکرا نهایت قابینه عنوانیله یاد ایدلدی ذاتاً دها اول‌ده قرال آره‌صره مجلس مخصوص اعضاسی ایچندن اك زیاده اعتماد ایتدیکی ذوات ایله محرمانه تعاطیء افکار ایدر ایدی . . . آنجق استوارت خاندانی زماننده بو تعاطیء افکار و استشاره کیفیتی بر عادت مستمره حالنی آلمش ایدی . بونکله برابر قابینه قانونی بر مؤسسه اولمق ایچون اقتضا ایدن اوصافی حائز دکل ایدی .

حتی انکلیز قواعد سیاستنه مخالفدر دیه قابینه علیهنده دفعاتله تجاوزات و مؤاخذات واقع اولمشدر .

پارلمنتونك برنجی شارل علیهنده‌کی شکایاتندن بری بو قابینه‌مسئله‌سی اولدیغی کبی ١٧٠٠ تاریخلی آقت ده‌تابلیسمانك ماده‌لرندن بری‌ده قابینه علیهنده موادی محتوی ایدی .

برنجی شارلك اسباب اعدامندن برینی قابینه تشکیل ایتدیکی حالده ایکنجی شارل ینه (قابینه) صاحبی اولمقدن کندیسنی منع ایده‌مامش

حق (Cabal) نامیله معروف بش مشاور مخصوصدن مرکب مشهور بر مجلس تشکیل ایلمش ایدی . [*]

قرالك بویله اك محرم کیمسه‌لرله تعاطیء افکار ایتمسی حقیقةً بر مجبوریت سیاسیه حالنی آلمش ایدی . حکومتك وظائف داخلیه وخارجیه‌سی آرتمش ونزاکت پیدا ایتمش اولدیغی بر هنکامده حرکات واجرا آت حکومتك وحدتنی تأمین ایچون کثرتدن ممکن مرتبه اجتناب لازم کلیر ایدی .

بوتون مجلس مخصوص اعضاسنی فعلاً اجرا آته تشریکه امکان یوق ایدی بو صورتله مجلس مخصوص اعضاسنك کثرتی نفوذینك آزالمسنی و حائز اولدیغی صلاحیتلرك امور اجرایه متعلق ایسه قابینه‌یه، امور تشریعیه‌یه متعلق ایسه پارلمنتویه انتقالنی موجب اولمشدر .

مجلس مخصوصی احیا ایچون مؤخراً وازجمله اوچنجی کییوم دورانز ایله قرالیچه آننا زمانلرنده وقوعه کلان تشبثلر ثمره‌دار اولهمامشدر

شو حالده زمانمزده کوردیکمز قابینه اون یدنجی عصرك نصف اولنده اکتساب وجود ایتمش اولان قابینه‌در . آنجق او وقتکی قابینه ایله زمانمز قابینه‌سی ارەسنده بر فرق عظیم ، حتی دیه‌بیلیرزکه برتضاد تام موجوددر .

فی الحقیقه ، او وقتکی قابینه‌قرالك ، شخص قرالینك، قوهٔ اجرائیه رئیسنك قابینه‌سی ایدی . حالبوکه شمدی تدریجاً اویله بر شکل حاصل اولدی‌که ظاهرده قابینه قرال طرفندن منصوب اولمقله برابر حقیقتده کندیسنی نصب ایدن پارلمنتودر . و قراله قارشو تماماً مستقلدر .

---

[*] قابال ، زمانك اك معروف و قرال نزدنده اك مقبول ومعتبر بش ذاتك اسامیسنده‌کی باش‌حروفاتك مجموعندن عبارتدرکه بونلردر ، قلیفوردClifford آرلینغتون Arlingthon، بوکنغامBukuigham ، آسله‌ی Ashley ، لوده‌ردال Loderdale در . قابال قرالك مقربینی مقامنده برکزیده هیئت حالنده ایدی‌که بو اسم بر نوع سحربازلق معناسنده‌ده کاور .

بالخاصه ، ۱٦۸۸ انقلابندن صوکرا حاصل اولان بو ترقیات تدریجیه بر ضرورت فعلیه نتیجه‌سی ایدی پارلمنتونك غلبه‌سی اوقدر تام؛ ویرکو وضع ایتمك ، اردو مرتباتنی تعیین ایلمك حقنده‌کی صلاحیتی او درجه‌نافذ اولمش ایدی‌که قرال ایچون پارلمنتو ایله‌هم آهنك اولمقسزین ادارهٔ مملکت مستحیل ویا هیچ اولمازسه‌پك زیاده مشکل بر حاله کلمش ایدی .

بو آهنکی حصوله کتیرمك ایچون اك بسیط واك امین‌بر چاره قابینه اعضاسنی پارلمنتوده حائز اکثریت اولان فرقه اعضاسندن انتخاب ایتمکدن عبارت ایدی .

فرقه اعضاسندن قابینه‌یی تشکیل ایلمك ممکن اولسه دخی هیچ اولمازسه بو اکثریت اوزرینه اجرای نفوذ ایده‌بیله‌جك و اونلری قوللانه‌جق ذواته مراجعت اولنمق ضروری ایدی . . . .

آنجق بدایتده ، یعنی اون یدنجی عصر بدایتنه قدر مقام‌حکمداری بو اصوله ـ ادارهٔ مصلحت نقطهٔ نظرندن و کرهاًـ عادتا موقت برچاره اولمق اوزره مراجعت ایدر ایدی .

کییوم دورانژ زماننده (ویغ)لر متجانس بر اکثریتی احرازه باشلادقلرندن قرال دخی ویغ قابینه‌سی تشکیلنه مجبور اولمش ایدی . آنجق دها صوکرا اون سکزنجی عصرك نصف اولنده قابینه‌لرده بو مجانست تامه‌یی تأمین ممکن اوله‌مامش و غریب بعض مباینتلر مشاهده اولنمشدر . فی‌الحقیقه قابینه‌لرده علی الاکثر ایکی عنصر مشاهده اولنمقده ایدی : بونلرك برنجیسی بالفعل قابینه اعضاسی اولانلر ایدیکه یالکز اونلر زمام اداره‌یی اله آلمشلر ایدی . اك محرم ، اك مهم اوراق و معاملات بالطبع بونلر یدینه توديع اولنور ایدی . . . ایکنجیسی ، نوعما فخری اعضا ایدیلرکه فخری اولمق و حکومته فعلاً اشتراك ایتمامکله برابر ینه قابینه‌ده اخذ موقع ایدرلر ایدی . . . بو صورتله سقوط ایدن ، ایشدن چکیلمکه مجبور اولان ناظرلر رأس کاره کچن خصمای سیاسیه‌لرینك یانی باشنده اخذ موقع ایده‌بیلورلر ایدی .

١٧٨٢ سنه‌سنه قدر بو اعضای فخریه قابینه‌دن نابدید اولمامشلردر بو صورتله ادارهٔ امورك نه درجه مشكل اولدیغنی بیانه حاجت كورمیز مقام حكمداری ایكی وكلایی ابقا ایتمكله قابینه‌یی ایستدیكی كبی اوینا تمق صلاحیتنی احراز ایلیور ایدی .

بونكله برابر ، قابینه‌لرك قراللر نفوذندن قورتلمسی دها اسكیدر وبوده صرف اثر تصادف اولان بر سببدن ایلری كلمشدر .

اوچنجی كییوم ، واقعا اسلافی كبی وكلاسنی كندی قابینه‌سنده اجتماعه دعوت و مذاكراته ریاست ایدر ایدی ... هر بازار وكلاسنه ریاست ایدن قرالیچه آننا زماننده دخی پایدار اولان بو عادت برنجی ژورژ زماننده انقطاعه اوغرامشدر ... المان اولدیغی ایچون مذاكراتك طرز جریانی تعقیبده مشكلات چكن هانووره‌لی برنجی ژورژ بالطبع ریاستی ایفا ایده‌میه‌رك مجلسده اثبات وجود ایتمز اولمشدر . ایكنجی ژورژ زماننده ایسه وكلانك قرال حضورنده اولمیه‌رق اجرای مذاكرات ایتملری آرتق بر عادت مؤسسه حكمنی آلمش ایدی . اوچنجی ژورژ زماننده عادت سابقه‌یی اعاده ایچون بر تشبث واقع اولمش ایسه‌ده دوام ایتمامشدر .

١٨٥ انكلتره‌قابینه‌سنك خصوصیت‌حالی . — انكلتره‌قابینه‌سنك دیكر قابینه‌لره نظراً پك‌چوق فرقلری واردر . انكلتره قابینه‌سی دیكر یرلرده اولدیغی كبی اولجه عددی معین و محدود ناظرلردن تركب ایتمز . بوندن ماعدا انكلتره‌ده ناظرلق وظیفه‌سنی‌ایفا ایدن ذواتك‌مختلف عنوانلری واردر وبو وظیفه‌لری علی‌الاكثر‌مختلف منابع تاریخیه‌دن نشأت ایدر . نه قانون ونه‌عادت قابینه اركانندن اولان وقابینه مذاكره‌سنه اشتراكی اقتضا ایدن مأمورلرك كیملر اولدیغنی تعیین ایتمز . قابینه اركانی متبدل وغیر معیندر عددینی

موافقت قرالی ایله تعیین و تحدید ایتمك قابینه‌یی تشکیله مأمور اولان ذاتك عهده‌سنه دوشر .

مع مافیه خزینه برنجی لوردی، مالیه ناظری (Chancelier de l'échiquier) لوردلر قماره‌سی رئیسی که عین زمانده هیئت حکامك رئیسی وعدلیه ناظریدر . بحریه برنجی لوردی ، مجلس مخصوص رئیسی، داخلیه، حربیه، خارجیه مستملکات وهندستان ناظرلری همان دائما قابینه اعضاسندندرلر .

بوندن ماعدا قابینه‌ایله برابر دوشن وپارلمنتونك اکثریتندن افراز ایدیلان بعض ذواتی بالاده‌کی اون ذاته علاوه ایتملیدر . بونلرده بر وجه آتیدر :

اولا : اوچ خزینه لوردی که ذاتاً خزینه برنجی لوردلغنك وظائفی پك اهمیتسز اولدیغندن اوکا معاون مقامنده اولان بو اوچ ذاتك ایشی مشهور لورد (قازنینغ)ك افاده‌سنه نظراً همان مجلس مبعوثانده ناظرلری القشلامقدن عبارت اولویور. بو اوچ ذات بیوك ناظر اولمق ایچون عادتا تعلیم یاپارلر . بونلرك ریاستی خزینه برنجی لوردنده‌در خزینـه ایکنجی لوردی بالفعل مالیـه ناظری اولان Chancelier de l'échiquier در بشی بردن امور مهمهٔ مالیه‌یی درعهده ایدرلر. فقط باشلیجه وظیفهٔ مالیه، مالیه ناظرینه مودوعدر.

ثانیاً : مهر مخصوص حاملی لورد (Lord du sceau privé)که وظیفه‌سی بعض براتلره وبویوك شانسلیه‌لره (یعنی عدلیه ناظری ولوردلر قماره‌سی رئیسی) بویوك مهری وضع ایتمك ایچون امر

قرالی‌یی مبلغ اوراقه خصوصی مهر قرالی‌یی وضع ایتمکدر. صحتی وسنی فعالیتی مستلزم مشاغله مساعد اولمیان وفقط باش وکیل طرفندن قابینه‌یه ادخالی مطلوب اولان اسکی بر حکومت آدمنه تفویض اولونمق معتاددر.

ثالثاً: بحریه‌نك بش لوردی که برنجی لورد بحریه ناظری دیمکدر. یالکز بوذات پارلمنتویه منسوب اولوب دیکر درت لورد بحریه‌یه منسوبدرلر. کندیسنه بری دائمی دیکری قابینه ایله برابر سقوط ایتمك اوزره مستشاره مشابه ایکی معاون ویریلورکه بونلره بحریه کاتبی دینور.

رابعاً لانقاستر دوقه‌لغی شانسلیه‌سی که صرف فخری بر مأموریت اولدیغی حالده بر ووقتلر زراعت مجلس عمومیسنه ریاست ایتمکده ایدی.

خامساً: زراعت قلمی رئیسی که امور صیدیه‌یه‌ده باقار وزراعت ناظری مقامنده‌در.

سادساً: تجارت هیئتی رئیسی که بر نوع تجارت ناظریدر. تجارت هیئتی بر رئیسدن، لوردلر قماره‌سی رئیسندن، بش وکلادن وعوام قماره‌سی رئیسندن مرکبدر. حقیقتده بوذوات اصلا اجتماع ایتمزلر وبوتون ایشلری رئیس بر تجارت ناظری کبی رؤیت ایدر.

سابعاً: حکومت محلیه هیئتی رئیسی که قونتلق، پارواس وناحیه ومحلی مجلسلرینه نظارت ومراقبه اجرا ایدر؛ امور صحیه وفقرا ویرکوسی ایله وجوده کلن امور خیریه و تنظیفات عمومیه بوذاتك تحت اداره‌سنده جریان ایلر.

ثامناً: معارف عمومیه قلمی رئیسی که بر نوع معارف ناظریدر واهمیتی صوك سنه‌لرده تزاید ایتمشدر. صنایع وفنون ومعادن مکتبلری ایله موزه‌لر آکا تابعدر تحصیل عالی دارالفنونلرده جاری اولدیغندن تماميله مستقل ومعارف نظارتنه غیر تابعدر .

تاسعاً: مبانی و انشاآت رسمیه برنجی قومیسری که نافعه ناظری در . بوده نظری اوله‌رق وکلادن مرکب برهیئتك برنجی قومیسری ایسه‌ده حقیقتده بومجلس اصلا طوپلانماز وبناءً علیه مثلا برایکنجی قومیسر یوقدر .

عاشراً: پوسته ناظری (پوسته افندیسی)

حادی عشر: مدعی عمومی (Attorney géneral)

ثانی عشر: مدعی عمومی معاونی (Solicitor general)

بونلرك هر ایکیسی لوردلر قاره‌سی رئیسی والك بویوك حاکم وعدلیه ناظری اولان شانسلیه‌یه معاوندرلر وحکمداری محاکم حضورنده تمثیل ایدرلر. اکثریا عوام قاره‌سنك الك محترم ذواتی میانندن افراز ایدیلورلر؛ مقام حکمداری‌یه عائد اولمیان دعاویده خصوصی دعوالری درعهده ایتمك صلاحیتی حائزدرلر .

ثالث عشر: داخلیه، خارجیه، حربیه، مستملکات وهندستان نظارتی مستشارلری که دائمی مستشارلر دکل پارلمنتویه تابع سیاسی و موقت مستشارلردر .

رابع عشر : خزینه‌یه مربوط ایکی ناظر که Secretaries of the treasury بالاده ایضاح ایتدیکمز خزینه لوردلغی

هیئتندن خارجدر وسیاسی وموقت وپارلمنتویه قارشو مسئولدرلر.

خامس عشر: بحریه کاتبی‌که بوقاریده تعریف ایتدیکمز بالفعل بحریه ناظری اولان بحریه برنجی لوردی دکلدر وبر نوع مستشار سیاسیدر . (اوچنجی ماده‌یه باق)

سادس عشر: اسقوچیا کاتبی ، یعنی ناظری‌که ١٨٨٥ دن بری موجوددر . وظیفه‌سی اسقوچیایه متعلق امور حربیه ، ضابطه ، معارف، صیدماهی ، حبسخانه، بازار وپنایر ، طرق ومعابر وسیر سفائن ورسوم محلیه‌یه باقمقدر .

سابع عشر : اسقوچیا اووقاتی لورد ایله مدعی عمومی Solicitor gènéral که بوایکی ذات پارلمنتو اعضاسندن واسقوچیا اووقاتلر هیئتندن انتخاب اولونورلر واسقوچیا ناظرینه معاونت ایدرلر.

ثامن عشر : ایرلانده لوردی وخدیوی‌که دوبلنده اقامت وسنوی یکرمی بیك انکلیز لیراسی اخذ ایدر دائما لوردلر قماره‌سی اعضاسندن وپروتستان دینه منسوب اولور .

مقام حکمدارینك، قرالیتك سائر اقسامنده‌کی صلاحیتلرندن برقسمی ایرلانده ایچون کندیسنه مودوعدر وایشته بوندن طولایی حق عفوه وحتی بعض احوال فوق العاده‌ده جریان قانونی‌یی تعطیله یعنی برنوع ادارهٔ عرفیه اعلانه حقی واردر. آلتمش اعضادن مرکب برمجلس مخصوص کندیسنه رفاقت ایدر .

تاسع عشر: ایرلانده باش وکیلی‌که حقیقتده ایرلانده خدیوینك وظائفنی اوایفا ایدر زیرا خدیوك وظیفه‌سی دها زیاده حکمداری

تمثیلدر بوذات عوام قاره‌سی اعضاسی میاننده انتخاب اولونور.

انکلتره واسقوچیا ایچون اولدیغی کبی برباش مدعی عمومی (Attorney générol) وبر معاونی (Solicitor général)ی واردرکه قرالی محاکم حضورنده تمثیل ایدرلر ، عینی وضعیت حقوقیه‌یه مالکدرلر .

قابینه ارکاننه‌ویریلان معاشات‌ده‌غیرمساویدربویوك شانسلیه‌نك اك بویوك محکمه رئیسی صفتیله الی بیك ولوردلر قاره‌سی رئیسی صفتیله درت بیك‌که من حیث‌المجموع اون بیك انکلیز لیراسی معاش سنویسی واردر . خزینه برنجی لوردی ؛ مالیه ناظری ودیکر بش ناظر (یعنی خارجیه ، داخلیه ، حربیه ، مستملکات وهندستان ناظری) سنوی بش بیك، بحریه برنجی لوردی‌ایله ایرلانده‌باش وکیلی دردر بیك‌بش یوز انکلیز لیراسی آلمقده‌درلر. پوسته‌ناظرینك‌ایکی‌بیك‌بش‌یوز،دیکر ناظرلرك‌ایکی‌بیك‌انکلیزلیراسی معاش‌سنویلری‌واردر.عنوانلری«پك‌محترم» Right honorableدر.

قابینه‌نك‌دیکر مملکتلره‌نظراً برفرقی‌ده نظارتك‌اداره‌مأموروندن زیاده‌سیاسی مأمورلراولمسی ووقتلریله مشغولیتلرینك قسم اعظمنی پارلمنتویه حصر ایتملریدر . سیاسی وظیفه‌لرنده کندیلرینه سیاسی مستشارلر معاونت ایدر. انجق ناظر عوام قاره‌سنه منسوب ایسه مستشاری لوردلر قاره‌سندن ناظر لوردلر قاره‌سنه منسوب ایسه مستشاری عوام‌قاره‌سندن انتخاب‌ایدیلورزیرا ناظرلرك‌ایکی مجلسه سربستیٔ دخوللری یوقدر .

وظیفه‌لری بو درجه سیاسی یعنی تحوله تابع اولان ذواتك ادارهٔ حکومتده اسباب موفقیتلرینه کلنجه اونی دائمی مستشارلرده آرامق لازم کلیر. دائمی مستشارلر قابینه تبدلاتنه تابع دکلدرلر. نظارتك سلسلهٔ مأموریتنه ریاست ایدرلر وبوتون انکلتره‌نك عادات ومآثر قدیمنی محافظه ایدرلر. کرك بونلر وکرك معیتلری سیاسیات بارومترهسنه تابع اولمازلر.

حکمدارلق و حقوق سلطنت

١٨٦ حکمدارلغك ماهیتی. — بالاده‌کی تفصیلاتك اعطاسندن صوکره معما کبی برسؤال پیش تفحصمزه دیکیلیور قوهٔ اجرائیه‌نك رئیسی ایستر ارثی ویا منتخب بر حکمدار اولسون، ایستر موقت برزمان ایچون منتخب بررئیس جمهور بولونسون حکمداره ویا رئیس جمهوره اصول مشروطیت مطلقه‌ده ارتق نه ایش، نه‌وظیفه قالیور؟ پك مقید، پك واسع وپك بویوك بروظیفه... فقط بو وظیفه‌یی تعریف و ایضاح ایتمدن اول مقام حکمدارینك موقع و ماهیتی و حقوق سلطنتك نه‌دن عبارت اولدیغی حقنده بعض معلومات مجمله ویرمك ایجاب ایدر.

حکمدارلق شرقده‌اولسون غربده‌اولسون اك قدیم اعصاردن بری بدایةً انتخاب ماهیتی حائز ایکن مرور زمان ایله وراثت شکلنه منقلب اولدیغی تاریخك تدقیقاتندن وحکمدارلق ماهیتنك ضروری اوله‌رق اکتساب ایده‌بیله‌جکی صفحاتك نتایجندن عد ایدیلور.

بدایةً انتخابی ، انتهاءً ارثی اولان بو مقام غربده شکل ارثیتی
دها زیاده اکتساب ایتمش اولدیغی حالده شرقده بیعت و خلع
معامله‌لرینك دوامی هر حاله رغماً حکمدارلقده انتخاب عنصرینك
نابدید اولمدیغنی کوستریر حکمدارلغك وضع حقوقیسی و صورت
تلقیسی حقنده شرق وغرب ارهسنده موجود فرق عظیمی غایت
مهم بر قاچ مثال ایله کوستره‌بیلیرز :

بعض اقوام غربیه‌ده مقام حکمداری قادینلره انتقال
ایده‌بیلیر ایسه‌ده شرقده امام وسلطان مطلقا ارکك اولملیدر .

کذلك بعض اقوام غربیه‌ده بعض نقایص بدنیه و معنویه‌یه
رغماً حکمدار خلع ایله اسقاط اولنه‌میه‌رق بر نائب حکومت
ایله ادارهٔ امور دولت مجبوری ایکن شرقده بو کبی نقایص
معنویه ومادیه اسباب سقوطیه و خلعیه‌دن معدوددر . صاغرلق ،
کورلك ، جنت ، عته کبی .

غربده برحکمدار وظائف حکمدارانه‌سنی پایمال ایدر ، ظلم
و اعتساف ایله مألوف اولور ، شرف سلطنتی مخل بر جرم عادی
ارتکاب ایدر والحاصل حیات خصوصیه‌سی عیوب و نقایص ایله
چوك درجه آلوده اولور ایسه بو کبی اسباب نهایت حکمدارك
برنائب حکومت ایله تحت حجره آلنمسنه‌بادی اوله‌بیلیر. بزده ایسه
بو احوالك جمله‌سی خلعك اسبابندندر .

بلونچلی حقوق عمومیه و سیاسیه نام اثرینك یدنجی فصلنده
مقام سلطنتك نه کبی اشکال‌ایله اضاعه ایدیله‌جکنی تعداد ایدرایکن
خامی‌ده ذکر ایدییور ودییورکه : « قرون وسطاده اکثریا

استعمال اولونان بوطريق الا ن جمهوريتلرده جاى قبول كورمكده ايسه‌ده دورحاضرده قبول ايديلن حقوق سلطنت Droit monar-chique بونى اصلا تجويز ايتمز . »

حكمدارلق نه كبى مؤثرات وعوامل نتيجه‌سنده وجوده كله‌بيلير؟ اسمنى ذكر ايتديكمز بلونچلى حكمدارلغى بروجه آتى اسبابه ارجاع ايدييور :

اولا: انتخاب.. روماحقوق سياسيه وعموميه‌سنده قرون وسطاده مأمورين روحانيه طرفندن اداره ايديلن بكلكلرده ، پاپايه عائد حكومتلرده ، مجارستانده ، لهستانده ، قيدحياتله منتخب برذاتى (دوجـه) انتخـاب ايدن ونديكده وروماية وارث اولان المان ايمپراطورلغنده حكمدارك منتخب اولمسى قاعده ايدى . [خلفاى راشدين دورنده‌ده انتخابك اصل اولديغنى كورمش ايدك]

ثانياً: وراثت تدريجـاً تقرر وتعمم ايدرك شمدى بر قاعدهٔ عموميه حالنى آلمشدر .

ثالثاً : قارطاجه‌ده واسـكى جرمن اقوامنده تصـادف ايديلن وراثتله انتخاب قاريشيق بر طرز مختلط .

رابعاً : برنوع ولايت عهد اصولى كه روماده ايمپراطورلر بونى ياپارلر ايدى بويوك پتروده . بر مـدت ايچون بو اصـولى تطبيق ايتـديرمش ايدى [بزده‌كى ولايت عهد اصـولنك ماهيتنى بحث مخصوصنده سويلدك] .

خامساً: برحكمدار طرفندن باشقه برذاته حكمدارلق توجيهى كه

فارولینژیه‌ن حکمدارلری ، المانیا ایمپراطورلری ، ناپولیون بونی‌
یاپمش اولدقلری کبی عثمانلی حکمدارلری‌ده کرك مقدما افلاق ،
بغدان ، مجارستانده وکرك مؤخراً حادث اولان حکومات جدیده‌ده
بونی یاپمشلردر .

سادساً: بالخاصه‌یکی بر دولت تشکیل ایدلدیکی زمان عقد اولونان
دولی برعهدنامه ایله بر حکمدارلق وجوده کتیریلیر .

سابعاً: اخلاقاً غیرمحق اولدیغی حالده غصب دخی دینیله‌بیله‌جك
اولان تملك صورتیله حکمدارلق تأسس ایدر انجق بواصول
غیر طبیعی وحرب واختلال زمانلرنده کثرتله واقعدر .

ثامناً: اجنبی ونافذ بر قوهٔ خارجیه‌ایله .

مع مافیه الك زیاده متعامل اولان اصوللر ، انتخاب ایله
وراثتدر . زمانمزده وراثت بوس‌بوتون تعمم ایتمشدر . انتخاب
نه قدر نظری وعلمی بر حقیقت اولورایسه اولسون (حاکمیت
ملیه وحکمدارلق بحثنه مراجعت اولونه) وراثت دخی پك‌چوق
فوائد اجتماعیه تأمین ایده‌بیلمکده‌در . انتخابده الیق دکل اقوی
اولان کیمسه‌نك کندینی حق ایله اصلا مناسبتی اولمیان طریقلره
مراجعت صورتیله مقام اقتداره کچمسی ممکندر . انتخابده ایکی
و یازیاده‌ذواتك انتخاب اولونمسی وبناءً علیه فتنه‌واختلاف قاپیسنك
آچیلمسی واردر . انتخاب ایله حکمدار نصب اولونسه مملکتده
تأسس ایده‌جك حکمدار خاندانلری چوغالیر ومدعیات ومدعیلر
آرتار انتخاب اولنان هرحکمدار دائما اصول انتخابی دکیشدیروب

وراثتی کندی اولادینه حصر ایچون قانون اساسی‌یی تغییره ساعی اولور .

خلاصه حکمدارلغك منحصراً انتخابه تابع اولمسی فعلاً بعض مضرات ایقاع ایتدیکندن وراثت اصولی پك چوق محاذیر نظریه‌سنه وحتی بعض محاذیر فعلیه‌سنه رغماً دها زیاده تعمم ایلمشدر.

حکمدارلق هر هانکی عاملك تأثیریله وجوده کلمش اولورسه اولسون هر حالده بوتون قوای دولتی نفسنده جمع ایتمش بر مقام اولمق اوزره طانمشدر . مشروطیت تأسس ایتدیکی اعصارده حکمدارلر بو حقلرینی بلا قید و شرط استعمال ایدرلر ایکن مشروطیت اصوللرینك انتشاری وقوانین اساسیه‌نك نشر واعلانی اوزرینه حکمدارلرك بوتون قوای دولتی جامع اولان دائرهٔ حق وصلاحیتلری بالاده‌کی فصلده تعریف ایتدیکمز اشکال دائره‌سنده تعدیل وتقییده اوغرامشدر.

١٨٧ عثمانلی قانون اساسیسنده حکمدارك حقوق — حقوق سلطنت نظریاتجه نه‌دن عبارتدر ؟ فعلاً نه صورتله استعمال ایدیله‌بیلیر؟ بو نقطه‌لری‌ده ایضاحه لزوم واردر .

بعضلری ملتلرك ، پارلمنتولرك وپارلمنتولره استنادایدن قابینه‌لرك ساحهٔ فعالیت ونفوذینی کوره‌رك حکمدارلری دولتك الك بویوك تشریفات مأموری کبی تاقی ایتمك ایسترلر . حکمدارك کرك

تشریفات امورنده ، کرك سائر معاملات دولتك یالکز شکله متعلق صفحاتنده ایفا ایلدیکی وظیفه بیله ـ عصر حاضر هنوز ظاهرپرستلکدن سیلکنمکه موافق اولمدیغی ایچون ـ حد ذاتنده استخفاف اولونه‌ماز ایسه‌ده بر حکمدارك بوتون وظیفه‌سی و بوتون خدمتی بویله تکلفات مراسمپروریدن عبارت قالمسی‌ده تجویز اولونه‌ماز . اصول مشروطیت مطلقه‌ده حکمدارك و حتی رئیس جمهورك حقیقی ومؤثر بر اقتداری واردر . قوهٔ اجرائیه‌نك رئیسی هیچ بر زمان عادی بر قوقله مشابه‌سنه ایندیریله‌من . حکومتك بالجمله افعال واجرا اتنده رأیی واردر .

انجق حکمدارك نفوذ فعلیسنی تصویر ایتمه‌دن اول قانون اساسی نقطهٔ نظرندن اقتدار حقوقیسی نه‌دن عبارت اولدیغی اکلاشیلمق ضروری کوریلور. فی الحقیقه عثمانلی قانون اساسیسی پادشاهه ناصل بر موقع ویریور :

قانون اساسینك اوچنجی مادهٔ معدله‌سی « سلطنت سنیهٔ عثمانیه خلافت کبرای اسلامیه‌یی حائز اوله‌رق سلالهٔ آل عثماندن اصول قدیمه‌سی وجهله اکبر اولاده عائددر » دییور کوریلیورکه خلافت و پادشاهلق مقام حکمداری‌یه دینی و دنیوی ایکی صفت بخش ایتمش اولیورکه دیکر بعض مملکتلر واز جمله انکلتره و روسیه بو قبیلدندر ، انکلتره‌ده و روسیه‌ده بر حکمدار نه قبل الجلوس نه بعدالجلوس قاتولیك اوله‌ماز. او درجه‌ده‌که انکلتره‌ده استو آرت خاندانته منسوب ایکنجی ژاق قتولیکلکی یوزندن سلطنتدن محروم

اولمش و بو كون بو صراحت ١٦٨٨ تاريخلى انكليز قانوننك متننه داخل اولمشدر .

ذات حكمرانينك صفت دينيه‌يى حائز اولديغنى كوسترن ديكر بر ماده‌ده شودر :

دردنجى ماده : « ذات حضرت پادشاهى حسب الخلافه دين اسلامك حاميسى وبالجمله تبعهٔ عثمانيه‌نك حكمدار وپادشاهيدر » .

ايشته بو صورتله عثمانلى حكمدارينك باشليجه ايكى صفتى ، صفت دينيه ودنيوسى موجود اولديغى وبو صفتلرك هر برينه عائد حقوق ووظائفه مالك بولونديغى تبين ايدر . صفت دينيه‌سى اعتباريله خطبه‌لرده نامى ذكر ايتديرر ، احكام شرعيه‌يى اجرا ومحافظه ايدر ، شيخ الاسلام تعيين ايده‌رك امورشرعيه‌نك حسن جريان وتمشيتنى تأمين ايلر .

ينه صفت دينيه‌سنك شكل دنيويسى اولان پادشاهلغى اعتباريله حقوق ووظائفى پك چوقدر . قانون اساسينك معدل ٣، ٧، ٢٧، ٣٥، ٤٣، ٤٤، ٤٥، ٥٤ ، و ٦٠ نجى ماده‌لرى بو حقوقك نه لى شيلردن عبارت اوله بيله‌جكنى مبيندر . بوحقوقك برقسمى طوغريدن طوغرى‌يه صفت اجرائيه‌ايله تظاهر ايدر ، ديكر برقسمى ايسه قوهٔ تشريعيه‌يه قارشودر . ذات حضرت پادشاهينك حين جلوسلرنده مجلس عموميده ومجلس مجتمع دكل ايسه ايلك اجتماعنده شرع شريف وقانون اساسى احكامنه رعايت ووطن وملته صداقت ايده‌جكنه يمين ايتمسى (٣ نجى ماده) ؛ قوانين عموميه‌نك تصديقيله اعلان مرعيتى

هر نوع قوانین تکلیفی ، مجلس عمومینك میعادنده کشاد وتعطیلی ،
مجلس عمومینك احوال فوق العادهده وقتندن اول اجتماعه دعوتی ،
٣٥ نجی ماده موجبنجه مجلس مبعوثانك اوچ آی ظرفنده
انتخاب اولونوب اجتماع ایتمك شرطیله وهیئت اعیانك موافقتیله
لدی الاقتضا فسخی ، (یدنجی ماده) مجلس عمومینك باارادهٔ سنیه
آچیلمسی وقاپانمسی (٤٣ نجی ماده) رأساً ویاخود مبعوثانك
اکثریت مطلقه‌سی طرفندن وقوع بوله‌جق طلب تحریری‌یه بناءً
مجلس عمومینك وقتندن اول آچیلمسی وهیئت عمومیه‌نك قراریله
ویارأساً مدت معینهٔ اجتماعیه‌نك تمدید اولونمسی ؛ (٤٤ نجی ماده)
ومجلس عمومینك یوم کشادنده رسم کشاد اجراسیله سنهٔ جاریه
ظرفنده دولتك احوال داخلیه ومناسبات خارجیه‌سنه وسنهٔ
آتیه‌ده اتخاذینه لزوم کورینه‌جك تدابیر وتشبثاته دائر برنطق
همایون قرائت اولونمسی ؛ (٤٥ نجی ماده) قوانین لایحه‌لری مجلس
مبعوثان واعیانده تدقیق وقبول اولونه‌رق لدی العرض تصدیق
ایله اجرای احکامنه ارادهٔ سنیه حضرت پادشاهی تعلق ایدرسه
دستور العمل اولمسی وعرض اولونان قانونلرك ایکی ماه ظرفنده
یا تصدیق ویاخود تکرار تدقیق ایدلمك اوزره اعاده ایدلمسی
واعاده اولونان قانونك تکرار مذاکره‌سنده اکثریت ثلثان ایله
قبولی مشروط اولمسی و مستعجلیتنه قرار ویرلمش اولان قانونلرك
اون کون ظرفنده یا تصدیق ویا اعاده اولونمسی (٥٤ نجی ماده) ؛
هیئت اعیانك رئیس واعضاسی نهایت مقداری هیئت مبعوثان

اعضاسنك ثلث مقدارینی تجاوز ایتمه‌مك اوزره طوغریدن طوغری‌یه طرف حضرت پادشاهیدن نصب ایدلمسی (٦٠ نجی ماده) ذات حضرت حكمدارینك قوۀ تشریعیه‌یه قارشو وضعیت ومناسبات متنوعه‌سنی ایضاح وارائه ایتمكده‌در .

برده ذات حضرت پادشاهینك منحصراً صفت اجرائیه‌یه عائد بر وضعیتلری واردركه اونی‌ده قانون اساسی تعیین ایلمشدر :

قانون مخصوصنه توفیقاً رتب ومناصب توجیهی، نشان اعطاسی صدراعظم وشیخ الاسلامك انتخاب وتعیینی ایله صدراعظمك تشكیل وعرض ایده‌جكی وكلانك تصدیق مأموریتلری، ایجابنده وكلانك علی الاصول عزل وتبدیلی ، دوائر حكومتك معاملاتنه وقوانینك صور اجرائیه‌سنه متعلق نظامنامه‌لر تنظیمی، احكام شرعیه وقانونیه‌نك محافظه واجراسی ، ایالات ممتازه‌نك شرائط امتیازیه‌لرینه توفیقاً اجرای توجیهاتی قوای بریه وبحریه‌نك قوماندەسی، حرب اعلانی، مصالحه عقدی، مجازات قانونیه‌نك تخفیف ویا عفوی علی العموم معاهدات عقدی حقوق مقدسۀ پادشاهیدندر (ماده ٧) بوندن ماعدا ٢٧ نجی ، ٢٨ نجی ویكرمی طقوزنجی ماده‌لر هیئت وكلانك ذات حضرت پادشاهی ایله اولان مناسبت و تماس و ارتباطنی تعیین ایتمكده‌در .

من وجه اجرا ومن وجه تشریعه متعلق وفقط اجرائی جهتی غالب بعض حقوق دها واردركه اونلرك‌ده ذكری لازمدر : مجلس عمومینك تصویبیله عفو عمومی اعلانی، صلحه، تجارته ، ترك

و الحاق اراضی‌یه ، تبعهٔ عثمانیه‌نك حقوق اصلیه وشخصیه‌سنه تعلق ایدن ودولتجه مصارفی موجب اولان معاهداتك عقدنده مجلس عمومینك تصدیقی شرط اولمسی (۷ نجی ماده) بوجمله‌دندر .

۱۸۸ حکمدارك نفوذ معنویسی. — قانون اساسیمزدن مستخرج اولان بو احکام قانونیه‌نك معنای حقیقیسنی قابینه اصولی حقنده وضع ایتدیکمز قواعدشایان حیرت بر صورتده تقیید ایتمکله برابر بونهایتسز سلاحلر حکمداره واسع بر میدان نفوذ وجوالیت براقمقده‌در. مجلس وکلاداخلی وخارجی امور مهمه‌نك مرجعی (۲۸ نجی ماده) اولدیغی ومسئولیتی داعی کافهٔ افعال دولت هیئت وکلاده تحت قراره آلنه‌رق ارادات سنیه‌ده‌کی امضای همایون صدر اعظم ویا وکلادن برینك امضاسیله بر نوع کفالت آلتنه آلنمق شرط اولدیغی (۲۹ نجی و ۳۰ نجی ماده‌لره مراجعت) حالده‌ینه حکمدار پارمغی امور دولتده پك مهم و مؤثر — ومقصدوغایه مشروع اولدیغی تقدیرده پك نافع — بر ایز براقیر .

حکمدار اساساً قدیم بر شعشعه‌یه ، پر مفاخر بر ماضی‌یه مالك بر خاندان ، برخاندان ملی‌یه منسوب اولور ایسه نفوذ معنویسی افراد ملتك هیچ برنده نظیری بولونه‌میه‌جق درجه‌ده بویوك اولور. بویله برخاندانه منسوب حکمدارك خلق قصورلرندن زیاده محاسننی ، حال وشخص حاضرندن زیاده ماضی واجدادینی کوریر. بویله بر ذاتك حیات خصوصیه وعمومیه‌سی‌شین آور برشکل قبیح ومستکره اخذ ایتدکجه اهالی آنك ستار عیوبی اولور. حکمدار

متوسط بر ذكا ايله، متوسط بر استعداد وجبليت ايله‌ك داهی‌وذكی
بر حكومت آدمندن دها ثمره‌دار خدمات ابراز ايده‌بيلير. ملتلر بيك
درلو سياسيات فورطنه‌لرينه اوغرايوب شايان اعتماد رهبرلردن محروم
اولدقلری زمانلرده حكمدارلر برقطب جاذبه‌واركبی قبله‌گاه آمال
اولورلر هر كسك برلوای سلامت ديه‌صيم صيقی صارلديغی بو مركز
آمال اتكا واستناده شايان اولديغی الك اوفق برقابليت، برقابليت
ماديه ومعنويه، برقابليت فكريه‌واخلاقيه، ايله‌اثبات ايده بيلمليدر.
عكسی تقديرده لوای سلامت قيريلديغی كبی خلق ده برلكده‌ده‌ويريلور.
حكمدارك موقع معنويسندن فوائد استحصالی ممكن اولديغی
كبی وضع مستقر ومستمرندن دخی كرك ملت وكرك ملتك
يوكسه‌لتمش اولديغی رجال دولت حصه‌مند اولور. داخلی وخارجی
فورطنه‌لر مختلف سياستلری تمثيل ايدن رجال دولتی ييقار، ده‌ويرير؛
فقط بو ييقيلان، يوكسه‌لن، قيريلان، تعمير ايديلان سلسلهٔ رجال
ايچنده هيچ اولمازسه برذاتك قائم وپايدار اولمسی استقامت دولتده‌كی
وخيم انحراف استعدادلرينی تعديل ايدر. بالخاصه امور خارجيه‌ده
بواستقامتی داخلی اعوجاجات سياسيه‌نك تأثيرندن مصون قيلمق
لازم كلديكی ايچون حكمدار دائما دولتنك الك حكيم ودور انديش
بر مستشار امور خارجيه‌سی، بر رهبر رشيد ومرشدی اولور.
شبهه يوقدركه بوتون مقرراتك مسئوليتی وكلاده‌در. دولتك
سياست داخليه وخارجيه‌سی، بالجمله افعال تشريعيه واجرائيه‌سی
پارلمنتو ايله هيئت وكلا اره‌سنده متقابلاً تنظيم ايديلور. فقط

هانکی هیئت وکلا واردرکه برحکمدارك نصـایح واخطـارات مؤثره‌سنه قارشو وضعیت واجرا آتنده تعدیلات اجرا ایتمسون . هله‌ملی برخاندانه‌منسوب منورالفکر وخلوق برحکمدارك نصیحتلری هیچ شبهه ایتمـه‌ملیدرکه بر امر ماهیتنده‌در بو ماهیتده اولان امرلرك جریان امور دولتده پك تعدیلکار بر تأثیری اولور .

انکلتره کبی حکمدارینـك محاورات سـیاسیه‌سنی بر ناظر مسؤلك تحت کفالتنه وضع ایدن بر دولتـده بیله حکمدارلرك وظیفهٔ ارشادیه‌سی جداً بویوك تأثیرات اجرا ایلمشدر . [*]

---

[*] مع‌مافیه انکلتره‌ده فرقه‌لرك عصرلردن بری دوام ایدن انتظام واستقراری حکمدارك وظیفه‌سنی ممالك سائره‌یه نسبةً تسهیل ایلمشدر . اودرجه‌ده‌که اوراده نظریاتجه حکمداردن زیاده مقام حکمداری‌یه موقع وصلاحیت حقوقیه ویریلور وبو اعتبارله حکمدار دکل ، مقام حکمداری هرشیدر . غلادستونك مقام حکمداری‌یی تعریف صددنده‌ویردیکی ایضاحاتی شایان دقت اولمق اعتباریله بروجه زیر درج ایدییورز :

«انکلتره، مقام حکمداریسی (تاجی) ایی ایشـله‌ین بر فرضـیه ماکنه‌سیدر؛ انکلیز مشروطیتنی موقع تطبیقه وضع ایتمك ویا بومشروطیت حقنـده بر حکم صحیح ویره بیلمك ایچون مقام حکمداری‌یی (تاج) حکمداردن تفریق ایتمکدن دها حیاتی بر تفریق متصور اوله‌ماز . بو تفریق اکثریا کوزه چارپار ، قانون مقـاولات بالفعل حکمدارلق ایدن ذاتك حقوقنی ، صلاحیتلرینی ، امتیازلرینی عادتا اساطیری، ابدی ، فعال لمایرید ، محیط کل ، لایخطی، علیم کل اولان شـخصیتدن ، یعنی نوعما اساطیری مؤسسه‌دن عبارت اولان مقام حکمداریدن ـ که بوتون اصول حکومتمزك قوهٔ مرکزیه‌سی ، رابطهٔ مشترکه‌سی‌در ـ تفریق ایتییور .

انکلتره قرالیچه‌سی ویقتوریانك حین وفاتنده باش وکیل بولونان لوردسالیسبورینك لوردلرقماره‌سنده بوکادائر ایراد ایتدیکی نطق حقیقةً جالب دقتدر :

«مشروطیتله اداره اولونان برمملکت حکمدارینك وضعیتی قولای دکلدر . یکدیکریله متناقض کورینن پك چوق وظائفی تألیف ایتمك ، دائما خوش اولمیان پك چوق شیلری قبول ایده‌بیلمك لازمدر . . فقط قرالیچه بر طرفدن شایان حیرت بر مزیت واقتدارایله کندیسنی مشروطیته تابع بر حکمدارك حدود اجرائیه‌سی داخلنده الك مکمل برصحت ایله طوته‌بیلمش ، دیکرطرفدن ناظرلرینك افعال واجراآتی اموزتشریعیه وحکومتك طرزجریانی

مقام حکمداری حکمت طبیعیه متأخرین منتسبینی نظرنده ماده و قوتك اس الاساسی اولان اثیره کبیدر . . . . بومملکتك (انکلتره) صورت اداره‌سی نیم اله مقامنده اولان بر مستبدك اداره‌سی دکلدر پارلمنتویه تابع بر عوام حکومتك ارثی و تشریفاته تابع رئیسی اولان حکمدار پك چوق امتیازاته واك مهم صفاته مالکدر فقط فن ونظریات اعتباریله کدیسنه اسناد اولونان بو مدهش صلاحیتلره اومالك دکلدر بو صلاحیتلر اساطیری بر موجوده عائددر اسمی مقام حکمداری ، تاج حکمداریدر . بوکا مقام حکمداری دیه‌بیله‌جککز کبی ایسترسه‌کز ملت ویا آرزوی ملت ویاکا معادل هرهانکی برتصوری شیئك عنوانی ویره‌بیلیرسکز . . »

ایشته بو ایضاح حقوقی ماهرانه سایه‌سنده انکلتره‌ده امورتشریعیه ، امور اجرائیه و امور عدلیه کاملاً نفس حکمداریده مجتمع فرض اولونمقده‌در .

اوزرنده متمادی برتأثیر اجرا ایده‌بیلمشدر اویله برتأثیرکه قیمتنی کیمسه‌استخفاف ایده‌مز . . . .

« قبولنی الك سریع وعاجل ظن ایتدیکمز برتدبیرك اتخاذی مناسبتیله بزی تهدید ایدن مخاطره‌لری عمیق برنفوذ نظرله، عادتا برکشف ایله کوره‌رك بزی‌دفعاتله درین‌برتأثیر آلتنده براقمشدر. بوتدبیرك لزوم اجراسنه اوتمامیله قانع اولمدیغی حالده‌بز اصرار ایدر ایسه‌ك تهلکه‌لی برشی یاپه‌جغز قناعتی فکرمه . بوتون ارقداشلرمك فکرینه القا ایتمش ایدی تفرعاته کیریشمکسزین سویلیه بیلیرم‌که‌قرالیچه‌نك‌اوزون‌سورن دورسلطنتنده هیچ‌برناظر اولمامشدرکه‌اونك‌رأینه‌مخالفت‌ایتسون‌ده‌مؤخراً تهلکه‌لی برمسئولیت درعهده‌ایتمش اولدیغنی اکلامسون. عجبا‌ملت نه‌دیر؟ بحثنده‌شایان جهت‌بروقوفه‌مالك ایدی. برمسئله‌حقنده قرالیچه‌نك نه‌دوشوندیکنی اوکره‌نجه‌ملتك عینی‌مسئله‌لرده نه‌دوشوندیکنی محقق‌اوکره‌نمش کبی اولور ایدم‌بونی سنه‌لردن بری‌سویلیورم وداٸما‌بویله دوشنیورم...»

مشروطیتله‌اداره‌اولونان برمملکتده حکمدارك‌نه یاپه‌بیله‌جکی سؤالی فرانسه‌نك‌رەستوراسیون‌دورنده سیاسی‌اثرلر نشرایتمش‌اولان‌مشهور شاتوبریانك‌ده‌نظردقتنی‌جلب‌ایتمشدر مشارالیه La monarchieselon la Charte نام اثرنده شو صورتله ادارۀ کلام ایتمشدر :

« قانون اساسی ایله اداره اولونان مملکتده قرالك حقوق وامتیازاتی بحثنده قاعده شودر: افعال‌حکومتده قرالدن‌طوغریدن طوغری‌یه بر شی‌صادر اولماز هرشی هیئت وکلایه راجعدر حتی

قرال نامنه و قرال امضاسیله واقع اولان افعال و مثلا قانون لایحه‌لری ، امرنامه‌لرومأمورین ورجالك انتخابی وسائره ... شو حالده قرال مجلس وكلاسنده نه یاپیور ؟ بر حاكم كبی تقدیر ایدییور فقط هیئت وكلاسنی اجبار ایده‌میور اكرهیئت وكلا امر قرالی‌یه متابعت ایدر ایسه موافقت عمومیه‌یه اقتران ایده‌جك انی بر شی یاپدیغنه امین اوله بیلیر امر قرالیدن انحراف ایدر و كندی فكرینی ترویج ایچون مسئولیتندن بحث‌ایده‌رك ایراد دلائله قالقیشیرسه قرال آرتق اصرار ایتمز . ناظر دیدیكنی یاپار ، خطا ایدر دوشر وقرال‌او وقت هیئت وكلاسنی دكیشدیریر ... »

مشهور تیه‌رك « قرال‌اجرای سلطنت‌ایدر فقط اداره‌ایتمز . Le roi règne mais ne gouverne pas » دیه وضع ایتدیكی دستور سیاست‌ده اصول مشروطیت مطلقه‌نك بالاده‌كی احكام و قیود دائره‌سنده مقام سلطنته ویردیكی موقعی كوسته‌ریر .

١٨٩ حكمدار وباش وكیل — فقط حكمدارك جریان‌امور دولتده پك مهم‌وپك اساسلی‌دیكر بر تأثیری ، بر تأثیر فعلیسی واردر : اصول مشروطیت‌مطلقه‌بحثنده (١٧٩ نجی مبحث) ایضاح‌ایتدیكمز وجهله‌حكمدارباش‌وكیلی نصب‌وتعیین‌ایدر . فرقه‌لرهریرده‌انكلتره‌ده اولدیغی كبی‌برانتظام واطرادایله‌تأسس ایتمش‌برنوع‌مناوبه ایله‌رأس كاره‌كچمكه‌نامزد بولونمش اولمدیغی‌ایچون باش‌وكیلك انتخاب‌ونصبی هریرده‌اوقدرسهولتله‌واقع اوله‌ماز. فرقه‌لرمتعدداولور، برفرقه‌ایچنده تمیز ایتمش متعدد رجال موجود بولونور ایسه اووقت حكمدارك

بوتون نفوذی واقتداری میدانه چیقار . هانکی فرقه‌یه منسوب
هانکی ذات واردرکه معین بر زمان ایچون مملکتك اك بویوك بر
اکثریتی ارقه‌سندن سوروکله‌یوب دولتی اداره‌یه مقتدر اولسون؟
هانکی ذات واردرکه معین بر زمان ایچون مختلف فرقه‌لری ید
واحدده جمعه موفق اوله‌بیله‌جك برشهرت واقتدارایله ایشه‌صاریله
بیلسون ؟ بویله بر آدمی انتخاب سیاسیات روزمره‌یه وقوف تام
صاحبی اولمغه متوقفدر . بر ده مملکتده ساخته وظاهری جریانلرك یاننده
حقیقی و کورولتیسز جریانلر واردر . حقیق جریانلری ساخته جریانلردن
تفریق ایتمك ، بویله برساخته جریان مجلس مبعوثانه انتقال ایتمش ،
مجلس مبعوثانده بر اکثریت وجوده کتیرمش اولسه دخی مجلس
مبعوثانك ملتك افکارعمومیهٔ حقیقیه‌سنی تمثیل ایده‌مدیکنی تقدیر
ایلمك وبناءً علیه بویله برا کثریتك تمایز ایتمش رجالنی مجلس مبعوثانده
اقلیت وفقط سینهٔ ملتده حقیقی برا کثریت ارائه ایدن فرقه رجالنی
امور حکومته دعوت ایلمك وحتی ایجابنده بو اقلیت فرقه‌سی
رجالیله عارضی وغیر حقیقی صورتده افکار عمومیه‌یه ترجمان
اولان مجلسی فسخ ایتدیروب انتخابات جدیده‌یه مراجعت ایلمك
حکمدارك عد واحصایه کلمین الدقیق غوامض ونکات سیاسیه‌یه
لزوم اطلاعنی کوسته‌رن احوالدندر . حکمدار بر صدراعظم
تعیین ایتمکله بر مسلکك تمل طاشنی وضع ایتمش ، سفینهٔ دولتك
عادتا دومنی یدینه طوتمش اولور . واپورده بالفعل قپودانلق ایتمز؛
فقط قپودانی کندی تعیین ایدر . قپودان واپورك دماغی‌در فقط

قپودانك ده دماغ اولی ، مبدأ وجودی ، مولدی حكمداردر .

واقعا حكمدار دولتك مجرای سیاستنی تبدیل خصوصنده‌كی بومؤثر و نافذ صلاحیتلرینی ده سائر تعداد اولونان صلاحیتلری كبی بر مسئول ذاتك كفالتیله استعمال ایدر. انجق كندیسی ایچون مسئولیت درعهده ایده‌جك ذاتی تمیز وتعیین ایتمك سائر صلاحیتلردن پك فرقلیدر دیگر صلاحیتلرده كندیسنه ذاتاً روح نفخ اولونمش بر هیئت مسؤله‌نك امضاسیدر . فقط صدراعظم تعیینی عینی زمانده هم نفخ روحی ، هم كندیسنه روح نفخ ایدیلن ذاتك درعقب مسؤلیت موقعنه گلمسنی انتاج ایدر .

حكمدارك حق عزلنی استعمال ایتمسیده عین صورتله حائز اهمیت فوق العاده‌در مجلس مبعوثانله هم آهنك بولونمیان بر صدراعظم عزل ایدیله‌بیله‌جكی كبی ملتله‌یی آهنك بر مجلس مبعوثانه مستند بر صدراعظمده عزل ایدیله‌بیلیر فقط بوایكنجی تقدیرده صدارته گله‌جك ذات هم سلفنك عزلی مسئولیتنی هم ده ارتق كندیسیله چكینمك محال اولان بر مجلس مبعوثانی فسخ ایتمك مسؤلیتنی درعهده ایدر. شاید فسخ نتیجه‌سنده افكار عمومیه كندیسنه حق ویرر ایسه حكمدارك اسكی صدر اعظمی عزل ایتمكده نه قدر اصابت ایتدیكی تظاهر ایدر. شاید ملت یكی مجلس مبعوثانی‌ده اسكی مجلس مبعوثانك روح ومسلكنده اوله‌رق انتخاب ایدرسه عزلده عدم اصابت اشكار ومجلسك فسخی وظیفه‌سنی درعهده ایدن صدراعظمك مسئولیتی‌ده ظاهر اولور .

شو ایضاحات حکمدارك فسخه تعلق ایدن حقك قواعد مشروطیتده نه مهم وعینی زمانده نه‌قدر خطرناك برموقع اشغال ایتدیکنی کوسترمکده‌در حکمدار فسخ طریقنی تعقیب ایده‌جك یکی برصدراعظم تعیین ایده‌بیلدیکی کبی بونك عکسنه اوله‌رق فسخی توصیه ایدن مسئول برصدراعظمك معروضاتنی نظردقته آلمیه‌رق صدراعظمنی فدا و مجلس مبعوثانی ملتله هم روح وهم حس عدا ایدرك ترجیح ایدر و بوتقدیرده دخی فسخه لزوم کوستریلن مجلسك بالعکس ادامه‌سی رأینده بولونان بر مسئول صدراعظم بولمق ضروریدر .

۱۹۰ حکمدار وحق فسخ — عثمانلی قانون اساسیسنك حق فسخه تعلق ایدن احکامی مقام سلطنتك بالاده کی احتمالات دائره‌سنده ایضاح ایتدیکمز حریت نصب و تعیینی مع التأسف تقیید و بوصورتله امور دولتی جداً تشویش ایدییور . حقوق سلطنتی تعداد ایدن یدنجی ماده‌ده « اوتوز بشنجی ماده موجبنجه مجلس مبعوثانك اوچ آی ظرفنده انتخاب اولوب اجتماع ایتمك شرطیله و هیئت اعیانك موافقتیله لدی الاقتضا فسخی . . » دنیله‌رك حکمدارك بوحقی تصریح واوتوز بشنجی ماده‌نك مضموننه عطف ایدیلیور . مجلس مبعوثان عثمانینك ایلك دورهٔ اجتماعیه‌سی اواخری ایله ایکنجی دورهٔ اجتماعیه‌سی مبادیسنی صوك درجه اشغال ایدن وبك زیاده شهرت بولان معدل ۳۵ نجی ماده‌نك متنی ایسه بروجه آتیدر :

« وکلا ایله هیئت مبعوثان اره‌سنده اختلاف وقوعنده وکلا

رأينـده اصرار ايدوب‌ده مبعوثان جانبندن قطعياً و مكرراً رد ايدلديكى حالده وكلا يامبعوثانك قرارينى قبوله ويا استعفايه مجبوردر استعفا تقديرنده يكى كلن هيئت وكلا هيئت سابقه‌نك فكرنده اصرار ايدر ومجلس اسباب موجبه بيانيله‌ينه ردايلرسه طقوزنجى ماده‌موجبنجه انتخاباته باشلانلمق اوزره‌ذات حضرت پادشاهى مجلسى فسخ ايده‌بيلير فقط هيئت جديدهٔ مبعوثان اولكى هيئتك رأينده اصرار ايدرسه مجلس مبعوثان رأى وقرارينك قبولى مجبوريدر . »

بو ماده‌نك متندن مستبان اولويوركه : اولا مجلس مبعوثان على الاطلاق برسببدن طولايى فسخ اولونه‌ماز. فسخ مطلقا هيئت وكلا ايله اختلاف ظهورينه‌يعنى (يدنجى ماده) ده‌كى حق سلطنت انجق (٣٥ نجى ماده) نك ظهور حكمنه وابسته‌در . ممالك سائره‌ده اولديغى كبى تعدادى ممكن اولميان برچوق اسباب فسخك موجود اوله‌بيله‌جكى نظردقته آلنمامش وحق فسخ شايان حيرت برتقييده تابع طوتولمشدر .

ثانياً بو اختلاف حالى‌ده تقييدات متنوعه‌يه دوچار اولمشدر. شويله‌كه: اولا اختلاف وقوعه كله‌جك ، ثانياً وكلا رأينده اصرار ايده‌جك ، ثالثاً مبعوثان جانبندن قطعياً ومكرراً رد اولنه‌جق (تكرار لااقل ايكى دفعه‌يى تضمن ايدر) رابعاً وكلا مجلسك رأينى قبول ايتديكى تقديرده استعفا ايده‌جك ، خامساً يكى كلن هيئت وكلا اسكى هيئتك فكرنده اصرار ايده‌جك ، سادساً مجلس اسباب موجبه بيانيله ينه رد ايده‌جكدر.

ایشته بوندن صوکره فسخ دینیلن حق سلطنت ذات حضرت پادشاهی طرفندن استعمال بویوریلور .

ثالثاً بالاده‌کی شرائط ظهور ایتدکدن صوکره دیکر براوچنجی شرطك لحوقی لازمدر ؛ اوده مجلس اعیانك موافقتیدرکه بو یکی بر قیدی اصول مشروطیت مطلقه‌یی قبول ایدن مملکتلردن یالکز فرانسه جمهوریتی قبول ایلمشدر .

قانون اساسیده‌کی بو شرائطك حق سلطنت وحق سلطنت ایله برابر حق ملتی پك زیاده تقیید ایده‌جکنی نظر دقته آلان سعید پاشا قابینه‌سی مجلس مبعوثانه بونك لغوینی تکلیف ایتمش، فقط مجلسك بالاده‌کی قیدلرله واقع اولان ردی اوزرینه مجلس مبعوثانی فسخ ایده‌رك انتخابات جدیده‌یه مراجعت ایتمش ایدی. یکی مجلس تعدیلات واقعه‌یی قبول ایتمش ایسه‌ده مجلس اعیان طرفندن تعدیلات قبول ایدلمدن اول مجلس اعیانك ۳۵ نجی ماده‌ده‌کی صوك فقره‌یی تفسیر ایتمسی صورتیله مجلس مبعوثان سد اولونمشدر . شمدیکی حالده ۳۵ نجی ماده معلوم اولان قیودیله برابر طوریبور . [*]

اصول مشروطیت مطلقه‌یه تابع جمهوریتلرده دخی رئیس جمهورك تأثیر کلیسی واردر. رئیس جمهور فرضا فرانسه‌ده اوه‌صره مجلس وکلایه ریاست ایدر هرحالده بالجمله فعال واجراآت حکومت

---

[*] حقوق سلطنتك هر برینك صورت جریانی حقنده ایلریده معلومات ویره‌جکز .

قوهٔ اجرائیه رئیسی نامنه واقع اولدیغنـدن بوبابده‌کی مقرراتده انك امضاسی موضـوع بولونمق لازمدر . شاید ناظر طرفندن اجرا ایدیله‌جك فعل وحرکت بصیرتکارانه اولماز ویا مخاطره‌لی اولور ایسه رئیس‌جمهور امضاسنی بلامقاومت وبلا اخطار ویرمزه واقعا رئیس حکومت هیچ‌برزمان بوامضانی قطعیاً دریغ ایده‌جك درجـه‌ده اصرار ایدوب ایلری کیتمز زیرا اووقت هیئت وکلا استعفاسنی ویرر وشاید هیئت مذکوره‌نك تعقیب ایتدیکی مسلك سیاسی‌یی مجلس مبعوثان دخی تصویب وتأیید ایتمش اولور ایسه او وقت قوهٔ اجرائیه مطاوعته مجبور اولور مکرکه غایت تهلکه‌لی برواسـطه‌یه مراجعت ایده‌که اوده وجهله مجلسی طاغتمقدر .

اصـول مشروطیت مطلقه‌یه تابع اولمیـان مملکتلرده وحتی جمهوریتلرده حکمدار و رئیس اجرانك موقعنی تعیین و تصریحه لزوم کورمدك . چونکه اوراده‌کی فعلی و قانونی صلاحیتلر دها واسعدر .

رئیس حکومت ، بر رئیس جمهور اولدیغی تقـدیرده وکلا اوزرنده دیکر برنفوذ دها اجرا ایده‌بیلیرکه اوده طبع ومسلکنه موافق کلمیـان ویا مملکت ایچون تهلکه‌لی ویا مضر اولان بعض مقرراته وضع امضا ایتمکدن ایسـه استعفایی ترجیح ایتمسی ویا هیچ اولماز ایسه استعفا تهدیدنده بولنمسیدر . زیرا استعفاوقوعنده افکار عمومیه‌نك مختلف فیه مسـئله حقنده غلیانه کلمسی ملحوظ

اولدیغندن بوندن بعضاً یالکز هیئت وکلانك دکل ، پارلمنتونك دخی معناً متزلزل اولمسی ملحوظدر .

آنجق ، بوواسطه‌ده تهلکه‌لی اولدیغندن اولور اولمازشی ایچون بالطبع استعمال اولونه‌ماز .

مسئولیت: ماهیتی ، انواعی ، اشکالی

١٩١ مسئولیتك انواعی . — وظیفه‌و فعالیت اولان هر یرده بر مسئولیت فکری موجوددر. افعال واجرآتنده فاعل مختار اولان بر کیمسه نك ویا بر هیئتك او نسبتده مسئولیت باری آلتنده ازلمسی ضروریدر . کار نسبتنده تهلکه واردر ، صلاحیتك وسعتیله‌ده مبسوطاً متناسب بر مسئولیت وار ، خلقتك بودستور اساسیسی البته سیاسیاتده‌دخی جاریدر .

عموماً مسلمدرکه الیوم دولتك ساحهٔ فعالیتی ، مقدار وظائفی چوغالمشدر . دولتك بووظائفی ، بووظائفه مربوط اجرآتی آرتدقجه افراده قارشو اولان مسئولیتی‌ده بالطبع او نسبتده توسع ایتمشدر .

فقط مسئولیت بحثنه کیریشمدن اول بو بحثی تعقیب ایدنلرك مقصدینی تسهیله مدار اولمق اوزره مسئولیتك ـ حقوق اساسیه نقطهٔ نظرندن ـ انواعنی اجمالاً ذکر ایدهلم :

مسئولیت باشلیجه اوچ نوعدر : (١) مسئولیت سیاسیه ؛ (٢) مسئولیت جزائیه ؛ (٣) مسئولیت مالیه ویاحقوقیه . .

مسئوليت سياسيه احراز ايديلن موقع سياسيدن انفصال ايله ختام بولور؛ مثلا برناظر برچوق اسبابدن طولايى سقوط ايله انفصال ايدر ، موقعنى غائب ايدر؛ بناءً عليه برناظر مسئوليت سياسيه‌يه معروضدر. برمبعوث‌مدت انتخابيه‌سى اثناسنده لاينعزلدر؛ بناءً عليه مسئوليت سياسيه‌يه معروض دكلدر .

مسئوليت جزائيه يالكز احراز ايديلن موقعك ضياعيله حاصل اولماز بلكه موقع مسئوليتده بولونان ذات حقنده تحقيقات، تعقيبات ومحاكمات ومحكوميتى مستلزمدر .

مسئوليت ماليه ايسه مالاً تضميناتى دعوت ايدر. مسئوليتلرك بعضاً اوچى اجتماع ايدر، بعضاً ده يالكز برينه ويا ايكيسنه لزوم كوريلور .

مسئوليتك انواع ثلثه‌سى حقنده بو قيصه‌جق مقدمه‌دن صوكره ينه بحثك لايقيله تعقيب اولونه بيلمسى ايچون اول امرده دولتى هيئت عموميه‌سى اعتباريله نظر دقته الەرق اكا ، انك شخصيت معنويه وحقوقيه‌سنه توجه ايدن مسئوليتى ، مسئوليت حقوقيه وماليه‌يى تدقيق ايده‌جكز . صوكره دولتك بو عموميت حالندن آيريله‌رق قوۀ اجرائيه‌نك مسئوليتنه نقل كلام ايده‌جكز .

قوۀ اجرائيه‌نك مسئوليتنى تحليل صره‌سنده؛ اولا حكمدارك مسئوليتنه، مسئوليتك انواع ثلثه‌سنه نظراً وضعيتنى؛ ثانياً حكمدار نامنه تدوير امور ايدن هيئت وكلانك كذلك مسئوليته وانواع ثلثۀ مسئوليته نظراً وضعيتنى وثالثاً قوۀ تشريعيه‌نك كذلك عينى صورتله درجات مسئوليتنى تحليل ايده‌جكز .

١٩٢ دولتك مسئولیتی — دولتك شخصیت معنویه و حقوقیه سندن بحث ایتمش ایدك . بو شخصیت معنویه ویا حقوقیه یه عجبا مسئولیت توجه ایده بیلیرمی ؟ مسئولیت انجق فعال ومرید اولان شخصیتلره انعطاف ایده بیلیر دولت ایسه بذاته فعال ومرید دكل بلكه اراده وافعالنی بعض اشخاص واسطه سیله اظهار ایدر. شو حالده دولت نامنه بو اشخاصدن صادر اولان افعال وارادادتدن متضرر اولانلرك ضررینی كیمه تحمیل ایتملیدر . قاعدةً وحقوقاً شخصك كندینه مضاف فعلی باشقه ، دولته مضاف فعلی ده باشقه نتایج حقوقیه تولید ایتمك لازم كلیر .

بو جهتی دها كوزل ایضاح ایده بیلمك ایچون اول امرده اشخاص حقوقیه نك مسئولیتی تعیین ایتملیدر قوللكتیف شخصلر ، حقوقی شخصلر مسئول اوله بیلیرمی ؟ بو مبحثده تشریح وتفصیلنه امكان بولونه میان بر نظریهٔ قدیمه یه كوره قوللكتیف اشخاص ، اشخاص حقوقیه ، اشخاص متشخصه كبی ذیروح وفاعل مختار اولمدقلرندن مسئولیتلرندن بحثه محل یوقدر . مسئولیت مهمیت ایله مترادف اولهماز ، منبعی صراحةً تعیین ایتمك اقتضا ایدر. آنجق زمانمزده بو نظریه او قدر مقبول دكلدر. بناءً علیه شركتلرك ، اشخاص معنویه نك دخی مسئولیت مالیه لری اساسی ترجیح اولونمقده در . بناءً علیه قوللكتیف شركتلر وجمعیتلر اراده یه مالك ، موجودیتندن خبردار ، یاپدیغنی مدرك ، بر شخص حقیقی تلقی ایدلمكده و بو شخص حقیقینك اعضا وجوار-

رحی‌ده اشخاص ویا اشخاص کومه‌لرندن عبارت بولونمقده‌در . ایشته بواشخاص ویا اشخاص کومه‌لری عادتا شخص معنوینك لسان متکلمی ، دماغ متفکری ، دست مقتدری مثابه‌سنده‌در . ایشته اولجه بحث ایتدیکمز المان مؤلفلرندن (کیرکه) نك زبدهٔ نظریاتی بودر .

انجق شخص حقوقی‌نك ، قولکتیف شخصك بومسئولیتی هانکی اساسه مستنددر؟ یعنی برشخص حقوقی ایشلدیکی بر خطادن طولاییمی مسئولدر ؟ مادامکه بوحقوقی شخصلر حقیقی ومدرکدرلر اوحالده بونلر خطاده ایشلیه بیلیرلر وخطانك نتیجهٔ ضروریه وطبیعیه‌سی اولان مسئولیته معروض اوله‌بیلیرلر .

مسئولیت ایچون بوخطا اساسنك قبولنی اهمیتلی کورمکله برابر مؤلفیندن موسیو دوکوینك بوبابده مهم براعتراضنی ایراد ایتمکدن‌ده صرف نظر ایده‌میز : اشخاص حقوقیه هرنه‌قدر حقیقی اشخاص ایسه‌لرده بوحال کندیلرینی بر موجودیت حقوقیه صاحبی اولمق وضعیتندن چیقارمماز بونلرك اراده‌سی وفعالیتی انجق حقوقی بردائره‌ده دوران ایدر تعبیر دیکرله یالکز افعال حقوقیه درکه شخصیت دولتك اراده‌سندن طوغریدن طوغری‌یه طوغمش افعال عدادینه داخل اولورلر . شوحالده بوقبیل افعال ماهیت حقوقیه‌یی حائز اولمیان بر فعل مادیدن دکل برفعل حقوقیدن متولد مسئولیته معروض اوله‌بیلیرلر .

بواعتراضات درپیش ایدیله‌رك دولتك مسئولیتی ایچون دیکر

بر اساس تعقیب ایدلمشدر . مسئولیت دولته ویاشخص حقوقی‌یه طوغریدن طوغری‌یه دکل بالواسطه یعنی دولت ویاشخص حقوقینك مأمورلری واسطه‌سیله توجه ایدر یعنی انسان یالکز کندی فعلندن دکل بلکه کفیل وضامن اولدیغی کیمسه‌لرك فعلندن دخی مسئول اوله‌بیلیر . شرقده بونك خلافنه اوله‌رق ضمان ومسئولیت شخصیه فاعل ومباشره عائد اولور. ولی ووصیلر محجورینك افعالنی ضامن اولمازلر بر شرکت، مأمورلرینك ایقاع ایتدیکی ضررلردن مالاً مسئول دکلدر. مجله‌دن وسائر قواعد اصلیه‌دن مستخرج اولان بو احکام احتیاجات جدیده سببیله شرقده پایدار اوله‌مامش وبناءً علیه باشقه‌سنك ایقاع ایتدیکی ضرردن طولایی مسئولیت مالیه قاعده‌سی تأسس ایتمکه باشلامشدر .

بر شرکت، برشخص حقوقی، بر قولکتیف هیئت اولدیغی حالده حالده تعیین ایتدیکی مأمورلردن هر برینك ولوکه اثر خطا اوله‌رق اشخاص ثالثه‌یه ایقاع ایلدیکی ضررلری ضامن اولمسی ایشته بو نقطهٔ نظر حقوقیدن نشأت ایدر ، شمدی بوقاعده‌یی دولته تشمیل ایده‌لم : عجبا دولت مأمورلرینك بوتون افعالنی ضامنمی ؟

بالاده‌کی ایضاحات ضامن اولمسنی ایجاب ایتدیریر. دنیلیورکه واقعا بوراده ضرری ایقاع ایدن مأموردر ، مأمورك شخصیدر. فقط دولت‌ده اومأموری مثلا اهلیتسز اولدیغی حالده انتخاب ایتمش اولدیغندن خطا ایتمشدر خطاسنك ضررینی چکملیدر .

فقط کوریلیورکه بوراده ینه مسئولیت ایچون خطا اساسنه

عودت ایدییورز دولت ایسه یوقاریده سویلدیکمز وجهله حقوقی برشخص اولمق اعتباریله یالکز ارادات وافعال حقوقیه‌یه مصدر اوله‌بیلیر .

یوقاریده‌ذکر ایتدیکمز مؤلفلردن موسیو دوکوی دولتك مسئولیتنی سیغورطه امورنده‌کی « تهلکهٔ ضرر » اساسنه استناد ایتدیریور. بوتون اعضـای جمعیت بر سـیغورطه شرکتنك حقوق متقابله‌یه نائل افرادندن عد اولوندقلری تقدیرده نه وضعیتده بولونورلرسه دولته نظراً وضعیتلری اودر دولت اویله بر سیغورطه قومپانیه‌سـیدرکه دولتك وظـائفی اعتباریله افراده ایقاع ایده بیله‌جکی ضررلری تضمین ایله مکلفدر زیرا بروجه بالا نظریاتجه شخص حقوقی اولان دولتدن صـادر اولان فعلك خطـا آلود اولمسی ممکن اولمیه‌جغی کبی فعلیاتجه دخی کوریورز که دولت نامنه صادر اولان افعالده خطا موجود اولدیغی حالده تضمینات ویرمك جائز اولمیان احوالده واردر .

موسیو دوکوی مسئولیتك خطا اساسنه استناد ایده‌میه‌جکنی فعلی مثـاللرله رد ایچون دولتی قوهٔ تشریعیه وقوهٔ عـدلیه وقوهٔ اجرائیه صفتلریله حال فعالیته وضع ایدییور ودولتك بو تظاهرات مختلفهٔ ثلثه‌سنه نظراً وضع مسئولیتنی تشریح ایدییور :

« اول امرده بر قانون قاعدهٔ حق پامالی ایتسه ، دولته توجه ایدن وظائف حقوقیه‌یه منا اولسه‌فی دخی بو قانوندن طولایی دولتك مسئولیتی موضوع بحث اوله‌ماز . بوراده دولتك عدم مسـئولیتی حاکمیت دولته متعلق بر فعلك صدورندن دکل بلکه قانون دنیلن شیده عموم افراد

وافعاله شمول معناسی مندمج بولنمسندندر . دولتك بویله معنای عمومیتی شامل بر قانون ایله اشخاصه طوغریدن طوغری‌یه تماسی اولماز . بونك نتیجه‌سی اوله‌رق عمومیت طریقیله دکل ، بلکه شخصیت طریقیله یعنی بر شخص ویا اشخاص مخصوصه‌یه مضاف اوله‌رق صادر اولان قانونلر پارلمنتودن کچسه‌لر بیله مسئولیت دولتی تولید ایده بیلیر . بوکا مقابل قوهٔ تشریعیه‌دن دکل بر اداره مأمورندن ، قولر اجرائیه‌دن صادر اولان بر نظام ، معنای عمومیتی حائز اولونجه ، ـ بو نظام قوانین موجوده‌یه مخالف اولسه دخی ـ مسئولیت دولته بادی اولماز . بوراده دوات حاکمیت دولته متعلق بر فعل اصدار ایتمیور . زیرا بوراده‌کی نظامنامه‌نك ینه بر اداره مأموری طرفندن بر شخص حقنده اتخاذ اولونان قراردن ـ منبع وماهیت صدور اعتباریله ـ فرق یوقدر بونکله برابر بو ایکنجی قرار عمومیته دکل شخصه تعلق اعتباریله اکر قانونه مخالف اولور ایسه دولتك مسئولیتنی انتاج ایده بیلیر . قانونه مخالف اولان نظامنامه‌نك عینی نتیجه‌یی تولید ایتمه‌سی نظامنامه‌ده عمومیت معناسی موجود بولونمسندن ، تصوری بر ماهیتی حائز اولمسندن ، بذاته نظر دقته آلندیغی تقدیرده هیچ بر شخصی اضرار ایده‌میه‌جك بر حالده اولمسندندر .

« افعال دیپلوماتیقیه دخی ولوکه خطایه اقتران ایتسه دولتك مسئولیتنی انتاج ایده‌مز . فقط بونك پك خصوصی سببلری واردر که خلاصه‌سی اسایش مملکتی علاقه‌دار ایده‌بیله‌جك مذاکرات دیپلوماتیقیه‌ده حکومتك استقلال تامنی تأمین ایلمکدر .

« افعال قضائیه‌یه کلنجه بونلر قانونه مخالف اولسه‌لر دخی دولتك مسئولیتنی موضوع بحث ایده‌مز . بونك‌ده اسبابی ایضاح اولونور ایکن دولتك بوراده حاکمیتی صفتیله اجراآتده بولوندیغندن بحث ایدیلیور بوراده دولتك حاکمیتی هیچ بر شی ایضاح ایده‌مین بر تعبیر مبهمدر . دولت قوهٔ عدلیه‌سنك قانونه مخالف بوخطاسندن مسئول اوله‌میور ایسه بونك سببی قضیهٔ محکمه دینیلن قاعده‌در . قانون حکملره قارشو بعض

طرق قانونيه‌یه مراجعتی تأمین ایمش. انجق بو طریقلرك هیسنه مراجعت ایدلمش ویا بو طریقلر استعمال ایدلمه‌مش ایسه قرار قضائی‌یه ارتق هر کس تبعیت ایتملیدر اگر قانونه مخالفت وسیله‌سیله علاقه‌دارانك تضمینات طلب ایتمسنه جواز ویرلسه قضیهٔ محکمه دینیلن شی تکرار موضوع بحث ایدلمك ایجاب ایدرکه احتیاجات اجتماعیه‌یه نظراً بونك امکانی یوقدر.

« بالاده‌کی تفصیلات شاید قضیهٔ محکمه اعادهٔ محاکمه طریقیله موضوع بحث ایدیلوب‌ده محاکمه اعاده ایدلدیکی تقدیرده مسئولیت دولتك نه‌دن طولایی تکرار واضع قانونجه دخی تصدیق ایدلمکده اولدیغنی‌ده عینی زمانده ایضاح ایدر. [فی‌الحقیقه فرانسه اصول محاکمات جزائیه‌سنك ۸ حزیران ۱۸۹۵ده تعدیل ایدیلن ٤٤٦نجی ماده‌سی موجبنجه محکومك برائتنی انتاج ایدن محاکمه قراریله برابر محکومك طلبی اوزرینه کندیسنه محکومیت سابقه‌سنك سببیت ویرمش اولدیغی ضررلر تضمین اولونور. عثمانلی اصول محاکمهٔ جزائیه‌سنجه بویله بر حکم قانونی دخی یوقدر]

« افعال اداره‌یه کلنجه بوراده بعضلرینك یاپدیغی وجهله طوغریدن طوغری‌یه دولتلرك حاکمیتی اعتباریله واقع اولان افعالی Actes d'autorité دولتك علی العاده اشخاص طرفندن دخی یاپیله بیلن افعالندن (Acte de gestion) آییرمغه محل یوقدر. » [*]

---

[*] حقوق اداره متخصصلرندن موسیو بارتلمی افعال اداره‌یی ایکی صنفه آییرییور بر صنفی قوهٔ عمومیه‌نك افعالیدرکه اداره مأمورلری بونلرله اداره اولونان کیمسه‌لره امر ایدر ویاخود بعض افعالده بولنمقدن منع ایلرلر دیکر صنفی علی العاده افعالدرکه مأمورلر بونلری یالکز خدمات عمومیه ممثللری اولمق صفتیله اجرا ایدرلر. بو ایکنجی نوع افعالی اساساً هرکس‌ده اجرا ایده‌بیلیر واصلا قوهٔ عمومیهٔ دولتك وجودینه توقف ایتمز. موسیو بارتلمی‌نك ادعاسنجه یالکز بو ایکنجی نوع افعالدرکه دولتك مسئولیتنی انتاج ایدر. بالفرض بر مأمورك قوهٔ عمومیهٔ دولتی تمثیل اعتباریله اجرا آتی مثلا توقیفات، تعقیبات و سائره

مسئولیتك خطا اساسنه مستند اوله‌میه‌جغنی کوسترن احوالدن بری‌ده دولتك بعض خصوصاتده میدانده هیچ برخطا یوق‌ایکن مسئولیت مالیه‌یه معروض اولمسیدر . بر اداره مأموری قانونك حدودی داخلنده حرکت ایتدیکی حالده حق تصرفی صورت متمادیه‌ده مخل افعالده بولونورسه او تقدیرده دولت حاصل اولان ضرری تضمین ایدر بوراده منفعت مشترکه ایچون خصوصی برمنفعت طوغریدن طوغری‌یه اخلال ایدیله‌رك برضرر مخصوص تولید ایدیلیور بو ضررك عموم طرفندن قطعی اوله‌رق درعهده ایدلمسی محقدر. ایشته استملاك املاك ویا محاربه وسائر احوال فوق العاده احتیاج دولت ایچون اهالیدن تکالیف حربیه آلنمسی بوسببدن طولایی بربدل مقابلنده اولملیدر کذلك امورنافعه‌دن طولایی بالواسطه اشخاصه ایقاع ایدیلن ضررلرده ـ هیچ برخطا اولمدیغی حالده ـ عینی اسبابدن طولایی تأدیاتی مستلزمدر .

اجرا ایتمسی دولته توجیه مسئولیت ایتدیکی حالده برمأمورك مثلا دولته عائد فابریقه ایشلتمسی یوزندن حاصل اولان ضررلری دولتك درعهده ایتمسی لازم اولور . بو نقطهٔ نظرك دها موافق اولدیغی بیانه حاجت کورمیز .

انجق حاکمیت دولتك، قوهٔ عمومیه‌نك ممثلی اولمق اعتباریله بر مأمورك اجرا آتندن یعنی برنجی نوع افعالدن تولد ایدن مسئولیتك انجق دولت نامنه اجرا ایدیلن افعاله عائد اولدیغی وبونك عکسی اوله‌رق بر مأمورك دولت طرفندن دائره و حدود خارجنه چیقدیغی حالده بو فعلنك دولته دکل او مأمورك شخصنه معطوف وبناءً علیه اکا کوره نتایج مسئولیته تابع بولوندیغی بیانه لزوم واردر .

انجق دولتی مسئول طوتمق ایچون حق تصرف اخلال ایدلمه‌مش اولور ایسه او وقت خطا شرطدر انجق بو خطا دولته مضاف اوله‌ماز چونکه دولت خطا ایشله‌یه‌منز. خطا دولت نام وحسابنه حرکت ایدنلر طرفندن صادر اوله‌بیلیر اکر بو خطا بو مأمورلرك شخصی خطاسی ایسه دولت دکل انلر مسئولدرلر فقط اکر خطا دولتك او ایشه متعلق وظیفه‌سنك ایجابی ایسه او وقت مسئولیت دولته تعلق ایدر بناءً علیه تحصل ایدن ضرر خصوصی‌نك تضمینی اموال عمومیه‌یه عائد اولور. زیرا ضرر منافع عمومیه ایچون وجوده کلن خدمات عمومیه ماکنه‌سنك بوزوق ایشلمسی نتیجه‌سیدر.

فقط بوراده‌کی مسئولیت دولتك خطا ایشلمسندن دکل وظیفهٔ دولتده وقوع بولان خطیئات ونقایصه قارشو سیغورطه‌جی موقعنده اولمسندن تولد ایدییور.

١٩٣ حکمدارك مسئولیتی — شمدی مسئولیت بحثنی بو عمومیتدن چیقاروب دها خصوصی بر دائره‌یه ارجاع ایده‌لم:

دولتك شخص معنویسنك اعضا وجوارحی طرفندن اجرا ایدلمش بعض افعال واردرکه هر حالده مسئولیتی مستلزم اولمق ویا اولمامق نقطهٔ نظرندن محاکمه ایدلمیلیدر. بو ایسه حکومتك مختلف اورغانلرینه راجع بر ایش اولوب قوهٔ اجرائیه‌نك، قوهٔ تشریعیه‌نك مسئولیتلری بحثنی اورته‌یه آتمش اولور.

قانون حکمران اولان بر مملکتده قانونك اجرا وتطبیقیله

مكلف اولان قوهٔ اجرائيه‌در . آنجق تطبيق ايله مكلف اولان بو هيئتك او مكلفيتله متناسب بر استعداد سوء استعمالى واردر.

قانونى تطبيق ايدر ايكن قانونك حدودينى تجاوزوا كاتعرض هروقت ممكندر. شو حالده قوهٔ اجرائيه‌نك كرك سياسةً وكرك جزاءً، كرك مالاً مسؤل طوتلمسى اقتضا ايدر. فقط بومسؤليت فكرينى مقتضاى عقل ومنطقدن چيقاروب دائرهٔ فعاليته صوقار ووروح اجراآتى تشكيل ايدن قوهٔاجرائيه‌نك رئيسنه يعنى حكمداره تطبيق ايتمكه قالقيشرسه‌ق عادتا خيال ايله اوغراشمقده اولديغمز كوريلور ، فى‌الحقيقه قوهٔ اجرائيه‌نك رئيسى اولان برحكمدارى غير قانونى ويامضر ومملكت ايچون مشؤم ومنحوس بعض افعالدن دولايى سياسةً ويا جزاءً مسؤل ايتمك ، آنى محاكمه سوق‌ايتمك مملكتى هرج ومرج ايتمكله مساويدر. او حكمدارى عزل‌ايتمه‌دن بر اختلال عظيم اجرا ايتمه‌دن بو مقصده وصول ممكن اوله‌ماز . تخته وراثى واهالينك تلقىٔ اعتياديسى سوقيله‌دها زياده يرلشمش كوكلشمش اولان حكمدارلردن صرفنظر ؛ مأموريتلرى موقت اولان رئيس جمهورلر حقنده بيله‌بو طريقه مراجعت بك مشكل وخطرناكدر .

واقعا فرضا فرانسه‌قانون اساسيسى موجبنجه، رئيس‌حكومت مصرح اولان بعض افعالدن دولايى‌مدت رياستنك ختامندن مقدم تحت محاكمه‌يه آلنمق لازم‌كلير . حقوقاً وحتى فعلاً بوكا امكان يوق دكلدر . فقط بوكا توسل ايتمك بر اختلالِ احداث ايتمك

قدر شدید بر بحرانی انتاج ایده‌بیلیر وبویله وسائطه آنجق باشقه چاره وامکان قالمدیغی زمانلر مراجعت ایدیلور .

شو ایضاحاته نظراً مادام‌که دوغریدن‌دوغری‌یه قوهٔ‌اجرائیه رئیسنك مسؤلیتی جهتنه کیدیله‌میور، او حالده‌بالواسطه بومسؤلیت استحصال ایدلسون . رئیس جمهور ایله اداره اولنان مملکتلرده بو بالواسطه مسؤلیتك بر قسمنی‌رئیسك ختام مدت ریاستی تشکیل ایدر . رئیسك بر دها انتخاب اولنمامسی ، طولابیسیله‌بر مسؤلیت، بر مسؤلیت سیاسیه، بر نوع عزل دیمك اولور .

فقط بو بالواسطه مسؤلیت بشقه شکلده‌ده تعین ایدر. معلوم اولدیغی اوزره حکمدار ویا رئیس حکومت هر شیئی کندی یاپه‌ماز . ، تحت قراره آله‌ماز ، حکومت پك ابتدائی اولمليدرکه حکمدار هر شی ایچون حاضر وناظر عد ایدیله بیلسون وهر شیئه پارمغنی صوقه‌بیلسون .

زمانمزده بر حکمدارك دماغی ، امثالی غیر مسبوق درجه‌ده تنوع کسب ایدن وظائف حکومتك‌بار تحملفرسایی آلتنده‌زبون تضییق اوله‌رق صارصیلیور ، شوحالده، حکمدار بالضروره بعض بویوك مأمورلره ، دوغریدن دوغری‌یه کندیسیله تماسده بولنان رجالك خدمتنه مفتقردر. بونلرك هر بری تقسیم اعمال قاعده‌سنه تبعیت ایدرك دولتك باشلوجه وظائفندن برر دانه‌سنی درعهده ، یعنی بر دائرهٔ مخصوصه ریاستنی اختیار ایدر ایشته بونلره وکلا ویا ناظر دیرلر . آز چوق منتظم بر حکومت تصوراولونه‌ماز که

ناظردن وکلادن محروم بولونسون . بونلر او قدر یوکسکده اولمدقلری ایچون مسؤلیتلری موضوع بحث اوله‌بیلور . ایشته انکلتره مشروطیتی امور اجرایه متعلق مسئولیتی ، مسؤلیت حکمداری‌یی بوشکله قویمشدر .

بناءً علیه انکلیزلر مسئولیتی قرالدن وکلایه نقل ایتمکله قوهٔ اجرائیه‌نك مسؤلیتی کبی نازك بر مسئله‌یی حل ایتمشلر . فقط بونك نتیجه‌سی اوله‌رق قرالك قرار اتخاذ ایتمسی صلاحیتی‌ده وکلایه انتقال ایتمشدر . زیرا مسئولیت آنجق اراده واختیار موجود اولان احوالده واقع اوله‌بیلور ، ایشته بوندن طولایی وکلا محاکم ویا پارلمنتو قارشوسنده حائز مسئولیت بولنیورلر محاکم حضورنده‌کی مسئولیتلری ایسه یالکز غیر قانونی فعللرندن دکل ، خطالرندن وملته مضر اولان هر درلو حرکتلرندن تولد ایدر .

ایشته بو صورت تسویه حریت حاضرهٔ اقوامك الك مهم بر تملی تشکیل ایتمکده‌در . بونك عکسی حالی‌ده وارد خاطردر . او تقدیرده قوهٔ اجرائیه رئیسی تماماً مسئول اولدیغندن مسئولیتی وکلانك مسئولیتنه محل براقماز ، فقط بو تقدیرده طرز حکومت دکیشدکدن ماعدا ، مطلقا غیر طبیعی بعض افعال حادث اولور . فرانسه‌ده ایکی مثال وار : برنجیسی ؛ ۱۸٤۸ ده ناپولیونك ریاست جمهوریتیدرکه نتیجه‌ده نصل بر تغلب حاصل اولدیغی کورولدی . دیکری (تیه‌ر) ك ۱۸۷۱ دن ۱۸۷۳

سنه‌سنه قدر دوام ایدن قوهٔ اجرائیه ریاستیدرکه اونك‌ده نتیجه‌سی نصل بر تذبذب اولدیغی معلومدر. مع‌مافیه جمهوریتلرده بر درجه‌یه قدر قابل تطبیق اولان بو مثاللرك حکمداره تابع مملکتلرده حال طبیعی اوله‌رق تطبیقنه قطعیاً امکان بولنه‌مامشدر.

عین زمانده هم مشروطیته وهم حکمدارلق اصولنه تابع اولان همان کافهٔ ممالك الیوم تعریف ایتدیکمز انکلیز اصولنی اختیار ایتمشلردر.

بو اصولك واضع اصلیسی یالکز انکلتره دکلدر. تاریخ تدقیق اولنورسه دیکر بعض اقوامك‌ده، مثلا مجارستان واسوجك‌ده [*]

[*] بر نوع پارلمنتو ایله اداره اولونمق وقراله عائد مسئولیتلری وکلایه انتقال ایتمك قاعده‌سی - که اصول مشروطیتك ایجابات حاضره‌سندندر - مجارستانده قدیمدن بری وار ایدی. مجارستان رجالندن قونت البراپونی مجارستان پارلمنتوسی نام اثرنده بوکا دائر ایضاحات آتیه‌یی ویریور:
« مجارستان قراللرینك صلاحیتلری تا زمان نشأتندن بری ملتك مراقبه‌سنه تابع ایدی بوتون زادکانك اجتماعندن ترکب ایدن مجلس ملی، بتپرستلك زماننده قالمه بو میراث - که ایلك قراللر آنك یرینه بر مجلس قرالی تشکیلی صورتیله آندن صرف نظر ایتمکی پك ارزو ایدرلر ایدی - حقیقی بر مجلس ملی‌یه ترك موقع ایتمدن کندیسنی متروکیته اوغراتمامشدر. دها اون برنجی عصرده قراللر امرنامه‌لرینی قانون شکلنه افراغ ایچون بو مجلس ملی‌یه اکثریا مراجعته مجبور قالمشلردر. قرال ایکنجی آندره آلتون امرنامه‌سی عنوانیله معروف فرمانیله بو مجلسك هرسنه « بویوك کونلر » نامیله اجتماع ایتمسی عادتنی تأسیس ایتمشدر (١٢٢٢) بو مجلسلر ملتی خدمات عمومیه‌یه تشریك ایتمشلردر فقط کندیلرنده بویوك مأمورلری تحت اتهامه وضع ایتمك حقی‌ده بولندیغندن - بو حق بالاده‌کی

مسئولیتك بو شكلی حقنده خدمتلری مسبوق اولدیغی كوریلور. مونتسكیو واقعا اسوجك مشروطیتندن، اصول مسئولیتندن بحث ایتمامش، فقط اونك بو سكوتی او وقت اسوچده - بلكه‌ده انكلتره‌دن بعض خصوصاتده دها مكمل - اصول مسئولیتك فقدانانه دلالت ایتمز. مع مافیه هر حالده اصول مذكوره‌یی اك زیاده فعلیاتده بر طرز متمادیده تطبیق ایدن انكلتره اولدیغی قابل انكار اولەماز.

آلتون فرماننده مصرح ایدی - بو حق سایه‌سنده اك زیاده قوهٔ اجرائیه اوزرنده نفوذ مشروطیتپرورانه اكتساب ایلمشلردر

بدایهٔ قراللر ایی ویا كوتو هرنه یاپیلورسه جمله‌سندن شخصاً مسئول ایدیلر حتی سنت اتیه‌نك قراللغندن (١٠٠٠) آلتون فرماننك نشرینه قدر (١٢٢٢) اوچ قرال بویوزدن موقعلرینی غائب ایتدیلر. آلتون فرمان دخی قرالك مسئولیتندن بحث ایدیيور وبو فرمان احكامنه حكمدار مخالفت ایتدیكی تقدیرده اهالی‌یه حق قیام ویریيور ١٧٨٩ انقلابندن ٥٦٧ سنة مقدم مجارستانك حق قیامی بو صورتله تدوین ایتمسی شایان دقتدر. مع‌مافیه بو حق قیامه محل قالمامق ایچون بویوك مأمورلرك مسئولیت حقوقیه‌سی و حتی ١٢٣١ تاریخنده مسئولیت سیاسیه‌سی موضوع بحث اولوبور.

پالاتەن، یعنی قرال نامنه اجرای حكومت ایدن رئیس قرالك ومملكتك ایشلرینی فنا رؤیت ایدر ایسه مجلس ملینك رأیی اوزرینه عزل اولونه‌بیلیر مألنده‌كی ١٢٣١ تاریخلی قانون قرالدن مسئولیتی آلوب وكلایه تحمیلدن وبر مسئولیت سیاسیه تأسیس ایتمكدن باشقه بر شی یاپمیور زیرا بو مسئولیت نتیجه‌سنده جزا یوقدر یالكز موقعنی غائب ایتمك واردر. بو عادتا اتهام ایتمك وظیفه‌سنك یانی باشنده برده عدم

١٩٤ قواعد ثلثهٔ مسؤلیت: حکمدارك مسؤلیت جزائیه‌سی : — بو اصول مسئولیت باشلوجه اوچ دستوره تابع طوتولمق لازمدر. اولا: قوهٔ اجرائیه رئیسنك عدم مسئولیتی ، ثانیاً : وکلانك غیر قانونی اولان هر حرکتدن وحتی اجراسنه اشتراك ایتدکلری خطالی ، ویا ساده‌جه مملکت ایچون ضررلی افعالدن مسئولیتلری، ثالثاً : قراللق مقام حکمداری‌یه مخصوص امتیازات وافعالك اثنای جریاننده وکلایی دخی تشریك قیلمسی وجوبی.

شمدی بو اوچ اساسی برر برر تدقیق ایده‌لم :

اعتمادی قرار ویرمکدر بوعادت مجارستانده کیتدکجه دیکر بیوك مأمورلره تشمیل اولونمش و ١٢٩٨ تاریخنده نشر اولونان دیکر برقانون موجبنجه قرال بالجمله افعال حکومتنه مجلس طرفندن تعیین ایدلمش بعض مأمورلری تشریکه مجبور اولمش وبو اشتراك وقوع بولمقسزین اصدار اولونان اوامر وارادات کأن لم یکن حکمنده طوتولمشدر.

اسوجده‌ده حکمدارك موقع مسئولیتی قدیمدن بری حل اولونمشدر زیرا اوراده‌ده قرالك صلاحیتلری مجالس تشریعیه ایله چوقدن تحدید ایدلمش واورانك اصول مشروطیتی کندینه مخصوص بر دور تکامل کچیرمشدر. اسوج رجالندن وقانون اساسی واضعلرندن (هانس ژارتا) دییورکه :

« اسوج قانون اساسیسی اوروپانك قسم متباقیسنده موده اولان سیاسی قوستوملردن هیچ برینه باقیله‌رق بیچلمش دکلدر اسوج قانون اساسیسی اسوجك اسکی ملی قوستومنه، یعنی بله یاپیشیق کویلی ژاکتی بیچمنه کوره تنظیم اولونمشدر .

اولا ، حکمدارك عدم مسئولیتی ادعا اولنمقله یوقاریده دوغریدن دوغری‌یه مسئولیت حکمداریدن متولد محاذیر ومخاطرات فعلیه‌یه یعنی حکمدارك مسئولیت شخصیه‌سی انجق بر اختلال ایله تعیین ایده‌بیله‌جکی حقیقتنه بر کسوهٔ حقوقیه بخش ایدلمش اولور . بو قاعده‌نك متممی اولمق اوزره انکلیزلرك دیکر بر سوزی وار : « قرال فنالق یاپامز » بونك نتیجه‌سی شو اولیور : « قرالك افعال و حرکاتی هیچ بر محکمه‌نك دائرهٔ صلاحیت ووظیفه‌سنه داخل اوله‌ماز .» قرالك بوافعالی علی العاده جنایاتدن اولسه دخی بالاده‌کی قاعده‌نك ضمان مصونیتی آلتنده ملتجیدر .

ظاهرده پك موحش ونا قابل هضم کوریلن بوقضیه تحلیل اولونور ایسه ظن اولوندیغی قدر غیر معقول اولمدیغی مستبان اولور . حکمدارك مسئولیت سیاسیه‌سنی ، یعنی منعزل ومنخلع اولمسی خصوصنی حقوقاً تنظیم مشکل ، اختلال آمیز وبناءً علیه مستحیل اولور ایسه مسئولیت جزائیه‌سنی تعیینه عجبا ناصل امکان بولونابیلیر ؟ خلع وعزل ایچون بوقدر محاذیر ومخاطرات موجود اولور ایسه تعیین جزا ایچون عجبا نه‌قدر محاذیر ومخاطرات ظهور اتمز ؟ هر حالده بر حکمدارك هنوز تختنده ایکن ، مخلوع دکل ایکن جزادیده اولمسی موضوع بحث بیله اوله‌ماز . [*] قدیم روماليلر تریبونلرینی برسنه ایچون انتخاب

[*] بومناسبتله مقام حکمدارینك مسئولیتی بحثنك فرانسه‌نك ١٧٩١

ایدرلر ایدی . بو بر سنه ظرفنده نه عزل اولونور نه ده جزایه دوچار اولور ایدی . مسئولیت جزائیه‌یه انجق مقام اقتداری غائب ایتدکدن صوکره معروض اولور ایدی ، روماليلر واليلرینی

تاریخلی ایلك قانون اساسیسنده نه یولده حل ایدلدیکنی ایضاح ایده‌لم ١٧٩١ قانون اساسیسی قدر نظریات علمیه‌نك تحت تأثیرنده قلمه آلنمش برقانونه نادراً تصادف ایدیلور. بونکله برابر بو قانون «قرالك شخصی مقدس وتعرضدن مصون » اولدیغنی تصریح ایتدکدن صوکره سقوطنی موجب اوله‌بیله‌جك احوالی بروجه آتی ذکر ایده‌بیلیور ایدی:

« شاید قرال براردونك باشنه کچر واردوبی ملته قارشو استعمال ایدر ایسه و یاخود کندی نامنه اجرا ایدیلن بویله بر تشبثه قطعی بر حرکت ایله مخالفت ایتمز ایسه قراللقدن فراغت ایتمش عد اولونه‌جقدر. شاید قرال مملکتدن چیقوب ده پارلمنتو طرفندن واقع اولان دعوته ـ دعوتنامه‌ده تعیین ایدیله‌جك مدت ایکی آیدن دون اولمامق شرطیله ـ بالاجابه عودت ایتمز ایسه قراللقدن فراغت ایتمش عد اولونه‌جقدر ... قرالك صریح ویا بروجه بالا قانونی فراغتندن صوکره قرال افراد ملت صنفنه داخل اوله‌جق و فراغتندن صوکره‌کی افعال وحرکاتی ایچون آنلر کبی تهمت ومحکومیته دوچار اوله‌بیله‌جکدر.»

بورادە قراللقدن فراغت برفراغت قانونیه، برفراغت مجبوریه دیمك اولوب ساقط اولمق، منخلع ومنعزل اولمق معناسنی تماماً، فقط اعوجاجلی برطریق ایله، محتویدر . (١٦٧ نجی فقره‌یه مراجعت) برده حکمدار ایچون بعد الفراغه وبعد السقوط مسئولیت جزائیه ترتب ایده‌جکی ده تصریح ایدیلیورکه بوده حکمدارك فعلاً مقامده ایکن مسئولیت جزائیه‌یه معروض اوله‌میه‌جغنه بر مثال تاریخی و قانونیدر . ذاتاً اون التنجی لوئینك عاقبت الیمه‌سی‌ده بو نظریه‌نك اونودلماز برخاطرۀ فجیعه‌سیدر .

بیله بو مصونیتدن مستفید قیلارلر ایدی . والیلر بیله والیلك عهده‌لرنده بولوندقجه غیر مسئول ایدیلر . روما ایمپراطورلق شکلنی اکتساب ایتدیکی زمان دخی ایمپراطور رومانك تمثال عظمت واحتشامی اولمق حسبیله غیر مسئول ایدی . یالکز قرون وسطاده المانیانك مقدس ایمپراطورلغنده حکمدارلر ایچون مسئولیت تامهٔ حقوقیه تطبیق ایدیله‌بیلمش ؛ فقط اوده هیچ بر زمان بر شکل انتظام اکتساب ایده‌مه‌مشدر .

شو پك مجمل ایضاحاتدن حکمدارلقده‌کی مصونیت وعدم مسئولیتك اسباب عقلیه‌سندن ماعدا پك چوق اسباب تاریخیه‌سی موجود اولدیغی مستبان اولویور . حکمدارلرك بر شکل حقوقی دائره‌سنده غیر مسئول اولملری عادتا بر عنعنهٔ قدیمهٔ تاریخیه‌در .

مسئولیت سیاسیه‌نك شرقده‌کی معنای حقوقیسندن بر قاچ دفعه بحث ایتدك . فقط بر حقیقت فقهیه و علمیه اولمق اوزره موجود اولان بو حق خلع هیچ بر وقت اختیار تام ایله ، تغلبدن ، قیامدن، عصیاندن آزاده برشکل ایله تظاهر ایده‌مه‌مش، هیچ بر وقت بر محکمه‌نك کمال حریت ایله طرفینی محاکمه‌ایدرك بر حکم واعلام ویره‌جی طرزینه افراغ اولونه‌مامشدر. خلع (یعنی مسئولیت سیاسیه) بر حقدر فقط حقوق دول کبی فعلیاتده نا تمام بر حقدر .

مسئولیت جزائیه ایسه مسئولیت سیاسیه‌دن صوکره کله‌جکندن

بالفعل حكمدار اولانلره اصلا توجه ايده‌من . جزايه مستحق اولان حكمدار ذاتاً حكمدارلغه غير لايق وخلعه مستحقدر . جزاسی بعدالخلع تعيين ايديلور . يعنی حكمدار اولمديغی زمان جزا و عقوبته مخاطب اولور و شو تقديرده بالفعل حكمدارك هرهانكی نقطهٔ نظردن محاكمه ايديلورسه مسئوليت جزائيه‌دن مصون اولديغی تبين ايدر . اكر خلع حقی برمملكتك قانون اساسيسنده ذاتاً يوق ايسه اويله بر مملكتك حكمدارندن صادر اوله‌جق افعال جنائيه‌يه قارشو جزا اختلال وعصيان ايله اولور. اختلال وعصيان ايسه هم مسئوليت سياسيه‌يی ، هم مسئوليت جزائيه‌يی استيعاب ايدر .

حتی انكليز مؤلفلرندن (ديسه‌ی) دها ايلری كيده‌رك ديبوركه:

« اكر قراليچه ــ او وقت حكمدار قراليچه و يقتوريا ايدی ــ كندی اليله باش وكيلنی اولديرسه هيچ بر محكمه يوقدركه بو دعوايی رؤيت ايتسون!»

مع مافيه پك مبالغه‌لی بر حكم اولان بو قاعده‌نك منشأی اصول مشروطيت دكل اصول استبداددر . محاكم بالجمله صلاحيتی حكمداردن تلقی ايتمش اولدقلرندن بو صلاحيتی آكا قارشو استعمال ايده‌مزلر .

قرالك بو درجهٔ مفرطه‌ده عدم مسئوليتنك ديكر بر متممی واردركه اوده شودر : هيچ بر شخص بالذات ارتكاب ايلديكی فعل غير قانونيدن دولايی بر امرنامهٔ قرالی‌يی

مدار معذرت اتخاذ ایده‌مز . بویله بر امر انکلیز حقوقنجه کأن لم یکندر .

١٩٥ وکلانك مسئولیتی — ثانیاً : وکلانك مسئولیت شخصیه‌لری انکلتره‌ده جاری اولان دیکر بر قاعده‌نك نتیجه‌سیدر. انکلتره‌ده حضور قانونده مساوات تامه فکری ، جمله صنوف خلقك عینی بر قانون و محکمه‌یه تابعیت کامله‌لری قاعده‌سی صوك درجه‌یه ایصال اولونمشدر .

ایشته بو قاعده‌یه تبعاً غنی وکذا هرکس معامله متساویه قانونیه‌یه تابعدر . باش وکیلدن اعتباراً اك عادی تحصیلداره قدر کیمسه یوقدرکه حرکاتندن دولایی علی العاده افراد کبی مسئول طوتولمسون . محکمه‌دن کچه‌رك جزای مادی ویا نقدی‌یه دوچار اولمش کوچوك وبویوك مأمورلرك عددی پك چوقدر. بو صورتله محکمه‌دن کچنلرك یالکز افراد صفتیله ارتکاب ایتدکلری افعال عادیه دکل ، مأموریت رسمیه‌لری حسبیله وبو مأموریتلرینك دائرهٔ صلاحیتنی تجاوز وسوء استعمال صورتیله اجرا ایتدکلری حرکات دخی تماماً قانون عمومی‌یه تابعدر . بونکچون مادون طرفندن مافوقك تحریری امرینی کوسترمك بیله مدار معذرت اوله‌ماز .

انکلتره‌ده بونك پك چوق امثلهٔ تاریخیه‌سی واردر . بر ناظر ، بر والی ، بر ضابط تحریراً بر امر ارائه ایتسه

دخی واقع اولان حرکتی قانوناً مأذون اولدیغی درجه‌یی متجاوز بولوندیغی تقدیرده علی‌العاده افراد کبی مسئول اولور . بو صورتله متهم اولان مأمور افراد مذکوره نه یولده، نه‌صورتله، هانکی محاکمه‌ده دوچار تعقیب اولیور ایسه عینی معامله‌یه دوچار اوله‌جقدر . مدار اتهام اولان ماده‌نك ثبوتی تقدیرنده مأمور ادارهٔ لازم کلان معاملهٔ انتباهیه و تکدیریه ویا عزلیه‌یه دوچار اولدقدن‌ماعدا مجازات قانونیه‌سنی آیروجه کورور . قرالدن ماعدا هیچ کیمسه ـ هر نه‌سببه مبنی اولور ایسه اولسون وحتی ایسترسه ادارهٔ مرکزیه‌نك الك بویوك مأموری بولونسون ـ بو قاعده‌دن مستثنا اوله‌ماز ، فرضا بر ناظر دولته عائد الك مهم بر منفعتك استحصالی امرنده افراددن برینك خانه‌سنی باصوب کاغدلرینی الده ایتمك مجبوریتنده بولونسه بیله حرکت واقعه‌سی طرق قانونیه ایله اولمینجه تعقیباته دوچار اوله‌بیلیر . (دیسه‌ی) بو نقطهٔ نظردن ناظرك علی‌العاده بر کمورجیدن بیله فرقی اوله‌میه‌جغنی سویلیور .

مع مافیه بوقاعده‌نك مطلقیت شدیده‌سنی تخفیف ایدن بعض اوفق تفك استثنالر واردر : بر ضابطه مأموری توقیف مذکره‌سنی حامل اولدیغی حالده بر شخصی توقیف ایده‌بیلیر . بو مذکره حاکم طرفندن یولسز ویرلمش اولسه دخی . . بوندن ماعدا برضابطه مأموری جنایتله متهم هر هانکی شخص وجرم مشهود ارتکاب ایدن کیمسه‌یی بلامذکره دخی توقیف ایده‌بیلیر. شخص مذکور حقیقتده بو جنایتی ایشله‌مامش اولسه دخی .. صلح حاکملرینك‌دخی توقیف امرلری عینی‌حکمه تابعدر.

کذلك مأمورین صحیحه حسن نیتله واقع اولان حرکتلرنده خلاف قانون احواله سببیت ویرمش بولونسه‌لر دخی تعقیباتدن مصوندرلر . مع‌مافیه ناظرلرك علی‌العموم مأمورین ایله برلکده مسئولیتلرینی ایجاب ایتدیرن بواحوالدن ماعدا برمسئولیتلری دها واردرکه انکلتره تاریخ مشروطیتنده مهم برموقعی حائزدر. ناظرلر اولکی عصرلرده دها کوچ دوچار تعقیبات اولدقلرندن آنلر حقنده دها مؤثر، دها فعلی وسائط مسئولیته مراجعت اقتضا ایتمشدر .

١٩٦ آمپه‌شمان — یوکا، آمپه‌شمان (Impeachment) اصولی دیرلر .

آمپه‌شمان ، اصول محاکمه‌سی عوام قماره‌سنك نوعما رهیئت اتهامیه حالنی آله‌رق نظاردن برینی لوردلر قماره‌سی حضورنده اتهام ایلمسی ولوردلر قماره‌سنك‌ده او ناظره قارشو محکمه شکلنی اکتساب ایتمسیدر .

حد ذاتنده لوردلر قماره‌سك قدیمدن بری صفت حکمی وارایدی. آنجق انکلیز قوانین عمومیه‌سی مقتضاسنجه هر هانکی بر محکمه‌نك برمتهمی محکوم قیلمسی ایچون اول امرده بر هیئت عدول طرفندن او متهم حقنده براتهام موجود بولنمسی شرط ایدی. هر قونتلقده ذاتاً بویله بر ژوری واردی.

مرور زمان ایله عوام قماره‌سی بوتون مملکتك منتخب رهیئت عدولی خدمتنی ایفا ایلدی. عوام قماره‌سی ایسه بوتون قونتلقلرك وکیل وتمثالی اولمسنه نظراً بوتون انکلتره ایچون بوندن دها مکمل و واسع برهیئت عدول تصور اولونه‌ماز ایدی. ایشته بوصورتله ١٣٧٦ سنه‌سندن اعتباراً بو عادت انکلیزلرك حیات سیاسیه‌سنه داخل اولدی. حد ذاتنده برماهیت سیاسیه‌یی حائز اولان آمپه‌شمان طرز تعقیباتی بالاخره

تدریجاً شمدی کورمکده اولدیغمز مسئولیت سیاسیهٔ وکلا حالنی اکتساب ایتمشدر .

آمپه‌شمان اصولنك بعض ضعیف نقطه‌لری وار ایدی . قاعدةً و منطقاً دوشونمك لازم کلسه بر ناظرك بو صورتله دوچار اتهام وتعقیب و نهایت مجازات اولمسی ایچون حرکت واقعه‌سنك ممنوعیتی اولجه برقانونده مصرح ومحرر بولنمش اولمق ایجاب ایدردی. فقط اون یدنجی عصر میلادیده، یعنی احتراصات سیاسیه انکلتره‌ده صوك درجه‌ده شدت بولدیغی هنکاملرده جنایت و جنحه اولمیان بعض افعال وفرضا بعض خطیئات سیاسیه ایچون دخی آمپه‌شمان اصولنه مراجعت اولنمشدر. ازجمله مملکت ایچون نافع اولمیان برمعاهده‌یی عقدایتمك ویا اومعاهده‌نك انعقادینی توصیه ایلك آمپه‌شمان دنیلان تعقیباته دوچار اولمغی استلزام ایده‌بیلیردی . بو صورتله سیاسی احتراصاته تابع برمحکمه‌نك بی‌طرف قالمسی ممکن اوله‌میور ایدی . واقعا ناظرلر بو خوف تعقیباتك تحت تأثیرنده بولونه‌رق اداره‌لرینك انتظامنه، ناموسکارانه اطوار و معاملاته مجبور اولورلر ایدی. انجق لوردلر محکمه‌سی اوفق بروسیله‌دن بالاستفاده همان تعقیبات اجرا ایتمك کبی برتشوش وتغلب قانونی ایله ایش کورمکده ایدی .

پارلمنتو خصماسنی ازمك ایچون یالکز بو واسطه‌یی استعمال ایتمیور ایدی. دها کینی دها شدید وبونکله برابر دها غریب دیکر بر الت تضییقیه‌یه ده مالك ایدی که اوکا (بیل اوف آتایندر Bill of attainder) دینیلور ایدی . بو اصول پارلمنتونك اظهار حاکمیتی ایله برابر قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ عدلیه‌نك دها مشوش اوله‌رق عینی برمجلسده اجتماعی کبی برنتیجه‌یه اقتران ایتمکده ایدی .

بو اصول موجبنجه، پارلمنتودن صادر اولان، یعنی عوام ولوردلر طرفندن تصدیق ایدیلان هر هانکی برقرار ایله برشخصك مالنه وحتی جاننه قصد ایتمك وفرضا اموالنی مصادره وکندیسنی اعدام ایتمك ممکن

اولیور ایدی. وبوامکان اسناد اولنان جرم ویا جنایتك حین ارتکابنده اوجرم وجنایتك ممنوعیتنه ومستلزم مجازات اولدیغنه دائر هیچ برقانون موجود اولمدیغی تقدیرده بیله حاصل اولور ایدی. بیل اوف آتایندر، بعضاً آمپه‌شمانك مابعد ومتممی اولمق اوزره ، یعنی آمپه‌شمان طرزنده دوچار تعقیب اولان شخص جواب ویرمکدن امتناع ایتدیکی تقدیرده تطبیق اولنور وبو صورتله تشوش تشریعی وقانونینك ایکنجی و دها مؤثر فصلنی تشکیل ایلیور ایدی .

آمپه‌شمان قاعده‌سنك دیکر برضعیف نقطه‌سی‌ده وار ایدی. قرالك بوکبی تعقیباته دوچار اولانلر حقنده حق عفوی وار ایدی وبو صورتله تعقیبات وجزا زائل اولور ایدی .

آنجق (آقت اوف سه‌تلمانت Acte of settlement) بوکاده مانع اولدی و بناءً علیه هیچ برعفو وعاطفتك عوام قاره‌سی طرفندن آمپه‌شمان اجراسنه مانع اوله‌میه‌جغی تقرر ایتدی .

وکلانك بویله وسائط فوق‌العاده ایله تحت محاکمه‌یه آلنملری ایشته انکلتره‌ده وقتیله اتخاذ ایدلمش اولان بالاده‌کی اصولدن نشأت ایتمشدر. نظارتك حرکاتنی محاکم حقوقیه‌یه تابع قیلمه‌ین و حتی افعال وحرکات عادیه‌دن وامور حقوقیه‌دن دولایی دخی نظاری بوقبیل محاکمه سوقدن امتناع ایدن مملکتلرده بالاده‌کی اصول احتیاجات محلیه‌یه تبعاً تعدیل ایدلك صورتیله اختیار وقبول ایدلمشدر. [*]

[*] انکلتره‌ده عوام قاره‌سنك حقوق اساسیه‌نك اخلالندن ، ارتکابدن ، دولته قارشو ارتکاب جنایتدن وسائر جرملردن طولایی وکلا وبویوك مأمورلری اتهام ایتمکه حق واردر . منافع عالیهٔ دولتی اخلال ایده‌جك ماهیتی اولان بر خطای اداریدن طولایی دخی عوام قاره‌سی اتهامده بولونابیلیر . حکم لوردلر قاره‌سی طرفندن ویریلور وبناءً علیه بو قاره‌نك هیچ برحق اتهامی یوقدر. عوام قاره‌سنك مقرراتنده مندرج دلائل اتهامیه بو قاره طرفندن تعیین ایدیلن اتهام

فرانسه‌ده الیوم دیوان عالی بی سناتو تشکیل ایتمکده‌در. امریقاده مسئولیت سیاسیهٔ وکلا اصول مشروطیت مطلقه‌یه توفیقاً موضوع بحث اولمدیغندن وکلانك وحتی رئیس جمهور ایله رئیس جمهور معاوننك دوچار تعقیب اولمسی ایچون آمپه‌شمان اصولنه تمامیله رعایت اولنمقده‌در . حتی بو اصولك شکل ومراسمی بیله اوراده پایدار‌در. ممالك عثمانیه‌ده بوس بوتون باشقه براصول تعقیب ایدلمکده‌در. بزده دیوان عالی مبعوثاندن (٩)، اعیاندن (٩)، محکمهٔ تمییزدن کذا (٩) ذاتدن مرکبدر.

آمپه‌شمان اصولی بوقدر مهم وبوتون ممالك قوانین اساسیه‌سنده آز چوق تعدیلات ایله مظهر حسن تلقی اولدیغی حالده انکلتره‌ده شمدی متروك حکمنده‌در.

١٨٠٥ سنه‌سندن بری آمپه‌شمان اصولنه مراجعت ایدلدیکی یوقدر اك صوك آمپه‌شمانلر ١٧٨٨ ده (واره‌ن هاستینکس) و ١٨٠٥ لورد (مه‌لویل) ك دوچار اولدقلری آمپه‌شمانلردر . بونك سببنی مسئولیت سیاسیه‌ده آره‌ملیدر.

آمپه‌شمان اصولنك مسئولیت سیاسیهٔ عادیه‌یه انقلابی بردن بره واقع اولمامشدر. حتی ١٧٤١ سنه‌سنده باش وکیل (روبرت والپول) آمپه‌شمان قاعده‌سنه استناداً مجلسك مؤاخذه‌سنی دیکلمه‌مك ایسته‌مشدر. شویله که : مجلس قراله تقدیم ایتدیکی عریضهٔ جوابیه‌ده روبرت والپوله

مأمورلری طرفندن لوردلر قاره‌سنده ایضاح ومدافعه ایدیلور . عوام قاره‌سی یا هیئت مجموعه‌سیله ویا ایچندن بر هیئت توکیل ایتمك صورتیله شهودك افاداتنی ، مدافعه‌نامه‌یی وحکمك قرائتنی استماع ایدر. لوردلر اعلامی تحت قراره آلمدن اجرای مذاکره ایتدکلری زمان عوام قاره‌سی غیبوبت ایتمکه مجبوردر . عوام قاره‌سنك فسخی دعوایی نتیجه‌لندیرمز؛ یکی مجلس اولجه توقف اولونان محلدن صوکره محاکمه‌یی تعقیب ایدر. (اوژه‌ن پیه‌ر برنجی جلد صحیفه ٧٢٣)

اذن وبرلمسنی تکلیف ایتمش اولدیغندن والپول: « ... هیچ برجنایت مخصوصه عطف واسناد اولنمقسزین قرالك بندکانندن برینه یول وبرلمسنی تکلیف ایتمك حکمدارك امتیازاتنه قارشو واقع اولان تخطی وتجاوزك اك مهمیدر.» دیمش ایدی . بونکله برابر والپول عوام قماره سندهکی اکثریتك تأثیر وتضییقیله رأس کاردن چکیلمشدر.

١٧٨٢ ده ظهور ایدن ایکنجی مثال دها زیاده مقنعدر . تاریخ مذکورده لورد (نورت) عوام قماره سنك بری مؤاخذه دیکری عدم اعتمادی متضمن ایکی قراری اوزرینه چکیلمش وبودفعه یالکز کندیسی دکل بوتون رفقاسیده برلکده استعفا ایتمشدرکه بو صورتله مسئولیت مشترکه ومتسلسله عادتی باشلامشدر.

اصول مشروطیت مطلقه وحتی مقیده جاری اولان مملکتلرده مسئولیت سیاسیه نك صیق صیق وقوعی آمپه شمان اصولندهکی مسئولیت جزائیه یه مراجعته محل براقامشدر . بو صورتله آمپه شمان قاعدهٔ قدیمه سی پاصلانمغه محکوم برآلت مشابه سنه اینمشدر. واسطهٔ مانعه ، واسطهٔ زجریه نك مقامنه کچمشدر . نظارتی بعدالوقوع دوچار محکومیت ومجازات قیلمقدن ایسه قبل الوقوع چکیلمکه اجبار ایتمك دها الویریشلی واسایش وانتظام مملکت نقطهٔ نظرندن دها فائده لیدر .

انکلتره عوام قماره سی نظارتی قولایلقله دوبرمك اقتدارینی اکتساب ایتمش اولدقلرندن آرتق اونلری اتهام ایتمکه لزوم کورمامشلردر . اصول مشروطیتی قبول ایدن مملکتلرك همان کافه سنده عین نتایجه واصل اولونمشدر .

۱۹۷ وکلانك وظائف حکمداری‌یه اشتراکی. — ثالثاً: نظاردن هر برینك قوۀ اجرائیه رئیسی اولان حکمدارك دائرۀ صلاحیت وامتیازی داخلنده بولنان افعال وحرکاتنه اشتراك ایتمسی مقتضی اولان اوچنجی قاعده دخی انکلتره‌ده نظری بر دستور، برقانون عمومی اولمق اوزره بردن وضع ایدلمش دکلدر. بو دستورده بر چوق دساتیر اساسیه کبی آنجق زمان ایله تدریجاً و دائما بر پارچه‌سی حادث وحاصل اولمق اوزره ساحۀ وجوده کلمشدر. کذلك بوده، انکلتره‌ده پك چوق قواعد اساسیه‌ده کورولدیکی وجهله شکله، فرعه عائد برمسئله‌نك محصولی اولمق اوزره اصلی واساسی برشی اولمشدر.

انکلیزلرك اوته‌دن بری برچوق احوال وخصوصات ایچون برقاعده‌لری وار ایدی‌که اونلرده ارادۀ قرالینك مجبوری الاتباع اولمسی ایچون بعض تکلفاته تابع اولمسی و فرضا محرر بولنمسی وبعض مهرلری حائز اولمسی لزومی ایدی. سائقۀ اعتیاد ایله بو مهرلرك هر بری بویوك بر مأمور مخصوصك ویا بر ناظرك ید وداعتنه تسلیم اولنمش ایدی‌که یالکز بوذات مهری باصمغه مأذون ایدی. ایشته بو مأمور ویا ناظر مهر وضع ایتمکله شخصی بر حرکت اجرا ومسئولیتی درعهده ایتمش اولیور.

بو صورتله قرالك تحریراً و مختوماً واقع اولان معامله وعقدی ایچون برکفیل بولمق امکانی تدریجاً حاصل اولمش،

فقط ایش بوقدرله قالمامش ، بالآخره برماهیت عقدیه وقیمت حقوقیه‌یی حائز اولمیان معاملات قرالیه وفرضا بر محاوره ویا بر تبلیغ شفاهی ایچون دخی ـ بومحاوره وتبلیغ قوۀ اجرائیه‌یه برکلفت وعهده بخش ایتمك شرطیله ـ برناظرك معاونت ووساطتنه لزوم کورولمشدر .

ایشته قرالك براجنبی حکومتی ناظری ایله اثنای ملاقاتنده انکلتره خارجیه ناظرینك حاضر بالمجلس بولونمسی عادتی بوندن ایلرو کلیور . انکلتره قرالی ایله براجنبی دولت وکلاسی آره‌سنده واقع اوله‌جق هردرلو مخابرات خصوصیه انکلیز اصول مشروطیتنك تعاملنه وروحنه مخالفدر. ظاهرده الك شخصی اولان افعال بیله وفرضا حق عفوك استعمالی بالضروره برناظرك مداخله وموافقیتله واقع اوله‌قده‌در. بوتون بوقواعد وتعاملات انکلیزلرك شودستورنده زبده ایدلمکده‌در : « قرال هیچ برزمان کندی باشنه حرکت ایده‌مز » ...

دیکر طرفدن ینه عاداتك تأثیریله قرال بعض افعال وحرکاتی، برناظرك موافقتنی استحصال ایتسه دخی، اجرا ایده‌مز. واقعا نظریاتجه وقانونجه قرال بالجمله محاکمده حاضر وناظر عد اولنور. زیرا حکام اونك نامنه اجرای عدالت ایدییور . بونکله برابر کندیسی قانونك فوقنده دکلدر وبالذات دعاوی حقوقیه وجزائیه‌یی رؤیت وفصل ایده‌مز ، بودعاوی‌یی آنجق تعیین ایتدیکی حاکملر واسطه‌سیله حل ایتدیرر .

قرال اسکیدن لوردلر قماره‌سنده دفعاتله اثبات وجود ایتمش اولدیغی حالده شمدی لوردلر قماره‌سی مذاکراتنده قطعیاً حاضر بولنه‌ماز . زیرا کرك محکمه‌ده وکرك بعض خصوصاتده محکمه شکلنی اکتساب ایتمکده اولان لوردلرقماره‌سنده حین‌مذاکره‌ده اخذ موقع ایتمسی مذاکراتی تحت تأثیرده بولوندیره‌بیلیر ، وبر تضییق معنوی معناسنی افاده ایلیه‌بیلیر .

قرال بریسنك حبس ایدلمسنی دخی امر ایده‌مز . وهرنه قدر قوهٔ عسکریه‌نك قوماندانی ایسه‌ده هیچ برانکلیز حکمداری ایکنجی ژورژك زماننده‌ن بری سفربر اردویه قوماندا ایتمش دکلدر . عکس صورتده حرکت ایده‌جك برحکمدار انکلیز مشروطیتنه مخالف برایش یاپمش اولور .

حکمدارك عدم مسؤلیتنی تأمین ایچون بر ناظر مسؤلك امضاسنی بالجمله‌عقود ومعاملات حکمداریده مشروط قیلمق اصولی ممالك سائره‌ده دخی تقلید اولنمشدر .

فرانسه‌نك ۱۷۹۱ قانوننده مادهٔ مخصوصه ایله بو جهت تصریح ایدلمش اولدیغی کبی ۱۸۷۵ قانون اساسیسنك اوچنجی ماده‌سنده دخی « رئیس جمهورك اوامرندن هر بری زیرنده برناظرك امضاسی بولونمق شرطدر » دینلمشدر .

فرانسه‌ده انقلاب کبیردن اول دخی نظارك قرالك امضاسندن صوکرا (قرال ایچون وقرال ایله Par le roi et pour le roi) وضع امضا ایتملری عادت ایدی . آنجق بو عادت مسؤلیت درعهده ایتمك مقصدیله دکل ، وثیقه‌نك اهمیتنی وصحتنی بیلدیرمك وامر قرالینك

اجراسنی تسهیل وتأمین ایتمك کبی برمقصد مراسم‌پروری‌یه معطوف ایدی.

اسوجده ۱۸۰۹ قانون اساسیسی موجبنجه قرال منفرداً مملکتی اداره ایتمکله برابر قانون اساسیده مذکور اولان کافهٔ خصوصاتده (Conseil d'Etat) دینیلان بر هیئت وکلانك رأینی آلمغه مجبوردر. [اسوجده هیئت وکلا باشقه یرلرده شورای دولت معناسنده اولان (Conseil d'Etat) دیه یاد اولونور] مناسبات خارجیه‌یه وعسکری قوماندایه عائد مسائل مستثنا اولدیغی حالده کافهٔ امور قرال طرفندن هیئت وکلایه تودیع اولونوب اوراده تذکر ایدلمك لازمدر.

اسوج قانون اساسیسنك سکزنجی وطقوزنجی ماده‌لری وضع امضا صورتیله مسئولیت درعهده ایتمك کیفیتنك باشقه برشکلده جریان ایتمکده اولدیغنی کوسته‌ریبور. « قرال حضورنده هیئت وکلا حالنده رؤیت اولونه‌جق کافهٔ مسائل ایچون برضبط ورقه‌سی تنظیم ایدیلور حاضراولان وکلا فکرلرینی بیان و ایضاح وضبط ورقه‌سنه درج ایتدیرمکه قطعیاً مجبوردرلر. بونکله برابر اتخاذ قرار قراله عائددر. انجق قرالك قراری قرالینك قانون اساسیسنه آچیقدن آچیغه مخالف اولور ایسه بوقراره قارشو اخطارات مؤثره‌ده بولونمق وکلانك وظیفه‌سیدر. بوبابده‌کی فکر مخالفتنی ضبط ورقه‌سنه درج ایتدیرمه‌ین اولبابده‌کی قرارك اتخاذینه قرالی کندیسی تشویق ایتمش کبی عد اولونه‌رق اوصورتله قرارمذکوردن مسؤل طوتیله‌جقدر. »

کوریلیورکه اسوجده مقررات حکمداریدن طولایی وکلانك مسؤیتی پك مؤثر، بونکله برابر ممالك سائره‌دن خیلیجه فرقلیدر.

فلمنکده وضع امضا شرط اولمقله برابر مخالف قانون ومضراولدیغی تقدیرده دیکر ممالکده نظیری اولمیان برقوهٔ تأییدیه، برجزای شدیده معروضدر. فلمنك ۱۸۸۱ تاریخلی قانون جزاسنك ۳۵۵ نجی ماده‌سی دیبورکه:

« دوائر نظارت رؤساسی (ناظرلر) اولا اوامر ویا مقررات

قرالیه‌نك زیرینه قانون اساسی‌یه ودولتك قوانین ونظامات عمومیهٔ داخلیه‌سنه ویا مستملکاتك قوانین ونظاماتنه مخالف اولدیغنی بیلدکلری حالده وضع امضا ایده‌رلر، ثانیاً برناظرك امضاسنی غیرجائز اولدیغنی بیلدکلری اوامر ویامقررات قرالیه‌یی موقع اجرایه وضع ایدرلرسه الخ ... اعظمی اوله‌رق اوچ سنه حبس جزاسنه محکوم وایجابنده حقوق مدنیه‌دن ساقط اولورلر.»

١٢٩٣ قانون اساسی عثمانیسنده بوجهت بوس بوتون مسکوت عنه اولدیغی حالده (٨ آغستوس ١٣٢٥) تاریخلی قانون اساسی معدلك اوتوزنجی ماده‌سی موجبنجه « طرف حضرت پادشاهیدن تصدیقه محتاج اولان مقرراتك معمول به اولمسی ایچون صدراعظم ایله دائرهٔ متعلقه‌سی ناظری طرفندن قرارنامه‌لره وضع امضا ایدیله‌رك قرارك مسئولیتی درعهده اولنمق واونلرك امضاسی بالاسنه طرف حضرت پادشاهیدن دخی وضع امضا بویورلمق شرطدر.» دنیلمش اولدیغندن انکلتره وفرانسه ودیکر بعض مملکتلرده جاری اولان اصوله تبعیت اولنمشدر. [*]

---

[*] صدر اعظملرك مهر همایونی حامل اوللری عادتی بر درجه‌یه قدر مسئولیتك پادشاهلردن صدر اعظملره انتقالنی تأمین ایتمشدر. واقعا بو مسئولیت هیچ برزمان برقاعده وبر حکم قانون درجه‌سنده صراحتی حائز اولمامش وبونك ایچون برنظریهٔ حقوقیه وضع ایتمك کیمسه‌نك خاطرینه کلمه‌مشدر. انجق تاریخمزك بالخاصه اختلالات مباحثنده خلقك وبکیچریلرك علی الاکثر مسئولیتی صدراعظملره توجیه ایتدکلری وحتی آنلری پارلاچایه‌رق الك شدتلی ووحشیانه جزالری ترتیب ایتدکلری واقع اولمشدر. بو افعالك

تحریری اولان اوامر ومقررات ایچون ایکی امضا وضعی
بر تأمینات کافیه ایسه‌ده شفاهی اولان بعض معاملات ایچون نه بزم
قانون اساسیمزده ، نه‌ده دیکر هیچ برقانونده قیود لازمه موجود
اولمدیغندن بوبابده جای تردد بعض نقطه‌لر وارد خاطر اوله‌بیلیر
ایسه‌ده اصول مشروطیت مطلقه‌نك بالاده‌کی تعریف ایتدیکمز
طرز جریاننه کوره بومحذورده وارد دکلدر. باخصوص که برناظرك
بو افعال وحرکات غیرتحریریه‌یه علمی لاحق اولدیغی تقدیرده
مسئولیتی طبیعیدر .

۱۹۸ حکمدارك مسئولیت مالیه و حقوقیه‌سی — حکمدارده
افرادکبی اموال واملاکه تصرف وافراد ایله حقوق جهتندن علاقه‌دار
اوله‌بیلیر . شو تقدیره کوره حکمدارك اشخاصدن فرقی اولمامق
ایجاب ایدر . بونکله برابر حکمدارك بالذات ولوکه مالی وحقوقی
بر مسئله‌دن ، عادی بر دعوادن طولایی اولسون محکمه‌یه کلمسی ،
کندی نامنه اعطای حکم ایدر فرض اولنان برهیئت ویابرشخص
حضورینه — قرون وسطاده بعض احوالده اولدیغی کبی — چیقمسی
غیرلایقدر . بناءً علیه بوقبیل دعوالر اکر صرف حکمدارك امور

هرنه‌قدر حقوق مباحثنده یری اولمامق لازم کلیرسه‌ده حقوقك برقسمی
تعاملدن نشأت ایتدیکنه نظراً شرقده‌ده اقوامك عادتا بر سوق طبیعی
ایله مسئولیتی مسئولیتلرینی تعیین کوچ وتهلکه‌لی اولان حکمدارلردن حیات
سیاسیلری عارضی وموقت اولان صدراعظملره انتقال ایتدیرمش اولدقلری
کورلیور .

ذاتیه‌سندن متولد ایسه خزینهٔ خاصه‌یه ، امور دولته متعلق ایسه خزینهٔ دولته توجه ایتمك لازم‌کلیر .

مع‌مافیه انکلتره‌ده‌کی قاعدهٔ حقوقیه بو نقطهٔ نظردن‌ده پك شدیددر . انکلیز مشاهیر مؤلفیندن بلاقستونك افاده‌سنه کوره بریسنك حکمداره قارشو بر دعوای مالیه‌سی اولور ایسه شانسلیه محکمه‌سنه بر استدعا تقدیم ایدر شوقدرکه شانسلیه بر مجبوریت حس ایتمکسزین بودعوایی محضا لطفاً استماع ایدر .

انکلتره‌ده‌کی بو نقطهٔ نظر ایکی صورتله ایضاح اولونه بیلیر . زیرا بر طرفدن قراللق حالا حکمدار مطلقه عائد امتیازاتی شکلاً ولفظاً محافظه ایدر. دیکر طرفدن حکام صلاحیتلرینی حکمداردن اخذ ایتدکلرندن بو صلاحیتی اکا قارشو استعمال ایده‌مزلر .

مع‌مافیه مؤلفیندن دیسه‌ی شوچاره‌یی بولویور :

. . . مع‌مافیه مقام حکمداریدن حق تصرفی اخلال یوللو صدور ایدن ضررلره قارشو قانون برچاره بولویور شویله‌که: مقام حکمدارینك تبعه‌دن برینك قانوناً متصرف اولدیغی برمال وملکی بغیر حق تملك ایتدیکی ویاتبعه‌دن برینه من جهة الدین ویا برمقاوله‌نك عدم اجراسنه بناءً ضرروزیان نامنه برمبلغ مدیون اولدیغی ادعااولونور ومقام حکمداری‌یی اجبار ایده‌جك وسائط مفقود اولور ایسه واقعا مقام حکمدارینك تبعه‌دن برینه عن قصد بر ضرر ایقاعنه اشتراك ایتدیکی ظن ایدیله‌مز شوقدرکه برمأمورمسئولك یوزندن

وآنك وساطتيله بر سهو وقوعه كلديكي وياغير صحيح معلوماته بناء بر حقسزلق ارتكاب ايدلديكي فرض اولونه بيلير .

ايشته بو تقديرده متضرر اولان تبعه‌نك درميان اولنان شكايتك ماهيتني مقام حكمداري‌يه عرض ايتمكه مأذون اولمسي مناسب اولور . تاكه بوكا چاره بولونه بيلسون بوچاره بر استدعاى حق Petition of right شكلنده ظهور ايدر.

١٩٩ رئيس جمهورلرده مسئوليت — رئيس جمهورلرك مسئوليتي حكمدارلردن دها زياده سهولتله موضوع بحث اوله بيلير . رئيس جمهورلرك بعضاً مسئوليت سياسيه‌يه بيله معروض اولديغي واقعدر . فرانسه‌ده ١٨٧١ دن ١٨٧٣ ه قدر دوام ايدن شكل حكومت اثناسنده قوهٔ اجرائيه رئيسي موسيو تيه‌رك باش وكيللك وظيفه‌سني ايفا ايدن رئيس ثانينك مسئوليت سياسيه‌سنه انضماماً مجلس ملي حضورنده مسئوليتي وار ايدي ونهايت بو مجلسك بر قراري اوزرينه چكيلمكه مجبور اولمش ايدي. [*]

---

[*] ١٩ مايس سنه ١٨٧٣ ده فرانسه رئيس جمهور ثانيسي موسيو دوفور شكل جمهوريتي تعيين ايتمك اوزره اون بش ماده‌لك برلايحهٔ قانونيه‌يي فرانسه مجلس مليسنه تكليف ايتمش ايدي . جمهوريتي بر شكل قطعيء حكومت اولمق اوزره قبوله هنوز حاضرلانمامش اولان مجلس همان بر وسيله ايجاد ايدرك فرانسه‌نك سياست عموميه‌سي حقنده بر استيضاحده بولنمش ورئيس جمهور موسيو تيه‌ر ١٣ مارت ١٨٧٣ قانوني موجبنجه بالذات جواب ويرمكه قوشمش ايدي . ايكي كون دوام ايدن مذاكره

اصول مشروطیت مطلقه‌ده وکلانك انفصالی آکدیران بو مسئولیتدن دها شدید وبونکله برابر معنای جزائی‌یی‌ده تضمن ایتمه‌مك اوزره رئیس جمهورلرك برنوع مسئولیت سیاسیه‌سی دها واردرکه اوچنجی ناپولیونك بدایت حکومتنده‌قانون اساسی‌یه‌درج اولونمشدر . فی‌الحقیقه فرانسه‌نك محصول تحکم وتغلب اولان ١٨٥٢ قانون اساسیسنك بشنجی ماده‌سنده : «رئیس جمهور ملت حضورنده مسئولدر وملته مراجعته دائما صلاحیتداردر » دیه مذکوردر . آنجق بومسئولیتك لدی‌التحلیل خیالی برمسئولیت اولدیغی وحکومت شخصیه‌یه برنوع شکل قانونیت ویرمکدن‌منبعث اولدیغی وحقوقی هیچ برقوهٔ تأییدیه‌یی حائز بولنمدیغی ادنی ملاحظه ایله اکلاشیله‌بیلیر .

رئیس جمهورلرك مسئولیتی حقنده زمانمزده مطرد برقاعده یوقدر فرانسه‌ده رئیس‌جمهورمشروطیت مطلقه ایله اداره‌اولونان برمملکت حکمداری کبی غیرمسؤل وامور دولت واداره‌یه متعلق باالجمله مسئولیتلر وکلایه معطوف ایکن تعبیر دیکرله مسئولیت سیاسیه‌دن‌مصون‌ایکن مسئولیت‌جزائیه بحثنده‌مشروطی‌حکمدارلره اصلا مقیس دکلدر . الیوم مرعی اولان ١٨٧٥ قانون‌اساسیسنك التنجی ماده‌سنك ایکنجی فقره‌سنده « رئیس جمهور انجق اهانت

نتیجه‌سنده رئیس جمهورك رد ایتدیکی برتکلیف ١٤ رأی اکثریتله قبول ایدیلنجه موسیو تیه‌ر درحال‌استعفاسنی ویرمش ویرینه ماق‌ماهون انتخاب ایدلمش‌ایدی .

(Haute trrhison) حالندن مسئولدر » دنیلیور . رئیس جمهوك جرائم عادیه‌دن طولایی مسئولیت جزائیهٔ عادیه‌دن مصون اولمدیغی اولویتله ثابتدر شوحالده رئیس جمهور فرانسه‌ده مسئولیته نظراً باشلیجه اوچ وضعیتده بولونور :

(١) امورسیاسیه واداره‌دن طولایی اصلا مسئول اولمامق .

(٢) امور مأموره‌سنه تعلق اولمیان جرائم عادیه‌دن طولایی تماماً مسئول اولمق .

(٣) اهانت جرمندن طولایی مسئول اولمق .

صوك ایکی سببدن طولایی افراددن برفرقی وار ایسه اوده کندیسنی محا کمه ایده‌جك مرجع اعتباریله‌در . فی‌الحقیقه رئیس جمهوری جرائم عادیه‌دن واهانتدن طولایی انجق مجلس مبعوثان اتهام ودیوان عالی حالنده انعقاد ایده‌جك اولان مجلس اعیان محکوم ایده‌بیلیر . [فرانسه قانون اساسیسنك ١٢ نجی ماده‌سی]

مع‌مافیه اهانت جرمنك ماهیتنی تعیین ضمننده فرانسه حقوق شناسانی آره‌سنده مهم براختلاف موجوددر فرانسه قانونامهٔ جزاسنده اهانت نامی آلتنده برجرمك وجودی تصریح اولونمدیغندن نه‌کبی اموره اهانت اطلاق وقانونده موجود اولمایان برجرمك جزاسی‌ده موجود اولمیه‌جغندن غیرموجود برجزانك ناصل تطبیق ایدیله‌بیله‌جکی بجق جای تردد کوریلیور. حتی بوندن طولاییدرکه مؤلفیندن موسیو دوکوی بوماده‌ده‌کی اهانت کلمه‌سنك هیچ برحکم

افاده ایده‌میه‌جکنی وحتی بوکا بناءً دیوان عالینك رئیس جمهورك اسقاطنه بیله قرار ویره‌میه‌جکنی ادعا ایدییور .

مؤلفلرك قسم اعظمی وازجمله موسیو ایسمه‌ن وموسیو مورو کلامك اهمالندن ایسه اعمالی جهتنی ترجیح ایدرك برحدمتوسط تعقیب وامریقایی تقلید ایدرك رئیس جمهورك بوکبی احوالده دیوان عالیجه اسقاطنه قرار ویریله بیله‌جکنی ادعا ایدرلر .

امریقاده رئیس جمهور هم سیاسی ، هم جزائی مسئولیته تماماً معروضدر امریقاقانون اساسیسنك ایکنجی ماده‌سنك دردنجی فقره‌سی شویولده محرردر: « رئیس جمهور ، رئیس جمهوروکیلی ، متحدهٔ امریقانك بالجمله مأمورین ملکیه‌سی نتیجهٔ اتهامده اهانت رشوت ویاسائر جنایات وفضایحی ارتکاب ایتدکلری ثابت اولورسه مأموریتلرندن عزل ایدیلورلر . . . اعیان مجلسنك حاضر بالمجلس اولان اعضاسنك ثلثانی رأی ویرمدکجه هیچ برمحکومیت قراری ویریله‌من . . . »

مع مافیه تجربه کوسترییورکه امریقا کبی رئیس جمهوری بالفعل ادارهٔ حکومت ایدن بر مملکتده بیله بوتدبیر او قدرمؤثر اوله‌ماز . امریقاده رئیس جمهوری مجلسلره قارشو مسئولیت سیاسیه وجزائیه‌دن تجریده خادم اولمق اوزره ناظرلر طرفندن وضع امضا اصولی موجوداولمدیغی حالده رئیس جمهورلرك بروجه بالا اتهام ومحکوم ایدلملری واقع دکلدر .

شمدی‌یه قدر یالکز بر رئیس جمهور مجلس مبعوثان طرفندن اتهام اولونه‌بیلمش ، فقط اوده اعیانده قانون اساسی موجبنجه مقتضی ثلثان اکثریت احراز ایدیله‌مدیکندن طولایی برائت ایتمشدر بو رئیس جمهور آندره‌ف جونسون ایدی و سنه‌لرجه قونغره‌یه شدیداً مخالفت ایدر طورور ایدی . مجلس مبعوثان کندیسنی ۳۵ ماده ایله اتهام ایتمش ایکن ، اعیانده مدار تهمت اولان ماده‌لرك هر بری ایچون آیری‌جه ثلثان اکثریت حاصل اوله‌مدیغندن طولایی اوتوزبش ماده‌نك کافه‌سندن قورتوله‌بیلمشدر (۱۸٦۸)

رئیس جمهورلر مسئولیت جزائیه و حقوقیه اعتباریله حکمدارلردن آیریلورلر حکمدارلر امور جزائیه‌ده علی الاطلاق غیر مسئول اولدقلری حالده رئیس جمهورلر ایچون بویله بر مصونیت متصور اوله‌ماز. اولسه اولسه امور جزائیه‌ده مرجعیت اعتباریله بر فرق کوزه‌دیله‌رك قاعدهٔ احتیاطه رعایت اولونور امور حقوقیه و مالیه‌ده مدعی و مدعی علیه صفتی قوانین عادیه موجبنجه احراز ایده‌جکلری و بناءً علیه استثنایه غیر تابع بولوندقلری آشکاردر .

مسؤلیت وكلا

مسؤلیتك حكمداردن وكلایه‌سبب وصورت انتقالی مسؤلیت حكمدار فصلنده ـ ایضاح ایتدك. شیمدی مسؤلیتلری ضروری اولان وكلانك مسؤلیتنده‌كی ماهیت واشكال‌حقنده بعض معلومات ویرمك زمانی كلمشدر . وكلا اساساً انواع ثلثهٔ مسؤلیتك یعنی مسؤلیت سیاسیه ، مسؤلیت جزائیه ومسؤلیت مالیه (وحقوقیه) نك هیچ برندن مصون دكلدرلر .

۲۰۰ مسئولیت سیاسیهٔ وكلا — مسؤلیت سیاسیه‌نك ، یعنی وكلانك انفصالیله ختام بولان ووكلانك عزلی دیمك اولان مسؤلیتك ماهیتی‌حقنده ۱۸۲ و ۱۸۳ نجی مبحثلرله‌مارالذكر مسؤلیت‌حكمدار بحثنده و آمیه‌شمان اصولنه‌متدائر تفصیلاتده (مبحث۱۹۶) بر نبذه معلومات ویرلدی . اساساً وكلا هم مجلس مبعوثانه ، هم حكمداره قارشو مسؤلیت‌سیاسیه‌یی حائزدرلر. حق عزلك پادشاهده اولمسی پادشاهه‌قارشو اولان مسؤلیتی صراحةً مشعر اولدیغی كبی یدنجی مادهٔ معدله‌ده‌كی « ایجابنده وكلانك علی‌الاصول عزل وتبدیلی » فقره‌سی‌ده‌بوكا دلیلدر. اوتوزنجی مادهٔ معدله ایله استیضاحه‌متعلق ۳۸ نجی ماده دخی مسئولیت سیاسیه بحثنك مجلس‌مبعوثانه قارشو ومجلس‌مبعوثان حضورنده اوله‌جغنی ارائه ایدر.

اوتوزنجی ماده : (وكلا حكومتك سیاست عمومیه‌سندن

مشترکاً ودائرهٔ نظارتلرینه عائد معاملاتدن طولایی منفرداً مجلس مبعوثانه قارشو مسئولدرلر) دییور. ۱۲۹۳ قانون اساسیسی ایله ۱۳۲۵ ده اجرا ایدیلن تعدیلات ارهسندهکی فرق عظیمی اکلامق ایچون ینه بو مادهنك شکل قدیمنی نقل ایدهلم : (وکلای دولت مأمورینلرینه متعلق احوال واجراآتدن مسئولدر .)

شو حالده ابتداءً مجلس مبعوثانه قارشو مسئولیت اساسی یوق ایکن مؤخراً بوقید علاوه اولونمش و بو صورتله قانون اساسیمز اصول مشروطیت مقیدهیه شبیه ایکن و وکلانك یالکز حکمدارلره قارشو مسئولیتلرینی متضمن ایکن ۱۳۲۵ تعدیلاتی قانوندهکی روحی کاملاً تغییر وتجدید ایتمش اولویور . ۳۸ نجی مادهده اجرا ایدیلان تعدیلات دخی عین حالت روحیهنك وجودینه دلالت ایتمکدهدر. فی الحقیقه ۳۸ نجی ماده ۱۲۹۳ قانوننده بروجه آتی ایدی .

« استیضاح ماده ایچون وکلادن برینك حضورینه مجلس مبعوثانده اکثریتله قرار ویریلهرك دعوت اولندقده یا بالذات بولونهرق ویاخود معیتندهکی رؤسای مأموریندن برینی کوندرهرك ایراد اولنهجق سؤاللره جواب ویرمجك ویاخود لزوم کوریر ایسه مسؤلیتنی اوزرینه آلهرق جوابنی تأخیر ایتمك صلاحیتنی حائز اولهجقدر . »

بو مادهنك حین تعدیلنده فقرهٔ آتیه علاوه اولونهرق قانون اساسینك معنا وماهیتی کاملاً تغییر اولونمشدر :

« ... یاخود لزوم کوریر ایسه مسؤلیتی اوزرینه آلهرق جوابنك

تأخیرنی طلب ایتمك حقی [*] حائز اوله‌جقدر . نتیجهٔ استیضاحده هیئت مبعوثانك اكثریت آراسی ایله حقنده عدم اعتماد بیان اولونان ناظر ساقط اولور رئیس وكلا حقنده عدم اعتماد بیان اولوندیغی حالده هیئت وكلا هپ بردن سقوط ایدر . »

بالاده‌کی ایکی ماده بزه اوچ حقیقت کوستەرییور : اولا وكلا مجلس مبعوثان حضورنده‌ده مسؤلدرلر . ثانیاً مسؤلیت

[*] بو جمله‌ده‌کی تعدیل مشهور بر وقعه‌نك تأثیرینه تابعدر ، کامل پاشا قابینه‌سی استیضاحه جواب ویرمکی تأخیر ایتمك ایسته‌مش وتحریری اسباب موجبه ویرمش ایسه‌ده مجلس مبعوثان بوکا قناعت ایتمیه‌رك کندیسنه غیابنده عدم اعتماد بیان ایتمش وکامل پاشا چکیلمش ایدی

تعدیلات واقعه‌ده هیئت وكلانك تأخیر طلبنه حق اولویور فقط مجلس مبعوثانك بو طلبی قبول وعدم قبولده مختار اولدیغی افهام ایدلمك ایسته‌نیلیور . بو صورت تلقینك نه‌درجه‌یه‌قدر وارد اولدیغی کسدیریله‌مز بر هیئت وكلانك تأخیره صلاحیتی مطلق اولمیدر . فقط مجلسكده بالمقابله بو صلاحیتی سؤ استعمال ایتمك ایسته‌ینلره قارشو عدم اعتماد بیان ایتمك صلاحیتی مطلق اولمیدر . مجلس قانون اساسی ایچون ، مملکت ایچون بر تهلکه والحاصل فوق العاده بر مستعجلیت کورور ایسه عدم اعتماد قرارینی تأخیر ایده‌مز . فقط حکومتی‌ده بهمه‌حال جلب ایده‌مز ودعوته مسارعةً اجابت ایتمین رئیس وكلا قانون اساسی‌یی پا مال ایتمکله متهم اوله‌میه‌جغی کبی بو عدم اجابتنه قناعت ایتمین بر مجلس مبعوثانك عدم اعتمادینی اظهار ایتمسی‌ده قانون اساسی‌یه مخالف دوشمز بناءً علیه بو رادەده تعدیلات واقعه فضله صراحتی محتوی اولمق حسبیله زائددر .

[ماده‌نك فقرهٔ اخیره‌سی ایچون ١٨٣ نجی مبحثه مراجعت (صحیفه ٥٢٨)]

مسئولیت سیاسیه‌دن ، یعنی سقوط ایله نهایت بولان مسئولیتدن عبارتدر. وکلانك دیوان عالی‌یه سوقنی یعنی مسئولیت جزائیه‌یی متضمن دیگر برطاقم ماده‌لرك (٣١ نجی ماده کبی) وجودی‌ده بومعنایی تأیید ایدر.

ثالثاً وکلایه عائد مسئولیت سیاسیه‌نك ایکی مجلسدن یالکز مجلس مبعوثانه قارشو جریان ایتمسیدر. اعیانك استیضاح صلاحیتنه نائل اوله‌مامسی وباخصوص استیضاح نتیجه‌سنده برقرار وبرقراراسقاط اتخاذ ایده‌مه‌مسی بوندندر. [ایلریده استیضاح بحثنه مراجعت]

٩٣ قانون اساسیسی ایله ٣٢٥ قانون معدلی ارەسنده روحاً ومعناً موجوداولان دیگر برتفاوت عظیمه دلیل‌ده ممالك سائره قانون اساسیلرنده نظیرینه تصادف ایتمدیکمز ٣٥ نجی مادهٔ مشهوره‌سنك وجودیدر. (٩٣)قانون اساسیسی هر نه‌قدر استیضاح حقنی مجلس مبعوثانه‌ویریور ایدیسه‌ده‌استیضاح نتیجه‌سنده مجلسك برقرار اتخاذ ایده‌بیله‌جکنی ذکر ایتمیور ایدی. دیگرطرفدن مجلس مبعوثان ایله هیئت وکلا آره‌سنده یالکز حق مراقبه‌نك اجراسندن طولایی دکل، سائر اموردن ومثلا وضع قانوندن طولایی‌ده اختلاف ظهوری ملحوظ اولدیغندن مجلس مبعوثان قارشوسنده برهیئت وکلانك چکیله‌بیلمسنی تأميناً واغلب احتمال بوملاحظه‌یه بناءً ٣٥ نجی ماده وضع اولونمش ایدی. فی‌الحقیقه اووقت ٣٥ نجی ماده شوصورتله محرر ایدی:

« وکلا ایله هیئت مبعوثان اره‌سنده اختلاف اولونان ماده‌لردن برینك قبولنده وکلا طرفندن اصرار اولونوب‌ده مبعوثان جانبندن اکثریت آرا

وتفصیلاً اسباب موجبه بیانیله قطعیاً ومكرراً ردایلدیکی حالده وكلانك تبدیلی ویاخود مجدداً مدت قانونیه‌سنده انتخاب اولونمق اوزره هیئت مبعوثانك فسخی منحصراً یداقتدار حضرت پادشاهیده‌در . » [*]

ظاهراً فسخ حقنده وارد کبی کورینن بوماده حقیقتده مجلس وكلانك ده‌لدی‌الایجاب مجلس مبعوثانك برقراری قارشوسنده تبدیل اولونمسی امکانی احضارایچون وضع‌اولونمش ایدی. زیرا ایدنجی ماده‌موجبنجه فسخ حقی ذاتاً صورت مطلقه‌ده حکمداره ویرلمش ایدی. بوراده مقصد حقیقی مجلس مبعوثان ایله‌هیئت وكلاارەسنده اختلاف، باخصوص قانونلرك مذاکره‌وقبولنه‌متعلق اختلاف‌ظهورنده (چونكه مجلسك‌وظائف تشریعیه‌سنه دكل‌وظائف مراقبه‌و تفتیشنه متعلق اختلافات اولسه اولسه استیضاحه متعلق ۳۸ نجی ماده‌نك دائرهٔشمولنه کیره‌جك ایدی) مقام حکمداری‌یی حکم قیلمق ایدی. پادشاه‌ایستر ایسه‌هیئت وكلایی‌دكیشدیریر ایسترایسه مجلسی فسخ‌ایدر ایدی. وبوده ضروری برحل‌ایدی چونكه قارشولقلی ضدیت مصلحت دولتی عقیم قیله‌بیلیر ، قبولی الزم اولان بر قانونك عدم قبولی امور دولتی سکتهٔ تعطیله اوغراده بیلیرایدی بواختلاف ماهیتی اعتباریله آتی‌یه، یعنی تطبیق اولونمسی مصمم قانونه عائد ایدی مراقبه حقندن تولد ایده‌بیلن اختلاف ایسه

---

[*] بوماده مؤخراً تعدیل اولونمشدركه صورت معدله‌سی ۱۹۰ نجی مبحثده محرردر .

ماضی‌یه یعنی حکومتك اساساً یاپیلمش بتمش اجرا آتنه تعلق ایده‌بیلیر ایدی .

شو حالده قابینه‌یی یاپمش اولدیغی برحرکتدن طولایی تخطئه ماضی‌یه راجع اولدیغی ایچون بو ماده‌نك شموله کوج کیرر ایدی .

بو تفصیلاتدن شو نتیجه‌لری چیقاره‌بیلیرز : اولا اسکی قانون اساسی موجبنجه وکلانك افعال وحرکات واقعه وماضیه‌لرندن طولایی استیضاح اولونملری ممکن ایدی . فقط بوحق مراقبه ناتمام وقوهٔ تأییدیه‌دن محروم ایدی . بناءً علیه مراقبه اولونه‌بیلمك اعتباریله مجلس وکلانك مجلس مبعوثان حضورندن چکیلمسی احتمالی ضعیف ایدی .

ثانیاً وکلانك قانون وضع ایتدیرمك صورتیله احراز ایده‌جکلری صلاحیت اجرائیه اعتباریله ، یعنی آتی‌یه معطوف اصلاحات وحرکات اجرائیه‌لری نقطهٔ نظرندن مجلس مبعوثان ایله حال اختلافده بولونملری ممکن ایدی واو وقت اختلاف نتیجه‌سنده پادشاهده کندیلرینی حقسز چیقاریر ایسه عزل اولنه‌بیلیرلر ایدی بوصورتله امور تشریعیه‌ده مجلس مبعوثانه قارشو مسئولیتلری دها ممکن ودها واسع بولونیور ایدی .

مؤخراً تعدیلاتك حین اجراسنده بونقطه‌لر لایقیله تقدیر

اولونه‌میه‌رق ٣٥ نجی ماده منحصراً فسخ احتمالنی درپیش ایدر بر ماده حالنه وضع اولونمش ومسئولیت وکلا بحثی ٣٨ نجی ماده ایله لزومندن زیاده صریح برشکله‌افراغ اولونه‌رق قانون اساسی‌نك هیئت عمومیه‌سنه مع التأسف برعنصر تشوش وبر آهنکسزلك وضع ایدلمشدر .

٢٠١ مسئولیت جزائیهٔ وکلا .— وکلا سیاسةً مسؤل اولدقلری کبی جزاءً ده مسؤلدرلر. مسؤلیت سیاسیه مسؤلیت جزائیه احتمالاتنی تخفیف وتنقیص ایتمش اولمقله برابر (آمپه‌شمان بحثنه مراجعت ١٩٦) وکلانك مسئولیت جزائیه‌لری برطرف اولمش دکلدر . وکلانك مسئولیت جزائیه‌لری باشلیجه ایکی نقطهٔ نظردن تدقیق اولونه‌بیلیر: (١) جرائم عادیه ، (٢) وظیفه ومأموریتلری حسبیله ارتکاب ایلدکلری جرائم ..

جرائم عادیه‌ده وکلانك علی العاده افراددن هیچ برفرقی اولمامق لازمکلیر. فرانسه‌ده رئیس جمهور ایچون براستثنا موجود اولدیغنی کوردك. واوراده رئیس جمهور جرائم عادیه‌دن طولایی دخی دیوان عالی‌یه سوق اولونور انجق کرك اوراده، کرك ممالك سائره‌ده قاعدهٔ عمومیه وکلانك جرائم عادیه‌لرندن طولایی محاکم جزائیه‌ده تعقیب ومحاکمه اولونملری مرکزنده‌در قاعدهٔ مساواتی اخلال ایدن هرهانکی برامتیاز استثنائی (لهده اولسون علیهده اولسون)

مصرح وموضح اولمق قواعد عمومیۀ جزائیه‌دندر. محاکم عادیه‌دن غیری محاکمه تابع اولمق ایچون قانونده بر صراحت بولونمق لازمدر. مثلا مأمورلرك محاکم اداره‌یه تابعیتی صراحةً ذکر ایدلمدیکی تقدیرده محاکم عادیه‌یه تابعیتلری حقیقتی - آیری بر تصریحه حاجت قالمقسزین - کندیلکندن تبین ایدر وکلانك دیوان عالی‌یه سوقی‌ده عینی قواعد عمومیۀ جزائیه دائره‌سنده قالمق ضروریدر.

واقعا عثمانلی قانون اساسیسنك ۹۲ نجی ماده‌سی دیوان عالیدن بحث ایدر ایکن «وظیفه‌سی وکلا ایله محکمۀ تمیز رؤسا واعضاسنك وذات وحقوق شاهانه علیهنده حرکته ودولتی مخاطره‌یه القایه تصدی ایلینلرك محاکمه‌سیدر.» دینیله‌رك وکلانك مرجع محاکمه‌سی علی الاطلاق دیوان عالی اولمق لازم کله‌جکی استدلال اولونور ایسه‌ده بو ماده وکلانك مرجعیتی ذکردن زیاده دیوان عالینك صلاحیتی تعیین صددنده وارد اولمشدر. دیکر طرفدن ۹۵ نجی ماده موجبنجه دیوان عالینك حکملری قابل استیناف وتمیز دکلدر دینلمش اولوب بو ایسه دیوان عالی‌یه سوق اولونه‌جقلرك لهنه دکل علیهنه بر تقییدی تضمن ایدر. علی العاده افرادك جرائم عادیه‌دن طولایی استیناف وتمیز صلاحیتلرندن مستفید اولدقلری حالده وکلادن بولونانلرك بو تأمینات قانونیه‌دن محروم اولملری - صراحت کافیه موجود اولمینجه - بالطبع وارد خاطر اوله‌ماز.

صراحت ایسه بالعکس وکلانك جرائم عادیه‌دن دولایی محاکم عادیه‌یه تابعیتلری مرکزنده‌در . قانون اساسینك ۳۳ نجی ماده‌سی قطعیدر : « مأموریتلرندن خارج وصرف ذاتلرینه عائد هرنوع دعاویده وکلانك سائر افراد عثمانیه‌دن اصلا فرقی یوقدر بومثللو خصوصاتك محاکمه‌سی عائد اولدیغی محاکم عمومیه‌ده اجرا اولونور . »

وکلا وظیفه‌لرینك حین ایفاسنده بیله وظیفه‌لری خارجنده برجرم ارتکاب ایدرلرسه بالاده‌کی ماده‌نك شمولنه تابعدرلر . برده وکلانك وظیفه‌لری خارجنده‌کی دعاویدن طولایی محاکم عمومیه‌یه سوقنی آمر اولان (۳۳) نجی ماده عینی زمانده وکلانك وظیفه‌لری داخلنده‌کی دعاویدن طولایی محاکم عمومیه تابع اولمدقلرینی نتیجه اعتباریله پك صریح اوله‌رق کوسترمشدر .

۲۰۲ وکلانك مأموریتلرندن متولد مسئولیت جزائیه . — وکلانك یالکز امور عادیه‌دن طولایی دکل مأموریتلری حسبیله‌ده مسئولیت جزائیه‌یه معروض اولدقلری عثمانلی قانون اساسیسنجه مصدق اولدیغی کبی دیکر دولتلر قوانین اساسیه‌سنده‌ده مصرحدر . انجق وکلانك بومسئولیتنده‌کی ماهیت مؤلفین آره‌سنده عینی تلقی‌یه اوغرامامش اولدیغی ایچون بوبابده بعض ایضاحات ویرمك ضروریدر .

بوبابده‌کی اختلاف باشلیجه ایکی نقطهٔ نظره تعلق ایدر : برنجیسی وکلانه کبی احوالدن طولایی جزاءً مسئول ونه کبی جزالره معروض

اولابیلیرلر؟ ثانیاً بوجزالرك تعیيننه هانكی مرجع ومحكمه وظیفه‌داردر ؟

برنجی جهت ظاهراً پك بسیط اولدیغی حالده بالعكس كرك فعلیات وامثال وادیسنده وكرك نظریات علمیه نقطهٔ نظرندن پك‌چوق مناقشاته سببیت ویرمكده‌در . بوبابده باشلیجه ایكی‌رأی متخالف واردركه بروجه آتی خلاصه اولنه‌بیلیر:

۲۰۳ ایكی نقطهٔ نظر . — ۱ وكلانك محاكمه‌سی دیوان عالیده جریان ایتدیكی تقدیرده دیوان عالی بر محكمه ماهیتنده اولمقله‌برابر برهیئت سیاسیه ماهیتنی غائب ایده‌مدیكندن قانون جزاده مصرح اولان افعال ممنوعه‌دن طولایی وكلانك مسئولیتنی تعیین اقتدارینی حائز اولدیغی كبی ـ كه بوجهت پك طبیعیدر ـ قانون جزاده مندرج اولمیان وبناءً علیه قانوناً ممنوع عدایدلمین افعالدن طولایی‌ده وكلانك مجرمیت ومحكومیتنه قرار ویره‌بیلیر . بوخصوصده‌كی صلاحیتی صوك درجه واسعدر . وكلایی یالكز دولت ایچون مضر اولان هرهانكی فعللرندن طولایی دكل، خطالرندن، اهماللرندن ، یاكلش تدبیرلرندن طولایی‌ده ـ هیچ برینه متعلق برصراحت قانونیه موجود دكل ایكن ـ تماماً مسئول طوتار ؛ اودرجه‌ده‌كه قانونده جرمیتی مذكور اولمیان برفعله جرم ماهیتنی بخش ایده‌بیلدیكی كبی بوصورتله احداث ایتدیكی جرمك جزاسنی‌ده كندیسی تعیین وبوجزایی ایستدیكی مقداره ابلاغ وتشدید وحتی جزای اعدامی بیله ـ اكر اوممكتده سیاسی جرملردن طولایی اعدام

جزاسی موجودایسه ـ حکم ایده بیلیر .

بحث مخصوصنده تفصیل ایتدیکمز آمپه‌شمان اصولنك بقایاسی اولان بوطرز تلقی‌یی مؤلفلر بروجه‌آتی ایضاح ایدییورلر : بوبابده الك ایلری کیدن مؤلف حقوق اساسیه‌یی فرانسه‌ده الك اول تعلیم وتدریسه موفق اولمش اولان متوفی به‌نژامه‌ن قونستاندرکه خلاصهٔ رأیی شودر :

وکلانك مسئولیتلری برحق قانونینك سؤاستعمال ایدلمسنه معطوفدر. بناءً علیه حقسز ویاحسن اداره‌ایدلمه‌مش برحرب، ایجاب حالك صوك‌درجه ضروری قیلمدیغی فدا کارلقلری محتوی برصلح معاهده‌نامه‌سی ، یولسز معاملات مالیه ، ادارهٔ عدلیه‌یه بوزوق ویا مهلك اشکال ادخالی ، الحاصل قانوناً مجاز اولمقله‌برابر ملت ایچون وخیم ویاافراد ایچون مضرو ومزعج هرهانکی صلاحیتك برمنفعت عمومیه ملاحظه‌سی اولمدیغی حالده استعمالی . . ایشته مسئولیت جزائیه‌نك دائرهٔ شمولنه داخل اولان خصوصات.. »

مؤلف مشهورك فکرینه کوره نظاره خاص ، یعنی مجلس مبعوثانده اتهامی ودیوان عالیدن حکمی تضمن ایدن مسئولیت جزائیه منحصراً بوکی احواله مختصدر . اصل جرائم یعنی قانون جزاده جرمیتلری وجزالری مصرح اولان افعالك ـ نظاردن صادر اولدیغی تقدیرده ـ محاکمه‌لری محاکم عادیهٔ جزائیه‌یه عائددر .

بوطرز تلقی قبول ایدلدیکی تقدیرده دیوان عالی وظیفه‌سنی یاپان اعیان مجلسنك شایان تجزیه افعالی تعیینه صلاحیتی اولدیغی کبی بو افعال حقنده‌کی جزالری‌ده تعیین خصوصنده مأذونیت کامله‌یی حائزدر. بنژامه‌ن قونستان دییورکه: «مسئولیت نظارقاعده‌سنك ماهیتی حکامه جزایی تطبیق وحتی جزایی انتخاب وتعیین مجبوریتنی‌ده تحمیل ایلر.»

۲ — وکلانك وظیفه‌لرینه متعلق افعال جنائیه‌لرینك جزاسی بحثنده دیکر بررأی دها واردرکه بزجه دها معقولدر. بو ایکنجی رأی قواعد عمومیهٔ جزائیه‌دن استعانه ایدر اولجه برقانونده ممنوع ومستلزم جزا اولدیغی مصرح اولمیان برفعل ایچون جزا ویرلمز. کرك برفعل مأمور بهك عدم ایفاسنه وکرك برفعل ممنوعك اجراسنه عائد جزالر قوانینده اولجه نشر واعلان اولونمیدر.. بوقاعده حریت شخصیه‌نك الفباسیدر.

عثمانلی قانون اساسیسنك اونجی مادهٔ معدله‌سی بوبابده پك قطعی حکمی محتویدر: «برحریت شخصیه هردرلو تعرضدن مصوندر. هیچ کیمسه شرع وقانونك تعیین ایتدیکی سبب وصورتدن ماعدا بربهانه ایله توقیف ومجازات اولونه‌ماز» وکلانك بوماده‌ده‌کی «کیمسه» قیدندن استثنا ایدیله‌میه‌جکی طبیعیدر. علی العاده افراد ایچون قانون اساسینك وضع ایتدیکی تأميناتدن استفاده ممکن اولدیغی حالده نظارك نوعما خارج از قانون قالمسی وقانونده مصرح اولمیان احوال وافعالدن طولایی‌ده مسئولیت جزائیه‌لرینه وحتی اعداملرینه

قدر کیدلمسی نظریات جزائیه‌نك ادراکنه امکان اولمدیغی قرون وسطا اعصارنده قابل تصور اوله‌بیلیرایدی . فقط شمدی برطرفدن مسئولیت وکلانك سیاسی وجزائی قسملرینی یکدیکرندن تفریقه امکان حاصل اولدقدن وقواعد جزائیه بودرجه تکملات کوردکدن صوکره « جنایات نظار » نامیله ماهیتی غیر معلوم وغیر مسبوق وقانوندن خارج جنایتلرك وجودینه قائل اولمق عبثدر .

٢٠٤ مناقشه . — برنجی نقطهٔ نظری – که بحق غدارانه عد ایده بیلیرز – قبول ایدنلر آمپه‌شمان اصولنك براقمش اولدیغی ایزلردن آیریله‌میورلر واقعا دیوان عالی مؤسسه‌سی بیله آمپه‌شمان اصولندن مأخوذدر . فقط دیوان عالی اورادن اقتباس اولونمقله اونك قواعد عمومیهٔ حقوقیه‌یه مخالف اولان صلاحیتلرینی‌ده اقتباس ایتمك لازم کلمز . آمپه‌شمان اصولنده‌کی شدت وحتی ظلم صریح انکلتره‌ده بیله بعض تقییداته دوچار ایدلمسنی وحتی فعلاً متروکیتنی انتاج ایتمشدر . شوحالده کندی مملکتنده بیله ایشلیه‌میه‌جك بردرجهٔ عطالته اوغرامش بر اصول سخیفه ومتروکه‌یی هرطرفه نشر وتعمیم ایتمك معناسزدر .

دیوان عالینك سیاسی بر ماهیتده اولمسی بر محکمهٔ سیاسیه وبناءً علیه بر محکمهٔ کیفیه اولمسنی انتاج ایتمز . اساساً هر یرده دیوان عالی فرانسه ویا آمریقاده اولدیغی کبی صرف بر هیئت سیاسیه ومثلا هیئت اتهامیه‌سی مجلس مبعوثان اولمق اوزره مجلس

اعیاندن عبارت دکلدر . کرك دولت عثمانیه‌ده وکرك دها دیکر بعض مملکتلرده دیوان عالی‌یه ممکن مرتبه عدلی وقضائی بر صفت اعطاسنه چالیشیلمشدر . بزده‌کی دیوان عالی اونی هیئت اعیان ، اونی شورای دولت واونی محکمهٔ تمیز واستیناف رؤسا واعضاسندن قرعه ایله تعیین وتفریق اولونمق اوزره حقیقی بر محکمه‌در . هیئت اتهامیه‌سنه کلنجه اوده مجلس مبعوثان کبی ماهیتی صرف سیاسی اولان بر هیئت دکلدر . دائرهٔ اتهامیه طقوز اعضادن عبارت اولوب بونك اوچی هیئت اعیان و اوچی دیوان تمیز و استیناف واوچی شورای دولت اعضاسندن دیوان عالی‌یه آلنه‌جق اعضا ایچنده قرعه ایله انتخاب اولونور .

بو ایضاحات دیوان عالی‌نك بر محکمهٔ سیاسیه و بناءً علیه قوانینه حصر ودرجی ممکن اولمیان بی‌حد وبی حساب افعال وایجابات سیاسیه‌نك جزا تهدیدی آلتنده حاسمی وحاکمی اولمدیغی بالغاً مابلغ کوسته‌ریر .

بعضلری دیوان عالینك هیچ برقانون جزا ایله مقید اولمدیغنی اثبات ایچون فرانسه‌ده ظهور ایتمش بر وقعه‌یی مثال اوله‌رق ایراد ایدییورلر . ۱۸۳۰ ده‌کی تموز انقلابنی متعاقب بوانقلابه سببیت ویرن اونجی شارلك وکلاسنی تعقیب ومحاکمه ایتمکه لزوم کورلدی . فی‌الحقیقه بونلر قانوناً مصرح برجرملری تبین ایتمدیکی حالده محکوم ودوچار مجازات اولدیلر . انجق ینه فرانسه‌ده بونك عکسنه

اولمق اوزره ـ امثـال دكل ـ فقط قانونی صراحتلر موجوددر .
١٧٩١ ، سنه ٣ ، ١٨٤٨ قانون اساسیلری دیوان عالی‌یه قانونده
مندرج اولمیـان افعـالدن طولایی جزا تعیین ایتمك صـلاحیتنی
ویرمه‌مش ایدی .

دیوان عالی برمحكمهٔ فوق العادهٔ غیرقانونیه شكلنه افراغ ایتمك
ایسته‌ینلرك الـْ قوتلی دلیللری عقلدن زیاده‌حسی مخاطب عدایدر .
بعض خطیئات واجتهادات سـیاسیه‌سی سـببیله خارجی برحربك
ویاداخلی براختلالك اوكنی آلامیـان ویا بر غفلتی سـائقه‌سیله
مملكته پك مضر برمعـاهده‌نامه قبول ایتـدیرن برناظر حقنده
قانون‌ساكتدر دیه‌هیـچ برجزا تعیین ایتمه‌مك اكثریا وطنپرورلرك
قلبنی عصیانه سوق ایدر . فقط مسائل حقوقیه‌یی تمایلات حسیه
ایله حل ایتمكه امكان یوقدر . خطیئات سیاسیه‌نك اولجه كشف
وتخمینی ممكن اولمامق ، اولجـه ناظرلرك مأموریتلرندن لاینفك
بعض احوال وافعالدن بعض اجراآتدن وحتی بعض اجراآتسز-
لكلرندن طولایی مسئولیت جزائیه‌لرینی مصرح احكام قانونیه وضع
ایده‌مه‌مك ظلم ایچون و قانونسز برجزا حكمی ایچـون سـبب
ومعذرت اوله‌ماز .

مع‌مافیه پك مشروع اولان بوقبیل حسلری تطمین ایتمكده
بوس‌بوتون بعیدالامكان دكلدر وكلانك مسئولیت جزائیه‌سی حقنده
ممكن مرتبه مفصل قانونلر یاپیلمق لازمدر : علی العاده برمأمورك

غفلتى بر ناظردن صادر ومملكت ايچون وخيم نتايجى شامل اولورسه دها شديد بر عاقبت جزائيه‌يه ـ فقط اولجه قانونده يازلمش اولمق شرطيله ـ اقتران ايتديريله‌بيلير ، على العاده افراد ايچون قباحت ويا جنحه عد اولونان منهيات ويا مأموراتدن برى ناظر موضوع بحث اولونجه جنايت ماهيتى اكتساب ايده‌بيلير . فقط قانونده اولجه بونك بويله اولديغى ذكر ايدلمك شرطيله ..

٢٠٥ امور جزائيه‌ده وكلانك مرجع مسئوليتى . — وكلانك وظيفه‌لرندن متولد مسئوليت جزائيه‌لرينك مرجع محاكمه‌سى ديوان عاليدر . قانون اساسينك ٣٣ نجى ماده‌سنك مفهوم مخالفى بونى كافى درجه‌ده صراحتله بيلديرير . فكر عاجزانه‌مجه وكلايى مأموريتلرى اثناسنده ارتكاب ايتدكلرى جرائمدن طولايى محاكم عاديه محاكمه ايده‌مز ومحاكمه‌يى خارج ازوظيفه عد ايتمكه مجبوردر « وكلانك مأموريتلرندن خارج وصرف ذاتلرينه عائد هرنوع دعاويده » محاكم عموميه‌يه تابعيتلرى وكلانك مأموريتلرى داخلنده وذاتلرينه غيرعائد هرنوع دعاويده ديوان عالى‌يه تابعيتلرينى بالغاً مابلغ افهامه كفايت ايدر . ذاتاً ٩٢ نجى ماده‌ده ديوان عالينك وظيفه‌سى «وكلا ايله محكمهٔ تميز رؤسا واعضاسنك وذات وحقوق شاهانه عليهنه حركته ودولتى مخاطره‌يه القايه تصدى ايدنلرك محاكمه‌سيدر » دينيلمه‌سى‌ده بومطالعه‌يى تماميله مؤيددر .

عكسى ذاتاً وارد خاطر اوله‌ماز : جرائم عاديه‌لرندن طولايى ذاتاً محاكم عاديه‌يه تابع اولدقلرى حالده مأموريتلرينه متعلق

جرائمدن طولایی‌ده محاکم عادیه‌یه تابع اولورلرسه دیوان عالیده وکلایه متعلق هیچ بر صفت وصلاحیت قالمامش وبناءً علیه قانون اساسی عبثاً اشتغال ایتمش اولور مگرکه دیوان عالی وکلایه تعلق ایدن مسائلده منحصراً وکلانك قانونه تماسی ایتمه‌ین افعالنی محاکمه وغیر قانونی مقررات اعطا ایلیه . . که بوده دیوان عالی‌یی وکلایه نظراً پك عجیب بر موقع قانون شکننانه‌یه وضع ایتمش اولور بو فکرك بطلاننی یوقاریده ارائه ایتدك .

مع مافیه بعض مملکتلرده بو مرجعیت محاکمه اوقدر صریح دکلدر . امریقاده دیوان عالی وظیفه‌سنی اجرا ایدن هیئت اعیان رئیس جمهوری، رئیس جمهور وکیلی وبویوك مأمورلری مجلس مبعوثانده ـ اتهام ایدلدکدن صکره ـ ثلثان اکثریتله محکوم ایده‌بیلیر. فقط بو محکومیت مأموریتدن انفصالی و امریقـا حکومتنده شرفلی ومعتمد بر موقع ومأموریت احرازینه ممانعتی تضمن ایدریوقسه محکوم ، محاکم عادیه‌ده تعقیباته ومستحق اولدینی جزایی کورمکه آیریجه معروضدر .

فرانسه‌ده ناظرلر مجلس مبعوثان طرفندن تحت اتهامه وضع اولونه‌بیلیر واوتقدیرده اعیان طرفندن محاکمه ایدیلورلر . دیمك فرانسه‌یه نظراً وکلایی امور موکوله‌لرندن طولایی هیئت اعیانه سوق ایتمك مجبوری دکل اختیاریدر واتهـام وظیفه‌سی منحصراً مجلس مبعوثانك وظیفه‌سی عد ایدیله‌رك وکلانك تکلیفی اوزرینه مجلس مبعوثانك صفت اتهامیه اکتساب ایتمکه مجبوریتی یوقدر .

حتی ١٨٩١ ده «دره‌یفوس» مسئله‌سنده دیوان‌حربی تضییق ایتمکله متهم اولان حربیه ناظری جنرال مرسیه‌نك دیوان عالی‌یه سوقی ایچون وکلا طرفندن مجلس مبعوثانك نظر دقتی جلب بوللو واقع اولان تکلیفی بیله بالاده‌کی مطالعه‌یه بناءً مسموع اوله‌مامشدر. وکلانك وظیفه‌لرندن طولایی محاکم عادیه‌ده محکوم ایدلدکلرینه فرانسه‌ده بر مثال واردر: عدلیه ناظر سابقلرندن موسیو باهیو پارس محکمهٔ جنایتنده ارتکاب تهمتیله محکوم ایدلمشدر.

ایتالیا واسپانیاده مجلس مبعوثانك ناظرلری اتهام ودیوان عالی‌یه سوق ایتمکه صلاحیتی واردر. اسویچره‌ده خیانت، عصیان وهیئت متحده‌یه قارشو اعمال جبر وشدت ومسلحاً واقع اولان اغتشاشدن متولد جرائم وجنایات سیاسیه اعضاسی مجلس اعیان طرفندن منتخب فه‌ده‌رال مجلسنك دائرهٔ وظیفه وصلاحیتنده‌در.

بلچیقاده مجلس مبعوثانك حق اتهامی ومحکمهٔ تمیزك صلاحیت حکمیه‌سی واردر شوقدرکه قوانین جزائیه‌ده مصرح احواله خالل کلمامك اوزره جزالر قلعه‌بندلکی تجاوز ایده‌منز.

فلمنکده مبعوثان واعیان اعضاسی، وکلا، واللر بویوك مأمورلر محکمهٔ تمیزه تابعدرلر محکمهٔ تمیز اعضاسی مجلس مبعوثان طرفندن منتخب برجدولدن مفرز ذوات آره‌سنده باارادهٔ قرالی نصب اولونورلر تعقیبات مجلس مبعوثانك امریله قرالك نامنه اجرا ایدیلور.

پروسیاده‌ده مجلسلردن برینك وکلا حقنده‌کی اتهامی اختیاریدر مجلسلردن بری قانون اساسی‌یی الغایه تصدی وارتکاب وخیانت جرملرندن طولایی وکلایی اتهام ایده‌بیلیر فقط اتهامك درجهٔ مشروعیتنی تعیین ایتمك محکمهٔ تمیزه عائددر .

یونانستانده مجلس مبعوثانك تمیزواستیناف رؤساواعضاسندن قرعه ایله افراز اولونمش ۱۲ کشیدن مرکب بردیوان عالی حضورنده اتهامه حقی واردر .

شو ایضاحات مختلفه همان هرمملکتده وکلانك وظیفه‌لرینه تعلق ایدن اموردن طولایی مسئولیت جزائیه‌لرینی تعیین ضمننده قواعد استثنائیه‌یه تابع اولدقلرینی بالغاً مابلغ ارائه ایدر .

٢٠٦ وکلانك مسئولیت مالیه‌سی : افراد قارشو . — وکلانك وظیفه ومأموریتلری داخلنده‌کی افعالدن طولایی مسئولیت مالیه وحقوقیه‌لری قاعده‌سی‌ده برحقیقت علمیه اولمق اوزره قبول ایدلمکده‌در اول امرده شوراسنی سویلمك لازم کلیرکه وکلانك شخصلرینه وذاتلرینه عائد افعالك مسئولیت مالیه وحقوقیه‌سی کاملاً کندیلرینه عائددر وبوخصوصده افراددن قطعیاً فرقلری یوقدر . کذلك شونی‌ده شمدیدن بیان ایتمك اقتضا ایدرکه وکلانك داخل دائرهٔ وظیفه‌لری اولان افعالدن طولایی مسئولیت مالیه وحقوقیه‌لری هرحالده غیرمشروع وغیر قانونی برحرکتده بولونمش اولملرینه وابسته‌در .

وکلانك مسئولیت مالیه بحثنده علی العاده مأموریندن فرقلری

اولمامق لازمدر . علی العموم مأمورلر مسئولیت اصـولنه تابع اولدقلری حالده وکلانك استثنا ایدلمسی بالطبع عقله کلەمز . بو مسئولیت باشلیجه ایکی صفحه ارائه ایدر :

فی الحقیقه وکلانك مسئولیتی یاعلی العاده افراده قارشو اولور ویا دولته قارشو ...

قانون اساسیمزده وکلانك افراده قارشو مسئولیت مالیه‌لری حقنده برقید وصراحت یوق ایسه‌ده کرك علی العموم مأمورلرك مسـئولیتلرینه متعلق بر ماده‌نك وجودی وکرك قاعـدهٔ عمومیهٔ مدنیه‌مزده وکلانك مسـئولیتی بحثنده بر اسـتثنا وضع ایدلمه‌مش اولمسی قاعدهٔ عمومیهٔ مسؤلیتك وکلا حقنده‌ده لزوم جریانی کوسته‌ریر .

آنغلوساقسون اقوامی افرادك مأمورلردن ضرر وزیان وتضمینات طلب ایتملری قاعده‌سـنی پك ایلری کوتورمش اولدقلری حالده فرانسه‌ده و بزده بوکا متعلق نظریات علمیه هنوز تدوین و ساحهٔ اجرا و تطبیقه وضع ایدیله‌مامشدر . مثلا فرانسه‌ده الآن افرادك ضرر وزیان وتضمینـات طلب ایتملری وکلانك اولجـه مجلس مبعوثان طرفندن اتهام ومجلس اعیانجه محکوم ایدلملرینه وابسـته اولدیغنی ترویج ایدن مؤلفلر واردر . [۱]

[۱] وکلانك مجلسلرجه تعین ایدن مسؤلیت سیاسیه وجزائیه‌سی خارجنده اولمق اوزره برده محاکم عادیه‌یه عائدوکندیسنی متضرر عد ایدن هرهانکی برشخصك استدعاسی اوزرینه بومحاکمك وظائف نظارتك جریاننه وضع ید ایتملرینی مستلزم دیکر برنوع مسؤلیتك بولونمسی فکرینی بوتون امثال سابقهٔ تشریعیه رد ایدر . (لافه‌ریه‌ر)

فی‌الحقیقه فرانسه اختلال کبیرنده جاری اولان فکره کوره مجلس ملینك اتهامه متعلق امرنامه‌سی اولمدقچه وکلا افرادك ضرر وزیانه متعلق دعوالرینه معروض اولمازلر ...

شوحالده افراد کندی اختیارلریله وکلایی مسؤل قیله‌مازلر. نهایت اولسه اولسه مجلس مبعوثانه مراجعتله اونك واسطه‌سیله بر اتهامنامه الده ایتدکدن صوکره دعوای جزائی‌یه تبعاً دعوای شخصی درمیان ایده‌بیلیرلر.

بونکله برابر حال حاضرده وکلانك مسؤلیت جزائیه‌لری اختیاری اوله‌رق کاه دیوان عالیده کاه محاکم عادیه‌ده تعین ایتمکده (دها اولکی مبحثه باق) اولدیغندن متضرر اولان اشخاص دعوای شخصیلرینی نره‌ده اقامه ایتمکه صلاحیتداردر؟ اعیان بر مجلس سیاسی اولدیغندن صرف حقوقی بر دعوایی بالطبع رؤیت ایده‌مز بناءً علیه حکم جزائی‌یی ویردکدن صوکره متضرر اولانلری محاکم عادیهٔ حقوقیه‌یه سوق ایدر. آنجق وکلا محاکم عادیهٔ جزائیه‌ده دوچار تعقیبات ومحکومیت اولمشلرسه (که بزم قانون اساسیمزه کوره جزا اعتباریله بو جهتك وارد اولمدیغنی یوقاریده کوردك) اوتقدیرده هرنه‌قدر فرانسه قانونلرنده بر صراحت یوق ایسه‌ده حقوق شخصیه اقامه‌سنه متعلق قواعد عمومیه‌یی تطبیق ایتمه‌مك ایچون بر سبب یوقدر.

معمافیه بو تضمینات وضرر وزیان دعوالری هپ تعقیبات جزائیه‌نك بر فرع ونتیجه‌سی عد ایدیلیور. عجبا وکلا

حقنده مجلس مبعوثانجه بر اتهام ویا ـ وکلا محاکم عادیهٔ جزائیه‌ده دوچار تعقیب اولا بیلملرینه نظراً ـ محاکم عادیه‌ده بر حقوق عمومیه دعواسی سبقت ایتمه‌مش ایسه فرد حق شخصیسنی اقامه ایتمك صلاحیتندن محروم اوله‌جقمی ؟ هیچ کیمسه غیرك فعل غیرمشروعندن متضرر اوله‌میه‌جغندن افرادك هیچ بر حقوق عمومیه دعواسی سبقت ایتمه‌مکله برابر وکلایه قارشو حقوق شخصیه‌لرینه حاکم وناظم اولدقلرینی فرانسه‌نك اکثریت مؤلفینی تصدیق ایتمکده‌درلر . متضرر اولان هر شخصك ضررینی تضمین ایتدیرمسی حقوق شخصیه‌نك مقتضاسیدر [*]

معمافیه بو نقطه‌ده دخی تطبیقات اعتباریله بعض مشکلات ظهور ایتمکده‌در. موسیو ایسمه‌ن بوکا دائر شو مطالعاتی سرد ایدییور :

« حقوق اساسیه وکلایه قارشو ضرر وزیان دعواسنه هیچ

[*] رومانیاده ۱۹۱۲ ده بر ناظرك مسئولیت مالیه‌سیله نتیجه‌لنن مهم بر دعوی وقوعه کلدی . بکرش ترامووی قومپانیه‌سنه ویریلن امتیازی محافظه‌کاران فرقه‌سنه منسوب بلدیه وبلدیه‌نك فکرینی ترویجاً محافظه‌کار داخلیه ناظری کیری آلمق ایسته‌مش ، حتی بونك ایچون مجلس مبعوثانه بر قانون مخصوص قبول ایتدیرمش ایکن منازع فیه مسئله‌یه ذاتاً وضع ید ایتمش اولان محکمهٔ بدایت مذکور قانونك قانون اساسی‌یه مخالف اولدیغنی بیان ومحکمهٔ تمییزده بو رأیه اشتراك ایتمش ، فضله اوله‌رق تموزده استیناف محکمه‌سی ناظر مومی‌الیهی مذکور ترامووی شرکتنه (۵۰۰) بیك فرانق ضرر وزیان اعطاسنه محکوم ایلمشدر .

برحائل وضع ایتمز . فقط عجبا حقوق اداره‌ده بو دعوایه مانع بر شی یوقمیدر ؟ . . . صلاحیت اداره ایله صلاحیت عدلیه‌نك یکدیگرندن تفریقی قاعده‌سی هنوز زائل اولمامشدر . بو قاعدهٔ تفریق فرانسه حقوق عمومیه و سیاسیه‌سنك مبناسنی تشکیل ایدر ، وبونی رفع ایتمك امور حقوقیه‌ده تشوش عظیمی موجب اولور . ایمدی بر ناظرك مدار مسئولیتی اوله‌جق فعل، غیرمشروع ویولسز اولمق محتمل اولمغله برابر همان دائما محاکم عدلیه‌نك رؤیتنه صلاحیتدار اولمدقلری برفعل اداریدر ، محاکم عدلیه انجق صرف شخصی و وظیفه ومأموریتك ایجابندن قابل فك برفعل قارشوسنده ـ که پك نادر اوله‌بیلیر ـ حائز صلاحیت اوله‌بیلیرلر . ایشته بوفرضیهٔ نادره‌دن صرف نظر ایدیلورسه فرد ناظرك فعلندن طولایی محکمهٔ اداره‌یه مراجعته مجبوردر . تا که بومحکمه بوفعلك ماهیتنی تقدیروایجابنده ابطال ایده‌بیلسون انجق بوطریق تعقیب ایدلدکدن صوکره ناظرك فعلی ادارهٔ دخی یولسز وکأن لم‌یکن اولدیغی بیان ایدیلورسه اوتقدیرده ضرر وزیان دعواسنه سربستجه مباشرت اولونه‌مازمی ؟ بوده قطعی ومحقق دکلدر .·. زیرا لافه‌ریه‌رك ماهرانه برنظریه‌سی موجبنجه ـ که انجمن اختلافجه نظر دقته آلنمش کورینیور ـ برمأمور اداره‌نك غیرقانونی ، باطل ویا ممکن‌الابطال هرهانکی برفعلی کندیسی علیهنه برمسئولیت حقوقیه ونقدیه‌یه محل ویرمز . اداره مأموری ویردیکی حکملرده‌کی فعلی وياحقوقی خطیئاتندن طولایی

(عزل اولونه‌بیلمکله برابر) مسئول اولمیان جهت عدلیه مأمورین
وحکامنه تشبیه اولونیور . حاکم بوخطانك نتایجنه دوچار
اولان طرفك دعواسنه معروض اولمازمکرکه اشتکا عن الحکامده
اولدیغی وجهله قانون کندیسنی استثناءً وصراحةً مسئول طوتسون
بونظریه‌یه کوره اداره مأموری‌ده بویله اولمق لازم کلیور . مأمورك
فعلنی قابل ابطال قیلان خطای فعلی ویا حقوقی کندیسنی اصلا
ضرر وزیان دعواسنه معروض قیلماز . بونك ایچون فضله برشیئه
احتیاج واردر . برده بویله برمسئولیت استثنائیه انجق محاکم
طرفندن تعیین ایدیله‌بیلیر . بونکله برابر لافه‌ریه‌رك بونظریه‌سی
حقنده بعض شبهه‌لر اظهاری ممکندر . حاکمی صیانت ایدن عدم
مسئولیت قاعده‌سنی ادارهٔ مأمورینه تشمیل ایتمك جرأتکارانه
برادعا اوله‌بیلیر . انکلیز قانونی بوایکی نوع مسئولیت اره‌سنده
عمیق برفرق تعیین ایتمش، یعنی مأموری دائما مسئول وحاکمی
دائما تماماً غیرمسئول عد ایلمش اولدیغی کبی فرانسه قانونی‌ده
مأمورلر حقنده صریح وقطعی براصول حمایه تشکیل وتأسیس
ایله‌مشدر . »

۲۰۷ وکلانك مسئولیت مالیه‌سی : دولته قارشو وکلانك برده
مالاً برحساب ویرمکه مجبوریتلری، برمسئولیت مالیه‌لری واردر.
بو مسئولیت بر وجه آتی اسبابدن تولد ایده‌بیلیر :

ناظر کندیسنه اصولاً کشاد ایدلمش اولان تخصیصات
حدینی تجاوز ویاخود بو تخصیصاتی قوهٔ تشریعیه‌نك وضع ایتدیکی

مقصددن غیری بر مقصد ایچون استعمال ایدر .

ناظرك بو کبی احوالده مسئولیت مالیه‌سنی تعیین ایتمك ایچون ایکی احتمال درپیش اولونمق لازم کلیر . برنجی احتماله کوره ناظرك بر حرکتی اساساً مستلزم جزا بر فعل ممنوع ، بر جنحه وجنایتدر . او تقدیرده ذاتاً دیوان عالیجه حقنده تعقیبات ومحاکمات اجرا اولونه‌جغندن نتیجهٔ حکمه کوره محاکم عادیهٔ حقوقیه‌ده ضرر و زیان دعواسی اقامه‌سی طبیعیدر . بو تقدیرده ناظر جزاءً ده ، مالاً ده مسئول اولمش اولور .

فقط الڭ زیاده حقوقشناسانی مباحثات ومناقشاته سوق ایدن ایکنجی احتمالدر ، یعنی ناظرك اداره‌سندن دولته عارض اولان ضررلرك اساساً جزا تهدیدی آلتنده اولمیان بر فعل وحرکت اولمسیدر .

بو راده‌ده الڭ بسیط بر محاکمه ناظرك مسئولیت مالیه‌یه تابعیتنی استلزام ایدر معمافیه ناظر طرفندن اجرا اولونان ـ وتضميناتی انتاج ایدن ـ فعل برفعل اداری اولدیغنه کوره عجبا بالاده افرادك مطالب ومدعیاتی بحثنده تفصیل وتشریح ایتدیکمز قواعد ینه وارد اولمیه‌جقمی ؟

بونك ایچون موسیو ایسمه‌نك بو بحثه متعلق مطالعاتنی نقل ایده‌لم :

« ۱۸۲۹ ده موسیو په‌رونه ، ۱۸۲۳ ده موسیو دومونتبه‌ل ،

١٨٨١ - ٨٢ ده موسیو قایو نامنده کی ناظرلر حقنده مجلس مبعوثان دفعاتله بو مسؤلیت مالیه‌یی دعوت ایتمکه چالیشمش و حکومتی سالف الذکر ناظرلر حقنده اقامهٔ دعوایه سوق ایلش ایسه ده تشبثات مذکوره هپ نتیجه‌سز قالمشدر. زیرا مسؤلیتك اساسنه هر نه قدر کیمسه اعتراض ایتمیور ایدیسه ده احوال حاضرهٔ تشریعیه‌یه نظراً بو دعوا حقنده اعطای حکم ایده‌جك و محکومیتی اصدار ایلیه‌جك صلاحیتدار بر مرجع محاکمه بولمق ممکن دکل ایدی. محاکم عادیهٔ حقوقیه صلاحیت عدلیه ایله صلاحیت اداره‌نك تفریقی قاعده‌سنه بناءً بالطبع وظیفه‌دار اولامازلر. محاکم اداره‌ده وظیفه‌دار اوله‌مازلر. چونکه شورای دولت تخصیصاتك حدینی تجاوز ایتمش بر ناظر ویا ناظر سابق حقنده انجق ذمتی تعیین ایتدیکی ویا حساباتندن طولایی دوچار تعقیب اولمسی لازم کلدیکی تقدیرده مسؤلیت جهتنه کیده‌بیلیر. ایمدی ذمتك تعیین ایتمسی ویا بر حساب ایچون تعقیبات اجراسی انجق محاسبه مأمورلرینه، متعهد و ملتزملره والحاصل طوغریدن طوغری‌یه حسابات و نقود دولته واضع الید اولانلره قارشو اولور. یوقسه اداره‌لرنده‌کی خطیئاتدن طولایی دولتی اضرار ایتمش آمر اعطالره و دولت مأمورلرینه قارشو دکل... شورای دولتك بو نقطه‌ده‌کی تعامل حقوقیسی قطعیدر. دیوان محاسباته کلنجه اونك‌ده صلاحیتی آمر اعطالره دکل محاسبه مأمورلرینه شامل اولدیغی معلومدر. دیوان محاسبات آمر اعطالره

نظراً انجق حساباته موافقت ویا عدم موافقت کبی بیاناتده بولونمقله اکتفا ایدر . بر ناظره قارشو مستثنا اولەرق محکومیت قراری اعطا ایلمسی ایچون برقانون مخصوصه احتیاج واردر . »

لافەریەردن نقلاً موسیو ایسمەنك بالایه درج ایتدیکمز مطالعاتنه بالجمله مؤلفلرجه اتباع ایدلمەمکدەدر . موسیو دوکوی بوفکری قبول ایتمیور. ومأذونیتی تجاوزایدن ناظرلرك صرفیاتی حقنده دیوان محاسباتدن محاسبهٔ قطعیه قانونی کلدیکی وقت مجلس مبعوثانك حق کلامی اولدیغنی سویلەیور .

مجلس مبعوثان ویا اعیان اقامهٔ دعوی ایدلمسنی رأس کارده اولان حکومتدن طلب ایتملیدر . حکومت رأساً بردعوانی تعقیب ایدەمز چونکه هرنەقدر ناظرلر پارلمنتونك قراری اولمقسزین صرفیات اجرا ایدەمزلرسەده بعض الجا آت مستعجله وضروریه سببیله ناظرلرك مجلسلرك قراری اولمقسزین برمصرف اختیار ایدەبیلەجکلری احوال ظهور ایدەبیلیر . شوشرطله که مؤخراً مجلسك اجازتی استحصال اولونسون بناءً علیه پارلمنتونك بومصرفی تصدیق ایتمسنه امکان براقلیدر شوحالده اقامهٔ دعوی مجلسلردن هیچ اولمازسه بریسی اجازت و تصدیقنی دریغ ایتدکجه واقع اولەمامليدر .

ایشته بوصورتلەباشلایان اقامهٔدعوی کیفیتی هانکی محکمەده تدقیق اولونەبیلیر . موسیو دوکوی متمدن برمملکتده بودعوایی رؤیت ایدەبیلەجك بر محکمەنك فقدانینه قائل اولەمیور ومحاکم

عادیه‌نك تماماً وظیفه‌دار اولدقلرینی سویله‌یور . واقعا محاکم عدلیه برفعل اداره‌نك قانونیتنی تصدیقه صلاحیتدار دکلدرلر آنجق فعل اداره‌دن « قابل افراز » برفعلی تقدیره تماماً صلاحیتداردرلر . بو «قابل افراز» فعل ایسه موجوددر و تخصیصات اولمقسزین ویا تخصیصات حدودینك فوقنده صرفیات اجراسی ایشته بو دیمکدر امادنیله‌جك که بو برخطای اداریدر و برمحکمهٔ عدلیه خطای اداری‌یی تدقیقه اهل دکلدر . بوطوغری دکلدر . خطای اداری ایله خطای شخصی آره‌سنده‌کی تفریقك فائده‌سی شودرکه اداره مأمورلرینك مسئولیتنی انتاج ایدن یالکز خطای شخصیدر . بوراده بر خطای اداری اولسه بیله قانونك برصراحتیله بوخطا اداره مأمورینك مسئولیتنی موجبدر چونکه شخصی برخطا عد اولونمقده‌در قانون اونی فعل اداریدن تفریق وافراز ایدییور بناءً علیه محاکم عدلیه‌یه تابع اوله‌بیلیر . ذاتاً حال ایکیدن خالی دکلدر یا خطا فعل اداریدن قابل افراز دکلدر اوحالده نه‌دن شورای دولت صلاحیتدار اوله‌مسون ویاخود بالعکس بوخطا فعل اداریدن قابل افرازدر اوحالده محاکم عدلیه شبهه‌سز صلاحیتداردرلر .

بومسئولیتك درجهٔ وسعتی نه‌در ؟ اوله بیلیرکه مأذونیت خارجنده اختیار ایدیلان مصرف دولت ایچون مثمر اولمشدر . بناءً علیه مسئولیت مالیه توجه ایتدیکی تقدیرده بومسئولیت مأذونیت خارجنده‌کی کافهٔ صرفیاتیمی استیعاب ایدر یوقسه بوصرفیاتك حاصل ایتدیکی ثمره وقیمت لدی التنزیل یالکز باقیسنه‌می شاملدر ؟

ایکنجی شق دها معقولدر هیچ کیمسه ، حتی دولت دیکرینك ضررینه اوله‌رق منتفع اوله‌ماز . دولت بدلنی باشقه‌سنه تضمین ایتدیردیکی برفائده‌یی مجاناً تقبل ایده‌مز .

بوتفصیلات فرانسه کبی مترقی برمملکتده بیله نظارك مسئو - لیتلری بحثنه صریح برشکل ویرلمه‌مش اولدیغنی ارائه ایتمکده‌در. بو نقصان قانونی‌یی ازاله ایچون مختلف زمانلرده تشبثات واقع اولمش فقط هنوز برنتیجه حاصل اولمامشدر .

وکلانك انواع مسئولیته درجهٔ تابعیتلری حقنده بزده‌ده بر قانون موجود اولمدیغی معلومدر سعید پاشا قابینه‌سی بویله بر تصورده بولونمش ، فقط تصورینی موقع اجرایه وضع ایچون وقت بوله‌مامشدر .

مسئولیت مبعوثان واعیان

دولتك ، حکمدارك وحکمداره اضافةً حائز صلاحیت ونفوذ اولان وکلانك عالم مسئولیتده‌کی موقعلرینی تعیین ایتدکدن صکره قوۀ تشریعیه‌نك مسئولیته ، قوۀ تشریعیه ارکاننك طرز مصونیتنه دائر معلومات ویرمك زمانی کلمشدر . بو مبحثده‌ده مسئولیت سیاسیه‌یی مسئولیت جزائیه ایله مسئولیت حقوقیه‌دن تفریق واول امرده مسئولیت سیاسیه‌یی تدقیق ایده‌جکز . بوندن ماعدا قوۀ عدلیه‌نك دخی قابلیت عزلیه معناسنده اولان مسئولیت سیاسیه‌سنی مناسبت دوشمش ایکن بك مختصر صورتده ذکر ایده‌جکز .

٢٠٨ مطالعات عمومیه — اولجه قانون طرفندن تعیین ایدلمش بر خط حرکتی تعقیبه مجبور اولان کیمسه‌لرك یعنی مأمورلرك وکذلك ملت وکیللرینك یعنی آز چوق کیفی بر صلاحیته مالك اولان وبالخاصه ملته عطفاً اجرای حاکمیت واصدار اراده وآمریت ایلیان ذواتك دخی قاعدةً ومنطقاً حصه‌مند مسئولیت اولملری اقتضا ایدر . چونکه نهایت ملت وکیلی کندینه عائد برحق دکل ، بشقه‌سنك حقنی اجرا ایدیور . بویله برذاتك کندیسنه عائد اولمیان بر حقی اجرا اثناسنده بو حقی پامال واولبابده‌کی صلاحیتی سوء استعمال ایتمسندن تولد ایده‌جك تهلکه دها بویوك اوله‌جغندن تولد ایتمسی مقتضی اولان مسئولیت ایکی

نتیجه‌یه اقتران ایتمك ضروریدر :

(۱) برنجیسی ، بر مأمور ویا ملت وکیلنك صلاحیتنی تجاوز ایتدیکی حالده برتأیید قانونی‌یه یعنی بر جزایه چارپیلمسی. (مسئولیت جزائیه)

(۲) ایکنجیسی ، بومأمور ویا وکیلك عزل ایدیله بیلمسی . (مسئولیت سیاسیه)

انجق بوتقدیرده عزل صلاحیتی بومأمور ویا وکیله تودیع وظیفه ایدن قوته راجع اولور .

بناءً علیه منبع مأموریت ویا وکالت اولان قوت مأمور ویا وکیلك وظیفهٔ مودوعه‌سی دائره‌سنی تجاوز ایتمه‌مش اولمغله برابر اووظیفه‌یی فائده‌سز ویاضررلی برصورتده ایفا ایتدیکنی کوریرسه وبویله بر فائده‌سزلك ومخاطره‌دن قورقه‌رق تحرز مجبوریتی حس ایدرسه بروجه‌بالا عزله صلاحیتدار اولمالیدر . بشقه‌سی حسابنه ومحضا او بشقه‌سنك امر واراده‌سیله ایش کورن مطلقا بالاده‌کی قانونه تابعدر .

پك منطقی اولان بوطرز استدلال فرانسه‌نك ۱۷۹۳ قانون اساسیسنده یر بولمش واو وقت بودستور سیاست وضع اولنمش ایدی : « وظائف عمومیه‌نك حدودی بر قانون ایله صراحةً تعیین ایدلمدیکی وکافهٔ مأمورینك مسئولیتی تحت تأمینه آلنمدیغی تقدیرده تأمینات اجتماعیه حاصل اوله‌ماز » .

بونکله برابر علماً پك طوغری اولان بوطریق استدلالی

کافهٔ نتایجنی ایله برابر قبول ایتمك ممکن اوله‌میور . بالجمله قوانین جاریه وعادات حاضره بالاده‌کی نظریه‌نك هیچ اولمازسه وکلای ملت حقنده‌کی نتایجنی برطرف قیلمقده‌در . بونك‌ده ـ هرایکیسی‌ده نظریاتدن زیاده فعلیاته عائد اولمق اوزره ـ باشلیجه ایکی سببی ذکر ایدلمکده‌در :

فی‌الحقیقه اول امرده بو نظریه‌نك تطبیقات فعلیه‌سنی تنظیم ایتمك مشکل وبلکه‌ده مستحیلدر . دیگر طرفدن وکلای ملتك مفید اولملری ایچون حریت قول وفعله مالك اولملری ایجاب ایده‌جکندن بونلرك فعلی تأثیر خوف ایله معطل‌وعقیم براقیلورسه او وقت مصلحت موکللرك فائده‌سنه دکل ؛ ضررینه دونمش اولور . . . عادتا دیه‌بیلیرزکه حکومت نیابیه بر سوق طبیعی ایله وکیللرك عدم مسئولیتی جهتنه متمایلدر .

آنجق بو عدم مسئولیت تعبیرنی ایجه وبر صورت سالمه‌ده تلقی ایتمك ایجاب ایدر . فی‌الحقیقه ، وکلای ملتك برنجی بر مسئولیتی مسئولیت جزائیه‌سی وارکه اوهیچ‌برصورتله قابل ازاله دکلدر : وکیل‌ملت عن‌قصد وسوءنیتله قانون اساسی وعلی‌العاده قانونك تعیین ایتدیکی دائرهٔ صلاحیتی تجاوز ایدرسه . . . ایشته اووقت بومسئولیت تحدث ایدر . بوراده ایستر قوهٔ اجرائیه حامللری ، ایستر قوهٔ‌تشریعیه ممثللری ، ایستر حکام اولسون ، مسئولیت تامه اساسی کرك اخلاق کرك فائدهٔ اجتماعیه نامنه تعیین ایدلر . یالکز بومسئولیتك نتیجه‌سنی ، یعنی جزاسنی ـ که‌بالطبع

وظیفه‌دن محرومیتی مستلزم اوله‌جقدر - ویره‌جك اولان هیئتك کیم اوله‌جغنی بیانده مشکلات واردر .

مسئولیتك ایکنجی صفحه‌سنی ارائه‌ایدن قابلیت عزل بحثنه کلنجه : وکلای ملتك وظیفه‌لرینی تجاوز ایتمدکجه غیرقابل عزل اولملری حکومت نیابیه اصولنك روحنی تشکیل ایدر .

بونلر محضا وکلای ملت اولدقلری ایچون - بوصفتك وسعت وحدودی تحمل ایتدیکی قدر - سربستیٔ افعاله مالکدرلر وحقوقجه فعللرینك حسابنی ویرمکه مجبور دکلدرلر . ملتك کندیلرینه قارشی اتخاذ ایده‌جکی یکانه تأمینات مدت انتخابیه‌لرینی تحدیددر .

حکامه کلنجه ؛ اونلر علی‌الاکثر بوقیددن‌ده آزاده‌درلر . وقیدحیات ایله تعیین اولنورلر . هرحالده حق عزل،عزل مسئله‌سی جمعیت ایچون برسبب اغتشاش ویابرعنصر ضعف اولدقجه برطرف قیلمشدر .

بونی اوچ نقطهٔ نظردن تدقیق ایده‌لم :

۲۰۹ قوای ثلثه‌یه کوره محاکمه. — اولاً :— قوهٔ اجرائیه ایله تشریعیه آراسنده برتفریق حقیقی تأسیسنه امکان حاصل اولان وقوهٔ اجرائیه‌یه بردرجه‌یه قدر استقلال بخش ایدلمك ایستنیلان کافهٔ ممالکده قوهٔ اجرائیه ویارئیس ویارؤساسنك ناقابل عزل اولدقلری قوانین اساسیه‌ده تصریح اولنمشدر .

جمهوریتلرده بیله رئیس جمهورلر حقنده قابلیت عزل جزاسی تعیین اونمماز واونلره یالکز مسئولیت جزائیه ترتیب اولنور

واوده تکلیفات وتحدیدات مخصوصه‌یه تابعدر .

معمافیه اولکی بحثلرده برنبذه بحث ایتمش اولدیغمز وجهله بومسئولیت جزائیه‌دخی تعاملاً متروك وقوهٔ اجرائیه رئیسندن وکلایه انتقال ایتمشدر . تاریخ وتکامل تاریخی ثمره‌سی اولان بواصول الیوم نظریات وقواعد حقوقیه‌یه الك قریب عدا اولنمقده‌در.

ثانیاً : — قوهٔ عدلیه مأمورلرینك یعنی حکامك ـ ایستر موقت ، ایستر قید حیاتله تعیین ایدلسون ـ لاینعزل اولملری عمومیتله قبول ایدلمش برقاعده‌در .

بونلرك وظیفه ومأموریتلرندن متحدث مسئولیت جزائیه‌لری پك نادر احوالده موقع تطبیقه وضع اولنمقده‌در . [وظیفه‌یی سؤ استعمال ایتمك کبی] مسئولیت مدنیه ونقدیه‌لری ایسه یالکز خطا واهمال وقوعنه دکل وخیم بر قصور اجرا ایتملرینه متوقفدر .

رد حاکم و اشتکاء عن الحکام طریقیله دخی حکام حقنده تشبثات اجرا ایدیلور .

معزولیت بحثنه کلنجه ، بوکا نادراً مراجعت اولنور. فرضا انکلتره‌ده حکام آنجق مجلس مبعوثان واعیان طرفندن تقدیم اولنه‌جق عریضه اوزرینه طرف حکمداریدن عزل ایدیله‌بیلور. بوعریضه‌نك مذاکره وقبولی اثناسنده‌کی معاملات عادتا آمیه شمان اصول و طریقنی اخطار ایدر . شو تقدیرده اولاً عوام قاره‌سی هیئت اتهامیه و بعده لوردلر قاره‌سی محکمه وظیفه‌سنی

اجرا ایدرلر . فرانسەدەعزل کیفیتی محکمهٔ تمییز طرفندن برقرار صادر اولمدقجه اجرا ایدیلەمز . بزده حکام شرعیه ایله حکام نظامیەنك صورت عزل ونصبلری بشقه بشقەدر .

حکام شرعیه اصولنده دخی اساساً لاینعزللك قبول ایدلمش فقط بوکا مقابل نیابت شرعیه مدتی ایکی سنه ایله تحدیداولنمشدر . معمافیه بوتوقیت بعض افعال فوق العادەده عزل وتحت محاکمەیه آلمق کبی احتمالاتك حدوثنه مانع اولمامقدەدر .

حکام سائره ایسه هنوز براستقراره تابع اولەمامقدر . [١] حکامك اصول انتخاب وتعیینی برقاعدهٔ سالمەیه ربط ایدیلور وحکام حقیقةً اك ناموسلی وممتاز برصنف تشکیلنه موفق اولورلر ایسه او وقت بزدەده حکامك لاینعزللکی قاعدەسنی مستلزم اولدیغی قیود ایله برابر وضع ایتملیدر ذاتاً شمدیدن بویولده تشبثات مثمره اجرا ایدلمشدر . [٢]

---

[١] اخیراً بو اصولی بردرجەیه قدر تعدیل ایدن برقرار اتخاذ اولونمشدر فیما بعدحکامك مدت مأموریتلری منقضی اولسەدخی انفصاللرینی موجب برحال وقوعه کلدیکی تقدیرده وظیفەلرینه دوام ایتملری تأمین اولونمشدر . (٣٢٩)

[٢] تشکیلات محاکم قانونی حکامك صورت عزل وتبدیل وتوبیخنه دائر احکامی محتویدر . قانون مذ کورك ٤٨ نجی مادەسی موجبنجه شرائط مخصوصەسنه توفیقاً انتخاب وتعیین اولونان حکام لاینعزلدر . رضالری منضم اولمدقجه دیکر مأموریته تعیین اولونەمازلر فقط استعفالری قبول اولونور ورضا ومواقفتلریله برمحکمەدن اودرجەده بولونان دیکر

محکمه یه نقللری جائز اوله بیلیر اعضا ملازملری و ضبط کاتبلری کبی محکمه نك اجزاسندن عد اولونان مأمورلرك صفتلرینه یاقیشمیان احوالدن ویاخود عدم اقتدارلرندن طولایی عزللرینه لزوم کوروندیکی بولوندقلری محکمه طرفندن تبلیغ اولونورایسه عدلیه نظارتی جانبندن ایجابی اجرا اولونور

قرق طقوزنجی ماده موجبنجه حکامك حاکملك صفتنه یاقیشمیان حال وحرکتلری محکمهٔ تمییزجه تحقق ایلدکده اقتضاسنه کوره اخطار ویاتکدیر وموقتاً قطع معاش ایله مأموریتدن تعطیل اولونورلر ومجازات ترهیبیه وتأدیبیه ومعایب احوالدن طولایی حبسی مستلزم مجازات تکدیریه ایله محکومیتلری حالنده عزل ایدیلورلر .

ینه بو ماده یه واقع اولان ۲۸ نیسان سنه ۳۰٤ تاریخلی برعلاوه یه کوره بدایت واستیناف محکمه لرندن صادراولوب رأساً واستدعاوزرینه تمییز اولونان بالجمله اعلاماتك اثنای تمییزده برسنه ظرفنده برمحکمه دن ویرلمش اولان اعلاملرك نصفی محکمهٔ تمییزدن نقض ایدلدیکی حالده اول محکمه نك اصلاحی تمییز رئیسلری با مذکره نظارتدن طلب ایده جك ونظارتده قاعده سنه توفیقاً بالاستیذان محکمهٔ مذکوره هیئتی تبدیل ایده جکدر .

اللنجی ماده موجبنجه برآیده اوچ کره عذرسز ورخصتسز دوام ایتمین حکام استعفا ایتمش عد اولونوب یرلرینه باشقه سی تعیین اولونور.

اللی ایکنجی ماده یه کوره بدایت محکمه سی رئیس ویا اعضاسندن بری علیهنه امور مأموره سندن طولایی وقوع بولان جنحه ویاجنایت دعواسی اومحکمه نك منسوب بولوندیغی استیناف محکمه سنده وبراستیناف محکمه سنك رئیس ویاخود اعضاسی علیهنه وقوع بولان اومثللو دعوالر محکمهٔ تمییزده کوریلور .

اللی بشنجی ماده یه تذیل ایدیلن مادهٔ موقته یه کوره حقوق مکتبندن مأذونیت رؤسی ایله حاکم یتشدیریلنجه یه قدر حکامدن حسن ایفای وظیفه یه عدم اقتدارلری محکمهٔ تمییزجه تحقق ایدنلرك عزللری جائز اوله بیلیر .

٢١٠ مبعوثانك مسئولیت سیاسیه‌لری —. ثالثاً: قوۀ تشریعیه‌یی حائز اولان وکلای ملت بحثی قالیور. ملتك صفت نیابتنی اك زیاده احراز ایدن بونلر اولدیغی ایچون بر وجه بالا ایضاحات دائره‌سنده‌کی عدم مسئولیتك اك واسع معناسندن بونلر مستفید اولمقده‌درلر. اوته‌دن بری جاری اولان بر معافیت موجبنجه ملت وکیللری وظیفه‌لرینك اثنای ایفاسنده کرك اظهار ایتدکلری فکرلردن، کرك اعطا ایلدکلری رأیلردن دولایی مسئولیت جزائیه‌یه معروض دکللردر.

« مجلس عمومی اعضاسنك یعنی اعیان و مبعوثانك استقلال رأیلرینی متضمن اولان قانون اساسینك ٤٧ نجی ماده‌سی شودر:

«مجلس عمومی اعضاسی رأی و مطالعه بیاننده مختار اوله‌رق بونلردن هیچ بری بر کونه وعد و وعید و تعلیمات قیدی آلتنده بولونه‌ماز و کرك ویردیکی رأیلردن و کرك مجلسك مذاکرتی اثناسنده بیان ایتدیکی مطالعه‌لردن طولایی بر وجه ایله اتهام اولنه‌ماز مکر که مجلسك نظامنامۀ داخلیسی خلافنده حرکت ایتمش اوله. بو تقدیرجه نظامنامۀ مذکور حکمنجه معامله کوریر. »

دیکر طرفدن بونلر مدت انتخابیه‌لرینك ختامنه قدر بالضروره اك زیاده لاینعزل ذوات‌دندر. فی الحقیقه؛ بونلر صلاحیتلرینی انتخاب اولونمق نتیجه‌سنده احراز ایدییورلر. شو حالده منطقاً دوشونمك لازم کلیرسه کندیلرینی کیم عزل ایده بیلیر؟... قوۀ اجرائیه‌می؟... شبهه‌سز خایر!. زیرا بو، آندن تماماً

ایری ومستقل اولدقدن بشقه اوقوت اوزرنده ملت نامنه اجرای مراقبه ایتمکده‌در .

حق فسخدن بوراده بحثه لزوم یوقدر . قوهٔ اجرائیه‌نك بوحقی استعمال ایتمسی حق عزلی اولدیغنه دلیل دکل بلکه اولجه بیان ایتدیکمز وجهله برموازنهٔ متقابله احداثی مقصدینه مستنددر . برده حق فسخك اثنای استعمالنده حقیقتده برعزل یوقدر . زیرا عزل ایدن قوت آنی تکرار او وظیفه‌یه تعیین ایتدیرمامك صلاحیتی‌ده حائز اولمق لازم کلیر . . . حالبوکه فسخ نتیجه‌سنده بویله اولمیور . انتخابات جدیده اوزرینه مدت انتخابیه‌سی فسخ ایدیلان مبعوث تکرار انتخاب اولنمق ممکندر . بوصورتله ملت برنوع حکم قیلیور . ملت بو معامله نهایتنده یامبعوثه یاحکومته حق ویریبور .

قوهٔ عدلیه‌ده بوعزله صلاحیتدار اوله‌ماز . زیرا آنك دائرهٔ صلاحیت ووظیفه‌سی منازعات واختلافات مخصوصه‌نك حلنه ودعاویٔ جزائیه‌نك رؤیتنه حصر وقصر اولنمشدر .

شو تقدیره کوره وکلای ماتی عزل ایتمك شانندن اولان برطرف وار ایسه اوده ملتدر ، اوده منتخبلردر . آنجق بو منتخبلرك حق عزلی فعلیاتده غیرقابل تطبیق اولدقدن ماعدا اولجه ایضاح ایتمش اولدیغمز نظریات وقواعده‌ده منافیدر .

حکومت نیابیه قوهٔ تشریعیه اعضاسنك اتخاذ قرار واجرای مناقشه ومباحثه خصوصنده حریت مطلقه‌سنی استلزام ایدر .

حق عزلك منتخبلره اعطاسی تقدیرنده ایشته بو اساس کوکندن امحا ایدلمش اولیور . دیکر طرفدن حاکمیت ملیه قاعده‌سنه‌ده طبان طبانه ضددر . زیرا اوجهه‌ده برقاچ کره سویلمش اولدیغمز وجهله وکلای ملتك هربری یالکز منتخبلرینك دکل بوتون ملتك وکیلیدر . حق عزل ایله وکالت مقیده‌نك مردودیتی مستلزم اولان اساسلر همان همان بربرینك عینیدر . وکالت مقیده‌یی چوروتن دلائل واعتراضات منتخبلرك حق عزلی بابنده‌ده تماماً وارددر . مبعوث وظیفه‌سنی حسن ایفا ایچون منتخبلرك تعقیبات قانونیه‌سندن ازاده بولنمق اقتضا ایدر . مبعوثك ارتباطی آنجق مدت انتخابیه‌نك ختامنده وتکرار انتخاباته کندینی عرض ایتدیکنده ظاهر اولور .

منافع عمومیه نقطهٔ نظرندن هم مؤثر ، هم ضررسز یکانه مسئولیت ایشته بوندن عبارتدر .

فرانسه‌نك ایلك قانون اساسیسنده نظریاته موافق اولان بو اساس تصریح ایدلدیکی وبرسوء استعمال وقوعه کلدکجه مبعوثلرك عزل ایدیله‌میه‌جکی مصرح ایکن مونتانیارلر طرفندن وضع ایدیلن ١٧٩٣ قانون اساسیٔ مفرطی بوصاغلام اساسدن عدول ایتمش وروبسپیه‌ر ایله هه‌رول سه‌شه‌ل مبعوثلرك عزلی نظریه‌سنی شدتله ترویج ایتمشلردر .

روبسپیه‌ر ، قوهٔ تشریعیه ارکانی داخل اولدیغی حالده بالجمله مأمورین دولتك مسئولیت ضروریه وطبیعیه‌لرینی شدتله التزام ایدرك : « برقومکه وکیللری وظیفهٔ موکوله‌لرندن دولایی کیمسه‌یه حساب ویرمکه مجبور دکلدرلر اوقومك قانون اساسیسی یوقدر ... کذلك برقومکه مأمورلری یالکز مصون عن التعرض اولان بعض وکیلله حساب ویرمکه مجبوردر

اوقومقده هیچ قانون اساسی یوقدر زیرا اووقت بو وکیللر هیچ بر جزا قورقوسی اولمیه‌رق کندیلری اهانت ایده‌بیله‌جکلری کبی باشقه‌لرینك اهانت ایتمسنده‌ده میدان ومساعده ویره‌بیلیرلر . اکر حکومت نیابیه‌دن مقصد بویله برعدم مسئولیت‌ایسه اعتراف ایده‌رم‌که بن‌ده‌بوطرزحکومت حقنده روصونك روا کوردیکی بالجمله تلعیناتی قبول وتصدیق ایده‌رم».
[۱۰ مایس تاریخلی قوانسیون جلسه‌سی]

روبسپیه‌ر ، بالاده‌کی فکرینك نتیجه‌سی اولمق اوزره‌ایکی‌شی تکلیف ایدیوردی :

اولا : - حق عزل . . معمافیه بوعزلك نه‌صورتله اجرا ایدیله‌جکنی اوده تعیین ایتمامشدر . روبسپیه‌ر ، دییوردی‌که : « ملت طرفندن منصوب بالجمله مأمورین دولتك ینه‌ملت طرفندن تعیین ایدیله‌جك اشکال دائره‌سنده وموکللرك وکیللرینی عزل ایده‌بیلمك حق طبیعیسندن بشقه هیچ بر سبب‌بولنقسزین عزل ایده‌بیلملرینی ایسترم »

ایکنجی تکلیفی‌ده شو ایدی : « ملی‌محکمه تشکیل ایدلسون . بوملی محکمه‌نك یکانه وظیفه‌سی مأمورین دولتك سوء استعمالاتنی تدقیق ومحاکمه‌دن عبارت اولسون . قوهٔ تشریعیه‌نك ارکانی مجلسده اظهار ایتدکلری افکاردن دولایی بومحکمه‌نك تعقیباتنه‌دوچار اولمسونلر . آنجق ارتکاب ایده‌بیله‌جکلری ارتشا وخیانت‌جرملری بومحکمه‌ایچون کندیلری حقنده تعقیبات ومحاکمات اجرا ایلسون . ارتکاب ایتدکلری جرائم عادیه‌یه کلنجه اونلرده محاکم عادیه‌یه عائددر .

کوریلیورکه مسئولیت مبعوثانی صوك درجه‌یه ایصاله طرفدار اولان روبسپیه‌ر بیله نهایت بیلمیه‌رك شمدیکی نظریاته منتهی اولیور . خیانت وارتکاب جرمندن دولایی ذاتاً مبعوثانك مسئول ایدیله‌میه‌جکلرینی‌قبول ایدن الیوم هیچ بر صاحب عقل یوقدر . کذلك جرائم عادیه‌دن‌دولایی مبعوثلرك محاکم عادیه‌یه تابعیتنی کیمسه انکار ایتمیور .

مجلسده اظهار ايديلان افكاردن ، ايرد اولنان نطقلردن دولايى مبعوثلرك عدم مسئوليتنى روبسپيەردە قبول ايديور . ذاتاً مبعوثانك عدم مسئوليتى ايشتە بويلە بر عدم مسئوليتدر . فرانسە انقلاب كبيرى اثناسندە بوفكرلرك حصولى مسئوليت جزائيە ايلە مسئوليت سياسيە ارەسندەكى حدفاصللرك لايقيلە تعيين ايديلەمامسندن ايلرى كلمش ايدى .

٢١١ مبعوثلرك عزللرى ايچون مختلف تصورلر . — زمانمزدە مبعوثلرك عزل ايدلمسى بحثى ينە تازەلنيور . و مبعوثلرك عزلى ايچون بعض طريقلر ارائە اولنيور : [*]

اولجەدە وكالت مقيدە بحثندە بر نبذە بحث ايتمش اولديغمز وجهلە مبعوثلرك عزل ايديلە بيلملرى ايچون كنديلرندن بشيناً بر استعفانامە آلنيور . بو استعفانامە انتخاباتى اجرايە مأمور

---

[*] قانون اساسينك ٧٤ نجى مادەسى موجبنجە هيئت مبعوثان اعضاسندن برى وفات ايدر وياسباب جبريۀ مشروعەدن برينەدوچار اولور وبااوزون مدتدە مجلسە دوام ايتمز وياخود استعفا ايدر ويا محكوميت ويا قبول مأموريت جهتيلە اعضالقدن ساقط اولور ايسە يرينە نهايت كلەجك اجتماعە يتيشمك اوزرە اصولى وجهلە ديكرى تعيين اولونور دينليوركە بورادە اسباب جبريۀ مشروعەدن برينە دوچار اولمق ويا بر اوزون مدت مجلسە دوام ايتمەمك مبعوثلقدن بر نوع سقوط وعزلى تضمن ايدر كبى كورينور ايسەدە عزل دنيلن معاملەنك ماهيتى ايلە بو معاملە ارەسندە فرق عظيم اولديغى آشكاردر . مجلس اعيان حق تفسيرينە بناءً اوزون مدت بلا مأذونيت عدم دوامى دورۀ اجتماعيەنك نصفندن زيادە بر مدتە حصر ايتمشدر .

اولان قومیته‌لر یدینه تودیع اولنیور . بو قومیته‌لر ایجابی حالتده استعفانامه‌نك بوش یرلرینی طولدیروب مجلس مبعوثان رئیسنه کوندرییورلر . حالبوکه بو استعفانامه هیچ بر وقت عزل معناسنی افاده ایده‌مز . مجلس مبعوثان بو استعفانامه‌یی قبول ایتسه بیله منتخبلرك حق عزلنه بناءً دکل مبعوثك مبعوثلقدن چکیلمسی حقنه بناءً بونی یاپیور . مع مافیه استعفانامه دخی یالکز مستعفینك اختیاریله تمام اولور بر معامله دکلدر . بلکه بو استعفانامه‌ده مجلسك‌ده حقی واردر. مجلس ایسترسه استعفانامه‌یی قبول ایتمز. ذاتاً معامله‌نك اساسنده بطلان واردر. مبعوث حین استعفاده هنوز مبعوث دکل که حق استعفاسنی استعمال ایتسون. دیکر طرفدن شؤن و وقایع آتیه‌یه عطفاً ترك حق ایتمك دوغری اوله‌ماز . مجلس مبعوثانك استعفانی قبول و تصدیق ایتمسنه تعلیق کیفیت اولنمسی بحثنه کلنجه ؛ بوده پك موافقدر . بو صورتله مبعوثلرك منتخبلرك بازیچهٔ آمال ومنافعی اولماسنه محل ویرلمامش ، استقلال مبعوثان تأمین اولنمش اولور. برده استعفانامه‌یی لدی الایجاب طولدیروب استعمال ایدن قومیته‌نك منتخبلرله تماماً هم فکر اولدیغی قابل تعیین برماده دکلدر، دائرهٔ انتخابیه‌نك عموم منتخبلری نامنه حرکت ایتمکله کندیلرنده صلاحیت کورن بو هیئتلر بعضاً منافع مخصوصه تعقیب ایدر بر نوع شرکتلردن بشقه بر شی دکلدرلر. بو نظریه‌یه کوره انتخاب قومیته‌سی اولجه او مبعوثك نامزدلکنی اعلان و آنی حمایه ایدوب منتخبلرده او یولده رأی ویرمش اولمقله عادتا قومیته‌یی کندیلرینه وکیل

ایتمش اولیور . ایکی درجه اوزرینه انتخاب جاری اولان یرلرده منتخب ثانیلر نه ایسه بو انتخاب قومیته‌لری‌ده همان‌همان او وضعیتده بولنیورلر . شو حالده ـ منتخبلرك حق عزلی تسلیم ایلدیکنه نظراً ـ انتخاب قومیته‌سنك‌ده بر نوع وکالت حقنی احراز ایده‌رك حق عزلی موجود اولمق اقتضا ایدر :

بوصورتله قوریلان بنای نظریاتك چوروك اولدیغی میدانده‌در . زیرا بو طرز توکیـل هیچ بر یرده موجود اولمدقدن ماعدا ـ یوقاریدن بری ایضاح ایتدیکمز قواعد و نظریات موجبنجه ـ مبعوث بوتون ملتك وکیلی اولدیغندن بوتون ملتك اول امرده او دائرهٔ انتخابیه‌یی ودرجهٔ ثانیه‌ده او دائرهٔ انتخابیـه‌نك‌ده او انتخاب قومیته‌سنی توکیل ایتمش بولنمسی فرض ایدلمك اقتضا ایدرکه بوده صرف توهماتدن عبارتدر .

شو تقدیره کوره بر انتخاب هیئتنك بروجه‌بالا اسـتعفانامه‌یی بر سلاح مقامنده قوللانه‌رق مبعوثك عزلی جهتنه کیتمسی عادتا بوتون ملتك حقنه بر تجاوز معناسـنی افاده ایدرکه باطلدر . وکالت مقیده اصولنه طرفدار اولان برچوق ذوات بیله بروجه‌بالا عزل کیفیتنی قبول ایتمیورلر . وآنك یرینه بشـقه بر تکلیـفده بولنیورلرکه اوده آیریجه شایان ایضاحدر .

بوصورت عزل موکللرك وکالت مقیده‌دن استفاده ایتملرنی اختیارلرینه تعلیق ایلیور . تقییدات لازمـه مبعوثلق ایچون نامزدلکنی وضع ایدن ذاتك پروغرامنده طبیعتیله مندرج فرض اولنیور . یعنی پروغرام مبعوث

ایچون حقیقی برتعهد نامه اولیور . مبعوث قانوناً اعلاننه مجبور اولدیغی نامزدلکی ایله برابر (فرانسه‌نك ۱۷ تموز ۱۸۸۹ قانونی) برپروغرام تنظیم ایدر . بو پروغرام دائرهٔ انتخابیه‌نك انتخابات قومیته‌سنه منسوب اعضادن لااقل اللی کشی طرفندن امضا ایدیلور . ومحلی متصرفنه تبلیغ اولنور. بوانتخاب بوشرائط دائره‌سنده وقوعه کلنجه مبعوث ایله منتخب اره‌سنده عادتا برمقاوله‌نامه تنظیم ایدلمش دیمك اولور ، هر مقاوله کبی بوده ایجابنده موقع اجرایه وضع ایدلمك حالنه معروض بولنور .

بوتصوری ترویج ایدنلرك فکرنجه ؛ محلك صلح حاکمی مبعوثك پروغرامه مخالفت ایدوب ایتمدیکنی تدقیق ومحاکمه‌یه صلاحیتداردر دائرهٔ انتخابیه‌ده‌کی منتخبلردن برویابرقاچ کشینك مراجعتی اوزرینه صلح حاکمی وجاهی محاکمه‌یه مراجعت ایتمکسزین حکمنی درجهٔ اخیره‌ده اعطا ومبعوثلغی ابطال ایده‌بیلور .

امور وخدمات دولتی مقاوله شکلنده تلقی ایتمك نظریه‌سی بو صورتله الك صوك نتایجنه‌قدر ایصال ایدلمش اولیورکه بونك بطلاننی بیانه حاجت یوقدر . دیکرطرفدن بواصول ترویج اولندیغی تقدیرده حکومت نیابیه اساسندن چوریدلمش اولیور. بوندن‌ماعدا بواصولك مروجلری طرفندن تعقیب ایدیلان نظریه ـ که منتخبلرك مبعوثلرینی عزل ایده‌بیلملری صلا ـ حیتیدر ـ دخی بوصوتله محو وانکار ایدیلیور . زیرا حق عزلی سربست اوله‌رق اجرا ایتمیورلر . بوحق آنجق بعض شرائطك حدوثنده اوده حاکم طرفندن استعمال اولنیور . برده انتخاب مسئله‌سی بسبتون ماهیتنی غائب ایده‌رك نظیری غیرمشهود برنوع مقاوله شکلنی آلیور . بوندن‌عدا پروغرام صرف سیاسی اولدیغندن قوهٔ عدلیه صرف امور سیاسیه‌یه متعلق بربحثده نصل حکم خدمتنی ایفا ایده‌بیلیر ! حکام آنجق قانوناً معین اولان شیلری رؤیت ایده‌بیلیرلر . سیاسیات کبی حائز الاستیقیت بی‌نهایه اولان شیلری رؤیته قالقیشیرلرسه مقتضی اولان سلامت حکمیه قالماز .

مبعوثلرك وسائر صورتلرله منتخب اولان مجالس اعضاسنك عزل ایدلملری ایچون اوچنجی براصولده بروجه آتیدر:

بر دائرهٔ انتخابیه‌ده بولنان منتخبلرك عددی مبعوث ویاسائر منتخب اولان ذاتك اولجه استحصال ایتمش اولدیغی مجموع آرایه فائق اولوبده اویولده مجلسه مراجعت ایدرایسه مثلا ؛ حین انتخابده بش بیك رأی قازانان برمبعوث علیهنده آلتی بیك رأی ایله برعزل طلبنامه‌سی واقع اولور ایسه مجلس بومنتخبلرك حین انتخابده حقیقةً رأیه اشتراك ایدن کیمسه‌لراولدیغنی تحقیق ایلدکدن صوکرا مبعوثك ویاسائر صورتله منتخب اولان ذاتك [فرضا اعیاندن ویا ولایت وبلدیه مجلسی اعضاسندن ایسه] عزلی جهتنه کیدر .

مبعوثاندن مسیو قورنووه ١٨٩٦ تشرین ثانیسنده فرانسه مجلس مبعوثاننه بوکا دائر برلایحه ویرمش ، فقط لایحه‌سی برنتیجه‌یه اقتران ایده‌مامشدر . بوفکری ترویج ایدن مؤلفلرده واردر .

هپسندن زیاده عقله یقین کلان بواصول عزلك ایکی قصوری واردر: فعلی اولان برنجی قصور : مبعوثی انتخاب ایدنلردن زیاده مقدارده منتخبلرك طوپلانوب عزله قرار ویرملری مشکلاتیدر. دیکری ، اول وآخر ایضاح اولندیغی وجهله مبعوثك یالکز اودائرهٔ انتخابیه مبعوثی اولمیوب بوتون ملتك مبعوثی بولونمسیدر : (نظری)

مبعوثلر هیچ عزل اولنه‌مازمی ؟...— اولنه بیلیرلر ، اوده اکر عزل دینك جائز ایسه فسخ اولنمق صورتیله. اکثر مملکتده بوحق قوهٔ اجرائیه‌یه عائددر. آنجق اسوچره‌ده حق عزل دینك اولان حق فسخ منتخبلره ویرلمشدر . منتخبلرك مجموعی بوتون مبعوثلری عزل ایدییورلر . و بوصورتله بوتون ملت بوتون مجلسی وکالتدن

اسقاط ایدییورکه تعریف ایتدیکمز نظریاته اك موافق اولانی بودر . اسویچره‌نك برن ، آرغووی ، شافهوز ، سولور لوسرن قانونلرینه بو اصول ادخال اولونمش وقانون اساسیلره درج اولونمشدر . [رەفەرەندوم حقنده‌کی تفصیلاته مراجعت] انجق بوتون منتخبلرك حق عزللرینی استعمال ایتملری اسویچره کبی ، دها دوغریسی اسویچره‌نك قانتونلری کبی ممالکده جاری اوله‌بیلیر . اوراده بیله بوحقك استعمالی خیلی تشوشات سیاسیه‌یه سببیت ویرمکده‌در . اسویچره کبی بر یرده بوقدر تشوشاتی انتاج ایدن برحالك بویوك ملتلرده نه‌قدر قارغشه‌لغی موجب اوله‌جغنی بیانه حاجت کورمیز . [بو بحث ایچون ایسمه‌نه مراجعت]

پارلمنتونك مصونیتی

٢١٢ اسباب عمومیهٔ مصونیت — بوندن اولکی مبحثده پارلمنتو اعضاسنك مسئولیت سیاسیه‌سندن ، یعنی عزل اولونمه صالح اولوب اولمدقلرندن بحث ایتدك . شمدی‌ده پارلمنتو اعضاسنك مسئولیت جزائیه ومالیه‌سی موضوع بحث اولوب اولمیه‌جغنی تدقیق ایده‌جکز .

پارلمنتو اعضاسنك عزلدن مصونیتلرینی انتاج ایدن اسبابك کافه‌سی تعقیبات جزائیه‌دن‌ده مصونیتلرینی موجب اولمقده‌در . فقط بوراده‌کی مصونیتی دها کوزل اکلاشیلمق اوزره ایکی قسمه آییرمق لازمدر . شویله‌که :

پارلمنتو اعضاسندن اولان ذاتك مجلسده حسب الوظیفه واقع

اولان افعال واقوال و آراسندن طولایی دوچار دعوی وجزا اولمسی وار برده ینه عینی ذاتك پارلمنتو اعضالغیله مناسبتی اولمیان ویا پارلمنتو خارجنده وقوعه كلن افعال واقوالندن طولایی مسئولیت جزائیه ویا مالیه‌یه معروضیتی واردركه بونلر ماهیتجه بربرندن فرقلی شیلردر .

اونك ایچون بزده پارلمنتو اعضاسنك مصونیت بحثنی باشلیجه ایكی مهم شعبه‌یه تفریق ایده‌جكز .

پارلمنتو اعضاسنك عزل اولونمق، شویله طورسون تعقیبات جزائیه ومدعیات حقوقیه ومالیه‌دن تماماً ویابعض قیود وشروطه تابع اولمق طولاییسیله مقیداً مصونیتلری قاعدهٔ مساواتی اخلال ایدن الك چیركین بر حال كبی كورینور وعادتا مملكت ایچنده بر قسم كیمسه‌لرك افراد سائره‌یه نظراً موقع امتیازده بولوندیغنی كوستریر ایسه‌ده بو عدم مسئولیت ومصونیت تحلیل اولونورسه كوریلوركه مستلزم اولدیغی منفعت ظاهرده پارلمنتو اعضاسی لهنده ایسه حقیقتده عموم‌ملته عائددر . عموم ملتك سلامتی مبعوثان واعیانك سویلدكلری نطقلردن ، ویردكلری رأیلردن طولایی كرك حكومت و كرك افراد طرفندن ازعاج اولونمamalری وحتی پارلمنتو خارجنده‌كی حركات‌عادیه‌لرندن طولایی‌دخی دوچار تعقیب اولور ایكن بعض تأميناته تابع اولملرینی مستلزمدر .
فی‌الحقیقه مبعوثلرك وظیفهٔ تشریعیه ومراقبه ومالیه‌لرینی سلامت عمومیه‌یه الك موافق شكلده ایفا ایده‌بیلملری یالكز خوف

عزل آلتنده دکل ، خوف جزا وتضمین آلتندهده بولونمامارینی ایجاب ایتدیرر . مبعوث ویرهجکی رأیدن وایراد ایدهجکی نطقدن طولایی جزا کورهجکنه ویا مسؤلیت مالیهیه وتضميناته معروض اولهجغنه ذاهب وقانع اولسه استقلالنی غائب ایدر ، حکومتك وافرادك بازیچهسی ویاپهجغی ایشلرده اونسبتدهفاسد اولهرق مملکتك مضرت ومخاطرهیه اوغرامسنه بادی اولور . شو حالده مبعوثك رأی وفعلنده مستقل اولمسی ایچون نه کبی احتیاج وارسه واضع قانون انی دریغ ایتمهملیدر .

بو اصولك محذوری یوق دکل ایسهده تأمین ایتدیکی منافع محاذیرینه قات قات غالب کورلدیکندن پارلمنتو ایله اداره ایدیلن مملکتلرده قاعدهٔ عمومیه حالندهدر .

بو ایضاحات متقدمهدن صوکره مصونیتك برنجی نوعنی ایضاح ایدهلم .

۲۱۳ برنجی نوع (پارلمنتو داخلنده مصونیت) .— مجلس عمومی اعضاسی کرك ویردیکی رأیلردن کرك مجلسك مذاکراتی اثناسنده بیان ایتدیکی مطالعهلردن طولایی بر وجهله اتهام اولونهماز . . قانون اساسینك ٤٧ نجی مادهسنده مصرح اولان بو فقره عجبا مبعوثان واعیانك رأیلرندن ونطقلرندن طولایی دوچار تعقیب اولهبیلهجکلرینی افاده ایدرمی . یعنی بورادهکی اتهام اصول محاکمات جزائیه قانوننده‌کی اتهامك معنای قانونیسنیمی حائزدر . یوقسه هیچ برصورتله تعقیبات اجرا ایدهمیهجکنیمی کوستهریر .

واضع قانونك ايكنجى شقى قصد ايتديكى آشكاردر چونكه اكر مبعوث سوزلرندن ورأيلرندن طولايى تحقيقات ابتدائيه وتعقيباته دوچار اولوبده صوكره اتهام اولونه‌مازسه عبثله اشتغال ايدلمش اولور . «بروجهله» قيدى بو احتمالى رفع ايتديكى كبى ٤٧ نجى ماده‌نك بالاده‌كى فقره‌سنى تعقيباً « مكركه نظامنامهٔ داخليسى خلافنده حركت ايتمش اوله . » دينيلمسى‌ده مبعوثلرك انجق نظامنامهٔ داخلى دائره‌سنده بر مسؤليته دوچار اوله‌بيله‌جكلرينى واونك خارجنده هيچ بر تعقيبات وازعاجات كوره‌ميه‌جكلرينى افهام ايدر .

بوماده‌ده رأيدن ومطالعه‌دن بحث ايديور عجبا « فعل » ده عين حكمه داخلميدر؟ مجلس مبعوثان نظامنامهٔ داخليسنك ٩٦ نجى واعيان نظامنامهٔ داخليسنك ٦٨ نجى ماده‌لرى صريحدر . فى الحقيقه ٩٦ نجى ماده موجبنجه « هيئت مبعوثان دائره‌سنك داخلنده مبعوثلردن برى بر جنحه بر قباحت ايشليه‌جك اولور ايسه درحال مذاكراته موقتاً ختام ويريلوب رئيس طرفندن هيئت عموميه‌يه بيان حال اولونور . رئيسك امرى اوزرينه قباحت وجنحه صاحبى رياست اوطه‌سنه جلب اولونوب هيئت مبعوثانك كاتبلرى دخى حاضر اولديغى حالده كندوسندن استيضاح ماده ايديلور . اونك اوزرينه بر مضبطه ياپيلوب ايجابنه باقيلمق اوزره مقام صدارته كوندريلور . »

اعيان نظامنامهٔ داخليسنك ٦٨ نجى ماده‌سنده ايسه قباحت وجنحه دينلميه‌رك جرم وجنايت دينيلمش ومضبطه يرينه تقرير كلمه‌سى استعمال اولونمشدر . [بو ايكى ماده فرانسه مجلس اعيانى

نظامنامهٔ داخلیسنك ١٢٤ نجی ماده‌سندن ترجمه ایدلمشدر .]
شو تفصیلاته نظراً مجلس مبعوثان دائره‌سی داخلنده قانون جزانك
حکمنه داخل اولان افعال تعقیباتدن مصون اولماز . مبعوثان
نظامنامهٔ داخلیسنده جنایتدن بحث ایدلمه‌سی مجلس مبعوثان
دائره‌سنده ایقاع ایدیلن جنایتلرك معفو اولدیغنی کوسترمز . جنحه
حقنده بیله تعقیبات اجراسنه مساغ ویرن بر حکم اولویتله
جنایت حقنده‌ده تعقیباته مساغ ویریر .

جرم قانونی ایستر مجلس مبعوثان دائره‌سنك مذاکره صالوننده
اولسون ، ایستر خارجنده ومثلا انجمنده ، شعبه‌لرده ویا دیوا -
نخانه‌لرده اولسون حکم مساویدر . کذلك جرم ایستر مبعوثان
ویا اعیان طرفندن ارتکاب ایدلسون ایستر اعضادن اولمیان
کیمسه‌لر طرفندن ایقاع ایدلسون ینه تعقیباتی مستلزمدر .

شوقدرکه کرك مبعوثان وکرك اعیان حقنده بوکبی احوالده‌ده
تعقیبات اجراسی نظامنامهٔ داخلینك حکمندن . قانون اساسینك
متندن وقواعد عمومیهٔ مشروطیتدن مستخرج اولمق اوزره بعض
قواعده تابع اولمق لازم کلیر . شویله‌که تعقیبات اجراسی بهمه‌حال
مجلس مبعوثان ریاستی طرفندن صدارته وصدارت واسطه‌سیله
مدعی عمومیلکه بیلدیرلمك مدعی عمومی طرفندن اقامهٔ دعوی ایدلمك
واقامهٔ دعوادن صوکره مجلس مبعوثان طرفندن تعقیبات اجراسنه
مساعده اولونمق لازمدر .

مجلس مبعوثان رئیسنك مجلسك منتخب کاتبلریله برلکده مظنونی

درحال استماع ايتملرى بر نوع تحقيقات ابتدائيه اولوب تنظيم اولونه‌جق مضبطه ويا تقرير ضبط ورقه‌سى حكمنده‌در .

مدعى عموميلكجه حقوق عموميه دعواسنك اقامه‌سى مطلقا مقام رياستك اشعارينه متوقف اولوب اولمديغى جاى تردد واختلاف ايسه‌ده مدعى عموميلكك اقامهٔ دعوى ايتدكدن صوكره تعقيباته رخصت ومأذونيت ويرمك مطلقا مجلس مبعوثانك حقى اولديغى متفق عليهدر .

بوحكمى پك شديد ومفرط كورن وپارلمنتو دائره‌سنى ارباب جناياتك بر نوع ملجأ وپناهى عدايدنلر وارايسه‌ده مجلس مبعوثان دائره‌سنك تعرضدن مصونيتى قاعده‌سى بودرجه اولسون بر احتياطه لزوم كوسته‌رير . بر مجلس رئيسنك علنى بر جنايت ويا جرم قبيحى حكومتدن كتم واخفا ايتمسى وبوتون بر مجلسك اكا پيرو اولمسى اساساً مستبعد اولديغى كبى مدعى عموميلكك طلب ودعواسى اوزرينه بر مجلسك بر جانى ومجرمى صيانت ايتمسى‌ده عقله كلمز (مكركه جرم خفيف وذاتاً نظامنامهٔ داخلى ايله بر طرف ايدلمك ممكن بولونسون) مع مافيه هرحاله رغماً بر مجلسك برجانى‌يى سينه‌سنده صاقلايه‌رق تعقيباته ممانعت ايتمسى حالنده او مجلسك انتخابك تجددنده جزاى معنويسنى چكمسى طبيعيدر .

شوراسنى‌ده سويليه‌لم كه مجلس مبعوثان دائره‌سنده وقوعه كلن جرائمدن طولايى نظامنامهٔ داخلى‌نك تطبيقى حقوق عموميه دعواسنه خلل كتيرمز . نظامنامهٔ داخلينك جزاسيله قانون جزانك

تعيين ايتديكى جرايمى بر شخصده اجتماع ايده بيلير [بو بحثده اوزه‌ن پيه‌ره‌ مراجعت اولونمليدر صحيفه ۲۷۳ ومابعدى برنجى جلد]

پارلمنتو داخلنده‌كى بو مصونيتك پارلمنتو اعضاسندن اولميان ذواته ومثلا سامعينه ومأمورين وخدمه‌يه شمولى اوله‌ميه‌جغنى وبونلرك جرائمى حقنده على العاده طريقلره مراجعت ضرورى بولونديغنى وبونكله برابر مجلسلرى صورت عموميه‌ده انضباطلرينه رئيسلر مأمور اولدقلرندن رئيسلره مراجعت واقع اولمقسزين تحقيقات وتعقيبات اجراسى موافق نزاكت اوله‌ميه‌جغى طبيعيدر .

۲۱٤ رأى وفكردن مسئوليت . — جرائم عاديه خارجنده‌كى احوالده پارلمنتو اعضاسى حقنده عدم مسئوليت جزائيه وماليه مطلقدر . اعيان ومبعوثان يالكز مجلسك علنى وخفى مذاكراتنده دكل انجمنلرده وشعبه‌لرده ايراد ايتدكارى نطقلردن وتحرير ايتدكارى مضبطه‌لردن و ويردكارى رأيلردن طولايى هيچ بر تعقيباته وضررزيان دعواسنه معروض اولمازلر . ايراد ايتدكارى نطقلر حكومت ويا افراد ايچون بر ضرر مادى ومعنوى توليد ايتسه وحتى افترايى متضمن ايلسه دخى حكم دكيشمز . حتى بر مبعوث بر دعواسنى اثبات ايچون بعض وثائقى ذكر وارائه ايدوب بو وثائقك ساخته اولديغى تبين ايتسه دخى عينى قاعدهٔ مصونيت جاريدر . مبعوثك نطقلرنده حقارتى ، ايمايى متضمن سوزلر واهالينك عصيانه سوقنى موجب تحريك آميز وآتشين تشويقلر بولونه‌بيلير . بونلر على العاده افراده نظراً تعقيبات

وجزایی مستلزم جرم ماهیتده شیلر اولدیغی حالده مبعوثان ویا اعیان بونی وظیفه‌لرینی ایفا اثناسنده ارتکاب ایتدکلرندن جرم ماهیتنی جائز دکلدر .

معمافیه بر مبعوثك ویردیکی رأی پوصله‌سنك بر رشوت ومنفعت غیر مشروعه مقابلی اولدیغی تحقق ایدرسه مصونیت وعدم مسئولیت جاری اولماز . بوراده قانون اساسینك ذکری کچن ۴۷ نجی ماده‌سنه مخالفت یوقدر . چونکه مبعوث ویا اعیان ایچون تعقیبات ومسئولیتی مستلزم اولان حال پارلمنتو دائره‌سی داخلنده جریان ایدن رأی ویرمك معامله‌سی دکل ، او رأی ویرمك معامله‌سنه منتهی اولان افعال واحوال متقدمه وتالیه‌در . پارلمنتو اعضاسندن بری خارجده ، منفعت غیرمشروعه ایچون رأی ویره‌جکنی تعهد ایدییور ، رأینی صاتییور وصوکره فکرینی ، رأینی او مقصد غیر مشروعه حصر ایدییور بناءً علیه رأی ویرمك معامله‌سنك بوس بوتون خارجنده قالان بو فعل ارتکاب وارتشا مستلزم جزادر .

مبعوثك ویا اعیانك ارتکاب وارتشاسی حالنده دوچار اولدیغی تعقیباتك شکلنی قانون اساسینك ۴۸ نجی ماده تصرع ایدییور شویله‌که : « مجلس عمومی اعضاسندن برینك حیانت وقانون اساسی‌یی نقض والعابه تصدی وارتکاب تهمتلرندن بریله متهم اولدیغنه منسوب اولدیغی هیئت اعضای موجوده‌سنك ثلثان اکثریت مطلقه‌سیله قرار ویریلور ویاخود قانوناً حبس ونفی موجب بر جزا

ايله محكوم اولور ايسه اعضالق صفتی زائل اولور وبو افعالك محاكمه‌سيله مجازاتی عائد اولديغی محكمه طرفندن رؤيت وحكم اولونور »

ديمك‌كه مصونيت برطرف اولنغله برابر مجلس عمومی اعضاسی حقنده بعض تقييداته رعايت اولونور . واضع قانون مجلسك ثلثان اكثريتنك موافقتنی شرط قيلمقله مبعوث وياعيانلهنه احتياطكارانه برمعامله ياپيور . وبوصورتله‌ده آنی علی العاده افراددن تفريق ايديور .

٢١٥ نطقلرونشريات — مجلس عموميده ايراد اولونان نطقلر مسؤليتی مستلزم اولمديغی كبی بو نطقلرك غزته‌لر طرفندن حسن نيتله نقل واقتباسی دخی نه‌خطيبلر ونه‌ده‌نقل ايدن غزته‌لرحقنده هيچ برتعقيباته وحتی كنديسنی ضرردیده‌عدايدن شخص طرفندن حق جوابه اساس اوله‌ماز معمافيه بونك‌عكسنه‌اوله‌رق مبعوثك‌ويا اعيانك غزته‌لرله‌حقنده واقع اولان مفتريات عليهده اقامهٔ دعوايه وتضمين ضرره‌صلاحيتی اولديغی كبی ايراداتديكی نطقلر لقصد تحريف وياتزييف صورتيله بر غزته صحيفه‌سنه نقل اولونورسه بوده تعقيباتی مستلزم اوله‌بيلير .

انكلتره‌ده وژاپونياده هرهانكی‌مبعوثك وياعيانك مجلسده‌كی نطق آيريجه كندی حسابنه بر غزته ويا رساله‌ده نشر ايتمسی افرادك وحكومتك اونطقده مندرج اولان مستلزم مسؤليت خصوصات حقنده تعقيبات اجرا ايتملرينه اساس اوله‌بيلير .

مجلسده‌کی سوزلر بو صورتله مجلس داخلنده‌کی مصونیتدن آزاده واحکام عادیه‌یه تابع اولور .

ممالك سائره‌ده دخی اعیاندن ویا مبعوثاندن برینك مجلسده حاضر اولمیان برکیمسه علیهنده ذم وقدحی متضمن نطقنی برغزته‌ده امضاسیله ومجلسده‌کی نطقنه عطف ایتمه‌مك صورتیله تکرار ایتمسی تعقیباته محل ویره‌بیلیر. اساساً حیثیتی کوزه‌دن برمبعوث ویااعیان بو صورتله حرکت ایتملی ومجلسده‌کی مصونیتك پرده‌ٔ صیانتی ارقه‌سنه کیزلنمه‌ملیدر .

زیرا مجلس دائره‌سی داخلنده‌کی سوزلر صورت مطلقه‌ده مصونیتی تضمن ایتدیکی ایچون اعضا یااشخاصه متعلق افاده‌لرنده چوق درجه احتیاط ایتملی ویاخود احتیاطه لزوم کورمدکاری تقدیرده عین سوزلری بر محرر ویاعلی‌العاده برفرد ایتمشلر کبی مجلس مبعوثان خارجنده ومثلا لسان مطبوعات ایله تکرار ایتملیدر. اووقت اعضا علیهنه دعوی اقامه ایدنلر مجلسده سویلدیکی سوزدن طولایی دکل ، خارجده سویلنمش اولدیغی سوزدن طولایی تعقیبات اجرا ایتمش اولورلر . بناءً علیه بر مبعوثك خارجده‌کی افعال واقوالی حقنده نه کبی معاملات قانونیه جریان ایده‌جك ایسه اونك عینی جریان ایدرکه قریباً بو مبحث آیریجه ذکر اولونه‌جقدر .

بالاده ایضاح ایتدیکمز نقطهٔ نظرك افراد واهالینك شخصیت وحیثیتی وحقوقی ایچون تأمینات قویه اولدیغی بیانه حاجت یوقدر. انجق مجلس عمومی اعضاسی بونی یالکز وجدانی بروظیفه

اولمق اوزره یابمغه مجبوردر یوقسه کندیسنی تعقیبات قانونیه‌یه معروض اوله‌جق بر وضعیته ، بر وضعیت خارج عن‌المجلسه قویمق مجبوریت قانونیه‌سی یوقدر . واووقت طبیعی مصونیتی مطلق وحاصل اولان ضرر مادی ومعنوینك تضمینی غیر ممکن‌درکه بوکا ضروری بر فنالق دیمك مجبوریتنده‌یز .

۲۱٦ ممالك مختلفه‌ده جاری اصوللر — ضروری دیدیکمز بوفنالق همان‌هر مملکتك قانون اساسیسنده مندرجدر . ازچوق‌طار مقیاسلرله فرانسه‌ده ۱۸۷٥ تاریخلی قانون‌اساسینك ۱۳ نجی‌ماده‌سنده «هرایکی مجلس اعضاسندن هیچ برینك حین ایفای وظیفه‌ده اظهار ایتدیکی افکار واعطا ایلدیکی رأیدن طولایی تعقیب وتحری اولونه‌میه‌جغی» مذکوردر .

انکلتره حقوق بیاننامه‌سنك ۹ نجی فقره‌سی شو یولده محرردر :

« پارلمنتوده حریت کلام ومعاملات ومذاکرات سکته‌دار ایدلمه‌ملی وهیچ بر محکمهٔ عدلیه‌ده وپارلمنتو خارجنده هیچ بر محلده موقع تدقیق وتذکره وضع اولونمامیدر . »

بلچیقاده ، یونانستانده ، پروسیاده ، المانیا امپراطورلغنده اوستریا ومجارستانده مختلف عبارات والفاظ ایله عینی احکام قانون اساسی‌یه درج اولونمشدر .

معمافیه اسوچ ، نوروچ ودانیمارقه حکومتلرنده مجلس اعضاسنك حریت کلامیه‌سی بر درجه‌یه‌قدر تقیید ایدلمشدر . اسوچ

قانون اساسينك ١١٠ نجى مادەسنه كوره ريكسداغ اعضاسندن برى منسوب اولديغى هيئتلردن برينك يديده بش اعضاسى طرفندن مأذونيت ويرلديكى تقديرده مبعوثلق صفتيله واقع اولان افعال وايراد ايتديكى نطقلردن طولايى دوچار تعقيبات اولمسى ممكندر .

نوروجده ستورتينغ اعضاسندن برى مجلسده قرال وخاندان قرالى حقندەكى قاعدهٔ رعايتى اخلال ويادوست بردولت حقنده كلمات تحقيريه ايراد ايدرسه جزاى نقدى يه وحتى كورك جزاسنه محكوم اولور . ٧ تموز ١٨٢٨ تاريخلى قانون اساسينك ١٦ نجى مادەسى شوفقرەيى ده محتويدر :

« استورتينغ مجلسى اعضاسندن برى بالالتزام اوراق اخفا وياخود مجلس ويا انجمن حضورنده ابرازى وظيفەسى مقتضاسى اولان معلوماتى كتم ايدر وياقصداً ساخته تاريخلر ايراد وساخته اوراق تبليغ ايلرسه ساختەكارلق جنايتندن طولايى محكوم اوله بيلدكدن ماعدا ١٠٠ الى ١٠٠٠ (سيسدال) جزاى نقدى يه محكوم وآتياً بر وكالت و مأموريت قبولنه غير لايق اولديغى اعلان ايديلور »

دانيمارقەدەده اعضاى مجلس (ريكسداغ مجلسى) منسوب اولدقلرى هيئتلر طرفندن مأذونيت ويرلديكى تقديرده وظيفه

اثناسنده بیان ایتدکلری مطالعه‌لردن طولانی تعقیباته دوچار اوله‌بیلیرلر .

اسویچره‌نك ۱۸۵۰ تاریخلی قانون اساسئ مشترکنك ۱۷ نجی ماده‌سی موجبنجه مجلس ملی ویا حکومات صغیره مجلس اعضاسی وظیفه‌لرینه متعلق «en ce qui concerne leur position d' office» بر جرم وجنحه ایله متهم اولورلرسه هر ایکی مجلسك بر قراری موجبنجه تعقیبات عدلیه‌یه دوچار اولورلر .

ایشته پارلمنتو اعضاسنك شخصلرندن زیاده منسوب اولدقلری مجلسلره مربوطیتلری حسبیله مستفید اولدقلری امتیازات ومعافیات بو ماهیتده اولوب اعضای مذکوره‌نك مسؤلیت قاعده‌سنه نظراً برده پارلمنتو خارجنده‌کی وضعیتلری شایان دقتدر که بونی ده بر وجه آتی تدقیق ایدهلم :

۲۱۷ پارلمنتو اعضاسنك ایکنجی نوع مصونیتی — پارلمنتو اعضاسنك مجلس داخلنده‌کی مصونیتلرندن ماعدا مجلس خارجنده‌ده بر مصونیتلری واردر انجق بو ایکنجیسی ناتمامدر وتعقیبات ومحاکماتی ومسؤلیتی کلیاً سالب دکلدر .

بر زمان موقته معطوف اولان بو مصونیت مسؤلیتی کاملاً رفع ایتمیوب نهایت تعقیباتی تأخیر وافراد سائره‌یه نظراً دها فضله بعض معاملات ومراسمی و مثلا اعضانك منسوب اولدقلری مجلسلرك مأذونیت ومساعده‌سنی تضمن ایدر . عثمانلی قانون اساسیسنك ۷۹ نجی ماده‌سی بو مصونیت موقته وناقصه‌نك ماهیتنی

ایضاح ایدییور .. شویله‌که :

« هیئت مبعوثانك مدت اجتماعیه‌سنده اعضادن هیچ بری هیئت طرفندن اتهامه سبب كافی بولوندیغنه اكثریتله قرار ویرلمدكجه ویاخود برجنحه ویا جنایت اجرا ایدر ایكن ویا اجرایی متعاقب طوتولمدقجه توقیف ومحاكمه اولونه‌ماز . »

مبعوثلر لهنده اولان بومصونیت مخل مساوات چركین بر امتیاز كبی كوریلدیكی ایچون پك چوق اعتراضاتی دعوت ایتمكده ایسه‌ده حقیقتده بوراده‌ده تعقیب ایدیلن مقصد عالی مبعوثلرك استقلال رأی وفكرلرینی تأمین وكندیلرینی حكومتك تضییق وافرادك تهدیدندن تخلیص ایتمك وبوصورتله مجلسده‌كی مساعیلرینك مثمر ومملكت ایچون فائده‌لی اولمسنه خدمت ایله‌مكدر . بوامتیاز حدذاتنده مبعوثك لهنه دكل ملتك لهنه‌در ومبعوثك حقی دكلدر اودرجه‌ده‌كه برمبعوث علیهنده بر محكمه حضورنده تعقیبات اجرا ایدیلور ایكن مبعوث سكوت ایدوب اول باول مجلس مبعوثانك قرارینی استحصال ایتمك لزومنی برمسئلهٔ مستأخره اولمق اوزره درمیان ایتمسه وحتی بن بو امتیازو حقمدن صرف نظر ایتدم دیه صراحةً ادعا ایتسه بیله محكمه مسئلهٔ مستأخره موجود اولدیغنه رأساً قرار ویرمكه ومبعوثك حقندن فراغتی قطعاً نظر اعتباره آلمامغه مجبوردر .

مبعوثلرك بالخاصه حق مراقبه‌یه مالكیتلری كندیلرینك مبعوثان مجتمع ایكن تعقیب اولونمق دغدغه‌سندن آزاده اولملرینی مستلزمدر حكومت جربزهٔ لسانیه‌یی حائز ویابر مسئله‌نك دقائقنه بویوك بر احاطه ایله واقف بر مبعوثك انتقادات ومؤاخذاتندن

چکینه‌رك بویله بر مسئله‌نك یوم مذاکره‌سنده او مبعوثك مجلسده بولونمامسنی اخص آمال ایدینه‌بیلیر و بناءً علیه بر بهانه‌ویا از چوق معقول بر اسناد بوله‌رق مدعی عمومیلکی تعقیبات و توقیفاته سوقه وحتی افراد اهالیدن برینی مبعوثك علیهنه تحریکه موفق اولورایسه مقصدی حاصل وفقط مملکت ایچون مهم بر منفعت تأمین ایده‌بیله‌جك بر مراقبه‌نك ثمراتی زائل اولمش اولور . بالخاصه مملکتده بحران حکمفرما اولدیغی و اختلافات سیاسیه شدت کسب ایله‌دیکی صره‌لرده بو نوع مصونیته اشد لزوم واردر . حکومت ویاافراد اهالیدن هرهانکی برمعارض ومخالف مبعوثلری مبعوثان خارجنده تعقیباتی مستلزم جزائی وضعیتلره القا ایده‌بیلیر ومبعوثلرله لزومسز یره قوغا وعربده چیقارته‌رق ایشه برجنحه وجنایت سوسی ویره‌بیلیرلر .

مجلس اعضاسندن برینه حقارت جمله‌سنه حقارتی متضمن اوله‌بیله‌جکندن مجلس مبعوثانك شرف وحیثیت واستقلالیده‌بوکبی احوالده توقیف ومحکمه ایچون اعطای رأی ومأذونیت ایتمسنی ایجاب ایتدیریر .

مع مافیه بومصونیت موقته‌دن مستفیداولمق ارزوسنده بولونان و بناءً علیه امتیازلرینی افراد ملتك وحتی حکومتك ضررینه‌اوله‌رق سؤ استعمال ایتمك استعدادنده اولان مبعوثلرده اکسیك اولماز . آنجق برقاعده‌یی محذورلریله‌دکل فوائدیله اولچمك لازم کلدیکی کبی بونوع مصونیت مجلسك یالکز اجتماع زمانمنه مقصور اولدقدن ماعدا

اجتماع زماننده‌ده مجلسك موافقتنی استحصال دائماً ممكن اولدیغندن سوء استعمال ظن اولوندیغی قدر درین ایز براقه‌ماز .

٢١٨ مختلف مملكتلره جاری اولان قاعده‌لر . — بو قاعدهٔ مشروطیت هر یرده از چوق فرقلرله جاریدر . انكلتره‌ده بر زمانلر بو قاعده پك مفرط بر طرزده جاری ایدی . واقعا او وقت مبعوثان واعیانك دینلرندن طولایی حبس اولونامملری مقصدینه معطوف ایدی . وبو قاعده صوك درجه توسیع ایدیله‌رك مجلس اعضالرینك زوجه‌لرینه خدمتكارلرینه قدر تشمیل ایدیلور ایدی . مبعوثلرك نه خانه‌لرینه دخول ممكن ونه‌ده ماللرینی حجز ایتمك قابل ایدی . انجق علی العاده جنحه وجنایاتده عدلیه‌نك تعقیباتی توقفه اوغرامیوب یالكز اسباب توقیف مجلسه تبلیغ اولونور . ١٩٠٢ حزیرانده‌بوئر محاربه‌سی اثناسنده غالوای مبعوثی لینچ بوئرلره فعلاً معاونت ایلدیكندن طولایی جنایت تهمتیله دوچار تعقیب اولمش وكیمسه تعقیباتك وقوعنه اعتراض ایتمه‌مشدر . اعتراض اولونان جهت كیفیتدن مجلسك خبردار ایدلمه‌سی اولمشدر . معمافیه ایرتسی كون حاكم بر مكتوبله كیفیتی مجلس رئیسنه (سپه‌قه‌ر) ه اخبار ایتمش ومسئله بر طرف اولمشدر . [١] مصونیت مدت اجتماعیه‌دن قرق كون اول باشلار قرق كون صوكره‌یه قدر امتداد ایدر .

---

[١] انكلتره حقنده ایسه‌مه‌ندن خلاصةً آلدیغمز بو معلوماته اوژه‌ن پیه‌رك ویردیكی معلومات مناقض دوشمكده‌در . اوژه‌ن پیه‌ر ١٢٠٨ نجی صحیفه‌ده انكلتره‌ده‌كی مصونیتدن بحث ایدرایكن پارلمنتو اعضاسنك مدت اجتماع اثناسنده جرم مشهوددن غیری احوالده توقیف اولونه‌میه‌جقلرینی وجرم مشهود حالنده بر توقیف واقع اولسه دخی توقیف اولونان ذاتك منسوب اولدیغی مجلس رئیسنه بلاتأخیر اخبار كیفیت لازم كله‌جكنی ومجلسك دوام تعقیباته موافقت ویا مخالفت ایتمكده بولوندیغنه كمال حاكمیتیله قرار ویرمكله مكلف اولدیغنی سویله‌یور .

امریقاده اعیان ومبعوثان جنایت ، ارتکاب و اسایش عمومی‌یی مخل اغتشاشات خصوصاتندن غیری احوالده تعرضدن مصوندرلر وبومصونیت بوتون مدت اجتماع اثناسنده دوام ایتدیکی کبی اعضانك مملکتلرندن محل مذاکره‌یه کلنجه‌یه قدر ومحل مذاکره‌دن اقامتکاهلرینه عودت ایدنجه‌یه قدر امتداد ایدر . مصونیت عزیمت، اقامت وعودت زمانلرینی استیعاب ایلر . مبعوث ویا اعیانك کیدر ایکن الك قیصه یولی تعقیب ایتمسنه ـ طریق اقصردن انحرافی موجب اسباب معذرت کوسترمك شرطیله ـ ویاعودت ایدر ایکن ایشلرینی کورمك ایچون لازم کلدیکی قدر اوطورمسنه مانع یوقدر .

اسوبچره‌ده ایکی مجلسه متعلق تأمینات ۲۳ کانون اول ۱۸۵۱ تاریخلی قانون مشترکك برنجی وایکنجی ماده‌لرنده محرردر. برنجی ماده موجبنجه مجلس ملی‌نك وحکومات متحده‌یه متعلق مجلس متحدك اعضاسندن هیچ بری علیهنده مجالس مذکوره‌نك مدت اجتماعی اثناسنده امور موکوله‌لری خارجنده‌کی احوالدن طولایی نه تعقیبات عدلیه ونه‌ده تعقیبات ضابطه اجرا ایدیله‌بیلیر مکرکه منسوب اولدقلری هیئتلر طرفندن مساعده اولونه .

ایکنجی ماده جرم مشهوددن‌ده بحث ایدرك « جرم مشهود حالنده قوهٔ ضابطه‌نك مجرمی توقیف واسوبچره هیئت متحده‌سی مأمورینه تسلیم ایده‌بیله‌جکنی وهیئت مذکوره مأمورلرینك توقیفی ایفاوعدم ایفایه‌قرار ویره بیله‌جکلرینی» بیان ایدییور .

فرانسه‌نك ١٦ تموز سنه ١٨٧٥ قانون اساسیسنك ١٤ نجی ماده‌سی شو یولده محرردر :

« ایکی مجلس اعضاسندن هیچ بری مدت اجتماعیه اثناسنده جرم مشهود حالی مستثنا اوله‌رق منسوب اولدیغی هیئتك رخصتی اولمدقجه جنحه وجنایت مسائلندن طولایی تعقیب وتوقیف اولونه‌ماز . ایکی مجلس اعضاسندن برینك مدت اجتماعیه اثناسنده‌کی موقوفیتی، منسوب اولدیغی هیئت طلب ایتدیکی تقدیرده، بوتون مدت اجتماعیه اثناسنده تعطیل

اولونه‌بیلیر . »

شو ماده‌یه نظراً مجلسك زمان اجتماعی خارجنده توقیف ایدیلن پارلمنتو اعضاسندن برینك تخلیه‌سنی ویاتعقیباتنك تأخیرینی منسوب اولدیغی هیئت امر ایده‌بیلیر . فرانسه قانون جزاسنك ۱۲۱ نجی ماده‌سی بالاده‌کی احکامه مخالفت ایدن مأمورین ملکیه وعدلیه حقنده جزای مخصوصی محتویدر .

بلچیقاده فرانسه‌ده‌کی « جنحه وجنایت » کلمه‌سی یرینه دها عمومی بر تعبیر قوللانلمشدر . یونانستانده مصونیت فرانسه‌نك عینیدر . یالکز مدت اجتماع اثناسنده‌کی موقوفیت اجتماعك باشلامسیله رأساً ختام بولور . مکرکه حکومت مجلسك مساعده‌سنی استحصال ایده . فرانسه‌ده ایسه بوموقوفیت رأساً تعطیل وتأخیره اوغرامیور وحکومت توقیفه‌دوام ایچون رخصت ایستیه‌جکنه مجلس ایستر ایسه توقیفی سکته‌دار ایله‌یور .

ایتالیاده اعیان ایچون باشقه مبعوثان ایچون باشقه حکم واردر . جرم‌مشهوددن باشقه‌احوالده‌اعیاندن‌هیچ بری توقیف‌اولونه‌ماز . واعیاندن برینه اسناداولونان جرائمك محاکمه‌سنه‌یالکز اعیان‌هیئتی صلاحیتداردر . مبعوثانه کلنجه اونلرمدت اجتماع اثناسنده جرم‌مشهوددن غیری احوالده نه توقیف ونه‌ده مجلس مبعوثانك مساعده‌سی اولمقسزین امور جزائیه‌ده محاکم حضورنده تعقیب اولونه‌بیلیرلر .

اسوجده ریکسداغ (اعیان ومبعوثانك هر ایکیسنه ریکسداغ عنوان مشترکی ویریلیور) مجلسی اعضاسنك یکانه بر امتیازلری وارسه اوده اولجه بر تحقیقات مقدمه‌سی واقع‌اولمقسزین توقیف اولونه‌مامالریدر . قانون اساسینك ۱۱۱ نجی ماده‌سی دییورکه : « ریکسداغ اعضاسندن بری وخیم بر جرمك تهمتی آلتنده بولونورایسه حاکم طرفندن تحقیقات اجرا ایدیلوب لزوم توقیفی تصدیق ایدلملدکجه توقیف اولونه‌ماز . مکرکه جرم مشهود حالنده بولونه . بونکله برابر شاید حاکمك دعوتی اوزرینه اثبات وجود ایتمزسه بو بابده‌کی قانون عمومینك احکامنه توفیقاً حرکت اولونور . »

نوروجده اولجه اسوج حکمدارینه تبعیتدن طولایی قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ اجرائیه ارەسنده دهازیاده استعداد تصادم موجود اولدیغندن ستورتینغ (پارلمنتو) مجلسی اعضاسنك مصونیتی اسوجدن دها زیاده تأمین اولونمشدر . قانون اساسینك ٦٦نجی مادەسی موجبنجه ملت وکیللری ستورتینغ مجلسنه کرك عزیمتلری وکرك اوراده اقامتلری وکرك اورادن عودتلری اثناسنده ـ جرم مشهوددن غیری احوالده ـ توقیف اولونەمازلر .

اوستریانك رایخشرات مجلسنده مصونیت مبعوثان دها صیقیدر . ١٨٦٧ قانوننك ١٦ نجی مادەسی شو صورتله محرردر :

« رایخشرات مجلسی اعضاسندن هیچ بری برمدت اجتماعیه اثناسنده قانون جزانك حکم وشمولنه تابع بر فعلدن طولایی مجلسك مساعدەسی اولمقسزین توقیف وتعقیبات عدلیەیه دوچار ایدیلەمز . مکرکه جرم مشهود حالنده بولونه . . جرم مشهود حالنده دخی جهت عدلیه درعقب مجلس ریاستنه اخبار کیفیت ایتملیدر. مجلسك طلبی اوزرینه بوتون مدت اجتماعیه اثناسنده معاملهٔ توقیفیه رفع وتعقیبات عدلیه تعطیل اولونه بیلیر. مجلسك مدت اجتماعیه خارجنده واقع اولان توقیفات وجریان ایدن تحقیقات حقنده ده عینی حقی واردر . »

المانیانك رایخشتاغ مجلسی اعضاسنه متعلق مصونیت ٣١ نجی مادەده مذکور اولوب بوده پروسیانك ١٨٥٠ تاریخلی قانون اساسیسنك ٨٤ نجی مادەسنك قوپیەسیدر . بناءً علیه رایخشتاغ مجلسی اعضاسیله پروسیا مجلس مبعوثانی اعضاسی عینی مصونیتلردن مستفیددر . ماده شودر :

«مدت اجتماعیه اثناسنده رایخشتاغ مجلسنك مساعدەسی اولمقسزین اعضاسندن هیچ بری جرم مشهود حالنده وياجرمك ایرتەسی کونی توقیف ایدلمدکجه برای تحقیقات جلب ویادعوت ویا کندیسنه اسناد اولونان برفعل مجرمانەدن طولایی توقیف ایدیلەمز دیندن طولایی حبس ایتمك لازم کلدیکی تقدیرده عینی مساعدەنك استحصالی لازمدر . رایخشتاغ مجلسی

اعضاسی علیهنده هر درلو تعقیبات جزائیه ویا من جهت الجزا ومن جهت المال واقع اولان محبوسیت احتیاطیه (توقیف) مجلسك طبعی اوزرینه مدت اجتماعیه ظرفنده تعطیل اولنور »

اسپانیا قورتس مجلسلرنده مدت اجتماعیه ایچون فرانسه‌ده‌كی مصونیت جاری اولوب مدت تعطیلیه اثناسنده بر توقیف ویا بر تعقیب واقع اولور ایسه سرعت ممكنه ایله مجلسه معلومات اعطاسی لازمدر . ومجلس قرارینی حاكمیتنه بناءً ویریر . اعیان ومبعوثان طرفندن ارتكاب اولونان جنایتلرك محاكمه‌سی محكمهٔ تمییزه عائددر .

ژاپونیاده ۱۸۸۹ قانوننك ۵۳ نجی ماده‌سی ممالك سائره‌ده موجود اولمیان بر حكمی حاویدر :

« پارلمنتو اعضاسندن بری مدت اجتماعیه اثناسنده منسوب اولدیغی هیئتك مساعده‌سی اولمقسزین توقیف اولونه‌ماز . مكركه جرم مشهود حالنده بولونه ویاخود داخلی ویا خارجی بر اغتشاشه مرتبط بر جرم ارتكاب ایده »

روسیه‌نك ۱۹ اغستوس ۱۹۰۵ فرمانی موجبنجه دوما (مجلس مبعوثان) مجلسی اعضاسندن هیچ بری بر محكمه‌نك قراری اولمقسزین حریتلرندن محروم ایدیله‌مزلر . دین ایچون توقیف اولونه‌مازلر (ماده ۱۵) بونكله برابر ۱۹ نجی موجبنجه ادای دینده عاجز اولانلر عجز مسئله‌سنك ماهیتی حقنده اجرای تحقیقات ایدیلنجه‌یه قدر موقتاً مذاكرات صالوننده بولونمقدن منع ایدیلورلر .

روسیه‌ده‌كی مصونیتك ممالك سائره‌ده‌كی مصونیتلره مشابه اولمدیغی شو مجمل معلوماتدن اكلاشیلور .

۲۱۹ مصونیتك ماهیتی ، اشكالی ، انواعی ، نتایجی — عثمانلی قانون اساسیسنك مصونیته متعلق ۷۹ نجی ماده‌سی یوقاریده ذكر ایتدیكمز مثاللردن بعض خصوصاتجه فرقلیدر . بو ماده‌ده الك زیاده

شايان دقت اولان جهت اعياندن بحث ايدلمه‌مه‌سيدر . مبعوثانك بو مصونيتى استثنائى اولديغندن يالكز مبعوثانه منحصر اولمق ضروريدر . قواعدعموميه وممالك سائره‌ده‌كى امثاله مخالف اولان حكم قانونيده‌كى بو نقصانك اكمال ايدلمسى لازمدر . معمافيه ٤٨ نجى ماده موجبنجه خيانت و قانون اساسى‌يى نقض والغايه تصدى وارتكاب جرملرندن بريله متهم اولمق حالنده مبعوثان ايله اعيان مساوى درجه‌ده حائز امتياز ومصونيتدر وبوكبى جرملردن طولايى تعقيباته جواز ٧٩ نجى ماده موجبنجه على العاده اكثريتله دكل ثلثان اكثريت مطلقه ايله واقع اولمق لازم كلير بالاده‌كى اوچ جرم خارجنده اعيان ايچون ٧٩ نجى ماده‌دن استفاده امكانى مفقوددر .

مبعوثانه متعلق بو مصونيت بزده يالكز مجلس مبعوثانك زمان اجتماعنه منحصردر . عزيمت وعودت زمانلرى ايچون مصونيته متعلق برصراحت موجود اولماسى استثناءً جارى اولان مصونيت امتيازينك يالكز تصريح اولونان مدته مختص اوله‌جغنى كوستەرير . بزده مجلسلرك اثناى اجتماعنده ـ ايام عيديه ومخصوصه مستثنا اولديغى حالده ـ كرك حكومت امرنامه‌سيله وكرك مجلس قراريله واقع اولان تعطيل وتأجيل مدتلرى ظرفنده‌ده مصونيتك دوام ايدوب ايتميه‌جكى مسئله‌سى وارد وموجود دكلدر . فرانسه‌ده مصونيت بوكبى موقت تعطيل زمانلرينى على الاطلاق شاملدر .. هنوز مضبطه‌سى تصديق

اولونمامش وفقط انتخابی اجرا اولونه‌رق مجلسـده اثبات وجود ایتمش مبعوثده مصونیتدن مستفیددر .

مصونیت مبعوثان نه‌کبی نتایج ویریر؟ اکر بر محکمه ویامأمور مجلس مبعوثانك موافقتی اولمقسزین تعقیبات و توقیفات اجرا ایتمشسه بوبابده‌کی معاملات کاملاً کأن لم یکن حکمنده‌در. وقانون اساسی‌یه مخالفدر . حتی فرانسـه‌ده بالاده بیان ایتدیکمز وجهله جزای مخصوصی مستلزمدر. بزده‌ده اکر مبعوث توقیف اولونمشسه توقیف ایدنلر حقنده بغیر حق توقیف اشخاص جزاسی تعیین ایدلمك لازم کله‌جکی موافق اولور ظن ایدرم .

تعقیبات ومحاکمات مجلس مبعوثاندن مأذونیت طلبنی تضمن ایتدیککندن بو طلب صره‌سـنده وقت کچمسی ممکندر . شـو حالده بوکبی معاملات ایچون کچمش زمانلر « مرور زمان » مدتنه محسـوب ایدیله‌بیلیرمی ؟ فرانسـه‌ده بوکا دائر مختلف تاریخلرده اتخـاذ اولونان مقررات بویوزدن واقع اولان تأخراتك مرور زمانی قطع ایده‌میه‌جکی مرکزنده‌در . بومسئله‌نك بالخاصه جرائم مطبوعات اعتباریله اهمیتی واردر . چونکه بونوع جرائم ایچون بزده مرور زمان اوچ آی اولدیغندن مجلس مبعوثانجـه واقع اولان تأخرات هروقت « مرور زمان » مدتنی کچه‌بیلیر ومتضرر اولان شخصك وياحکومتك حقی ضایع اولور .

قانون اسـاسیمز یتمش طقوزنجی ماده‌ده جنحه وجنـایتدن بحث ایدییور . قبـاحتی ذکر ایتمیور . همان هر مملکتده‌ده عین

قاعده جاریدر . عجبا برقباحتدن طولایی تعقیبات قانونیه اجراسی لازم کلیرسه ینه مجلس مبعوثانك مأذونیتنی استحصال ایتمك لازم کلیرمی ؟ احکام استثنائیه تقییداً تفسیر اولونمق طبیعی اولدیغندن قباحتدن طولایی مبعوثلرك هیچ بر امتیاز ومصونیتلری اولمامق لازم کلسنه طرفدارم . باخصوص که قباحتدن طولایی مبعوثلرك دوچار اوله‌بیله‌جکلری ازعاجات وظیفهٔ مبعوثیتلرینی ایفایه مانع اوله‌جق درجه‌ده حائز تأثیر واهمیت دکلدر . مع‌مافیه فرانسه‌ده ۱۹۰٤ ده مبعوثاندن بری اوتوموبیل نظاماتنه مخالف حرکت ایتدیکندن طولایی صلح محکمه‌سی طرفندن جلب ایدلمش فقط مجلس مبعوثان مدت اجتماعیه‌نك ختامه دکین معامله‌نك توقیفی جهتنه قرار ویرمشدر . [۱ تموز ۱۹۰٤]

عجبا حقوق عادیه‌دن طولایی مبعوثك علیهنه اقامه ایدیله‌جك دعوی‌ده عینی اسباب تأخیریه‌یی حاویمیدر ؟ بونك ایچون‌ده مجلس مبعوثانك مأذونیتی وقرارینی استحصال ایتمك ویا مدت اجتماعیه‌نك ختامنه انتظار ایتمك لازممیدر ؟ احکام استثنائیه تحدیداً وتقییداً تفسیر اولونمق قواعد عمومیه‌دن اولدیغندن بورا‌ده‌ده مبعوثلر حقنده قواعد عمومیه جاری اوله‌جغی بناءً علیه مبعوثلرك هیچ بر مصونیت وامتیازدن مستفید اوله‌میه‌جقلری طبیعیدر . حتی بعض جرائمدن متضرر اولان اشخاصك تعقیبات جزائیه اجرا ایدوب مجلس مبعوثانك موافقتنی استحصاله تشبثلری کبی عسرتلی

واقع اولاجقلری بر طریق طوته‌جقلرینه دعوایی جهت جزائیه‌دن تجرید ومحاکم عادیه وحقوقیه حضورنده ضرر مادی ومعنوی تضمین ایتدیرمکه تشبث ایتملری دها مفید ومثمر اولور .

مبعوثلرك مصونیتی — مدت اجتماع اثناسنده — ادارهٔ عرفیه ودیوانحربلر مقرراتنه دخی تابع دکلدر . ادارهٔ عرفیه نظامنامه‌سنه تذییل ایدیلن ایکی ماده بو جهتی تأمین ایتمشدر . شو حالده دیوان حرب طرفندن تعقیب وتوقیفی لازم کلن بر مبعوث ایچون اول امرده مجلس مبعوثانك اکثریت آرا ایله قرارینی استحصال ایتمك لازمدر . نته‌کیم ۳۱ مارت حادثه‌سنده ذیمدخل اولمقله مظنون اولان برات مبعوثی اسماعیل کمال وارکری مبعوثی مفید بکلر حقنده تعقیبات قانونیه اجراسی ایچون ایلك سنهٔ اجتماعیه اثناسنده مجلس مبعوثاندن استیذان کیفیت اولونمش ، فقط مجلس مبعوثان موافقتنی ویرمه‌مش ایدی .

۷۹ نجی ماده یالکز توقیف ومحاکمه‌دن بحث ایدییور عجبا مبعوث حقنده تحقیقات ابتدائیه وضابطه وتعقیبات کبی معاملات قانونیه‌یه توسل اولونه‌مازمی ؟ فکریمزجه توسل اولنمسی بالکز قانون اساسینك بوبابده‌کی سکوتندن طولایی دکل ، ذات مصلحت اعتباریله‌ده ضروریدر . زیرا بر مبعوثك شایان توقیف ومحاکمه اولدیغنه دائر ظن غالب حصوله کتیروب مجلس مبعوثانك موافقتنی طلبه نوعما کسب استحقاق ایده‌بیلمك ایچون تحقیقات ابتدائیه وحریت شخصیه‌یه خلل کلمه‌مك شرطیله تعقیبات متقدمه وقوعه

کلمزسه (٧٩) نجی ماده عبث ولغو اولور .

هر نه‌قدر قانون اساسیده مبعوثلرك «تعقیبندن» بحث اولونمامسی مبعوثلرك تعقیباتدن مصون اولمق امتیازینه مالك اوله‌میه‌جقلرینی کوستریورسه‌ده ادارهٔ عرفیه قرارنامه‌سنه تذییل ایدلدیکنی بالاده یازدیغمز ایکی ماده‌دن برنجیسی [١٥ جمادی‌الآخر ١٣٢٧ و ٢٠ حزیران ١٣٢٥] ادارهٔ عرفیه اعلانی مستلزم احوالدن طولایی مظنون علیه اولانلر هر نه رتبه‌ده اولورلرسه اولسونلر اراده‌سنیه استحصال اولونمقسزین تحت محاکمه‌یه آلنورلر انجق اعیان ومبعوثانك تعقیب وتوقیف واتهام ومحاکمه‌لری شرائطی حقنده قانون اساسیده معین احکامه خلل کلمیه‌جکدر مآلنده اولوب بوندن هم اعیانك مصونیتندن استفاده ایده‌جکی، هم‌ده . کرك اعیانك ، کرك مبعوثانك توقیف اولونمق شویله طورسون تعقیباته دخی دوچار اوله‌میه‌جقلری نتیجه‌سی استخراج اولونور ایسه ده ادارهٔ عرفیه قرارنامه‌سنه تذییل ایدیلن ماده‌لرك قانون اساسی احکامنی تغییر وحتی تفسیر ایتملری غیر ممکن اولدیغنه نظراً ذیل مذکورده‌کی اعیانه متعلق حکمك نهایت قانون اساسینك ٤٨ نجی ماده‌سنه تعلق ایده‌جکی بدیهیدر . یعنی ٤٨ نجی ماده‌ده مذکور خیانت وقانون اساسی‌یی نقض والغایه تصدی وارتکاب جرائم معلومهٔ ثلثه‌سندن طولایی ادارهٔ عرفیه تحتنده متشکل دیوان حربلرك نه‌مبعوثانی و نه‌ده اعیانی خود بخود تعقیب وتوقیف واتهام ومحاکمه ایده‌میه‌جکلری معناسندددر . یوقسه موضوع

بحثمز اولان ۷۹ نجی ماده ایله مبعوثانه تأمین ایدیلن مصونیت ادارهٔ عرفیه قرارنامه‌سنه تذییل ایدیلان بالاده‌کی ماده سایه‌سنده اعیانه‌ده سرایت ایتدیریله‌من .

«تعقیبات»حقنده وضع اولونان تقییده‌گلنجه : بزجه‌ادارهٔعرفیه قرارنامه‌سنك بوذیلی ۷۹ نجی ماده‌نك مفاد ومآلنی اکمال وتفسیر ایتمك استعدادنده دکلدر.قانون اساسی‌یی تفسیرایتمك یالکزاعیانك حقیدر . بناءً علیه بوراده تفسیردن بحثه محل یوقدر . مصونیت دفعاتله تکرار ایتدیکمز وجهله اساساً استثنائی برامتیاز اولوب تقییداً تطبیق اولونمق ایجاب ایده‌جکندن ذیلده‌کی ماده‌یه رغماً مبعوثلرك «تعقیباتدن» مصون اولمامسی اقتضا ایدرسه‌ده بزده‌قانونلرك قانون اساسی‌یه موافق ویامخالف اولدیغنی تعیین ایده‌جك مرجع مفقود وبوسببله‌علی‌الاصول قوهٔ تشریعیه‌دن‌چیقان هرهانکی قانونك حکم ظاهریله عمل ایدلمدیکی تقدیرده انواع تشوشات ظهوری ملحوظ بولندیغندن حکام ومأمورلرك ارتق بوذیلده‌کی‌ظاهری احکامه رعایت ایتملری وقانون اساسی‌یه موافقت ویاعدم موافقتی بهانه ایدرك مشکلات وغوائل چیقارمامالری مقتضیدر. بناءً علیه ادارهٔعرفیه جاری‌ایکن مبعوثلرك فضله برامتیازی،توقیف‌اولونمق شویله‌طورسون « تعقیب » ده ایدیله‌مه‌مك امتیازی ظهور ایدیور.

فقط بوراده‌ده سوء تفهمه محل قالمامق اوزره شمدیدن بیان ایتملی‌یز که ادارهٔ عرفیه محاکمی خارجنده ینه قانون اساسی‌یه رجوع ایتمك‌وادارهٔ عرفیه قانونسنامه‌سنك‌ذیلنی نظر دقته آلمامق

الزمدر.. بناءعلیه ادارهٔ عرفیه حکمفرما اولمیان یرلرده ویا ادارهٔ عرفیه حکمفرما اولدیغی حالده محاکم عادیه طرفندن اجرای تحقیقات و تعقیبات لازم کلدیکی احوالده ۷۹ نجی ماده نك حکم مقیدی عودت ایتمك ضروریدر وضابطه تحقیقاتی اجرا ومدعی عمومی ادعانامه سنی درمیان ومستنطق استجواباتنه دوام ایدر ونه وقت توقیف معامله سی یاپلمق لازم کلیرسه ایشته انجق اووقت مجلس مبعوثانه اشعار کیفیت مجبوری اولور .

جرم مشهود حالنده مبعوثلره عائد بو مصونیت موقته نك زائل وقواعد واحکام عمومیه نك جاری اوله جغی ۷۹ نجی ماده نك بر جنحه وجنایت اجرا ایدرکن ویا اجرایی متعاقب طوتولدقجه توقیف ومحاکمه اولونه ماز قیدندن مستفاد اولور . بو فقره جرم مشهودك بر نوع تعریفندن عبارت وفقط یالکز جنایتی دکل ، جنحه یی ده شاملدر . ممالك سائره نك قسم اعظمنده جرم مشهود حالنده دخی بر مبعوثك توقیف اولونمقله برابر درعقب مجلس مبعوثان ریاستنه اخبار کیفیت لازم کلیور. فرانسه قانون اساسیسنك بالاده ذکر ایتدیکمز ۱٤ نجی ماده سنجه اجرا ایدیلان بر تفسیر موجبنجه مجلس مبعوثان تعقیبات ومحاکماته دوام ایدلمسنه مأذونیت ویره بیله جکی کبی ارزو ایتدیکی تقدیرده تعقیبات و محاکماتی مدت اجتماعیه نك صوکنه قدر تأخیر ایتدیره رك مبعوثك تخلیه سنی طلب ایده بیلیر . بوبابده پك چوق ده امثال جریان ایتمشدر . (اوژه ن پیه ره مراجعت مع مافیه موسیو دوکوی معافیات و استثنائیاتك تقییداً تفسیرینه طرفدار اولدیغی ایچون بوکا معارضدر)

انجق عثمانلی قانون اساسیسی صریح اولدیغندن جرم مشهود
حالنده بو طریقه گیتمكه بالطبع امكان یوقدر ممالك سائره‌نك
بعضیسنده مجلس مبعوثانك مدت تعطیلیه‌سی اثناسنده توقیف
ایدیلن مبعوثلر حقنده مجلسلرك بعدالاجتماع تأخیر محاكمه‌یه وموقتاً
مظنونی تخلیه ایتدرمكه حقلری اولدیغی حالده بزده بوده مصرح
اولمدیغی ایچون بالطبع وارد خاطر اوله‌ماز .

مصونیت، مبعوثك شخصنه تعلق ایتدیگی كبی مسكننی‌ده احاطه
ایدرمی؟ مثلا مجلس مبعوثان حال اجتماعده ایكن مجلسك موافقتی
اولمقسزین بر مبعوثك خانه‌سی تحری واوراقی تدقیق اونونه‌بیلیرمی؟
مبعوثلرك شخصی كبی اقامتگاه ومسكنلری‌ده تعرضدن مصون
اولورمی ؟ قانون اساسینك سكوتنه نظراً بورادەده قواعد عمومیه
جاری اولمق بناءً علیه تحری‌یه بر مانع قانونی گورمه‌مك لازمدر.
تحقیقات ابتدائیه وحتی تعقیبات بعض احوالده اوراق ومساكن
تدقیق وتحری اولونمقسزین اجرا ایدیله‌مز وبناءً علیه بر مبعوثك
توقیفه نه‌درجه شایان اولدیغی تعمیق اولونوب مجلس مبعوثاندن
توقیف ومحاكمه ایچون اساسلی بر طلب واقع اوله‌ماز .

مدت اجتماعیه خارجنده توقیف ومحاكمه ایدیلن مبعوثلرك
تخلیه‌سنی وموقوفیت ومحاكمه‌لرینك تأخیرینی مجلس مبعوثان
بعدالاجتماع فرانسه‌ده وسائر بعض مملكتلرده اولدیغی كبی طلب ایده‌مز.
چونكه بوكا دائر مأذونیت صریحهٔ قانونیه یوقدر .

شو ایضاحاته نظراً مبعوثك معلوماتنه مراجعت مقصدیله جلبی،
كندیسنه دعوتیه ورقه‌سی ارسالی وحتی شهادت صفتیله محكمه‌یه

چاغيرلمسى ٧٩ نجى ماده‌نك حكمنه داخل ومصونيت مبعوثان قاعده‌سنى مخل دكلدر . انجق بو معاملاتك هيچ برى مبعوثك حريت شخصيه‌سنى اخلال ايده‌جك بر اجباره‌ده منتهى اوله‌ماز.

٢٢٠ مبعوثانده تعقيب ايديلن احوال.— برمبعوثك توقيف ومحاكمه‌سنده مجلس مبعوثانك قرار وموافقتنى استحصال ايچون تعقيبى لازم كلن اصول نه‌دن عبارتدر ؟ هنوز بو كبى قواعدى تطبيقه آليشيق اولمديغمزدن وبوكادائر ذاتاً احكام‌قانونيه ونظامات موضوع اولمديغندن مشروطيت‌عثمانيه نقطهٔ نظرندن بوبابده‌صريح بر مطالعه بيان ايتمك كوجدر . مع مافيه ممالك سائره‌ده‌كى امثاله باقه‌رق بعض حقايق استخراجى متعسر دكلدر .

مقام رياست مجلس مبعوثانك خارج ايله خط تماس ووصلتى تشكيل ايتديكندن بوبابده‌كى مراجعات رسميه‌نك اومقامه‌خطاباً واقع اولمسى ضروريدر. نته كيم عثمانلى مجلس مبعوثاننده‌ده بويله اولمشدر طلب واقع يامدعى عموميلك طرفندن يا ادعانامه عدليه نظارتى واسطه‌سيله وياخود على‌العاده افراد طرفندن‌طوغريدن طوغرى‌يه مقام رياسته مراجعت صورتيله واقع اولور .

ايكنجى تقديرده مستدعى‌محكمه حضورنده بردعوى‌اقامه‌ايتمش اولديغنى و دعواسنك جريانى مبعوثك مصونيتى ايله سكته‌دار اولمش بولونديغنى اثبات ايتمسى لازمدر . دعوانك صميميتى ومبعوثك ناحق يره بعض ازعاجات‌ايله حيثيتك خللدار اولمامسى ايچون بواقلى تأمينات ضرورى كوريلور . بالخاصه افرادك مجلس مبعوثان رياستنه اولور اولماز وسيله‌لرله مراجعت ايدرك شرفنى خللدار ايتمك ايسته‌دكارى مبعوثى اضرار ايتملرى وارد خاطر

اولدیغی ایچون بویله بر احتیاط لازمدر .

مدعی عمومیلك طرفندن مجلس مبعوثان ریاستنه خطاباً بر مبعوث علیهنده واقع اوله‌جق طلبنامه‌نك تعقیباته مساعده ایچون مجلس مبعوثانی آز چوق اقناع ایده‌جك ومجلس مبعوثانی حال فعالیته قویه‌بیله‌جك درجه‌ده دلائلی محتوی اوله‌جغی طبیعیدر . فقط افرادك مبعوثان علیهنده غرض وافترا وتزییف وتذلیل مقصدیله حرکت ایتملری مستبعد اولمدیغندن بویله بر مقصد اوغورنده بوتون مجلسی حال فعالیته قویوب آنی عبثله اشتغال ایتدیرمك غیر جائز ومبعوث علیهنده تعقیباته مساعده اولونمسه‌بیله اووقته قدر مسئله ولوله‌دار بر شکل آله‌بیله‌جکندن مبعوثك حیثیتی یرینه کلمسی‌ده پك مشکلدر .

مبعوث علیهنه دعواجی اولان نه‌مدعی عمومی ونه‌ده‌علی العاده بر فرد اولمیوب دولتك برمأموری اولور ایسه بودرجه احتیاطه محل کورلمز مأمورك استدعا زیرنده‌کی امضاسی مصدق اولمق کفایت ایدر بر مأمورك مبعوثه ذم وقدح وافترا ایتمسی حالنده آمری طرفندن عزل ایله تأدیب اولونه بیلمسی تأمینات کافیه عد اولونور . مع مافیه پك کوچوك طبقه‌ده اولان مأمورلر حقنده فضله احتیاطلی بولنمق‌ده فائده‌دن خالی دکلدر ظننده‌یز .

برمبعوث طرفندن دیکر برمبعوث علیهنده اقامهٔ دعوی حالنده مبعوثك صفتی تأمینات کافیه کوریله‌رك بالاده‌کی احتیاطلره محل قالماز. مع‌مافیه طلب واقعك محل حیثیت وناموس برحکمی تضمن ایتمه‌مسی لزومی آشکاردر .

بر مبعوث علیهنده واقع اولان مراجعتی مجلس مبعوثان رئیسی

بهمه‌حال مجلسه تبلیغ ایدر . انجق شکایتنامه‌یی حرفیاً اوقومسی معتاد دکلدر . حتی کیمك علیهنده ونه ایچون دعوی اقامه‌ایدلمش اولدیغنی‌دخی تصریح ایتمز مگرکه علاقه‌دار اولان مبعوث کندیسی ایضاحات ویرمکه قالقشسون . حاضر اولمیان بر اعضانك غیابنده علیهنده‌کی اقامهٔ‌دعوی مراجعتنامه‌سی‌اوقونمق معتاد دکلدر . غائبك عودتنه وختـام مأذونیتنه انتظار اولنور . اکر مجلسـك مدت اجتماعیه‌سی یاقلاشمش‌ایسه مجلس رئیسی‌بوبابده‌کی مراجعاتی‌مجلسه بیلدیرمز زیرا مجلس قریباً طاغیله‌جغندن مجلسك‌موافقتی‌اولمقسزین دخی‌تعقیبات ومحاکمه‌امکان حاصل‌اوله‌جقدر مع‌مافیه‌مرورزمانك سـکته‌دار اولمسی ملحوظ اولور ایسـه مرور زمان حقنه خلل کلمه‌سی‌ایچون مجلس رئیسنك بلاافاتهٔ وقت مجلسی‌کیفیت دعوادن بروجه بالا مختصراً ورسماً خبردارایتمسی‌لازمدر .

رئیس اقامهٔ دعوی کیفیتندن مجلسی رسماً خبردار ایتدکدن صوکره مسئله شـعبه‌لره حواله اولونور . ایجاب ایدرسه حواله مستعجلاً اولور ومستعجلیتی علاقه‌دار اولان مبعوث طلب ایدر ایسه رد اولونماز . بونك‌ایچون برانجمن تشکیل وبرراپورتنظیم ایدیلور مجلسده دائما بوکبی مباحث روز نامهٔ مذاکراتده مسائل سائره‌یه تقدیم والک سریع طریقلرله مذاکره ایدیلور .

مجلس مبعوثان اثنای مذاکره‌ده ذات مسئله‌نك تدقیقنه‌قطعیاً کیریشـمز زیرا بوتدقیقات عدلیه‌یه عائددر . مجلسـك صلاحیت تدقیقیه‌سی سیاسی اولوب توقیف ایدلمك ایسـته‌نیلن مبعوثك بر غرض سیاسی‌یه ، برفرقه احتراصنه ، برانتخاب انتریقه‌سنه قربان اولوب اولمدیغی تعیینه معطوفدر .

معلل بالاعتراض بر مقصد سياسى ايله واقع اولان مراجعت رد اولونور. بر ده ادعا اولنان شيلر غايت سطحى و وهلهٔ اولاده تعقيباته اساس اوله‌میه‌جغى بديهى اولور و مرور زمانه ده خلل كتيرمزسه او وقت ده رد اولونور و مجلسك مدت اجتماعيه‌سنك ختامنه تعليق ايديلور .

مجلس مبعوثانك اساسى تدقيق ايتميه‌رك يالكز محاذير سياسيه‌يه حصر مذاكرات و مقررات ايتمسى تفريق قوا قاعده‌سنك ايجابات اساسيه‌سندندر عكس حالده مجلس مبعوثان بر محكمه صفتنى اكتساب ايتمش اولور كه قطعياً غير وارددر .

مع مافيه مجلس اسناد اولونان جرمك جنايتمى جنحه‌مى اولديغنه دائر اساسه كيريشمكسزين و مظنوندن صادر اولوب اولمديغنى اكلامغه چاليشقمسزين ــ برباب مذاكره آچه بيلير . بورا ده مقصد طلب واقعك ٧٩ نجى ماده ده موجود اولان مصونيته توافق ايدوب ايتمديكنى اكلامقدر؛ يوقسه مبعوثى تجزيه ويا محكوم ايتمك دكلدر.

بر مدت اجتماع خارجنده بر مبعوث حقنده تعقيبات و محاكمات اجراسى ممكن اولديغى حالده بو مدت فوت ايدلدكدن صوكره مجلس مبعوثاندن توقيف و محاكمه ايچون قرار استحصالنه تشبث ايديله‌مز و مجلس بويله بر تشبثى بحق رد ايدر چونكه مجلسه مراجعت ايتمكسزين مبعوثدن طلب حق ممكن ايدى .

مجلس مبعوثان توقيف و محاكمه‌يه قرار ويردكدن صوكره علاقه‌دار اولان مبعوث در حال افراد عاديه منزله‌سنه اينر و هر درلو مصونيتى غائب ايدر.

افرادن برى بر مبعوث عليهنده مجلس مبعوثانه مشتكى صفتيله مراجعت ايتدكدن صوكره مجلس قرارينى ويرمكسزين شكايتدن صرف نظر ايدرسه معاملات متقدمه حكمدن ساقط اولور و مجلس رئيسى كيفيتى هيئته تبليغ ايدر، بو تبليغ هيچ بر مذاكره‌يه اساس اوله‌ماز.

— فهرس —

١ — مدخل

٢ — دولت ودولت حقنده نظریه‌لر

٣ — حاکمیت سیاسیه و احکام اسلامیه

---

[١] ٥٣ نجی صحیفه‌دن ٧٩ نجی صحیفه‌یه قدر دوام ایتمسی لازم کلن (١٤ ـ ٢١) نومرولر کتابه سهواً یازیلامشدر .

٧ — افراد ملت وانتخابات

٨ — دولت واراضی

٩ — حکومت

---

[١] سهواً مکرر (٤٥) دیزلمش.
[٢] سهواً (٤٦) دیزلمش .

١٠ — وسائط دولت حقنده نظریات

١١ — طوغریدن طوغری‌یه حکومت

١٢ — حكومت نيابيه

١٣ — پارلمنتولر وايكى مجلس بحثى

١٤ — پارلمنتو ايله انتخاب آراسنده‌كى مناسبت

١٥ — انتخابات نسبیه

١٦ — انتخابات سلکیه

١٧ — تجدید تام ـ تجدید ناقص

١٨ — اشکال حکومت

١٩ — پارلمنتو وحكومتك يكديكريله مناسباتى

توازن قوى قاعده‌لرى

١٩ — قابینه اصولی

٢٠ — حکمدارلق وحقوق سلطنت

٢١ — مسئولیت : ماهیتی ، انواعی ، اشکالی

٢٢ — مسئوليت وكلا

٢٣ — مسئوليت مبعوثان واعيان

٢٤ — پارلمنتونك مصونيتى